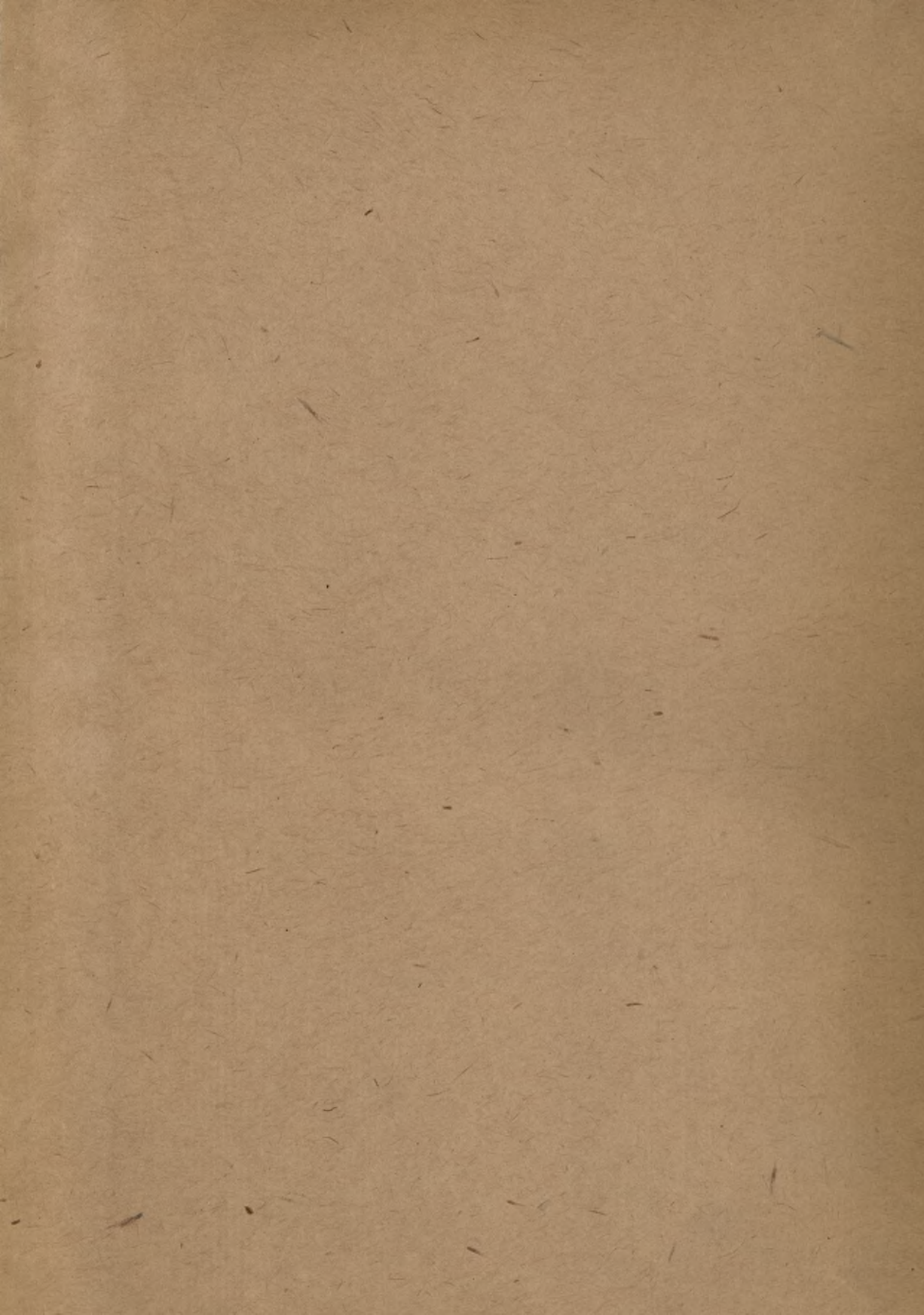

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

10000301108

SOUPIS
PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH
V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM

OD PRAVĚKU DO POLOVICE XIX. STOLETÍ.

VYDÁVÁ

ARCHAEOLOGICKÁ KOMMISSE
PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

PŮDNĚTEM SVĚHO PRVĚHO PŘEDSEDY

† JOSEFA HLÁVKY.

XXXVIII.

POLITICKÝ OKRES PRACHATICKÝ.

ZA SPOLUPRACOVNICTVÍ

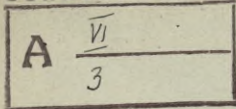
J. J. KNÍŽETE ADOLFA JOSEFA ZE SCHWARZENBERGA

NAPSALI

F. MAREŠ A J. SEDLÁČEK.

V PRAZE 1913.

NÁKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

Výňatek z proslovu

k Soupisu památek historických a uměleckých v království Českém.

Království Českému pro polohu a přirozené bohatství jeho připadla v dějinách střední Evropy od pravěku vynikající úloha po stránce nejen politické ale i kulturní. Již od časů prvního osídlení nalézáme v Čechách stopy zámožnosti a vkusu, stopy cizích vlivů, které přes přirozené ohraničení země přece tam vnikaly a pak přechásto samostatně se vytvářely. Nebylo motivu v politickém, duševním a uměleckém životě střední Evropy, který by nebyl nalezn v Čechách ozvěny neb i samostatného rozvoje, a jako letopisy hlásají obšírně doby slávy a úpadku politického i duševního, tak i památky umění na všech stranách země živě svědčí o kulturním rozvoji tohoto království i občasném jeho poklesnutí.

Dějiny politické i literární od doby Kosmovy měly své pěstitele i čtenáře; než i to, co umělou rukou, domácí či cizí, bylo vytvořeno, nezůstalo bez povšimnutí. Teprve naší době náleží však zásluha, že soustavněji bádala v oboru historicko-uměleckém; zejména sluší tu věnovati vzpomínku Hebrovi, který se svými soudruhy soustavně popsal stavitelské památky historické, dále Mikovcovi a Zapovi, kteří pozornost obrátili na památky umělecké, konečně Wocelovi, který se prohloubil v minulost předhistorickou. R. 1854 založen při *Museu království Českého Archaeologický Sbor*, později i časopis „Method“ a staly se orgánem pro historii umění výtvarného v Čechách.

Když pak zahájila svou činnost *Česká Akademie pro vědy, slovesnost a umění*, zřízena při ní na základě § 2. lit. e) stanov, pak §§ 18. a 50. jednacího řádu *Archaeologická kommise* k vědeckému zkoumání v oboru památek uměleckých, historických, písemných i slovesných, jakož i k ochraně těchto památek. Tím založena organizace aktivní s určitým účelem, probádání království České v příčině památek umění výtvarného, stanoviti, které památky stavitelské, sochařské, malířské, zlatnické, konvářské a j. dotud se zachovaly, určití — pokud možno — jich vznik a původ, odhadnouti uměleckou a historickou jich cenu a konečně označiti ony památky, na jejichž

SOUPIS
PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH
V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM

OD PRAVĚKU DO POLOVICE XIX. STOLETÍ.

VYDÁVÁ

ARCHAEOLOGICKÁ KOMMISSE
PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

PODNĚTEM SVĚHO PRVÉHO PŘEDSEDY

† JOSEFA HLÁVKY.

XXXVIII.

POLITICKÝ OKRES PRACHATICKÝ.

ZA SPOLUPRACOVNICTVÍ

J. J. KNÍŽETE ADOLFA JOSEFA ZE SCHWARZENBERGA

NAPSALI

F. MAREŠ A J. SEDLÁČEK.

V PRAZE 1913.

NÁKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

SOUPIS

PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH

V POLITICKÉM OKRESU

PRACHATICKÉM.

ZA SPOLUPRACOVNICTVÍ

J. J. KNÍŽETE ADOLFA JOSEFA ZE SCHWARZENBERGA

NAPSALI

F. MAREŠ A J. SEDLÁČEK.

SE 417 VYOBRAZENÍMI V TEXTU.

V PRAZE 1913.

NÁKLADEM ARCHAEOLOGICKÉ KOMISSE PŘI ČESKÉ AKADEMII CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA
PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ.

III-307307

III 18906

TISKEM ALOISA WIESNERA V PRAZE,
KNIHTISKARE ČESKÉ AKADEMIE CÍSAŘE FRANTIŠKA JOSEFA PRO VĚDY, SLOVESNOST A UMĚNÍ
A C. K. ČESKÉ VYSOKÉ ŠKOLY TECHNICKÉ V PRAZE.

3504-3-266/2508
Ak. Nr. 4552 128

Jeho Jasnosti

vysokorodému pánu panu

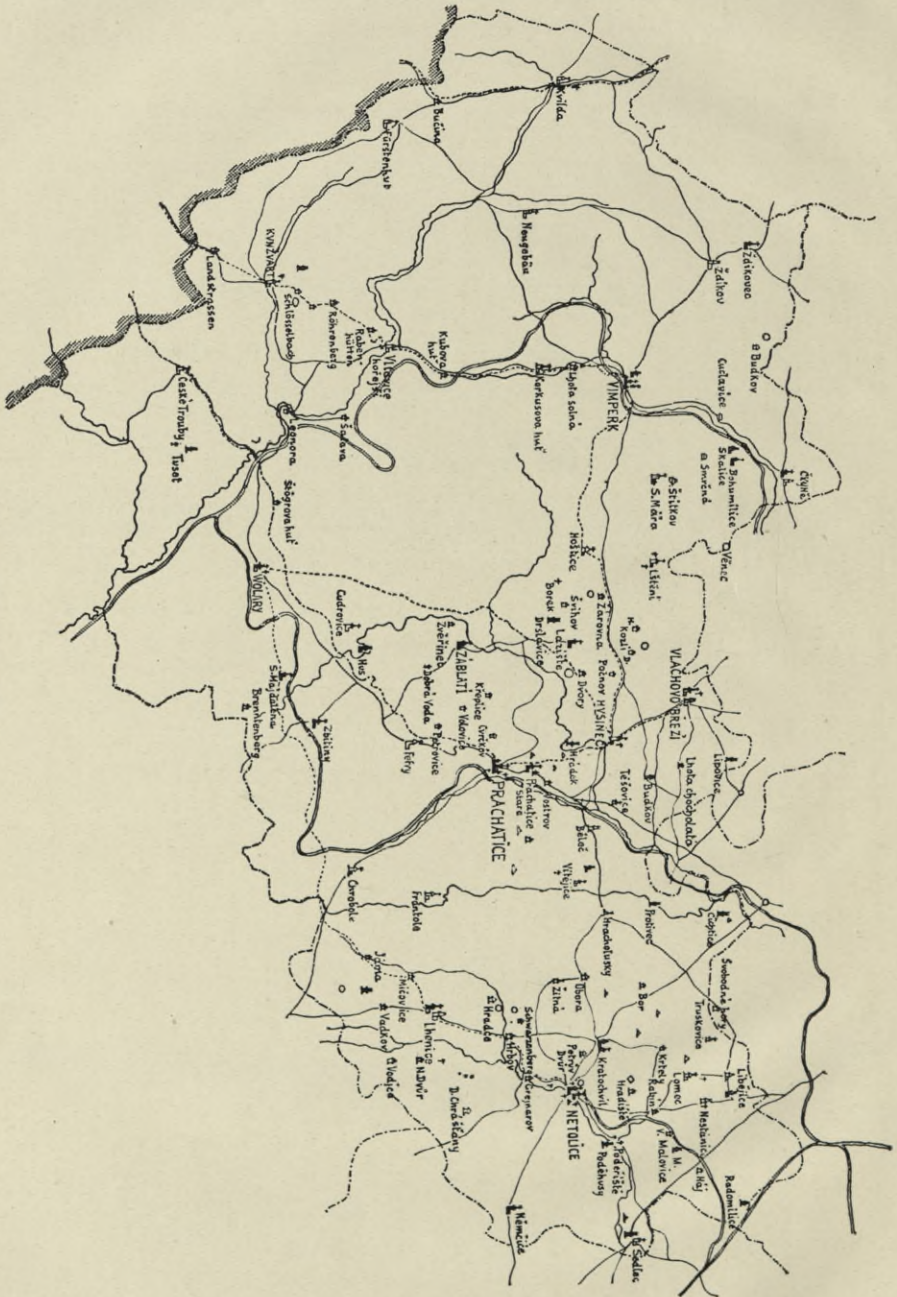
*ADOLFU JOSEFU KNÍŽETI ZE SCHWARZENBERGA,
vévodovi Krumlovskému, etc. etc. etc.*

příznivci a spolupracovníku tohoto díla

připisují

F. Mareš a J. Sedláček.

Obr. 1. Politický okres Prachatický.

ÚVOD.

Okres Prachatický, jehož umělecký inventář tuto vydáváme, patří co do stáří k předním a zajímavým. Že krajina zdejší již v době diluvia byla obydlena, dosvědčuje bohatý nález kostí diluviálních zvířat, zbytků lidských lebek a primitivních artefaktů, v Cuclavicích učiněný. Doba bronzová zastoupena jest nálezy na Bábě, u Dolejších Chráštan, v lese Boru a u Stříbrného vrchu. Ve Vimperku nalezena mince císaře Hadriana. Pohanské mohyly vyskytují se v Starých Prachaticích; pozdní hroby s popelnicemi nalezeny v lese Brašna u Hrbova, u Hradečku za Hrbovem, na sv. Janě u Netolic, u Třebánek a v lese Černoháji u Libějic. Počínaje 13. stoletím našlo se mincí veliké množství.

Území nynějšího politického okresu Prachatického patřilo v 10. století k panství Slavníkovu majícímu Chýnov, Netolice a Doudleby krajními hrady a později se stalo zeměpanským. Se založením kláštera Zlatokorunského připadlo Netolicko ke zboží jeho. Na tak zvané Zlaté stezce, vzniklé v 10. století ne-li dříve a vedoucí z Pasova přes Volary do Čech, povstalo město Prachatice. Kníže Břetislav daroval r. 1040 clo na této stezce poustevníku Vintířovi a král Vratislav dal je r. 1086 kapitole Vyšehradské, již i město samo připadlo. K její obraně zřízeny tvrze v Tusetech a v Kunžvartě. Krajina Vimperská dostala se v 13. století rodině z Janovic. Drobná šlechta měla svá sídla, tvrze neb hrady v Bělci, Vl. Březí, Budkovu, Drslavicích, Vitějicích, Vosuli, Husi, Lipovicích, Libějicích, Malovicích, Poděhusech, Protivci, Čichticích, Nestánicích, Radomilicích a v Sedlci. Ale čím dále uplatňoval se více mocný vliv pánů z Rožmberka: r. 1420 octly se statky kláštera Zlatokorunského v jejich zástavním držení, Prachatice v letech 1444—1469 a potom trvale od roku 1507 a Vimperk od r. 1554.

Zvláštní vliv na koloniaci mělo sklářství, již r. 1359 na Vimperku kvetoucí. V 15. století byly tu již nejméně 3 huti, v 16. věku 5, jež se rozmnožily v 17. století na 7; jejich zvučné jméno nese huť Adolfova

skladu v Krumlově a záповědí obchodu s Pasovem na začátku 18. století Zlatá stezka úplně zanikla. Z přiložených map (obr. 2. a 3.) lze seznati, že největší část krajiny, zaujímající dnes okres Prachatický, byla pokryta až do konce 16. století hustým lesem a že zalidňování jen zvolna se rozšiřovalo vedle cest obchodních. Tím vysvětluje se také, že krajina svými památkami stavebními nesáhá zpět dále nežli do 2. polovice 13. věku. Sem náležejí hlavně oba kostely Netolické, Němčický, v Starých Prachaticích, v Záblatí, Lažišti, Lštění, Bohumilicích, Čkyni, Vimperku a Ždikovci. Typické jest pro tuto krajinu uspořádání menší vížky v rohu lodi (Vimperk, Ždikovec, Lštění, Záblatí a Chroboly). Většina kostelů neměla původně zděných věží a tyto povstaly teprve v době pozdněgotické neb barokní. Z doby gotické stojí na prvním místě mohutný chrám sv. Jakuba v Prachaticích, který jen v presbytáři a hlavním založení lodi s věžmi sahá do 14. století. Nemenší pozornosti zasluhují však i ostatní vesnické kostelíky. Zvláště vyniká činností a bohatým detailem přes to, že materiál domácí k jemnějším pracím se méně hodí, doba pozdní gotiky a to hlavně svými bohatými klenbami, z nichž zase na prvním místě stojí lodní klenba v kostele Prachatickém. A tu budiž hned připomenuto, že i v naší krajině specialita dvojloďných kleneb na místě někdejších stropů dřevěných se vyskytuje v Němčicích, Záblatí a Vimperce. Velmi četně zastoupeny jsou kamenné křtitelnice. — Prachatice a Vimperk zachovaly si dosud značnou část svých hradeb, baštami sesílených. Z bran zůstaly v každém z těchto měst po jedné; stavbou vyniká jedině Prachatická brána dolejší. Hradby Záblatské, došlo-li k nim vůbec, zmizely na dobro. Netolice neznaly zděného opevnění.

Vysoký význam Prachatic na počátku 15. století vysvitne, povážíme-li, že odtud byli stavitelé chrámu sv. Štěpána ve Vídni Václav, Petr a Jan, stavitel Budějovický Jakub a kameník Petr v Praze. Roku 1444 jali Vodňanští Krumlovského kameníka Janka a 11 lidí z Netolic. Kdežto děkanský kostel Netolický z doby okolo 1300 nese stopy vlivu kláštera Korunského, připomínají detaily portálu a některé ozdobné části pozdějšího kostela Prachatického, jakož i vysoký krov jeho, školu Krumlovskou. Když potom panovníci z domu Habsburského v 16. století povoláním četných umělců vlašských otevřeli vítěznou renaissanci bránu k nám, našli v umění milovných Rožmbercích účelivé následovníky. Titíž stavitelé, titíž malíři a umělci, kteří byli činni v Krumlově, pracovali v Kratochvíli, nejkrásnějším renaissančním zámku jižních Čech (1583—1589) a v Prachaticích, kde postavena radnice a velká část nových budov se skvostnými malovanými průčelími, které dnes pouze v troskách někdejší slávy se nám jeví. V druhé řadě jmenovati třeba někdejší zámeček Lhenický s dřevěným stropem, r. 1910 na Hlubokou přeneseným a Kolovratskou přestavbu zámku Vimperského (1622—1624).

Méně vyznačena jest doba baroku; nemohouc se po častém vyplenění českého jihu za doby 30tileté války a zničení Zlaté stezky k nové

blatí, v evangelické věži zámku Vimperského, dále nádherné pestré malby figurální i ornamentální vně i vnitř Kratochvíle a malby i sgraffita na průčelích domů Prachatických.

I doba barokní zanechala několik nástěnných maleb v kostele sv. Václava v Netolicích. Důležitější jsou obrazy na oltářích: sv. Anny od Fr. Romanelliho v Husinci, sv. Rodiny v Záblatí, sv. Anny a sv. Floriána v děkanském kostele Vimperském, sv. Anny v zámecké kapli tamtéž, sv. Jana Nep. od P. van Roy v Hořejší Vltavici, sv. rodina od B. Altomonte v zámku Libějickém, Nanebevzetí P. Marie od Fr. Jak. Prokyše a sv. Vojtěcha, oba v děkanském chrámu Netolickém. Z novějších děl uvádíme ze zámku Libějického 6 prací Gauermannových a hrobníka od Jos. Manesa.

Jak naše města dříve vypadala, ukazují nám pohledy na Prachaticce, Kratochvíl, Netolice a Vimperk ze 17. a 18. století. Stejně poučný pro znalost kostela Prachatického jest obraz tamních literátů z r. 1604.

Starší malbu na skle známe pouze v Netolicích, erb Holcšporárů z r. 1608 v kostele sv. Václava.

Více zachovalo se starožitných řezeb, sahajících po většině do 16. století, avšak i starších. Jmenujeme archu Němčickou, 6 obrazů na hlavním oltáři v Prachaticích, sochy odtud pocházející, chované v dioc. museu v Č. Budějovicích, Pietu v Korkusově huti, Kladení Krista do hrobu ve sbírkách Dra. O. Kudrny v Netolicích, sochy ve Fefrách, Těšovicích, sv. Máři a v Štitkově, sv. Bartoloměje v archivu Vimperském a sochy na Mariánském oltáři kostela sv. Václava v Netolicích.

Ze starších prací sochařských z kamene uvádíme: pískovcové reliefs na sanktuáři kostela Prachatického, mramorovou sochu P. Marie na hlavním oltáři děkanského kostela Vimperského, sv. Jiří z Borku a sv. Annu v děkanské zahradě ve Vimperce; z doby novější sošku P. Marie od Jana Gassera v Sedlci, anděla od Em. Maxe a Spasitele od L. Šimka na hřbitově Vimperském.

Zde budtež dotčeny také náhrobky, z nichž nejstarší 3 jsou v hřbitovním kostele ve Vimperce a jeden v Netolicích. Další, nejvíce ze 16. a 17. století, nacházíme v témže kostele, ve Čkyni, Bohumilicích, Lštění, VI. Březí (zde jest také hřbitov židovský s pomníky do 17. století sahajícími), Netolicích, Němčicích, Prachaticích a Starých Prachaticích. Jsou z domácí žuly neb vápence šumavského, tedy provedení jednoduchého; jen v obou Prachaticích shledáváme se s vápenci z jihu sem dovezenými, provedení jemnějšího. Výtečným dílem italským jest epitaf Martina Schussera z Griffenfelsu v Prachaticích.

Krom uvedeného oltářičku Němčického a starších řezeb nezachoval se nám žádný gotický oltář. Máme jen rozměrné oltáře sloupové o 2 a více patrech ze 17. a 18. století, zlatem se skvoucí řezby bohatého rámování a bujně koncipované z polovice 18. věku. Slohem odlišné jsou 3 poboční oltáře z r. 1723 z kláštera Drkolenského, kostelu Volarskému darované. Na hlavní

oltář děkanského kostela Vimperského činil návrh r. 1702 Fischer z Erlachu. Na Tyrolsko vzpomínáme při pohledu na dveře hlavního vchodu do kostela Prachatického, kde též vyřezávanou prací vynikají lavice r. 1546 pořízené; sedadla v presbytáři z r. 1711 koupena ze zrušeného kostela sv. Jana na Skalce v Praze.

I stropů dřevěných známe málo: černě malovaná záklopní prkénka, někdy v kostele sv. Václava v Netolicích, táflování nad oratořem děkanského kostela tamtéž, kasetovaný strop Lhenický a malovaný strůpek kaple Müllerovské na hřbitově Vimperském.

Terrakotta v jižních Čechách od nejstarší doby pěstovaná našla jen tam místa, kde vládli Rožmberkové, v Kratochvíli, kde byl dlážděn velký sál polévanými žlutězelenými destičkami. Zmínku zasluhují jako domácí výrobek hliněné, zeleně polévané makovice nad střechami kostela Prachatického a Netolického.

Mříže got. sanktuárií dosvědčují, že řemeslo kovářské i na venkově vzkvétalo, tak že nás nepřekvapují kované stojany v Němčicích, Lomci, Netolicích a v Sedlci. Velkou zručnost a dovednost prozrazují 4 okenní mříže z 16. století na domě č. 32 v Netolicích, barokní mříže kaplí sv. Jana Nep. a sv. Antonína v Prachaticích, jakož i náhrobní kříže v Netolicích, Starých Prachaticích, Vimperce, Hořejší Vltavici, Volarech, Bohumilicích a Korkusově huti.

Okres náš honositi se může nejen starými, ale i umělecky provedenými zvony: nejstarší prostřední Ždikovecký sahá až do 13. stol.; po něm podle stáří následují: nejmenší a prostřední u sv. Máří, malý v Ždikovci, Čkyni, hřbitovní ve Vimperce a menší v Lštění (14. st.); prostřední Vimperský, velký Vitějický, Němčický a Lažištský z 15. věku; z r. 1460, 1500 a 1506 jsou zvony v Němčicích, poslední od Jana konváře z Vodňan, z r. 1502 ve Fefrách, 1525 velký zvon od Bartoloměje z města Prahy, jenž r. 1521 dodal 3 zvony Prachatickým, 1556 od Jošta konváře z Vodňan ve Frantoli, 1581 od Martina Jindry z Klatov ve Vl. Březí a 1596 velký zvon v Starých Prachaticích od Jana konváře. Skvostného provedení po stránce dekorativní jest velký zvon ve Vl. Březí od Brikciho z Cinperka z r. 1592, jenž dodal též menší zvon do Lhenic r. 1587. Od Vavřince hodináře v Novém městě Pražském z r. 1590 pochází cymbál hodin Kratochvílských. V 17. věku dodali zvony Dionysius Schuldtys z Pasova do Ždikovce, Mik. Löw z Prahy do Zbitin a Lažiště, Štěpán Pricquey z Klatov do Starých Prachatic, Zbitin a Vimperka a Melhor Shurfr z Lince cymbál na Kratochvíli. V 18. století má Josef Haag zvon v Zbitinách, Silvius Creuz z Lince v Netolicích a Lažišti, Zachariáš Dietrich ve Vimperce, G. W. Kohler z Budějovic ve Vl. Březí, Petr Jacomini z Pasova v Netolicích a sv. Majdaleně, Ant. Franck z Prahy ve Lštění a Sedlci a Ant. Pegl z Budějovic v Chrobolech. V 19. století dodala nejvíce zvonů firma Pernerů v Budějovicích, C. Bellmann z Prahy, Fr. Holleder z Lince a Ignác Hilzer z Vídeň. Nového města. Křtitelnice jsou, jak již dříve řečeno, kamenné; pouze jedna je cínová, ve Vimperce

z r. 1607. Zachovaly se také svícny a to mosazné lité prsténkové z doby přechodní a renaissanční (v Němčicích, Fefrách, Vimperce, Záblatí, Vl. Břeží, Chrobolech, Lažišti, Lhenicích, Lštění a S. Majdaleně), k nimž se přirozeně řadí známé dvě lampy Netolické. Máme také značný počet svícnu a lampiček cínových počínaje začátkem 18. stol. po více než 100 let. Husinecké velké svícny mosazné a měděné postříbřené, náležející 18. století, jsou z Pasova. Ve Fefrách zachoval se také bronzový jiho-tyrolský kotlík z 16. věku.

Kromě Prachatic nebylo na českém jihu zlatotepců a pasířů; jest tedy přirozeno, že Zlatá stezka sloužila i obchodu těmito pracemi.

Z doby gotické zachovalo se nám málo: známá monstrance Husinecká a jednoduchá ciboria ve Frantoli, Fürstenhutu, Lhenicích a Neugebäu, s kupami však novějšími. Výtečné tepané práce nalézáme ze 17. a 18. věku jak na monstrancích tak ciboriích, z nichž však jen málo jest ověřeno. Z těchto uvádíme práce Augsburgské (ciborium ve Vl. Břeží a v Prachaticích a monstranci ve Volarech), k nimž stejně dokonalou práci se přidružují ciboria, po případě i monstrance v Čkyni, Lažišti, Lomci, Lštění, Sv. Maří, v Netolicích, v Zbitínách, Vimperce, Volarech, Záblatí a Kunžvartě, a stříbrné kropenky v Libějicích a Prachaticích (M. Vávra).

Řídkým zjevem jsou dobrá starší roucha. Nejstarší jsou v Kratochvíli (z 17. stol.), po nich následují brokátová ve Vlachově Břeží a stříbrný ornát ve Vimperce (1741), věnovaný od kníž. rodiny Schwarzenberské.

V Kratochvíli dosud zachovala se pokrývka na oltář a záclona u Mariánského obrazu, vyšíváné hedvábím, z doby renaissanční. R. 1638 placeno Linhartovi Vlachovi z Prachatic za kožené antependium; u sv. Václava v Netolicích jsou také malovaná antependia ze XVII. věku. Stejně stáří jsou dva kožené polštáře ve Frantoli.

Dioec. museum Budějovické uchovává vzácný missál Kaplický z 2. pol. 14. století a druhý missál z r. 1550; spolek literátů Prachatických psané kancionály a písně ze 17. a 18. století; Prachatické museum kancionál z r. 1554 a 2 pamětní knihy v lisované kůži vázané a kované, vedle dalších pergam. listin a diplomů, jaké zachovaly se jednak v městech i u společenstev našeho okresu.

Nejstarší pečeti města i cechovní nalézáme v Netolicích, Prachaticích, Vimperku, v Husinci a Chrobolech, Vlachově Břeží a Frantoli.

Historicko-umělecká musea jsou zde v začátcích; více shledáváme se s milovníky sběrateli, kteří z různých příčin vzácné již památky kupují a ukládají. Uvádíme zde pouze městské museum Prachatické, bohaté sbírky JUDr. Otakara Kudrny, které určeny jsou za základ budoucího městského neb okresního musea Netolického, sbírky J. J. knížete Schwarzenberga v zámku Libějickém, museum v Kratochvíli a konečně dioec. museum Budějovické, které přes to, že je mimo okres, nemálo památek z jeho obvodu uchovává.

Končíme popisnou část svého úvodu památkami lidovými, pokud sporé zbytky nám někdejší život našich předků také v domácnosti předvádějí.

Z typických budov zachovalo se nám zvláště v části české po skrovnu. Setkáváme se sice ještě s budovami srubovými, avšak v takovém zbedovaném stavu, že v brzku i těchto nebude.

Řečí, stavbou svých domů i zaměstnáním liší se Volary od okolního lidu; jsou stará kolonie alpská, kam vše směřuje a obchodní cestou a styky poukazuje. Mimo Volary i v kraji německém budovy srubové ponejvíce šindelem i po stranách pokryté mizejí.

Nejdokonalejší obraz lidového života poskytují nám obsáhlé sbírky JUDra O. Kudrny v Netolicích, výše již připomenuté, v nichž obsažen nábytek, šatstvo a prádlo, domácím uměním zušlechtěné.

Několik džbánek lidových — mimo cenné sbírky nádobí cínového — chováno jest v zámku Libějickém, zřídka setkáváme se však již s ženskými pracemi okrasnými v chrámech; výjimku činí Volary svými kasulemi, k nimž věnovaly Volarské ženy po posledním velkém požáru své zlaté čepce. Také v Netolicích nalezáme 2 pláštiky na ciborium, zhotovené ze zlatých čepců.

Sem řadíme konečně črty, prúpovědi a podpisy latinské a české v kobce pod věží kostela Staroprachatického; sáhají až do 16. a 17. století a podávají nám vzácný obrázek prostého citění našich předků, zvláště oněch, kteří za zdokonalením v řemesle po světě se potulovali.

* * *

Aby nákladné toto dílo mohlo důstojně vyjítí, poskytlo slavné obecní zastupitelstvo města Netolic jakož i tamní slavné okresní zástupitelstvo značnou podporu. Neméně štědře přispěl J. J. kníže Adolf Josef ze Schwarzenberga, který také svou znalostí kraje, danými pokyny a doplňky k úplnosti Soupisu se přičiňoval, použití knížecích archivů dovolil a poskytnutím zvláštních beneficí spisovatelům práci značně ulehčil.

Při vyhledávání a popisování všelikých památek nápomocni nám byli: městské úřady v Prachaticích, Netolicích, Vimperku, Vlachově Březí a v Husinci, velebné duchovenstvo a p. p. učitelé v Netolicích, Prachaticích, Fefrech, Vl. Březí, Bohumilicích, správa městského musea a spolek literátů v Prachaticích, vrchní správa statků hr. Herbersteina ve Vlachově Březí, kníž. Schwarzenberské stavební úřady v Petrově dvoře a Vimperce a inženýrské kanceláře zde a v Libějicích.

Zvláštní přízní provázeli dílo: p. JUDr. Otakar Kudrna, t. č. okresní starosta a měšťanosta Netolický, tamní poštmistr p. J. Mügo, kapitulní děkan Mons. Adolf Rodler v Č. Budějovicích, stavitel Rudolf Zobl v Prachaticích, kníž. vrchní inženýr Viktor Kroh v Praze, farář M. Würstl ve

Fürstenhutu a obchodník M. Mašek na Hluboké ochotným poskytnutím fotografií. Největší počet fotografických snímků provedla firma J. Seidl v Č. Krumlově, F. Bolech v Netolicích a F. Pohl ve Vimperce.

Při půdorysech značí plná černá barva dobu románskou a přechodní, křížování dobu gotickou, husté čárkování dobu renaissanční a barokní a čárkování řidší 19. století.

Běleč.

Sedláček, Hrady VII., 229.

R. 1751 byl nalezen blízko u cesty „in Rann“ pod velkým širokým kamenem poklad, asi 3 mírky starých peněz.

Z TVRZE zachovala se pouze část hospodářské budovy v pravo od vjezdu do dvora. Roku 1362 připomíná se Mikuláš z Bělče; od r. 1514 vyskytuje se jako držitel tvrze Jan Malovec z Malovic. 1620 jako statek Ctibora mladšího Údražského z Kestřan vzat císařským vojskem a vydrancován. Tvrz na to ještě obnovená dostala se prodejem r. 1688 knížeti z Eggenberka, který ji přivtělil k panství Prachatickému a Volarskému.

Bohumilice.

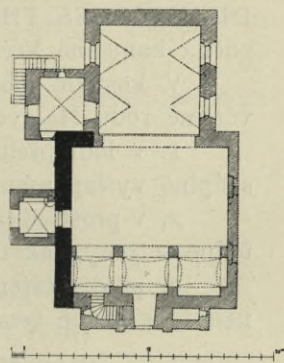
Johann Trajer, Hist. stat. Beschreibung der Diöcese Budweis 946; Světický III., 328.

Farní ves, ke které 1352 prvotně Vimperk býval přifařen. Roku 1367 praesentován sem farář Herberdem z Vimperka.

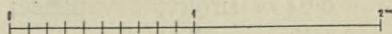
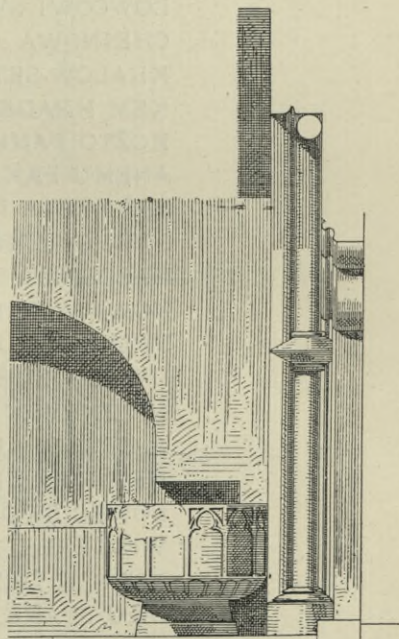
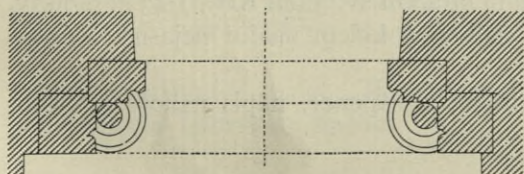
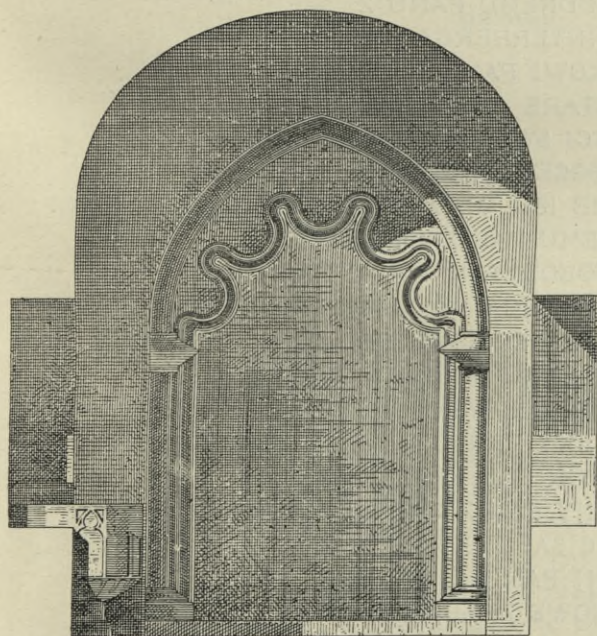
KOSTEL NEJSV. TROJICE hrozil r. 1663 sesutím, pročez musil býti restaurován. Roku 1815 vyhořely kostel a fara; v letech 1817—8 obnoveny, při čemž ze starého kostela použito pouze části severní zdi se starým portálem z 2. pol. 13. století. Roku 1861—2 přistavěna věžka se schody na kůr a zvonice o samotě stojící.

Kostel (viz obr. 4.) skládá se z čtyřstranné prostorné presbytáře, 9.90 m dlouhé, 8.00 m široké, valeně sklenuté, k níž na sever přistavěna sakristie, do kříže sklenutá, s oratořem. Loď, dlouhá 12.00 m, široká 12.24 m, má rákosový strop a jest půlkruhovým vítězným obloukem od presbytáře oddělena. Hudební kůr na dvou pilířích spočívající, podklenutý,

vstaven do lodi; nad presbytářem stojí nepatrný sanktus formy barokní; roku 1861—2 přistavěná vížka kryta střechou jehlancovou. Celkem jest kostel jednoduchá prostá stavba odpovídající dobám přestavby; totéž platí o vnitřní úpravě. Jak hlavní oltář s obrazem nejsv. Trojice, tak poboční oltáře sv. Jana Křtitele s obrazem téhož světce a další sv. P. Marie Lourdské a sv. Barbory i kazatelna jsou výtvoři 1. pol. 19. století, slohu pseudobarokního. Povšimnutí zasluhuje pouze obraz sv. Barbory na stejnojmenném oltáři s nápisem: „Obraz tento Swatě Barbory wlastnj rukau malowaný obětowala do farnjho chrámu Páně Bohumělitzkého Maria swobodná panj Kosoř Malowec z Malowic assistentka wys. Král. Kapitole urozených dám pod jménem swat. angelůw na nowém městě Pražském. Žádajic by farnjci Skalitšjtj o gegi wěčné oslawenj wraucj modlitbau Pana Boha častěgi prosili“; v levém rohu vymalován znak Malovecký s nápisem: „v Praze leta Páně 1847“. Obraz [měří 0·71 × 0·88 m.

Obr. 4. Bohumilice. Půdorys kostela.

Obr. 5. Bohumilice. Starý portál s gotickou křtitelnicí.

Varhaný pořízeny roku 1835 za 500 zl. Vid. od *Frant. Halady* varhanáře; opraveny 1875 a 1888.

Cínová křtitelnice o třech nohách má na víku nápis: FRIDERICUS COMES THUN-HOHENSTEIN 1874. V kobce vedle portálu zděna kamenná kruhová křtitelnice tvaru gotického. (Viz obr. 5.)

V kostelní dlažbě položeno několik kamenných náhrobků po většině rodu Malovců:

1. v lodi před oltářem sv. Barbory 1·82 m dlouhý, 0·91 m široký, s úplně vyšlapaným nápisem a znakem Malovců.

2. v prostřední chodbě lodi, 1·66 m dlouhý, 0·83 m široký, z vápence, úplně setřený, tak že pouze vrytou formu štítu lze pozorovati.

3. před oltářem P. Marie Lourdské, 1·35 m dlouhý, 0·70 m široký, nahoře s hrubě tesaným znakem Malovců, pod nímž jest nápis:

WISOCE	UROZE
NEMU	DNE 14
UNORA	LETA
PANĚ	1814

W 62 ROKU WEKU SWEHO
 ZEMŘELEMU PANU WACLAWOWI MA
 LOWCOWI SWOBODNEMU PANU Z
 CHEINOWA A WINTERBERGA CISAŘO-
 KRALOW-SETNIKOWI PANU NA WISO
 KEM HRADKU STARE A NOWE SKALICI GA
 KOŽTO PANU OTCI SWEMU SRDEČN. MILOW
 ANEMU PAK WISOCE UROZENEMU DNE 6
 ZAŘI LETA PANIE 1811 W 19 ROKU WĚKU
 SWEHO ZEMŘELEMU PANU KARLOWI
 MALOWCOWI SWOBODNEMU PANU Z CHEI
 NOWA A WINTERBERGA GAKOŽTO BRA
 TRU SWEMU NEJMILEGSSIMU OBOUM
 DWOUM ZDET W PANU ODPOČIWAGICIM
 NA ZNAMENI SWE SINOWSKE WDĚČNOSTI
 A BRATRSKE LASKY TENTO PAMĚTNI KA
 MEN POLOŽITI PORUČIL FRANTISSEK MA
 LOWEC SWOBODNY PAN Z CHEJNOWA A
 WINTERBERGA CJAŘO. KRALOW. PO
 RUČNJK DEDIČNJ PAN NA WISOKEM HRA
 DKU STARE A NOWE SKALICI 1814.

4. v presbytáři před pobočním oltářem sv. Jana Křt., 1·43 m dlouhý, 0·64 m široký, z vápence; nápis nahoře a kolem znaku nejasného úplně setřen; vedle něho

5. 1·75 m dlouhý, 0·88 m široký, z vápence, nápis nahoře a kolem znaku nejasného úplně setřený.

Kolem hlavního oltáře:

6. po levé straně, 1·68 *m* dlouhý, 0·79 *m* šir. vápencový, s nápisem nahoře a kolem znaku Maloveckého úplně setřeným.

7. před oltářem, 1·34 *m* dlouhý, 0·78 *m* široký, necelý, s úplně setřeným nápisem a pod ním znakem Malovců.

8. vedle něho, 1·76 *m* dlouhý, 0·88 *m* široký, v hořejší polovici s nápisem:

LETHA 1599 PRWNI PO
STNI STŘEDU VMŘEL VRO
ZENY A STATEČ · RYTIRZ PAN
WACLAW STARŠY MALOWEC
Z CHEYNOWA A NA WINTR : NA WELI
(K) EM ŽDIKO · POD CZERN' MI H (O)
(R) AMI A WYSOKEM DWORZE
PAN BVOH RACZ SE SMILO
.....
P
.....
CH
.....
N
.....
..... A GI W POCZIEI WOLE

Znak
Malovců

WATI NAD GEHO DVSSY

dole se znakem Malovců.

9. vedle předešlého, 1·76 *m* dlouhý, 1·00 *m* široký, z vápence, s uraženým levým rohem; v hořejší polovici nápis:

(ANNO DOMI)NI 1666 19 ·
(SRPNA) VMRZEL A POCHOWAN GEST
TVTO VROZENY A STATECZNY RYTIRZ
PAN PAWEL NEYSTARSSY MALOWEC Z CHEY
NOWA A WINTERBEGKA NA SKALY
CZY HRADKV A HOSPOZYNIE KTERE
MVZTO KV PAMATCZE OD VROZENE
PANI HLOŽKOWNY Z ZIAMPACHV
PANNI NA SKALICZY A HOSPOZYNE
NIEKDY MANZIELKY GEHO MILO
STI TENTO KAMEN POLOŽEN GEST.

v polovici spodní 2 znaky: Malovců a Žampachů. Uražený levý roh vyplněn kusem náhrobku jiného:

16. přiložený na stěnu, 1·04 m vysoký, 0·52 m široký, z vápence; na hořejší trojhranné části vytesán kříž, po jehož pravé i levé straně klečí modlící se muž a žena, z jejichž úst vychází modlitby těžce čitelné; nad hlavami obou křížky; pod obrazem v zarámovaném poli nápis:

LETA PANIE 1771
DNE DESATIHO LEDNA
USNULA PANU ANNA CE
RUŽKA WLAS'NY TOMASSE
KOUBI Z DOLAN MAICCE
WIEKU 6 LET A 7 MNESICU
Y TEZ TAKE 25 LEDNA
PAWEL SYN ODEWZDAL
DUŠY SWAU BOHU MAIC
TEZ WIEKU 10 LET A 1 MNE
SIC SOUC SEM BOLESTI IRDCE
DOPROWODENI · AMEN ·

Na poprsní zdi terasy před vchodem na hřbitov zbytky starých náhrobních kamenů, k opravě krytin v nejnovější době rozbitých, jeden se znakem Malovců a částí nápisu. Podle sdělení bylo prý také na jiných místech ohradní zdi hřbitova ke krytí jejímu použito kamenů náhrobních.

Mimo to stojí na hřbitově v čele lodi kovaný dvojramenný železný kříž vyrůstající z podkovy, s nápisem:

IM 1·7·PANU USNUL 6·7·VN

SI

SLE

(Viz obr. 6.)

K inventáři připomínáme, že monstrance, ciborium, kalichy i paramenta vesměs náležejí 19. století a nemají ničehož pamětihodného. Na oltářích 6 cínových svícňů barokních, výšky 0·70 m a 4 výšky 0·36 m, z druhé polovice 18. stol. a 4 z 19. stol.; v sakristii pak malá visutá lampička z prolamované mosazi, ze 17. stol.

Matriky počínají rokem 1655, Liber memoria-bilium jest z r. 1760.

V samostatné, roku 1862 postavené zvonici visí 3 zvony:

největší, průměru 0·75 m, výšky 0·52 + 0·14 m koruna, na plášti s obrazy Nejsv. Trojice a Panny Marie, na dolní obrubě s nápisem: DEDICATA SANCTISSIMAE TRINITATI SUB PATRONATU FRANCISCI MALOWECZ DE CHEINOW ET WINTERBERG;

prostřední, průměru 0·61 m, výšky 0·49 + 0·12 m koruna, s obrazy sv. Antonína a sv. Floriana a nápisy: DEDICATA S·S·ANTONIO ET FLORIANO AB ANTONIO ET ANNA KRAML 1885 a ULIL JOS. DIEPOLDT V PRAZE.

Obr. 6. Bohumilice.
Železný kovaný kříž
z r. 1767.

m e n š í, průměru 0·52 m, výšky 0·38 + 0·10 m koruna, s obrazem sv. Jana Nep. a nápisem: PERNER BVDWEIS 1840.

M a l ý z v o n e k visí ještě v malé věžičce nad presbytářem, jest však nepřístupný.

ZÁMEČEK SKALICE, bezprostředně vedle osady položený, jest jednoduchá budova jednopatrová, poukazující svým zevnějškem staršího traktu na úpravu v 1. pol. XIX. století; přistavěné křídlo náleží době nejnovější. Také vnitřek neposkytuje ničehož pozoruhodného.

V blízkém DVOŘE SMRČNÉ obytné stavení s kamenným znakem pěti růžic. Špýchar o třech poschodích pokládají za bývalý klášter Tempelářů. Uvnitř jsou prý nástěnné malby a v průčelí kdys stávající kamenný e m b l e m (bochník chleba) snesen a uložen v Bohumilickém dvoře.

Borek,

někdy dvůr, viz Švihov.

Brenntenberg.

Na poli nalezen středověký meč, který jest uložen v městském museu Prachatickém.

Březí Vlachovo.

J. T r a j e r, Diocese Budweis 919; S e d l á č e k, Hradý VII., 230; Světozor 1872, str. 274; W o l d ř i c h v Mittheil. d. anthrop. Gesellsch. in Wien V., No. 7 u. 8, 1875 u. XXIII. (neue Folge XIII.) 1893 10.

Nad vsí Dolním Kozlím na vrchu Hradiště valy kamenné a zemité, které Woldřich čítá k župním hradištím, v 8. stol. povstalým.

Již roku 1274 připomínají se Verněř, Vchyna a Michal, bratří z Březí. Po Vlachovi Malovcovi na počátku 15. stol. dostala osada příjmi Vlachovo Březí. Roku 1538 povýšeno Březí za městys a obdařeno znakem. R. 1868 stalo se městem. Na městském úřadě uschovány rozličné privileje městské: Stříbrná pečet městečka Březí ze 16. stol.; dvě mladší pečeti. Společenstva uschovávají: pekařskou pečet a feruli, obě z roku 1711 a řeznickou pečet z r. 1672. (Viz obr. 7.)

FARNÍ KOSTEL ZVĚSTOVÁNÍ P. MARIE připomíná se již r. 1359. V létech 1665—1770 měly Předslavice s Březím společného faráře. Z kostela prvotního krom kamenné křtitelnice a starších zvonů nezachovalo se ničehož. Nynější kostel (viz obr. 8. a 9.) byl vystavěn v letech 1656—1669, jak alianční znak hraběte Karla Leopolda z Millesima a jeho manželky Františky Eusebie Hysrlové z Chodů († 1669) nad

triumfálním obloukem dokazuje; skládá se z kvadratického presbytáře, délky i s triumf. pasem 7·10 m a šířky 6·00 m, do kříže sklenutého a obdélné lodi délky 17·65 m a šířky 8·90 m, do dvou křížů sklenuté. K presbytáři jest přistavěna z jedné strany věž, sloužící zároveň za sakristii a na straně protější oratoř, jejíž klenba valená jakož i křížová klenba presbytáře jest bohatě dekorována prací štukovou; do lodi jest vestavěna a na dvou pilířích podklenuta k rucht a s oratořem.

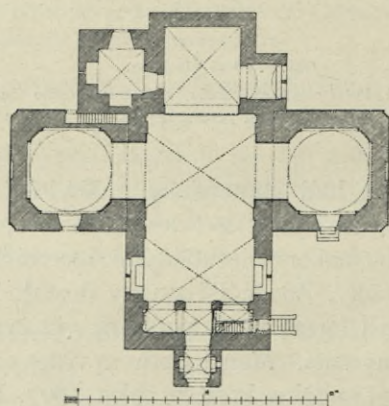
Obr. 7. Březi Vlachovo.

a) Pečeť městská z 16. stol. b) Pečeť městského úřadu. c) Pečeť obecního úřadu, německá, d) Pečeť řemesla řeznického z r. 1614. e) Pečeť řemesel pekařského, mlynářského a perníkářského z r. 1711.

Roku 1735 přistavěny k lodi symetricky 2 KAPLE: SV. JANA NEP. a SV. BARBORY, členěné jako loď lesenami a těžkým kládím, nad nímž vypínají se kupole, zakončené zděnými lucerničkami; v presbytáři a kapli sv. Barbory hrobky. Značnější změny dostalo se chrámu v létech 1860 a 1865, kdy dřívější forma věže, podobná věžím přistavěných kaplí, pozměněna ve formu nynější. Menší oprava věže provedena 1818, důkladnější obnova celého vnitřku kostela roku 1897. Při této příležitosti byly malby v kaplích — obrazy ze života sv. Jana Nep. a sv. Barbory — přebíleny, allegorické výjevy ve výklencích a obrazy na oltářích obnoveny a na širokých pasech mezi lodí a kaplemi nové namalovány.

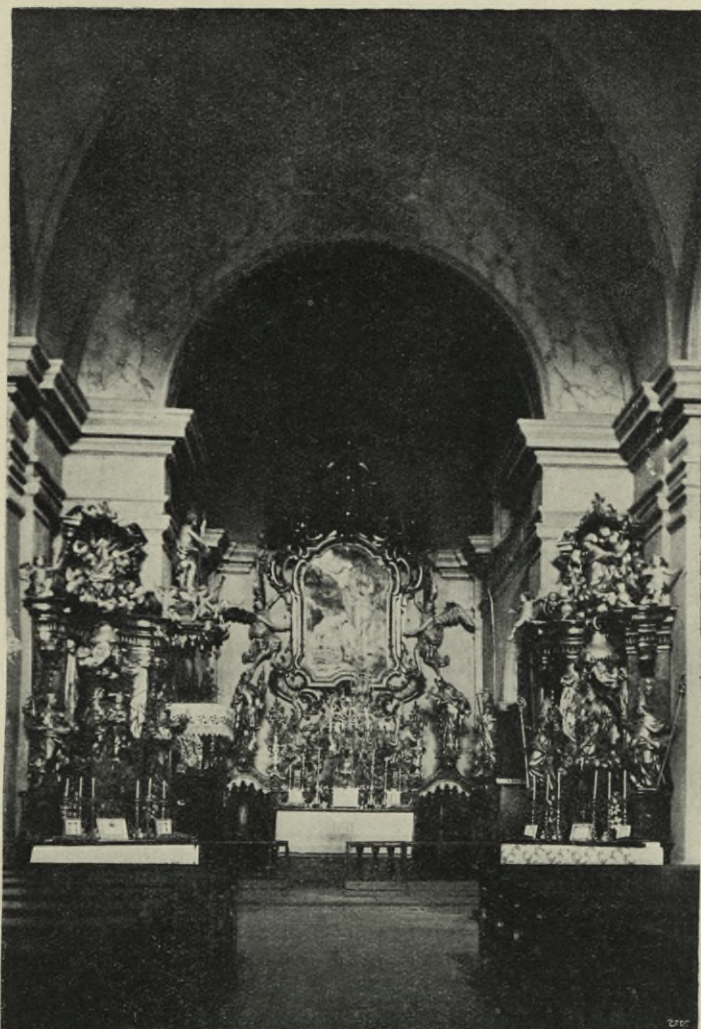

Obr. 8. Březí Vlachovo. Kostel s kašnou.

Obr. 9. Březí Vlachovo, Púdorys kostela.

V presbytáři jest hlavní oltář barokní, postavený r. 1773 od sochaře *Ignáce Hammera* z Březnice u Dobré Vody se slušným obrazem Zvěstování Panny Marie, který dal kníže Karel Dietrichstein malovati.

Obr. 10. Břeží Vlachovo. Pohled do presbytáře.

Koncepce i provedení dobré, slabší jest práce figurální řezbářská (sv. Šebestián, sv. Václav, Sv. Jan Nep. a sv. Vendelín). Na obraze poznamenáno: Obnoveno 1897. (Viz obr. 10.) V lodi stojí 2 poboční oltáře ze stejné doby: sv. Anny a P. Marie (r. 1774, obnoven 1798), se sochami sv. Petra a Pavla, dobrého provedení a sv. Linharta (r. 1772) se sochami sv. Blažeje a S. Mikuláše, stejně dobrý. Chronostikon posledního oltáře ukazuje na rok 1743; obnoven r. 1870. V levé kapli postaven r. 1772 velký s l o u-

p o v ý o l t á ř s přemalovaným obrazem sv. Jana Nep., nahoře s obrazem sv. Václava a sochami sv. Zikmunda a sv. Floriána. V tumbě leží socha sv. Jana Nep.; koncepcce i provedení oltáře, zvláště části řezbářské, sochařské jest velmi dobré. (Viz obr. 11.) Stejně dobrou koncepci a provedení má oltář sv. Barbory v protější kapli s obrazem zdařilým téže světice a nad ní obrazem sv. Trojice, jakož i sochami sv. Ludmily a

Obr. 11. Vlachovo Březí. Kaple sv. Jana.

sv. Markéty. V tumbě leží socha sv. Rozálie. Oba oltáře zdobí znak Dietrichsteinský a byly prý sem dány z Mikulova na Moravě. Vedle téhož oltáře stojí menší sv. Anny, s obrazem světice a dobrými soškami sv. Josefa a sv. Jáchyma, z 2. polovice XVIII. stol.; v novější době v neprospěch předělán.

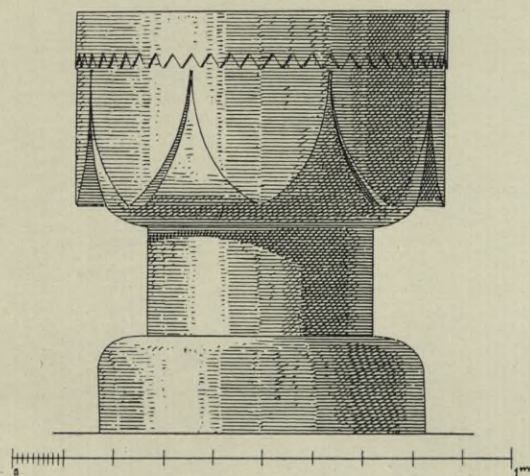
Vedle oltáře sv. Jana Nep. výtečně provedená kopie renaissančního oltáře Marie Celské nad kládím s císařskou korunou a odznaky

vojenství na polštářích z r. 1760; pozlatil jej *Jan Pazourek*, malíř a měšťan Budějovický. Na blízkém pilíři dobře provedená řezba Krista na kříži s méně zdařilými anděly.

V *arhany* jsou barokní, jednoduchého zevnějšku z r. 1811, r. 1844 opraveny. V lodi 11 stolic s pěkně řezanými čely a nadhlavím z polovice XVIII. stol.

Kruhová žulová křtitelnice s 8 štítky, z pozdní gotiky (XVI. století). [Viz obr. 12.]

Obrazy sv. Petra a Pavla méně dovedné. R. 1764 dána sem Křížová cesta. Také jest zde umístěno 5 cechovních praporců bez zvláštní ceny.

Obr. 12. Břeží Vlachovo. Stará křtitelnice.

V kostele náhrobek Oldřicha Malovce, pána na Břeží († 1561) se znakem a nápisem: *Uetſha panie MDLXI v ſobotu pŕyed nedielí maſo-puſtní umŕčel geſt urožený pã Woldrzydy Malowecz z Malowicz a na Bŕzezy a tuſto leſy geho duſſy pan Bůh raczy miloſtíw býti. Amen.* Jest z bílého mramoru a měří 0·88 m šířky a 1·70 m výšky. (Viz obr. 13.)

Z inventáře kostela budiž uvedeno: Monstrance z konce XVIII. stol.; noha měděná z doby empiru, bez umělecké ceny, 0·53 m vys., snad jest to ona, kterou sem darovala hrab. Anna Zuckrová, paní na Dubu; monstrance stříbrná, pozlacená, z XIX. stol., bez umělecké ceny; jen melchisedech s routami a granáty jest starý. Ciborium se stříbrným tepaným košem a víčkem, na němž značka augšpurská a státní punc. (Viz obr. 14.); noha jest hladká, nová (XIX. stol.), vys. 0·31 m. Kalich barokní, stříbrný s nápisem na noze: *Me + mento Martin Tomaschek Anna Anna Jan Catharina Mat. Anna 1718.* Na paténě týž nápis a značky: *A. S. v ležatém oválovém o á n ování*, vys. 23·5 cm.

Kalich barokní se stříbrným košem a empirovou měděnou nohou; 0·26 m vys., bez umělecké ceny. Kalich stříbrný, úplně hladký, 0·22 m vys., bez umělecké ceny.

Obr. 13. Břeží Vlachovo. Náhrobek Oldřicha Malovce † 1561.

Pacifikál mosazný, barokní, z konce XVIII. stol., bez umělecké ceny. Pacifikál měděný, barokní, z konce XVIII. stol., bez umělecké ceny.

R. 1761 daroval nový stříbrný pacifikál Václav Hnědec, hejtmán Libochovský.

2 mosazné svícny prsténkové, ze 17. stol., 0·31 m vys.

6 cínových svícňů, 66—68 cm vys., 14 cínových svícňů, 54—57 cm vys., barokních, z 2. pol. XVIII. stol.

4 cínové svícny, 39 cm vys., ze zač. XVIII. stol.

Ka su le ze stříbrného a zlatého brokátu, z druhé pol. XVIII. stol.

Pamětní knihy z roku 1662, druhý díl z r. 1825.

Na kúru Pa š i je psané od *Jana Ant. Schimy* 1735, a druhé bez letopočtu.

Z v o n y : nej větší, bohatšího provedení, zvláště plastických okras, měří průměru 1·03 m, šikmé výšky 0·81 m, kolmé 0·88 + 0·20 m koruna. U koruny zobrazeny měsíce v jemných putti, pod nimiž renaissance ornament. Na plášti plasticky značně vystouplé sošky sv. apoštolů: Sv. Jakub, sv. Filip, na straně protější sv. Tomáš a sv. Judas; na třetí straně tabulka čtyřhranná uprostřed s nápisem:

Vrozený a Statečný Rytirz Pan Karel
Czernin z Chudienic a na Brzezy dal
tento zvon nakladem swym udielat
pro Cziest a Chwalu Pana Boha Wsse-
mohucyho a pro pamatku swau ke kostelu
Blahoslawene Panny Marije Matky Boží
w Miestie Brzezy. Letha Panie 1592.

Na straně protější nad věncem, v němž znak černínský, nápis: Karel Czernin z Chudienic na Brzezy, pod znakem DEVS DAT CVI VVLT, dále (podle pamětní knihy) nápis: Slowutny Brykcij z Zynpergku zwnař v Nowym miestie Prazském tento zvon udielal. Na hraně kolem opakují se obrázky představující mláčen, dojení a stříhání, raket oddělené.

P r o s t ě d n í : průměru 0·90, šikmé výšky 0·67 m, kolmé 0·68 + 0·15 m koruna. Krášlen u koruny festony; na dolním kraji nápis: MUNIFICENTIA PRINCIPIS BENEVOLENTIA TERRITORII CONECTU FRANCISCI RAFFIUS CURATI ET ISIDORI

BAUDIS SUPREMI DIRECTORIS POST PASSAM RUPTURAM NOVO REFUSA. Na plášti relief sv. Jana Nep. — Podle pamětní knihy byl darován starý od Jana Diviše Lva Žakavce ze Žakavy, pána na Březí, byl však r. 1798 přelit.

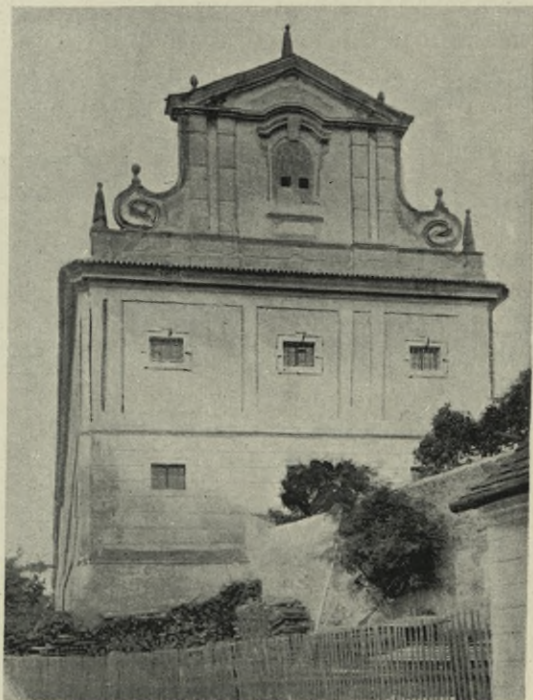
M e n š í průměru 0·74 m, šikmé výšky 0·54 m, kolmé 0·58 + 0·10 m koruna, má u koruny dvě řady ornamentu, mezi nímž nápis: GEORG WENTZL KOHLER GOSS MICH IN BVDWEIS 1741.

Obr. 14. Březí Vlachovo. Ciborium.

N e j m e n š í průměru $0\cdot40\ m$, šikmé výšky $0\cdot28\ m$, kolmé $0\cdot30\ m$ + $0\cdot08\ m$ koruna, má ornament u koruny a na plášti po jedné straně relief sv. Floriána, po druhé uprostřed věnce znak zvonařský s nápisem: IOHANN ADAL = PERNER IN BVDWEIS, pod věncem letopočet 1833.

Na místě nynějšího ZÁMKU stávala tvrz. R. 1468 a 1620 byla vypálena, ale zase hned obnovena. Nebyla velká; roku 1680 měla jen 5 světnic, 7 sklepů, marštale na 8 koní a podzemní sklepy, vše z kamene a dobře

Obr. 15. Břeží Vlachovo. Štit pivovaru.

sklenuté. Nynější zámek jest jednoduchá dvojpatrová budova, v přízemí klenutá, bez veškerého slohového rázu a článkování; také uvnitř není nic pozoruhodného.

PIVOVAR, rozsáhlá, v přízemí do křížů na pilířích sklenutá budova, v jejímž středu jest velká do obou pater sahající sklenutá síň; zakončena jest v obou čelech barokními štíty; k západnímu připojuje se dvorská brána soudobého, barokního tvaru. (Viz obr. 15.)

Na vršíčku nad městem KAPLE SV. DUCHA. Osmistranná, barokní stavba jednoduchého tvaru — průměru $7\cdot00\ m$ v stranách — kopolí sklenutá, která vybíhá ve zděnou lucernu. Stávala již před rokem 1661, nynější jest však z XVIII. stol. Ke kapli postavěna r. 1903 po-

dělná loď mírných rozměrů, bez architektonických okras. Kupole ma-
lována téhož roku.

Oltář z 2. polov. XVIII. stol. se slušným obrazem Soslání sv.
Ducha na apoštoly a obrazem Panny Marie z Říma doneseným, z r. 1702,
bez uměl. ceny.

Z inventáře kaple znamenáme: Pacifikál mosazný, ba-
rokní, ve tvaru monstrance, z konce XVIII. stol.; 32 cm vys.

Ze zvonků jeden 20½ lib. těžký, s ná-
pisem: Martin Gindra w Klatowech tento zwon
slywal r. 1581; druhý stejné velikosti přelit po
r. 1890 od V. Pernera v Budějovicích.

Na náměstí stojí z kamenné sochy,
z doby barokní (XVIII. stol.). Na podstavci
sochy Neposkvrněné P. Marie letopočet 1774;
na zadní straně letopočty obnovy 1883 a 1900.
(Viz obr. 16.) Na podstavci sv. Jana Nep., který
jeví formy empiru, nápis:

PIETAS ET ZELVS DIVO JOANNI
NEPOMVCENO PVBLICÆ FAMÆ
HONORISQVE PATRONO SACRAVIT

Ao 1794.

Sochy jsou z pískovce, provedení prostředního.

SYNAGOGA, stará dřevěná chaloupka,
r. 1784 koupená knížetem Dietrichstejnem a
za synagogu upravená, obsahuje skleněný
lustr z konce XVIII. stol., mosazné lustry
a nástěnná ramena formy renaiss. Záclona
před schránkou thory jest z roku 1811.

Hebrejské prúpovídky, výšivky na
plátěných páskách z let 1824, 1836, 1846.

Židovský hřbitov je z doby za-
ložení židovské obce, které zdejší israelité
kladou do středu XVII. stol. Náhrobní kameny z tesaného vá-
pence obvyklého tvaru neb z obyčejných rulových ploten sahají až do
prvotní doby založení. (Viz obr. 17.)

Obr. 16. Břeží Vlachovo.
Socha P. Marie.

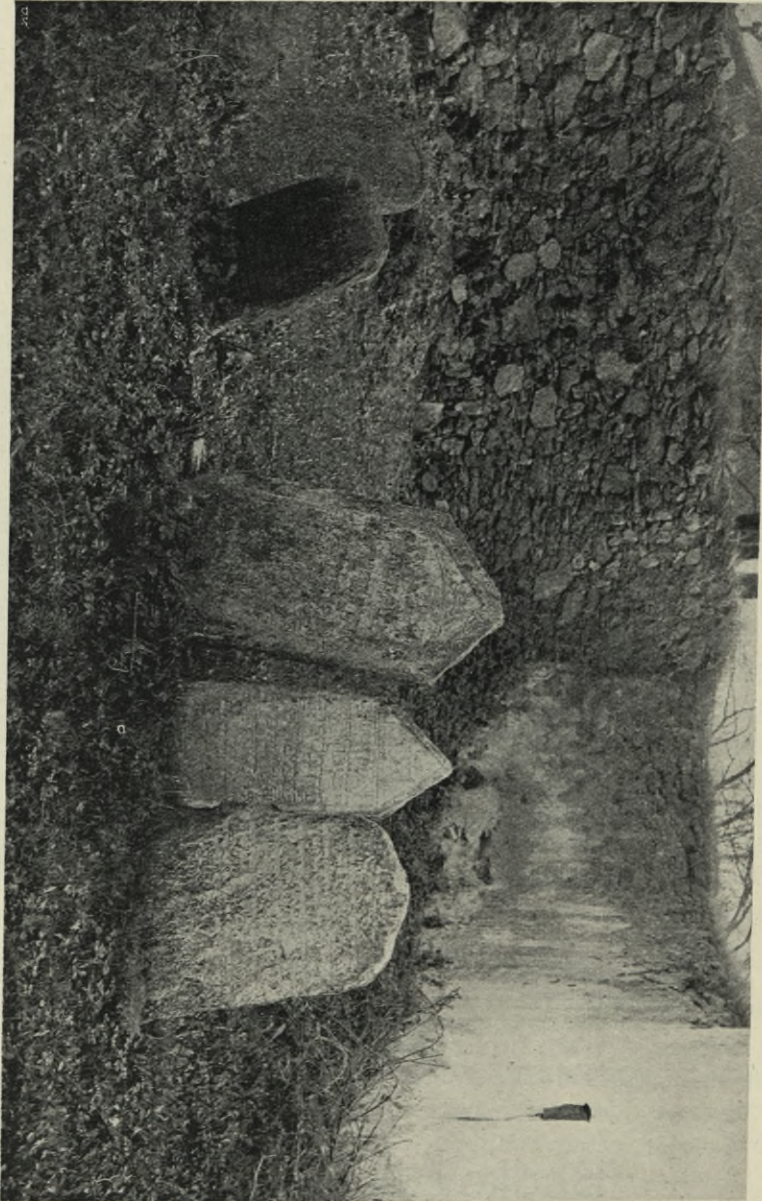
Budkov u Vl. Březí.

Sedláček, Hrady VII., 231.

Nejstarší držitel vsi, Vojtěch z Budkova, se připomíná v letech
1370—1373. R. 1620 statek od Dona Martina de Huerta mocně opanován

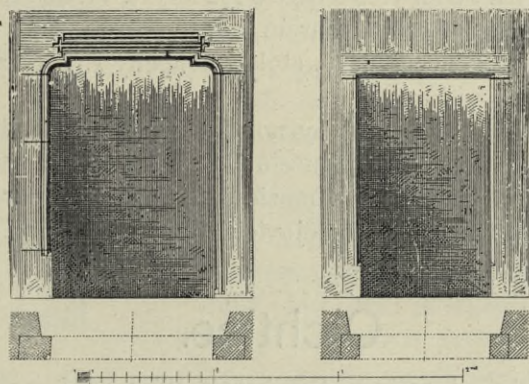
a prodán 1622 Anně Maximiliáně Hysrlové; 1675 koupen od hraběte Karla Leopolda z Millesimo a k Březi připojen. Stávala zde TVRZ, která v hlav-

E. Obr. 17. Březi Vlachovo, Staré náhrobky na židovském hřbitově.

ních zdech v dnešní sýpce panského dvora se zachovala. Obsahuje 2 klenuté místnosti nad sebou. Hlavní dveře mají dosud kamenné ostění

goticky žlábkované; dvěře do klenuté komory ostění s okosenou hranou. V patrech lze pozorovati stopy přestavby oken i dveří, které dosvědčují,

Obr. 18. Budkov u VI. Březi. Kamenné ostění někdejší tvrze, nyní špýcharu.

že budova v době starší byla obydlím. Krov stojatý s krytinou kůrkovon jest stejně starého původu. Fačáda v době barokní rozčleněna lesenami.

Budkov u Vimperka.

Woldřich, Mitteil. d. anthr. Gesell. Wien V., 346; Píč, Čechy II., 1. 356.

Na malém pahorku Hájku, jehož vrchol jest vodorovný, v průměru 12 : 9 m, jest 24 m od vrcholu kruhovitý val z hlíny 7—8 m široký, terasovitý, valně porušený; zevnější strana valu jest zbudována z kamene. Na vrcholu popelovité vrstvy se střepy, na kruhu robenými.

Cuclavice.

Woldřich, Sitzungsber. d. k. Akademie in Wien I., Abtheil. LXXXII., LXXXIV., LXXXVIII.; Die öst.-ung. Monarchie in Wort und Bild. Böhmen I., 206; Diluviální fauna u Sudslavic. Zprávy Kr. české společ. nauk, Praha 1880, 81, 83; Mittheil. d. anthrop. Gesellsch. in Wien XIV. B., 1884, 200 a další.

Ve dvou rozsedlinách vápencových tisíce kostí diluviálních zvířat, primitivní artefakty z kostí a z kamene a zbytky lidských lebek.

Cudrovice, Sudrlovice.

KOSTEL založen tu ke cti Zvěstování Panny Marie od Jana Matíáše Paule, děkana ve Vitorazi, r. 1850. Vesnický kostel k severovýchodu orientovaný, prostý všech okras, 16.0 m dlouhý, 7.55 m široký do půlkruhu uzavřený.

Hlavní i poboční oltář sv. Johanny z Chuse od akademického malíře a sochaře *Jana Biebla* v Prachaticích z roku 1865.

Korpus kazatelny, sousoší Piety a tabernákl hlavního oltáře darovány sem z kostela Mariánského u Vitorazi.

V arhany z konce XVIII. století koupeny r. 1909 z kostela Chrobolského.

Také inventář je z doby novější a ničím nevyniká.

Čtyři zvonky od obce, manželů Vavřince a Kateřiny Zaummüller z Řemdikovic a Ferdinanda a Terezie Hopfinger z Cudrovic věnované dodala firma *Perncrova* v Č. Budějovicích r. 1889 a 1894.

Čichtice.

Woldřich, Mittheil. d. anthrop. Gesellschaft, Wien XIII., 13, XIV., 209, 219; Pič, Čechy praeh. II., 149; Sedláček, Hrady a zámky VII., 124.

Naproti vsi po levé straně silnice z Bavorova k Netolicům vedoucí v lese „Baba“ 35 mohyl s pohřby žárovými; nález: bronzové jehlice, náramky, dýka, 3 hroty, lidské kosti, úpal mrtvoly a střepy popelnicěk a mís uložen ve sbírkách Ohradských na Hluboké.

Na cestě z Čichtic do Velké Blanice po pravé ruce nalezeny pod starými Božími mukami z lidské kostry.

Jako držitel Čichtic vyskytuje se na počátku XIV. věku Albert z Libotyně; v letech 1410—1415 byla v držení Mikuláše z Husi, roku 1623—1651 Kořenských z Terešova; 1651 přešla koupí v majetek hrabat z Buquoy a připojena 1728 trvale k Libějicům.

TVRZ stávala jihozápadně od vesnice na ostrohu, obklíčeném potokem, který se dosud nazývá „Hrádeček“. Kromě povýšené roviny není tu památek.

Čkyně.

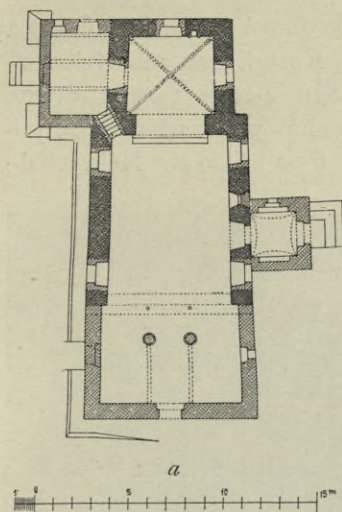
Ludikar, Památky VII. 455; Woldřich, Mittheil. d. anthrop. Gesellsch. in Wien IV., 199, V., 341, XXIX. (61); Želízko, ibid. XXVII. (19), XXIX. (31), Pič, III., 1., 362; Trajer 947; Sedláček, Místop. slovník 122.

Kamenné valy Věnc (Pržmo) v podobě kruhové ohraničující vrchol ve výměře 4650 m²; k vnitřnímu valu, který místy dosahuje výše 12 m, pojí se u vyhlídky zevnější val rovněž kruhového tvaru, který jest nižší a zdělán z hlíny a kamene. Ano i stopy třetího valu níže na svahu byly pozorovány. Střepy hrubé, střepy hradištní tu nalezeny.

Roku 1243 připomíná se Bedřich ze Čkyně; později patřily k Vimperku. Malovcové

Obr. 19. Čkyně. Pečeť fary.

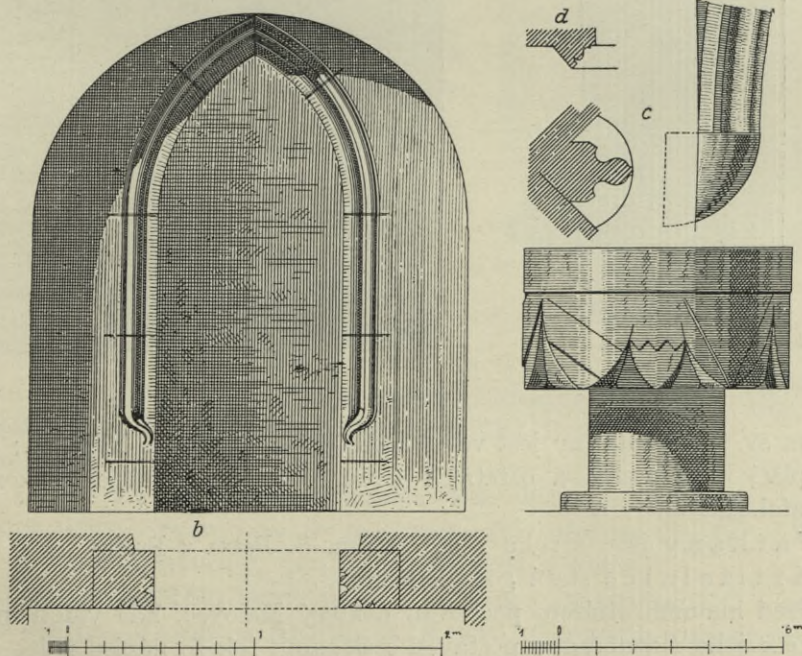

Obr. 20. Čkyně. Půdorys kostela.

tu seděli až do roku 1650; r. 1690 se dostaly Václ. Milotovi Hrušovskému z Hrušova, jehož potomci Čkýni drželi až do r. 1797. Farní kostel Maří Majdaleny připomíná se roku 1350, náležel později jako filiální k Bohumilicům; roku 1787 zřízena tu lokalie, 1850 fara. (Viz obr. 19.)

R. 1537 vysazena Čkyně za městečko a obdržela týdenní trh a z výroční.

KOSTEL na mírném svahu nad městečkem postavený jest orientován a náleží době přechodní; ze starých, malých románských okenek zachovalo se dosud jen jedno na jižní straně lodi nad kobkou, kde tvoří do vnitř výklenek pro sochu P. Marie. Též době přináležejí ranně got. portálek, ostře lomeně sklenutý, triumfální oblouk téhož tvaru, avšak plný, bez profilu a presbytář, do kříže sklenutý; žebra profilu hruškovitého, beze svorníku, opírají se o vejčité konsoly. Za hlavním oltářem zachoval se malý čtyřstranný sanktuář s kamenným ostěním, avšak bez

Obr. 21. Čkyně. Kostel: *b*) portal lodi *c*) patka klenby v presbytáři s profilem žebér
d) profil obruby sanktuáře *e*) kamenná křtitelnice.

všelikých okras a kamenná křtitelnice kruhová se štítky. Okna v pozdější době rozšířená pozbyla got. tvaru. Kostel jest mírných rozměrů. Presbytář měří i s vítězným obloukem $4\cdot20 + 1\cdot05$ m délky, $4\cdot40$ m šířky; loď, původně asi $8\cdot00$ — $9\cdot00$ m dlouhá, prodloužena v 2. polovici XIX. století. na $14\cdot40$ m délky při šířce $6\cdot00$ — $6\cdot90$ m. Měla až do roku 1858 trámový strop záklopní, který téhož roku vyměněn za rákosovaný. Vestavěný kůr spočívá na dvou zděných sloupech; v nejnovější době byl rozšířen a podepřen dvěma železnými sloupy; jest podrákosován. Nad sakristií, záklopním dřevěným stropem kryté, je oratoř, do placky sklenutá. R. 1827 zvýšen presbytář o patro a upravena tam zvonice; kryt jest střechou formy čtyřstranného jehlance. (Viz obr. 20. a 21.)

Hlavní oltář se starším obrazem Krista na kříži a

Obr. 22. Čkyně. Náhrobek Malovce.

Obr. 23. Čkyně. Monstrance.

mladším sv. M. Majdaleny jest velmi slabé práce barokní z XIX. st.; totéž platí o kazatelně a ostatních dvou pobočních oltářích z konce XIX. stol.

Varhany jsou z roku 1906 od Em. S. Petra z Prahy.

Křtitelnice stará got., kamenná.

Před hlavním oltářem pochován některý Malovec, kde viděti náhrobek jeho s vytesanou postavou sešlapaný, tak že nápisu nelze ani pozorovati; jest z vápence a měří $1\cdot29$ m délky, $0\cdot77$ m šířky. Vypodobněn s obnaženou hlavou, v levé ruce drží dýku, v pravé znak. (Viz obr. 22.)

Vedle položená dlouhá vápencová plotna, jež je snad též sešlapaný neb obrácený náhrobek.

Ža to jest plotna před kobkou, 1.56 m dl., 0.80 m šir., skutečným náhrobním kamenem, jak lze pozorovati v jednom rohu.

Ve věži visí tři zvony:

největší průměru 0.85 m, šikmé výšky 0.63 m, kolmé 0.66 m, dekorován u koruny pseudogot. kružbou, na plášti pak nese nápis: POŘIZEN JSEM BYL KE CTI A CHVÁLE BOŽÍ A K POŽEHNÁNÍ OSADY ČKYNSKÉ OBĚTAVOSTÍ MANŽELŮ ONDŘEJE A FRANTIŠKY FACKENBERG MLYNÁŘE VE ČKYNI A MILODARY OSADNÍKŮ ČKYNSKÝCH ZA P. FARÁŘE FR. PFEIFERA. ULIT JSEM OD: A. PERNERA A SYNA V BUDĚJOVICÍCH LÉTA PÁNĚ 1887; na straně protější jsou reliefy sv. Ondřeje a sv. Františky s nápisem: SVATÝ ONDŘEJI A SVATÁ FRANTIŠKO ORODUJ ZA NÁS.

Zvon prostřední prům. 0.66 m, šikmé výšky 0.51 m, kolmé výšky 0.55 + 0.10 m má na plášti relief sv. Františka a na straně protější nápis: NÁKLADEM OBČANŮ ČKYNSKÝCH ZA FARÁŘE PANA P. T. VOJTĚCHA VAŇKA. OD JOSEFA DIEPOLDTA V PRAZE 1878.

Zvon nejmenší, průměru 42 cm, šikmé výšky 30.5 cm, kolmé 34 + 7 cm koruna, má na plášti relief sv. Jakuba Vel. a u koruny nápis gotickou minuskulí s přeházenými písmeny: ✠ m z u m h w a a p m y ❁ o n u m a f h n k n p h m o m a s s.

Z inventáře sluší poznamenati:

Monstrance stříbrná, zlacená, s výtečně tepanou nohou (andělíčkové, růže a pletený ornament) a značkami na noze a paprscích; ze zač. XVIII. stol. 41 cm vysoká. (Viz obr. 23.)

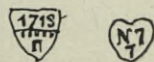
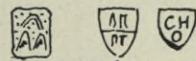
Ciborium stříbrné, zlacené, téže koncepce a výtečné práce, 33 cm vys. se značkami: (Viz obr. 24)

Kalich mosazný, pozlacený, na noze s festony a hlavičkami andělíčků formy empiru, 21 cm vys., se značkou CD a s pražským puncem úředním z počátku XIX. stol. (letopočet neasný), všední.

Kalich mosazný, hladký, beze značek, z pol. XIX. stol., 24 cm vys., bezcenný.

Obr. 24. Čkyně. Ciborium.

Křížek na hlavním oltáři měděný, postříbřený, barokní, z konce XVIII. století, 39 cm vys.

6 cínových svícňů, ze začátku XIX. stol., 46—47 cm vysokých.

6 cínových svícňů, ze začátku XIX. století, 21—30 cm vys.

Lampička cínová, ze zač. XIX. stol., v lodi.

Většina paramentů nových; pokud jsou z konce XVIII. a zač. XIX. stol., všední, bez zvláštní ceny.

Matriky od roku 1787.

Pamětní kniha od r. 1787.

ZÁMEK jest jednopatrová budova o jednom traktu s přistavěnou zimní zahradou, se známkami antiky a pseudogotiky z 1. pol. XIX. stol. Vnitřní úprava po většině moderní, 2. pol. XIX. stol. náležející.

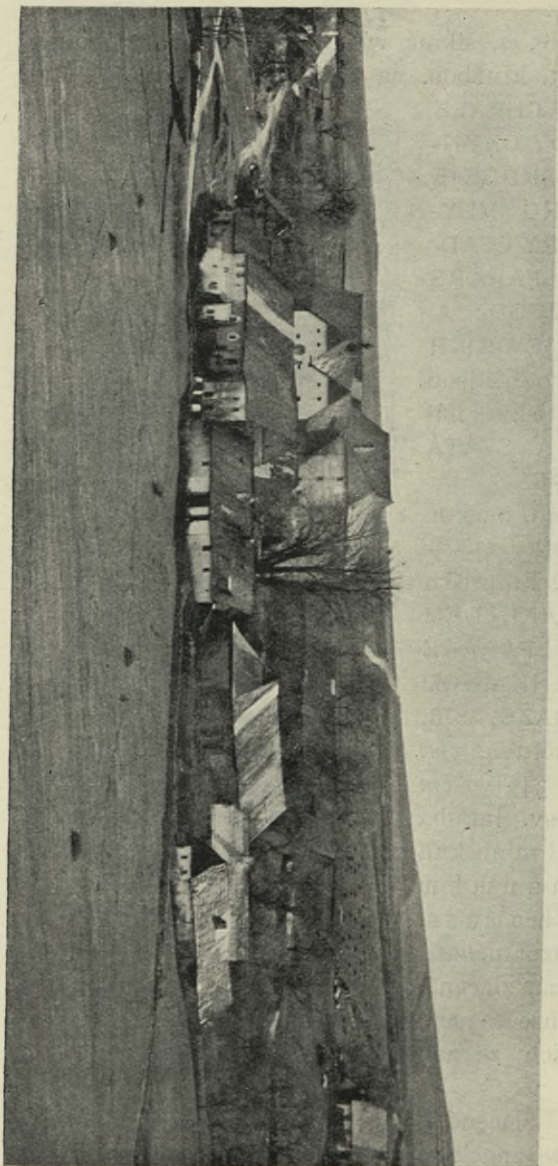
Drslavice.

Sedláček, Hrady XI., 161.

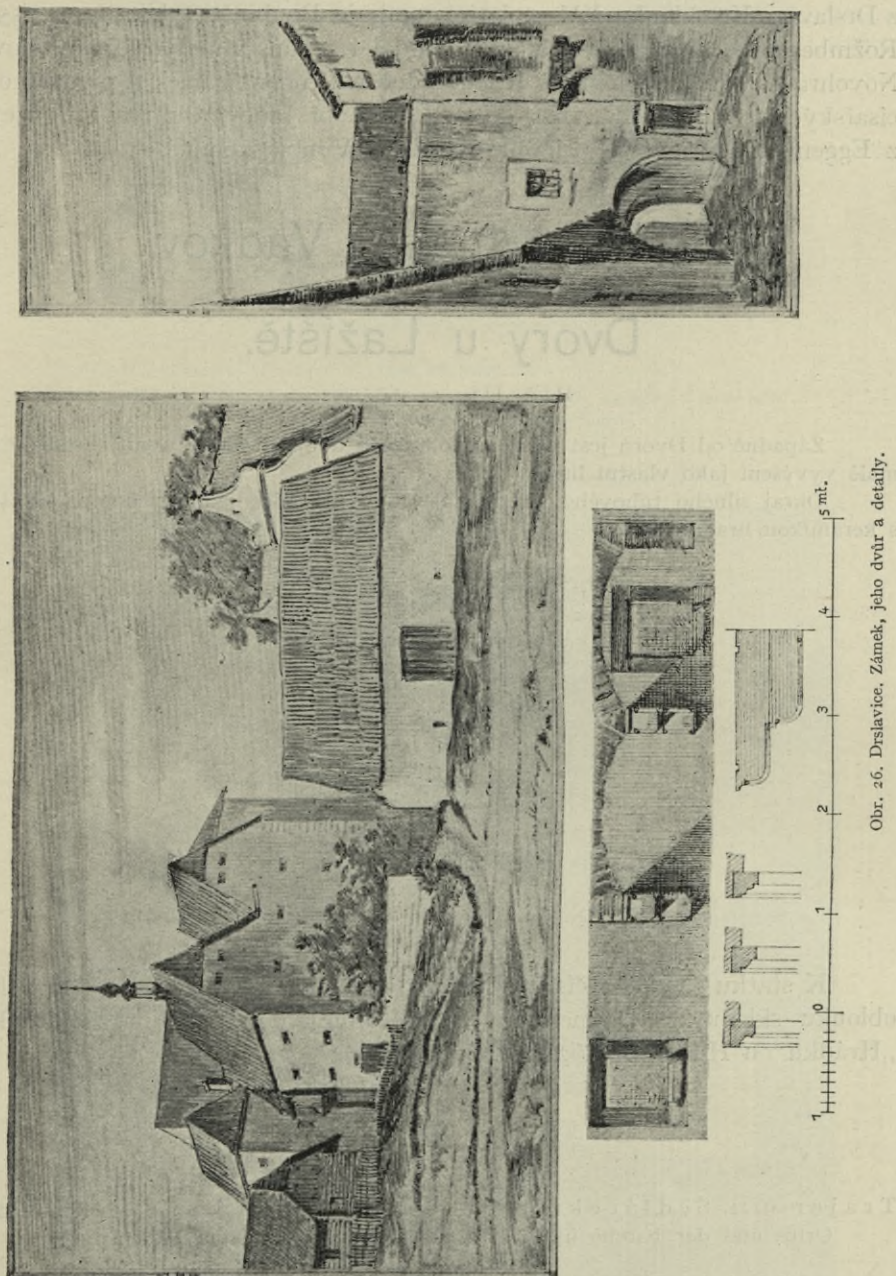
TVRZ východně od Vimperka ležící stávala uprostřed rozsáhlého poplužního dvora. Skládá se ze 3 domů, které tvoří úzký čtyřstranný dvůr. Na všech domech viděti jest zbytky rýsované rustiky; západní část, starý zámek, jest dvojpatrová a slouží od

roku 1777 za sýpku. Na dvorní straně jeho jest zbytek arkýře a 2 krákorce, daleko ven vystupující, na nichž spočíval. Malá okénka vedle něho a 3 okna 2. patra zachovala dosud kamenná profilovaná ostění. Uvnitř lze stopovati změny oken a vybouraných příček. Trakt severo-

Obr. 25. Drslavice.

východní, o jedno patro nižší, má dvojdílnou střechu se žlabem uprostřed. Různé výšky budov a dělené střechy dodávají budově malebný

Obr. 26. Drslavice. Zámek, jeho dvůr a detaily.

pohled, k čemuž nemálo přispívají ještě renaissanční štíty někdejšího pivovaru. Budovy několika rodinám rozprodané jsou ve velmi bídném stavu

a bude asi v brzku úplné zkázy malebného obrázku z 16. století co litovati. (Viz obr. 25. a 26.)

Drslavice připomínají se poprvé r. 1384; r. 1390 jmenuje se Štěpánek z Drslavic. Ke sklonku XV. století koupili je Boubínští z Újezda, r. 1551 Rožmberkové, z nichž Petr Vok je prodal i s panstvím Huským Volfovi Novohradskému z Kolovrat. R. 1619 dne 20. června zámek a pivovar od císařských vypáleny. R. 1627 dostaly se koupí Janovi Oldřichovi knížeti z Eggenberka, který je připojil k panství Vimperskému.

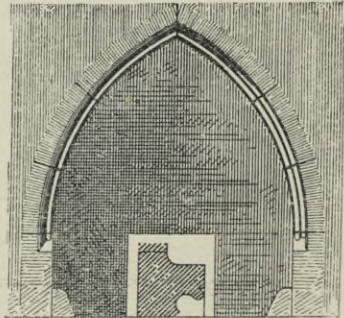
Drslavův hrad viz Vadkov.

Dvory u Lažiště.

P í č, III., 1. 369, 401.

Západně od Dvorů jest ostrožna, ohrazená dvojím valem; uvnitř hradiště je malé vyvýšení jako vlastní hrad.

Okraj silného tuhového střeptu nalezen v zahrádce jednoho domu (sídlíště s keramikou hradištnou).

Obr. 27. Dvory u Lažiště. Kamenné ostění u vrat č. 11.

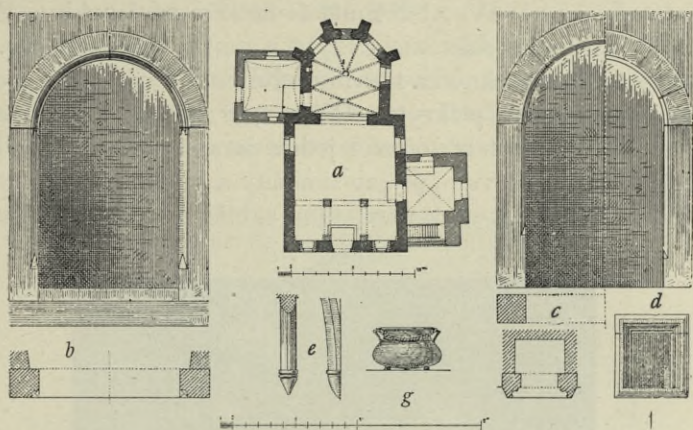
K statku Fr. Ziky čís. 11. ve Dvořích vedou vrata do lomeného oblouku sklenutá, s kamenným got. profilovaným ostěním z blízkého „Hrádku“ u Husince. (Viz obr. 27.)

Fefry.

Trajer 912; Sedláček, Místopisný slovník 119. Hofer, Geschichte des Ortes und der Kirche in Pfefferschlag (Deutsche Heimat. Wien 1906).

Nad mlýnem na poli Fr. Kollera nalezeno bronzové kopí, které jest uloženo v městském museu Prachatickém. R. 1794 nalezeny na poli Jakuba Reisingera dukáty.

Ves Fefry, založená probošty Vyšehradskými, připomíná se r. 1351.

Obr. 28. Fefry.

a) Půdorys kostela, *b) c)* ostění dveří u lodi, *d)* u sakristie, *e)* patky a profil žeber v presbytáři, *f)* sanktuár, *g)* bronzový kotlík.

Obr. 29. Fefry. Kostel. Zevní pohled.

Filiální KOSTEL SV. ANNY náleží době pozdní gotiky. Pro slabost zdí prasklo got. klenutí sakristie r. 1732 a musilo býti sneseno. Při tom okna a dvéře zvětšena, okno za hlavním oltářem zazděno, zeď lodi zvýšena a rákosovaným stropem přikryta. Roku 1732 udeřil hrom do věže, způsobil asi 20 děr do kostela, odkryl jednu stranu věže prejzy kryté, což když se roku 1800 opakovalo, prejzy sundány a krov jeho jako na ostatním kostele šindelem přikryt. Jak nápis nyní zabílený nad triumfálním oblou-

Obr. 30. Fefry. Sv. Anna na hlavním oltáři.

kem „Renov 1733, 1849, 1864, 1876, 1899“ dokazoval, provedeno v novější době několik oprav, které r. 1864 se vztahovaly na kůr a r. 1899 na strop v lodi. Také v okénku věže nalézáme v cihlách vryty letopočty 1733, 1752, 1754, 1899. (Viz obr. 28 a 29.)

Presbytář o dvou polích, třemi stranami osmihranu zakončená, sklenuta jest do žeber, které se opírají o konsoly jednoduchých tvarů hrotových; jedině na jedné primitivně provedený lidský obličej. Svorníky jsou nepatrné a krášleny růžicemi: obvyklou pětistou a šestidílnou geometrickou. Nároží presbytáře jsou sesílena mohutnými opěrnými pilíři

bez ústupku. Triumfální oblouk do ostrého oblouku sklenutý, jest bez profilu. Přistavěná sakristie sklenuta plackou.

Loď má rákosovaný strop; vestavěný hudební kůr spočívá na dvou zděných sloupech a jest podklenut. Před jižním vchodem stávala kobka, která zvýšena v mírně vysokou věž, mansardovým jehlancem

Obr. 31. Fefry. Sv. Anna, 16. stol.

krytci; také vchod na kůr a dále do věže, který původně vedl zvenčí, přestavěn a do vnitř přeložen. V lodi připomínají got. dobu dvoje kamenná ostění okosená, kropenka a sloupek na almužny; v presbytáři jest jednoduché got. sanktuarium s kovanou železnou mříží; také vedou odtud staré, plechem pobité dvěře s kamenným okoseným ostěním do sakristie.

Presbytář měří 6·00 m délky, 5·50 m šířky, loď 9·30 m délky a 8·30 m šířky.

Hlavní oltář se sochou sv. Anny z XVIII. stol. jest hrubšího provedení (viz obr. 30); totéž platí o pobočných oltářích sv. Terezie a Panny Marie a kazatelně, téže době náležejících. Zato zasluhují povšimnutí sochy sv. Anny, Panny Marie s Ježíškem, sv. Zachariáše a sv. Jana Křtitele, které staré got. oltáře krásily; první náleží XVII. století, ostatní pozdní době gotické. (Viz obr. 31. a 32.)

Obr. 32. Fefry. Sochy: sv. Zachariáše, P. Marie a sv. Jana Křtitele.

Starší varhany barokní, r. 1865 z Korkusové huti zakoupené a sem přenesené.

Zvony:

Velký, průměru 0·88 m, šikmé výšky 0·66 m, kolmé 0·72 + 0·13 m koruna, s dvojřádkovým nápisem u koruny v got. minuskuli: Qui me fecit magister Bartholomeus nomen habet in civitate prage anno domini 1525. — Deo patri omnipotenti et beate marie semper virginis omnibus sanctis. Veni sancte spiri. sis laus. Na plášti relief sv. Jakuba Staršího.

Prostřední měří 0·67 m průměru, šikmé výšky 0·52 m, kolmé 0·52 + 0·10 m koruna a má jen nápis: AVE MARIA GRACIA PLENA DOMINVS TECVM ANNO DNI MCCCCII.

Malý měří 0·42 m prům., 0·30 m šikmé, 0·32 m kolmé výšky s železnou korunou, má nápis: Gottes Segen über die Wolkhäter der Kirche

in Pfefferschlag, pod ním firma zvonářova: *A Perner & Sohn in Budweis*, s dvěmi výstavními cenami a letopočtem 1887. Na plášti relief sv. Josefa.

Z inventáře uvádí se: monstrance paprsková, moderně románská, z 2. pol. 19. stol. z bronzu, pozlacená, 0.60 m vys.

Ciborium stříbrné, 0.24 m vys., s korunou med. barokní, bez značek a uměl. ceny.

Pacifikál formy got. monstrance, mosazný, nový, 0.32 m vys., bez uměl. ceny.

Mosazné prsténkové svícny, z XVI. stol., 2 vys. 0.22 m, 2 vys. 0.26 m, 2 vys. 0.345 m, 2 vys. 0.27 m.

Kaditelnice mosazná, barokní, z 2. polov. XVIII. stol.

1 bílá kasule, z brokátu zlatého, z XVIII. stol.

Bronzový kotlík na svěcenou vodu, renaissanční (XVI. stol.), prům. 0.20 m, původu jihotirolského.

Věčná lampa nová, bez uměl. ceny.

V místě značnější počet starších dřevěných budov.

Frantole.

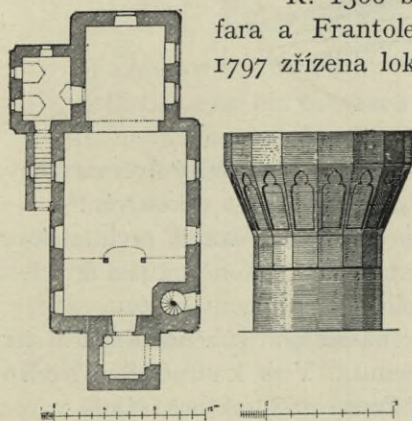
Sedláček, 193. Pamětní farní kniha z r. 1812.

Frantole podle listiny z roku 1315 „Wreudenthal“, dnes německy „Frauenthal“ nazvané; farní ves u Prachatic založena l. 1315 skrze Vernéře, Racka a Přibíka z Vítějovic. Roku 1317 postoupil Bavor z Bavorova Frantol klášteru Korunskému.

R. 1360 byl tu farní kostel. Po roce 1623 zanikla fara a Frantole připojeny k blízkým Chrobolům. Léta 1797 zřízena lokalie.

R. 1668 štafiroval *Vavřinec Anneis* nový oltář za 65 zl. R. 1744 povolovalo zdivo kostela a sakristie, ač již před tím bylo podchyceno.

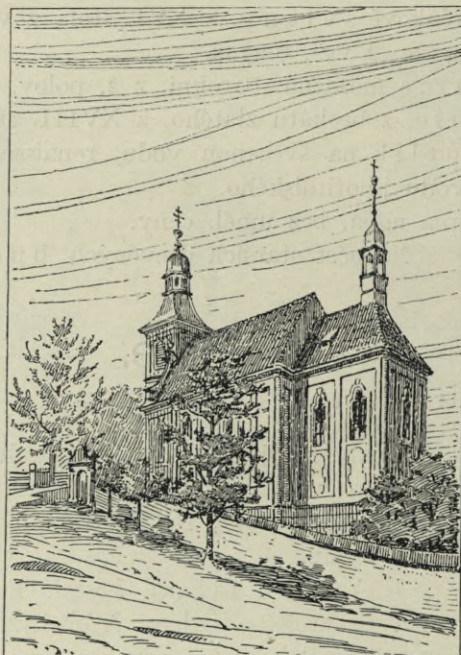
R. 1754 KOSTEL vyhořel úplně až na zdivo: 3 oltáře a positiv shořely. největší zvon poškozen, avšak zachován, druhé dva se rozlily. Starý kostel byl úzký a až 5 stěviců v zemi vstavený; mimo věž a přiléhající štít bylo zdivo na hlinu stavěno. V střízlivém slohu tehdejší doby postaven r. 1756 kostel nový, při čemž stará věž, jak dosud lze

Obr. 33. Frantole. Půdorys kostela a stará kamenná křtelnice.

spatřiti a jak archiv poznamenává, byla ponechána. Roku 1754 dělal *Fridrich Semrád*, varhanář Nového města Pražského, varhany za 200 zl. (Viz obr. 33. a 34.)

Presbytář i loď formy obdélníkové, mírné velikosti, jsou uvnitř prosty veškeré architektury; presbytář měří i s triumfálním pasem délky $7.60\text{ m} + 0.93\text{ m}$, šířky 6.30 m , loď světlé délky 14.73 m , šířky 9.50 m . Stropy obou jsou ploché, rákosované, okna čtyřhranná, do polokruhového oblouku sklenutá, nad presbytářem postavena sanktusová věžička s lucernou, pobitá plechem; dlažby jsou ze žulových ploten. Na kamenném na práhu dveří vedoucích z presbytáře do sakristie vytesáno: D o H o.

Obr. 34. Frantole. Kostel.

Dřevěné točité schody vedou na kůr, podpřený dvěma sloupy dřevěnými orákosvanými, pod nimiž strop stejně jest rákosván.

Věž, jejíž staré zdivo neobsahuje památky starší architektury, byla asi k původnímu kostelu později přistavěna a zakončena jest střechou jehlancovou v osmihrannou lucernu vybíhající, plechem krytou.

Sakristie, jejíž spodní prostor následkem značného spádu terainu tvoří umrlčí komoru, jest valeně sklenuta. Vede k ní podélné schodiště, prkenným stropem přeložené. Zevní architektura záleží v rozčlenění ploch mělkými lisenami. Dvěře mají slušnou práci zámečnickou.

Kostel jest orientován.

Kolem kostela hřbitov, plnou šindelem pokrytou zdí obehnaný s kříži chudými, prkennými.

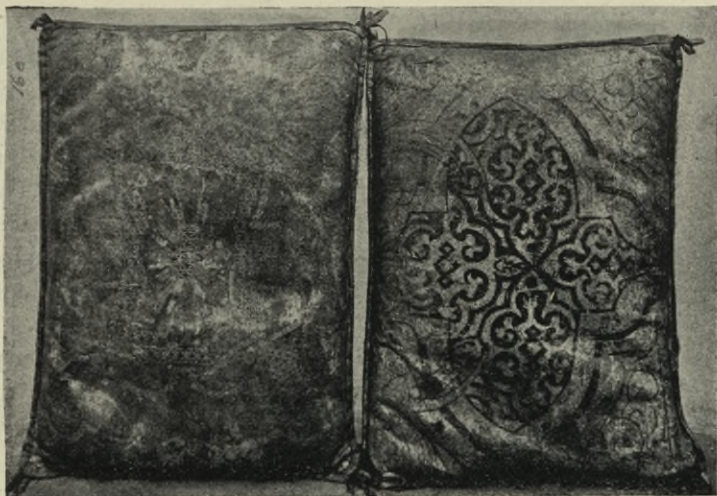
Hlavní oltář sloupový, s obrazem sv. apoštolů Filipa a Jakuba, jimž jest kostel zasvěcen, a sochami sv. Šebastiana a Rocha,

postaven současně s novým kostelem, provedení jest prostředního. Podle pamětní knihy je prý obraz ze zrušeného kláštera Zlatokorunského a byl r. 1803—4 od malíře Vimperského *Viléma Müllera* přemalován a znova nevalně obnoven 1879.

Poboční oltáře se sochou Panny Marie a druhý sv. Barbory postaveny 1770; jsou provedení slabšího.

Z téže doby a stejného provedení jsou: všední kazatelna, kamenná křtitelnice a varhany.

V sínci pode věží stojí žulová křtitelnice gotické formy (XIV. st.).

Obr. 35. Frantole. Kožené polštáře.

Z inventáře budiž vytčeno:

Ciborium, vlastně starý got. kalich s novější kupou a víkem, 0.19 m vysoké, noha mosazná, hladká, úplně stejného tvaru jako Lhenická — jen hrubšího provedení — z XVI. stol.

Monstrance paprsková, barokní, z 2. pol. XVIII. stol., mosazná, 0.60 m vys., s nohou empirovou lepší koncepcí i provedení.

Relikviář barokní, z 2. polov. XVIII. stol., mosazný, 0.28 m vysoký.

Relikviář novější, ve tvaru monstrance, 0.38 m vys., mosazný, téhož provedení.

Kaditelnice mosazná, s prolamovaným víkem, 0.25 m vys. ze XVII. stol.

Kaditelnice mosazná, ze začátku XIX. stol., 0.17 m vys. 24 cínových svícňů, forem jednoduchých, z konce XVIII. a začátku XIX. stol. a cínové konvičky s mísou, z konce XVIII. stol.

Tepaná měděná kroupenka barokní u hlavních dveří, z kožené polštáře, puncem dekorované, zlacené a stříbřené (XVII. stol.) [viz

obr. 35.], bílá plátěná pokrývka pod sošku P. Marie, křížovým stehem červeně vyšívaná — lidová.

Zvony: větší, prům. 0·83 m, šikmé výšky 0·60 m, kolmé výšky 0·63 + koruna 0·13 m, má u koruny nápis: TENTO ZWON GEST PŘELITY KE CTI A CHWALE PANV BOHV A SWATEMV FILIPPV A JAKVBV, pod ním barokní dekorace. Na plášti po jedné straně: relief obou uvedených sv. apoštolů; na protější straně uprostřed věnce znak zvonařský s nápisem: JOHAN : ADALBERT PERNER, IN BVDWEIS ANNO 1840. na dolejší kraji nápis: NÁKLADEM ZÁDVSSÍ FRANTOLSKÉHO — LETA TISYC OSM SET ČTIRIDCET ODE MNE JANA PERNERA ZWONAŘE W ČESKÝCH BVDEGOWICICH.

Prostřední: prům. 0·65 m, šikmé výšky 0·50 m, kolmé výšky 0·53 + 0·12 m, u koruny nápis: FVDIT ME JOSEPHVS PERNER BVDVICY 1782, pod tím barokní festony; na plášti: Kristus na kříži.

Malý: prům. 0·44 m, šikmé výšky 0·32 m, kolmé výšky 0·34 + 0·10; u koruny barokní dekorace, na plášti po jedné straně relief sv. Jana Nep. sv. Floriana, po druhé: uprostřed věnce znak zvonařský se stejným nápisem jako u zvonu většího, avšak s letopočtem ANNO 1839.

Obr. 36. Frantole. Stará pečeť z 16. stol.

Podle pamětní knihy byl tu před přelitím těchto zvonů jeden větší z roku 1556, jehož nápis zněl: Tento zvon slitý ke cti a chvále Pánu Bohu a svatému Filippu a Jakubu leta tisyc pět set padesát ssest ode mnie Jossta Konváře z Wodnian. Z menších byl jeden z Lince, druhý z Budějovic. Velký se zachoval až do r. 1840, kdy praskl a byl přelit. Oba menší při ohni r. 1754 se rozlily a byly

nově přelity; jeden roku 1782, druhý (Linecký) roku 1839.

Sanktus ve věžičce nad presbytářem nepřístupný.

V „románské komoře“ hradu Krumlovského uschováno měděné pečetítko farní z XVII. věku. (Viz obr. 36.)

Ve vsi několik starších budov, z nichž 6 dřevěných.

Fürstenhut.

Trajer 930.

Roku 1860 nalezeny jelení parohy, kamenným nožem připravované.

Roku 1828 založena lokalie a vystavěn tu dřevěný kostel sv. Jana Křtitele; r. 1861 vystavěn nový kostel a 27. ledna 1864 vysvěcen. 1856 zřízena fara.

KOSTEL pseudogotického slohu skládá se z presbytáře, pěti stranami osmiúhelníku uzavřené a opěrnými pilíři bez ústupku opřené, 8·25 m široké a 6·80 m hluboké, z níž polovice přehrazením nízkou příčkou slouží za sakristii. Přistavěná loď, délky 22·20 m a šířky 10·80 m, v jejímž čele stojí kamenná vížka s jehlancovou střechou, sesílena 12 opěrnými pilíři o jednom ústupku. (Viz obr. 37.)

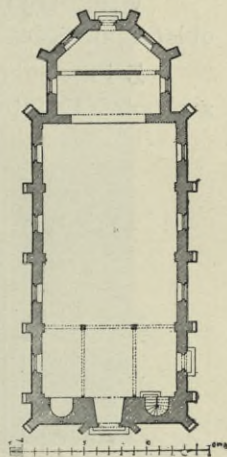
Zevnějšek proveden v režném zdivu z domácí žuly, vnitřek kryt volnou střechou, bedněnou na viditelné kostře krovů jak presbytáře tak lodi. Vestavěný kůr na dvou sloupech spočívající má taktéž konstrukci dřevěnou. (Viz obr. 38. a 39.)

V stejném slohu provedena vnitřní úprava. Hlavní i oba poboční oltáře a kazatelna jsou jednoduché truhlářské práce bez bohatších řezbářských okras. (Viz obr. 40.)

O b r a z sv. Jana Křtitele na hlavním oltáři jest signován: Wien, 1864 Carl Hofmann, podobně o b r a z sv. Leonory na levém pobočním oltáři: C. Hofmann pinxit Wien 1864. O b r a z Panny Marie s Ježíškem, nad nimiž vznáší se dva andělé s páskou s nápisem: Sancta Maria auxilium christianorum ora pro nobis je od téhož umělce; podpis jeho byl asi zničen při hrubé opravě obrazu.

O l t á ř Panny Marie pomocné pod kůrem jest i s obrazem hrubě proveden.

V a r h a n y postavil *Frant. Jüstl* z Krumlova.

Obr. 37. Fürstenhut.
Půdorys kostela.

Obr. 38. Fürstenhut. Kostel s farou.

Nad vítězným, segmentově sklenutým obloukem, kde visí hrubě provedený křucifix, upevněn alianční znak Schwarzenbersko-Liechtenštejnský.

Křtitelnice kamenná, jednoduchá, soudobá.

V sakristii barokní skříňka (relikviář) s voskovou soškou Ježíška, oblečenou, práce klášterská z XVIII. století.

Z inventáře uvádíme: Monstranci paprskovou, mosaznou, z 1. pol. XIX. stol., umělecky bezcennou.

Obr. 39. Fürstenhut. Kostel.

Ciborium s nohou z doby pozdní gotiky, doplněné v době novější barokní hladkou kupou s víkem, vys. 0·29 m. Odkud je část gotická, neznámo. (Viz obr. 41.)

Kalich mosazný, empirový, 0·25 m vysoký; kalich mosazný, hladký, 0·24 m vysoký; oba všední bez značek z polovice XIX. století.

Pacifikál ve tvaru paprskové monstrance mosazné, se slušně pracovanou nohou se značkou nejasnou (orla?)

Vše ostatní i roucha jsou novější a jednoduchého provedení.

Matriky počínají roku 1830, pamětní kniha roku 1828.

Zvony: větší průměru 0.57 m, šikmé výšky 0.44 m, kolmé 0.47 m, má u koruny a na věnci gotický ornament, na plášti letopočet

Obr. 40. Fürstenhut. Kostel. Vnitřní pohled.

1863, pod ním vignetu: Rudolf Perner Budweis a letopočet 1906, naproti pak relief sv. Jana Křtitele.

Prostřední průměru 0.50 m, šikmé výšky 0.35 m, kolmé 0.38 + 0.10 m korunu, má u koruny barokní ornament, na plášti zvonařský znak s nápisem: JOHANN ADAL. PERNER IN BUDWEIS ANNO 1823, naproti relief Vzkříšení Páně.

Malý průměru 0.39 m, šikmé výšky c. 28 m, kolmé 0.30 + 0.08 m, koruna, má u koruny a na věnci naturalistický listový ornament, na plášti relief křucifixu a na straně protější nápis: ÜBERGOSSEN VON CARL BELLMANN K K HOFGLOCKENGIESSER IN PRAG 1863.

Hoštice.

Trajer, 931; Sedláček, 255.

Farní ves u Vimperka, jejíž farní kostel se roku 1360 připomíná. V XVII. století zanikla fara; r. 1786 zřízena tu lokálie.

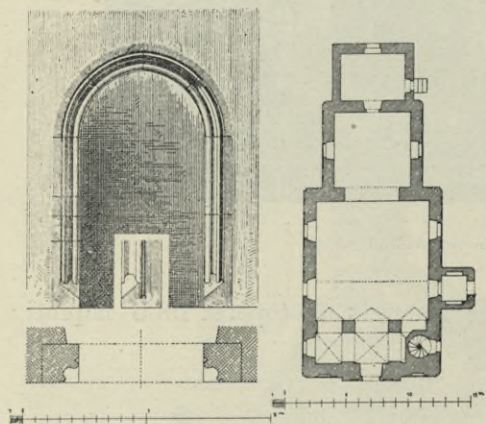

Obr. 41. Fürstenhut. Ciborium.

KOSTEL SV. FILIPA A JAKUBA 1654 vyhořel. R. 1672 postaven nový hlavní oltář a poboční z sebrány a znovu postaveny. Zároveň maloval Vimperský malíř *Wolf Fridrich Lachmann* nad vítězným obloukem kříž, knížecí znak a chronostikon.

R. 1747 byl kostel tak sešlý, že klenutí v presbytáři hned napřed musilo býti sneseno. Měla zůstatí stará zeď a na ní 1 sáh vysoká nová postavena; ale potom se ukázalo, že nemá základů, že jí jen pilíře drží, a proto postaven stavitelem *Fortinou* zcela nový kostel. Výlohy 24.876 zl.

Nynější stavba (Viz obr. 42.) k východu orientovaná odpovídá době. Provedení jest nejjednodušší: k presbytáři kvadratické, s vítězným obloukem 7.02 m dlouhé, 6.17 m široké, přistavěna symetricky k východu sakristie, k západu podlouhlá loď,

Obr. 42. Hoštice. Půdorys kostela a ostění umrlčí komory.

13.05 m dlouhá, 9.00 m široká, v jejímž čele na pilířích, nesoucích současně hudební kůr, spočívá věž s jednoduchou cibulovitou střechou. Mimo kůr mají veškeré místnosti rovný rákosovaný strop zevní fačády členěny jsou mělkými lesenami. Ze starého kostela zachoval se pouze v sakristii umístěný gotický s a n k t u á ř velmi jednoduchého tvaru, bez veškeré okrasy a kamenné gotické ostění, v umrlčí komoře zazděné.

Hlavní oltář sloupový se sochami sv. Filipa a Jakuba

uprostřed a čtyřmi dalšími sochami kolem jest velmi slabá práce ze zač. XVIII. století, jak dosvědčuje alianční znak Schwarzenbersko-Eggenberský; ještě slabšími doplňky XIX. století oltář nezískal. Totéž platí o pobočních oltářích sv. Jana Nep. a sv. Linharta a o k a z a t e l n ě z XIX. stol. Další poboční oltář v lodi (Mariánský) jest pseudogotický, z doby nejnovejší.

Taktéž v a r h a n y jsou nové.

Z i n v e n t á ř e sluší poznamenati:

M o n s t r a n c e mosazná, paprsková, se soškami nejsv. Trojice a sv. Petra a Pavla, 0.63 m vysoká, dobrá práce z. pol. XIX. století, sluhu pseudobarokního.

K a l i c h mosazný, hrubého baroku, 0.27 m vysoký, ze zač. XVIII. století.

K a l i c h mosazný, úplně hladký, 0.25 m vys., z polovice XIX. stol.

P a c i f i k á l ve tvaru kříže, mosazný, 0.35 m vysoký, z druhé polovice XVIII. století, jsou vesměs práce všední.

Kaditelnice mosazná, s prolamovaným víkem a z mosazné svícny, 0·26 m vysoké, náleží konci XVII. stol.

Nejstarší matřka jest z roku 1784.

Pamětní kniha z roku 1787.

Zvony: největší průměru 0·72 m, šikmé výšky 0·51 m, kolmé 0·57 + 0·12 m koruna, má u koruny a na věnci vinný ornament; na plášti relief Krista na kříži a sv. Jana Nep. Nápis: GELOBT SEY IE(SUS K)RISTUS a znak zvonařský s nápisem Perner in Budweis 1858;

prostřední prům. 0·50 m, šikmé výšky 0·40 m, kolmé 0·42 + 0·08 m koruna, má u koruny renaiss. obrubu a na plášti nápis: TENTO ZWON SLIT GEST KE CTI A CHWALE S. FILIPV JAKV(B)V DO WSY HOSSTIC · GEDNATELE TOHO GSAV MARTIN PVBAL Z BVKV IAKVB Z HOSSTIC PAWEL MATOVSS ZE WCZELNY LETA 1650;

malý průměru 0·35 m, šikmé výšky 0·26 m, kolmé 0·29 m, má na plášti relief Panny Marie s Ježíškem, sv. Jana Nep. a štítek firmy Perner in Budweis 1858.

Hrádek u Husince viz Husinec.

Hradiště.

Woldřich, Mittheil. d. anthrop. Gesellsch. Wien XIII. 15.

Severozápadně nad vesničkou Hradištěm vedle cesty od Ptáčníka k Rabinu vedoucí jest vyvýšená rovina skoro čtvercová, dlouhá 150 kroků (as 100 m) a široká 135 kroků (90 m), po straně západní příkopem a hliněným valem chráněná; po straně jižní a východní vyvýšena 2—3 m k severu — cestě — vybíhá v rovínu. (Stával zde snad hrad Roubíkův z Hlavatec?) Východně ode vsi našel prý jeden rolník jámu s mnoha kostmi, které zase zahrabal. Také prý na jihovýchodním vrchu stávala před nedávnem velká mohyla (tumulus).

Hracholusky.

KAPLE na návsi, provedení primitivního, postavena r. 1825; hody in y pořízeny tamním kovářem r. 1826; zvonek na věži, v průměru asi 0·40 m, jest z téže doby.

Roku 1866 vyhořela ves, jest tedy výstavnosti novější, jen k západu zachovalo se několik sešlých dřevěných budov.

Hrbov.

Woldřich, Mittheil. d. anthrop. Gesellsch. Wien XIII., 3; XIV., 211; Píč, III. 1. 358; Budivoj XXXIX. čís. 19; H y n e k G r o ß, Stížná žádost obce Netolické k panu Petru Vokovi z Rožmberka.

Jihozápadně od Hrbova nad vsí Hradec vrch „Velký Hradeček“, na němž jest menší hradiště s kamennou ohradou, 3—5 m vys., 181·3 m dlouhou a 23·5—39 m

širokou. Na severní (?) straně před tímto valem ještě zevnější val. Kopáno zde nebylo. V lese Brašna 30 mohyl.

Na cestě z Grejnarova k Novému dvoru Lhenickému stojí dosud vedle nových mezníků č. 19, 20 a HN 281 staré mezníky, zvané rúží.

Mimo to stojí mezník Rožmberský u obecní cihelny Netolické. Roku 1880 daroval kníže Schwarzenberg Museu král. českého mezník rybníka Brusenského, znameňaný rúží a letopočtem 1596 a pak písmenkami K (Krumlov) a N. 7., zasazený při výměně pozemků mezi Petrem Vokem z Rožmberka a městem Netolicemi u tak zvaného Brusného lesa.

Hus.

Sedláček, Hrady X., 154; Místop. slovník 302.

Zříceniny HRADU na vrchu Hus u Záblatí, založeného r. 1341 a zbořeného r. 1441; po dnes obdivujeme se smělosti založení a opevnění

Obr. 43. Hus. Nalezený kachel.

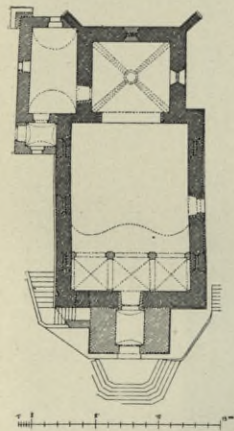
hradu na ostrohu se tří stran říčkou Blanící obklíčeného. Zdiva zachovalo se málo.

V zříceninách hradu nalezený kachel s „beránkem Božím“ uschován v „románské komoře“ hradu Krumlovského. (Viz obr. 43.)

Husinec.

Sedláček, 302; Památky XVIII., 100; Katalog retrosp. výstavy 245, c. 51; Method II., 10, IV., 35; Sedláček, Hrady XI., 161; M. Grünwald, Husinec.

KOSTEL POVÝŠENÍ SV. KŘÍŽE připomíná se poprvé r. 1359; patřil jako filiálka k Vlach. Březí; na počátku 15. věku přifařen byl k Lažišti. R. 1630 prosí Husinečtí o pomoc, aby si mohli chrám Páně stavěti. Roku 1654 vyhořelo městečko s kostelem. R. 1745 zřízena nově fara. R. 1753 stržena vetchá dřevěná věž a zvony sňaty, kostel dostal rákosový strop; 1765 kryt šindelem; 1802 po ohni znovu postaven, při tom však hlavní zdivo jak presbytáře se sakristií, tak lodi i věže zachováno. Jest k východu orientován. (Viz obr. 44.) Kvadratická presbytář, 6·10 m šířky, 5·65 + 0·90 m hloubky, náleží původní stavbě, z první polovice 14. věku, jak dosvědčují opěrné pilíře o jednom ústupku a zazděná got. okna, z nichž jižní zachovalo si i kružbu. (Viz obr. 45.) Křížová klenba její, jakož i sakristie, valeně sklenutá, jsou ze středu XVII. stol.

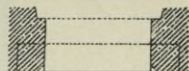
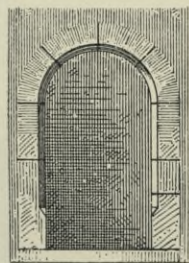
Obr. 44. Husinec. Pádorys kostela.

Lod, délky 13·50 m a šířky 9·30 m, připomíná jižním vchodem do půlkruhu sklenutým a ostěním kamenným, okoseným, začátek XVI. století, jinak jest po ohni roku 1802 v jednoduchém způsobu přestavěna a kůr, jehož podklenutá část sahá do století XVII., rozšířen; vítězný oblouk jest půlkruhový, okna obdélníková.

Věž, jejíž nejvyšší patro až do ohně r. 1802 bylo dřevěné, zvýšena a opatřena barokní střechou formy hruškovité s čtyřbokou lucernou, r. 1880 obnovena; mimo to postaven sanktus nad lodí podobného tvaru. (Viz obr. 46.)

R. 1631 zhotovil *Petr Kissau* nový oltář za 65 kop a roku 1633 týž mistr šestihrannou kazatelnu s 6ti kulatými sloupy za 35 kop. Roku 1634 štafíroval oltář a kazatelnu Krumlovský malíř *Jan Wunder* za 265 kop. 1726 zřízen postranní oltář sv. Jana Nep. práce sochařské.

R. 1731 hlavní oltář se sochami sv. Víta a sv. Václava zhotoven od Krumlovského truhláře *Josefa Širokého*; roku 1733 štafírován od Sušického malíře *Jana Pazourka*. Roku 1733 pořízen vedlejší oltář sv. Floriána.

Obr. 45. Husinec. Kostel. Got. kružba okna v presbytáři a kamenné ostění u lodi.

Hlavní oltář pseudorenaissanční postaven r. 1880 podle návrhu arch. *Bauma a Münzbergera* v Praze; obrazy sv. Mikuláše a sv. Floriána maloval *Emanuel Zillich*.

Před tím stával tam oltář na stěně malovaný, jehož obraz tam v troskách dosud jest znáti; předmět jeho není jasný. Malován i s 2 vedlejšími oltáři od malíře *Matěje Šímy*.

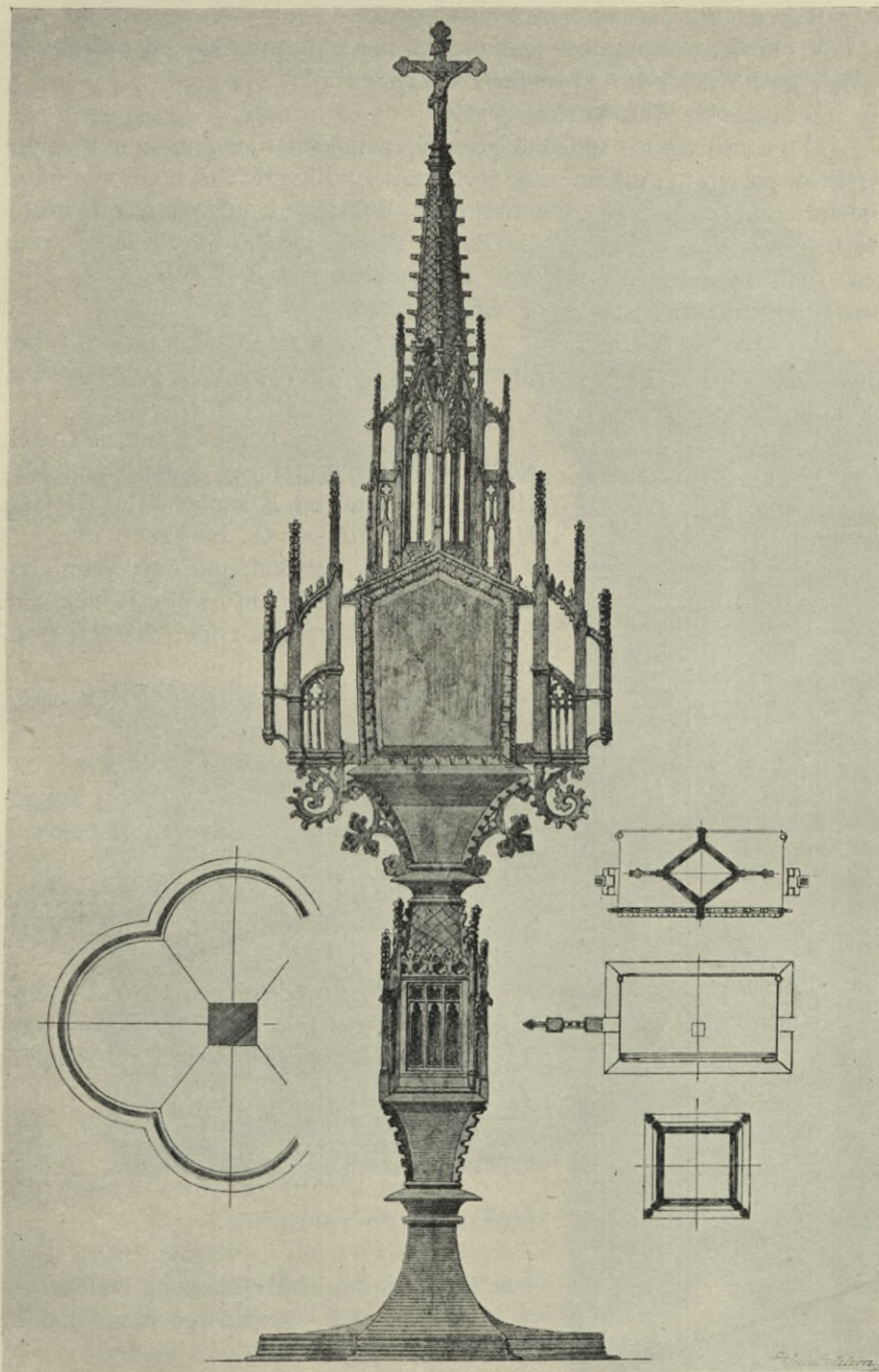

Obr. 46. Husinec. Kostel.

Poboční oltář sv. Jana Nep. z první pol. XVIII. stol. jest v stol. XIX. doplněn; obrazy Panny Marie a sv. Jana Nep. jsou novější, všední.

Poboční oltář sv. Václava, podle předešlého v XIX. stol. zbudovaný, jest slabší práce. Obrazy sv. Václava a sv. Ludmily jsou od *B. Čurna*.

Oltář Mariánský pod kůrem, barokní, postaven 1851; na něm dobrý obraz sv. Anny (73 × 98) od *Francesca Romanelliho* († 1662), dar Monsign. Jaeniga.

Obr. 47. Husinec. Gotická monstrance.

Křížová cesta pořízena r. 1856.

V oknech presbytáře i lodi všední malby na skle od *Schlingera*.

Varhany od *J. Schiffnera* z r. 1891.

Z inventáře sluší poznamenati:

Monstrance pozdně gotická, s měděnou nohou a mosazným svrškem, pozlacená, má na noze čtyřstranný relikviář, nad nímž vypíná se obdélníková skříňka pro sanctissimum, obklopená fiálami a zakončená čtyřbokou věžičkou s novým křížkem. Podle vrytého nápisu nově upravena spolkem „Vlastimil v Praze“ r. 1872 od pasíře Pražského *Karla Zimmera*; měří výšky 0.63 m. (Viz obr. 47. a 48.)

Monstrance barokní, mosazná, pozlacená, z 2. pol. XVIII. stol. práce všední, vys. 0.50 m.

Kalich s mosaznou nohou, z 1. pol. XIX. století; koš stříbrný s tepanými hlavíčkami — snad od Krumlovského zlatníka *Knitty* z r. 1710 — vys. 0.23 m.

Kalich barokní, měděný, velmi bohatě ornamentálně tepaný, s obrazy několika svatých, dobrá práce z 1. pol. XVIII. stol., 29 cm vys.

Skleněný lustr ze začátku XIX. stol., v novější době doplněný.

Dva velké, mosazné, postříbřené barokní svícny, 0.92 m vys. a 3 kanon. tabulky stejné dobré práce z 1. polovice XVIII. stol.

4 svícny mosazné, postříbřené, bohatě barokně dekorované ve slohu XVIII. stol., 0.61 m vysoké.

4 svícny měděné, postříbřené, z doby okolo 1800, 0.7 m vysoké. Veškeré svícny zakoupeny po ohni 1802 z kostela sv. Mikuláše v Pasově.

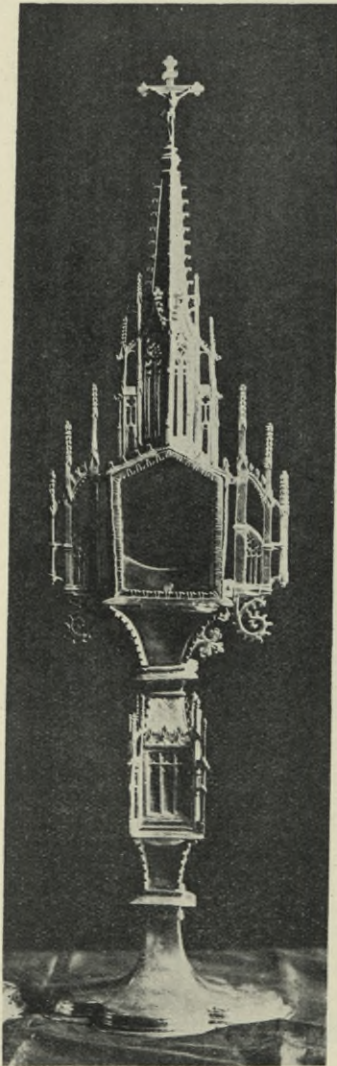
3 cínové svícny, hrubší formy, z 1. pol. XIX. století, 0.77 m vysoké.

Železná kovaná mřížka z někdejšího sanktuária obvyklé práce.

Mešní roucha, většinou nová, málo starších (z konce XVIII. stol.), všední.

Obrazy k výměně pro různé období, všední, bezcenné.

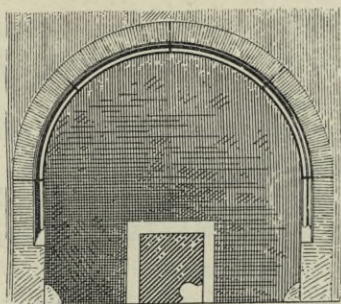
Matrika počíná roku 1673, pamětní kniha 1764.

Obr. 48. Husinec. Gotická monstrance.

Zvony. Od ohně 1802 nalézají se zde:

Velký, průměru 0.98 m, šikmé výšky 0.74 m, kolmé 0.80 + 0.15 m koruna, má u koruny nápis: Friderico — existente — preposito — fusa — est — hec — campana — niclae — anno — dni — M^oCCC^oIXII^o (snad 1662). Zakoupen z kostela sv. Mikuláše v Pasově po ohni r. 1802.

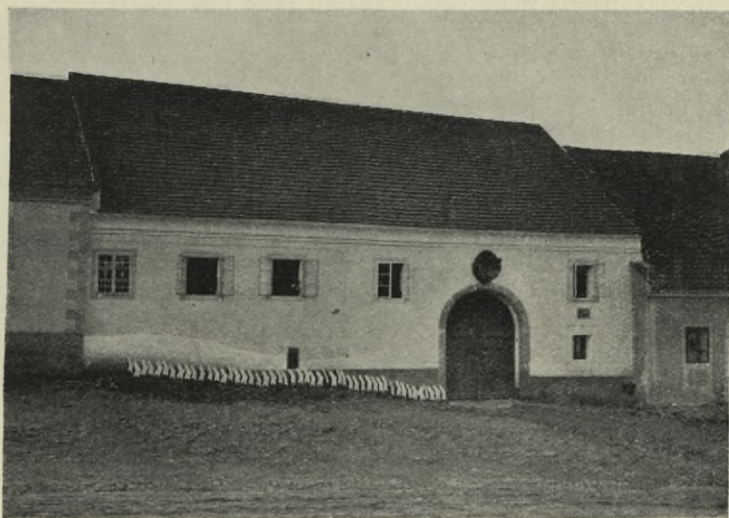

Obr. 49. Husinec. Got. obruba vrat u obecního domu.

Obr. 50. Pečeť městská z r. 1587.

Prostřední, prům. 0.83 m, šikmé výšky 0.60 m, kolmé 0.65 + 0.12 m koruna, jest u koruny barokně dekorován, na plášti po jedné

Obr. 51. Husinec. Husův dům.

straně relief Neposkvrněné Panny Marie a letopočet 1803, na protější zvonařský znak s nápisem: Jos. Berner in Budweis.

Menší průměru 0.64 m, šikmé výšky 0.47 m, kolmé 0.50 + 0.10 m koruna, má stejnou dekoraci a znak zvonařský jako předešlý, na plášti relief sv. Floriána s letopočet 1803.

Ještě menší, prům 0 47 m, šikmé výšky 0 34 m, kolmé 0 38 + 0 08 m koruna, jest stejně dekorován, má týž znak zvonařský a leto-počet, na plášti pak relief sv. Jana Nep

Nejmenší průměru 0 31 m, šikmé výšky 0 22 m, kolmé 0 24 m, jest podobně dekorován, má týž znak a leto-počet a na plášti relief Krista na kříži

Zvonek v sanktusu jest nepřístupný.

Na hřbitově KAPLE sv. Cyrila a Methoděje z r. 1870, prostá vesnická stavba se stejnou úpravou.

Na RADNICI, jejíž vrata s ostěním kamenným, do půlkruhu sklenutým profilu pozdně gotického poukazují na stavbu z 16. století (viz obr. 40), mají stříbrnou pečeť s lodičkou, v níž stojí sv. Mikuláš a nápisem kolem: SIGILUM — OPIDI — HVSSINECZ — 15-87 (viz obr. 50); roku 1905 povýšen Husinec za město.

Jižně od Husince na levém břehu Blanice stával na skalnaté stráni, dosud „H r á d e k“ jmenované, v XIV. a XV. stol. malý HRAD, z něhož dnes jen část náspu a příkopu se zachovala, b u d o v a však naprosto zmizela.

Prizemní d o m e k, v němž podle podání se narodil M. J. Hus, označen jest medaillonem s poprsím jeho. Goticky profilovaná kamenná o b r u b a vrat náleží nejnovější opravě. (Viz obr. 51.)

Chrástany Dolejší.

Mittheil. d. anthrop. Gesellsch. Wien XIII., 25.

Jižně od vsi na poli Roßmüllerově nalezeno 5 litých hrubých bronzových spon 17 5—18 5 cm v průměru a 27—28 cm délky.

Chroboly.

Sedláček, 336; Sommer IX., 256.

Farní ves povstala na počátku XIV. stol. na zboží kláštera Zlatokorunské o. Roku 1360 byl tu farní kostel.

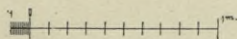
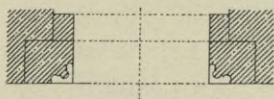
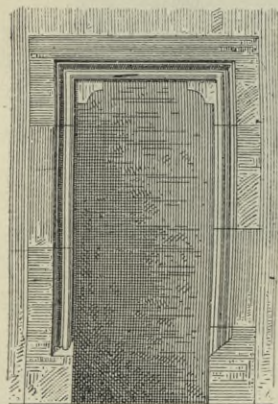
V letech 1754—1758 kostel rozšířen, loď zvýšena, nepravidelná okna zvětšena, jedno zcela nově zřízeno. Hudební kůr stojící na sloupech se stropem prkenným odstraněn. Schody vedoucí na kruchtu dány do věže. Kostel vydlážděn plotnami. Loď měla šindelový kryt; presbytář byl klenut. Věž byla do roku 1754 jehlanová a prejzy krytá; roku 1700 větrem odkryta a opravena, r. 1754 dostala podle plánu stavitele J. J. Fortina, cibulovitý tvar a pokryta šindelem.

KOSTEL od té doby jest málo pozměněn. (Viz obr. 52.—54.)

Presbytář, sklenutá do placek r. 1756, zakončena jest třemi stranami nepravidelného osmihranu, měří délky 9.86 m, šířky 5.72 m. Sakristie, někdy na straně severní přistavěná, zbořena roku 1892 a ponechána tam pouze chodba ke kazatelně. Nynější sakristie na straně jižní povstala z umrlčí komory a byla valeně sklenuta asi r. 1756.

Lod, jejíž stěny podobně jako presbytáře členěny jsou lesenami, má rákosovaný strop a měří 15.65 m délky a 10.63 m šířky. Hudební kůr postaven na dvou zděných pilířích: jest podrákosován a vedou k němu točité schody, vložené do staré věže. Na straně čelní (západní) a jižní přistavěny malé kobky.

Z původní got. stavby zachovalo se pouze hrubé zdivo presbytáře, lodi a věže, jejíž situace v jihozápadním rohu jest typická pro kostely jihočeské; dále nepatrné got. sanktuarium s kovanou železnou mřížkou za hlavním oltářem, kamenné ostění, vestavěné v chodbu ke kazatelně, kamenná žulová křtitelnice a kamenný sloupek na almužny. (Viz obr. 55.)

Obr. 53. Chroboly. Gotické ostění.

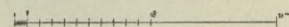
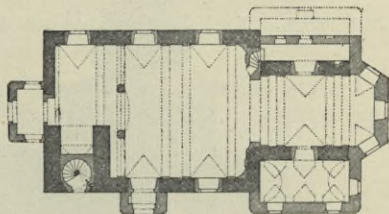
Hlavní oltář sloupový, méně dovednou práci řezbářskou přeplněný, zhotoven od Krumlovského truhláře *Vavřince Kienmüllera* 1683 a na něm soška P. Marie s Ježíškem, ze začátku XVI. století, dva poboční oltáříky sv. Anny a sv. Jana Nep. v presbytáři jsou stejného stáří a prostředního provedení.

Poboční oltáře v lodi: sv. Linharta a sv. Josefa z XVIII. stol., — socha sv. Linharta z roku 1683 — upraveny však v stol. XIX., jsou práce slabší. Roku 1729 činí se zmínka o novém oltáři sv. Cecílie. Dva skleněné lustry z 1. pol. XIX. století visely dříve na železných kovaných nosičích v presbytáři.

Kazatelna se rovná oltářům prací slabších.

Varhany zhotovené r. 1703 od *Jiřího Richtera* z Lince za 176 zl., a nové r. 1756 od

Fridricha Semráda, varhanáře Nového města Pražského, odstraněny roku 1909 a prodány do kostela Máři Majdaleny u Volar. Nové varhany od *Šuráta* z Budějovic.

Obr. 52. Chroboly. Půdorys kostela.

Obr. 54. Chroboly. Kostel.

V dlažbě lodi náhrobní kámen kněze, dl. 0.95 m, šir. 0.68 m, jehož nápis jen z části jest čitelný a zní:

HIC QVI(E)S(CIT HONO)
 RABILIS P. G(EORGIVS FRAN)
 CISC· K(R)I(S)CHE (QVON)
 DAM) P(AROCHVS).....
 HVIAS ÆTA(TIS SVÆ).....
 NO.... HLOC.....
 Ž· AVGVSTI Y.
 ANNO MDCCIII

Zvony: R. 1681 Štěpán Priquesy, zvonář z Klatov, přelil zvon. Velký, průměru 0.99 m, šikmé výšky 0.75 m, kolmé 0.79 + 0.15 m koruna, má mimo ornament u koruny nápis na věnci: AVS DEM FEVER

BIN ICH GEFLOSSEN ZVR GOTTESEHR HAT MICH GEGOSSEN ANTONI PEGL IN BVDWEIS ANNO 1770; na plášti relief P. Marie a na straně protější Krista na kříži;

prostřední, průměru 0·71 m, šikmé výšky 0·52 m, kolmé 0·55 + 0·12 m koruna, má u koruny mezi ornamentem nápis: FRANZ HOLLEDERER IN LINZ 1850, na plášti reliefs ss. P. Marie domácí, Floriána, Josefa a Krista na kříži;

malý, průměru 0·56 m, šikmé výšky 0·41 m, kolmé 0·42 + 0·10 m koruna, nese pouze nápis: ZV VNSER LIEBEN FRAVEN MARIA GEBVERDT BIN ICHS GENANDT 1649, na plášti, bez okrasy;

umíráček starší jest nepřístupný.

Pacifikál ve tvaru monstrance, mosazný, ze zač. XIX. stol., 0·30 m vys., bez umělecké ceny.

Svícný mosazný, prsténkový, ze XVII. století: 4 vys. 0·27 m, 3 vys. 0·29 m, 2 vys. 0·33 m 1 vys. 0·40 m.

4 kasule a 2 červené dalmatiky, ze zač. XIX. století.

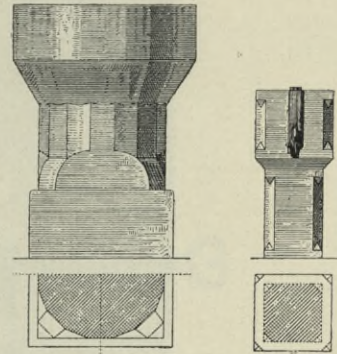
5 obrázků olej. barvami malovaných, provedení slabšího: Svátí tři Králové, Duch svatý, Uložení Krista do hrobu, Vzkříšení Krista a Nanebevstoupení Jeho, jichž se používá v dotyčné svátky na pobočném oltáři; poslední jest znamenán: I. K. 1796.

Psaný missál z roku 1550 a tištěný missál z r. 1479 s psanou prefací uloženy v diec. museum v Budějovicích; dosud uložena na faře kázání německá z r. 1595 ve vazbě z kůže s letopočtem 1642 a Postilly z r. MDCI ve stejné vazbě z r. 1635.

Na hřbitově několik dovedných prací kamenických z polovice XIX. stol. a před hřbitovem dosti dobrá kamenná socha sv. Jana Nep. z XVIII. století.

R. 1753 dal Vít Stadler postavit na cestě „auf der Heid“ místo dřevěného sešlého sloupu kamenný.

Úřední pečeť obce Chrobolské z roku 1589, znějící „Pezet Aurzadu Chrobolského“ nemohla býti starostou nalezena.

Obr. 55. Chroboly. Stará žulová křtitelnice a kamenný sloupek na almužnu.

Korkusova huť.

Trajer, Diocese Budweis 933.

Roku 1785 zřízena tu lokalie a r. 1788 vystavěna vedle živnosti Kiewegovy dřevěná KAPLE se zděnou sakristií, jež dosud — zasvěcena

sv. Trojici — stojí. Roku 1801 zbudován nynější zděný KOSTEL NALEZENÍ SV. KŘÍŽE. Hlavní oltář přinesen sem ze zrušeného kostela v Č. Budějovicích.

Kostel jest prostá budova rovného rákosovaného stropu, třemi stranami osmiúhelníku zakončená, triumfální oblouk dělí presbytář od stejně široké lodi; při šířce 8·83 m měří prvnější 5·70 m, druhá 15·95 m délky; sakristie přistavěna v hlavní ose za presbytářem; v čele lodi

Obr. 56. Korkusova huf. Stará řezba.

vestaven k ů r na dvou zděných pilířích spočívající, k němuž vedou v rohu točité schody; nad kůrem stojí nízká dřevěná vížka šindelem pobitá.

Hlavní oltář se zděnou mensou a tabernáklem, volně stojící, za níž na stěně pověšen ze dřeva řezaný Kristus na kříži, obklopen sochami andělů nesoucích nástroje umučení Páně; slabá práce XIX. století.

Za to stkví se na pobočném oltáři řezba z konce XV. stol.: Kristus na klíně P. Marie, po boku sv. Jan Ev. a Maří Majdalena, vzadu sv. Nikodem a Josef z Arimatie, poněkud realistická a hrubší, v poslední

době nevkusně přemalovaná; odkud sem přišla, není známo. (Viz obr. 56.) Druhý oltář poboční P. Marie Lourdské z r. 1868, bez ceny. Totéž platí o kazatelně. Varhany pocházejí od *Frant. Jüstla* z Krumlova z r. 1853. Obrazy křížové cesty, dosti dobré, zakoupeny z kláštera kapucínského v Č. Budějovicích.

Obr. 57. Korkusova. huf. Kované kříže hřbitovní.

Z inventáře se připomíná:

Kalich měděný, hrubší práce, z doby okolo 1800, 0·25 m vys.

Kalich mosazný, úplně hladký, z 1. pol. XIX. stol., 0·26 m vys., a mosazná kaditelnice z téže doby jsou všedního provedení bez umělecké práce; taktéž

pacifikál mosazný, z doby okolo 1800, vysoký 0·32 m, věčná lampa měděná, postříbřená, z polov. XIX. stol.

Nástěnné rameno na paškál, raménka u křížové cesty a u zvonku sakristie z kovaného železa, barokní, jsou nové.

Krom několika málo kasulí z doby kolem 1800 většina bohoslužebného šatstva nejnovější, vesměs všední. Některé stoly, bursy,

manipuly dosti dovedně vyšívány okolo 1800, z šátky bílé s vyšíváním červeným, lidovým.

Zvony: Z původních zvonů nezachoval se žádný; velký zvon průměru 0·54 m, šikmé výšky 0·38 m, kolmé 0·42 + 0·12 m koruna, má mimo ornament na plášti relief sv. Jana Nep. a sv. Josefa, firmu zvonářovu se zvonem ve štítě a nápisem kolem Johann Adalbert Perner in Budweis, a pod ní Anno 1843.

Prostřední zvon prům. 0·34 m, šikmé výšky 0·24 m, kolmé 0·25 m, mimo festony u koruny na plášti relief Panny Marie s Ježíškem a firmu se štítkem stejným jako předešlý, nápisem Joseph Perner in Budweis, a letopočtem 1847.

KAPLE NEJSV. TROJICE jest velmi malých rozměrů a hrubšího provedení; obraz jest bezcenný, lepší jsou 2 barokní malé sošky Panny Marie a sv. Jana Evang., jimž schází Kristus na kříži.

Na hřbitově z železné kované kříže domácího původu. (Viz obr. 57.)

Kozlí u Vlachova Březí.

Woldrich, Mittheil. der anthrop. Gesellsch. in Wien, V. Heft 7—8, XXIII. 10; Píč III., 1, 360.

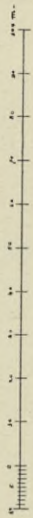
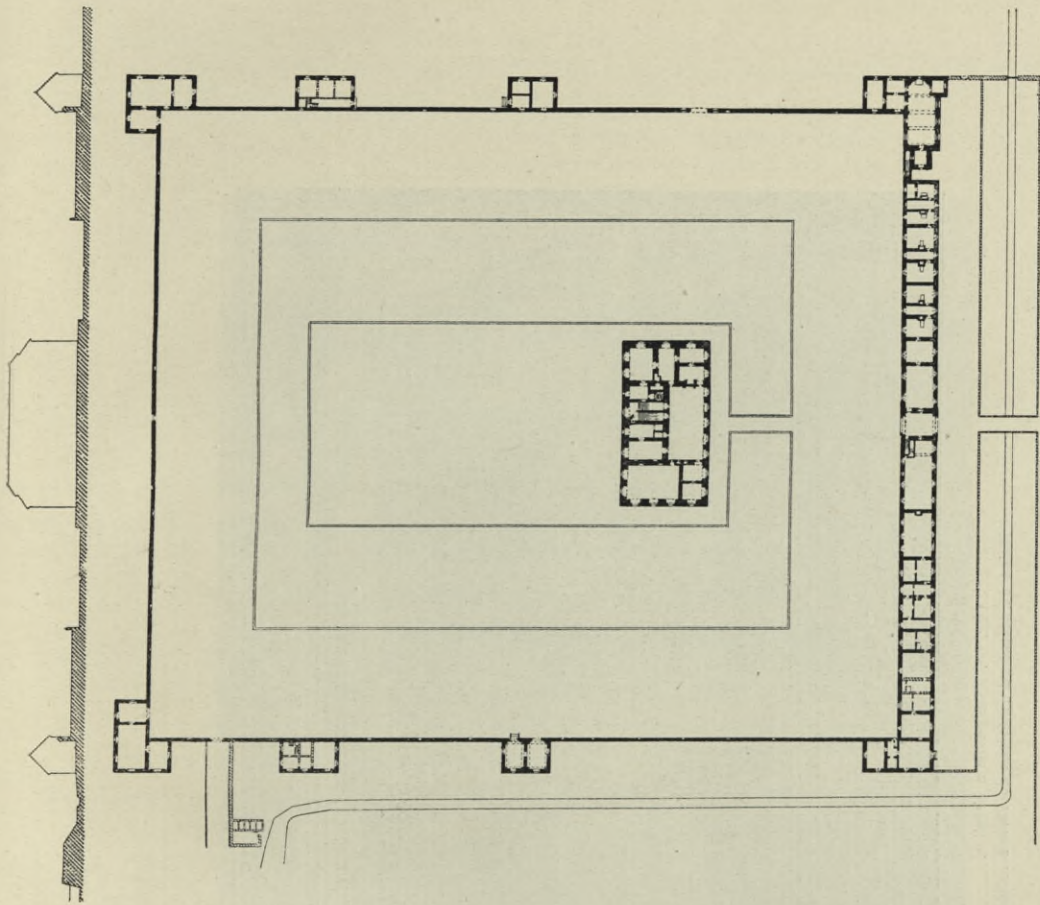
Nad vesnicí Kozlí nad Libotinským potokem je na vrcholu kopce hradiště s kamennými valy, 300 m dlouhými a místy až na 5 m vysokými. Jsou tu i stopy druhého valu; východní příkrý svah je sesílen terasou, z hlíny nasýpanou. Ani na valech, ani uvnitř hradiště nenalezeny žádné předměty ani popel.

Kratochvíle.

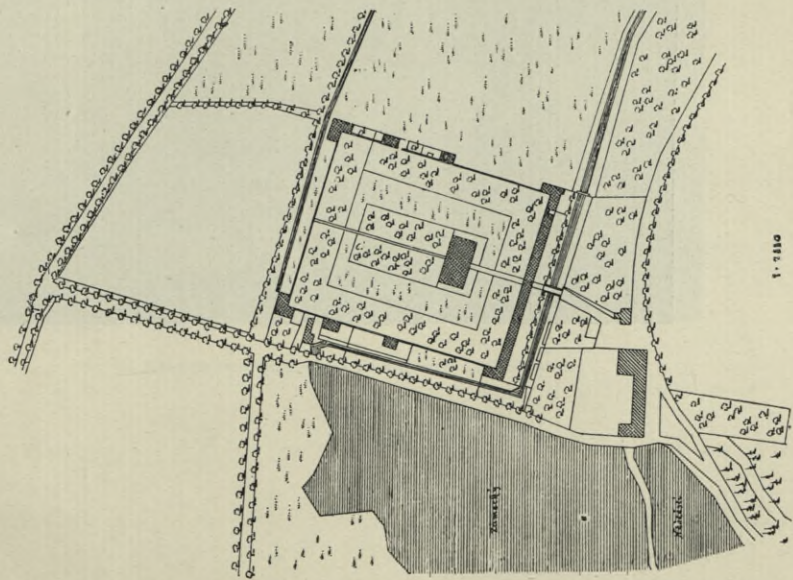
Ruch X., 1888 s 13 obrazy (Bernau); Sedláček, Hrady a zámky VII., 110—112; Truhlář, Method XIII., str. 31; Mitteilungen der Centr. Comm., Wien XVI. 173; Památky XV. 765; XVI. 665, 781—786; XVII., 44, 240, 468; Dr. Albert Ilg, Kunsttopograph. Mitteilungen aus den Schwarzenbergischen Besitzungen in Süd-Böhmen 9—10; H y n e k G r o ß, Nedělní Listy (Hlasu Národa) ze dne 5. ledna 1902; Th. Antl, Dějiny města Netolic 1903. Vyobrazení v díle: Schwarzenberg Pauline, Seize vues des terres du prince de Schwarzenberg gravées à l'eau fort. 1804; J. K o u l a, Památky umělecko-průmyslové v Čechách; J. B r a n i š, Obrazy z dějin jihočeského umění 1909. Ferd. Runk, aquarell cca 1800 (44 × 66) v Třeboňském zámku.

VODNÍ ZÁMEK KRATOCHVÍLI dal Vilém z Rožmberka v létech 1583—9 vystavěti. Stavbu vedl *Balthasar Majo di Vomio*; práce tesařská od mistra *Mertle*, štukatérská od mistra *Melany* z r. 1588 a malířská od *Jirího Widmana* a jeho tří tovaryšů z r. 1589 a 1590. (Viz obr. 58., 59., 62. a 63.)

1694 bydlil na jägerhauze Dominico Pinqueti, malíř z Plzně.

! Obr. 59. Kratochvíle, Půdorys a průřez celkový.

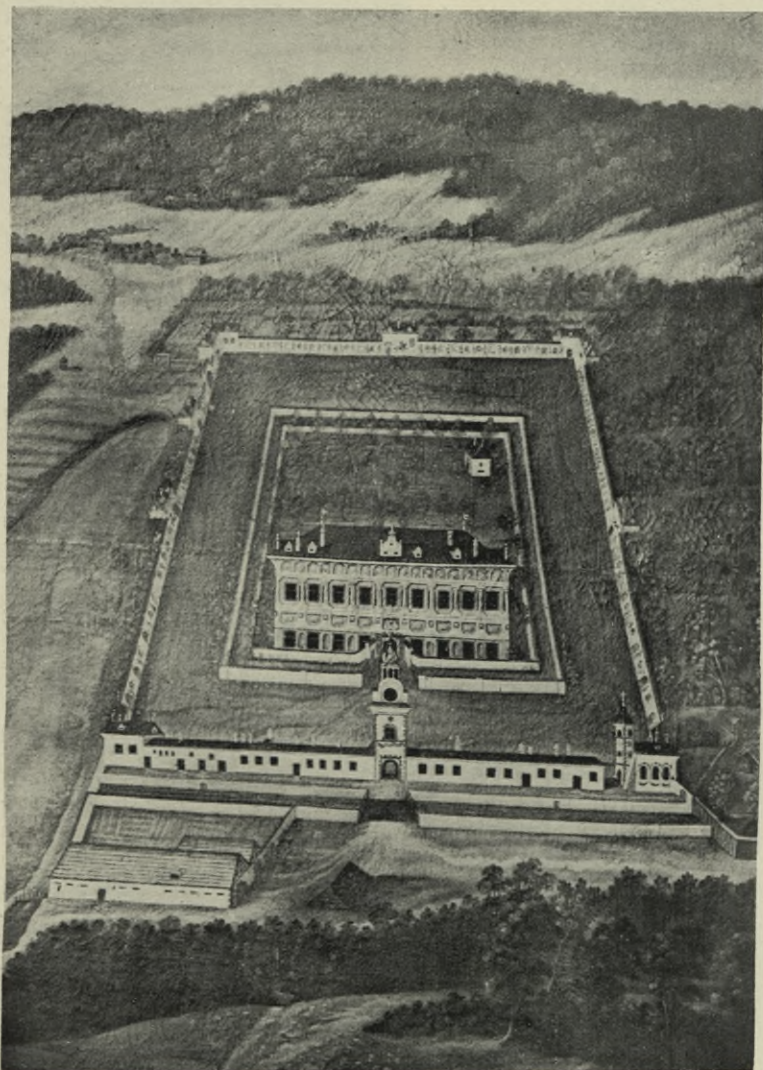

1 : 2500

Obr. 58. Kratochvíle. Situace celková.

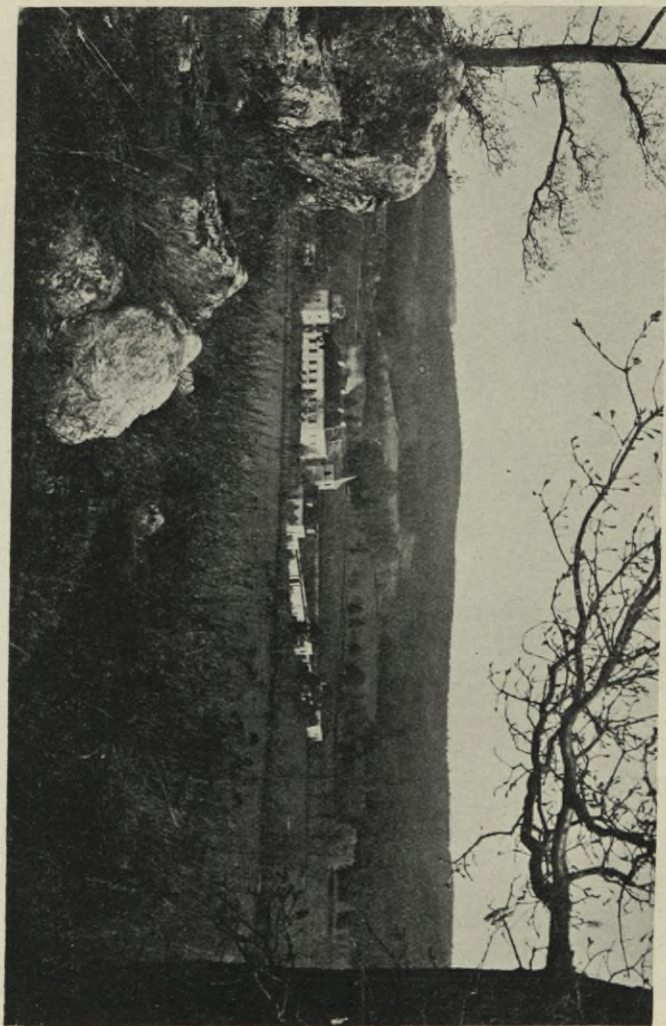

Obr. 60. Kratochvíle a Netolice.
Mapa na plátně od Jindřicha de Verle z r. 1686.

Obr. 61. Kratochvíle, Malba na plátně z r. 1686 od J. de Verle.

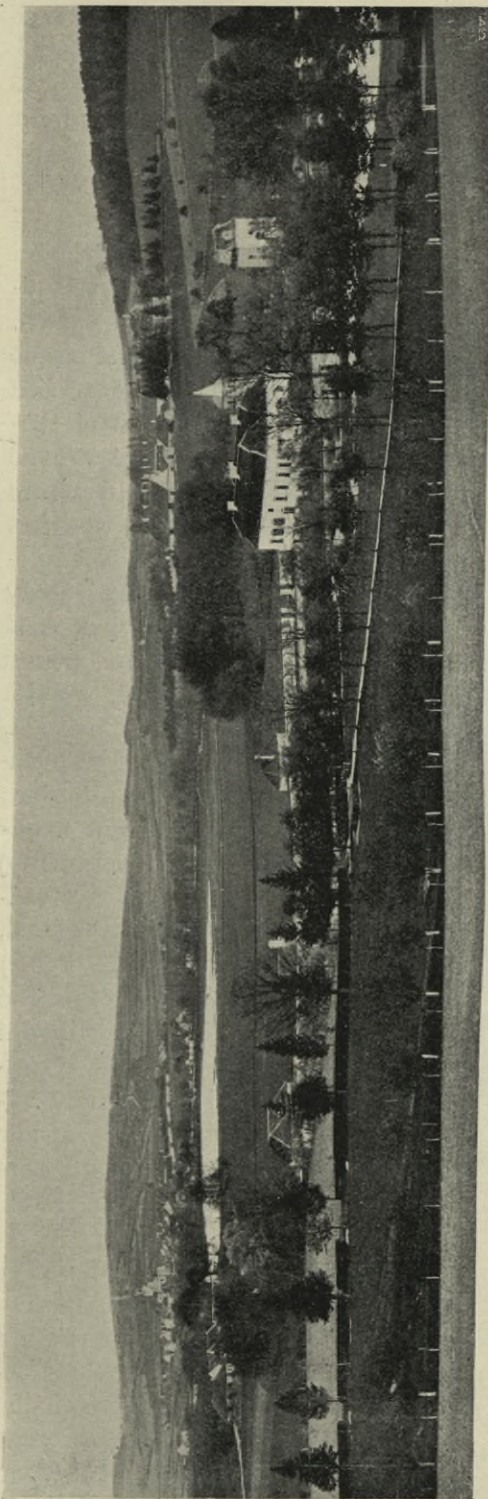
Zámek stojí pro bažinatou půdu na dubových jeblách; vzor jeho hledati sluší ve vodnatých krajinách Lombardska, odkud byl nejspíše stavitel. Jestli Kratochvíle vlašské kassino. Roku 1585 „postavení tu vodní strojové a obrazové, skrze něž voda šla; mnoho na to nákladu šlo, ale nic stálého nebylo a tudy jen cizozemci peníze vyšídili.“ Roku 1586

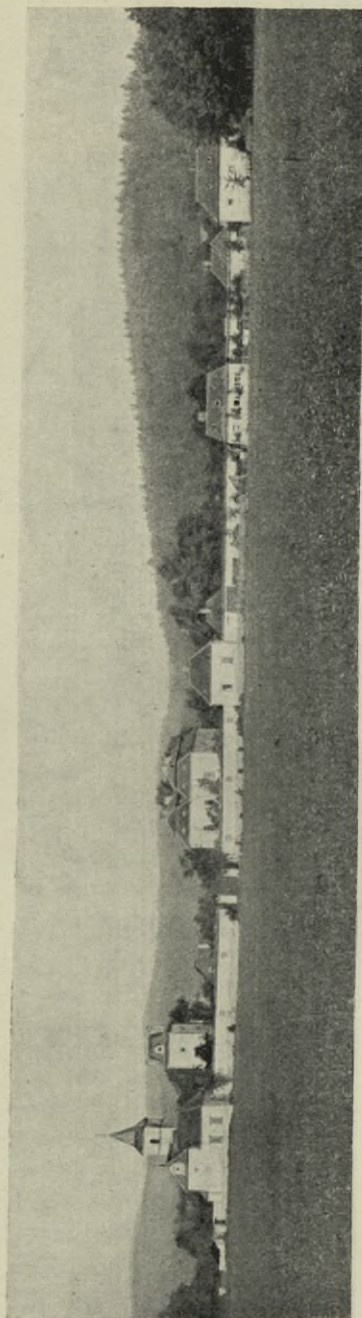
Obr. 62. Kratochvíle.

vypraveno jest 12 koní silných soumarských na Krumlov, aby o b r a z y, kteréž z Inšpruku dolů po vodě splaveny jsou, do Obory Netolické odvezli. Ze strojů a obrazů nic se nezachovalo.

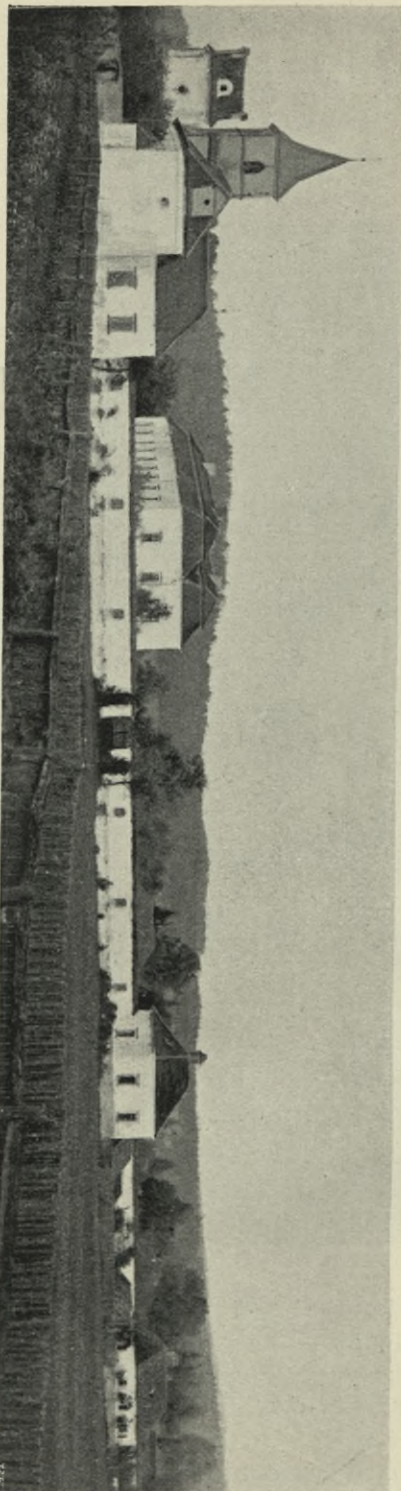
Zámek byl trojí z dí a dvěma příkopy, jež se z rybníka vedle ležícího vodou napouštěti daly, v podobě obdélníka obehnan. (Viz obr. 62.—65.) Vnější zeď jest na straně jižní věží s průjezdem, v jižním rohu k o s t e-

Obr. 63. Kratochvíle.

Obr. 64. Kratochvíle.

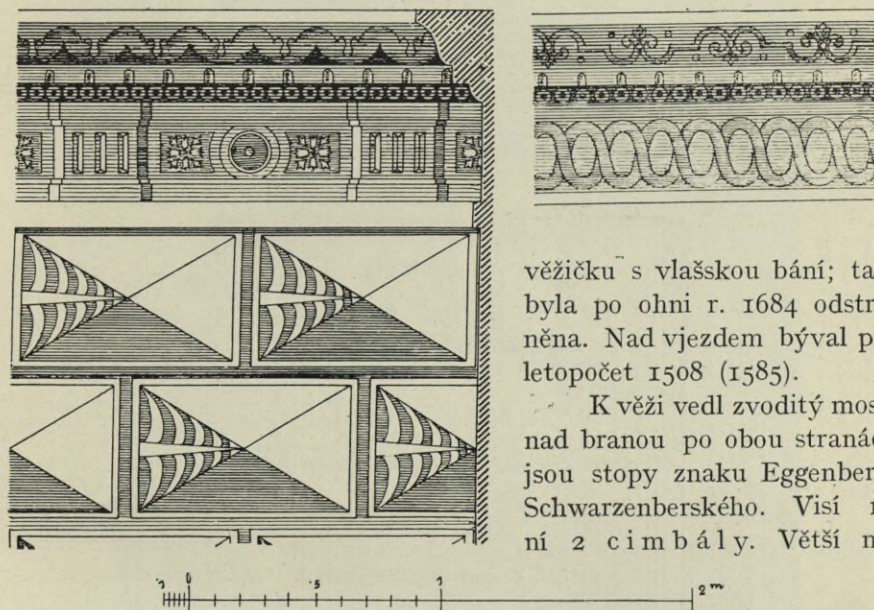
Obr. 65. Kratochvíle.

líkem a baštou a v západním konci též baštou a mezi nimi přízemními staveními (pro služebnictvo) sesílena. Ostatní strany této zdi mají v rohu a ve prostřed po jedné baště. R. 1683 vyskytuje se na západní straně mezi (severozápadní) nárožní a prostřední baštou a r. 1696 na straně východní korrespondující nová bašta. Tyto vsunuté dvě bašty jsou nižší ostatních. Zato byla prostřední bašta na straně severní po r. 1844 odstraněna. Zeď tato má dosud na straně vnitřní střídající se výklenky půlkruhově a rovně uzavřené, z nichž prvnější, s dessinem mušlí a koberce, sloužily sochám, kdežto druhé prolámané v okna poskytovaly pohled na venek. Stěny mezi výklenky — u budov pak mezi okny a dveřmi — pomalovány, pokud lze ze skrovných vybledlých zbytků souditi, hrdinami různých národů, neboť pozorujeme římské cesary s ověšenou skrání, císaře a krále s žezlem, vojevůdce s lukem neb mečem a odznaky velitelskými, vojíny (lancknechty) s prapory, kopím a štíty. Na severozápadní baště vojín s lukem na bělouši, u bašty jihovýchodní (vedle kaple) a na nižší baště západní okřídlené genie, na prostřední baště západní rožmberského jezdce a znak rožmberský. Prostřední bašta strany východní okrášlena byla slonem, podle něhož též nazývána. Po slonu není již památky. Za Eggenberků říkalo se jí kapucínská.

Jako hlavní budova i bašty byly na straně dvorní malovaným sloupovím, pestrým orámováním oken a dveří a pomalováním říms bohatě dekorovány, na venek však probíhající sgrafitovanou rustikou v přirozené barvě písku. (Viz obr. 66.) Hlavní

vjezdy ve věži a nároží její ve výši přízemku jakož i vchod do zámku jsou žulovými kvádry osazeny, rustika v 1. patře věže z cihel zděna a omítuta, v 2. patře jen žlutě malována.

Věž nad vjezdem bývala vyšší než nyní; mělať nad nynějším zakrouhleným zakončením s hodinami sličnou, na 6ti pilířích se vypínajících

Obr. 66. Kratochvíle. Dekorace bašt a kaple.

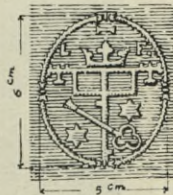
věžičku s vlašskou bání; tato byla po ohni r. 1684 odstraněna. Nad vjezdem býval prý letopočet 1508 (1585).

K věži vedl zvoditý most; nad branou po obou stranách jsou stopy znaku Eggenberg-Schwarzenberského. Visí na ní 2 cimbály. Větší má

nápis got. minuskulí: *Wde mne wawřzince hodinatže w nowem městě praškém llyt gest fento rymbal lefha panie 1590.* Mimo to ozdoben 2 větvíčkami a znakem zvonáře. Měří 0·70 m průměru, 0·22 m výšky. Menší 0·37 m prům., 0·165 m vys. má nápis majuskulí: *MELIOR SVBRRR IN LINA HAC HICB GOSSEN ANNO 1684.*

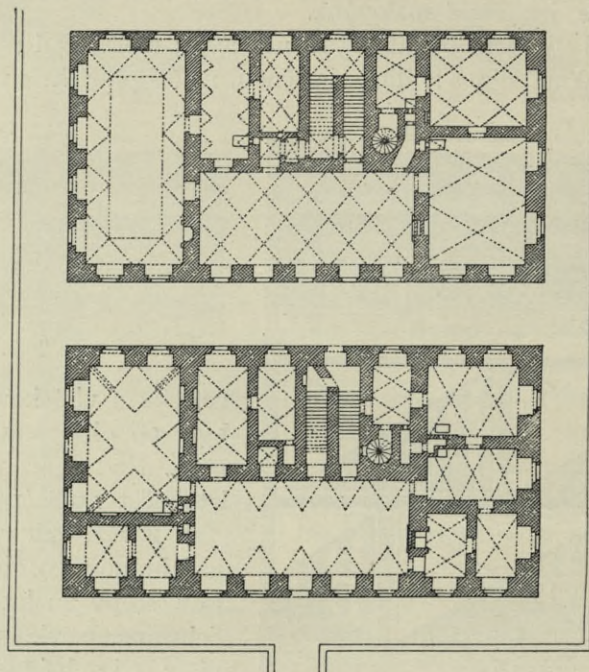
Vnitřní zdi hradební hrozíce sesutím sneseny byly r. 1843. Z vrat v ohradní zdi stávajících jsou vrata před severozápadní baštou současná, u prostřední bašty východní však pozdější — z dob Eggenberg-Schwarzenberských.

Vlastní zámek (viz obr. 68,—70.) jest jednopatrová budova s 9 okny v délce a 4 okny v šířce a má dvojitou sedlovou střechu novějšího původu (z r. 1762); dříve byla střecha jednotná, přerušena jsouc na všech stranách ozdobnými vikýři s okny; v podkroví byly 2 světnice a četné ozdobné komíny přerušovaly hřeben střechy. Přístup do zámku byl po zvoditém mostě; kamenný je teprve z roku 1784.

Obr. 67. Kratochvíle. Značka hodináře Vavřince na cymbálu.

Façáda domu byla celá omalovaná: mezi okny v přízemí vymalovány byly výklenky; mezi okny prvního poschodí bylo ozdobné sloupoví na mo-

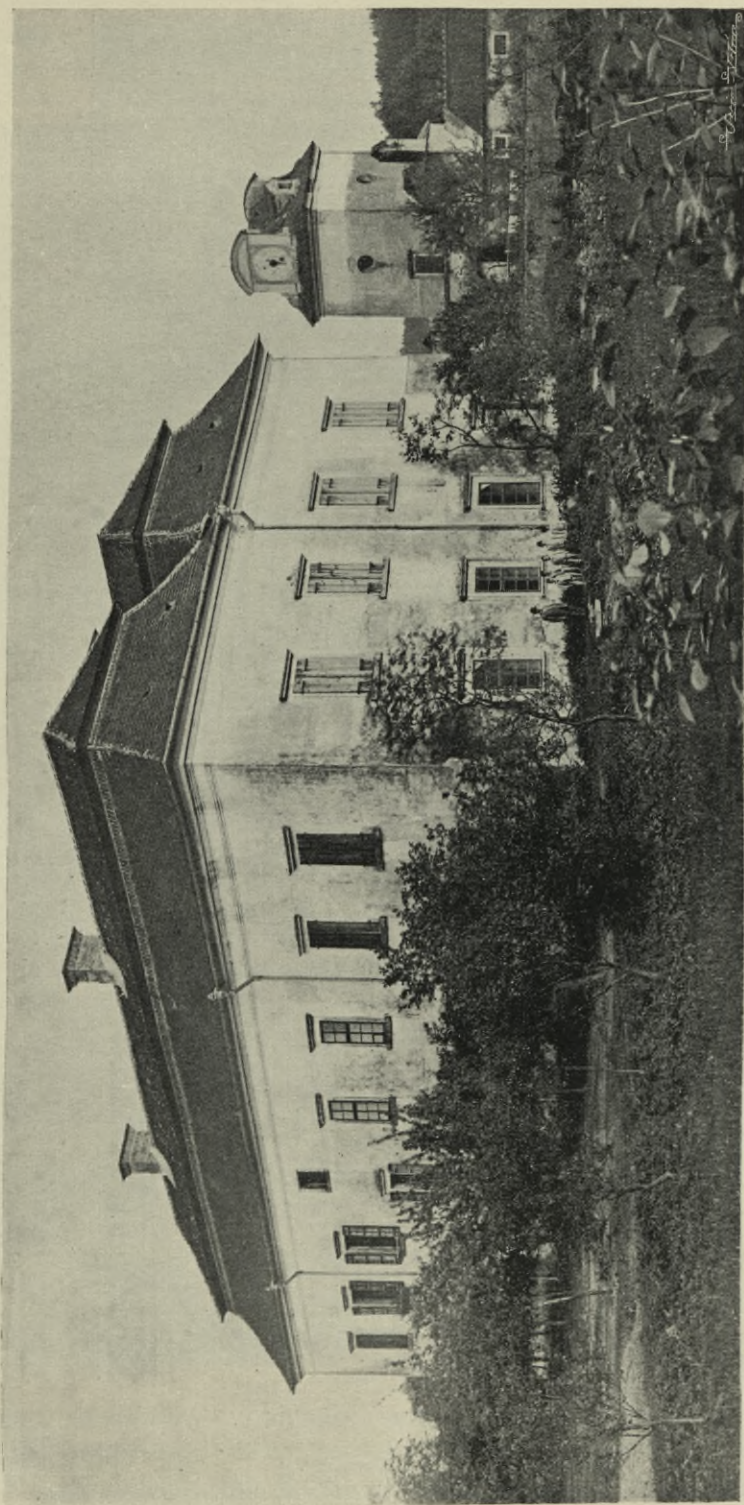

Obr. 68. Kratochvíle, Pádorys zámku.

hutných podstavcích. Pod hlavní římsou vymalovány byly lunety s lidskými hlavami, nad vjezdem znak majitelův, podle starého obrazu v zámku Krumlovském Schwarzenbersko-Eggenberský.

Obr. 69. Kratochvíle, Zámek.

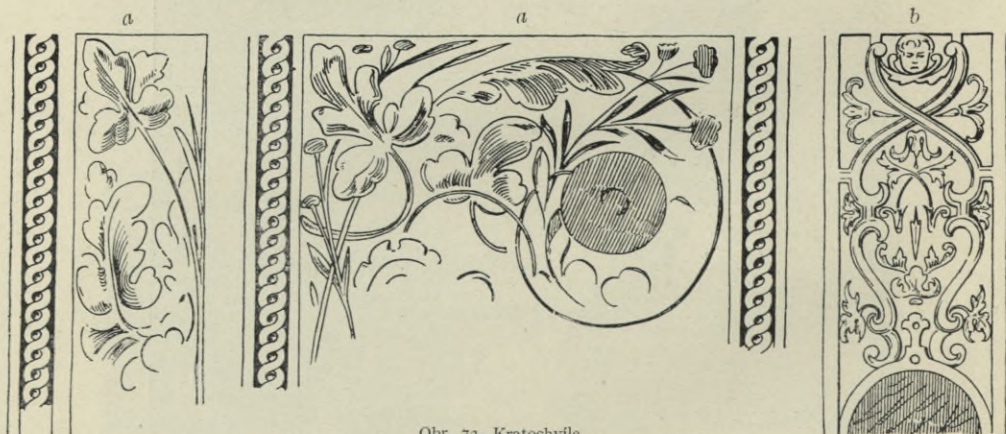

Obr. 70. Kratočivité, Zámek.

Obr. 71. Kratochvíle. Krb v přízemním sále.

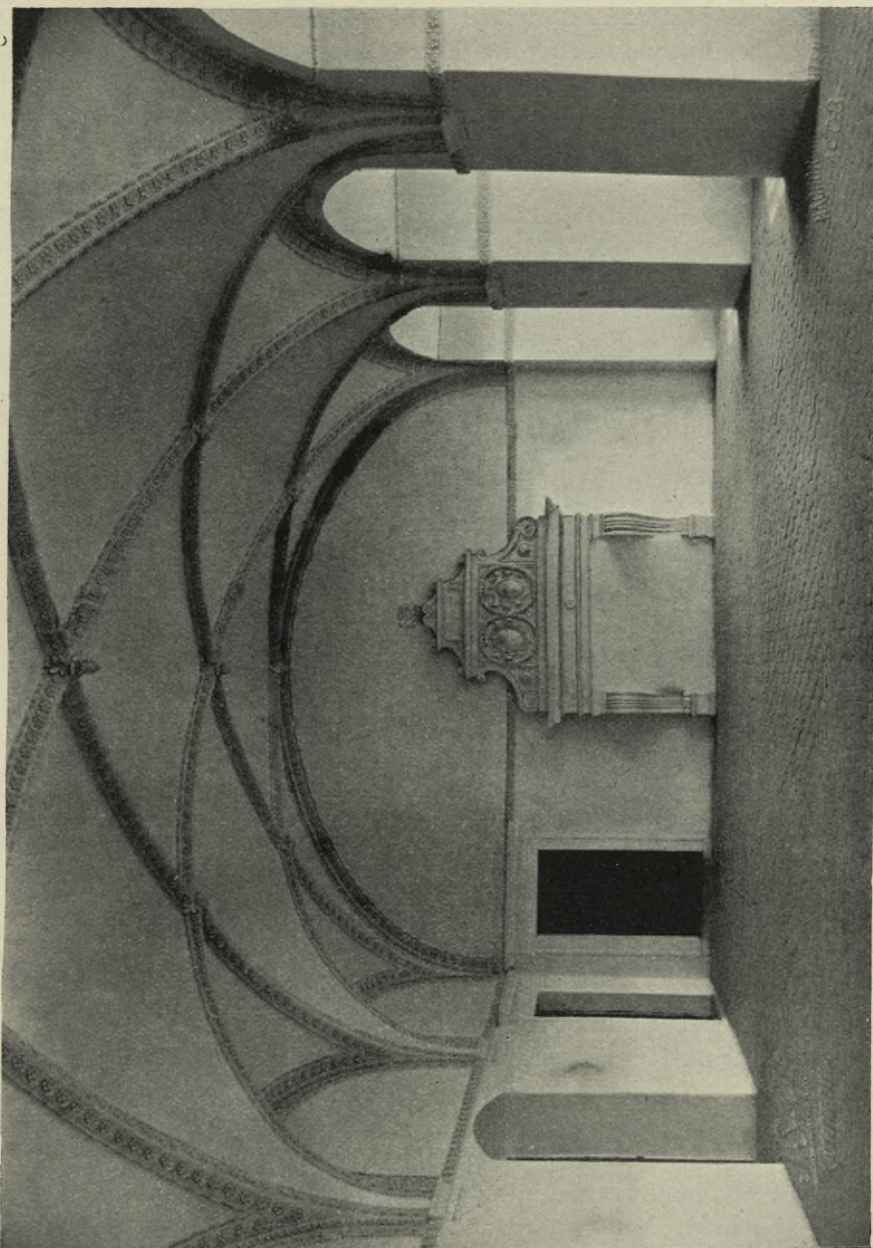
R. 1686 poslal Jan Kristian z Eggenberka svého dvorního malíře Jindřicha de Verle k vymalování zámku do Netolic, pochází tedy obraz ten nejspíše od něho. (Viz obr. 60. a 61.)

Obr. 72. Kratochvíle.

a) Ukázky maleb v přízemním pokoji, b) motiv z místnosti vedle malého zlatého pokoje.

Roku 1758 ukazovalo hlavní zdivo na dvou rozích budovy trhliny; následkem toho sňat starý vysoký krov, vikýře „starogotické“ štíty, zby-

Obr. 73. Kratochvíle. Horejší sál s krbem.

tečné, jen na ozdobu vypočítané komíny a příčky v podkroví sneseny a nyní dvojitý krov „podle způsobu vlaského“ postaven a trhliny zalaty. Ale při stavění toho krovu poškozeno staré zdivo: ve 4 pokojích

ukazovaly se trhlíny, jež byly r. 1764 spraveny. Zároveň dáno v těch pokojích 48 nových růží ze sádry a vápna na klenutí a štukatérskou prací vyspraveno. Při tom vyběleno v přízemí 5 pokojů vně i vnitř. Roku 1797 vyspraveno dláždění v zámku, trhlá hlavní zeď a klenutí. Roku 1800 a 1822 vyběleno přízemí, jsouc za obydlí pro úředníky určeno. Již roku 1809 byla velká trhlina klenby ve velkém sále spravena. Roku 1826 hrozilo klenutí v dolejší sálu sesutím: proto odstraněna dlaždicová dlažba v korrespondujícím hořejším sále, násyp sházen, dány spony a sál v prvním patře opět

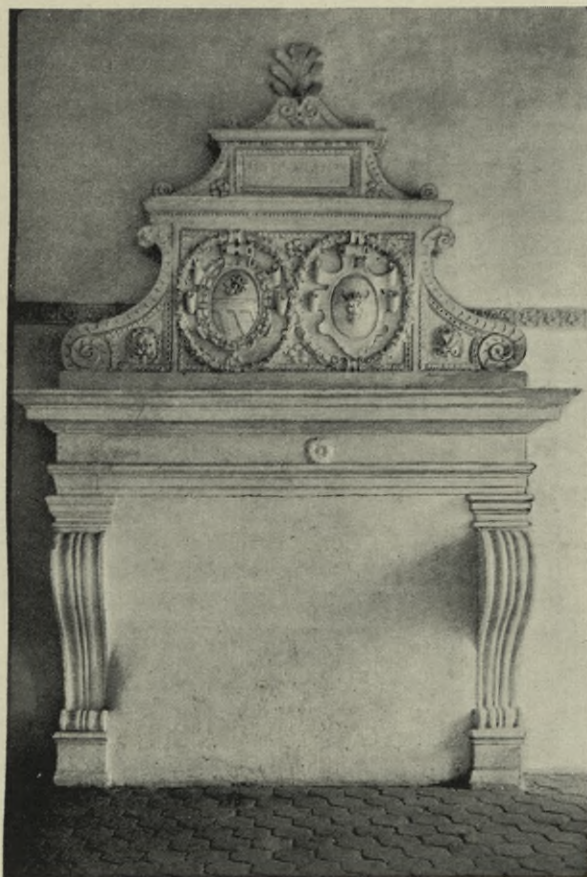

Obr. 74. Kratochvíle. Hořejší sál s Bavorovskými oltáři.

vydlážděn a díry zalaty. Též římsa pod střechou vyspravena. R. 1835 vyběleny vedlejší místnosti hořejší, určeny byvše za byt. Roku 1844 hrozilo nebezpečí hořejšímu sálu: vyvezen násyp, klenutí na dva trámy pověšeno a trhlíny v klenutí vyspraveny. Roku 1859 musilo býti klenutí dolejšího sálu sebráno, diplový strop podezděn, příční zeď mezi sálem a bytem sebrána a znovu vyhnána a konečně klenutí v tom bytě zřízeno. Konečně se uznalo za dobré, sebrati odlupující se částky výzdob štukatérských v pokoji a dáti je na hromadu, by při vhodné příležitosti zase na své místo dány býti mohly. V pokoji západním volen příhodnější způsob: odpuklé částky sňaty a hned zase sádrou připevňovány. Tak zachován pokoj ten až na naše časy, kdežto ostatní sice zachovány, avšak bez okras.

Přízemní sál vstupní s elipsovou valenou klenbou o 10 lunetách jest bohatě vymalován mysliveckými scenami, valně setře-

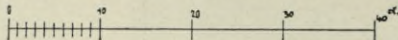
nými; mají ráz vlašský a upomínají na malby Tridentské. Utrpěly také tím, že barvy těla lidského zčernaly. Tu se trkají dva jeleni, onde střílejí králíky. Pak viděti lovce na číhané, honce ženoucí se za zvěří s cepy, lov na medvědy a kance. Mezi těmi scenami umístěna jsou v lunetách rozličná zvířata: velbloudi, pavián, gryf, lev, levhart, opice,

Obr. 75. Kratochvíle. Krb v hořejším sále.

rys a bílý jelen. Uprostřed v čtvercovém poli prohloubeném znak Rožmberský a Pernštýnský. Stěny jsou přebíleny; jen v hlubokých špaletách zachovaly se zbytky maleb s kartušemi, jejichž děj vztahuje se k starší honitbě. Na čelní stěně přistaven vlašský krb, nyní zazděný, z bílé žuly. V ozdobném štítě nad krbem sedí ženská postava v antickém kroji. (Viz obr. 71.) V patkách vymalovány červené růžice.

Zachovalé malby v pokoji vedlejším (archiv) na levo jsou nejjednodušší: slon, lev, tygr, nosorožec, liška, kozel, hyena, jednorožec, kamzík, jelen, kanec, opice, myslivci s ručnicemi, kordy, oštěpy, s psy

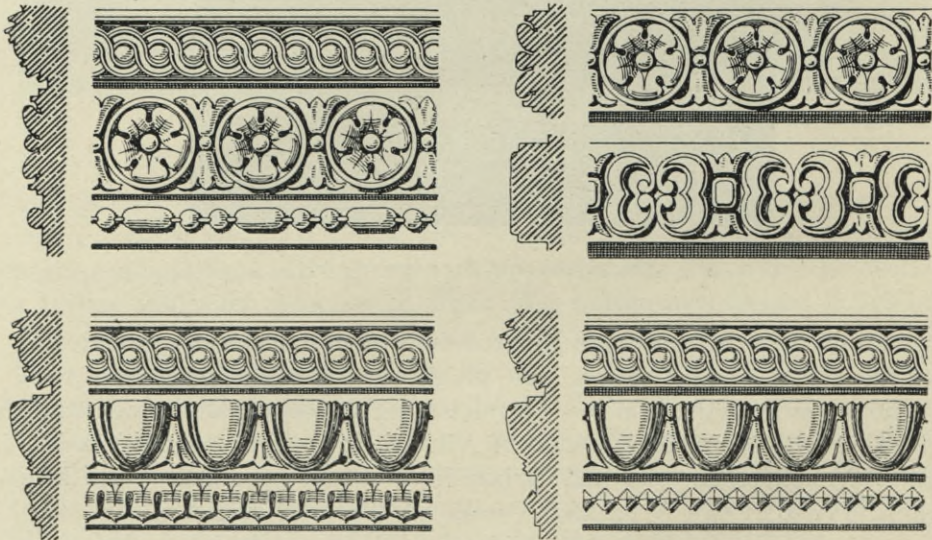

Obr. 76. Kratochvíle. Někdejší dlažba hořejšího sálu.

a sokolíkem na malovaných konsolách, uprostřed 3 se honící zajíci. Na stěnách rozeznáme výjevy myslivecké, ve výklencích výjevy mythologické (Daphne, Herkules, Apollo) v obrysech výtečně načrtnuté. Malby jednak změnou barev, jinak stavebními opravami značně poškozeny. Pokoj jest valeně sklenut s 10 lunetami. (Viz obr. 72 a.)

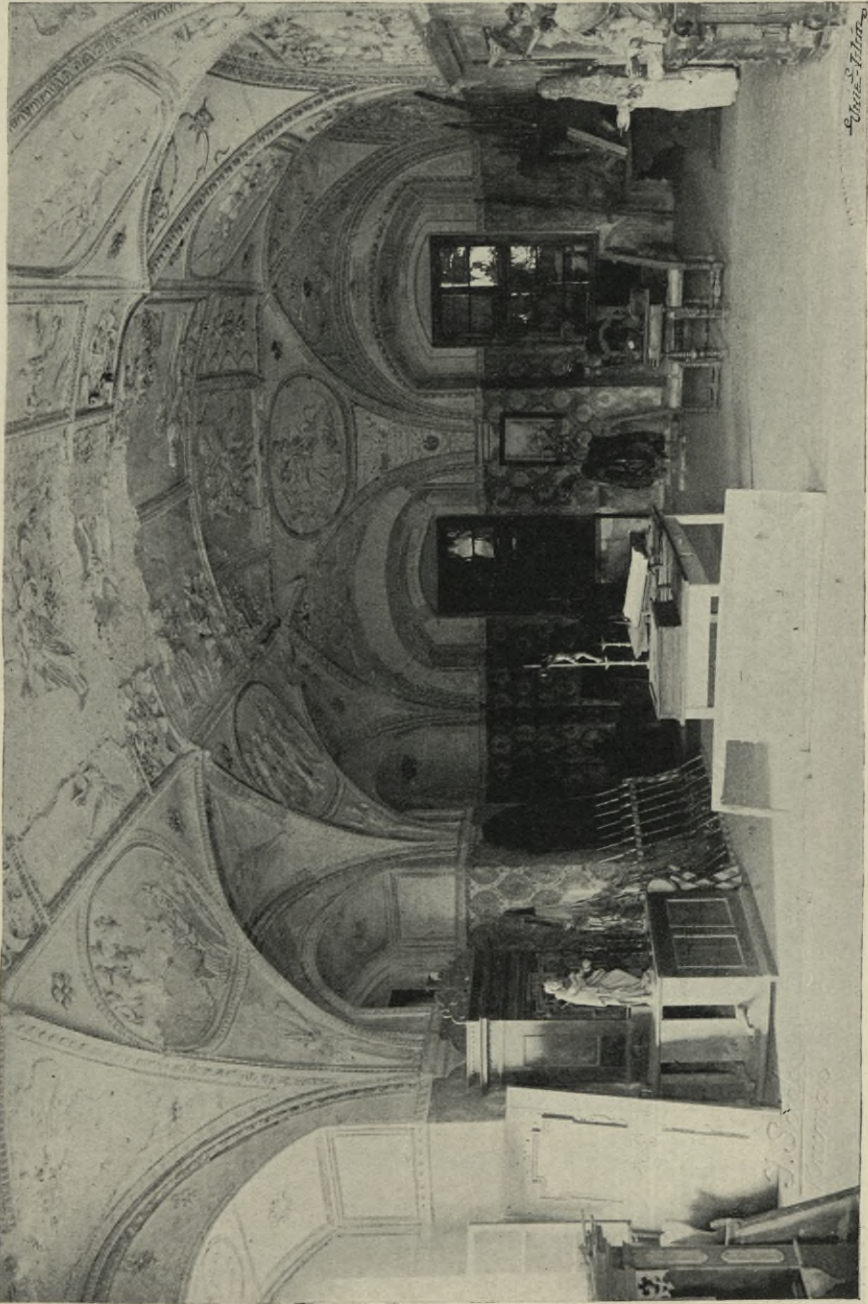
Ostatní místnosti v přízemí jsou vybílené; jsou vesměs valeně sklenuté a to vedlejší z místnosti archivní každá do kříže, špiže do dvou křížů, pekárna a prádelna taktéž do dvou křížů, kuchyně s šesti lunetami, jídelna do kříže, vedlejší pokoj s šesti lunetami, ložnice do 2 křížů, taktéž předsín ložnice.

Vedle velkého podklenutého dvojramenného schodiště dubové točité schody, vedoucí z přízemí do 1. patra a na půdu.

Obr. 77. Kratochvíle. Okrasná žebra a kordony.

Hořejší sál (Viz obr. 73.—77.) byv vybílen, ztratil úplně všechnu výzdobu. Původně ozdoben byl obrazy poetickými a

Obr. 78. Kratochvíle, Velký zlatý pokoj.

mythologickými, provedenými v barvách olejových, za něž *Widman* žádal 800 tolarů. Zbýl tu pouze k r b ze žuly s alliančním znakem

Obr. 79. Kratochvíle. Malovaná špaleta dveří zlatého pokoje.

Rožmberským a Pernštejnským a nápisem: FESTINA. LENTE; znak proveden ze štuky. Valená klenba eliptická s 10 lunetami rozdělena hvězdovitě žebry štukovými, z růžic a perlovce tvořenými a ve štuku nanesenými. Křížování žebů maskováno uprostřed většími růžicemi, po stranách hlavičkami, z nichž některé zdají se býti portréty. Dlážděn

Obr. 80. Kratochvíle. Malovaná špaleta dveří v zlatém pokoji.

býval šestihrannými polévanými dlaždičkami, jež na zelenavé půdě žluté arabesky nesou. Jsou vsazeny nyní na Hluboké.

Západní stranu zaujímá podlouhlý pokoj, zvaný velký zlatý; býval za časů Rožmberských přijímací pokoj. (Viz obr. 78.—82.) Ve středu klenutého stropu vymalován jest Rožmberský jezdec, kolem něho v rozích znaky 4 manželek Viléma z Rožmberka. Ostatní část stropu i stěn pokryty jsou reliefy práce štukatérské. Zhotovil je *Ant. Melana* roku 1588 a *Jiřík Widman* je 1589 pozlatil. (Účet Widmanův za práce v tomto pokoji provedené činil 400 tolarů.) Kolem stěn dole namalovány byly umělé pestré koberce.

Na straně východní nezdárná Tullie jedoucí přes mrtvolu otcovu, nade dveřmi pak 2 Kuriatiové pronásledující Horátia a souboj Horatiů a Kuriatiů, nad bývalým komínem vlčice kojící Romula a Rema. Na patkách klenby mezi obrazy štíhlé ženské postavy, z nichž první drží v ruce tabuli s nápisem: An(to)nius Melana fecit. Nad nimi na klenbě: Synové Ankovi, kteří kladivy Tarquinia zabili. Valerius Corvus s havranem na rameni bojuje s oděncem. Nějaký imperator, jež přemožení 3 králové za milost prosí; ve štítě vojína provázejícího imperatora dvouhlavý orel.

Na protější straně západní podobně jako na straně protější nad ženskými postavami na patkách na klenbě: Cincinnatus za pluhem jdoucí, an posel od senátu právě k němu přijíždí, Coriolán, any jej matrony Římské o milost a slitování s městem prosí, a Mucius Scaevola, jenž chtěje krále probodnouti, probodnut jest ze zadu jiným vojínem.

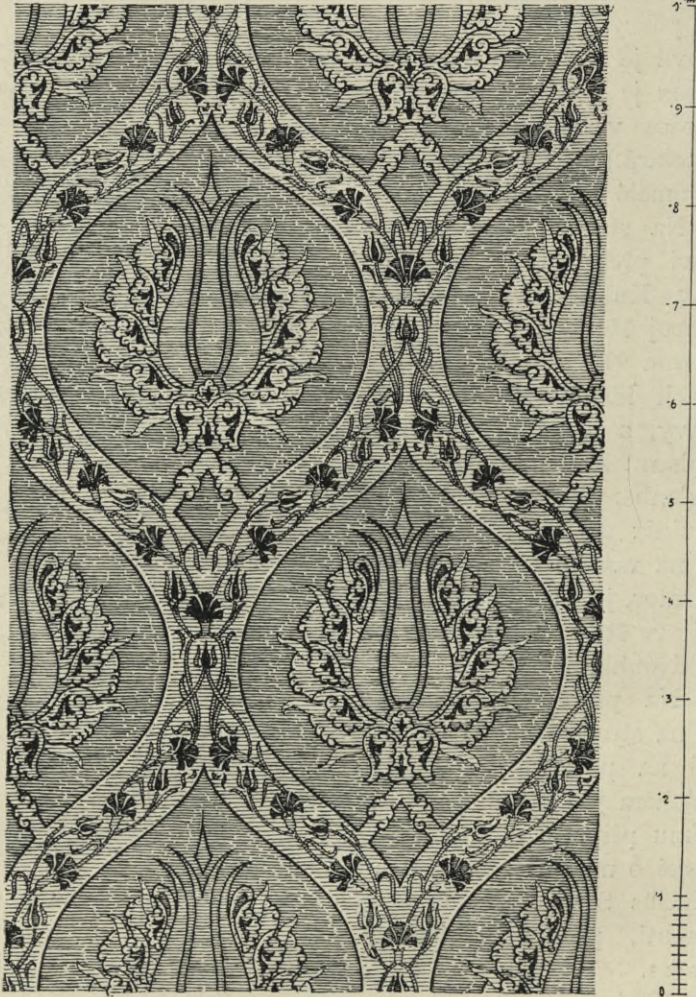
Jižní stranu zdobí Turek s turbanem, který jde vstříc králi s družinou.

Na severní straně bojuje jezdec držící štít se lvem, s pěšimi ozbrojenci na mostě. Pod tím nápis: Hoc opus est gratia Dei operatum. Ve středu klenby po obou stranách jezdce Rožmberského jsou tyto historie: na straně severní: Starý král korunuje mladíka, jehož ozbrojenec mocí drží na židli, přemožená královna Kleopatra, provázená 2 pannami, prosí jezdce za milost, královna provázená 2 pannami a psem pije (jed) z číše, naproti 3 neozbrojení muži s vejčitými nádobkami v rukou; na straně jižní: tři ozbrojenci, Klelie přeplavuje se s pannami na koních a vojín protivníka

Obr. 81. Kratochvíle. Malovaná špaleta u velkého zlatého pokoje.

svého na zemi ležícího doráží. Mezi znaky 4 sedící ženské postavy ctností, z nichž jedna — Justitia — drží meč a váhy, druhá — Temperantia — nalévá do kalíšku, třetí — Constantia — drží v ruku hady a Phönixe, čtvrtá — Liberalitas — postavuje nahnutý sloup. V klenbách lunet ovocné festony s fantastickými zvířaty, v klenbách okenních špalet růžice.

Obr. 82. Kratochvíle. Nástěnná malba ve velkém zlatém pokoji.

Plastické obrazy a dekorace byly původně pestře malovány a zlaceny. Špalety z předsálí vedoucích dveří vymalovány jsou po způsobu Rafaelových stancí dekorativními výplněmi z andělíčků, silénů, ptáčků, motýlů a ovocných festonů v pestrých olejových barvách.

Vedlejší původní na dvě výplně dělené dvře obsahují v hořejší amoretku, která drží v rukou štít, na kterýž prstem ukazuje; v štítě zeleném,

Obr. 83. Kratochvíle, Malovaná obruba dveří malého zlatého pokoje.

šedě ornamentovaném modrý kotoúč, pod nímž pásek bez znatelného nápisu; ve výplni dolejší pět červených pětistých růží.

Vedlejší pokoj malý, zlatý obýval pan Vilém z Rožmberka; měl výzdobu malířskou, zlatem vynesenou. Dole pokryty byly stěny zlatohlavem malovaným (*Widman* za ni žádal 450 tolarů). Pokoj sklenut ellipsovitě a členěn po každé straně čtyřmi lunetami; lunety plastickou obrubou lemovány, valená klenba v 7 polí dělena. Klenba i s lune-

Obr. 84. Kratochvíle. Malovaná obruba dveří malého zlatého pokoje.

tami až po kordon z vaječníku zabíleny. Stěny „zlatohlavem“ malované jsou z části oškrabány, tak že lze viděti vzor malby původní, složený z malých zlatých čtverečků, v nichž střídají se červené růžice na půdě tmavozeleně-šedé s menšími růžicemi na půdě zlaté. „Zlatohlav“ končí 0.63 m nad podlahou třepením. Nad dveřmi do velkého „zlatého“ pokoje vedoucími z putti s festony, uprostřed ovál s nejasným obrázkem. Nad dveřmi do prvního sálu vedoucími uprostřed kartuše s Venuší, po stranách po dvou amoretcích s festony; nad třetími do další menší místnosti vedoucími dveřmi znaky Rožmberský a Pernštejnský; v okenní špaletě lze pozorovati lehou ženskou postavu obnaženou, na okenním parapetu genie s ne-

jasnou výplní uprostřed. Většina stěn jest přemalováním a odkrýváním jeho velmi poškozena. Malby kolem dveří a okna jsou olejovými barvami živě malovány. (Viz obr. 82.—85.)

Pokoj vedlejší užší a kratší jest podobně valenou klenbou s 3 lunetami po každé straně uzavřen a klenba prodloužením dekor. žebér v hvězdovitou síť s růžicí uprostřed členěna. Malá kordonová římsa ve způsobu architrávu dělí stěny od klenby. (Viz obr. 72b.)

Pokoj od *Widmana* žlutým malováním se zeleným lupením za 150 tolarů vymalován; kolem podlahy namalovány byly tapety barvami vodovými. Původní vzorek zůstal dosud neodkryt, klenba žlutě přetřena. Ve špaletě dveří arabsky na červené půdě.

Obr. 85. Kratochvíle. Nástěnná malba v malém zlatém pokoji.

Na straně východní byly pokoje a komory pro paní určené: bílý pokoj (viz obr. 86.) má jen svrchní část bílou, stěny jsou rudě natřeny. Jest do dvou křížů sklenut, ve výši patek probíhá kolem kordon štukový, jehož motiv tvoří řetěz zlatého rouna. Stěny nad kordonem a klenba rozděleny jsou v kruhová, elliptická a čtyřhranná pole bohatou štukovou prací z pletence a vaječnicku zarámovaná, v nichž zasazeny polovypuklé štukové obrazy allegorické a z římské historie.

Nade dveřmi do vedlejší světnice Kurtius na koni, an se vrhá do propasti, po obou stranách znak Rožmberský a Pernštejský. V dalších dvou polích: Tarquinius sedě na trůně má otevřenou knihu Sibylinu, vedle něho stojí 2 augurové, před ním věštec bradatý v rouše dlouhém a o něco dále 3 vojínů, z nichž jeden prstem vyzdvíženým něco vykládá. Na vedlejším obraze 2 vojínové v boji, jeden klesl k zemi, druhý zdvihá nad ním meč. Uprostřed klenby Kornelia kojí chlapce, ani dva jiní spolu laškují. Pod tím západně: starý Tarquinius s turbanem a korunou sráží makovice. Na druhé straně: král s žezlem podává napraženou ruku oděnci s hlavou obnaženou. Kolem personifikace: Justitia s vahou a mečem; Veritas s křížem; Constantia se zrcadlem, v němž se zhlíží, a hadem v ruce; Liberalitas se sloupem a hlavicí; Spes s kotvou; Foecunditas s nádobou, do níž nalévá z konve. Zbývající plochy stěn i klenb jakož i špalet oken dekorovány růžicemi a festony.

Na plné stěně kamenný malý krb jednoduchý; v koutě bílá válcová kamna empirová (z 1. pol. XIX. stol.).

Vedlejší pokoj, ložnice (viz obr. 87.), byl prvotně modrý s bílými pruhy. Na stropě amorové; v medaillonech ženy s květinami a ptáci (orlové a čápi). Nad levými dveřmi prosí přemožení za milost. Nad zazdě-

ným komínem pouští postava s řetězovými dŭtkami děcko do ohně, v němž již 3 děti hoří; za ní stojí otrok. Na stěně: Tarquinius Collatinus

Obr. 86. Kratochvíle. Bílý pokoj.

a Lucrecia, jak se bodá do prsou. Zbývající plochy stěn a kleneb, zvláště okenních špalet, dekorovány růžicemi.

Obr. 87. Kratochvíle. Ložnice.

Obr. 88. Kratochvíle, Základní prkna z kostela sv. Václava v Netolících.

Pokoj jest valeně sklenut a pomocí okrasných žeber podobně jako v místnostech ostatních jest klenba v čtvercová pole rozdělena; také zde stěny malým kordonem z růžic ve výši patek předěleny. V koutě stojí válcová kamna z 1. pol. XIX. století.

Zelenou komorou zakončují se tyto komnaty pro paní určené. Jest podobně jako předešlé pokojíčky k severu obrácené, ellipsovité sklenuta

Obr. 89. Kratochvíle. Řezba Bůh otec z kostela Němčického.

do dvou křížů a stěny kordonem ve výši patek proti klenbě odděleny. Také jsou hrany kleneb a výplně lunet listem a perlovcem zarámovány. Veškerá ostění dveří jsou ze žuly římsou přeložena a byla červeně natřena.

Roku 1602 vyrýsoval zámek Kratochvíl se všech 4 stran jakož i půdorys jeho malíř *Bartoloměj Beránek* pro císaře Rudolfa II.; obrazy tyto jsou asi ve sbírkách císařských. Známe jenom vyobrazení Kratochvíle s Petrovým Dvorem a Netolicemi od dvorního eggenberského malíře *Jindřicha de Verle*, z r. 1686, jež tuto reprodukuje. R. 1599 přebýval tu delší dobu Petr Vok z Rožmberka s celým svým dvorem. Zámek byl až do roku 1824 zařízen.

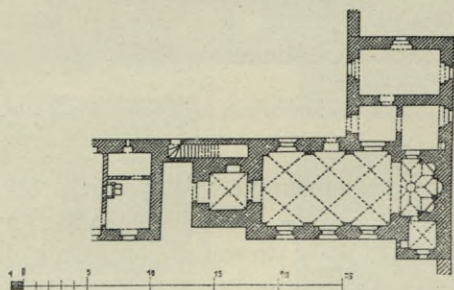
Kratochvíle jest po Hvězdě nejprvnější a nejzajímavější renesanční náš zámek.

V baštách a přízemním předním traktu Kratochvíle ubytování jsou dnes hospodářští dělníci, ke dvoru stejného jména náležející, v zámečku

Obr. 90. Kratochvíle. Řezba Kristus na oslici z kostela Netolického.

samotném umístěn ústav sirotků a v době novější archiv a muzeum uměleckých památek. Tak uschovány zde oltáře, obrazy, sochy, paramenta, bohoslužebné náčiní a pod. z kostelů panství netolického a libě-

Obr. 91. Kratochvíle. Půdorys kaple.

jického a to z kostela lhenického, němčického, vitějického, netolického, bavorovského, strunkovického, chelčického; poznamenáváme nejdůležitější:

Staré kružby oken, chrlice a jiné součástky kostela bavorovského;

Obr. 92. Kratochvíle. Vnitřek kaple.

z n a k Rožmberský ze dvora Štětína;
 černě malovaná p r k n a záklopní z kostela sv. Václava netolického.
 (Viz obr. 88.)
 malovaná p r k n a záklopní z přízemního traktu kratochvílského;
 dubové dv éře z kostela lhenického;

z bohatě řezané a zlacené oltáře z kostela bavorovského a jeden z kostela strunkovického;

poprsí Boha Otce z kostela němčického; (Viz obr. 89.)

soška Ježíše na oslíku z kostela děkanského v Netolicích a jiné menší předměty méně dovedného provedení. (Viz obr. 90.)

Z velkých rytin znamenitějších měst zarámovaných zachoval se pouze Amsterdam a to v špatném stavu.

KOSTELÍK NAROZENÍ P. MARIE dal Vilém z Rožmberka v letech 1585—9 vystavěti. (Viz obr. 91.) Na vikýřku nad vchodem ve střeše letopočet 1585. Stavitelem byl mistr *Baltazar Majo de Vomio*, štuka-

Obr. 93. Kratochvíle. Nástěnná malba ve výklencích kape.

térská výzdoba od *Antonína Melany*. Dne 22. července 1589 vysvětil kostelík papežský nuncius Ant. Puteus, arcibiskup Barský. Za štukatérskou renesanční výzdobou kryjí se gotické formy základní, jež sváděly k mylné domněnce, že kostelík jest starší než zámek.

Presbytář jest uvnitř pěti stranami osmihranu uzavřen a nese klenutí hvězdové; zvenčí jest do pravých úhlů ohrady srovnán. Stěny jakož i klenutí jsou antikisujícími lisenami a pruhy práce štukatérské děleny. Na hlavicích jejich položeno těžké kládí. Čtyři polosloupky červené s pozlacenými korintskými hlavicemi dělí stěny presbytáře na 5 polí, z nichž prostřední tři obsahují výklenky zlatým ornamentem na červené půdě malované a zlatou mušlí sklenuté; ve dvou postranních stojí sochy dřevěné, postříbřené a zlacené sv. Petra a Pavla, (Viz obr. 92) v jejichž otevřených knihách nápisy: u sv. Petra P A, u sv. Pavla M L P 1709.

V prostředním výklenku stála také socha; nyní je otvor kryt obrazem. Tím zachován zlatočervený malovaný koberec v původní šarlachové barvě, kdežto koberce u soch svatých zčernaly. (Viz obr. 93.)

V prvním levém poli prolomeno okno do oratoře, nad nímž viditelné nepatrné stopy nějakého nápisu. Na straně protější vchod do sakristie, nad nímž visí o b r a z Korunování P. Marie (viz inventář).

Na klenbě presbytáře vidíme Boha Otce, obklopeného andílky, nesoucími nástroje umučení Páně; ve výklenku nad oltářem Duch svatý

Obr. 94. Kratochvíle. Portál kaple pod věží.

v podobě holubice; v ostatních 4 výklencích kytice — vše ze štuky. Tři okna na straně jižní, 1 na straně severní, gotická, avšak bez kružby, osvětlují loď, v presbytáři nad oltářem jest kruhové okénko s letopočtem 1765 ve skle.

V í t ě z n ý o b l o u k jest renaissanční a pěti červenými růžemi ozdoben.

L o ě má valené klenutí ellipsovité s třemi lunetami po každé straně a v prodloužení jich jsou obě stěny poboční pilastry na tři pole rozděleny. Na klenbě bývalo vymalováno 17 scén z umučení Páně; nyní jenom skrovné zbytky z nich se spatřují. Již roku 1757 byla tato klenba chatrna a musila býti opravena. To se opakovalo v letech 1765 a 1824, kdy trhliny v klenutí

se objevily a byly spravovány. R. 1824 vyzděn znova kus spadlé zdi a kamenné ostění zasazeno. Portál spojuje dosti neobratně goticky lomený oblouk s renaissančním překladem zakončeným štítkem. (Viz obr. 94.) V obloukových polích 2 andělé s liliemi ze štuku.

Na straně jižní přiléhá k presbytáři malá čtyřhranná sakristie, sklenutá klášterským klenutím, na straně severní oratorium s malým bytem, kde malované dveře, ovšem vybledlé, se udržely. Zevněšek kaple jest velmi jednoduchý; římsy a vikýře byly však malovány, nároží malovanými kvádry vroubeno. Nad vchodem severním a na zadní zevní stěně presbytáře lze pozorovati stopy maleb (snad znaků uprostřed věnců?) krom jiných stop červeného zbarvení.

Obr. 95. Kratochvíle. Madonna bez záclony.

Obr. 96. Kratochvíle. Madonna se záclonou.

Krov nad kaplí jest z části starý, také křtina kůrková. Jehlancová střecha nad věží, břidlou krytá, jest však z doby novější;

Oltáře jsou dva: hlavní s obrazem Narození P. Marie a velikými sochami sv. Petra a Pavla. V lodi v pravo u vítězného oblouku stojí oltář P. Marie z r. 1735, s obrazem sv. rodiny se sv. Annou i Jáchymem a nápisem vzadu: Pictor Pragensis Joannes Collar de Collersperk me fecit. Do r. 1823 stával v kapli Petrova dvora, kdy byla zrušena. Před ním býval zde řezaný oltář: Narození Páně se znakem Rožmitálským, jenž je nyní v Červeném dvoře u Krumlova, asi z počátku XVI. věku.

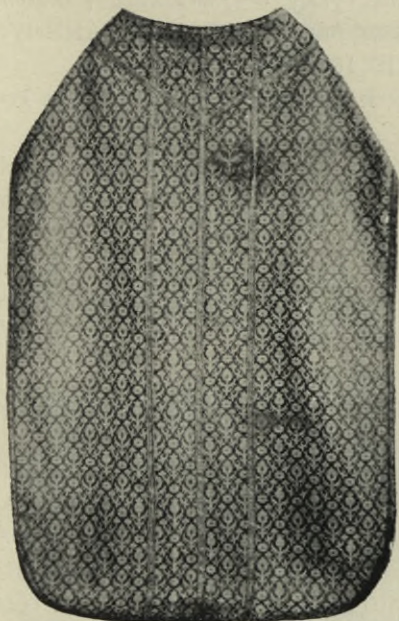
Z ostatního inventáře připomínáme obraz Madonny na zlaté půdě z polovice XVI. stol., visící v presbytáři nade dveřmi do sakristie, 1,44 × 0,94 m. Nad ním visí záclona s krásným plochým vyšíváním z pestrého hedvábí, ukazující ušlechtilé ornamenty renaissanční. (Vz obr. 95. a 96.) Mimo ni zachována pokrývka oltáře z černého tylu, stej-

ným vyšíváním (růže, lilie a tulipánu) v rovném stehu kolem kráslená. Dále z téže doby:

k a s u l e bělo-zelená kobercového vzorku se stříbrnou krajkou, z první polovice XVII. stol. (viz obr. 97.);

k a s u l e žluto-červená, taktéž kobercového vzorku s krajkou stříbrnou a zlatou, z druhé polovice XVII. století (viz obr. 98.);

k a s u l e červená šarlachová s bílým křížem, plátěná se zlatou krajkou, z první polovice XVIII. století;

Obr. 97. Kratochvíle. Kasule bílozelená.

Obr. 98. Kratochvíle. Kasule žlutěčervená.

k a s u l e černá se starším bílým křížem se zlatou ovrubou, z XVIII. st.

k a s u l e bílá z hedvábného brokátu květinového s červeným křížem, z XVIII. stol.;

z k a s u l e bílé hedvábné s květkami, z první pol. XIX. stol.

1638 placeno Linhartovi *Vlachu* z Prachatic za antipendium kožené s pozlátkou květovanou.

V lodi visí o b r a z P. Marie, na plátně malovaná kopie se zlatou půdou s nápisem: \overline{MP} $\overline{S\Theta}$ $\overline{I\Xi}$ $\overline{X\Xi}$ das Gnadensbild so : 1696 : den : 4 : nowember : Zu bötz geweinet. (0.45 × 0.65 m).

Nad dveřmi zavěšen malý o b r a z sv. rodiny na dřevé. Na hořejší pásce nápis: GLORIA LAVS TIBI SIT NVTRICIE SPONSE MARIÆ CVIVS HONORE PATENT VALVÆ SACRÆ HÆCCE SALVTIS (1742).

Na pásce dolejší: SWARZENBERG CASTISSIMO HONORIBVS ÆDES VENERATIORIBVS ERREXISTI LILIO (1746).

Pod kruchtou věže o b r a z Panny Marie s Ježíškem (1·06 × 0·72 m) s nápisem: TV NOS IWWANDO RESPICE ET NOS AB HOSTE PROTEGE PESTEM FAM·EM & REMOVE HORAS 1647 MORTIS — SVSPICE.

Dubová l a v i c e se sloupovím a bohatě profilovanými výplněmi na přední straně, jakož 2. bez sloupů a 4 vykládané, vše z XVIII. století, jsou ze zrušené kaple Petrodvorské.

V ě ž: v ose kostela stojí čtyřhranná věž s jehlancovitou střechou. R. 1824 objevily se 2 trhliny ve zdi věže; byly otevřeny a zatmeleny.

Z v o n měří 0·73 m prům., 0·54 m šikmé výšky, 0·57 m kolmé + 0·10 m koruna a nese u koruny mezi ornamentem nápis: IESVS NAZARENVS REX IVDEORVM · PERNER IN BVDWEIS 1846.

Spodní část věže slouží zároveň jako k r u c h t a, již výklenek s kostelem spojuje.

Rovnoběžně se zámkem Kratochvílí na sever ještě vnitř hradeb stával druhý, též jednopatrový zámek LEPTAČ. R. 1401 patřil dvůr Leptač nedaleko města Netolic Mikuláši Kuglovi, řezníku v Netolicích.

Z á m e k dal si vystavěti v letech 1579—80 Jakub Krčín z Jelčan od mistra *Baltazara Majo de Vomio* a divným hospodářstvím, rozličnými lovy a myslivostí vymalovati. Zde zůstávali také Rožmberkové se svými hosty, než vlastní Kratochvíle byla dokonána.

Budova měla v přízemí a v patře po 4 světnicích a též v podkroví pokoj. Sňh u schodů byla vydeštěna (1579 12/12).

Toto stavení vysadil cí. Rudolf listem ze dne 19. června 1581 za tvrz pode jménem Kratochvíle. Když tato s Krumlovem cí. Rudolfovi II. se dostala, vymaloval mu oba zámky i s půdorysy r. 1602 *Bartoloměj Beránek*. Roku 1654 bylo nutno zámeček pro sešlost až na východní roh, kdež zřízena jedna světnice s komorou, sněsti. Tento „štek“ stržen konečně r. 1696 a zdiva užito k stavbě bažantnice.

Krtly.

Woldřich, Mittheil. d. anthrop. Gesellsch. in Wien XIV., 210, XVI., 89.

Západně od vsi Krtel a severovýchodně ode vsi Velkého Boru je v lese „Na překážce“ u hajného Bosníčka menší skupina hrobů ze 7. a 8. století. Nálezy složené ze 2 popelnic, 2 mis kališných, různých třepů nádob, želez. hřebíku, části spony bronzové, 2 kusů jehlic, a bronz. hřebu uschovány v Ohradském museu na Hluboké.

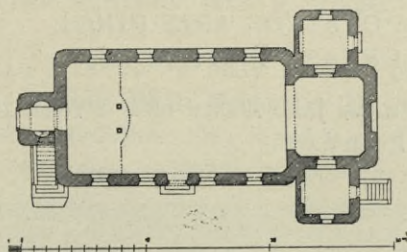
Asi čtvrt hodiny severně od Stříbrného vrchu na kopci u Krtel 5 mohyl, z nichž 2 otevřeny; nalezen věnec, hliněný kužel, jehlice vroubkovaná a několik nádob.

Kunžvart.

T r a j e r, Diocese Budweis 934; Sedláček, Hradý XI. 153; Sedláček, Místop. slovník 493.

KOSTEL NEJSVĚTĚJŠÍ TROJICE vystavěn zároveň s farou a školou r. 1780. Roku 1786 sem uhodilo, načež kostel zvětšován. V a r-

h a n y sem prý dány ze Zl. Koruny. Jednoduchá, v slohu doby založení provedená budova s čtyřstranným presbytářem 6·30 m délky a 6·40 m šířky, k níž symetricky přistavěny dvě sakristie s lodí 17·65 m dlouhou a 9·00 m širokou a věž í v čele přilehlé. (Viz obr. 99.) Veškeré

Obr. 99. Kunžvart. Půdorys kostela.

místnosti mají rákosované stropy a jsou šindelem kryty. Věž po ohni dostala střechu jednoduchou, jehlancovou. Do lodi vstaven kůr, podepřený dvěma točitými sloupy dřevěnými, podbedněný, byl při opravě celého kostela r. 1909 rákosován. (Viz obr. 100.)

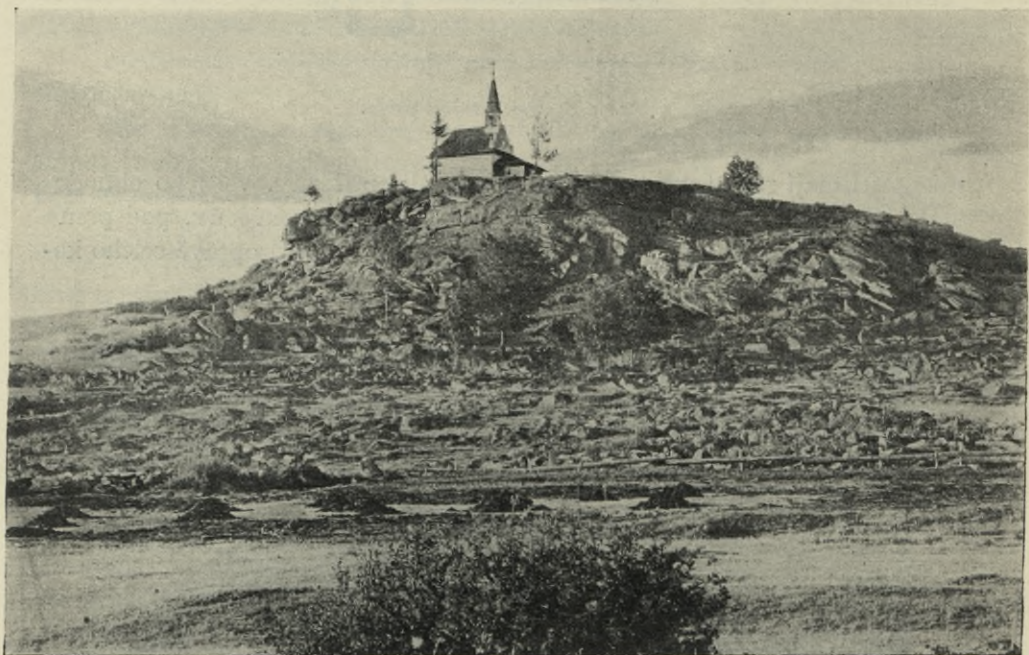
Obr. 100. Kunžvart. Kostel.

Hlavní oltář sloupový, barokní, má vzadu nápis: Dieser Altar ist neu verfertigt von Ignatz Schraml und Sohn Johann aus Wallern im Jahre 1838 a další: Renov. L. Schönbaur Krumau 19/9 1888. Jest provedení všedního; obraz, který daroval sem pasovský biskup, jest bez uměl. ceny.

Původní oltář byl na zdi malován. Dochoval se — ovšem sešlý — dosud a má kolem znaku biskupova nápis:

LEO ERNEST S. R. E. CARDIN FIRMIAN
PRINCEPS PASSAVIENSIS
HAS QVATVOR ARAS PINGI
ET ORNARI IVSSIT. (1781)

Kazatelna asi jako hlavní oltář z roku 1838 jest bez významu; totéž platí o varhanách.

Obr. 101. Kunžvart, Kaple na kamenném vrchu.

Zvony: Podle pamětní knihy dodány sem roku 1792 tři zvony váhy 406, 203 a 103 liber. Starší zvon, používaný obcí Landstrassen, byl roku 1890 od *Penera* v Č. Budějovicích přelit. R. 1843 praskl zvon prostřední a přelit od *K. Bellmanna*.

Velký jest průměru 0.80 m, šikmé výšky 0.59 m, kolmé 0.60 m + koruny 0.11 m; má u koruny borduru a festony, na plášti relief sv. Trojice a znak zvonářův s nápisem: IOHAN ADALBERT PERNER IN BVDWEIS a na hraně nápis: DVRCH DAS GROSMVTHIGE LEGAT DES HOCHSELIGEN HERRN KARL FUKA DOMHER ZV PRAG WVRDEN HIER ORTIGE 3 GLOCKEN VERGROESZERT ANNO 1823;

prostřední jest průměru 0.49 m, šikmé výšky 0.43 m, kolmé výšky 0.44 + 0.09 koruna, má u koruny a na věnci ornament, na plášti

relief sv. Jana Nep., na straně protější nápis: FVSA PRAGAE CAROLO BELLMANN C · R · AVLICO CAMPANARVM FVSORE ANNO 1843;

malý, průměru 0·49 m, šikmé výšky 0·35 m, kolmé výšky 0·37 + 0·09 m, má u koruny borduru a festony, na plášti relief sv. Jana Nep. a naproti tentýž znak Pernerův jako u velkého zvonu, s letopočtem: ANNO 1823.

Ve věžičce sanktusové malý zvonek, průměru 0·32 m, výšky 0·29 m, s nápisem: Johann Adal. Perner in Budweis 1823.

Z inventáře uvádíme: Monstrance paprsková, stříbrná, noha bohatě tepaná, z r. 1846, s vídeňským puncem z r. 1846 a se značkou FT na noze, 0·45 m vysoká.

Obr. 102. Kunzvárt. Ulice se starými dřevěnými budovami.

Ciborium s měděnou nohou, pozlacené, noha, koš i víko tepané, barokní, z konce XVIII. století, s křížem, vys. 0·35 m.

Kalich stříbrný, s bohatě tepanou nohou i košem; v medaillonech na noze nápisy: Car. Fuka Ecclesiae Kuschward Errector 1780 — Ibi per an. X. Protocuratus dein Postelberg dec. 1790—1794 S · M · E · Prag · Can · hunc calicem eccl. donavit Kuschw. 1806; s pražskou puncovní značkou z r. 1806-7 a s puncem z r. 1809-10 vys. 0·23 m.

Kaditelnice mosazná, postříbřená, z 1. pol. XVIII. stol., práce prostřední.

6 barokních svícňů, z mosaz. plechu tepaných, z konce XVIII. stol., postříbřených, 0·69 m vysokých, provedení všedního.

Věčná lampa mosazná, z 1. pol. XIX. stol., všední.

Olej. obraz sv. Jana Nep., prostředního provedení, dole signovaný A·W·M·A·W·1781, 1·05 m šir., 1·63 m vys.

Portrait zakladatele a 1. faráře Kunžvartského Karla Fuky 1780—1790, na to děkana Postoloprtského a kanovníka u sv. Víta v Praze; bez ceny.

Matrika od roku 1784.

Obr. 103. Kunžvart. Věž.

Pamětní kniha z roku 1782.

Vedle Kunžvartu na Kamenném vrchu MEŠNÍ KAPLE PANNY MARIE pomocné, r. 1834 vystavěná, umělecky bezcenná. (Viz obr. 101.)

Roku 1843 stal se Kunžvart městysem, udělen mu znak a právo k odbývání trhů.

Z dob dřívějších zachovalo se „právo“ (kožené).

V ulici vedoucí k Schlüsselbachlu několik starých dřevěných budov. (Viz obr. 102.)

STARÝ HRAD z XIII. neb XIV. věku na hranicích k ochraně Zlaté stezky a hlídání vstupu do země připomíná se roku 1359; r. 1547 uvádí se jako pustý. Roku 1575 z jara sebrány z rozkazu páně střechy na stodolách, stájích, marštalích v Kunžvartě i na baštách v rybníce a hřeb dobýván; jenom nové stavení a marštale ušetřeny, ježto dobytek v létě po pastvě se tam zavíral. R. 1578 díl Kunžvartu, nějaké staré sešlé 2 svět-nice vyhořely. Hrad skládá se pouze ze kvadratické věže (viz obr. 103.), každá strana, zvenčí okrouhle deset metrů měřící, při síle zdí as 2 metrů a výšce 15 m s jedním zakulaceným rohem, měla tři poschodí a pouze na stranu jižní a východní okna. Ostění do přízemí z kamenných tesaných kvádrů, profilu okoseného a do půlkruhu sklenuté, tvoří dnes vchod do statku č. 5 v Schlösselbachlu. Zlatá stezka, která tudy z Pasova k Vimperku vedla, šla někdejší starou cestou z Landstrassen přes Bärenloch (nynější Kunžvart), Schlösselbachl, Buchethäuser, Röhrenberg (Vierhäuser), Vltavskou huť, Hořejší Vltavici, Kubovy hutě, Korkusovou huť a Solnou Lhotu na Vimperk.

Roku 1850 vykopán v zříceninách, kde se „na kapli“ říká, mosazný kříž 6' pod kamenitou půdou, roku 1854 při planění louky „hlinní jáma“ nalezen hrot šípu 1' pod zemí.

Severně od Kunžvartu nad vesničkou Schlösselbachel mírně návrší, „šance“ jmenované, na jehož temeni val značně výše uzavírá tábor asi 100 m dlouhý a 40 m široký. Tabulka okrašlovacím spolkem tam postavená uvádí „Schanzen aus dem 30jährigen Kriege. Im Juli 1620 wurden die hier verschanzten aus Passau angerückten kaiserlichen Truppen nach hartnäckigem Kampfe durch die Grafen Mansfeld und Thurn in die Flucht geschlagen.“ Domáci lid popírá pravdivost tohoto tvrzení, odvolává se na zprávy svých bezprostředních předků, kteří za doby válek Napoleono-vých (r. 1808) na těchto „šancích“ pracovali. Zdají se však býti staršími, než z doby třicetileté války.

Kvilda.

Trajer, Diöcese Budweis 923; Sedláček, Místop. slovník 491.

Tak se prvotně jmenoval les; v XV. neb XVI. stol. vznikla tu ves, jež patřila až do r. 1765 farou k Dolnímu Rejštejnu. Roku 1765 vyzdvihl tu Arnošt Vilém Malovec dřevěný KOSTEL, SV. ŠTĚPĀNU zasvěcený. Roku 1786 zřízena tu samostatná duchovní správa. Kostel r. 1889 shořel a na místě jeho vystavěn nový z kamene v letech 1892—3 a roku 1894 vysvěcen. Po vzoru kostela ve Fürstenhutu vystavěná budova pseudo-gotická, orientovaná, složená z presbytáře čtyřstranné, 7.25 m široké, 5.00 m hluboké, k níž přiléhá k severu sakristie a lodi, 10.10 m široké a 19.60 m dlouhé, v jejímž čele stojí mírně vysoká věžka se střechou Jehlancovou. Veškeré místnosti mají dřevěné stropy; úplně ze dřeva jest

také do lodi vestavěný kůr, na jehož zábradlí vymalován znak Thun-Hohenstejnský a Schwarzenberský. Ze stejné doby a stejného slohu jest vnitřní úprava. (Viz obr. 104.)

Hlavní oltář, zasvěcený sv. Štěpánu mučedníku, a vedlejší oltáře sv. Jana Nep. a sv. Josefa mají obrazy jmenovaných světců

Obr. 104. Kvilda. Starý dřevěný kostel.

od *Františka Sequense*; varhany postavil *Jindř. Schiffner*, hodiny *L. Hainz*; v presbytáři visí někdejší obraz hlavního oltáře, zobrazující nalezení mrtvoly sv. Štěpána; práce slabší z 18. století, měřící 0·78 m šířky a 1·16 m výšky.

Z inventáře budiž poznamenáno:

Monstrance měděná a mosazná, paprsková, naturalisticky dekorovaná (vínem a klasem), z pol. XIX. století, 0·59 m vys.

Ciborium mosazné, jednoduché, avšak slušné formy, z 1. pol. XIX. stol.

Kalich stříbrný, pseudobarokní dekorace, z pol. XIX. stol., se značkami s pražským úředním puncem z r. 1849. se značkou HG a nápisem na noze: „Hieronymus Grohmann k. k. Hofjuvelier in Prag“; vys. 0·245 m.

Kalich mosazný, hladký z 1. pol. XIX. stol., všední, bez značky, 0·22 m vys.

Kalich měděný a mosazný, hrubší práce z konce XVIII. stol. Pacifikál ve tvaru kříže, mosazný, postříbřený, z 1. pol. XIX. stol., všední.

Pamětní kniha počíná roku 1765; matriky r. 1784.

Na věži visí 3 zvony vesměs r. 1893 od *Rudolfa Pernera* a syna v Budějovicích lité.

Severně za osadou stojí MEŠNÍ KAPLE PANNY MARIE, SV. ŠTĚPÁNA A SV. ROCHA, roku 1709 vysvěcená. Roku 1860 snesena a ve větších rozměrech vystavěna. Jest stavebně i úpravou prostičká, bez veškeré umělecké ceny. Totéž platí o KAPLIČCE SV. JANA NEP., jižně nad Vltavou postavené.

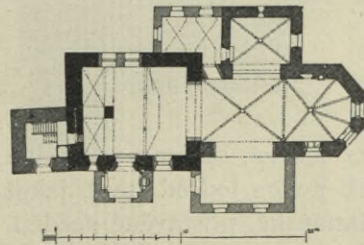
Láz, Laziště viz Sv. Mářa.

Lažiště.

Trajer, 903; Ferd. J. Lehner, Dějiny umění II., 5; J. Braniš, Obrazy z dějin jihočeského umění, 1909.

Farní KOSTEL byl tu již před r. 1360. R. 1639 sloužil tu Prachatický děkan a r. 1652 prosili přifaření o stavivo k vyzdvižení svého kostela, jenž v nepokojných těch dobách úplně upadl. Inventář z r. 1674 vykazuje nový oltář s 2 malovanými obrazy sv. Mikuláše a pomocné P. Marie, pořízený nákl. děkana Borkmana za 50 zl. a obrazy: Ukřižování Páně, P. Maria Pasovská, Větší P. Maria, sv. Mikuláš, Ecce homo a Mater dolorosa, darované od paní Andlauové z Prachatic. Až do r. 1745 patřil sem Husinecký kostel jako filiální.

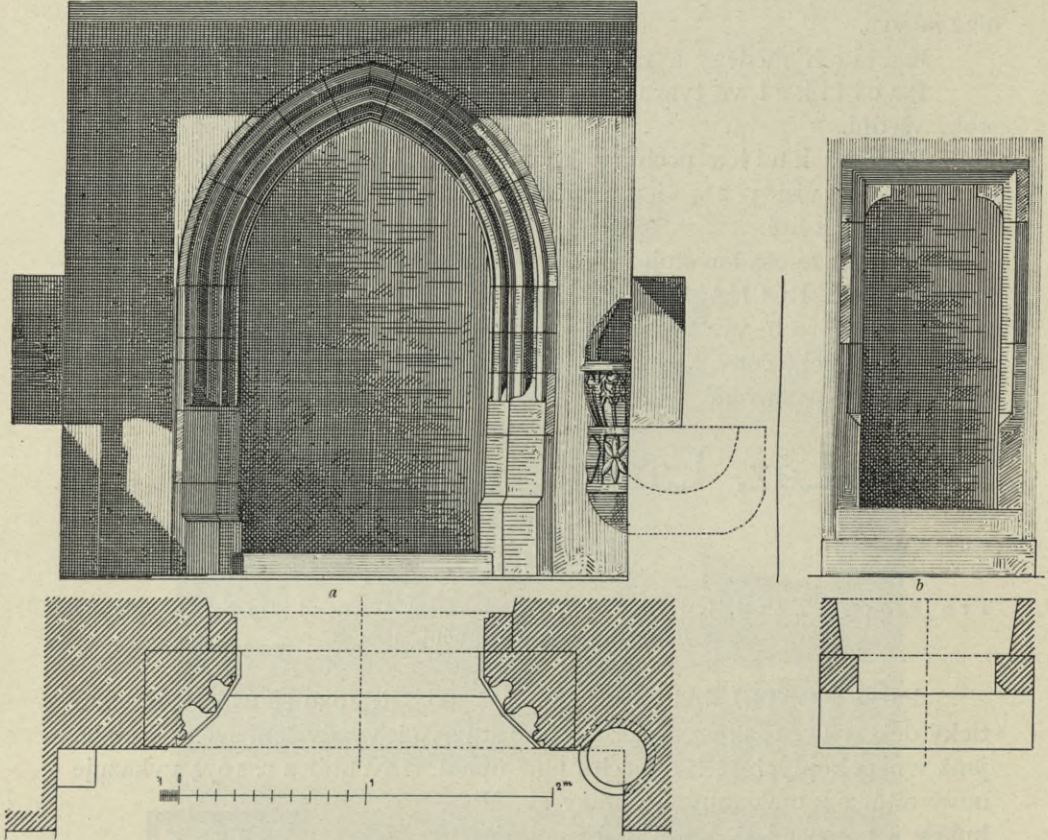
Kostelní budova, orientovaná, náleží v hlavních svých částech dvěma dobám: loď, prům. 8·30 m dlouhá, 7·20 m široká, se starým na hmotném pilíři spočívajícím, do dvou křížů hrubě podklenutým k úřem době přechodní, k níž po zboření starého presbytáře v 2. polovici XV. století přistavěna prodloužená loď s presbytářem novým. Loď nová, do kříže

Obr. 105. Laziště. Půdorys kostela.

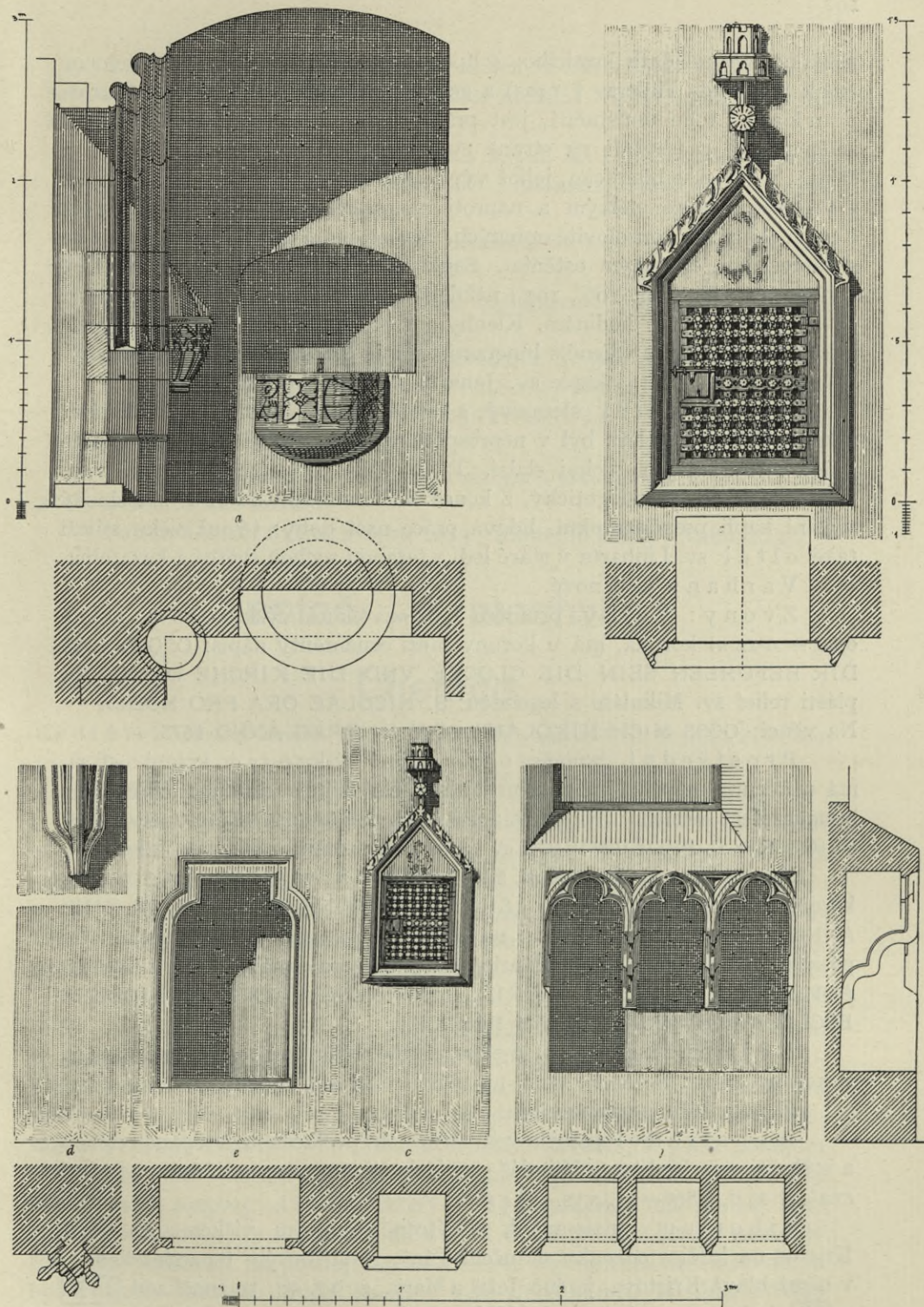
sklenutá, oddělena jest od presbytáře pěti stranami osmiúhelníka, uzavřené-
ného jedině žebrem. Délka přístavby gotické činí 13.24 m. (Viz obr. 105.)

K severu přistavěna současně KAPLE, nyní SV. JANU NEP. za-
svěcená, taktéž do kříže sklenutá, kde se dosud zachovalo původní malé
okénko, kdežto ostatní okna byla v době pozdější rozšířena a ellipticky
sklenuta. Žebra kleneb jsou tvaru hruškového a vybíhají v lehkém záhybu

Obr. 106. Lažiště. *a*) Vchod do lodi s křítelnicí a kropenkou,
b) kamenné ostění do sakristie.

bez konsol, spojena jsouce ve středu hladkými svorníky. Mohutné pasy
dělí novou loď od staré, jakož od současné kaple severní a jižní kaple
Mariánské, přistavěné později. Ze stejné doby jest věž v čele lodi při-
stavěná a střechou formy jehlanové plechem krytá, na níž pozorovati lze
z úzká gotická okénka. Novější době přináležejí kobka a prodloužení
hudebního kůru. Doba gotická je význačna bohatými detaily. Kromě
již uvedených žeber nalézáme u vchodu do staré lodi hluboko profilovaný
portálek s vedle umístěnou kamennou nádržkou na svícenou
vodu, bohužel hluboce zazděnou, tak že z okras jejich vidíme pouze část

Obr. 107. Lažiště. Kostel: a) vchod do lodi s křtitelnicí a kropenkou, c) sanktuář, d) patka klenby v presbytáři, e) výklenek v presbytáři, f) sedíle.

pelikána svá mládata krmícího, 4 lípové listy, štítek s šikmým břevnem (znak Sigmunda Hulera, † 1405) a geometrickou růžicí. Kamenná k r o p e n k a, v rohu umístěná, jest práce slabší; snad byla při očišťování změněna. V presbytáři na straně evangelia kamenný s a n k t u á ř se štítem, v růžicí vybihajícím, jehož výplň jest osekána; vedle v ý k l e n e k s profilem značně mělkým a naproti na straně epištolní v ý k l e n e k o třech obloucích konsolovitě opřených. Mimo to vedou do sakristie d v ě ř e s kamenným, okoseným ostěním. Sanktuář si zachoval kovanou m ě ř í ž s růžicemi; (Viz obr. 106., 107.) někdejší okenní kamenné ovruby slouží za závaží rozbitým hodinám. Klenby gotické jsou z kamene. Mladší sakristie sklenuta jest valeně s lunetami. Kaple Mariánská má strop rovný. rákosový. Presbytář i kaple sv. Jana N. jest bez opěrných pilířů.

H l a v n í o l t á ř sloupový, s dobře řezanou sochou sv. Mikuláše, z konce XVIII. století, byl v neprospěch v XIX. století změněn; zvláště práce sochařské jsou velmi slabé. P o b o č n í o l t á ř sv. Jana Nep. v severní kapli, pseudogotický, z konce XIX. století; o l t á ř Mariánský v jižní kapli pseudobarokní, lidová práce naší doby; témuž věku náleží také o l t á ř sv. Linharta v staré lodi s řezanou sochou světce a kazatelna.

V a r h a n y jsou nové.

Z v o n y: V e l k ý, průměru 0.85 m, šikmé výšky 0.60 m, kolmé 0.60 + 0.12 m koruna, má u koruny mezi ornamenty nápis: O GOT LAS DIR BEFOHLEN SEIN DIE GLOCKE VND DIE KIRCHE DEIN. Na plášti relief sv. Mikuláše s legendou: S. NICOLAE ORA PRO NOBIS. Na věnci: GOSS MICH NIKOLAUS LÖW IN PRAG ANNO 1675.

P r o s t ř e d n í, průměru 0.72 m, šikmé výšky 0.54 m, kolmé 0.56 m, má u koruny nápis: Tento zvon dielan leta božjho tisrcyho čtyrcstého devadesátého žestého. Na plášti: PŘELIL LETA PÁNĚ 1897 RVDOLF PERNER V Č. BVDĚJOVICÍCH a na straně protější relief sv. Jakuba.

M e n š í, průměru 0.58 m, šikmé výšky 0.43 m, kolmé 0.47 + 0.10 m koruna, má u koruny nápis: SILVIVS CREVZ GOSS MICH IN LINZ ANNO 1746; na plášti: Kristus na kříži a na straně protější soška Neposkvrněného početí Panny Marie, na hraně pak nápis: EX LEGATO ADMODVM REVERENDI PATRIS JOANNIS CHRISTOPHORI FIDLERIS ECCLESIAE HVJVS QVONDAM PAROCHI.

N e j m e n š í, průměru: 0.26 m, šikmé výšky 0.19 m, kolmé 0.21 m, u koruny nápis: F · A · F · 1764, na plášti relief sv. Prokopa.

Z inventáře poznamenáváme:

m o n s t r a n c i paprskovou, stříbrnou, pozlacenou, s tepanou nohou a soškami sv. Linharta, Mikuláše a Václava, na noze pražská puncovní značka z r. 1806—7), vys. 0.54 m;

c i b o r i u m renaissanční, s výtečně tepaným víčkem, na němž Kristus na kříži s odznaky umučení Páně, se stříbrným tepaným košem, v němž hlava Kristova, jméno Ježíš a Maria, ze 17. st., se značkami **(12 B)** a **(CB)**, noha mosazná z 1. pol. XIX. stol., bezcenná; vys. 0.40 m i s křížem;

kalich s tepaným, stříbrným košem, s medaillonem Ježíše, sv. Josefa a P. Marie, práce poněkud hrubší ze začátku XVIII. stol.; noha mosazná, vys. 25,5 cm;

pacifikál mosazný, barokní, z 2. pol. XVIII. stol., dobrá práce;

dva pacifikály monstrancové, mosazné, barokní, z 2. pol. XVIII. stol., bez umělecké ceny;

4 svícny prsténkové mosazné, renaissanční, dva 0,41 m a dva 0,39 m vys., a dva s třístrannou nohou 0,18 m vys., z 1. pol. XVII. stol.;

2 cínové lampy z XIX. stol. (ustanovené pro dioc. museum v Budějovicích);

věčná lampa měděná, postříbřená, z 1. pol. XIX. stol.;

kaditelnice a paramenta nová, všední;

bursa s hedbávným a stříbrným květinovým vyšíváním, z 2. pol. XVIII. stol. (pro museum určená);

šat Panny Marie se stříbrným a zlatým vyšíváním, z 1. pol. XVIII. stol. (pro museum určen).

Nejstarší matrika z roku 1673. Pamětní kniha z roku 1731.

Leptač viz Kratochvíle.

Lhenice.

Sedláček, Místop. slovník 510; Týž, Hrady a zámky VII., 125; Trajer 899.

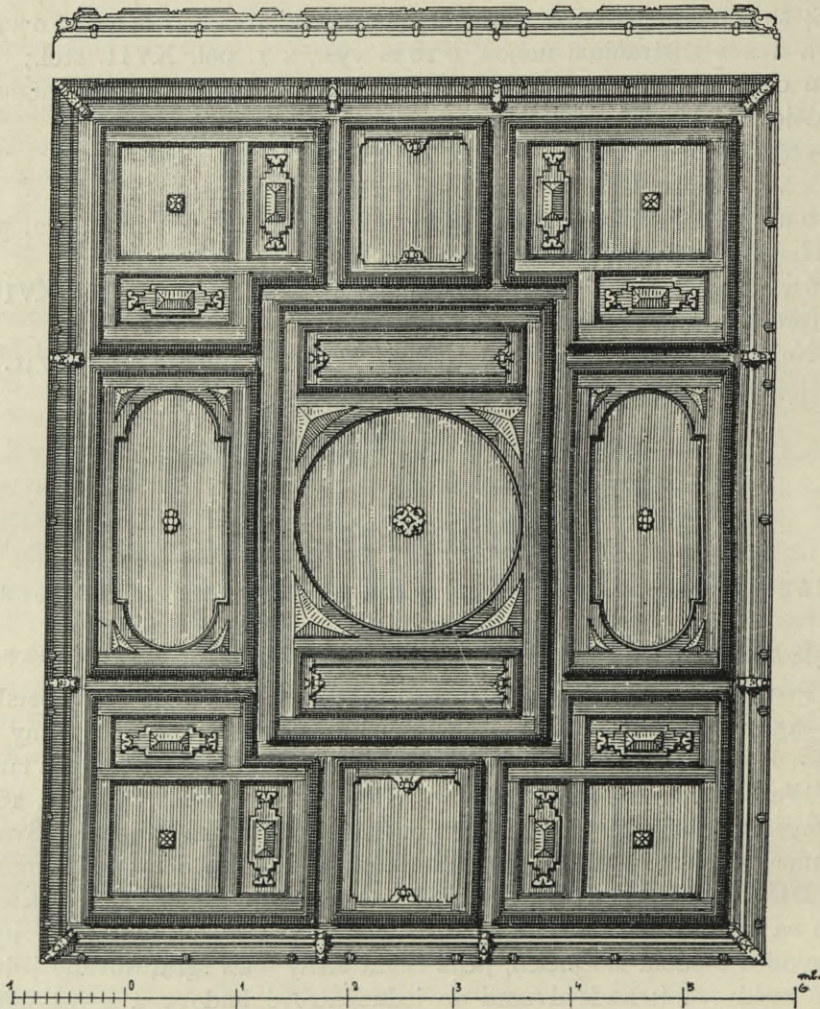
R. 1798 nalezen v domě Jakuba Miga poklad dukátů a tolarů v ceně zl. 341.

Prvotně jmění kláštera Zlatokorunského. Od r. 1420 Rožmberské, 1437—1547 Tábořské, potom opět Rožmberské. R. 1544 povýšeny za městys. R. 1600 daroval Petr Vok z Rožmberka městečko Lhenici s farou a vsí Vadkovem a Vodící Martinu Grejnaru z Vevří; byvše r. 1605 vráceny, připojeny k panství Libějovskému. R. 1612 připadly Švamberkům, r. 1622 dostaly se Eggenberkům a r. 1719 Schwarzenbergům.

DŮM PANSKÝ, nyní č. 156 pod kostelem postavený, podle slohu a letopočtu na bráně zchovalého z r. 1610. Skládá se ze dvou budov, nyní za obydli a stodolu sloužících, jichž zevní stěny mají sgrafitované jednoduché kvádrování; nade dveřmi do jednopatrové budovy a k rozsáhlým sklepům, rozprostírajícím se vedle kostela pod zahradou, kamenné renaissanční římsy. Nynější stodola byla kdysi obydlím, k jehož pokojům v 1. patře vedl z hlavní budovy pavlání. V prvním patře zchoval se kasetovaný sosnový strop, který r. 1909 převezen na zámek Hlubokou. (Viz obr. 108.) Letopočet na dvorní bráně po levé straně znatelný RE 1766 poukazuje na pozdější opravu, kterou původní ráz panského domu byl změněn. Věžičku, hrozící sesutím, bylo třeba snést. R. 1782 prodán dvůr či dům panský Janu Gregorovi.

Severozápadně ve vzdálenosti 280 m od panského domu na parcele č. 219 říká se „n a z á m e č k u“. Jest to pouze jáma, snad propadlých sklepů někdejších hospodářských budov.

KOSTEL orientovaný jest zasvěcen sv. apoštolu Jakubu Většímu; stával již v XIV. stol. (Viz obr. 109.) Hlavní zdi lodi a presbytáře jsou

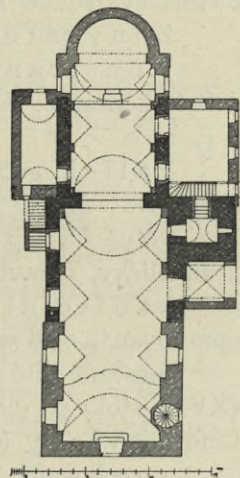
Obr. 108. Lhenice. Strop ze zámku.

z velké části, věž až do výše zvonice, staré. K tomu poukazují stopy gotického sanktuaria, z něhož zůstal pouze výklenek s křížem v tympanu, kdežto gotická kamenná obruba jest otlučena, a zdivo velké věže. R. 1560 utrpěl kostel i s věží bleskem velké škody. V letech 1734—40 loď kostelní prodloužena a opatřena i s presbytářem valenou klenbou s lunetami. Roku 1783 věž zvýšena a novým krovem jehlancovým s lucernou

kryta. R. 1904 presbytář o jednu osu prodloužen a polokruhovou apsidou zakončen; na straně jižní nová sakristie s oratoriem přistavěna. Loď měří 18.80 m délky, 8.66 m šířky; presbytář bez apsidy a vítězného oblouku 11.13 m; s apsidou a vítězným obloukem $2.90 + 11.13 + 1.27 = 15.30$ m délky a 6.67 m šířky. Jsou kamennými plotnami dlážděny. Hudební kůr jest podklenut. Architektura zevní i vnitřní střízlivá. (Viz obr. 110.)

Pod presbytářem klenutá hrobka s rakví faráře Karla Dicento, kněze zrušeného kláštera Zlatokorunského; v lodi pochováno 5 farářů. Nápisy náhrobních kamenů nejsou již čitelné.

Hlavní oltář sloupový (XVIII. stol.), slabšího provedení, s novějším, umělecky bezcenným obrazem sv. Jakuba. Ze stejné doby a téhož provedení jsou poboční oltáře P. Marie Celské a sv. Anny s bezcennými obrazy světic; na tumbách odznaky cechu tkalcovského a obuvnického. Kazatelna ještě slabšího provedení, přestavěna v XIX. stol., s použitím řezb z XVIII. věku. Oltář sv. Jana Nep. z polovice XVIII. století jest stejné hodnoty s ostatními oltáři. Varhany nově pořízeny asi před 20 lety.

Obr. 109. Lhenice. Půdorys kostela.

Obr. 110. Lhenice. Kostel.

Originální tvar má kamenná křtitelnice, jejíž mušlovitou nádobu nese andělek, provedení slušného, z XVIII. stol. V presbytáři dvě z části vykládané lavice dubové z první pol. XIX. století.

Z inventáře budtež uvedeny:

Monstrance barokní, 60 cm vys., stříbrná, z 2. pol. XVIII. stol. dobré koncepce, slabšího provedení; na noze pražský úřední punc z r. 1806—7.

kalich gotický, vys. 0.22 m, mosazný, s nápisem: RZEHORZ + STAWARZ GEST · T · T · K · K · K · S · I · N · P · D · V · T · 1530.

věčná lampa renaissance, prolamovaná, s primitivně provedenými 3 anděličky, opravená a postříbřená (XVII. stol.);

křtitelnice mosazná, s prolamovaným víčkem ze stejné doby, opravovaná, 0.28 m vys.;

mosazné lité svícny, renaissanční, různých tvarů a velikostí (XVII. stol.) po dvou vys.: 0.425, 0.41, 0.325, 0.30, 0.28, 0.24, 0.19 m. Cínové svícny (emp.) ze začátku XIX. stol. (bez značek);

5 cechovních praporů z XIX. stol. (bez uměl. ceny).

Roucha vesměs novější (kasule ze zlatého brokátu dána do diec. musea Budějovického).

Bílá plátěná pokrývka na oltář s lidovým vyšíváním červeným v křížkovém stehu.

Zvony: 1. Velký, průměru 0.98 m, šikmé výšky 0.73 m, kolmé výšky 0.80 + 0.20 m koruna, s nápisem: ANNO + DOMINI 1625 + SANCTA + MARIA + ORA + PRO + NOBIS + TETRA + GRAMMATON + ADONAI +.

2. Prostřední, průměru 0.82 m šikmé výšky, 0.63 m, kolmé v. 0.65 + 0.19 m, nahoře reliefs a akantovým listem dekorovaný má na jedné straně nápis lapidárkou:

LETA PANIE 1587

TENTO ZWON VDIELAL SLOWVTNY BRYKCY
ZWONARZ Z CYNPERKV NA NOWEM ME
STIE PRAZSKEM DO LHENIC KOSTELV SWA :
TE^o YACVBA, PVWODEM A GEDNANIM CTIHOD :
NEHO KNIEZE KASSPARA NETOLICSKEHO PANA
FARARZE V S^o GILGI W STAREM MIESTIE PRAZ :
SKEM, WACZLAWA ZVBA, KLIMENTA NETOLICSKE^o
TOHO CZASV PISARZE RADNIHO, NAKLADEM WSSECH
OSADNICH K TEMVŽ KOSTELV NALEZIEGICICH.

Pod tím na okraji 2 evangelisté; uprostřed medaillonek s hlavou Brikciho. Na protější straně soška sv. apoštola Jakuba a nápis:

Bratři, Budtež zřiniteli Božího
Slova a ne posluchací toliko
žklamavagiče sami sebe. Nebo geslí kdo
posloucha Slova Božího a nezřiní to

skutkem, ten přirovnan bude Muži spa-
tržugickým obličejem narození svého v z-
rzadle, vzhledl se zaigste y odsšel a hned
zapomenul, jakym by byl. Sv. Jakub w 1. kap.

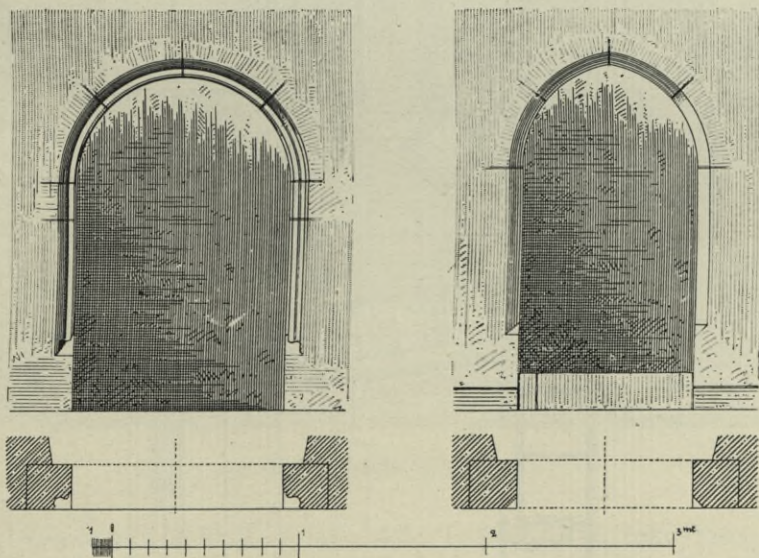
Pod tím zase 2 evangelisté a uprostřed medaillonek s odznakem
Cimberkovým. Ve štítě drak se zvonem, na přilbě rozevřené perutě se zvo-
nem uprostřed a nad ním letopočet 1544.

3. Nejmenší, průměru 0.50 m, šikmé výšky 0.36 m, kolmé výšky
0.38 m. Nahoře i dole ornamentálně dekorován; na jedné straně pláště:
kříž s Kristem, sv. Janem a P. Marií a nápisem: BŮH ŽEHNÁ NÁS.
Na druhé: Ignaz Hilzer, k. k. Hofglockengiesser in W. Neustadt 1872.

Na faře ve dvoře u studny kamenné koryto s leto-
počtem a značkou; číslice třetí pro trhlinu nejasná, snad: 1. J 6 4 / 2

Výstavnost MĚSTYSE jest z doby novější; málo budov
zachovalo selské barokní formy z konce XVIII. a zač. XIX. století; po
řídku viděti budovy dřevěné.

SOCHA SV. VOJTĚCHA před školou s nápisem S. ADALBERTV
A. 1802 AP, umělecky bezcenná, taktěž kašna se sochou Karla IV. na
náměstí, z doby novější.

Obr. 111. Lhotka Chocholatá. Kamenná ostění v živnosti č. 3.

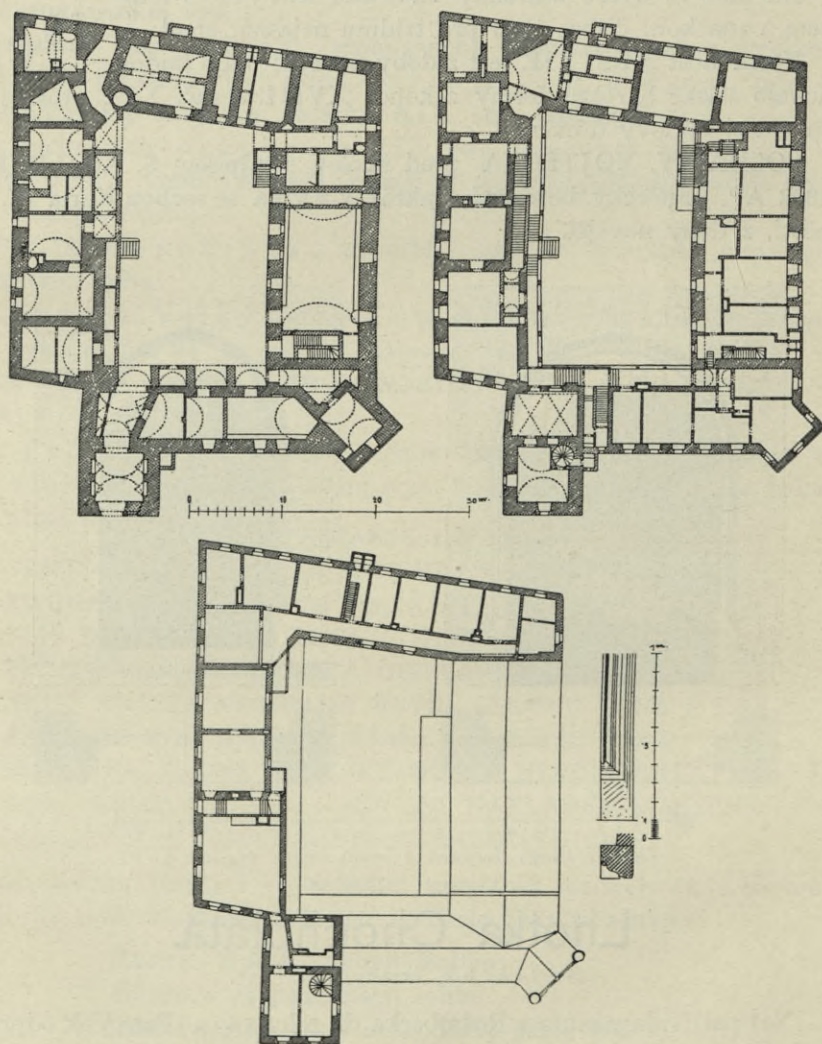
Lhotka Chocholatá.

Sedláček, Hrady VII., 231.

Ves patřivala pánům z Rožmberka do roku 1594. Petr Vok odprodal
ji téhož roku Sylvestrově Mlazovskému z Těšnice. V dobách následujících

postavena tu TVRZ od Sylvestra aneb od Budkovských. 1656 odprodána Lhota Václavem Hysrlem z Chodův Alžbětě Volfomíně Hysrlové z Dubé. Krátký čas potom postoupen statek vrchnosti Březské. S ý p k a v panském dvoře, dvoupatrová, mohutná budova, která považována za někdejší tvrz, je podle hlavní římsy a pod novější omítkou prokmitajícího jednoduchého kvádrování ze začátku XVII. věku. Ozdobné štíty před krátkou dobou byly zrušeny. Není tu známek, že by byla budova jinému účelu kdy sloužila.

Za to pozorujeme u vchodu do selské usedlosti čís. 3, východně pod dvorem ležící, kamenné, got. profilované, do půlkruhu sklenuté ostění; druhé okoseného profilu do ostrého oblouku sklenuté, vede do vedlejšího špýcharu. (Viz obr. 111.) Nejsou-li obě ostění z některé blízké tvrze, dokazovaly by značné stáří usedlosti. Majitel nemohl podati žádných zpráv.

Obr. 112. Libějice. Půdorys starého zámku (přízemí, 1. a 2. patro).

Libějice.

Sedláček, Hrady VII., 118; Sedláček, Místop. slovník 531; Dr. Ilg, Kunsttopogr. Mitt. aus dem südl. Böhmen 2; Woldřich, Pam. XII., 152; Píř III., 1, 397. — Vyobrazení v díle: Schwarzenberg Pauline, Seize vues des terres du prince de Schwarzenberg gravées à l'eau fort. 1804; J. Braniř, Obrazy z dějin jihočeského umění, 1909; Ferd. Runk, akvarel (44:66) v zámku Třeboňském.

R. 1887 nalezeny na poli za stodolou dvora Libějického: dláto a zbytky nádoby, pálená ruda, sekera, kamenrá a omítka ze spár srubové chaty.

Obr. 113. Libějice. Starý zámek.

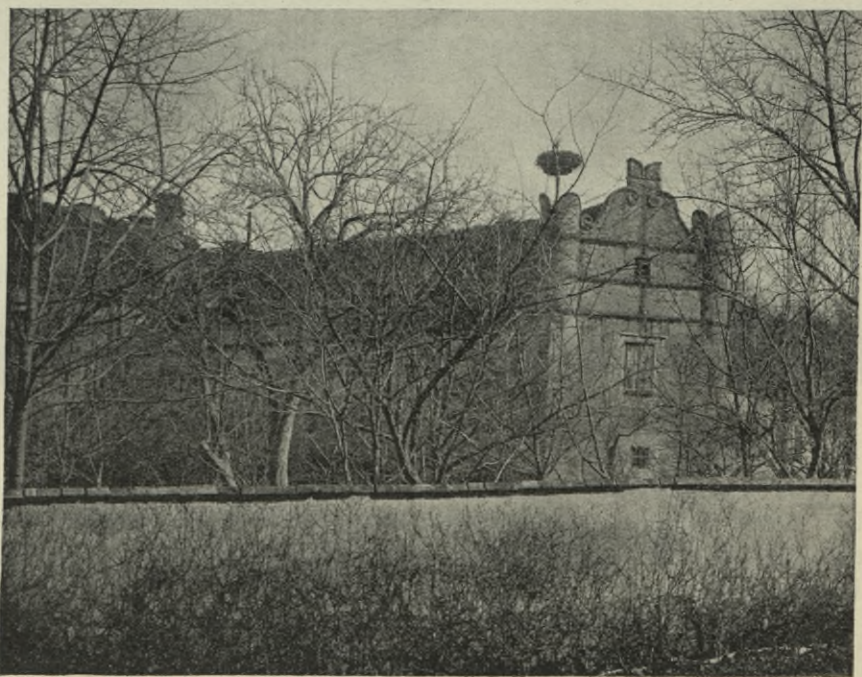
Libějice připomínají se jako sídlo Tomášovo již roku 1264. TVRZ založil Pešek Malovec v polovici XIV. věku. Nynější její výstavnost jest však z polovice XVI. věku, kdy (1557) ji koupil pan Vilém z Rožmberka. (Viz obr. 112.)

R. 1542 připomíná se věž pro vězně na Libějicích.

Vjezd vede trojitou branou, zpředu ještě goticky sklenutou, i s otvory pro kladky k spouštění zvoditého mostu a zazděnou brankou pro pěší. (Viz obr. 114.) V průjezdě na obou stranách kamenné lavice

Obr. 114. Libějice. Brána v starém zámku.

Obr. 115. Libějice. Renaissanční štít starého zámku.

Obr. 116. Libějice. Pohled ze dvora starého zámku.

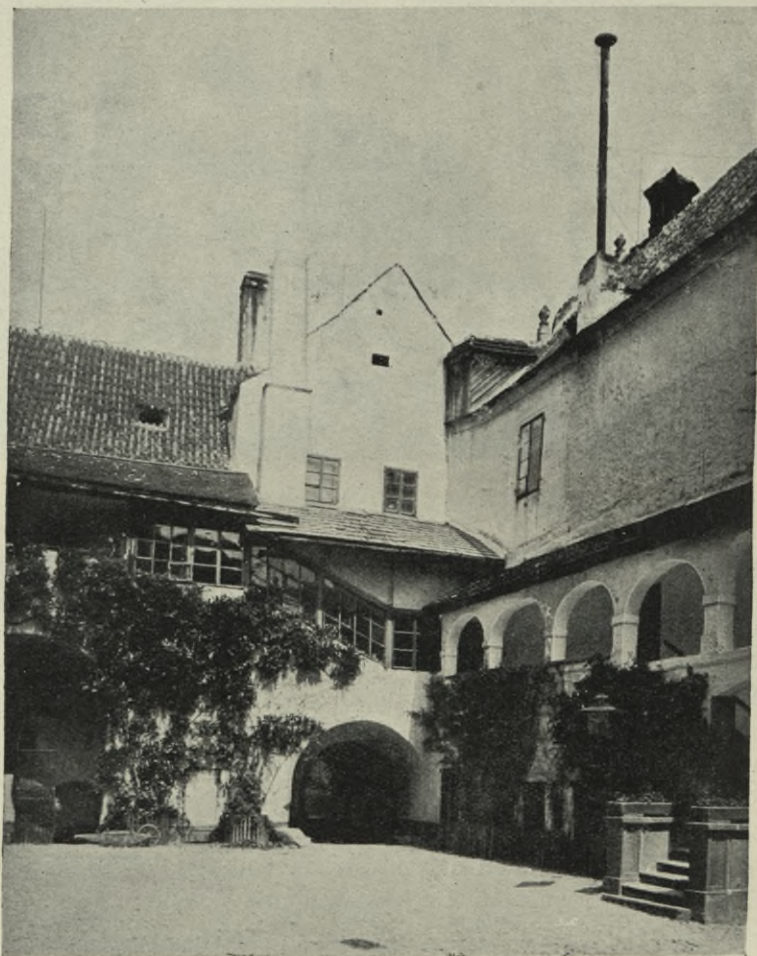
ve zděných výklencích. U prostředních vrat nahoře čepy, v nichž se otáčely oboje dvěře. Na dvoře v levo otevřené arkády, spočívající na krátkých hrubých sloupech. (Viz obr. 116., 117.) Trakty jižní a východní i s branou jsou dvojpatrové, severní a západní jednopatrové. Severozápadní nároží těchto traktů vystupuje ve tvaru mohutného arkýře za účelem obrany přiléhajících stran a končí malebným štítem. (Viz obr. 115.) Podobný výstupek stejného významu stával na rohu jihovýchodním, jak se dá souditi z půdorysu přízemí a I. patra. Výstupek tento byl asi zrušen, když pokoje r. 1715 zřizovány.

Průčelí nad branou a čelní strana traktu východního zdobeny jsou pěknými renaissančními štíty s vyzděnými vásami. (Viz obr. 113.) Bývala zde kaple s obrazem P. Marie, Ježíška a sv. Josefa.

Ze staré tvrze není ani památky. Také nový v XVI. století postavený HRAD měl krom brány a uvedených štítů málo architektonických okras; jenom při vstupu do sklepení v jižním traktu shledáváme 2 kamenné sloupy profilu vyznačeného. Stopy bývalého příkopu a valu zachovaly se ještě na straně severní a západní.

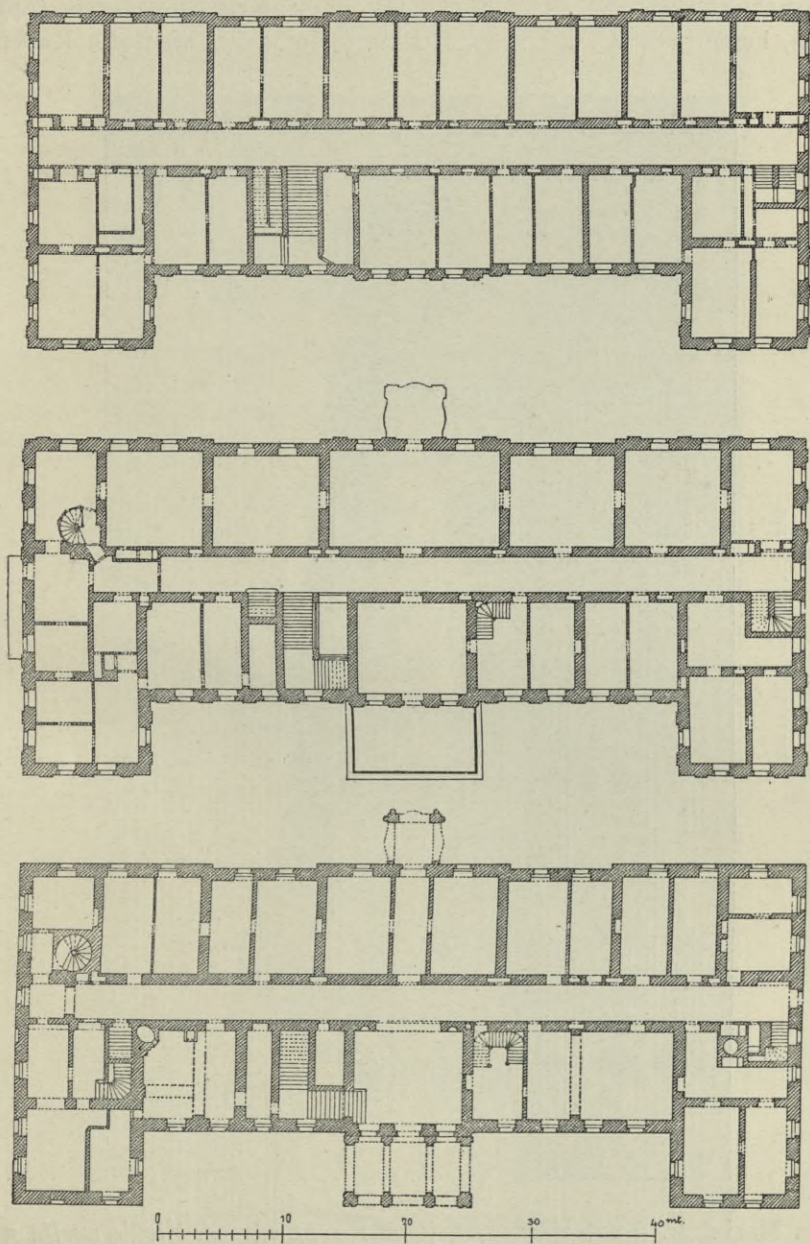
Když r. 1696 Buquoyové NOVÝ ZÁMEK založili, ponechán starý zámek úřednictvu za byty a kanceláře. R. 1715—18 dal hrabě Karel Kajetan Buquoy sešlý zámek opravit a zříditi v něm 5 nových pokojů. Ve výklenku nad vjezdem vymalován jeho znak a manželky jeho Filipiny Palffy.

Nový zámek založil r. 1696 hrabě Filip Emanuel Buquoy, ale teprve r. 1747—54 byl dostavěn. (Viz obr. 118.) R. 1801 přešlo panství na Schwarzenberg. R. 1816—1817 dal jej kníže Josef opravit a o druhé poschodí vyvýšiti. Podlouhlý, se všech stran parkem obklopený zámek jest statná, ale střízlivá stavba charakteru pozdního empiru se štíty spočívajícími na pi-

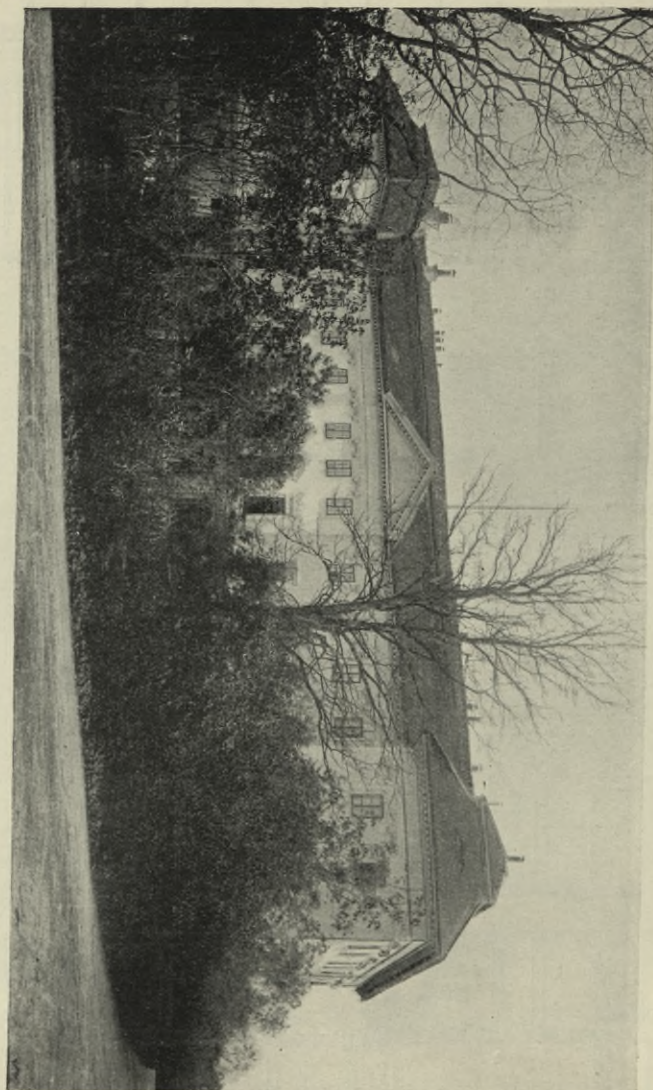
Obr. 117. Libějice. Nádvoří starého zámku.

lastrech (viz obr. 119., 120.) s jónickými hlavicemi, jdoucí dvěma poschodími. Délka celé budovy činí i s křídly 63 m, největší šířka 27·25 m, bez křídel 21·05 m. Soudě podle zachovaných hlav starých komínů, na půdě dosud viditelných, byl starý zámek asi stejného objemu a půdorysného rozdělení. Vnitřek nemá uměleckých stavebních zvláštností. Obytné místnosti položeny jsou po obou stranách prostřední široké chodby, celou budovu po délce probíhající. Střecha jest dvojsedlová se žlabem uprostřed.

Obr. 118. Libějice. Půdorysy přízemí, 1. a 2. patra nového zámku.

Jednoduchý přízemní pokoj tvoří KAPLI NALEZENÍ SV. KŘÍŽE. Oltářní obraz sv. rodiny od Bartoloměje Altomonte byl sem dán z Authalu (ve Štýrsku). Mimo něj je zde olejový obraz: Kristus na kříži (140 × 0.90 m), kopie podle Q. Reni sv. Rodina (0.60 × 0.75 m) podle Rubense,

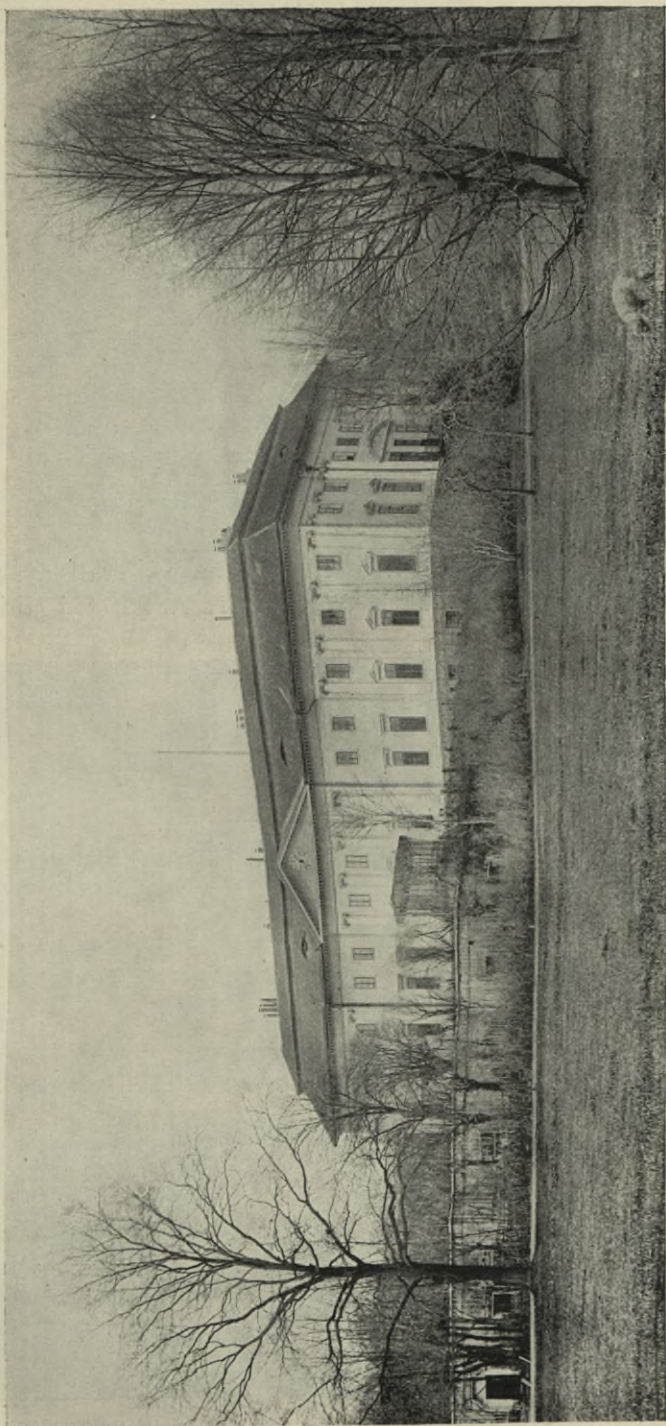

Obr. 119. Libějice. Nový zámek.

Panna Maria, na dřevě malovaná (0.20 × 0.23 m), od *Vanderwerffa* a sv. Rodina, na dřevě malovaná (0.27 × 0.31 m), starší ital. práce;

hladký kalich ze stříbra, bez ceny umělecké, s vídeňskými úředními puncemi z r. 1806—1810 v bohatě zlaceném koženém pouzdře, na víku:

B H L
1780.

Obr. 120. Libějice, Nový zámek.

Obr. 121. Libějice. Znak Vratislavsko-Riesenberský z ornátu.

R. 1893 choval se tu zajímavý ornát se znakem Vratislavsko-Riesenberským s písmeny G. W. Z. M. M. W. W. Z. R. A. S. S. t. j. Jiřího Vrti-

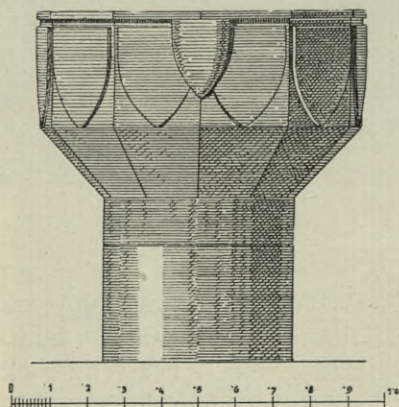
Obr. 122. Libějice. Českosl. lidová keramika.

slava z Mitrovic manželka Maximiliana Veronika Vratislavská z Riesenberka a z Švihova. Pocházel tudíž z doby před r. 1660; bohužel se od těch časů beze stopy ztratil. (Viz obr. 121.)

Obr. 123. Libědice. Českosl. lidová keramika.

V ZÁMKU, k rodinnému obývaní zařízeném, převládá nábytek i okrasy doby novější z XIX. věku. Jsou tu i starší věci, jako jedna barokní k a m n a a troje z doby empiru. Menší sbírka starších z b r a n í (ručnic

Obr. 124. Libědice. Někdejší křtitelnice v Sedlci.

loveckých, mečů, kordů, pistol, kopí, halaparten, luků atd.), prací umělecky vykládaných, vyřezávaných a kovaných;

o b r a z ů (z nichž třeba uvést 6 originálů *F. Gauermannových*. zobrazujících jaro, léto, podzim, zimu, střelbu do terče a příjezd pošty,

téhož skizzy: mladý kníže Jan Liechtenstein se psy; *Jos. Manesa* Hrobaře, *Hugo Ullika* krajinu na řece), starších a novějších a k v a r e l l ů, rytin a všeho druhu časových menších o b r a z ů;

n á b y t k u vykládaného, zvláště sekretářů z XVIII. a první polovice XIX. století, po většině nově doplněných vedle renaissančního k a b i n e t u ze dřeva ebenového, slonovinou vykládaného; všeho druhu p o r-

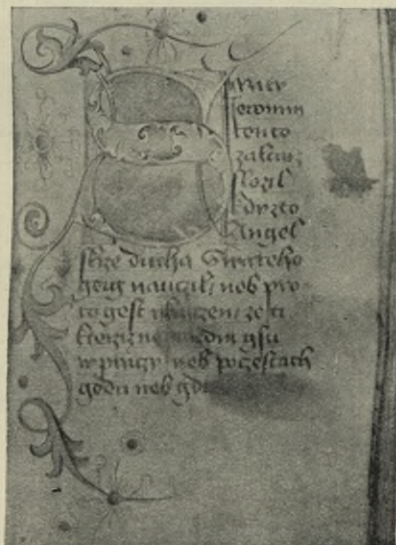
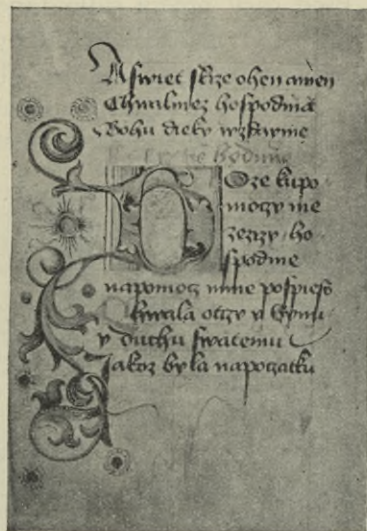
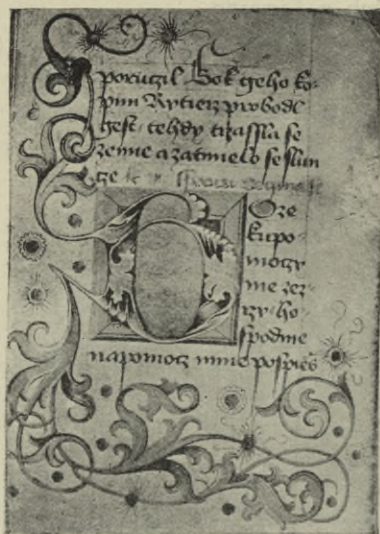

Obr. 125. Libějice. Někdejší křtitelnice v Sedci.

c e l á n (starovídeňský, míšenský, čínský a žaponský), majoliky italské a lidové české, (Viz obr. 122, 123) slovenské i německé, kamennové žbánky, jakož i broušené a leptané sklo. Bronzy čínské a žaponské, emailované jakož i velké množství z tučku řezaných čínských b ů ž k ů, figurek, nádob a jiných dekorací. Hodiny z konce XVIII. a začátku XIX. století; mezi nimi s nápisem: Anno 1757 Johan Höhner in Bechin. Značnější sbírka různého nádobí cínového z konce XVII., z XVIII. a XIX. stol., konvic, mis, talířů, lahví atd. původu cizího i domácího.

Před zámekem stojí porouchaná někdejší křtitelnice z kostela Sedleckého. (Viz obr. 124, 125).

Staročeské Hodinky psané pro dámu, z 15. stol. koupeny v Libějicích pro archiv Krumlovský. (Viz obr. 125.) Ve vsi několik dřevěných budov zachováno.

Obr. 126. Libějice. Iniciálky z staročeských Hodinek 15. stol.

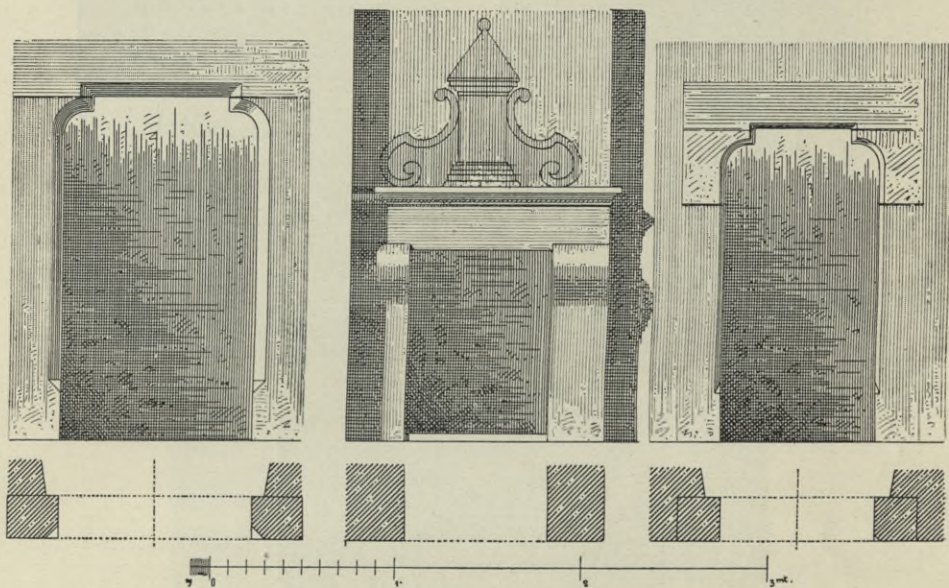
Hned vedle leží „NOVÝ DVŮR Rožmberský za oborou Netolickou na panství Libějickém“. Vystavěl jej v letech 1587—1590 mistr *Beneš Vlach* a r. 1591 dáno *Polonovi* za malování v novém „štoku“ tudíž 9 strychů žita. Dvůr, shořev opět, byl znova vystavěn a nezachovalo se nic zajímavého.

Lipovice.

Sedláček, Hrady VII., 228.

Před časy přední sídlo Lipovských z Lipovic.

Sýpka v panském dvoře byla dříve TVRZÍ. Na starší původ (XVI. stol.) poukazují 2 got. ostění u hlavního vstupu do přístavby a do valeně sklenuté komory v 1. patře. Hlavní budova byla v každém patře na tři místnosti rozdělena; klenutá místnost měla malá štíhlá okénka, kdežto

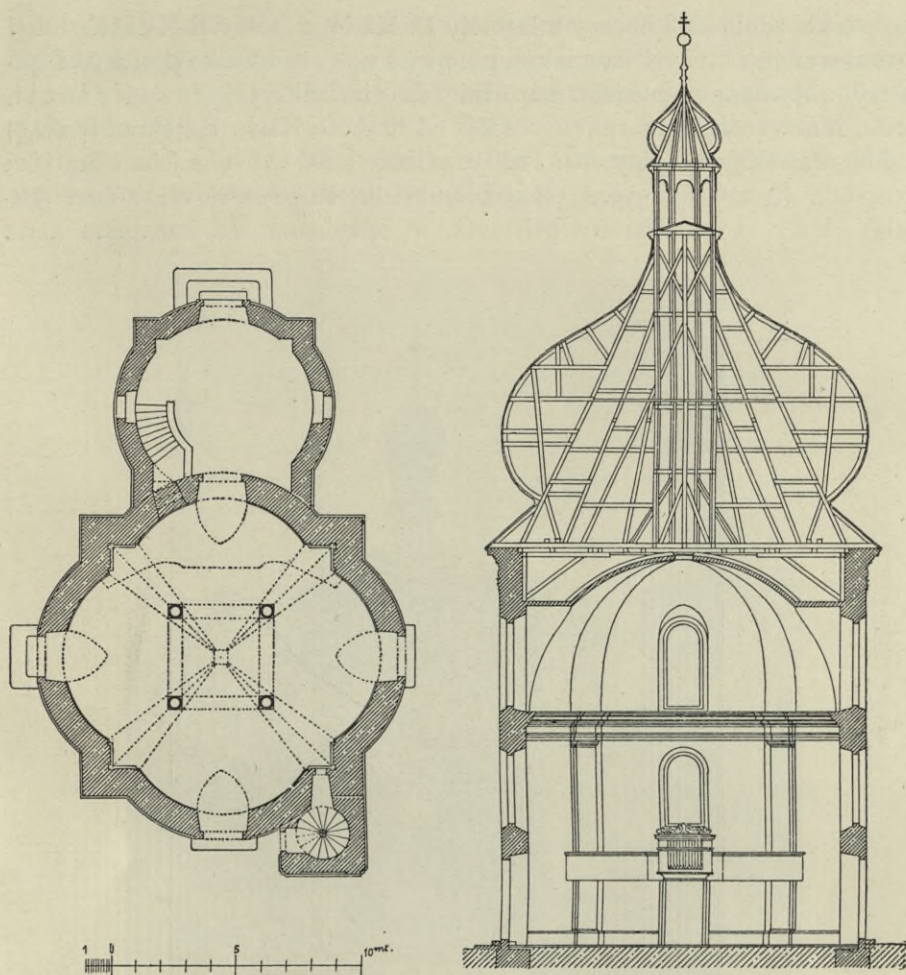
Obr. 127. Lipovice. Got. ostění a krb.

větší síň jest osvětlena třemi velkými okny s vyzděnými sedátky v špaletách. V prvním patře přístavby malý, vyzděný vlašský krb s primitivní okrasou, narýsovanou v maltě, z XVI. století. Budova byla v posledních létech obnovena; tenkrát asi byly zničeny malované erby a allegorické obrazy. Zevně stopy někdejšího jednoduchého kvádrování; hlavní římsa barokní. Lipovští seděli tu do polovice XVI. věku. (Viz obr. 127.)

Lomec.

Sedláček, Míst. slovník 563; Trajer, Diocese Budweis 149; Dr. Ilg, Kunsttopogr. Mitteilungen aus dem südl. Böhmen 3, akta archivu Novohradského, Mitteil. d. anthrop. Gesell., Wien XVI., 89—90, 589 (Woldřich); Píč III., 1, 27; J. Braniš, Obrazy z dějin jihočeského umění 1909. Ferd. Runk, akvarell v zámku Třeboňském. (59 : 86.)

Podle cesty od Lomce k Truskovicům staré pohřebiště; ve dvou hrobech nalezeny popelníkové nádoby a zbytky žárového pohřbu.

Obr. 128. Lomec. Půdorys a průřez kostela.

Roku 1380 nazýván tak les a vrch k Poděhusům patří. V letech 1692—1702 vystavěl tu hrabě *Filip Emanuel Buquoy* podle úmyslu svého otce Karla Filipa, jenž přivezl kopii zázračné sochy P. Marie z Nizozemska do Čech a prozatím v Chelčickém kostele uložil, KAPLI; stavitelem byl on sám, dílovedoucím zedník *Matěj Tischler* z Rožmberka. Také deska základního kamene ryta hrabětem. Tesařské práce provedl mistr tesařský *Martin Pichler* z Frimburku, kamenné *Jan Plánský* z Krumlova. Železný, španělský kříž nad hlavní střechou a 4 štíty na rožních věžičkách zhotovil *Jakub Beneš*.

R. 1704 byla kaple vysvěcena. R. 1709 zřízeno tu kaplanství, r. 1786 lokalie.

Orientovaná, centrální stavba kvadratického půdorysu, (Viz obr. 128.) se stěnami z části vypukle zahnutými, uvnitř pilastry a kládím dělenými;

k o p u l e zdobena 8 obrazy z legendy P. Marie, v polovici XVIII. století vymalovanými. Čtyři kamenné portály s toskánsko-dorickými pilastry a tympany, z nichž západní částečně zakryt jest sakristií, podle malovaného tam znaku později od hraběte Karla Kajetána († 1750) a jeho manželky Filipíny roz. Pálffy, přistavěnou. Od syna jeho Františka Leopolda († 1767) a paní tohoto, Gabriely Rogendorfové, zřízen hudební kůr a podniknuta přístavba se schodištěm na kazatelnu a na

Obr. 129. Lomec. Kostel.

půdu. Kaple zakončena barokně rozčleněnou cibulovitou věží s lucernou, sakristie střechou jehlancovou s lucernou; obě kryty šindelem. Roku 1891—3 kaple i s krovem a krytinou opravena. (Viz obr. 129, 130.)

Uprostřed kaple stojí povýšeně dřevěný velký oltář po způsobu Berniniova hlavního oltáře kostela sv. Petra v Římě. (Viz obr. 131.) Na čtyřech točených sloupech, hrozny a třemi korunami ovinutých, římsou, anděly a znaky aliančními hraběte stavitele a jeho manželky Růženy Harrachovy (1700—1703) zakončených, visí na ozdobně řezaných guirlandech akantových tabernákl, podobný svítilně, v němž stojí svrchu vzpomenutá malinká dřevěná soška P. Marie.

Znaky, na všech 4 stranách tabernáklu se objevující, poukazují na hraběte Alberta Karla († 1714) a jeho druhou manželku Renatu Černínovou.

Provedení oltáře bohatě zlaceného jest dovedné; poslední obnova stala se r. 1900.

Kazatelna, jak výše uvedeno a znakem Buquoy-Rogendorf stvrzeno, postavena o několik let později v stejném provedení.

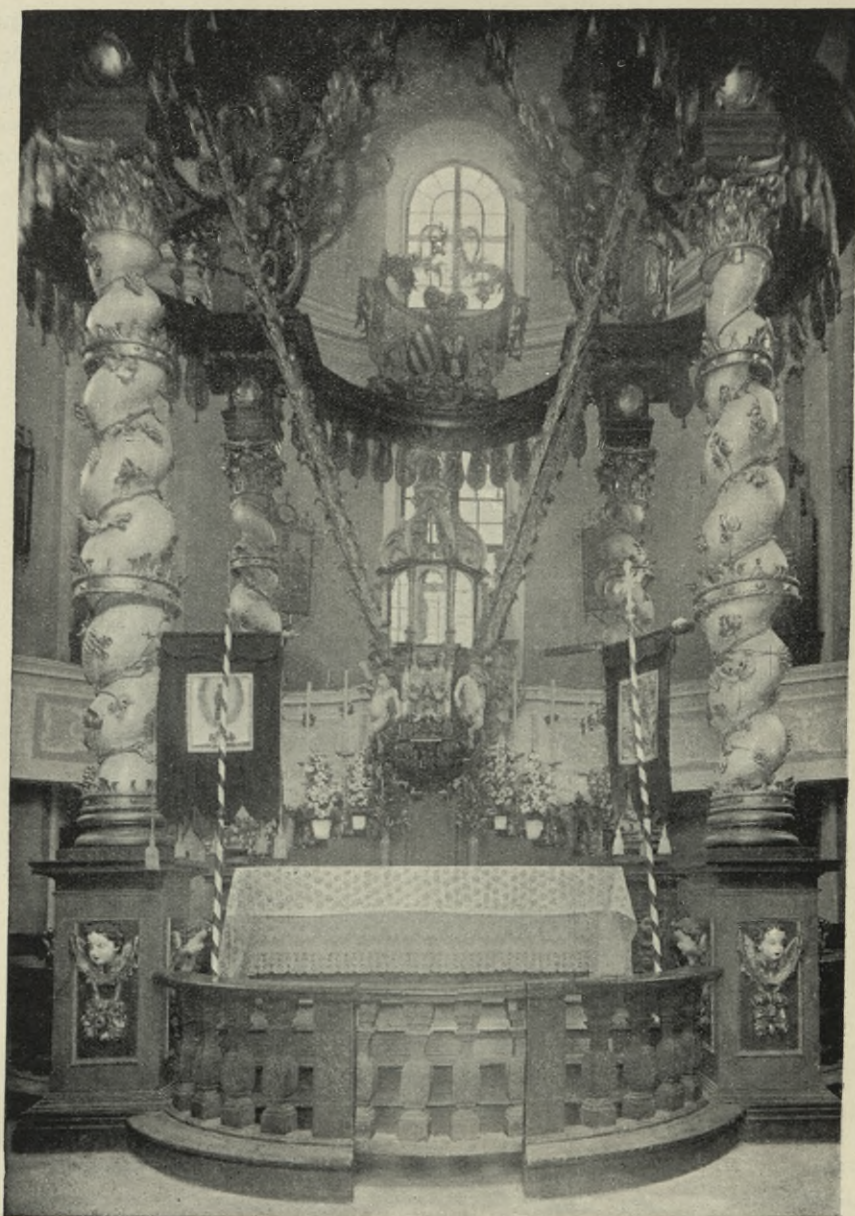

Obr. 130. Lomec. Kostel.

Vedlejších oltářů původně nebylo; nynější dva byly na konci XVIII. stol. na stěně namalovány a v novější době soškami sv. Metoděje a Josefa doplněny.

U jižního vchodu stojí zvenčí kamenný čtyřhranný sloup s pokladničkou, krytou tepanou kovovou tabulkou s nápisem:

A L M U Ž N A
G E S T S W A T A
K D O G I D A B U H

Obr. 131. Lomec. Hlavní oltář.

B U D G E H O O D P
L A T A
1755.

V sakristii dubová s k ř í ň z XVIII. století.

Z inventáře třeba uvést: velmi bohaté, stříbrné, z části zlacené renaissanční ciborium, s nápisem ADAMVS IOANNES HVNGER 1709 (hejtmana Libějického) a pražskou Staroměstskou značkou s letopočtem 1704 a se značkou mistrovou: **I_G** i s křížkem 0.36 m vysoké; stříbrný kalich barokní, s tepanými hlavičkami andělíčků (zač. XVIII. stol.), 0.24 m vysoký, s pražskou Staroměstskou značkou s leto-

Obr. 132. Lomec. Kalich a ciborium.

počtem nezřetelným a s úředním osvoboovacím puncem z r. 1809—10 (viz obr. 132.);

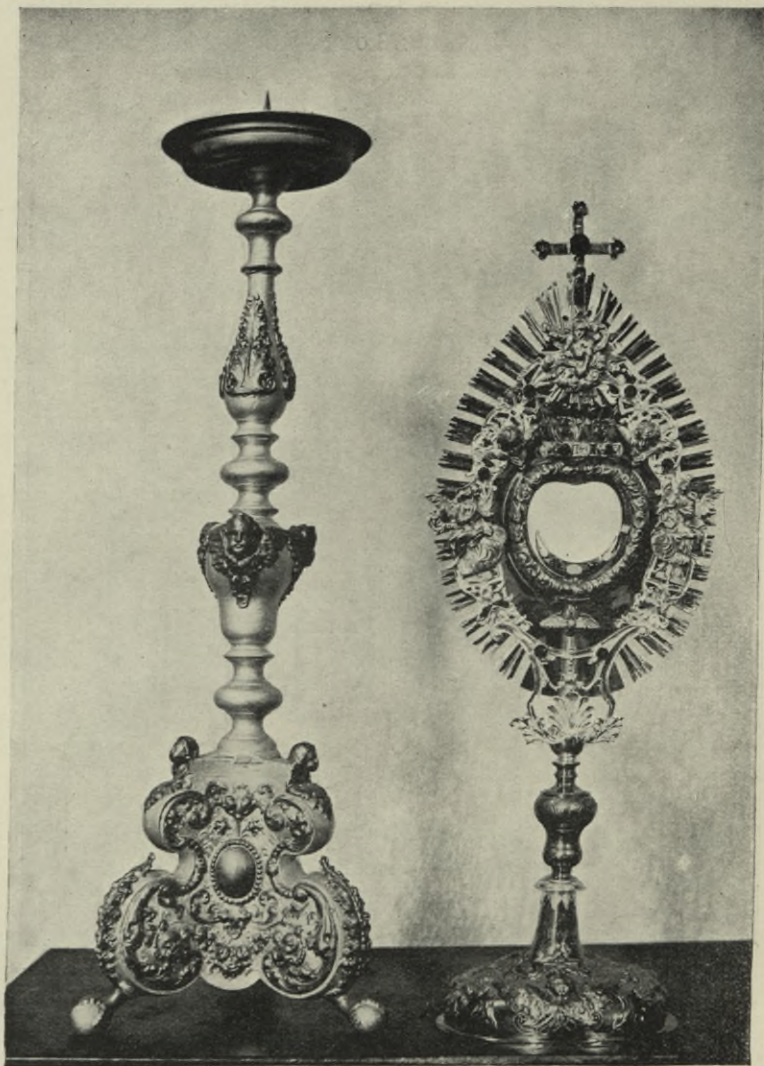
stříbrná, zlacená monstrance, paprsková, s podobně ozdobenou nohou tepanou z téže doby, 0.62 m vysoká se značkami (viz obr. 132.);

kovaný železný stojan-svícen (viz obr. 134.);

6 bohatých cínových svícňů. (Viz obr. 133.)

Ze tkaných látek zachovaly se pouze z polštáře oltární na jedné straně s brokátovou stříbrnou látkou, na druhé lidovým barevným vyšíváním potažené.

Z v o n y: větší (v lucerně hlavní střechy) na místě staršího r. 1848 pořízen podle nápisu „Oroduj za nás svatá Boží Rodičko 1901“ u *Penera* Budějovického a váží i s korunou 130 kg.

Obr. 133. Lomec. Cínový svícen a monstrance.

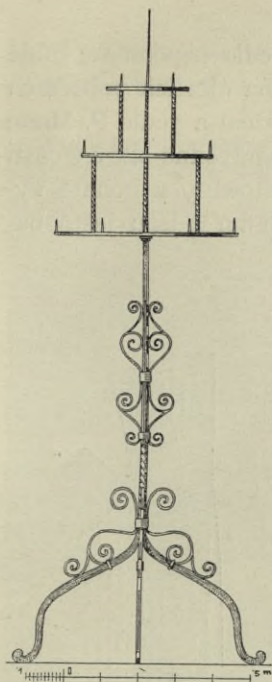
M e n š í (v lucerně nad sakristií) měří asi 0.20 m v průměru a 0.25 m výšky, není přístupný.

FARA, někdy lovecký z á m e ě k, jest střízlivá, jednopatrová budova s širokým a vysokým štítem, na němž malovaný znak rodiny Buquoyské poukazuje na původ (XVIII. stol.); v oboustranných přízem-

ních křídlech umístěna za doby novější škola a byty učitelů.

Lštění (Sv. Vojtěch).

T r a j e r, Diocese Budweis 928; S e d l á č e k, Místop.
slovník 571.

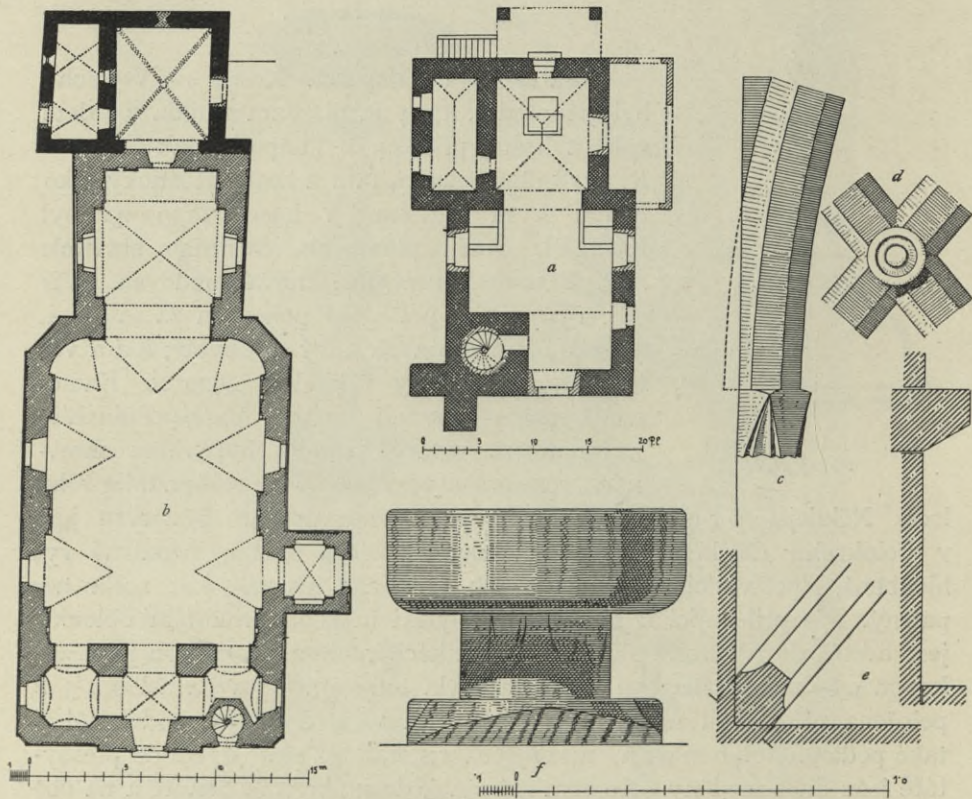
Obr. 134. Lomec. Kovaný
zelezný svícen.

Farní ves u Vimperka. Kostel sv. Vojtěcha byl již před r. 1354 farní. Fara zanikla v 30leté válce a kostel přidělen k Vimperku jako filiální. R. 1718 obnovena tu fara a kostel Hoštický jako filiální k ní přidělen. V letech 1739—41 byl KOSTEL podle plánu cis. dvorního stavitele *Ant. Erharta Martinelliho* znova zbudován. (Viz obr. 135.) Starý presbytář ponechán za sakristii, na místě lodi postaven nový presbytář; loď a věž byly nově naloženy základem 4920 zl. Kamenická práce jest od mistra *Matěje Plánského* z Krumlova. Starý kostelík byl velmi skrovných rozměrů s věžičkou v severozápadním rohu

lodi. Někdejší presbytář přibližně kvadratického půdorysu jest v polokruhu do kříže kamenem sklenut; žebra široká, nepatrně vyhloubená, spočívající na krychlových patkách; svorník jest zcela nepatrný. Pás přiléhající k novému presbytáři (někdejší triumfální oblouk), jest taktéž do půlkruhu sklenut a v patkách románskou deskou náběžníkovou 0.80 m nad dlažbou přerušen; byla tedy stará stavba asi o 1.5 m položena níže, nežli nová. K původní stavbě z doby přechodní náleží také podlouhlá komora, někdejší sakristie, z níž staré dveře do presbytáře jsou dnes zazděny. Komora má malé, do půlkruhu sklenuté a na obě strany silně rozevřené okénko, měla původně dřevěný strop a byla asi současně s novým kostelem do dvou křížů sklenuta. Kostel jest k východu orientován. Nový presbytář měří i s vítězným obloukem 9.05 m hloubky a 7.04 m šířky, loď 20.60 m délky a 11.73 m šířky. V čelo lodi vestavěn podklenutý kůr, se schůdky na věž. Presbytář jest do kříže sklenut, loď má valenu klenbu oválovou s lunetami, vybedněnou a rákosovanou. Sdružené attické pilastry s kládím tvoří vnitřní architekturu; zevně jsou stěny mělkými lesenami členěny. Věž kryta šindelem, střecha má formu hruškovitou; nad presbytářem stojí novější s a n k t u s.

Hlavní oltář zhotovil r. 1755 krumlovský sochař *Josef Muck* za 430 zl. a malíř *J. Putz* jej štafíroval. (Viz obr. 136.) Těž poboční oltáře sv. Ludmily a sv. Václava jsou zhotoveny těmito mistry. Oltáře jsou sloupové a postrádají rázovité koncepce, jsou mělké, řezba ornamentální plochá,

provedení však dobrého. Na hlavním oltáři jsou vedle nepoměrně malé sochy sv. Vojtěcha sochy sv. Václava a Jana Nep.; na oltářích pobočných vedle sv. Josefa sv. Linhart a nějaký sv. biskup s křížem a vedle P. Marie sv. Václav a sv. Ludmila práce prostřední. Oltáře byly původně bílé a z části zlacené; v době novější v neprospěch živě polychromovány a bohatě vyzlaceny. Totéž platí o kazatelně. Také varhany jsou ještě ba-

Obr. 135. Lštění. a) Půdorys kostela od Erharta Martinelliho z r. 1736, b) dnešní půdorys, c) žebro s patkou v sakristii, d) svorník v sakristii, e) román. římsa vítězného oblouku, f) stará kamenná křtitelnice.]

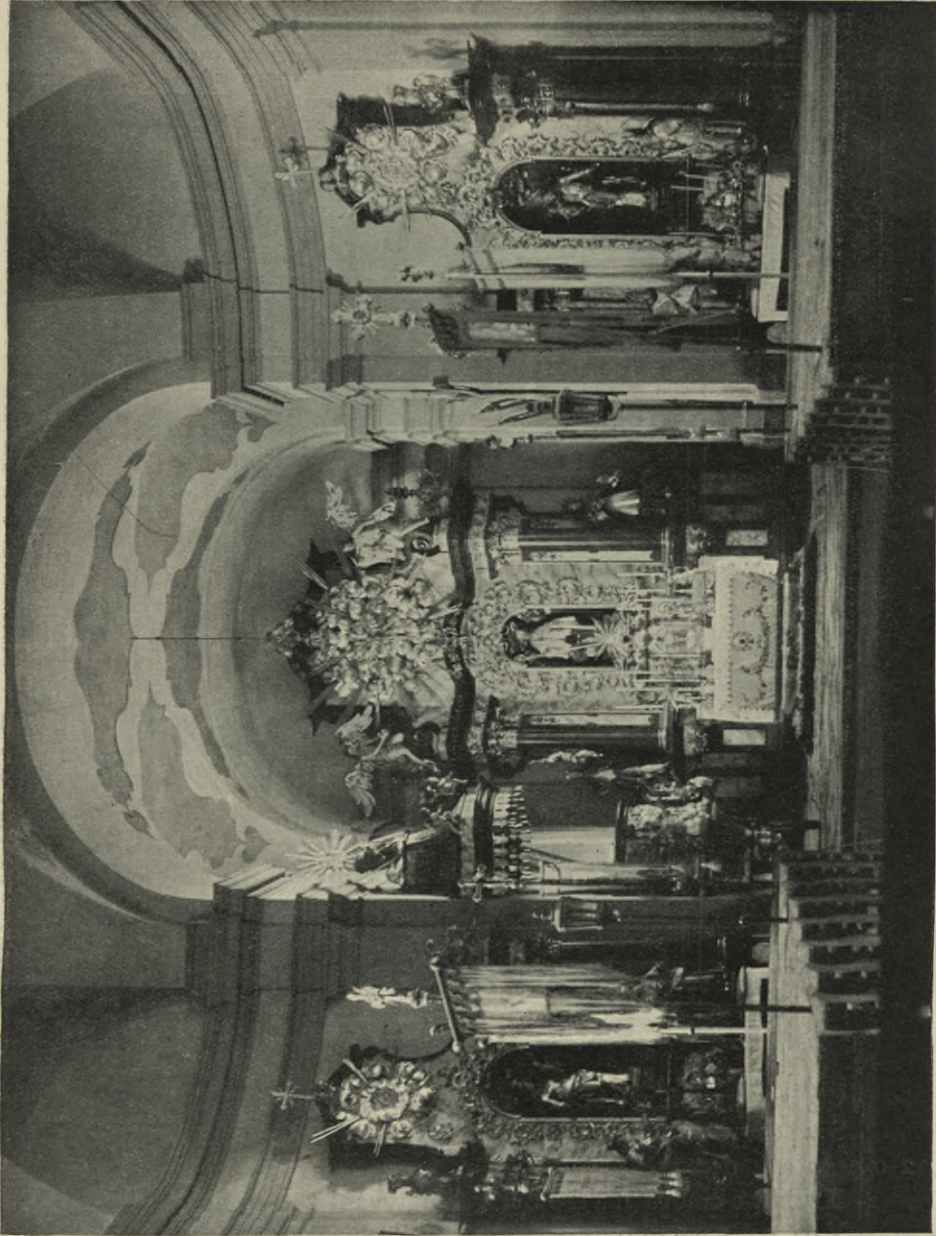
roční a podobně obnovené. Nová křtitelnice jest všedního tvaru, vedle ní zachovala se v sakristii přechodní, z černé žuly.

V presbytáři visí 2 obrazy milosrdných skutků, představujících utěšení churavých a vězňných, slabší práce, 1·02 m dl. a 0·78 m vys.

Stojí tu také lavice úplně hladká, se značkou **AT** 1744.

R. 1720 koupeno ciborium a monstrance. R. 1734 dána ze Lštění stříbrná monstrance k úřadu k uschování a sem do kostela dána měděná pozlacená gotická ze Záblatí. Nynější monstrance jest mosazná

a má na noze v medaillonech obrazy sv. Jana Nep., sv. Ludmily, sv. Vojtěcha a sv. Václava; jest hrubšího provedení, z 1. pol. XIX. stol., vys. 0.50 m.

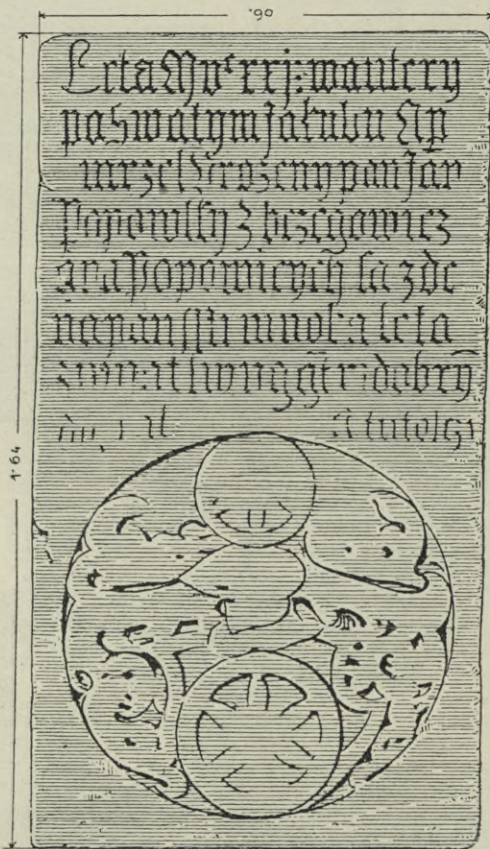

Obr. 136. Lštění. Vnitřek kostela.

Ciborium, s nohou měděnou, s kupou a košem stříbrným, jest bohatě ornamentálně rýsovaná a tepaná a asi totožná s monstrancí koupenou r. 1720, jest bez značky a 0.32 m vys.

Kalich stříbrný, s bohatě tepanou nohou s hlavičkami andělíčků a nástroji umučení v medaillonech, nese na noze nápis: S. ADALBERTI ZV LSSTIN 1687 a pražský úřední punc z r. 1806—7; dobré práce, vys. 23,5 cm.

Pacificál ve tvaru paprskové monstrance, mosazný, práce dobré, z pol. XVIII. stol.; nese na svršku stříbrném úřední puncovní značky z r. 1806—7, jest vys. 0,32 m.

Obr. 137. Lštění. Náhrobek J. Popovského z Božejovic († 1521).

Čtyři mosazné svícny renaissanční, z 2. pol. XVII. stol.

Svícny cínové, z 2. pol. XVIII. stol.: 6 vys. 0,70 m, 4 0,48 m, 2 0,44 m a 4 0,32 m.

Kruhová cínová nádobka k umývání z téže doby.

Věčné světlo z mosazného plechu, postříbřené; všední práce z pol. XIX. stol.

Matrika od r. 1741; pamětní kniha z r. 1848.

Na věži visí zvony: velký, jenž byl slit r. 1584 a vážil podle udání pražského zvonaře *Frant. Ant. Francka* 8 centů, praskl r. 1766

a opět 1883; měří prům. 0·86 *m*, šikmé výšky 0·61 *m*, kolmé 0·69 *m* a jest u koruny goticky dekorován; na plášti nápis: ANNO DOMINI 1767 AD MAJOREM DEI GLORIAM BEATISSIMÆ VIRGINIS MARIÆ SANCTORVM PATRONORVM JOANNIS EVANGELISTÆ ET ADALBERTI HONOREM REFVSA PRAGÆ SVB DOMINIO ET PATROCINIO SERENISSIMI PRINCIPIS DE SCHWARZENBERG ET DVCIS CRVMLOVII. FRZ. ANT. FRANCK ME FVDIT PRAGÆ. SVATÍ PATRONOVÉ ORODVJTE ZA NÁS NYNÍ I V HODINV SMRTI. PŘELIT LETA PÁNĚ 1883 OD ANT. FERNERA V BVDĚJOVICÍCH. Na straně protější vyobrazen Kristus na kříži s P. Marií a sv. Janem Ev., sv. Vojtěch a sv. Václav. Na věnci pás z dubových listů.

Prostřední prům. 0·48 *m*, šikmé výšky 0·38 *m*, kolmé 0·41 + 0·08 *m* koruna, má u koruny enigmatickou legendu:

✠ O G R P V I O H N ✠ P A I S ✠ L U C S A
 n n n o d o l t b a r r i a r a s y s e r a t h

Malý prům. 0·30 *m*, šikmé výšky 0·24 *m*, kolmé 0·27 *m* má na plášti relief P. Marie s Ježíškem a sv. Jana Nep. a firmu Perner in Budweis 1884.

V lodi na straně evangelia vsazen do zdi náhrobek z vápence, 1·64 *m* vysoký, 0·90 *m* široký, poněkud ošlapaný, s nápisem: Leta MV^CXXI w autery po swatym Jakubu Ap. (u)mrzel Urozeny pan Jan Popowsky z bozegowicz a na Popowicych sa zde na pæussti mnoha leta žiwot swug g̃t w dobry dokonal a tuto lezj. Pod nápisem erb s kolem ve štítu i jako klenot. (Viz obr. 137.)

V dlažbě lodi před presbytářem leží náhrobek ze žuly, 1·73 *m* dl., 0·69 *m* široký, s kalichem a nápisem:

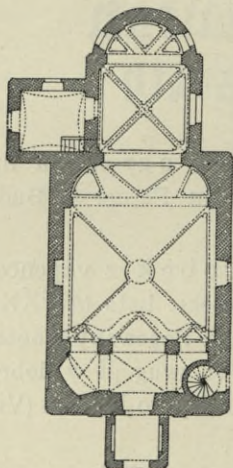
AÑO MDCCXLIII
 HONOR : D : F. ADAM
 HLAWACZ CLATOW,
 OLIM MISSIONARI',
 EXPAROCH' ELST'N,
 Año ° A. C.: PIE AD MIS-
 SIONEM ABÝT,
 CVI
 WENCESLA' F., PAR-
 OCH' SWATOMARZEN-
 SIS, FRATRI DILEC-
 TO, AMORIS ERGO
 POSVIT MONUM.

Na hřbitově kaple P. Marie Klatovské se zbytky oltáře; na vršku západně od kostela mešní kaple Nanebevzetí P. Marie a na louce jižně pod farou a kostelem kaple sv. Vojtěcha u Dobré vody, vesměs budovy nepatrné, s vnitřní úpravou umělecky bez významu.

Sv. Majdalena.

P a m á t k y XVIII., 109.

Podle svědectví dvou starých občanů z Volar r. 1714 povstala zde v 2. polovici XVI. stol. (před r. 1585) skelná huť Štegarova, vedle níž byla lípa s obrazem M. Majdaleny. Když prý obraz ten odnesen do Zbitin, vrátil se druhý den na dřívější místo, načež lidé tu KAPLI vystavěli; alespoň byla již v XVI. století filiálním kostelíkem Volarského chrámu. (Viz obr. 138.) R. 1648 maloval *Jan Otto*, dvorský Eggenberský malíř, prostřední oltářní obraz pro kapli sv. Majdaleny u Volar za 60 zl. R. 1716 dali tam Volarští s povolením kněžny nový oltář sv. Majdaleny s novým obrazem (M. Majdalena s krucifixem podle přiloženého pergamenového obrázku). 1739 byla kaple na spadnutí. Proto udělal *Erh. Ant. Martinelli* plán na nový kostelík; ale proveden byl teprv 1752—4; stál 2360 zl. Stavbu vedl *Frant. Fortin*, kamenickou práci dodal *Matěj Plánský* z Krumlova. R. 1753 dostali malíři na malování obrazu sv. Majdaleny 25 zl. R. 1764 zhotovil krumlovský truhlář *Ant. Leyrer* oltář a kazatelnu; téhož roku sem dán starý positiv z Bitin. 1768 zhotovil krumlovský řezbář z postranní oltáře.

Obr. 138. Sv. Majdalena.
Půdorys kostela.

Věž měla kopuli formy hruškové; roku 1797 jsouc v trámové vazbě na spadnutí shledána zbytečně vysokou. Asi v pol. XIX. stol. dostala střechu jehlancovou, plechovou. Byly na ní dva zvony; jeden byl slit od *Silvia Creuze*, městského dělolijce a zvonáře v Linci. Těž při vchodu byla vížka, jež snesena.

Kostelíček činí svým vnitřním uspořádáním půdorysu jakož i značnou výší a architekturou velmi příjemný, vzdušný dojem; litovati jest pouze, že klenby jsou bedněné a rákosované. (Viz obr. 139., 140.) Leseny s attickými hlavami a kládím jsou jemně profilovány, maskované klenby pasy a lunetami bohatě členěny. Hezký dojem činí podklenutá kruchtá, na jejíž zděných pilířích a štítové zdi spočívá věž, ku kteréž vedou točité schody. Presbytář půlkruhovou apsidou zakončená měří 7·47 m délky, 4·78 m šířky; loď 12·34 m délky, 8·13 m šířky.

Z původního vnitřního zařízení se nic nezachovalo; rám obrazu hlavního oltáře, který jest hrubšího provedení, jakož i nepatrný oltářík pseudogotický jsou z naší doby (1891). Bezcné jsou také druhý poboční oltář, nedohotovená kazatelna a veškeré obrazy. Positiv

Obr. 139. Sv. Majdalena. Vnitřek kostela.

byl sem dán starý r. 1831 ze Šenavy a má býti nahrazen starými varhanami z Chrobol.

Na věži visí 2 zvony: větší průměru 0.48 m, šikmé výšky 0.34 m, kolmé 0.38 + 0.08 m koruna, jest na plášti zdoben reliefy Krista na kříži s Boží Matkou, sv. Víta, Svatých tří Králů a ještě jiného svatého. Na kraji nápis: A ∞ 1763 P. A. JACOMINY C FUDID.

Malý průměru 0.26 m, šikmé výšky 0.20 m, kolmé 0.22 + 0.05 m koruna, jest jen u koruny zdoben křížky a hvězdičkami.

Z inventáře zasluhují poznamenání jen 4 mosazné prsténkové svícny, 0,19 m vys. ze začátku XVII. století.

Obr. 140. Sv. Majdalena, Vnitřek kostela.

Malovice.

Řezba „Kladení Krista Pána do hrobu“ (dříve postavená ve výklenku domku č. 13, prodána v novější době Dru. Ot. Kudrnovi (viz Netolice).

Malovice Malé.

Sedláček, Hrady VII., 121.

Původní sídlo Malovců z Malovic. TVRZ stávala na místě nyníjších chalup č. 12 a 13, kde se dosud říká „ve valech“. Příkop a valy sahaly

až do zahrad čís. 1 a 7, kde je lze ještě sledovati. Příkop mohl býti naplněn vodou ze starého rybníka Otrhance, severně od Malovic položeného. Při zakládání rybníků na Libějovicích, zvláště rybníka Velký Malovský r. 1563, brán kámen z opuštěné tvrze na stavbu hrazí.

Jihovýchodně a jihozápadně od knížecího dvora „Háje“ vedou přes stoku Krčínku klenuté m ů s t k y, přes které měla vésti „zlatá stezka“ z Prachatic k Budějovicům; zbudovány jsou od Vlachů.

Sv. Máří, Láz, Laziště.

T r a j e r, Diocese Budweis 940; S e d l á č e ě k, Místop. slovník 586.

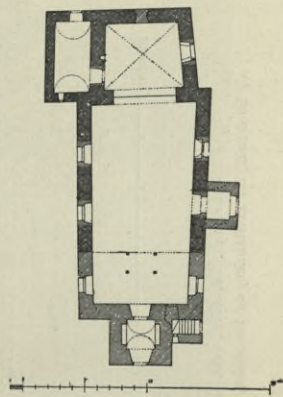
Farní ves u Vimperka; první confirmace byla roku 1359. 1414 nadal Štěpán z Čestic kaplana. V XVII. století zanikla fara a sv. Máří patřila k Malenicům. R. 1735 zřízena tu fara.

Na kostelní budově lze dnes dvě stavební doby konstatovati: pozdně gotickou a barokní. (Viz obr. 141.) Z doby založení je asi hrubé zdivo jak presbytáře se sakristií, tak lodi. Presbytář původně gotický, jak dosvědčují stopy starých, v době novější rozšířených neb zazděných oken, jest kvadratická a měří i s vítězným obloukem, do půlkruhu sklenutým, 5·30 m + 1·30 m hloubky a 5·74 m šířky. S a n k t u á ř primitivnějšího provedení patří do doby okolo 1500, klenba křížová bez žeber — ač kamenná — do doby barokní asi téže, kdy trámový strop lodi, prům. 16·20 m, dl. 8·00 m široké, nahrazen novým rákosovaným, což se stalo v 1. pol. XVIII. století, když zřízena nově fara. V lodi zachovány další stopy starší doby: kamenná got. křtitelnice, desíti-stranná, se čtyřmi znaky: vodorovné břevno (Budkovský z Budkova), dva klíče (Nebřehovský), růžice a kapr (z Čestic) a kropenka u postranního vchodu do lodi ze stejné doby. Značejší stáří dosvědčuje též u sakristie, valeně sklenuté, malé kruhové okénko. (Viz obr. 142.)

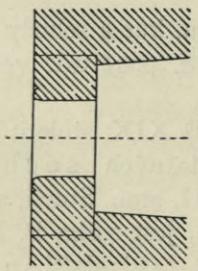
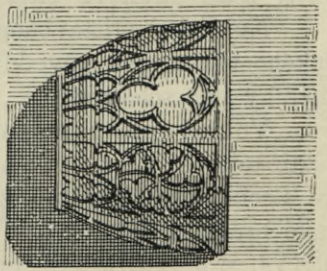
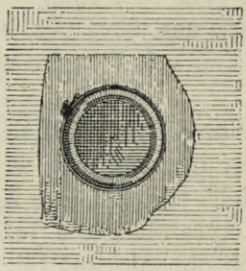
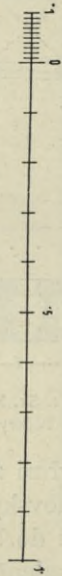
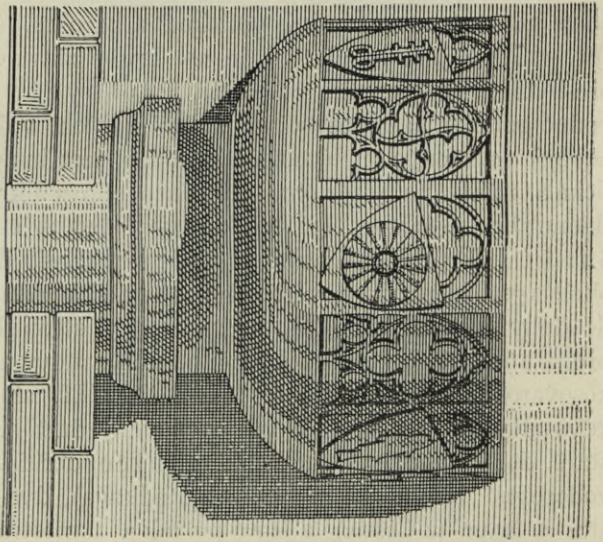
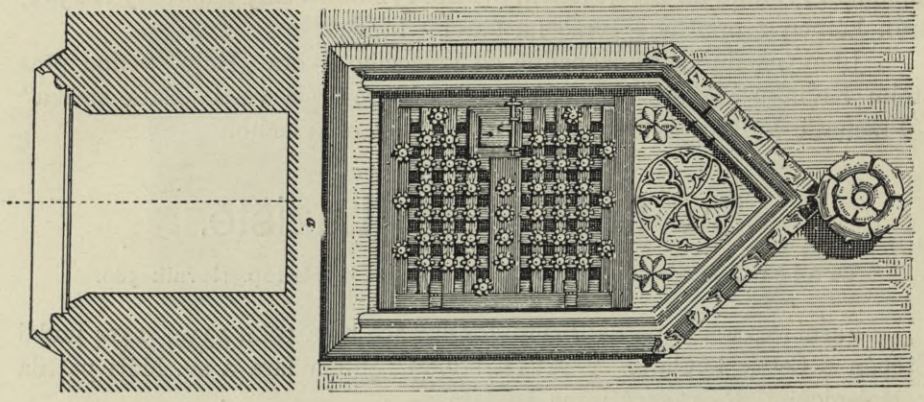
Novějšími přístavbami jsou nestylová věž, kobka, kůr a schody naň. Jakého tvaru byla původní okna v lodi, nelze zjistiti, poněvadž veškeré známky jich scházejí.

Vnitřní úprava, nejprostšího provedení, náleží již XIX. století; totéž platí také o obrazích na oltářích a o samostatných sochách sv. Cecilie a sv. Barbory, z nichž poslední je z XVIII. stol. Starší, avšak také hrubší, zvláště pokud se týče obličeje a Ježíška, jest soška P. Marie z XVI. stol., 1·18 m vys., nověji přemalovaná (viz obr. 143.); další s o c h y, stejného stáří a provedení, dány odtud do blízké kaple Štítkovské.

V a r h a n y stavěl *Frant. Jüstl* z Krumlova.

Obr. 141. Sv. Máří, Láz, Laziště. Půdorys kostela.

Obt. 142. Sv. Máti, Iáz, Lazište.
a) Sanktuář, *b)* Křtitelnice, *c)* křopenka, *d)* okno v sakristii.

Z inventáře budiž poznamenáno:

Monstrance mosazná, pozlacená pseudogotická, z 2. pol. XIX. stol., 0·71 m vys.

Ciborium, s mosaznou hladkou nohou, z XIX. stol. a stříbrným tepaným košem a víčkem, práce dobré, z 2. pol. XVII. stol., bez značek, 0·33 m vysoké.

Pacifikál (kříž) mosazný, postříbřený, z polovice XIX. stol.

Pacifikál (monstrancový) mosazný, z 1. pol. XIX. století, 0·30 m vys., bezcenný.

Lampa na věčné světlo, mosazná, pseudobarokní, z pol. XIX. stol.

Dvě cínové lampičky z XIX. století.

Roucha a ostatní nové a všední.

Matriky počínají r. 1735, pamětní kniha r. 1760.

Zvony jsou velmi staré; patří vedle Malo-Ždíkovského k nejstarším na českém jihu; velký, průměru 0·86 m, šikmé výšky 0·66 m, kolmé 0·68 + 0·12 m koruna, má u koruny got. minuskulí nápis: *ave + maria + pena + lucas + markus + johannes + matheus +*, jinak jest hladký.

Prostřední dolejšího průměru 0·58 m, hořejšího 0·27 m, šikmé výšky 0·46 m, kolmé 0·48 + 0·11 m koruna, má táhlou formu, jest úplně hladký a má jenom na pěti raménkách koruny (šesté raménko jest ulomené) got. majuskulí nápis: *S - M - A - (R) I - A*.

Nejmenší průměru 0·54 m šikmé výšky 0·41 m, kolmé 0·45 + 0·12 m jest také hladký a má u koruny got. minuskulí nápis: *marcus + iohannes + matheus + lucas +*, na spodní ploše srdce má vysekaný křížek.

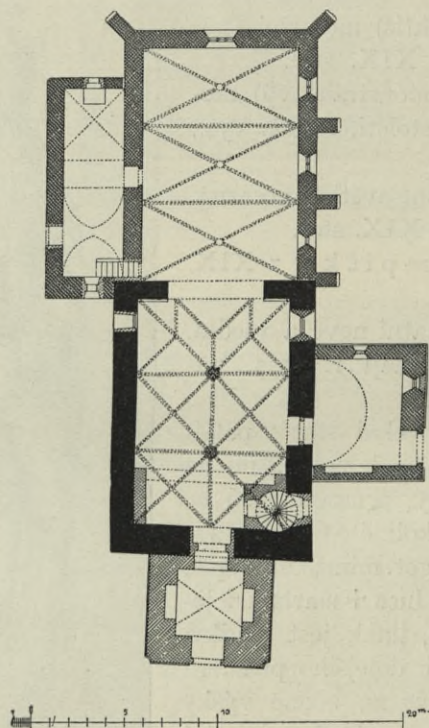
Obr. 143. Sv. Máří, Láz, Laziště. Socha P. Marie s Ježíškem.

Němčice.

J. V. Truhlář, Method XIII., 110—113, 126—128, 136—139; J. Braniš, Mitteil. d. Cent. Commis. XVI., 91; J. Braniš, Dějiny středověk. umění II., 119, 124; A. Sedláček, Hrady a zámky VII., 125, 165, 177; farská pamětní kniha z r. 1736; J. Braniš, Obrazy z dějin jihočeského umění, 1909.

Ves Němčice jmenuje se již r. 1259 jako zboží Svatomíra z Němčic.

KOSTEL. (Viz obr. 144.—146.) dříve sv. Václavu, později sv. Mikuláši zasvěcený, náleží původem svým době přechodní románsko-gotické, jak dosvědčují hrbolovité silné zdivo s uzounkým, do polokruhu sklenutým okénkem, z kobky viditelným, nyní zazděným, portál lodi a silnější zdivo vítězného oblouku s rom. římsou, podle čehož poznati lze výši starého oblouku a apsidy jakož i lodi, původně dřevěným stropem pokryté.

Obr. 144. Němčice. Půdorys kostela.

Kostel byl již před r. 1360 farní; po roce 1620 až do r. 1723 patřil jako filiální k Netolicům.

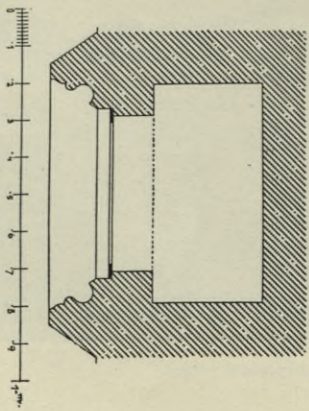
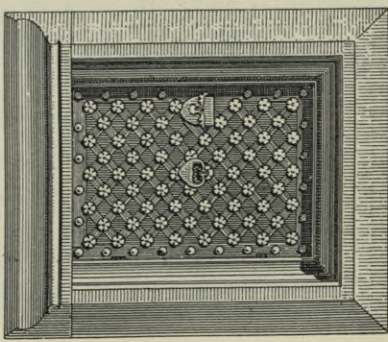
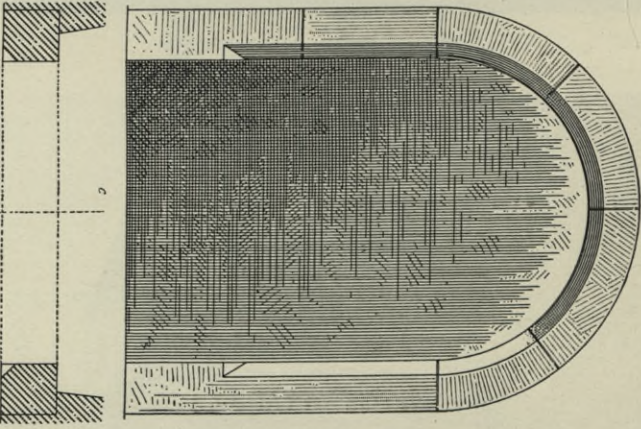
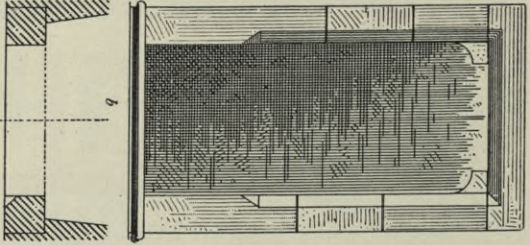
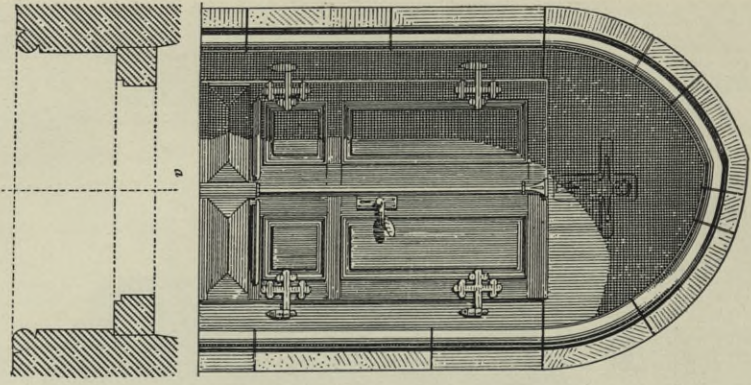
Presbytář půdorysu pravidelného rovnoúhelného obdélníka postaven v letech 1520—21; skládá se ze tří polí s gotickým křížovým klenutím. Klenba jest plochá; žebra žlábkovitá spočívají na prostých konsolách. Z kruhových svorníků nese první — nad hlavním oltářem — prázdný štít, druhý růži, třetí šestipaprskovitou hvězdu, čím hořejší datum 1520—1521 stanoveno. Okno čelní za hlavním oltářem jest trojdílné; z oken na straně jižní jsou dvě dvojdílná, třetí o jednom poli; kružby jejich skládají se ze čtyřlístů. Po levé straně evangelia sanktuarium v čtyřhranném rámu s železným kovaným mřížovím. (Viz obr. 147.—148.)

Obr. 145. Němčice. Kostel. Jižní pohled.

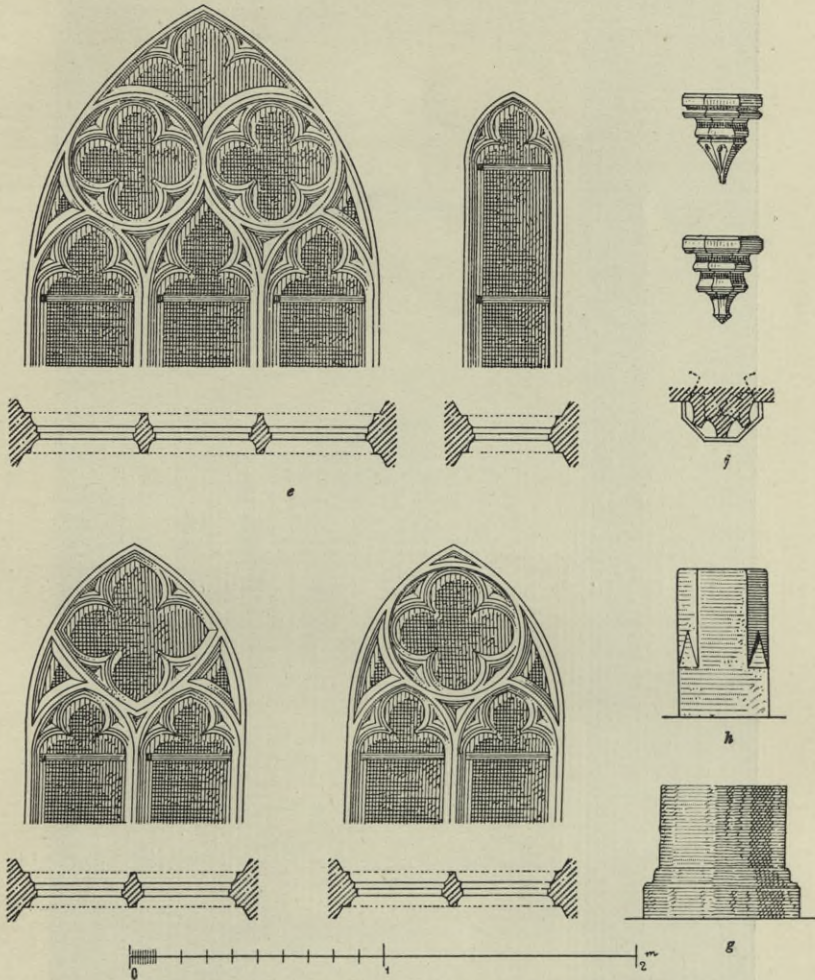

Obr. 146. Němčice. Kostel. Severovýchodní pohled.

Obř. 147. Nemčice. Kostel: a) Portál k lodi, b) kamenný venčř u kobky, c) kamenný venčř u sakristie, d) sanktuarium.

Pět opěrných pilířů o jednom ústupku sesiluje zdivo presbytáře na straně jižní a východní; na severu, kde přiléhá sakristie, není pilířů. Nízké čtyřhranné got. dvéře vedou do ní. Východní část její sklenuta do kříže bez žebor, západní polovice valeně, tvořila dříve zvláštní kapli

Obr. 148. Němčice. *e*) Gotické kružby oken v presbytáři, *f*) patky klenby v presbytáři, *g*) sloupy v lodi, *h*) sloupek obětní.

a býval zde již r. 1414 oltář sv. Jiří, z něhož kamenná mensa dosud se zachovala. Okna i dvéře byla v předešlém století změněna ve formě.

Hrubý, neprofilovaný, avšak ve výši 2.80 m rom. deskou náběžníkovou přerušený vítězný oblouk gotický dělí presbytář od lodi. L o d ě — původně románská — zvýšena a sklenuta současně s presbytářem v letech 1515—21. (Viz obr. 150.) Dva uprostřed postavené štíhlé sloupy, z nichž

žebra přímo jako palmový list vybíhají, kdežto na stěnách na jednoduchých konsolách spočívají, dělí loď v 6 polí; provedení jest velmi nepravidelné, chatrné; ze tří oken jest jedno gotické, avšak bez kružby, ostatní dvě okna

Obr. 149. Němčice. Pohled do presbytáře.

jsou přeměněna v novější době v podlouhlá, půlkruhem sklenutá. Loď nemá opěrných pilířů.

Vchod do chrámu vede z jižní strany k o b k o u, původem svým, jak dvě zazděná okénka dosvědčují, z doby gotické; v době renaissanční štít byl značně změněn.

Vchod do kobky s půlkruhovým zakončením poukazuje na přechodní dobu (XVI. stol.); vchod z kobky do lodi však patří k původní

stavbě, zevnější ostění válečkem zaokrouhlené, jest nepravidelně goticky sklenuto. V tympanu hrubě vysekaný kříž s Kristem.

R. 1742 byl kostel obnoven, kamennými deskami vydlážděn a ny-

Obr. 150. Němčice, Pohled do lodi.

nější sklenutou hudební kruchtou — místo dřevěné — opatřen.

Kryt kostela jest starý, vysoký, prejzový. Vnitřní zařízení kostela je z XVIII. stol. a jest ceny nevalné. Kostel jest k východu orientován a měří presbytář i s vítězným pasem 12.50 m + 1.00 m délky, 8.45 m šířky, loď 12.20 m délky, 8.15 m šířky.

Oltářů jest 5: tři v presbytáři a dva v lodi. (Viz obr. 149.) O b r a z sv. Mikuláše na hlavním rozměrném oltáři je od *Felixa Fabra* z r. 1834. Nad

Obr. 151. Němčice. Skládací oltář.

obrazem alianční znak Schwarzenberský a Liechtenstejnský, sochy sv. Jana Ev. a sv. Lukáše a tabernákl z r. 1764 od *V. Fabra*. Starší (XVII. stol.) jsou socha Panny Marie s Ježíškem na tabernáklu a sochy sv. Mikuláše a sv. Wolfganga nad hlavní římsou oltáře. Vedle dveří sakristie stojí oltář sv. Jana Nep. se sochou téhož svatého z r. 1758 a naproti němu oltář sv. Linharta.

V lodi stojí oltáře: P. Marie bolestné od řezbáře ze Zlaté Koruny r. 1765 zhotovený, se sochou sv. Barbory z r. 1770 a oltář sv. Rodiny s obrazem na plátně, bez ceny.

Kazatelna z r. 1742 byla v novější době přestavěna.

Bliže hlavního oltáře na straně epištoly visí got. archa, práce pouze řemeslné, r. 1900 od *G. Mikše* opravená. (Viz obr. 151.) Uprostřed socha Panny Marie s Ježíškem, po stranách sv. Kateřina a sv. Barbora, dřevěné zlacené; na křídlech malováno na stranách vnitřních: Navštívení a Zvěstování P. Marie, narození Krista a Svatí tři králové a Korunování P. Marie;

Obr. 132. Němčice. Obrazy ze skládacích oltáře.

na stranách zevnějších sv. Kateřina Boloňská (?) s lilií, z níž vyrůstá Ježíšek, Máří Majdalena s nádobkou v ruce, Sv. Lucie s mečem v krku a palmou v levé ruce, sv. Marta (?) s kropenkou (?) v ruce. (Viz obr. 152. až 154.)

V kobce slušně řezaný a zlacený oltářík barokní se soškou sv. Isidora.

Obr. 153. Němčice. Obrazy ze skládacího oltáře.

Varhany jsou nové.

Dřevěná křtitelnice se sousoším Křtu Páně, z pol. XVIII. stol., velmi slušně koncipovaná i provedená.

Z inventáře sluší ještě poznamenati:

Got. čtyřhranný, kamenný sloupek obětní (v kobce), dvě dubové vykládané lavice v presbytáři, z nichž jedna podle nápisu jest z r. 1764, druhá bez nápisu, z 1. pol. XIX. století, železný kovaný svícen (XVI. stol.) [viz obr. 155.] a dva pozdní got. mosazné svícny.

Mosazná lampa, trojboká, tepaná a rýsovaná, z r. 1731, postoupena dieocesanímu museu v Budějovicích.

Monstrance stříbrná, paprsková, z XVIII. stol. dvojí práce: noha lepší, svršek slabý, úřední pražský punc z r. 1806—7. na noze a záři, vys. 0.49 m.

Věčná lampa měděna, postříbřená, z r. pol. XIX. století.

Obr. 154. Němčice. Obrazy ze skládacích oltáře.

Pacifikál měděný, ze zač. XIX. stol., slabšího provedení.

Měkká skříň barokní, s polovicí velmi jednoduchého kování, na ní empirový nástavek s Božím okem, asi ze Zlaté Koruny (konec XVIII. stol.).

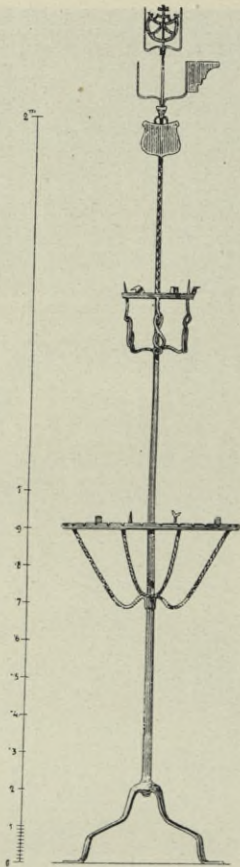
V kostele 15 náhrobních kamenů, dříve v dlažbě položených, nyní do zdi vsazených. (Viz obr. 156.—159.)

V lodi na straně jižní stojí:

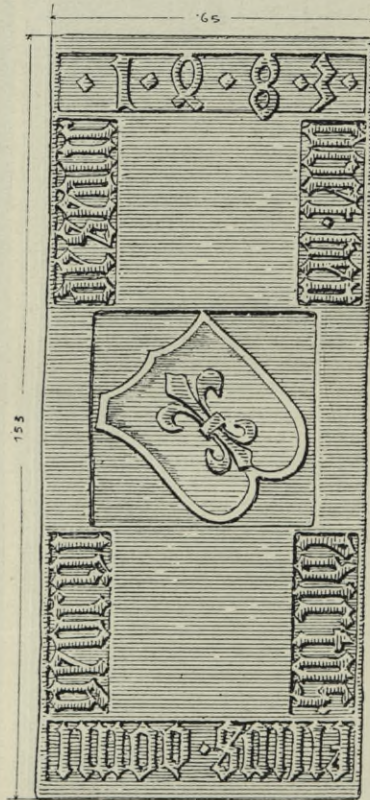
1. náhrobek ze žuly, 0.65 m široký, 1.53 m vys., se znakem lilie a got. nápisem kolem hran: 1883 obijt benedictus filius domi georgi de ædlíc;

2. taktěž ze žuly, 0·82 m široký, 1·74 m vysoký, dole se znakem lilie, nad jehož přilbou drží ruka chochol z peří, nad ním propletené pruhy a kolem hran nápis: *Letza Buozieho Tisiczieho Pietisteho druhého umrzel Gest urozeni panosse Girzik od dubu tu nedielí prřed swaři Matiegě;*

3. blíž dveří z kobky ležel dříve uprostřed lodi a má na sobě stopy kruhů a hřebů k vyzdvižení; jest ze žuly, 0·82 m široký a 1·95 m vysoký,

Obr. 155. Němčice. Kované železný svícen.

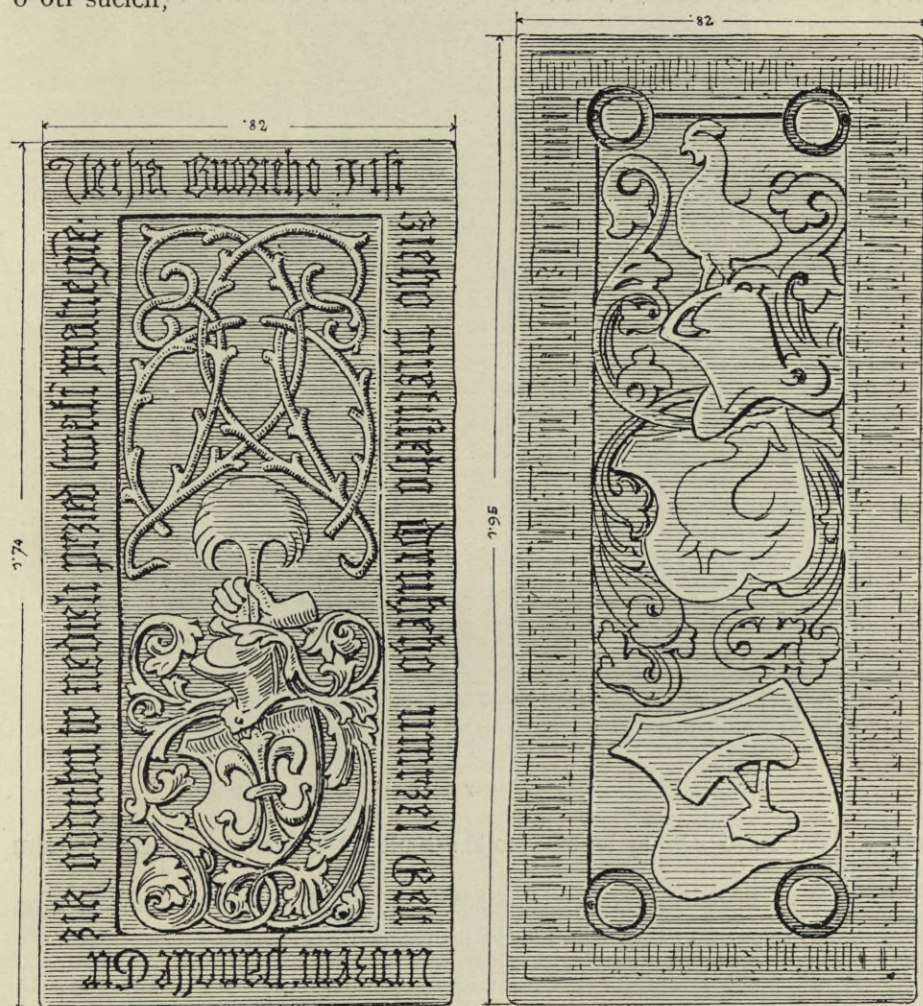

Obr. 156. Němčice. Náhrobek Jiřího ze Sedlic.

kolem hran nápis got., nyní již nečitelný: *Tisiczieho cfirsteho demadesafeho druhého umrzela pani marketa leta urozeneho panosse pekra Korzenske z fere. Uvnitř ve znaku a nad přilbou [kohout Kořenských z Terešova, ve štítě pod ním část kola, snad znak Marketin;*

4. v lodi na straně severní, zazděný při oltáři P. Marie, žulový náhrobek; 0·70 m široký, 1·38 m vysoký, s gotick. nápisem kolem stran: *MCCCCLXXXV obiit nobilis domina agnes de heralticz in die s. ieronimi hic sepulca ora, se znakem uprostřed;*

5. takéž ze žuly, 0.56 m široký, 1.20 m vysoký, má kolem hran nápis, který pokračuje uvnitř plochy třemi řádkami: 1526 umrzela gešť paňa worssula z Klinksteina a z Koztok ted pohrzebena gi mili buh milosřim bifi rari. Pod posledními třemi řádky znak: přes kříž položené ostrvi o 6ti sucích;

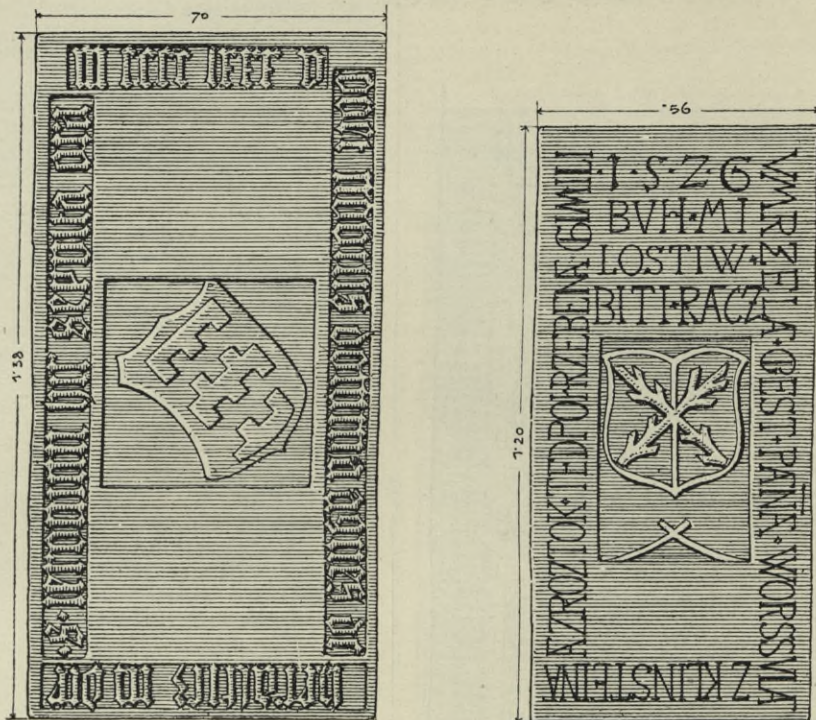

Obr. 157. Němčice. Náhrobek Jiřího od Dubu a Markéty Kofenské z Terešova.

6. náhrobek z vápence; 0.66 m široký, 1.51 m vysoký, dole z části zaokrouhlený; uprostřed ve štítu a nad přílbou kohout, kolem a ve dvou řádcích uvnitř got., z části setřený nápis: Uetaurozený a stafezny Kozensky z Teressova na hvieзде gehořto tielo w tomto Božim chrámie odporziwa nad gehoř dussi Pan Buh rari se smilovati;

7. blíže kruchty, z vápence, 0·92 m široký, 1·57 m vysoký, má úplně setřelý nápis; uprostřed však lze dobře rozeznati v štítě a nad přílbou půl koně, znak Malovců;

8. vsazen k schodišti na kruchtu; jest ze žuly, 0·89 m široký, 2 m vysoký, uprostřed ve štítě a nad přílbou kohout a kolem hran got. nápis:

Obr. 158. Němčice. Náhrobek Anežky z Heraltic a Voršily z Klinsteina.

lefa božieho 1893 ssel z tohoto svieťa kviefnu nedielu petr Kovenssahy z fereszowa;

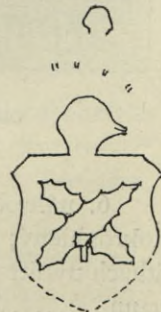
9. pod kruchtou mezi schodištěm a vchodem z věže, z vápence, 0·77 m široký, 1·30 m vysoký, nese stopy štítu s kohoutem, nápis však jest úplně setřen;

10. před dveřmi k věži jest v dlažbě uložen žulový kámen, 0·76 m široký, 1·76 m dlouhý, jehož znak i nápis jest úplně neznalý;

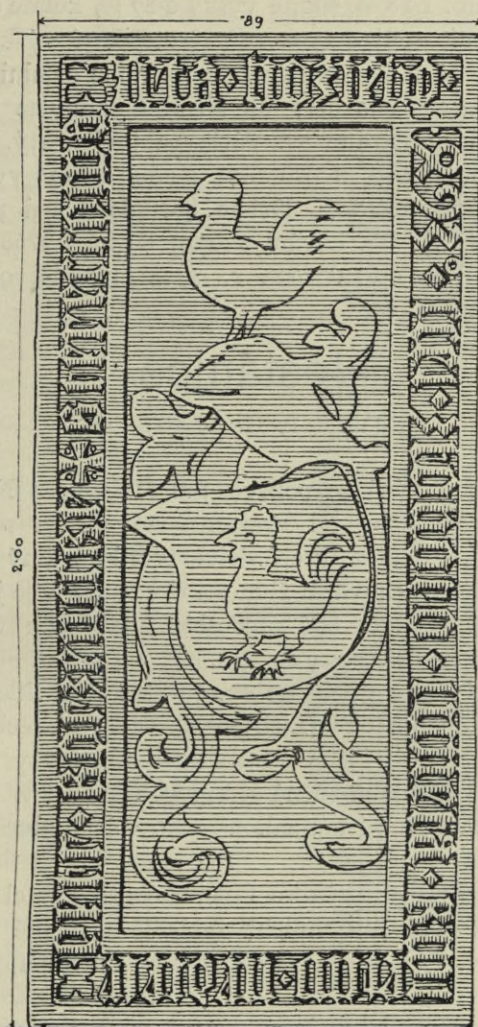
11. pod 1. a 2. lavicí naproti náhrobku 4. leží v dlažbě náhrobek ze žuly, 0·93 m široký, 1·83 m dlouhý, na němž po dvou stranách spatřuje se těžce čitelný got. nápis; střed jest úplně prázdný.

Zbývající 4 náhrobky jsou v presbytáři a to:

12. pod kazatelnou: z černé žuly, 0·64 m široký, 1·40 m vysoký; se znakem (viz vedle) a po levé straně částí got. nápisu; ostatní sešlapáno;

13. a 14. Po stranách oltáře sv. Linharta z náhrobky z černé žuly, stejné velikosti, 0.60 m šir. a 1.29 m výšky a stejného provedení. Na obou v hořejší části lidská postava, na jednom mužská, na druhém ženská (až po kolena), pod nimi 2 znaky, a to po pravé straně kohout, po levé

Obr. 159. Němčice. Náhrobek Petra Kořenského z Terešova.

vrána, držící prsten v zobáku (Hradištská z Hořovic), proti sobě stojící; stejné dekorace jsou na přilbách; nápisy jsou úplně setřeny.

Poslední 15. leží pod pravým rohem hlavního oltáře (na straně evangelia) v dlažbě, jest ze žuly, 0.75 m široký, 1.70 m dlouhý, uprostřed s vysekaným kalichem, beze všeho nápisu.

Věž původní byla dřevěná a stávala z polovice na hřbitově, spolu na návsi, vedle nynějších vrat farských. Nynější, v ose k chrámu přista-

věná, je z r. 1764, měla býti o 2 sáhy vyšší, ale pro nával vody do základů od toho upuštěno; nynější její kryt je z polovice XIX. století.

Zvony: Velký, beze všech okras, má got. nápis: *lefa od narozeni xina bozho fisicziho pietisteho xisteho ian konwarz v wodnienedj dielal fento zvon*; má prům. 1.18 m, šikmé výšky 0.87 m, kolmé 0.98 m + 0.25 m.

Prostřední měří 0.75 m průměru, šikmé výšky 0.60 m, kolmé 0.60 m + 0.12 m a má u koruny got. nápis: *anno domini MCCCCLX ave Marie veni cum pace maria dei*; na plášti Kristus na kříži s P. Marií a sv. Janem, na druhé straně sv. Václav a jiný svatý.

Malý zvon měří 0.35 m průměru, 0.28 m šikmé výšky, kolmé 0.30 + 0.07 m a má nápis gotický: *Primo hoc: laus dei patryae myaeque anno domyny MCCCCC.* Na kování zvonu: EI : A : 1768 R : V : T.

Farní budova založena r. 1725; nynější obydlí postaveno v polovici XIX. století.

Nestánice.

S e d l á č e k, Hrady VII., 126.

Roku 1427 připomíná se poprvé Jan Malovec z Nestánic.

TVRZ, pobořená 1520 od Pražanů, stávala na místech nynějších živností čís. 12, 13, 14 a 42, které dříve tvořily jediný majetek. Název „u Zemanů“ dosud se zachoval u živnosti č. 12, která se jmenuje „starou“ živností proti „nové“ postavené předešlým majitelem v létech sedmdesátých stol. XIX. na blízku (čís. 49).

Na zahradě čís. 17 narazili na starou studnu a sklepy.

V lese na „Kopanínách“ (Lichtental) vedle zámecké zahrady Libějické stával velký mezník s erbem hrabat Buquoy, který se ztratil.

Na návsi stojí čtyřboká zděná KAPLIČKA se sv. Antonínem, s jehlancovou střechou, lucernou zakončenou, v jednoduchém slohu 1. pol. XIX. stol.

Vedle cesty od nového zámku Libějického k Lomci stojí zděný čtyřstranný SLOUP s výklenky, v nichž vybledlé nástěnné malby: Korunování P. Marie, sv. Trojice, sv. Floriána a sv. Vojtěcha, datované r. 1826.

Netolice.

J. V. T r u h l á ř, Kostely a kaple na osadě Netolické (Method 1887); Pam. arch. IX., 651, X., 183, 377, XII., 145; Světozor 1875, str. 585, 1876, příloha 12; B r a n i š, Dějiny středov. umění v Čechách I., 50, 52; T h. A n t l, Dějiny města Netolic 1903; Mitteil. d. anthr. Gesell., Wien XIII., 15, XIV., 209, 211, 225; P í č, Čechy předhist. II., 159, III., 1, 29, 378; J. B r a n i š, Obrazy z dějin jihočeského umění 1909; J. K o u l a, Památky umělecko-průmyslové v Čechách.

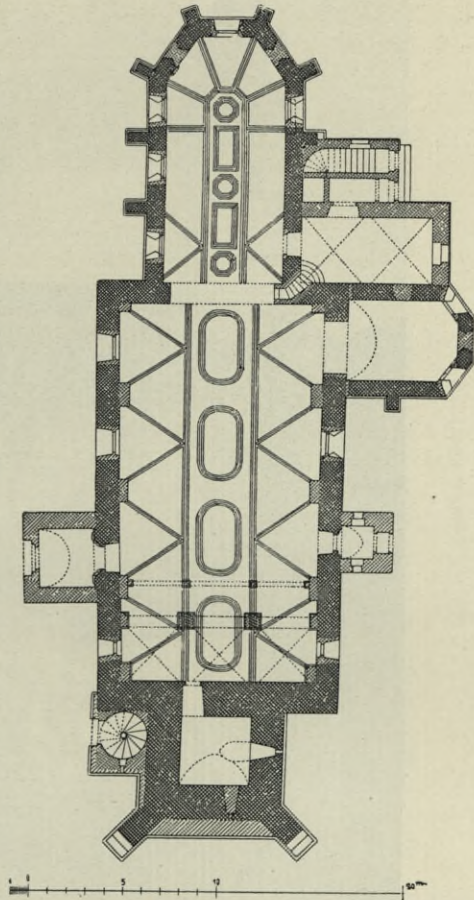
Východně od Netolic na vršku „na Janě“ zvaném, pohřebiště z doby historické, dvojitým valem ze tří stran obklíčené; nalezeno zde mnoho střepů popelnic

rázu pozdního; mezi nimi tři přesleny, kamenný korálek a stříbrný esovitý kroužek. Nálezy uloženy ve sbírce Dra Kudrny a v měšťanské škole v Netolicích; něco též ve sbírkách knížecích na Ohradě. Při stavbě škol r. 1862 nalezeny 164 brakteátů z 13. století, nyní v sbírkách knížecích v Krumlově.

Netolice byly prý již roku 983, náležejíce Slavníkovi, otci sv. Vojtěcha. Kosmas († 1125) jmenuje mezi hrady Netolice. Až do doby krále Přemysla Otakara II., který je daroval klášteru Zlatokorunskému, roku 1263 založenému, byly zeměpanské a sídlem krajské správy. Kde původní hrad stál, jest sporno; uvádí se vršek u sv. Jana neb farské pozemky západně od kostela sv. Václava; „Hrádkem“ nazývá se také skalnatá část města u rybníka Mnichu. Kloníme se z důvodů listinných, historických i lokálních k farním pozemkům.*) Hrad Jindřicha Roubíka z Hlavatec v druhé polovici XV. věku stával na severním Hrádkem zvaném návrší nad městem. Od r. 1420—1469 byly Netolice zastaveny Rožmberkům, jimž od krále Jiřího odňaty a Jindřichovi Roubíkovi z Hlavatec, jenž se města roku 1469 zmocnil, v letech 1471—1477 v zástavu dány, načež již Rožmberkům trvale připadly. Roku 1601 prodal Petr Vok z Rožmberka Netolice a Krumlov císaři Rudolfovi II., jenž je roku 1622 postoupil svob. pánu Janu Oldřichovi z Eggenberga. Dědictvím připadly roku 1719 knížecímu rodu Schwarzenberskému.

Město se skládá ze starého a nového města; na toto vztahuje se bez pochyby zmínka v listině r. 1332 „plantatio saepdictae civitatis initium habuit“.

FARNÍ KOSTEL Na nebevzetí P. Marie, od roku 1743 děkanský, sahá původem svým až do doby okolo 1300; při založení nového města již stál, čemuž nasvědčuje jednak portál na severní straně lodi a nalezená žebra kleneb presbytáře, zazděná pod schody ke kůru a do věže. Tam je

Obr. 160. Netolice. Půdorys děkanského kostela.

*) Nedaleko kostela sv. Václava.

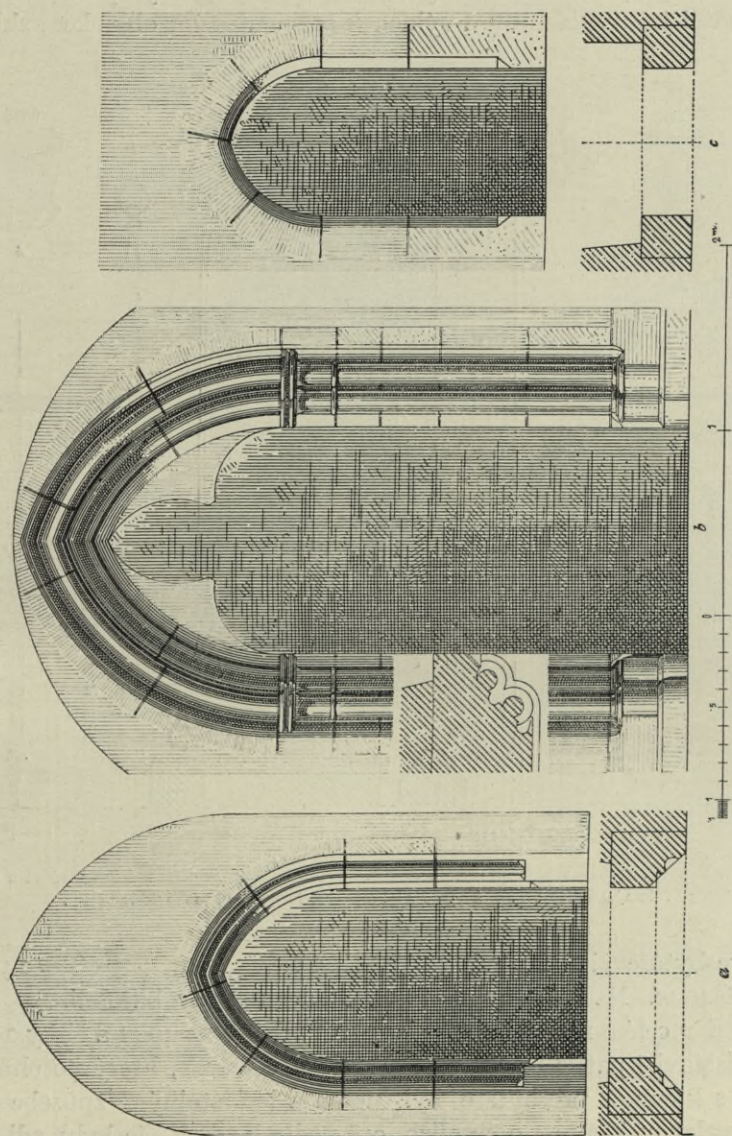

Obr. 161. Netolice. Děkanský kostel.

také svorník, který uzavíral asi kdysi klenbu kaple sv. Barbory. Od roku 1619—1651 stál pustý; i domáhal se tehdejší farář u kněžny Marie z Eggenberka jeho vystavění. Roku 1634 uzavřena smlouva s Ondřejem Chrystem a jeho pomocníky zednickými, aby při spáleném kostele vše, co z kletutí, zdi a krovu se sesulo, vyrumovali a vše srovnali. Makovice, podobná oněm na kostele Prachatickém, z pálené hlíny a stejně zeleně polévaná, která zakončovala štít mezi lodí a presbytářem a v prvních letech

po 1900 vichrem byla shozena, poukazuje letopočtem 1648 na tuto dobu přestavby. Střepy její uloženy jsou v museum Ohradském na Hluboké.

Eliptická okna, která ve dvou prvních polích blíže věže nad okny zazděná ještě dnes lze pozorovati, jsou důkazem, že kostel krátce před r. 1619,

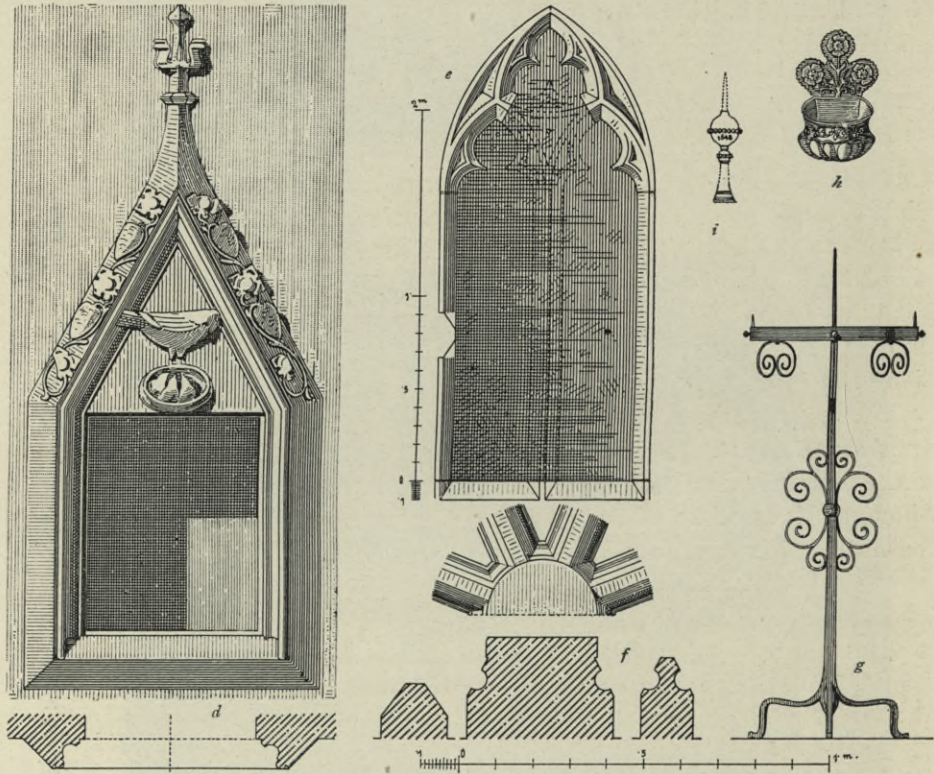

Obr. 162. Netolice. Kostel:
a) Severní portál do lodi, b) jižní portál lodi, c) kamenný venýt do věže,

dokud měl ještě v lodi dřevěný strop, byl přestavován; historie o této změně ničeho neuvádí. (Viz obr. 160. a 161.)

Presbytář (viz obr. 164.), původně do tří trav a tří stran šestiúhelníka goticky sklenutá a opěrnými pilíři o slabém ústupu opatřená, byla

1634 i s lodí a kaplí nově valeně sklenuta, při čemž byl střed klenby v čtyř- a osmihranné výplně rozdělen a rohy lunet nadokenních plochým profilem dekorovány; got. okna změněna v čtyřstranná. Z doby gotiky zachováno pouze v kameni vytesané s a n k u t a r i u m (viz obr. 163.), se štítem ozdobeným lupeny a rožni vinnými a pelikánem v tympanu; někdejší obruby sedilí jsou vylámány a výklenek segmentovým obloukem sklenut.

Obr. 163. Netolice. *d*) Sanktuář v presbytáři, *e*) got. okna ve věži, *f*) svorník a žebra zazděná u věže, *g*) železný kovaný svícen, *h*) měděná kropenka, *i*) někdejší makovice ze štítu.

Délka presbytáře činí i s vítězným obloukem $13.27 + 1.08 = 14.35$ m, šířka = 6.40 m. Nad presbytářem s a n k t u s formy barokní.

L o d v celém nynějším rozsahu prům. délky 20.40 m a šířky 10.50 m k prvotní stavbě patřící, měla původně dřevěný strop, který po ohni 1619 současně s klenbou presbytáře byl snesen a loď stejným způsobem byla pokryta valenou klenbou o 4 polích, což vedlo k tomu, že byly zdi uvnitř po každé straně 5ti silnými pilíři sesíleny; kdežto v presbytáři klenba od stěn probíhající římsou jest oddělena, jsou v loďi pouze sesilující pilíře toskan. hlavicemi zakončeny.

Gotický portál na straně severní náleží přechodní době; sloupky po obou stranách, z nichž jednomu schází dřív, mají kalichové hlavice

Obr. 164. Netolice. Vnitřek děkanského kostela.

a attické patky. Uzavřen jest dubovými dveřmi podle letopočtu z roku 1793; v kobce u portálu kamenná kroupenka, hrubé, avšak staré formy. Jednoduché, pouze okosené kamenné ovruby s lomeným obloukem objímají vchody na straně jižní a do přízemní komory věže. (Viz obr. 162.)

K r u c h t a, spočívající na dvou zděných pilířích, jest podklenuta (1634), v novější době 1867 ku předu rozšířena a sloupy dřevěnými podepřena. Na jižní straně přiléhá k lodi a k sakristii, s níž má společnou podélní zeď, k a p l e s v. B a r b o r y, původně o dvou polích goticky sklenutá, a třemi stranami osmihranu bez opěrných pilířů zakončená.

Klenba zničena asi r. 1619, nová však později než v presbytáři a lodi provedena. Valená klenba prací štukovou rozčleněna a obrazy z legendy světice vymalována. Nad pásem k lodi nápis: HAEC LEGABAT AMOR QVAE SVNT REPARATA DECORE, který ukazuje k r. 1760. Krátce před tím provedena asi klenba sama.

V té době změněna také původní gotická okna v obdélníková.

Sousedící s a k r i s t i e jest do z křížů sklenuta; nad ní o r a t o ř, z části sklenutá, z části táflováním stropem o devíti polích přeložená. Malba výplní, velmi sešlá, ukazuje svým ornamentálním o ovocným dekorem na konec XVI. století.

Věž ve zdivu 29 m výšky, se střechou 46 m k původní stavbě náležející, sdílela osud s lodí a presbytářem. Jehlancová střecha, vybíhající v 8mhrannou lucernu, postavena roku 1625 po ohni 1619, pak po ohni 1721 znova prejzy kryta, a po ohni 15. srpna 1770 dostalo se jí nynější formy cibulovité. Vypravuje nám to nápis dosud zachovaný zvenčí ve výši 3. patra, jenž zní: Ao. domini 1770 Hic loci die 15. Augusti haec turris Fulmine laesa. V letech 1893 byla věž, která se počínala na venkovní stranu skláněti, v základech podchycena a opěrnými pilíři sesílena. Na původní stavbu poukazuje 5 kružeb oken dvou nejhořejších pater, jimž scházejí střední pruty.

Do věže 2. patra vedou přistavěné točité schody.

Barokní kování dveří, zvláště u sakristie, zasluhuje povšimnutí pro dobré provedení; patří s dveřmi samotnými do r. 1793.

Roku 1845—6 zeď hřbitovní kolem kostela zrušena.

Kostel jest k východu orientován.

Hlavní oltář sloupový, s umělecky provedeným obrazem Nanebevzetí P. Marie, znamenavým: FRANZ IACKOBUS PROCKISCH PINX., dobrého a sochami svatých: Josefa, Anny, Alžběty a Jáchyma, slabšího provedení; nad obrazem znak Schwarzenberský. Oltář je z doby přestavby (1634) a byl r. 1766, později 1846 a posledně 1908 opravován. K první opravě vztahuje se nápis na zadní straně oltáře: Anno 1766 den 20. Octobris ist dieses Altar staffirt worden von Mier Joseph Putz, fürstlicher Mahler und Staffirer.

Na blízku stojí na straně evangelia oltáříček sv. Frant. Xav. s obrazem téhož svatého; pochází asi z r. 1715 a jest uměl. bezcenný.

Stejně ceny jest vedlejší oltář sv. Jana Nep. s obrazem téhož světce, asi z pol. XVIII. století.

V lodi stojí poboční oltář sv. Vojtěcha se vzácným obrazem téhož světce, na prkně malovaným. (Viz obr. 165.) Pozadí tvoří

krajinu, v níž usmrčen světec; podepsán jest obraz jménem S. WOGTIECH; byl prý v posledních létech opraven od Čurna.

Pod obrazem dobrá řezba Piety, po stranách svatí Benedikt a Placid. Oltář postaven r. 1752.

Na druhé straně stojí oltář sv. Floriana se soškami téhož světce jakož sv. Víta a Filipa a bičovaným Kristem (novým) z r. 1760.

V kapli sv. Barbory oltář se sochou světce, sv. Mikuláše a sv. Blažeje, k němuž se vztahovalo zvláštní bratrstvo, r. 1750 založené. Tam

Obr. 165. Netolice. Obraz sv. Vojtěcha z pobočního oltáře.

visí velký obraz sv. Prokopa, přemalovaný a barokní z povědnice dobré koncepce, slabšího však provedení; v presbytáři dubová stolice vykládaná (2. pol. XVIII. stol.).

Mříž v presbytáři a parapet v oratoři z dubov. barokních sloupků.

Vedle obou pobočních oltářů a onoho v kapli sv. Barbory vyniká zvláště kazatelna bujnou fantastickou koncepcí i provedením jak ornamentálním tak figurálním. Kazatelna je z r. 1749 a byla v poslední době nesprávně polychromována; oltáře opraveny r. 1848.

Barokní křtitelnice nikterak nevyniká.

V a r h a n y postaveny od Vocelky roku 1867.

V sakristii o b r a z y sv. Rodiny, sv. Jana, Jakuba, Šimona a Bartoloměje bez uměl. ceny.

N á h r o b k y do zdi vsazené: v lodi po levé straně žulový náhrobek, v jehož hořejší polovici znak a v dolejší nápis:

LETA PANIE : 1660 : 14 : NDE
 MĚSICE -IVNI RANO MEZY 5
 A 6 HODINV^O ORLOG POLOWI
 CNEHO VROZENA P KATER
 ZINA MOKRA ROZENA
 MALENINSKA Z MALE
 NINA ZIWOT SWVG W
 PANV DOKONAWSSE TELO
 GEGI TVTO ODPOCIWA OCE
 KAWAGE WESELEHO Z M
 RTWICH WZKRZISSENI

měří 1.50 m výšky, 0.72 m šířky a ležel dříve pod kruchtou.

Po straně pravé žulový, velmi sešlapaný náhrobek s nápisem:

+
 TVTO
 OD PRACY UNA
 WEN W POKOGI
 SPOCIWA
 DOBRY HOSSPO-
 DARZ
 WACZLAW PRAYER
 MIESSTENIN NETOLICKY
 KTERY
 DOBRZE O SWE
 NEILEPE O SEBE
 SE STARAL
 KDYZ
 KAPLANSTVJ W NETO
 LICZYCH ZA
 LOZIL

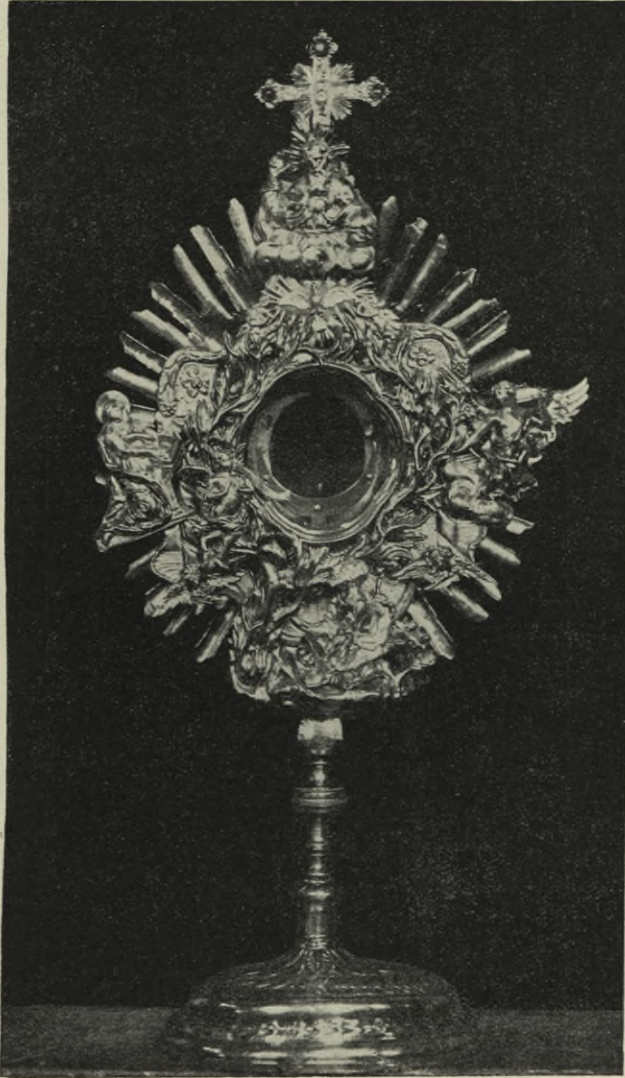
.....
SWEHO ROKV

1749.

měří 2.02 m výšky, 0.81 m šířky a ležel dříve na téže straně při stolicích.

Po téže straně náhrobní kámen žulový velmi ošlapaný, na němž vytesán v hořejší polovici znak s koněm ve štítu a nad korunov. přilbou

uprostřed rozvinutých dvou křídel. V dolejší pak polovici čitelné jen málo slov . . . STA HIC VIATOR VIDETE . . AC GENEROSI . . . DE HELF-FENTHAL (Pavel Spinko z Helfenthalu) ze 17. stol., měří 1.79 m výšky a 0.89 m šířky a ležel prvotně před oltářem sv. Barbory.

Obr. 166. Netolice, Monstrance.

Podle pamětní knihy pochováno v kostele několik kněží, jichž náhrobní kameny v dlažbě již nejsou čitelné.

Inventář:

Monstrance paprsková, s Mojžíšem a hořícím keřem kolem Nejsvětější Svátosti, s Bohem otcem, sv. Duchem a Zvěstování P. Marie,

měděná, hrubšího provedení, 0.62 m vys., roku 1736 od kněžny Marie Eleonory ze Schwarzenbergu darovaná.

Monstrance stříbrná, paprsková, s nápisem pod nohou: IO-ANNES ET TERESIA ACCENT OSTENSORIVM HOC PROPRIETATE

Obr. 167. Netolice. Ciborium.

COGNATIS RETENTA PERPETVO ECCLESIAE NE' TOLICENAE
VSVI VOVENT. Ludovicus Fortner aurifex pragensis inv. et fecit Anno 1838.
Jednoduchého provedení s 2 nádobami hojnosti s klasy a hrozny, se
značkou stříbrníkovou LF a s pražským úředním puncem z roku 1838.
(Viz obr. 166.)

Ciborium. Kupa s bohatým košem, nodem a víčkem, skvěle v stříbře tepanými, z části zlacenými (viz obr. 167.); má na víčku pražský úřední punc z r. 1806—7.

Obr. 168. Netolice. Lampa.

Kalich se stříbrnou hruškou (podobný monstranci Vitějické), stříbrným košem tepaným (z pol. XVIII. stol.) a hladkou mosaznou nohou (2. pol. XIX. stol.), 0.27 m vys.

Kalich s tepaným stříbrným košem (medaillon: Na nebevzetí Páně, sv. Václav a sv. Vojtěch) a hruškou, mosaznou nohou (XIX. stol.), 0.26 m vys.

Pacifikál barokní, mosazný, (2. pol. XVIII. stol.) 0·28 m vys.

Pacifikál barokní, mosazný, monstrancového tvaru s paprsky, tepanou hruškou, nohou a obrubou (1. pol. XIX. stol.) 0·37 m vys.

Kříž z měděného hladkého plechu, postříbřený (2. pol. XIX. stol.), 0·72 m vysoký, umělecky bezcenný.

Věčná lampa mosazná, prolamovaná, s 3 andílky a později k nim přidělanými raménky na svíčky u hlavního oltáře (XVII. stol.), prům. 0·32 m, výšky 0·65 m. (Viz obr. 168.)

Mosazná, prolamovaná lampička podob. tvaru, 8 cm vys., pod obrazem sv. Prokopa.

2 cínová věčná světla, barokní formy, u pobočných oltářů.

10 cínových svícňů, barok. formy, po 2: výšky 0·71, 0·60, 0·52, 0·40, 0·24 m.

Cínový táč s konvičkami s 3 značkami (v 1. štítu český lev, v 2. štítu korunovaném snad zase lev (?) a v 3. štítu

(Kutná Hora).

Měděná, tepaná kroupenka nástěnná u hlavního portálu (XIX. stol.).

Měděné hladké lavabo (XIX. stol.).

Železný stojan na svíčky, kovaný (XVIII. stol.).

Parametová, ze starších pouze ornát ze zlatého brokátu s květinami a s uměle tepanou sponou stříbrnou podle všíteho lístku udělán roku 1782 od *Daniele Jilka* a *Josefa* syna jeho nákladem bratrstva sv. P. Barbory, obnoven r. 1910;

2 pláštiky na ciborium ze zlatých čepců.

Hodiny od Bechyňského měšťana *Jana Hennera* z r. 1756, zcela železné.

Zvony: největší, prům. 1·30 m, šikmé výšky 0·92 m, kolmé výšky 1·00 + koruna 0·20 m, u koruny nápis: A TEMPESTATE SIS CVSTOS A GRANDINE LIBERATOR CHRISTE (1759 ulit). Na plášti po jedné straně Schwarzenberský znak, na druhé straně relief sv. Vojtěcha, na třetí relief P. Marie s Ježíškem, na čtvrté kolem znaku zvonařského: ADALBERT PERNER IN BVDWEIS ANNO 1833 (přelit);

druhý zvon prům. 1·17 m, šikmé výšky 0·85 m, kolmé výšky 0·90 + 0·20 m, u koruny nápis: SANCTA MARIA LIBERA NOS A LABE DONATE A TONITRŮ FLORIANE AB IGNE (ulit 1759). Na plášti reliefy P. Marie s Ježíškem, sv. Donata, sv. Florian a znak Schwarzenberský. Kolem věnce nápis: HIC IN CIVITATE NETOLITZ FVSA HÆC CAMPANA PER PETRVM IACOMINY CIVEM ET SENATOREM PASSA-VIENSIS;

třetí zvon prům. 0·72 m, šikmé výšky 0·54 m, kolmé výšky 0·57 + 0·12 m, označen u koruny nápisem: + DEO . B . M . V . S . IOANNI — WENCESLAO ET OMNIBVS SANCTIS DEDICATA SILVIVS CREVZ GOSS MICH IN LINZ. Pod nápisem akantová okrasa. Na plášti: Kristus

na kříži s P. Marií a sv. Janem; a kolem věnce nápis: GEGOSSEN ANNO 1717 BEI REGIERVNG IHRER DVRCHELVCHT MARIÆ ERNESTINÆ HERZOGIN ZV CRVMAY VND FIRSTIN ZV EGGENBERG GEBOHRNER AVS DEM FIRSTLICHEN HAVS ZV SCHWARZENBERG;

čtvrtý zvon v prům. 0.63 m, šikmé výšky 0.47 m, kolmé výšky 0.49 + 0.09 m; má na plášti znaky Eggenberský a Schwarzenberský s nápisem: IOANNES DVX CRVMLOVIENSIS CRISTE MARIA ERNESTINA CONIVNX. Na druhé straně jeho: zvonařský znak s nápisem: IOHANN = ADALBERT = PERNER = IN BVDWEIS a pod ním letopočet 1833; na věnci pak: A FVLGVRE ET TEMPESTATE LIBERA NOS DOMINE mimo barokní okrasu.

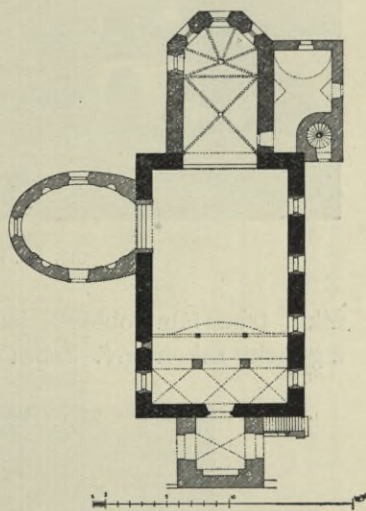
Umíráček v okně, 0.24 m prům., 0.18 m výšky, má nedostupný nápis kolem hlavy a z letopočtu možno zjistiti pouze: ANNO 17..

Zvonek ve vížce nad presbytářem, který měří 0.36 m prům., nese nápis: PERNER IN BVDWEIS a letopočet 1852.

KOSTEL SV. VÁCLAVA podle ústního podání, historie i stavby starší předešlého, původně farní, vynikal nynější rozsáhlostí již v XII. stol. (viz obr. 169.—171.); skládá se z presbytáře o jednom křížovém poli, do tří stran osmihranu zakončeného, o 11.45 m délky a 5.90 m šířky, bez opěrných pilířů s přistavěnou sakristií a oratořem na jihu, podlouhlé lodi 19 m dlouhé, 10.85 m široké, se severně přilehlou kaplí sv. Michala eлипsového půdorysu, 9.25 m velkého a 6.45 m malého průměru a věže, v čelo lodi přistavěné, tvořící průchod k oběma polovicím hřbitova, kolem kostela rozloženého.

Hlavní zdivo presbytáře i se sakristií jakož i lodi patří k původní stavbě z druhé polovice XIII. věku. Náležel r. 1400 mnichům Zlatokorunským. R. 1475 spálen v rozbrojích od Jindřicha Roubíka z Hlavatec s Rožmberskými. Jedná se o kortény. R. 1525 poslán Kaffunk do Netolic, aby, „co se toho stavení u kostela a kerchova spravování dotýče, podle rozkázání téhož Kaffunka stavěli a opravovali“; neb jest k tomu rozumný pán. R. 1597 propůjčen kostel českým bratřím. Roku 1653 postavena nová kruchtá u sv. Václava a r. 1656 sklenuta kaple na starých zdech nad touž kruchtou pro muzikanty kůru latinského a druhá kruchtá pro české literáty. R. 1719 dala kněžna Maria Arnoštka Schwarzenberská z Eggenberka kostel opravití a o sáh zvýšiti.

Z architektonických částí nejstarších — gotických — zachovalo se do dneška: klenba presbyteria se žlábkovitými žebry, hladkými dvěma svor-

Obr. 169. Netolice. Půdorys kostela sv. Václava.

Obr. 170. Netolice. Kostel sv. Václava od severu.

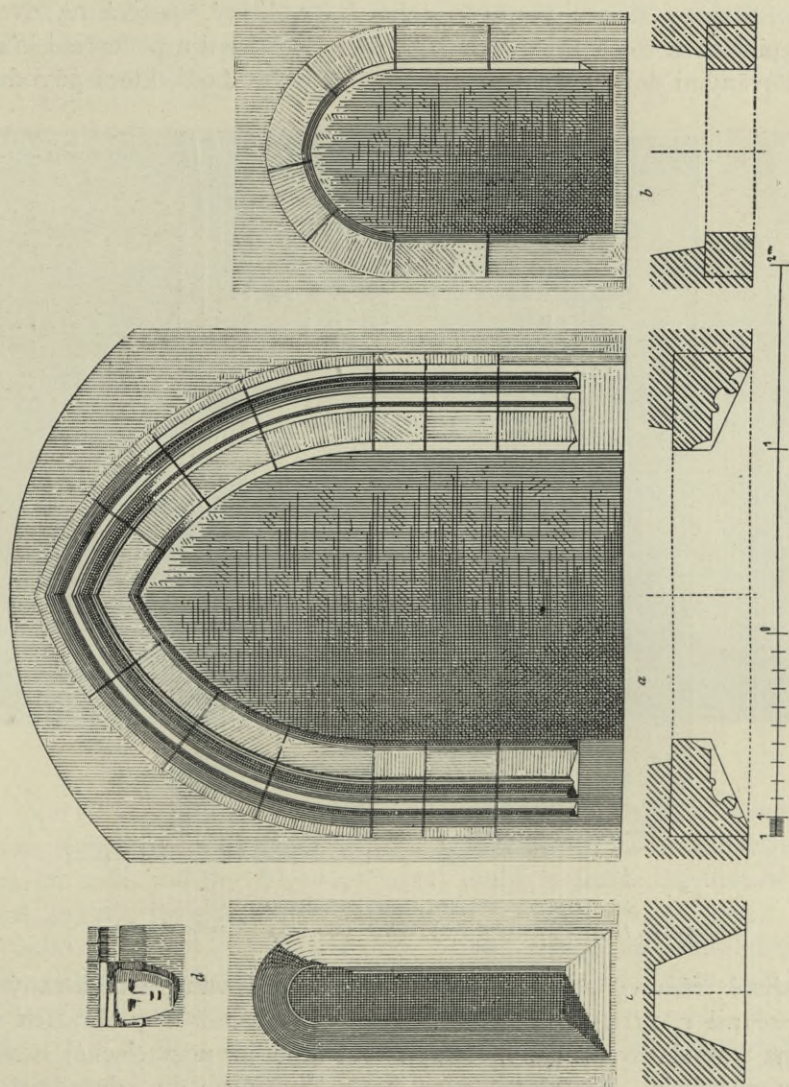
níky, triumfální oblouk, jednoduchou deskou ve výši klenby přepásaný a goticky zakončený. Žebra opírají se jednak o desky triumfálního oblouku,

Obr. 171. Netolice. Kostel sv. Václava od jihovýchodu.

jinak o jehlanovité konsoly, z nichž dvě zadní tvoří ne zcela jasná zvířátka. Mimo to jsou žebra nad patkami hluboce vyžlábkována. Do doby gotické pozdější (XV. stol.) patří s a n k t u a r i u m po levé straně oltáře,

podle formy a profilu totožného jako v kostele farním, s rozdílem však, že v tympanu jest růže, kterouž také sanktuarium jest zakončeno. (Viz obr. 173.) Také mříž železná, kovaná, dosud se zachovala. Za to kružby v starších třech oknech scházejí; čtvrté okno novější zakončeno segmentem.

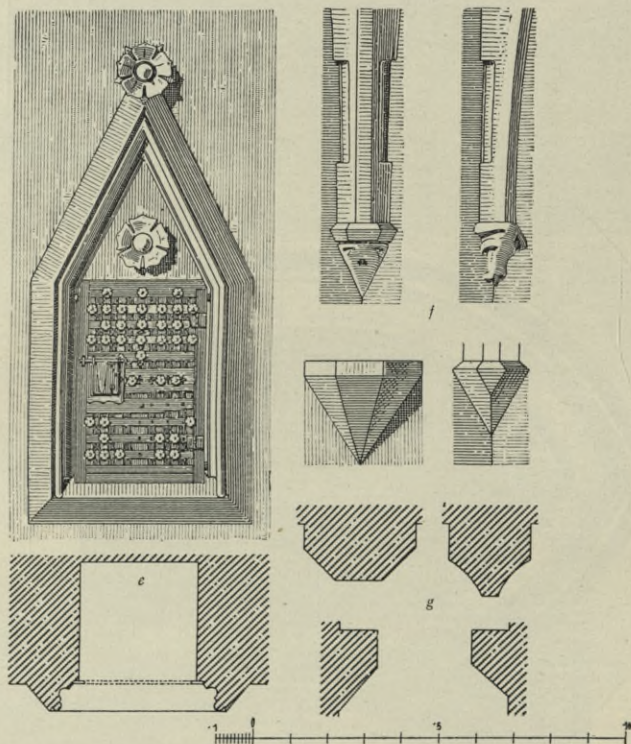

Obr. 172. Netolice, Kostel sv. Václava.

a) Hlavní portál lodi, b) jižní ostění u sakristie, c) románské okno v lodi,
d) hlava pod štítem nad vítězným obloukem.

Z presbytáře vedou dvěře, kamennou gotickou obrubou orámované, do sakristie, která má také gotickou valenou klenbu bez žebor. Do sakristie zastavené točité schody vedou do oratoře v 1. patře, kde při obnově kostela r. 1894 objeveno několik záklopních prken, černou barvou primitivně malovaných, z XVI. stol., které jsou uloženy v museum Kratochvílském.

V lodi zachovalo se z nejstarší doby uzounké, do půlkruhu skle- nuté okénko v severní hlavní zdi, uvnitř zazděné, jakož primitivně vyse- kaná lidská hlava pod štítem stojícím mezi presbytářem a lodí. Kamenné ostění hlavního vchodu, při obnově poněkud zkaženo. (Viz obr. 172.) Okna původně románská, změněna v obdélníková, při čemž byla valně rozšířena. Stejnou dobou vestavěn také kůr, který spočívá na dvou zděných pilířích a třech křížových klenbách. Rozšíření a podepření kůru dvěma dřevěnými sloupy stalo se v nejnovější době. Lodi, která původně

Obr. 173. Netolice. Kostel sv. Václava.

e) Sanktuář, f) žebra a patky v presbytáři, g) rom. římsy vítězného oblouku.

měla zajisté trámový strop — býval někdy facetovaný a malovaný — dostalo se asi r. 1719 rákosovaného stropu, na němž v 7 obrazech vy- malována legenda sv. Václava. Malba, původně již neumělecká, novější obnovou nezískala. Na obraze něm. krále Jindřicha, an odevzdává sv. Václavu rameno sv. Víta, napsáno na štítě zbrojnoše jméno prvního malíře: ANNO 1749 F. V. LIMMER MAL. IN MAR. Nápis jest dnes sotva čitelný.

Na prostředním obraze město s kostelem svato-Václavským; podle toho byla věž pokryta prejzy a zakončena barokní lucernou cibulovité formy, která povstala asi v téže době, neboť na obraze Netolic z r. 1686 jest poslední patro ze dřeva a střecha formy jehlancové. Nad městem nápis:

DVX FAX LEX PRAESIS WENCESLAE MIHI. Od úst dvou pro-sebníků vychází: CONSERVAQVE DVCES NOSTROS & EXTOLLE RE-GEQVE ILLOS.

Nad vítězným obloukem zašlý znak alianční Eggenbersko-Schwarzenberský s letopočtem 1695.

KAPLE SV. MICHALA archanděla stávala již 1592, když dáno Benýdkovi z Veverí povolení k zřízení hrobky. Roku 1729 dostala novou klenbu a vymalována.

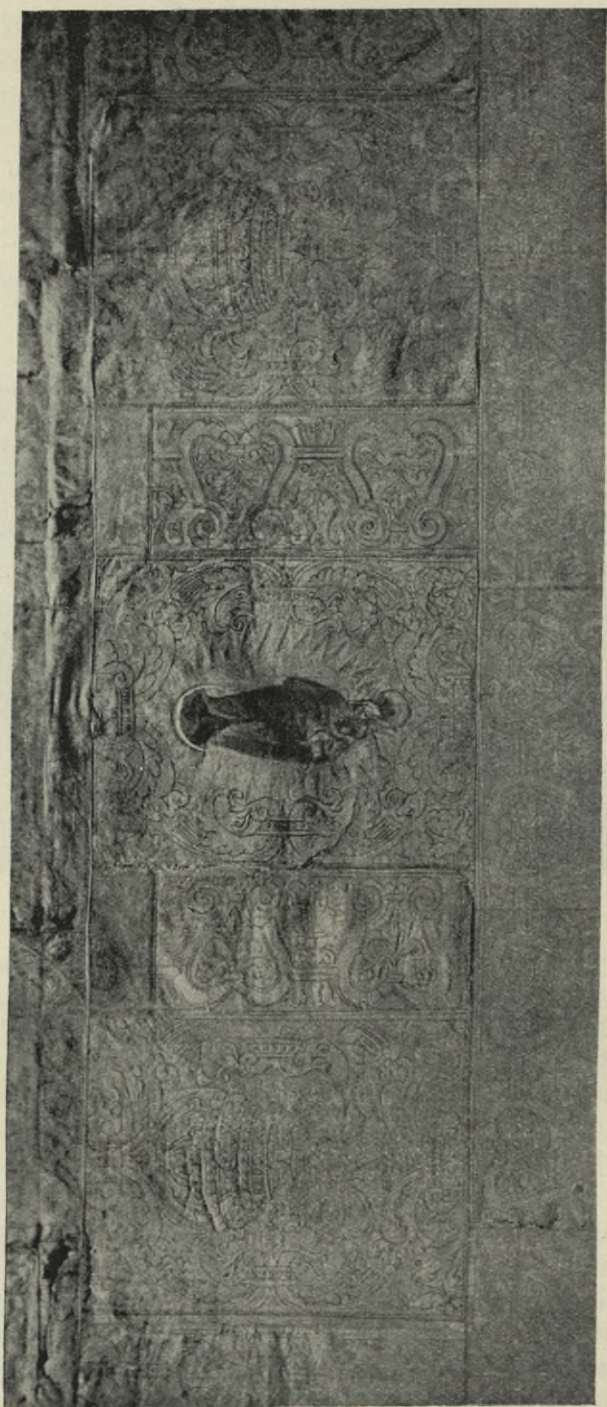

Obr. 174. Netolice, Vnitřek kostela sv. Václava.

Velký oltář sv. Václava (viz obr. 174.) na gotické mense kamenné, sloupový s aliančním znakem Schwarzenberským a Lobkovickým, postaven nákl. kněžny Eleonory 1732; malíř a řezbář *Ferdinand Rapot* dostal 407 zl.; truhlář *Frant. Lokenmayer* z Netolic 170 zl. (1729). Obraz sv. Václava maloval, jak znamená, r. 1885 *Till J.* Na mense stojí 4 barokní relikviáře. Skvostné kožené antependium uprostřed s Boží rodičkou s Ježíškem a zlatými ornamenty na modré půdě je z konce XVI. století, měří 2.24 m délky, 0.93 m výšky; bylo původně však větší. (Viz obr. 175.)

Na epistolní straně visí na prkně malovaný obraz Nanebevzetí P. Marie 2.10 m vys., 0.87 m široký, dole ZJS signovaný, nápadný hlavně tím, že obruba svrchního pláště vykládána jest drahokamy, z nichž pouze část se zachovala. Obraz byl v novější době přemalován.

Po straně evangelia stojí socha sv. Barbory, patřící bratrstvu téže světice, roku 1750 založenému, jemuž náležela kaple sv. Barbory

Obř. 175. Netolice. Kostel sv. Václava. Kořený antependium.

ve farním kostele. Socha, která byla k průvodům slavnostním zřízena, jest dílo řezbáře, od něhož jsou tři boční oltáře a kazatelna v kostele farním. Nad sochou visí menší (0·96 × 0·48 m), zašlý, bezcenný obraz P. Marie s nečitelným nápisem. Naproti soše stojí kazatelna ze začátku XVII. stol. Vedle kazatelny na straně epištolní, avšak již v lodi poboční oltář sv. Ludmily z r. 1854, který stojí na místě starého gotického oltáře ze zrušeného kláštera v Č. Budějovicích, do Hlubockého zámku přeneseného. (Viz obr. 176.) Jest v pseudo-got. slohu z dubového dřeva zdělán. Obraz sv. Ludmily maloval některý domácí tehdejší malíř.

Obr. 176. Netolice. Kostel sv. Václava. Obraz sv. Ludmily.

Na straně evangelia stojí oltář Mariánský uprostřed s obrazem Neposkrvněné Rodičky Boží s děťátkem na půlměsíci mezi četnými andělíčky, nad ním menší obrázek Korunování a pod ním nad mensou Zvěstování P. Marie. (Viz obr. 177) Oba poslední jsou na prkně malovány, hořejší přemalován; také hlavní obraz obnovou utrpěl.

Po stranách ušlechtilé sochy sv. Jakuba V. a sv. Apoleny, 1·28 m vysoké z XVII. století, na sloupech znaky cechů obuvnického a krejčovského. Na plátěném antependium obraz dvou světců, po stranách malovaný ornament (XVII. stol.). Postranní antependium (0·47 m × 0·60 m) na kůži, s obrazem sv. Vavřince (XVI. stol.). [Viz obr. 178.] Oltář vyniká jak uměleckou koncepcí tak pečlivým provedením a náleží 1. pol. XVII. stol.

V a r h a n y, z farního kostela sem přenesené, jsou z XVIII. století. Po levé straně mědirytina: these jesuity Jiřího Petra, s obrazem sv. Josefa, z XVIII. stol. (1715). Obraz bez obruby 1·12 m × 0·67 m.

Obr. 177. Netolice. Cechovní oltář Mariánský v kostele sv. Václava.

V kapli sv. Michala z oltáře s bohatou, postříbřenou a pozlacenou řezbou, z 1. pol. XVIII. stol. (1730). Oltář sv. Michala, se sochou téhož světce uprostřed, sv. Antonína, Šimona, Jana Nep. a Jakuba po obou stranách. Na plátěném antependium malován vzorek brokátové látky.

Druhý obraz se sochou sv. Linharta uprostřed a sv. Jiří a Martina po straně má na antipendiu vyobrazeného sv. Vendelína, kolem růže a tulipány. Práce řezbářská ornamentální na obou oltářích jest lepší figurální.

Ve výklencích zděných sochy sv. Prokopa, Vojtěcha, Floriána a Isidora, lepšího provedení.

Obrázky sv. evangelistů na plátně jsou bezcenné.

Kaple ozdobena na klenbě malbou vztahující se k Matce Boží; na prostředním obraze nápis: SVB TVA PRAESIDIA CONFVGIVNT

Obr. 178. Netolice. Kostel sv. Václava. Kožené antependium u Mariánského oltáře.

SANCTA MATER ET VIRGO SENATVS ET DEMISSVS HVIAS POPVLVS NETTOLICENSIS. V malém obrázku nad hlavním oltářem čteme v knize zobrazeného tam světce: IOANNIS Christophorus ANNEIS 22. Aug. jenž oltář štafíroval. 1729.

Při vchodu do kaple po pravé straně zadržena kamenná deska s nápisem:

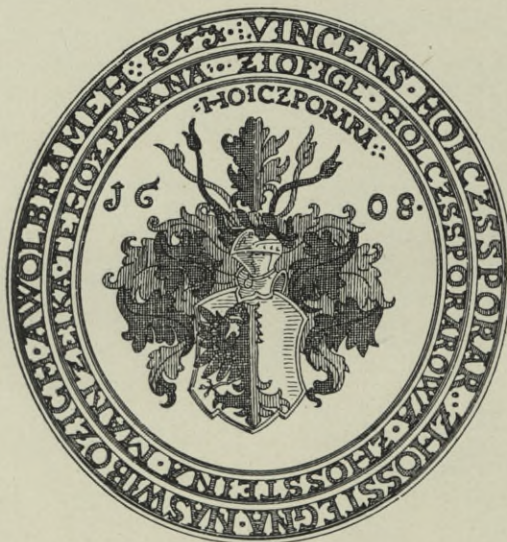
SEPVLTVRA
PROSOPIÆ
BENIDKORVM
DE VEVERZI
ET MISLETINA

1608.

Do roku 1884 kryla tato deska hrobku v kapli, která při posledním otevření téhož roku (podle udání † P. J. V. Truhláře) obsahovala 4 rakve: prostřední s kovovou tabulkou a nápisem: Hier Ruhet In Gott die Wohlgebohrne Frau Magdalena v. Widtmannin, Verwittibte von Kurz So den 20. Februarii A. 1753 Jn Gott Verschieden. Na druhé rakvi byl nápis:

P. SIMON KRENEK
D. 23. APRIL A. 1775;

třetí rakev bez nápisu; na čtvrté nápis: LETA PANĚ 1761 DNE 1. OKTOBER. V PANV VSNVL SLOWVTNÝ MVŽ PAN VÁCLAV DOMI; SCHKYRE BÝVALÝ PRIMAS ZDEGSI. MIESTA NETTOLIZ.

Obr. 179. Netolice, Kostel sv. Václava. Znak Holczšporarů v okně.

V okně kaple spatřujeme malý terč se znakem Holczšporarů (prům. 0·18 × 0·19 m) a nápisem: VINCENS · HOLCZSSPORAR · · Z · HOSSTEGNA : NA SWIBOZICH · A · WOLBrameh · ZIOFIGE · HOLCZSSPORAROWA · Z · HOSSTEINA · MANZELKA · TEHOZ PANA NA HOLCZPORARA 1608. (Viz obr. 179.)

Inventář:

V sakristii obraz P. Marie Kralodvorské z r. 1754, s něm. nápisem, bez ceny a obraz sv. Alžběty s P. Marií (0·67 × 0·90 m), méně cenný.

6 cínových barokních svícňů, 0·53 m vys., s nápisem

S.
BAR.
1752,

náležejících asi k oltáři sv. Barbory ve farním kostele.

1 cínový svícen, barokní, 0·46 m vys.

1 cínový svícen barokní, 0·44 m vys. s nápisem: S N.

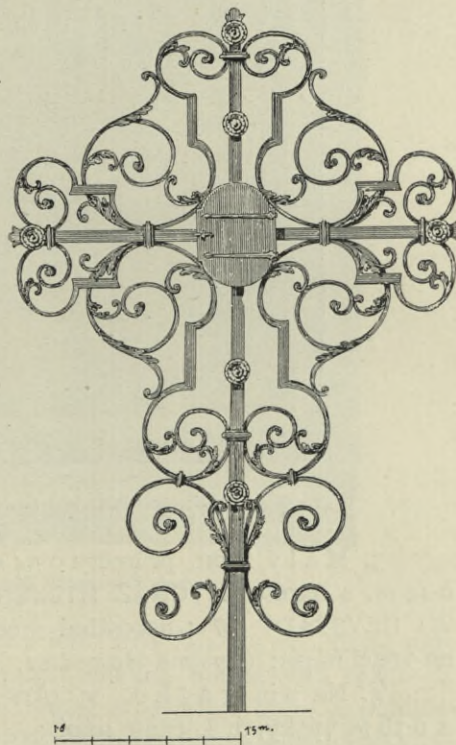
Před hlavním oltářem mosazná lampa prolamovaná, podobná lampě ve farním kostele, prům. 0·26 m, výš. 0·38 m, ze XVII. stol.

Na kůru v lodi 2 bubny s nápisem:

TIMPANA CONTVS
B. V. MARIAE MILOSAE
BVDVICENSIS. ORD.
FRA : PRAEDICATORVM
R. P. FRA : CONRADVS
PROCURAVIT *1655.

Velká věž, během století několikrát přestavěná, jest kryta vysokou jehlancovou, římsou přepaženou střechou krytiny kůrkové. Podle zachovaných vyobrazení — z r. 1686 — byla věž v nejhořejším patře hrázděná a střechou jehlancovou kryta. Na vyobrazení z r. 1749 na stropě v lodi měla v nejvyšším patře po dvou oknech na každé straně a byla lucernou formy cibulovité zakončena. R. 1719 věž dole sesílena a nahoře zvýšena; dnes jest úplně zděná. V průchodu přízemním zazděny jsou 2 náhrobní žulové desky, z nichž na jedné nápis: † SEPVLTVRA MOLLERIANA AB Ao 1625; měří 1·70 × 0·62 m, na druhé, protější, velikosti 0·91 × 0·70 m, lze čísti pouze: Hier ruhet in Gott.

Ve věži visí 4 zvony:
1. Velký, průměru 0·91 m, šikmé výšky 0·70 m, kolmé 0·63 + 0·15 m koruna, u koruny s nápisem: HANC CAMPANAM HAEREDES DEFVNCTI DNI. WENCESLAI POBRZISLC QVONDAM PRIMATORIS NETTOLICENSIS 1730. DEO VNO ET TRINO B. V. M. S. IOSEPHO S. WENCESLAO ET S. DONATO DEDICARVNT ET FIERI FECERVNT A MDCCXXX. (Přelil v Budějovicích Pögl.) Na plášti reliefy sv. Michala, Václava, Josefa a jiného svatého.

Obr. 180. Netolice. Kovaný kříž u sv. Václava.

2. Zvon prostřední průměru 0·74 m, šikmé výšky 0·55 m, kolmé 0·60 + 0·10 m, má na plášti relief Krista na kříži a nápis:

FVDIT · ME · IOSEPHVS · PERNER
BVDVICY · 1783

nahoře dekorat. pásek, dole festony.

Obr. 181. Netolice. Podobizna faráře Jana Ig. Weise ryt. z Schlogenhau.

3. Malý zvon, průměru 0·54 m, šikmé výšky 0·385 m, kolmé výšky 0·42 m, s nápisem: IGNAZ HILZER K. K. HOFGLOCKENGIESSER IN WI NEVSTADT 1871; uprostřed mod. gotických a barokních ornamentů; na věnci nápis: Chvalme Hospodina.

4. Na umíráčku v okně, těžce přístupném, 0·20 m prům. a 0·16 m výšky, u koruny nápis: . . . MARIA PLENA 1746 a na plášti archa Noeova nesena anděly.

Na hřbitově: barokní kovaný kříž železný, z XVIII. století. (Viz obr. 180.)

Před vchodem na hřbitov KALVÁRIE, již kamenné sochy P. Marie a sv. Jana jsou starší (XVIII. stol.).

FARA. R. 1637 sbírali občané na novou faru. Znova vystavěna v letech 1840—3. Je tam 8 podobizn farářů; mezi nimi Jana Ignáce Weise ryt. z Schlongenhou a jeho choti; byl tu farářem r. 1641; ona vstoupila do kláštera; darovala kostelu pacifikál a stříbrný kalich pozlacený. Obrazy měří 0.62 m × 0.80 m. (Viz cbr. 181. a 182.) Mimo to obraz

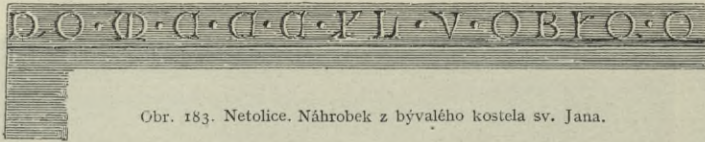
Obr. 182. Netolice. Podobizna paní Weisové z Schlongenhou.

fundátora kaplanství, Václava Prayera a jeho ženy Zuzany z r. 1745, arcibiskupa Mayera z Mayernu, Josefa Krause, děkana Netolického 1822—42 od *Friedr. Reindla* a obraz vousatého muže, čtoucího v knize a pohlížejícího na lebku-s nápisem: SIVE COMEDO SIVE BIBO SEMPER DVLCISSIMAHÆC VOX SONAT IN AVRIBVS MĚIS SVRGITE MORTVI ET VENITE AD IVDICIVM 1585. 0.37 × 0.47 m, na plátně malován.

Kniha pamětní (matrika) od r. 1656 a Liber Erektionis z r. 1760.

Mimo náhrobky ze sv. Jana a obou kostelů, jichž architektura sáhá až do XIII. stol., nezachovalo se v městě ničehož, což by svým ze-

vnějškem poukazyvalo na stejnou neb i mladší dobu do začátku XVII. stol., v které r. 1619 o druhé neděli po sv. Trojici vojsko císařské pod velením Dampierovým vypálilo a spustošilo město tou měrou, že mimo školu, kostel sv. Václava a sv. Jana celé město popelem lehlo.

Obr. 183. Netolice. Náhrobek z bývalého kostela sv. Jana.

Bývalý KOSTEL SV. JANA sahá svým původem do XIV. století. Kamenná deska, založená před kamenným sloupem sv. Anny vedle Jana, je podle tradice z téhož kostela; jest necelá, 1·88 m dlouhá, 0·79 m široká a má po jedné straně nápis: DO · M · C · C · C · XL · V · OBI

Obr. 184. Netolice. Kaple sv. Jana ze stropní malby u sv. Václava, žebro z klenby u sv. Jana.

t. j. 1345. Kaple zrušena za císaře Josefa II. a odprodána dne 2. července 1788 Janu Akcentovi. Podle stropního obrazu v lodi sv. Václava z r. 1749 skládal se z krátké lodi s lucernou hruškového tvaru na hřebenu a presbytáře, malou vížkou zakončeného. (Viz obr. 183. a 184.)

Bývalá KAPLE SV. GERTRUDY založena r. 1754 od poustevníka Jakuba Sýkory, zrušena za císaře Josefa II. a odprodána 2. července 1788 Marii Havlínové; slouží nyní privátnímu obývání. Záležela ze dvou polí, českými plackami sklenutých a půlkruhové apsidy, taktéž sklenuté, jakož i přistavěné sakristie, v kteréž jest studna. Při čištění jejím nalezeny na dně peníze, hlavně z doby Marie Terezie, asi obětiny za zázračnou vodu do studně házené.

Na hrázi rybníka „Mnich“ stojí kamenná SOCHA sv. Jana Nep. z r. 1746, umělecky bezvýznamná.

Na náměstí proti radnici SOCHA sv. Jana Nep. s 2 andělíčky, svítilny držícími a medailonem Panny Marie s Ježíškem. Podstavec z hrubozrné černé žuly nehezkých forem, socha svatého a andělíčky z bělokamene, medailon z pískovce práce lepší. Pod kotvou na zeměkouli nápis SIS LUX & DUX NETOLICENSIVM, poukazující svým chronostikonem na rok 1746; vysvěcena byla však podle pamětní knihy 1738. (Viz obr. 185.)

Na cestě z města k Petrovu dvoru u stodol stojí zděná KAPLE bez zvláštní výstavnosti, v níž visí obraz 14 svatých pomocníků, slabšího provedení, z 1. polov. XIX. stol.

Na plášti Boží Rodičky jsou písmena V · H · A · E · A · F · P · A · A
E · H · V · I · M · V · A · E a pod ní nápis:

IN GREMIO MATRIS SEDET
SAPIENTIA PATRIS.

Obr. 185. Netolice. Socha sv. Jana na náměstí.

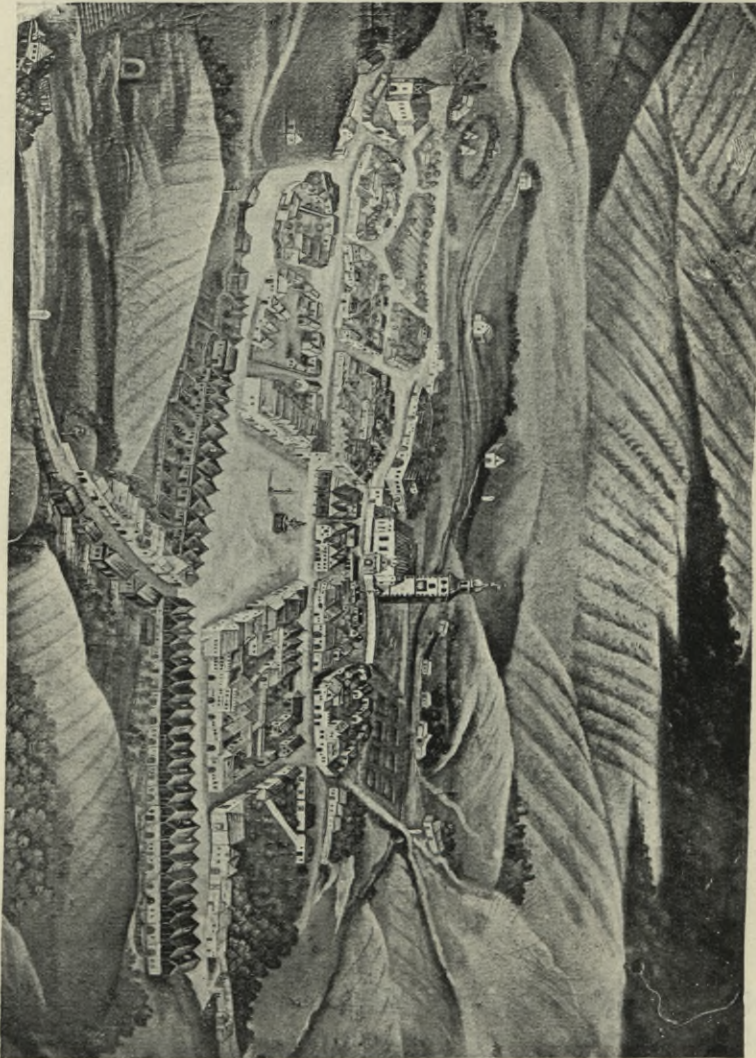
Na cestě k Hrbovu mezi Mnichem a Podroužkem zděná KAPLIČKA k P. Marii Cellské a sv. Ondřeji s nápisem A 1841 I. Š., bezcenná.

Zachovaly se nám z starší pohledy města ve spojení se zámkem Kratochvílí z roku 1686, chovaného v zámku Krumlovském a čtyř stran náměstí, kreslených od Gamsenberga r. 1786 v majetku poštmistra J. Mügo. U porovnání jich s nynějším stavem seznáváme pozvolnou změnu náměstí po tři staletí.

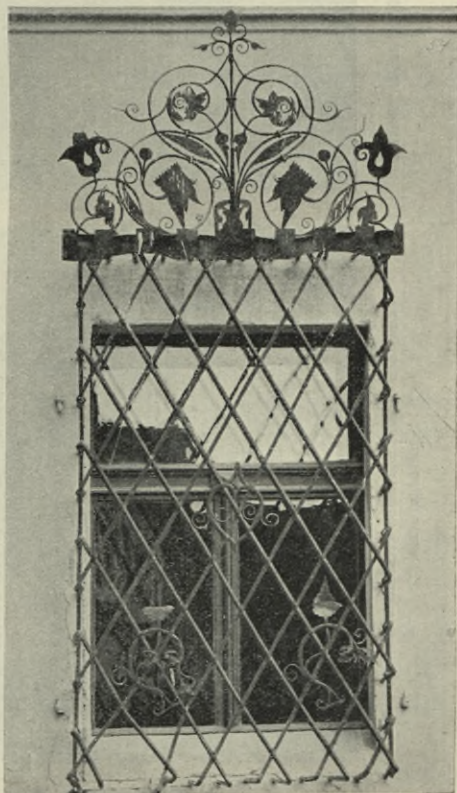
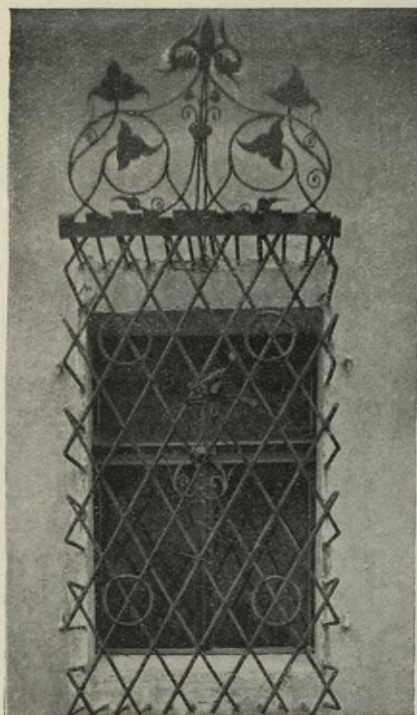
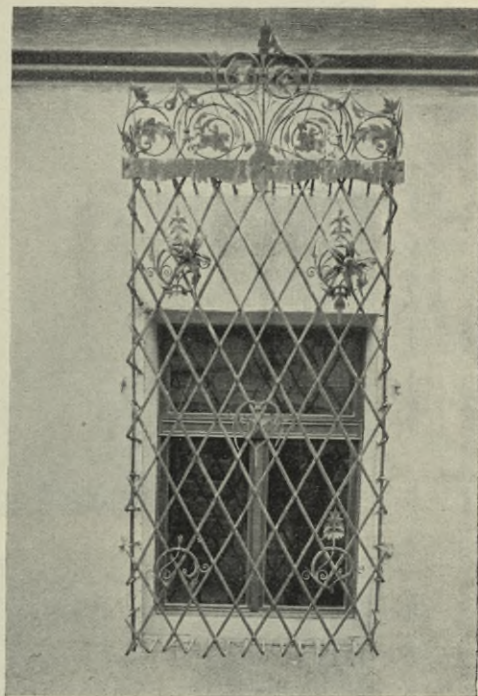
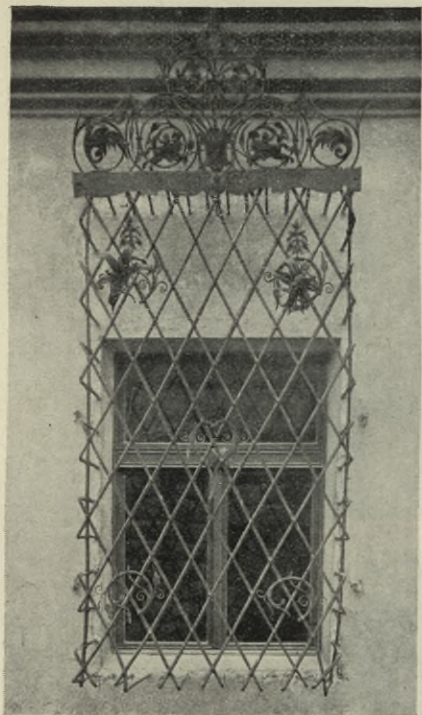
Výstavnost města po zkáze jeví se nám na obrázku z r. 1686 při hlubokých úzkých parcelách a šindelovém krytu nejjednodušší; jen málo

budov vyniká úpravou lepší, připomínajíc nám štíty a attikami s cimbuřím dobu 16. a 17. věku. (Viz obr. 186.) Avšak i tyto sporé architektonické známky po většině nám zmizely, tak že mimo loubí jediné tyto budovy nám dobu onu ještě dosvědčují: Na náměstí čís. 32

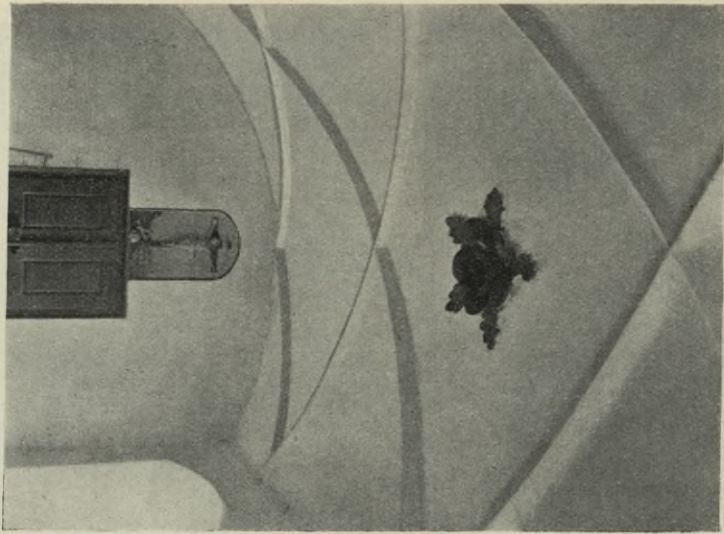
Obr. 186. Netolice. Obráz města od Jindřicha de Verle z r. 1686.

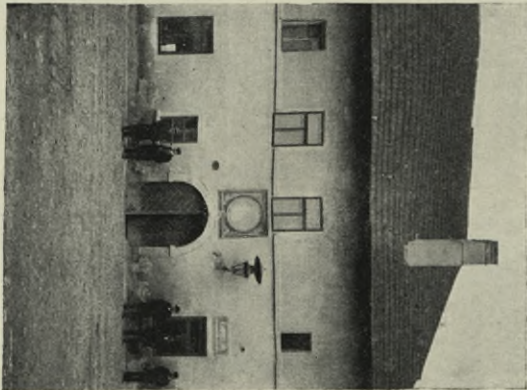
s renaissančními kovanými mřížemi železnými (viz obr. 187.), čís. 81 s kamenným ostěním vrat profilu got. a čís. 248 s renaiss. kamenným portálkem a štíty, dále měštanský pivovar s podobným kamenným portálkem, nad nímž umístěn ve věku 18. malovaný znak městský s obrazem P. Marie a s nápisem ne zcela čitelným: In mIserIa sVCCVre nobIs MarIa ES DATA VRBĪ PATRONA. (Viz obr. 188.—190.)

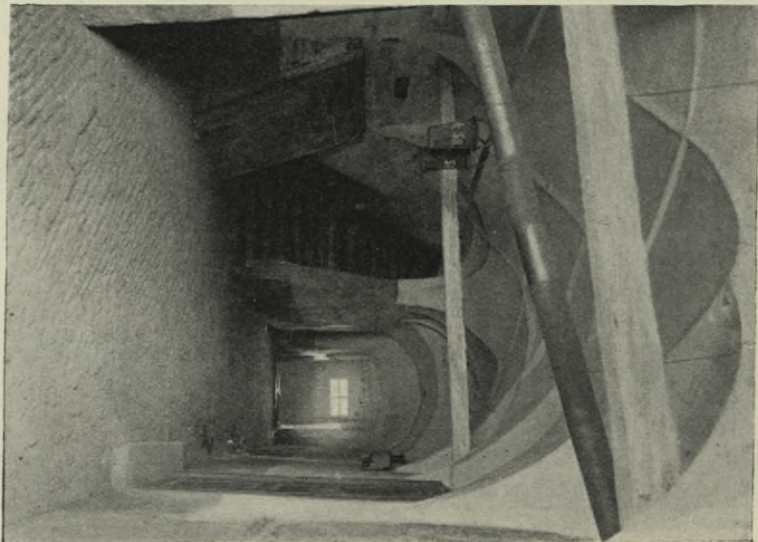
Obr. 187. Netolice. Kované železné mříže
na domě čís. 32.

Obr. 189. Netolice. Klenba přizemní v starém
měšt. pivovaru.

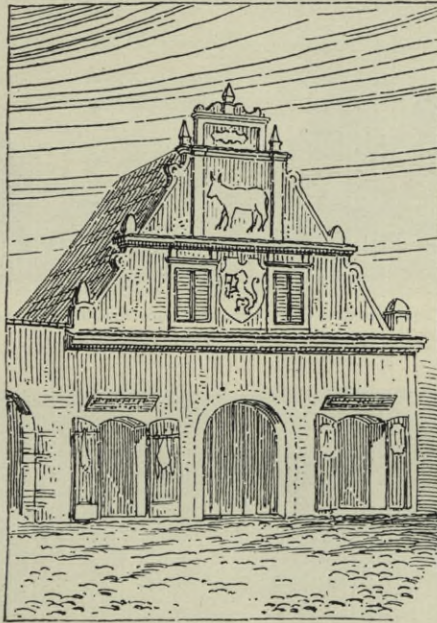

Obr. 188. Netolice. Starý měšt. pivovar.

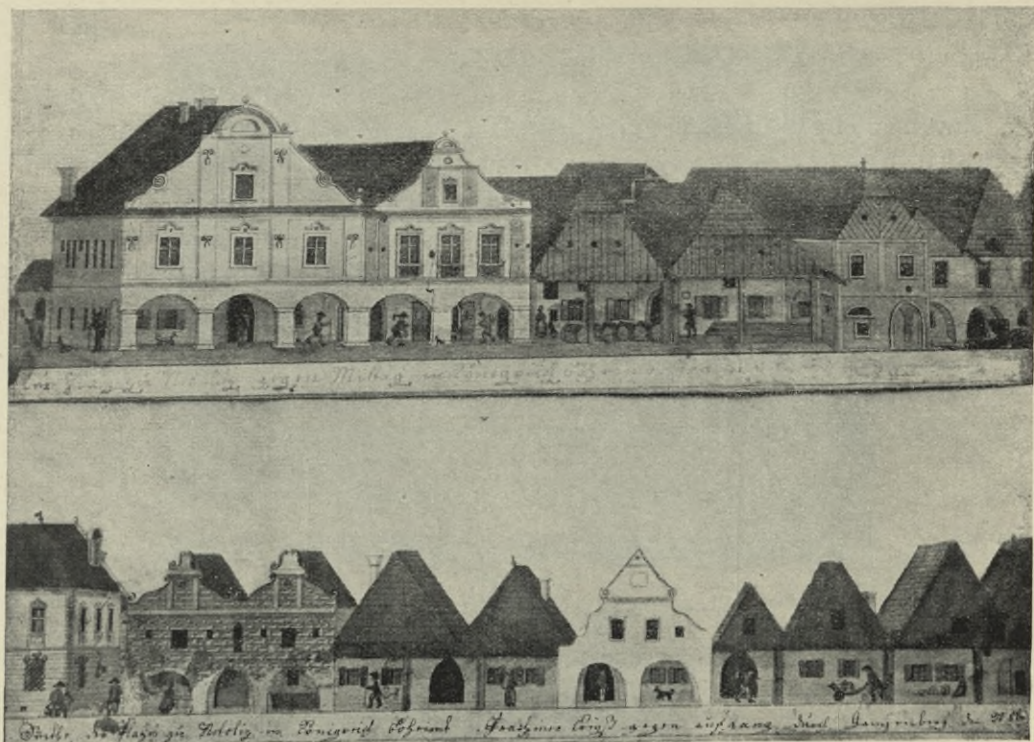
Obr. 190. Netolice. Klenba přizemní v starém
měšt. pivovaru.

Mlýn Ziegrosserův č. 219, starou mlýnici a pamětní deskou na přestavěném obydlí umístěnou, znějící: Letha Páně 1663 10. Julij den Swatých sedmi Bratrův tento mlejn od powodně strzen byl. Letha pak 1664 zase nakladem obce zdegssi gest wystawen. Pan Bůh od dalssi sskody chranitj racz.“ a konečně nepatrný přízemní šindelem krytý domeček Lešetických č. 158 na Starém městě s letopočtem 1556 na štítě. Poslední svědek tento jest důkazem, že jen tenká vápenná vrstva tají nám pravé stáří podobných, do stejné doby zpět sahajících budov. R. 1566 postavil Vilém z Rožmberka (u masných krámů) v nynější Lhenické ulici p i v o v a r; patrně jej stavěli Vlaši Alexander jinak Ondřej Vlach z Lomnice, Alexander a Pavel

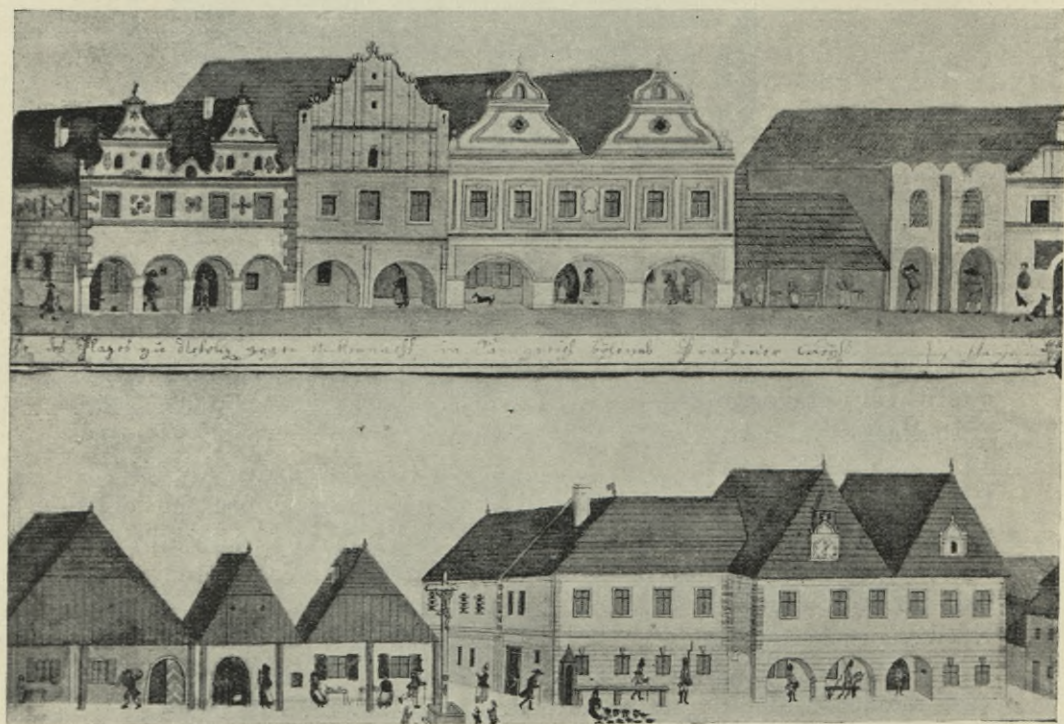

Obr. 191. Netolice. Masné krámy r. 1899 zbořeně.

dell'Aqua a Jan Bernart z Voltelina. Když roku 1596 Petr Vok z Rožmberka městu vrátil právo váreční, postaven nynější pivovar v obecní ulici. Roku 1619 shořel; v letech 1696 a 1720 přestavován. Roku 1643 postaveno 12 m a s n ý c h k r á m ů, 1899 zbouraných (viz obr. 191.), a 1671 založen ve staré faře Svato-Václavské špitál, který v poslední době nahražen budovou novou. Roku 1579 založen Netolický dvůr, a 1774 sníženo jeho zdivo. Při porovnání pohledů Gamsenbergových (viz obr. 192. a 193.) s obrazem z r. 1686 a nynějším stavem náměstí shledáváme, že strana obrácená k západu zůstala po celé století neporušena a teprve v době novější jak přízemní budovy s dřevěným loubím tak přední část radnice ustoupiti musily novostavbám. (Viz obr. 194. a 195.)

Obr. 192. Netolice. Čtyry strany náměstí. Kreslil Gamsenberg.
(Nahore strana jižní, dole východní.)

Obr. 193. Netolice. Čtyry strany náměstí. Kreslil Gamsenberg.
(Nahore strana severní, dole západní.)

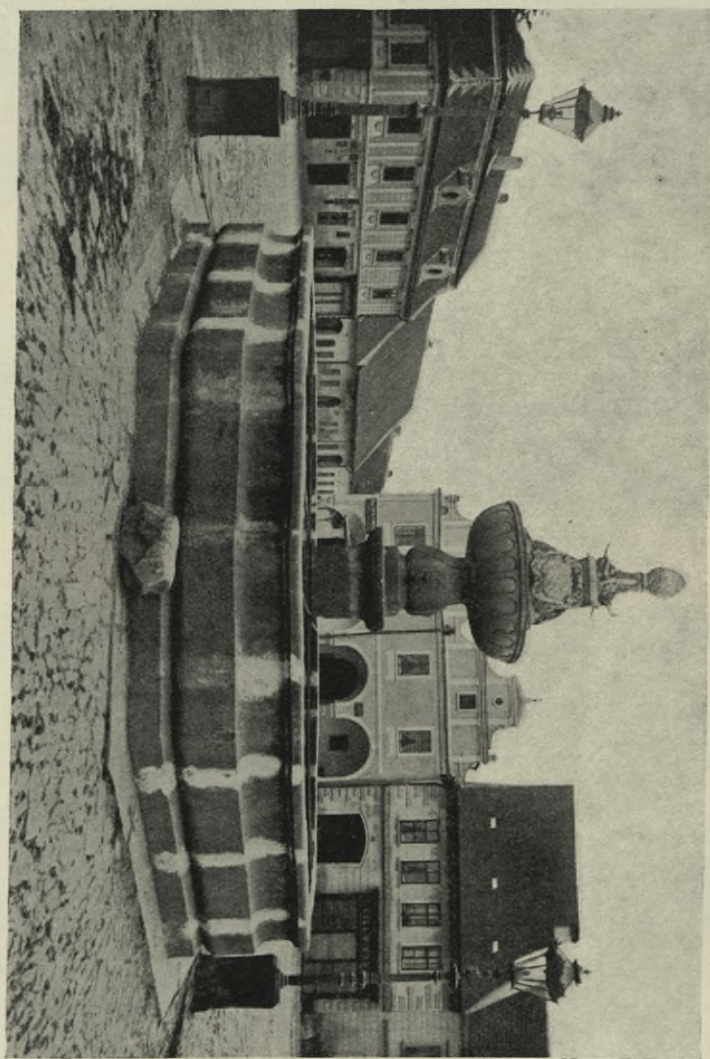

Obr. 194. Netolice. Dnešní náměstí. Severní a západní strana.

Obr. 195. Netolice. Dnešní náměstí. Východní a jižní strana.

Ze strany k severu zachoval se pouze dům Dr. O. Kudrny (č. 248) jak s loubím tak i se štítů bez závažných změn; sousední dům s vysokým renaiss. štítem přestavěn úplně; totéž platí o vedlejší domě, někdy soudu, který vynikal také štítů renaissančními; za doby Eggenbergů byl přestavěn,

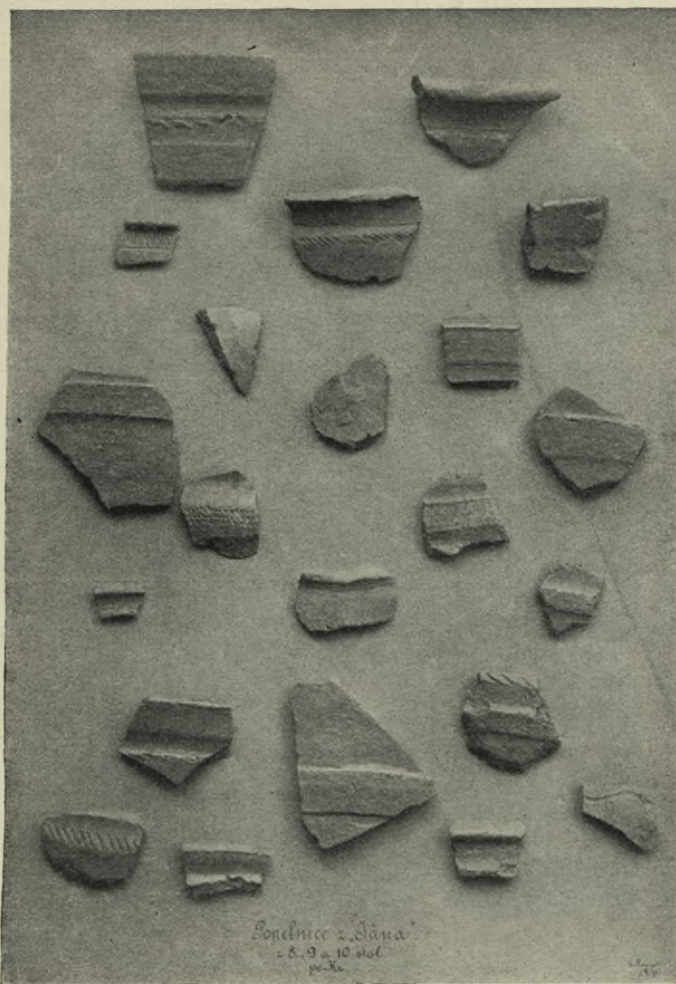

Obr. 196. Netolice. Kašna z r. 1677.

při čemž fačáda pozměněna, v nové době pozbyl však nejen štítů, ale také loubí. Ostatní budovy i s masnými krámy úplně zmizely; masné krámy, jak výše uvedeno, v r. 1899, vedlejší tržnice již za doby barokní.

Strana k východu vynikala ještě r. 1786 na levém rohu renaiss. budovou o dvou štítech a loubím, se sgraffitovaným kvádrováním; podnes zachovala jen loubí. Ostatní budovy až na jednu měly loubí dřevěné, které později změněno ve zděné, klenuté neb úplně zastavěno; povšimnutí zasl-

hují ostré oblouky dvou budov. Strana k jihu až na budovu pravého rohu (čís. 81), kde zachovalo se ještě zmíněné kamenné ostění vrat a také jednoduchá šindelová střecha, byla značně přestavěna, ačkoliv tato strana jest jediná, kde se zachovalo po celé délce loubí. Štíty levých domů, pozměněné

Obr. 197. Netolice. Sbirky měšťanské školy.

v době barokní, v naší době úplně zmizely a na místo jednoduchých přízemních domů s dřevěným loubím vstoupily asi brzy po r. 1786 stavby dnešní.

K a š n a z r. 1677 uprostřed náměstí doposud stojí. Sloup objat mušlovitou mísou a zakončen čtyřmi delfíny, vodu chrlícími. Na podstavci sloupu letopočty: NOWA R. 1792
1677 R. 1780. R. 1825, podle městských účtů práce kameníka krumlovského, snad *Jiřího Plánského*. Kámen

dovezen od Červeného dvora u Chvalšín. Vodárenskou práci provedl *Stadlbauer* z Frimburka; pranýř však zmizel. (Viz obr. 196.)

Sbírk y.

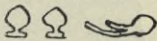
V *měšťanské škole*: Střepy z pohřebiště na vrchu sv. Jana; železné podkovy různých velikostí, kachlíky z hradiště Sedleckého — viz Sedlec. (Viz obr. 197. a 198.)

Obr. 198. Netolice. Sbírk y měšťanské školy.

Quolfingrové ze Steinsbergu: Obraz Panny Marie s děťátkem na plátně, v oleji slušně malovaný.

Jos. Mügo, poštmistr. Různé cínové nádoby: konve, mísy, talíře, konvice kávové, hlavně ze začátku 19. a konce 18. století; majolíkové talíře: bílý s prolamovaným okrajem a modrou okrasou se značkou „Neu-mark“; bílý s prolamovaným okrajem a modře kreslenými květinami se značkou ; bílý s červeně malovaným okrajem a různobarevnými květinami se značkou: , tentýž se značkou H; mísa hlubší, vlnitá, s modře malovanou ital. krajinou uprostřed, bez značky;

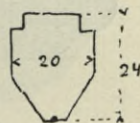
mísa stejné velikosti a formy, avšak s modře malovanými květy, bez značky; z mísy téže formy vlnité, po kraji modře malované květiny, uprostřed kostelíček, bez značky; menší nůž, silně ubroušený, se značkou na oceli; modlitební knížka: „Růže duchovní Pro osobu ženskou Líbeznou Wounij wydawage a dussi krzestanskou k Pokanij obczerstvuge.“ AMA. HORKOVA. Pravidelně psaná, obruba barevně provedená lidová (18. stol.?) vázaná v černé kůži s dosti bohatými tlačenými okraji zlatými a zlatou ořízkou; 4 akvarelové pérokresby: pohledy na všechny 4 strany náměstí Netolického; od Gamsenberga z r. 1786; pergamenový diplom udělení predikátu netolickému měšťanu, Pavlu Spinckho von Helfenthal r. 1649 od cis. Ferdinanda III. uprostřed se znakem malovaným (německý); pergamenový diplom témuž od purkmistra a rady městyse Bavorova ze dne 17. máje 1647 (český); pergamenový diplom témuž od Ondřeje Segregory, rady krumlovského knížete z Eggenbergu, z r. 1641 (český); pamětní kniha rodiny Mollerů, roztrhaná necelá, obsahuje příběhy Netolické; první záznam počíná r. 1652 (česká).

Na radnici: Majestáty královské, stvrzovací listiny Schwarzenberské, týkající se cechovnictví; pečtidla městská a cechovní (viz obr. 199.—201.); cechovní prapory z 1. pol. 19. století, jeden z dob Eggenbergů; kniha pamětní ze začátku 17. stol.; trhová od r. 1683 a svatebních smluv od r. 1656; archiv, uspořádaný Dr. Ot. Kudrnou (od r. 1623), 7 truhel cechovních z 18. stol. se slušným kováním.

Dr. Otokar Kudrna: bohatá sbírka starožitnická zvláště lidová, která má býti základem budoucímu městskému museu; z doby prae-historické: velké množství střepů popelnic, zejména z pohřebiště na „Jáně“; s t a v e b n í: z kusy žeber z bývalé kaple sv. Jana, z hlíny formované, pálené, formy: různé hliněné, polévané vázy štítové z 18. a 19. stol; zámky obyčejné a visuté, klíče staré; n á b y t e k: kabinet s malými zásuvkami, na nichž vymalovány krajinky z 17. stol. Šatníky, prádelníky, sekretáře, zasklené skřínky, truhly a pod. vykládané z 18., hlavně z 19. stol., almary malované, lidové; z b r a n ě l o v e c k é: pušky různých tvarů a firem (Marcus Zelter in Wien, MARTINUS HAVER 1681, MW. PISCHOF IN WAIDHOF, Friderich Burkard in Prag, Woitta); meče rýhované, hladké a ornamentované, rohy kostěné; z b r a n ě v o j e n s k é: pistole a handžáry bosenské, píky; n á d o b í m a j o l i k o v é: modré a bílé malované talíře české lidové, prolamované talíře z českých továren v Dalvicích, Vra-

Obr. 199. Netolice. Nejstarší městské rychtářské pečeti.

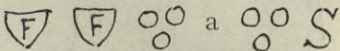

Obr. 200. Netolice. Pečetí městské a cechovní.

Obr. 201. Netolice. Pečeti městské a cechovní.

nově, Klenčí, Pajreku, Wrtby v Týnici, Holiči, Praze, Eichstättu, Novotný, Stará role; nádobí cínové: džbány, konve, svícny, mísy, talíře z 18. a 19. století, mezi nimiž cínovou mísu se znaky české koruny, českým lvem, orlicí moravskou, Slezska a obou Lužic a značkami

Hodiny: skvostné stříbrné a zlaté kapesní

Obr. 202. Netolice. Řezba: Kladení Krista do hrobu.

hodinky signované: Joh. Sigmund Riepol, Regensb., druhé s empir. stříbrnou okrasou na email. ciferníku od Ant. Retticha Wien, stříb. hodinky od Girardier, stříbrné hodinky — budíček — od Berthouda, stříb. hodinky s 8 ciferníky od Josefa Sallis, hodiny stojanové ze zač. 19. stol. a hodiny selské. — O b r a z y : Madonna Celská na plátně malovaná se znaky uherským, polským a francouzským, pověřená pečeti 53 : 45; svaté

obrázky na skle malované, lidové; obrázky voskové; starší obrázky náboženské. — D r o b n ě j š í p ř e d m ě t y: k o s t ě n ě: hřeben, šachovní figurky, dýmky, dudy; k o v o v ě: část románské kádě nalezená v poli u města, kovové lucerny, svícny, moždír z r. 1699, mosazné váhy 1758, d ř e v ě n ě: kolovrátky, roubíky řezané a vykládané, dekorované lidové formy, hole; řezby náboženské: řezba kladení Krista do hrobu 65 : 75 ze 16. stol., prý ze Selce, původně však zajisté odjinud, povětrností velmi sešlá, Sv. Antonín (viz obr. 202. a 203.); k n i h y: 4 svazky postill M. J. Husi a Epištoly neděl Mistra Jacobella, Normberk 1563—4 s dřevorytinami; Biblij czieska v Benátkách tištěná l. p. 1506; Wacslaw Szýcha Saused w Miestie Hradistij hory Tabor l. 1612 začátek a konec psán, dřevorytiny, illum. iniciálky malovány; bible česká z r. 1771 nákladem dědictví sv. Václava, s dřevorytinami; missál kusý (schází začátek i konec) ze zač. 16. stol. v staré kožené vazbě s mosazným got. kováním; nebkličů velkých a malých v mosazných deskách ze zač. 19. stol. 12; psané modlitební knížky z konce 18. a zač. 19. stol.*); š a t y a v ý š i v k y: pleny, sukně, zástěry, čepce, náčlenky, živůtky, úvodnice, koutnice, krajky, zlaté a stříbrné čepce, vše hlavně z okolí Netolického, pásy kožené vyšívané brkem neb vykládané hřebíčky, praštěnky, vydrovky, cylindry a šat selský vůbec.

Obr. 203. Netolice. Rezba: Pokušení sv. Antonína.

Neugebäu.

Trajer 936.

Osada vznikla roku 1752 usazením dominikalistů. Roku 1787 vystavěna dřevěná KAPLE SV. DUCHA, jejíž stěny byly od země až na horu šindelem obloženy. R. 1788 zřízena lokalie a r. 1796—7 vystavěn nynější kostel, do něhož roku 1857 hlavní oltář pořízen.

* Mezi nimiž: Radostná česká neb svazek mírhy. Sepsaný od Jakuba Smetany ve vsi Vodici 1824. 11 : 17,5 cm, 358 stránek s malovanými iniciálkami.

Obr. 204. Neugebäu. Kostel.

KOSTEL orientovaný jest prostá budova, třemi stranami osmiúhelníku zakončená, kterou půlkruhový oblouk dělí v presbytář a loď; i připadá na presbytář hloubky 5·40 *m* při šířce 9·15 *m*, na loď při téže šířce délky 18·80 *m*. Kůr, v čele na dvou zděných sloupech spočívající, prodloužen v době novější a podepřen dvěma dřevěnými sloupy. Nad kůrem dřevěná nízká věž, krytá šindelem jako ostatní budova. Sakristie přistavěna v ose presbytáře; veškeré místnosti mají stropy ploché, rákosované. Stavbu provedl Jan Hainz, zednický mistr z Röhrenbachské fary v Bavořích, za vedení stavitele Vimperského Josefa Bindera. (Viz obr. 204.)

Nápis na vítězném oblouku: Renovatum est anno domini MCMVI poukazuje k poslední opravě kostela; vnitřní oprava stala se roku 1907.

Roku 1797 vymaloval varhaník malo-zdikovský Ignác Gerzick za 50 zl. na zdi obraz sv. Martina, který tvořil hlavní oltář. Nynější sloupový svědčí začátku 19. stol. Renovován roku 1907 a novým obrazem sv. Martina opatřen od F. Tomaska z Jindřichova Hradce. (Viz obr. 205.)

Stejně době náleží a také současně renovována jednoduchá kazatelna.

Dva poboční oltáře sv. Jana Nep. a Bolesné Panny Marie jsou pseudorom. slohu z let sedmdesátých a obnoveny taktéž roku 1907. Obraz Bolesné Panny Marie malován 1822, obnoven však v létech sedmdesátých; obraz sv. Jana Nep. jest nový. Varhany postaveny 1810.

Křtitelnice prostá; dvě kamenné stojaté kroupenky novější.

Z inventáře připomínáme:

Monstrance paprsková, s mosaznou nohou formy empírové, jest jednoduchá, avšak dobrá práce z doby po 1800, vys. 50 *cm*.

Obr. 205. Neugebäu. Vnitřek kostela.

Staré ciborium mosazné, hladké, má nodus pozdně gotický, plaménkovou kružbou prolamovaný; v čtvercových polích čteme *ih̄er̄ox̄*, na člancích horním a dolním *maria z̄ h̄ilf* a *maria z̄ ih̄s*; jest vysoké 0·20 m. (Viz obr. 206.)

Matrika jest od roku 1788.

Pamětní kniha od roku 1787.

Zvony: největší průměru 0·59 m, šikmé výšky 0·42 m, kolmé 0·45 + 0·10 m koruna, má ornamentovaný pás u koruny a na plášti reliefs Neposkvřené Panny Marie, sv. Martina a znak zvonařský s nápisem: JOSEPH PERNER IN BVDWEIS 1844;

prostřední průměru 0·47 m, šikmé výšky 0·35 m, kolmé 0·38 m, u koruny got. ornament a na plášti nápis: TEMPORE QVO JOSEPHUS FANTA ERAT PAROCHUS IN NEUGEBAU REFVSA SUM AB A. PERNER ET FILIO BUDVICII ANNO DOMINI MDCCC XCIII; na druhé straně pak sv. Matyáš s nápisem: SCT. MATHIAS ORA PRO NOBIS;

Obr. 206. Neugebäu. Staré got. ciborium.

m a l ý průměru 0·39 m, šikmé výšky 0·28 m, kolmé 0·29 + 0·07 m koruna, má u koruny rokokový ornament a na plášti znak zvonářský s nápisem: JOHANN ADAL : PERNER IN BUDWEIS 1830, na druhé straně pak relief Bolestné Panny Marie;

n e j m e n š í průměru 0·23 m, šikmé výšky 0·17 m, kolmé 0·18 m, jest hladký, bez jakýchkoliv nápisů a obrazů, jediné na dřevěné hlavě vysekán letopočet 1880.

Obora viz Petrův Dvůr.

Ves roku 1579 založená.

Pečnov u Husince.

Woldřich, Mitteil. der anthrop. Gesellsch. Wien XXIII., 11.

Před 25ti léty nalezen na jednom poli hrnec (popelnice?), v němž prý bylo mnoho kovových — ne železných — kroužků, které byly pohozeny. Místo nebylo ničím nápadné.

Petrův Dvůr (Obora).

Woldřich, Mitteil. d. anthrop. Gesellschaft Wien XIII., 15, XIV., 211, 218, 219, 225; Píč III., 1, 356.

V lese Třebánka mohly se střepy, popelem a uhlíky. Stávala zde ves v 2. pol. 16. věku svedená; střepy s nečitelným nápisem, svědčícím 14. věku. Na stříbrném vrchu zároveň mohly z hlíny bez milodarův. Nálezy uloženy jsou v Ohradských sbírkách na Hluboké. (R. 1897 nalezeny tu brakteáty z 13. stol.) V lese „Doubrava“ oválné hradiště s přirozeným svahem k potoku Mastnice. Z mohly „Parezí“ bronzová spirálka ve sbírkách Ohradských na Hluboké.

PETRŮV DVŮR připomíná se již roku 1378 v emfiteutickém d. žení Svatomíra z Knín. 1743 vyhořel a znova postaven. V 18. stol. v jednom pokoji zřízena kaple; po jejím zrušení oltář a stolice přeneseny do Kratochvíle. Při stavbě pivovaru našli plechovou krabičku s dukáty ze 17. stol. (Geldernskými, Normberskými, Anglickými, Frieslandskými, Slezskými, Utrechtskými, Zeelandskými, Zevollskými, cis. Zikmunda 1433—1636, a groši krále Filipa II. španělského z r. 1571.) Těž objeveny při tom pcdzemní chodby.

Na poli „Švamberk“ pod Petrovým dvorem nalezen dukát Ladislava Pohrobka.

„SCHWARZENBERG“ DVŮR, v 1. pol. 18. stol. založený, kdež stávala ves Šitice, v 16. století pro oboru svedená. Nalezeny tu české denáry Bořivoje II., Vladislava I. a Soběslava I. a II.

Podeřiště.

Sedláček, Hrady a zámky VII., 159; Method XIII., str. 33.

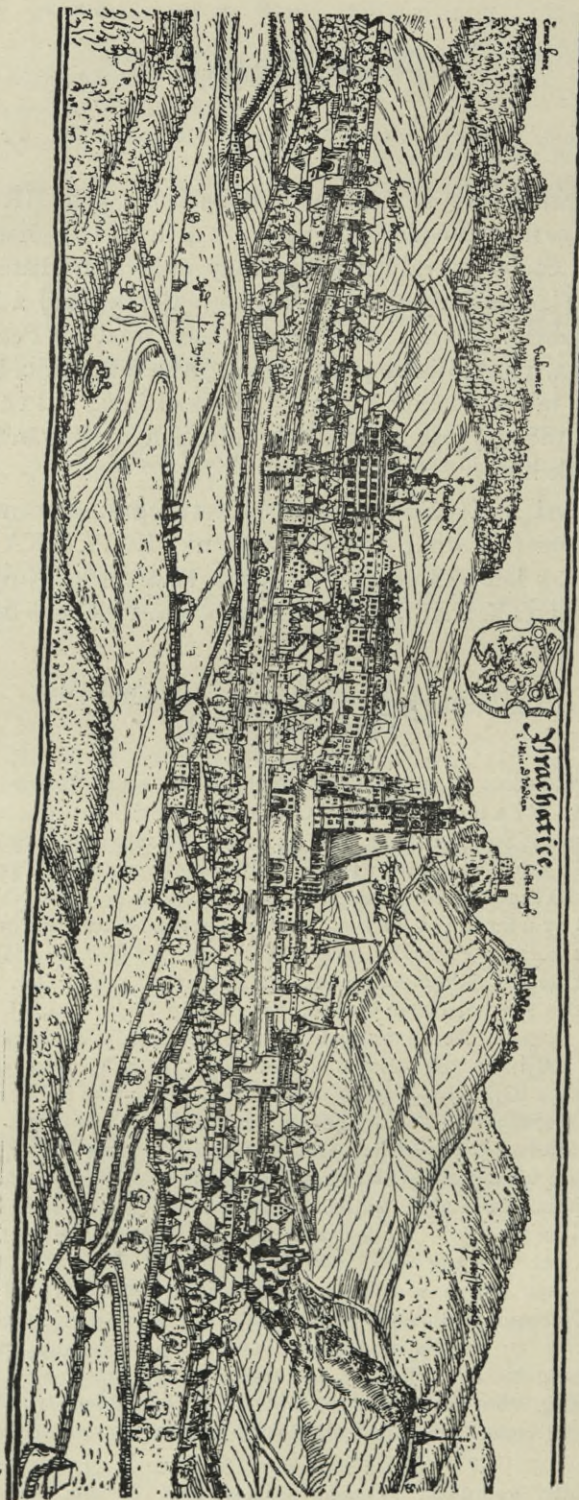
Nad mlýnem zdvihal se v dávných dobách na skále HRAD PODĚHUSY, po němž se nezachovalo mimo prostoru 40 kroků dlouhou a 34 kroků širokou ničeho. Stopy bývalých zdí zanikly úplně. Hradiště nazývá lid dosud „na hradě“. Povstaly v 13. stol. jako majetek pánů z Rožmberka. Roku 1421 jich Žižka dobyl a spálil. Roku 1481 prodány Petrovi Kořen-skému z Terešova, r. 1548 jako pustý zámek Janu z Malovic, který je připojil ku Dřítňi a tak se dostaly k panství Hlubockému. Klíč někdejšího hradu nalezený 1883 (?) jest ve sbírkách knížecích, v „románské komoře“ hradu Krumlovského.

Nedaleko vsi Podeřiště po cestě k Netolicům: kamenný sloup s okoseným rohem (16. stol.). Na návsi zděná KAPLIČKA se střechou formy cibulovité, s letopočtem 1790 a za vsí, směrem k „Nové hospodě“, na rozcestí do polí malá KAPLIČKA, s letopočtem 1752; obě bez významu.

Prachatice.

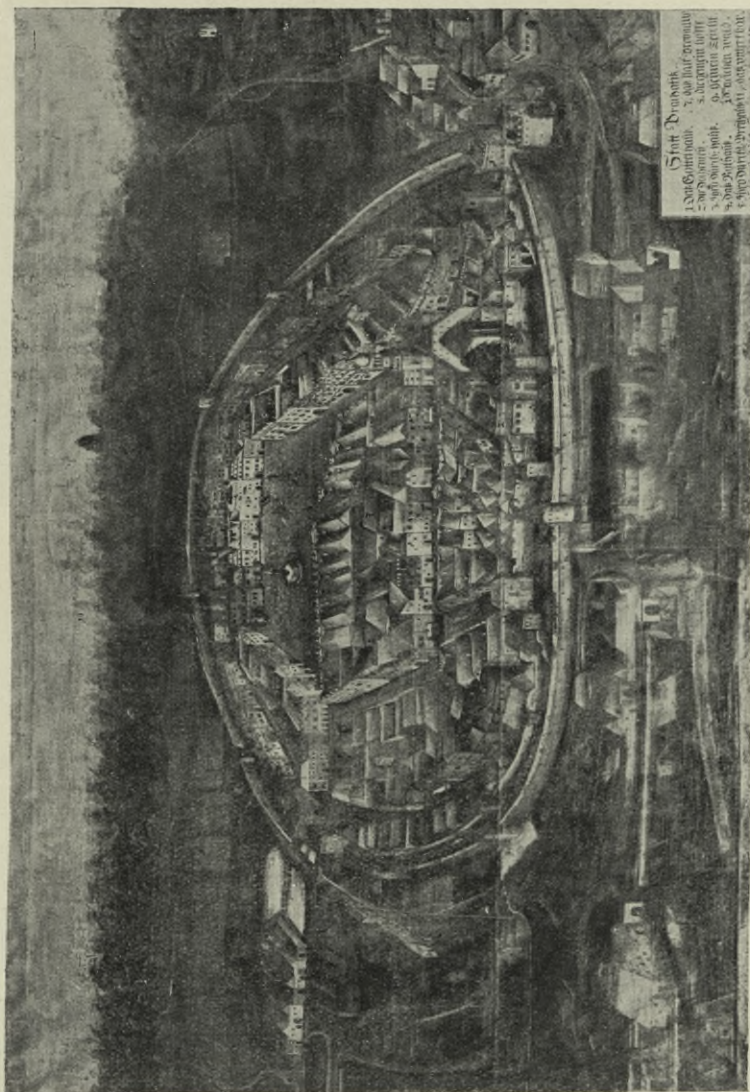
Paprocký, Diadochus f. 201; Obraz Prachatic na mapě Hollarově z r. 1666; Trajer 910; P. Frant. Sláma, Obraz minulosti starožitného města Prachatic. Doplnil Vincenc Šofferle 1891; J. Messner, Prachatitz ein Städtebild, 1899; Archiv Český VII., 310; Dr. Albert Ilg, Mittheilungen aus den fürstlich Schwarzenberg'schen Besitzungen in Südböhmen M. C. C. II. XCI., III. 177, XV., 47 (Braniš), 268; XVI. 230; Bernard Grueber, Die Kunst des Mittelalters in Böhmen III., 78, IV., 35, 87, 122, 123. Památky arch. XVI., 549, XVIII., 104; Dr. Jos. Neuwirth, Geschichte der bildenden Kunst in Böhmen I., 524; Dr. K. Uhlirz: Die Rechnungen des Kirchenamtes von Sct. Stephan in Wien, 1902; J. B. Miltner, Staré malby na domech Prachatických 1881; Sedláček, Hrady VII., 218; Jos. Braniš, Dějiny středověkého umění II., 117, 118, 138, 154, 160; Jos. Braniš, Obrazy z dějin jihočeského umění; Ad. Hauffen, Der Teufel in der Kirche auf der Façade des Fürstenhauses zu Prachatic, Mittheil. d. Deutschen XXXVII., 467; Wiener Bauhütte; Podlaha-Zahradník, Pohledy na města z počátku 17. věku Jana Willenberga. Decanalıs et coemeter. ecclesia Prachaticensis nec non Memorabilia urbis hujus, conscripta a Joanne Vencesl. Truhlář, catecheta Prachaticensi 1877; Deutsche Arbeit, 7. Jahrg. 1908; Dr. Gustav Gerson, Aus der Vergangenheit von Prachatitz, Edm. Kaltofen, Eine Darstellung der alten und neuen Gebäude der Stadt; Karel Peprný, Okres Prachatický v Korbrově Království Českém IV., 50; Friedrich Bernau, Rathaus und Stadttor zu Prachatitz (Studien und Materialien zur Spezialgeschichte des deutsch. Sprachgebietes in Böhmen und Mähren 1903, 538—576; Deutschböhmen in Bilde, herausgeg. vom Vereine deutsch-böhm. Künstler 1909/10; J. Sedláček, Děk. kostel v Pr. (Arch. Obzor X., 78—80, 86—90, 3 obr. a tab. 39—40.

Na staveništi gymnasia vykopán serpentínový přeslen, nyní v městském museu. Tam uloženy také tyto vykopávky: na Skalce blíže skály Schillerovy na-

Obr. 207. Prachatice ze začátku 17. stol. dle Willenberga.

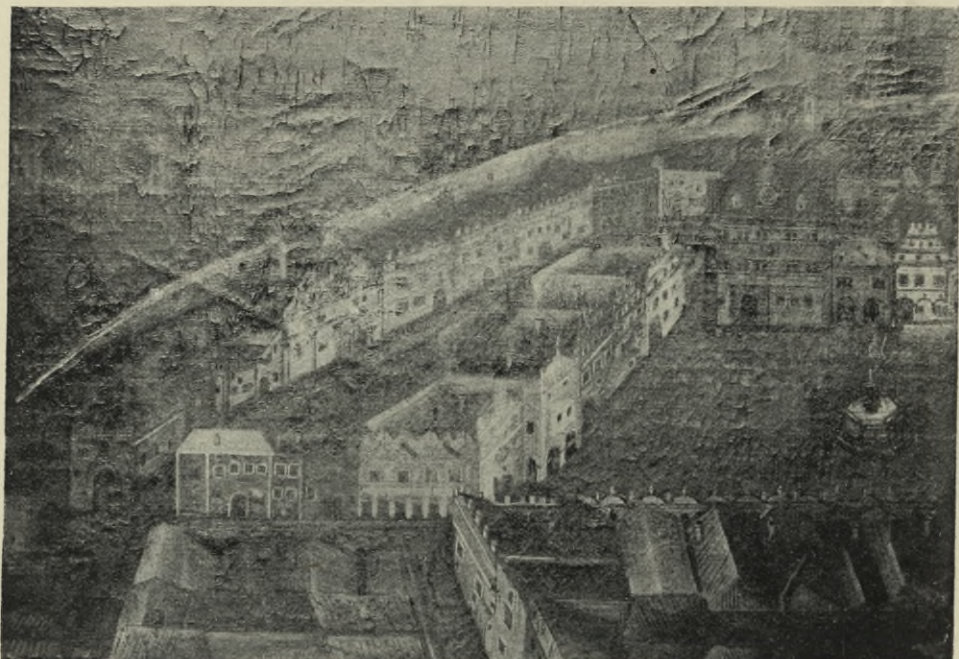
lezeny středověké střepy nádob, kachlů, železných starých hřebů, podkov a různých jiných předmětů. Na polích na Skalce směrem k vrchu Šibenici našly se kusy skla a středověkých hliněných nádob k cezení; mezi Šibenicí a Starými Prachaticemi mosazný hřeben; na Staroprachatických polích střepy hliněné; na úpatí hory

Obr. 208. Prachatice z r. 1670. Obraz na plátně.

Vejrovčice k Blanici, kde prý jest více hrobů, jakož i nad Strachotinským dvorem skleněné perly středověké.

MĚSTO Prachatice, pro svůj starý ráz Český Normberk zvané, patřilo již v 11. století kapitule Vyšehradské a tvořilo východiště zlaté stezky bylo důležitým obchodním místem, kde se clo vybíralo. Roku 1323 bylo od krále Jana za město povýšeno a potom také mezi královská města vřa-

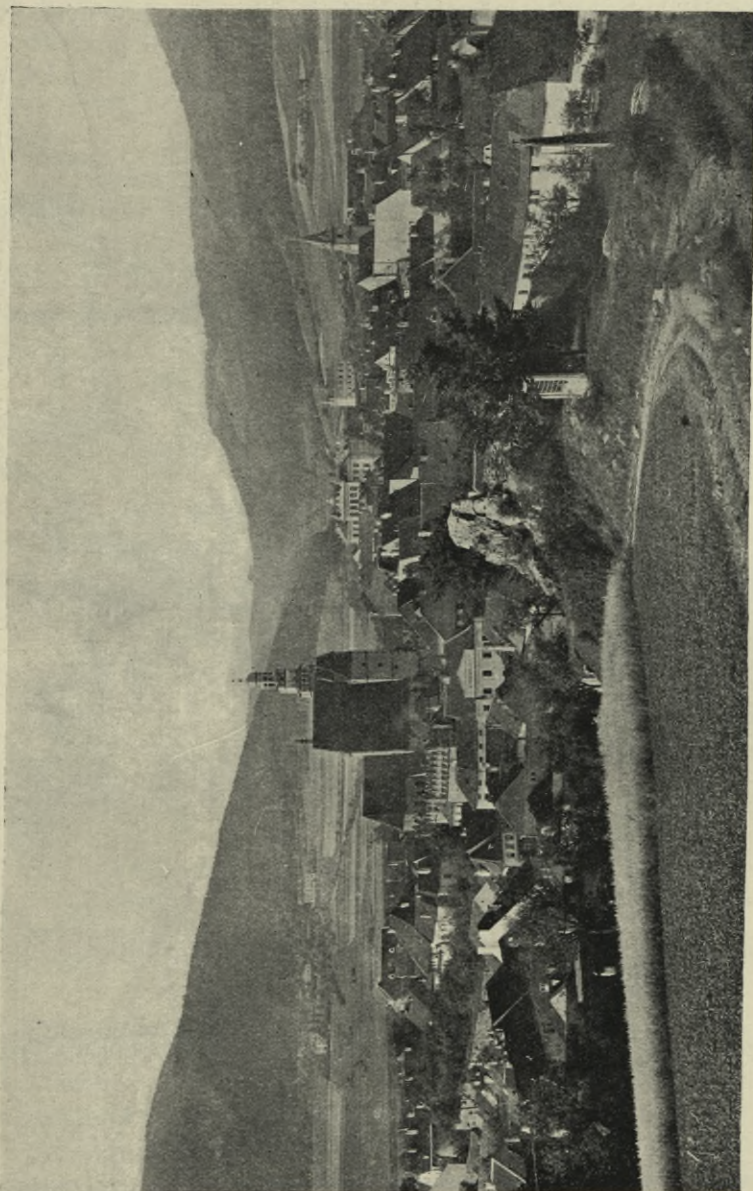

Obr. 209. Prachatice z r. 1670. Zvětšený obraz.

Obr. 210. Prachatice z r. 1670. Zvětšený obraz.

děno. Byvši r. 1420 od Žižky dobyto a spustošeno, stało se husitským. Po opanování města Buquoyem roku 1620 vrátily se Prachatice opět k víře katolické.

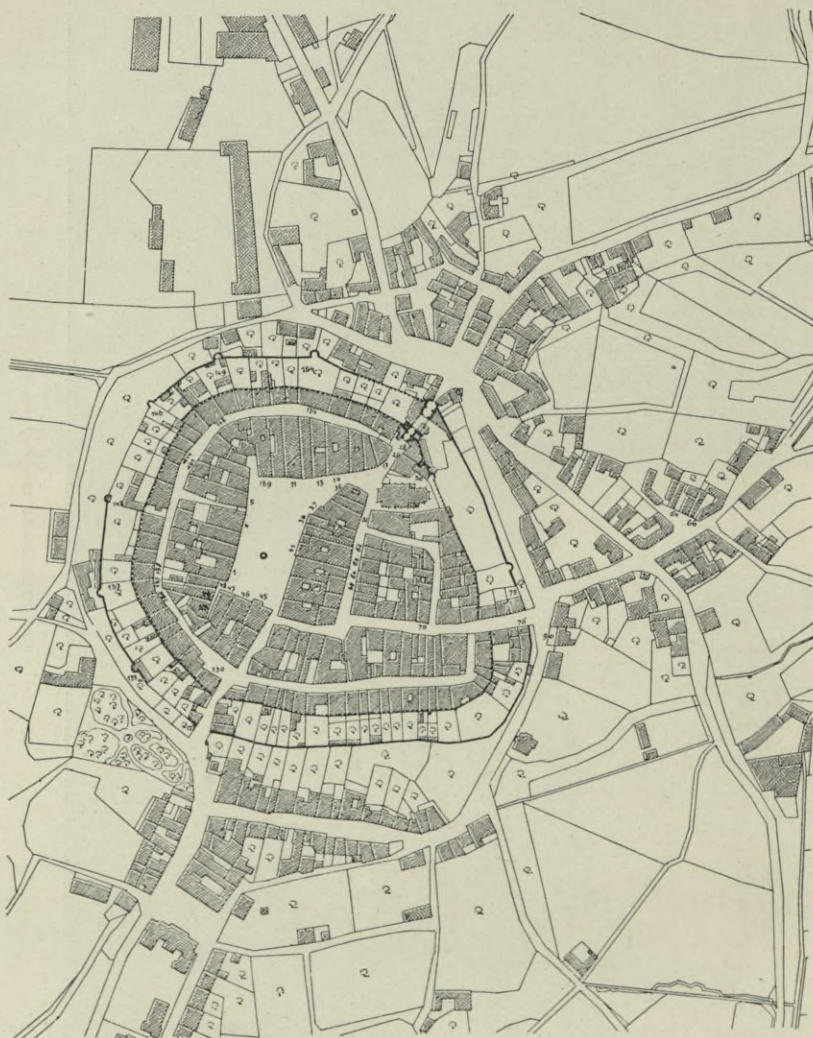

Obr. 211. Prachatice za naší doby.

Větší pohromy, které město stihly a na jeho tváinnost velký vliv měly, byly ohně roku 1507 a 1832. Dne 16. října 1507 shořely téměř všechny domy, panský zámek a kostel nedávno opravený, při čemž obě věže i se zvony byly zničeny. V celku mělo proto město i s o p e v n ě n í m r á z

16. věku. Roku 1832 lehlo 137 domů popelem a po ohni tomto výstupky domů do ulic, vysoké štíty a komíny odstraněny a malby průčelí zabileny. (Viz obr. 207.—211.)

Město obkličovala dvojí mohutná zeď, již roku 1402 připomínaná; zevnější byla sesílena šesti kulatými, dílem čtyřhrannými víž-

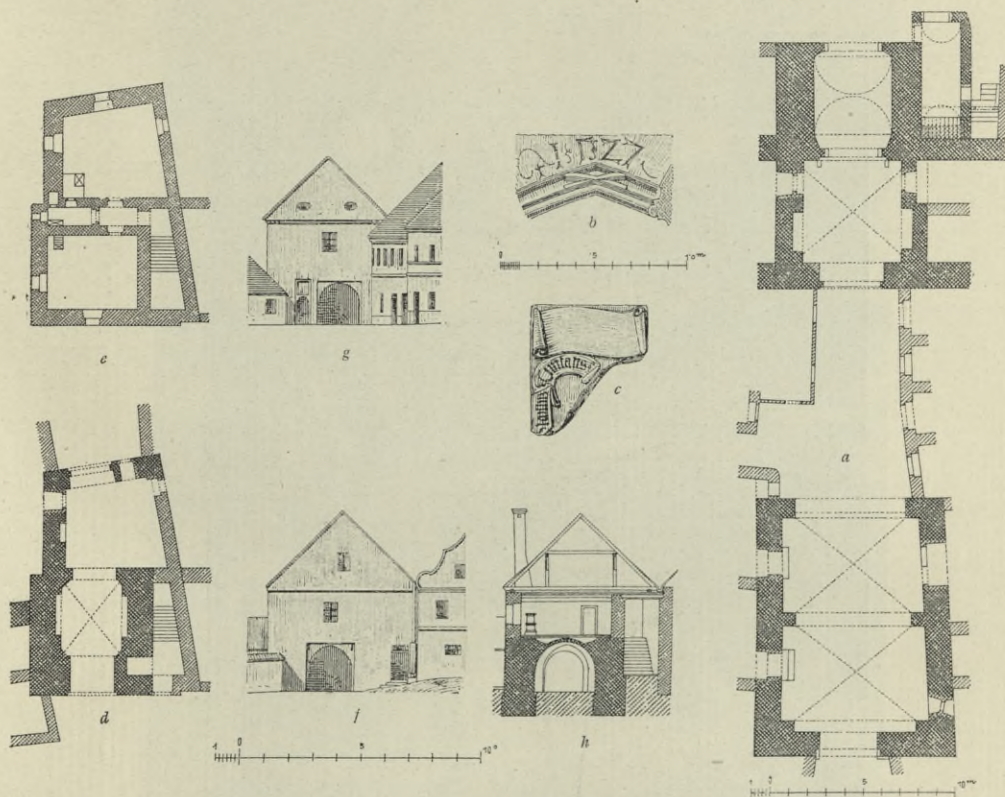
Obr. 212. Prachatice. Situace města s hradbami.

k a m i, zakončenými špičatou neb sedlovou střechou; vnitřní měla 8 takových vížek. Z toho se zachovalo 7 pevných okrouhlých bašt (původně z příkopu měřeno) až 7 m vysokých.

Z jedné části hradeb a věže od čí. 133a k čí. 127 postaven dům naproti parku. První bašta východně od brány slove Helvít, náleží

k čís. 75 a dosud ve zdivu stojí; v podobném stavu jsou bašty příslušné k čís. 149, 146 a 137; bašta k čís. 154 jest z většiny snesena; bašty k čís. 142 a 133a jsou zastavěny a obydleny. (Viz obr. 212.—219.)

Vnitřní ohradní zed' zmizela většinou v přístavěných budovách, zevnější se ve velké části zachovala; zbourány docela neb na malou výši části: od dolejší brány počínaje k první severozápadní baště (k čís. 154), pak v klášterské zahradě (mezi čís. 146 a 142), od bašty jihozápadní (k čís.

Obr. 213. Prachatice: a) půdorys brány dolní Písecké, b) svorník s letopočtem 1527 z okrouhlého předhradí Dolní brány, c) štít s nápisem z Dolní brány. Horní brána, snesená r. 1859: d) půdorys spodní, e) půdorys vrchní, f) pohled vnější, g) pohled zevní, h) průřez.

133a) až včetně bývalé brány vrchní a na východní straně od bašty k čís. 75 až včetně bývalé brány nové u čís. 76. Přístup k městu sprostředkovala dvojitá brána dolní na jihu a horní na severu. H o r n í b r á n a byla snesena pro chatrnost roku 1859. Nad ní stávala t. zv. Záblatcká červená věž, již Záblatští musili r. 1524 z trestu za to vystavěti, že Zlatou stezku chtěli k sobě odvésti. D o l n í „P í s e c k á“ měla v kamenu vytesaný štít s letopočtem nyní nečitelným 1493 a nápisem *Sigillum Civitatis*; na svorníku rok 1527 a na dřevěných vratech 1643; štít i svorník jsou uloženy v městském museu. Brána skládá se ze dvou částí: z budovy vnější,

širší, ozdobné — a vnitřní, užší. Vnější brána jest 8 m široká a až k hlavní římsě 14 m vys. a nad touto stříškou, výklenky a cimbuřím mezi čtyřmi 6hrannými vížkami kráslena. Za takto utvořenou attikou skrývá se pulťová střecha se žlabem uprostřed. První sklenuté a druhé až po střechu sahající patro sloužila k obraně a jsou na všechny strany střílnami opatřena,

Obr. 214. Prachatice. Dolní brána.

mimo to ku předu přístrojem k zdvihání a spouštění mostu; přístup k prvnímu patru vede po kamenných schodech a pavlačí z parkánu. Předcházela jí okrouhlá nižší hradba, mezi níž a branou umístěna celnice, strážnice a zvon poplašný. (Viz obraz Prachatic od Willenberga ze zač. 17. stol. a obraz v zámku Krumlovském z r. 1670 na obr. 207.—210.). Vnitřní brána taktéž dvojpatrová má střechu sedlovou, dělenou, prejzy krytou. Nad vnější branou s lomeným obloukem přestupuje na krákorcích zeď hořejšího patra, na níž jest vymalován kůň Rožmberský, r. 1883 ne valně obnovený.

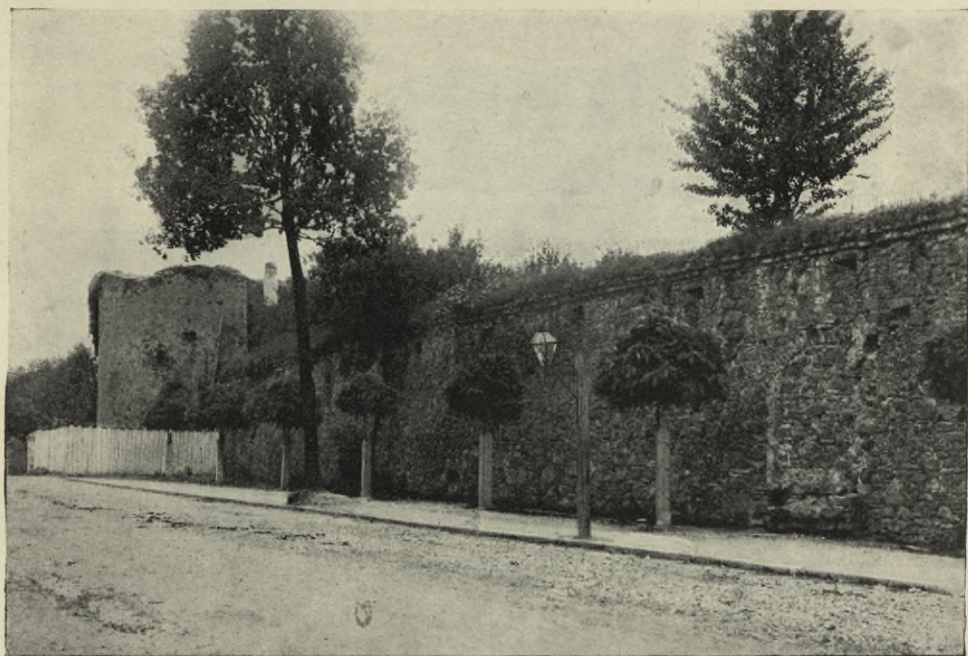
Obr. 215. Prachatice. Průhled Dolní branou.

Nad ním vznáší se anděl s nápisem na stuze: *Laudamus veteres, sed nostris utimur annis*. Pod cimbuřím v malých výklencích koldokola vymalována jest pětilistá růže Rožmberská. Nad obloukem brány čte se nápis: *FAMA DABIT LAVROS IVGIS. POST FVNERA CRESCIT GLORIA ROSENSIS. DECVS HOC PERSISTET IN ÆVVM*. V piúčeli zazděny jsou kamenné koule, které byly na město házeny. Též vnitřní brána byla pomalována, jak z prorážejících barev souditi můžeme, a to na straně obrácené

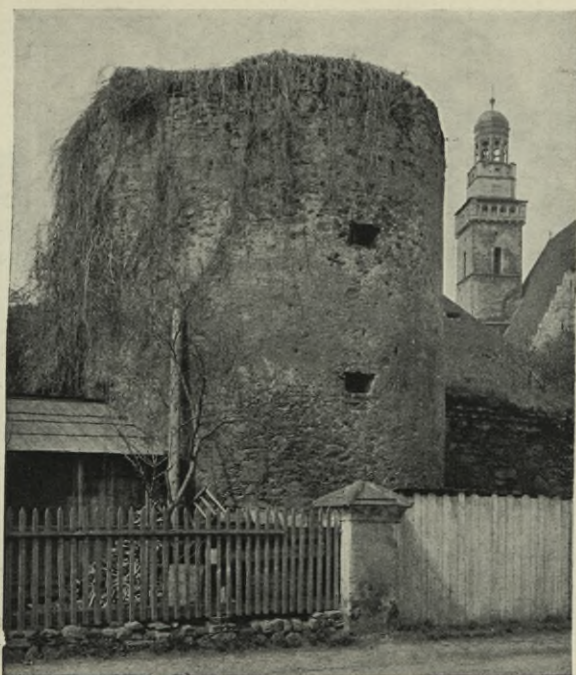

Obr. 216. Prachatice. Dolní brána z města.

k bráně zevní: Kristus na kříži s P. Marií a sv. Janem; nad nimi stopy znaku Rožmberského a Pernštejnského. Na straně k městu bývala také malba neb nápis, jsou však úplně setřeny. V obou branách dosud jsou zachovány otvory s velikými kladkami, přes něž zvoditý most a mříží se spouštěly a vytahovaly. Most zapadal v čtverhran, dosud zachovaný. Horní brána k Volarům, také dvojitá, měla podle Willenberga na vnější straně okrasný štít renaissanční s kohoutem; vnitřní brána, výše jednoho patra a krytá jednoduchou sedlovou střechou, postrádala zvláštních architektonických okras. Nová brána, která uzavírala mezi čís. 75 a 76 nynější školní ulici, byla zbourána v polovici 19. stol.

Obr. 217. Prachatice. Východní hradby s baštou Helvitem.

Obr. 218. Prachatice. Bašta Helvit.

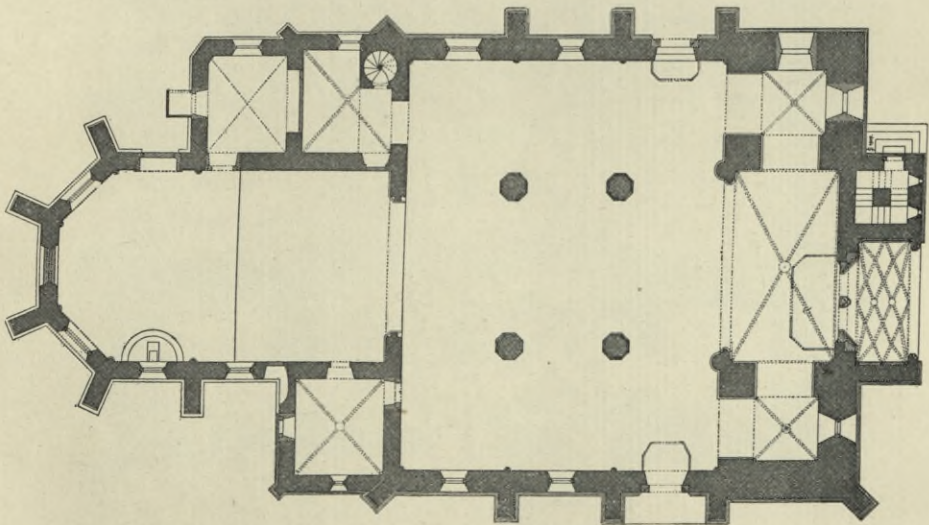

Obr. 219. Prachatice. Bašta k čís. 149.

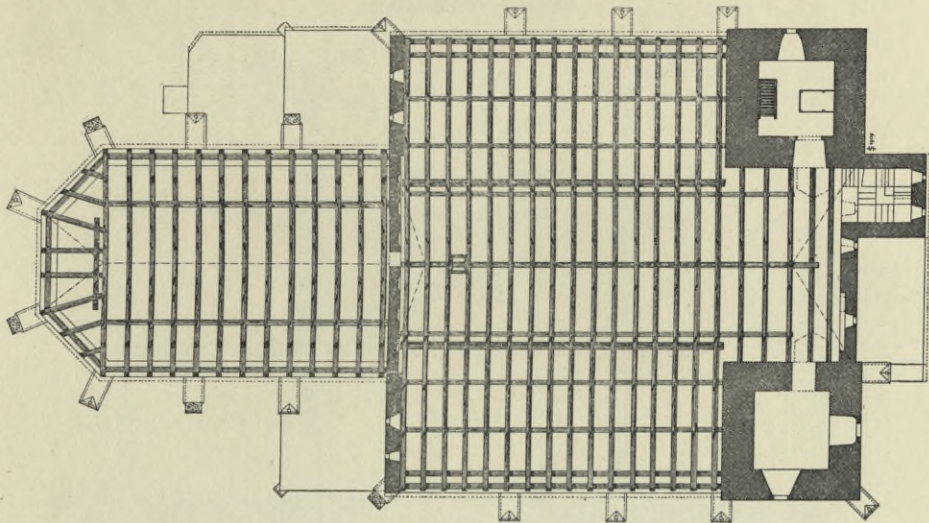
Do roku 1544 sahalo náměstí až ke kostelu a nynější poště; tehdy dáno dovolení k zastavění plochy nad kostelem a k zúžení náměstí.

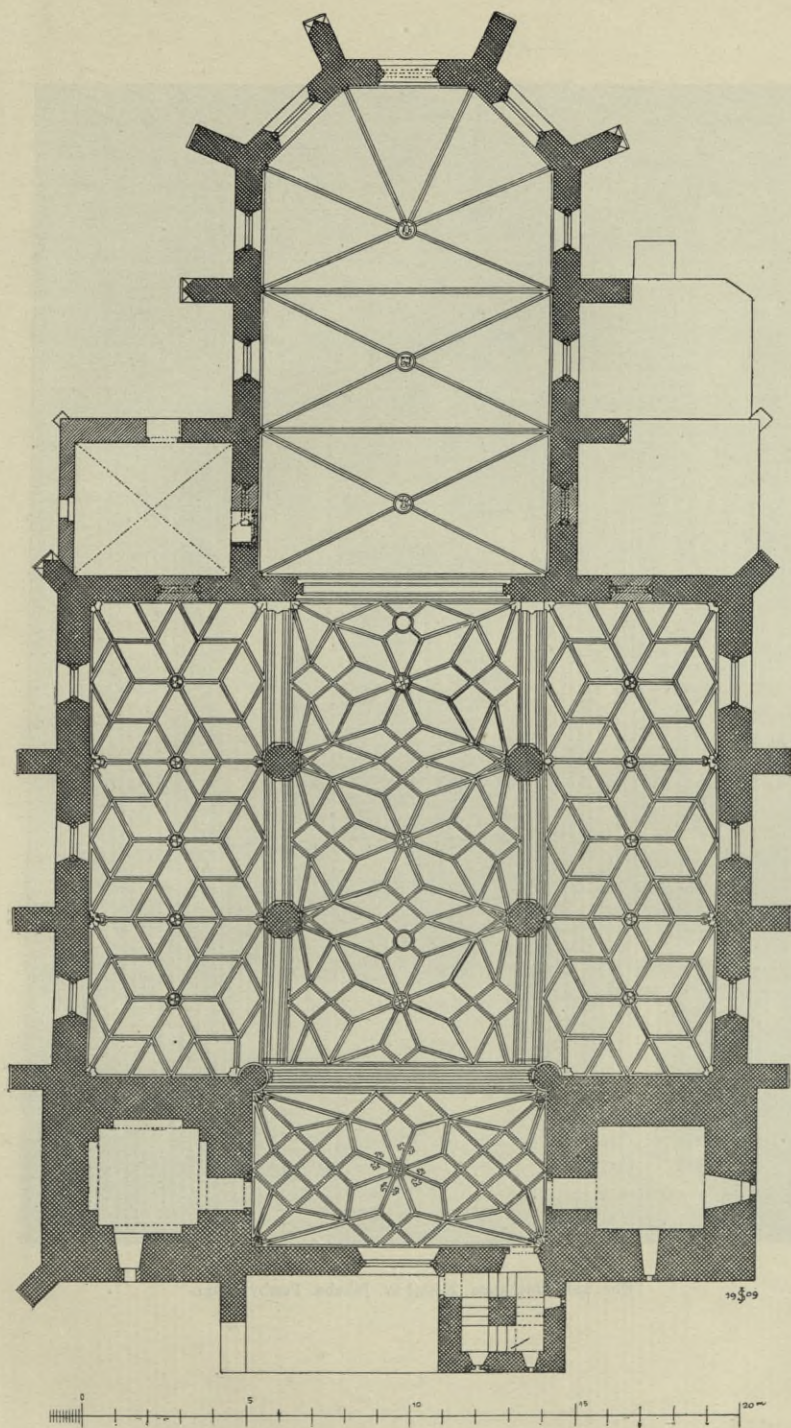
Obr. 220. Prachatice. Náměstí r. 1816.

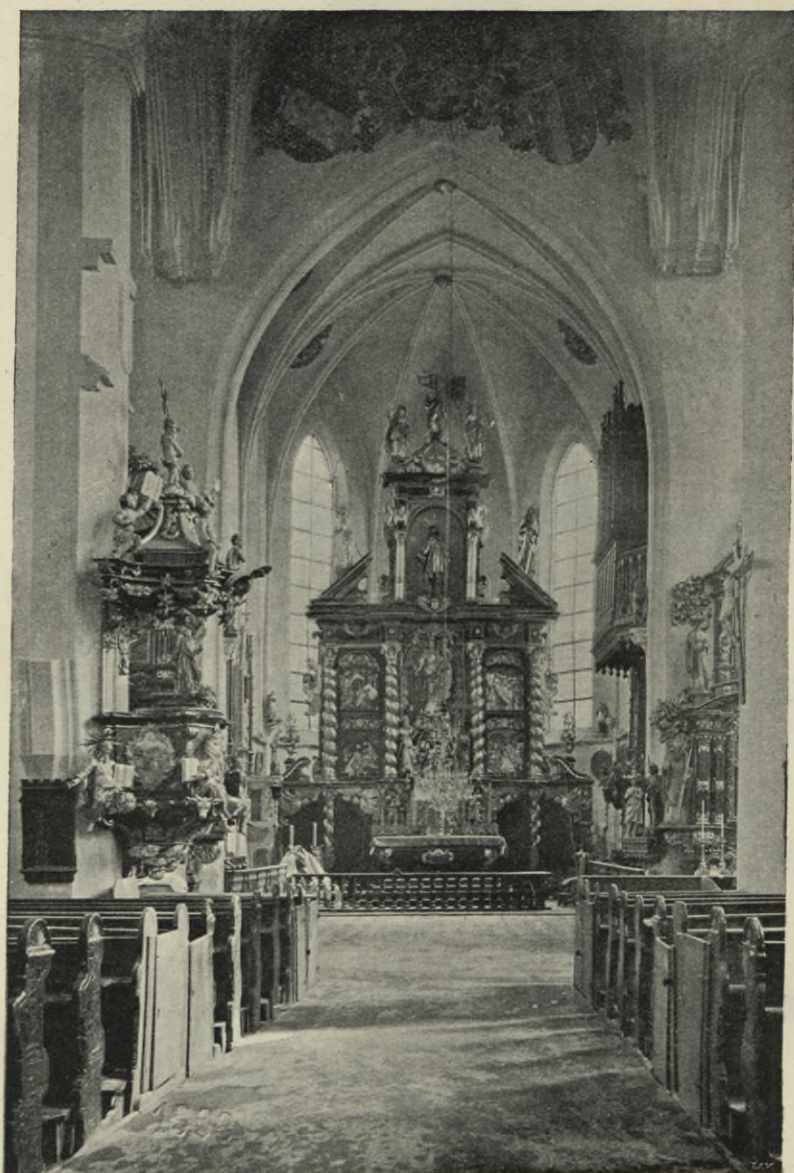
Obr. 221. Prachatice. Püdorys kostela sv. Jakuba.

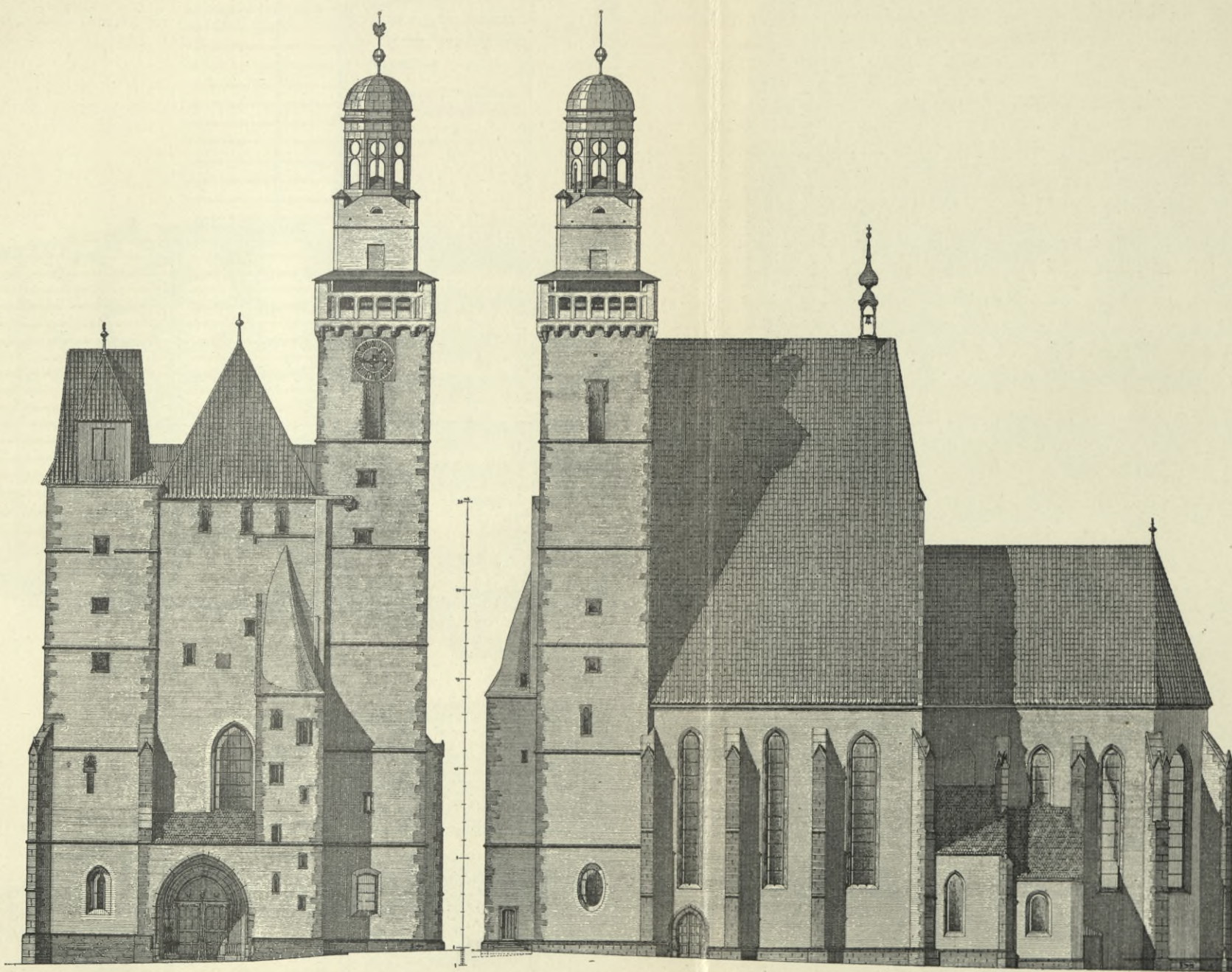
Obr. 223. Prachatice. Krov kostela sv. Jakuba.

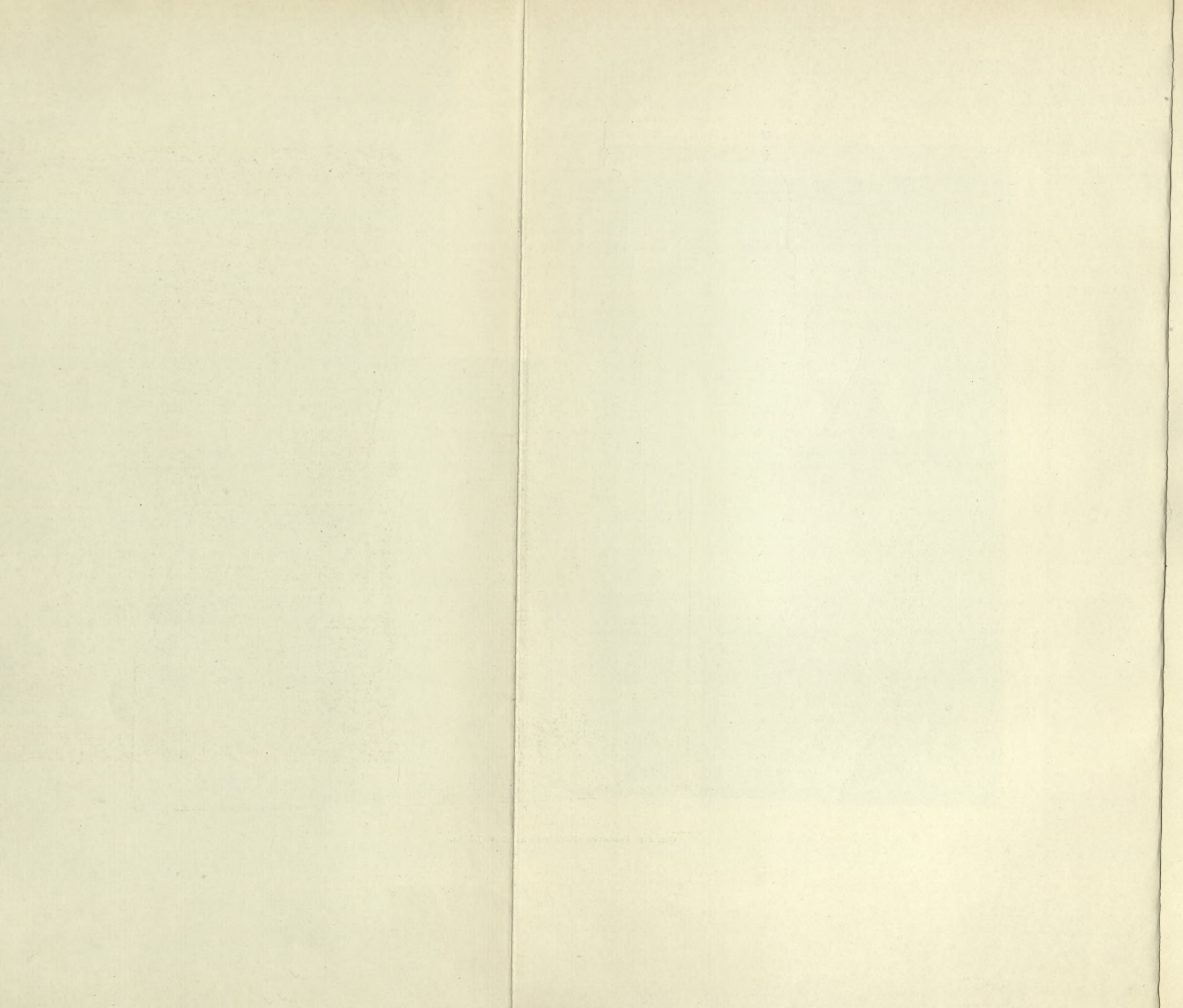
Obr. 222. Prachatice. Klenba kostela sv. Jakuba.

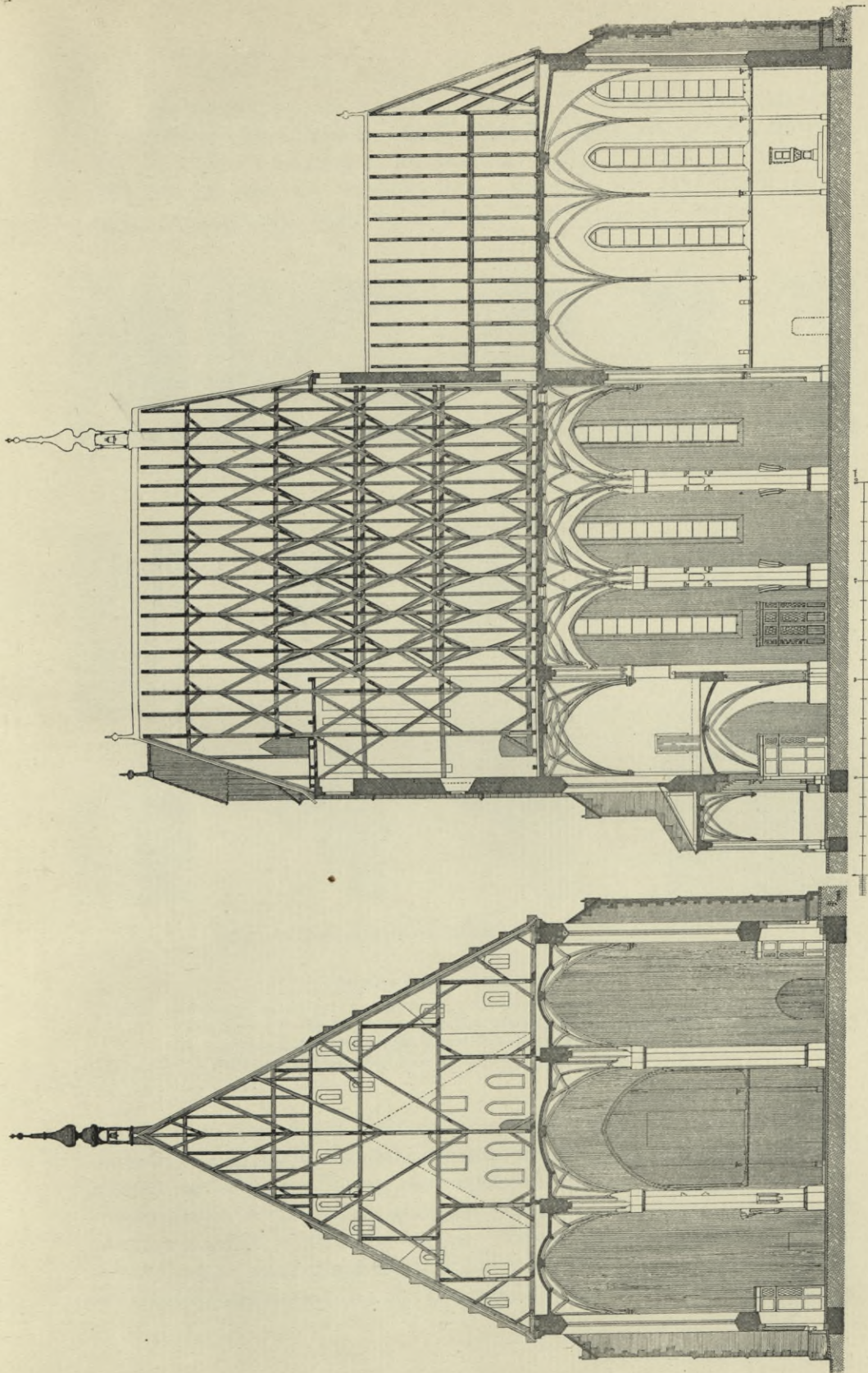

Obr. 226. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Presbyterium.

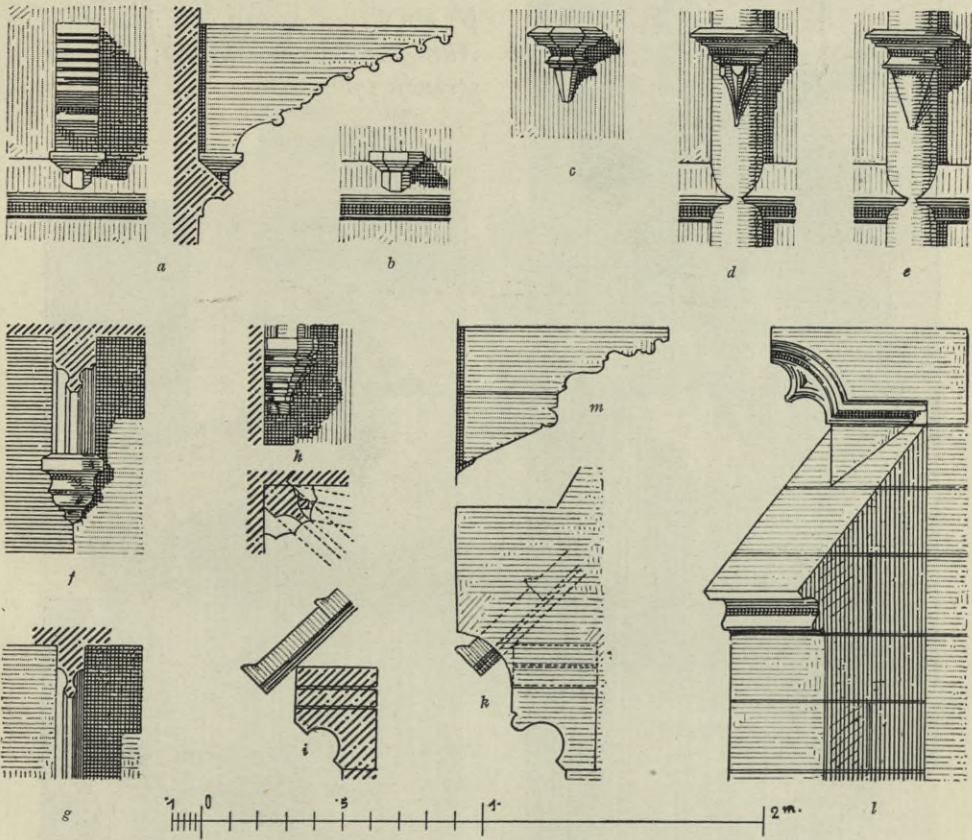
Obr. 224. Prachatice. Pohledy na kostel sv. Jakuba.

Obr. 225. Prachaticce. Průřezy kostela sv. Jakuba.

Na náměstí bývala kašna s nápisem: Tato kašna jest vystavěna k poctivosti obce města Prachatic nákladem JMtí. pro pohodlí člověku každému čistotu milujícímu, kteroužto za poklad a klenot sobě pokládá. Pán Bůh rač dáti, aby trvanlivá byla a tak vody její, jakž David praví, město obveselovaly. Mistr její: *Ondřej Vlach Torniaka z Bondu*, usedlý

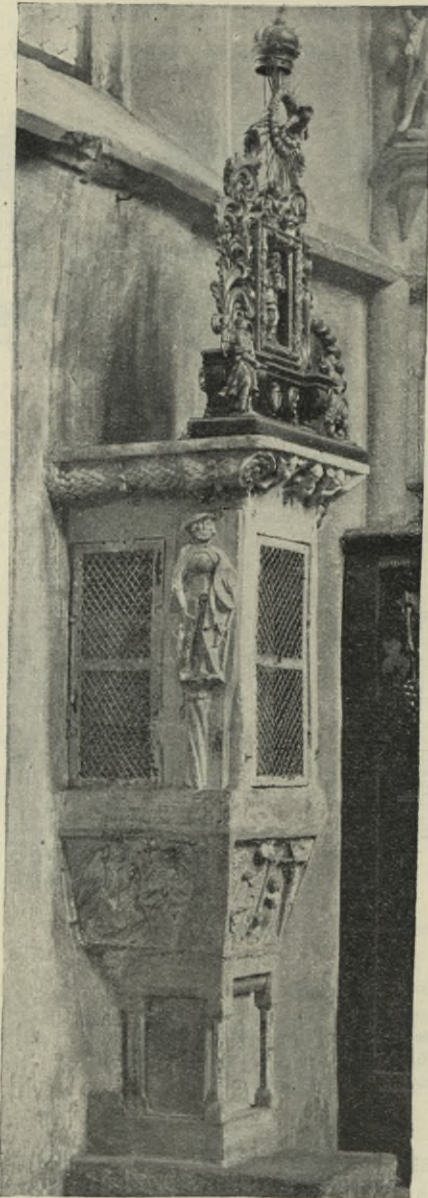
Obr. 227. Prachatice. Kostel sv. Jakuba:

a) krákorce pod kručtou v presbytáři, b, c) konsoly pro sochy v presbytáři, d, e) přípory s konsolkami v presbytáři, f) žebro s konsolkou ze staré sakristie, g) žebro z kaple sv. Barbory, h) žebro s konsolkou z předsíně portálové, i) hlavní římsa presbytáře. k) Hlavní římsa lodi. l) Rohový pilíř kaple sv. Barbory. m) Krákorce ze staré sakristie.

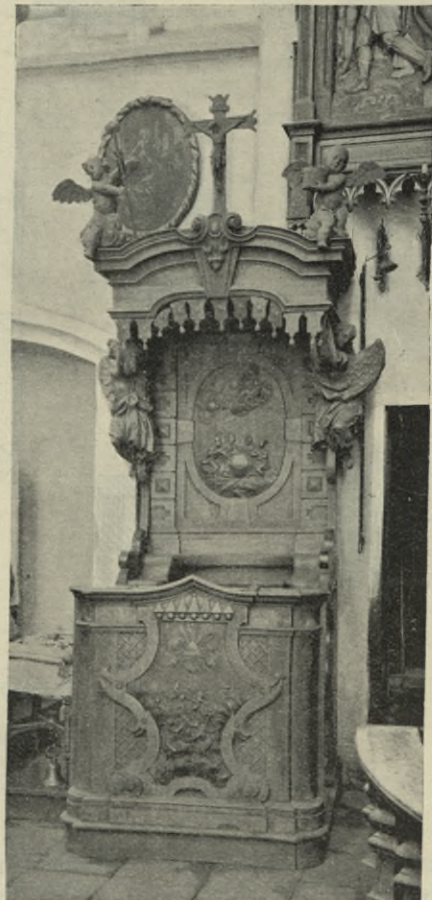
zdejší. Leta Páně 1582. Některých částí této kašny užito k stavbě kašny naproti poště a kus nápisu dal se čísti na stupních k ní. Na stojanu v kašně stávala socha spravedlnosti; odstraněna na šibeničný vrch. Po zavedení vodovodu do domů odklizená kašna: podstavci i se sochou spravedlnosti dostalo se místa v městském museu. Podstavec čtyřhranný, ze žuly vytesaný, má na jedné straně růži a pod ní v tabulce nápis: ANNO DNI 1583, na straně protější zase růži a pod ní v tabulce nápis: IAN MART. KVNDIK,

na straně třetí znak Rožmberský a na protější čtvrté straně znak městský. Socha Spravedlnosti z černé žuly jest hrubě provedena. Ostatní části kašny s nápisem uklizeny jsou v městské ohradě. (Viz obr. 220.)

Před bývalou radnicí, nyní domem Geierovým čís. 5, stával pranyř z trestu od kameníka *Altra* r. 1537 postavený; byl odstraněn 1788.

Obr. 228. Prachatice. Kostel sv. Jakuba.
Sanktuarium.

Obr. 229. Prachatice. Kostel sv. Jakuba.
Stolice v presbytáři.

DĚKANSKÝ KOSTEL SV. JAKUBA VĚTŠÍHO (viz obr. 221.–225.) jest jednoduchého půdorysu, má tři stejně vysoké lodi a nastaly obtíže při

zvýšení a sklenutí jich v 16. stol., když loď střední založena užší než presbytář a kůr mezi starými věžmi. Presbytář jest nejstarší část chrámu; zakončen jest pěti stranami osmiúhelníku a má jednoduché křížové klenutí o třech polích. Opěrné pilíře o 2 ústupcích stojí u presbytáře i u lodi. U presbytáře každý druhý v nejhořejší třetině postaven přes roh. Opěrné pilíře zakončeny štítky s růžicemi, které již scházejí, u čtyř pilířů lodi na straně severní zurážení chrličí. Žebra klenutí v presbytáři vyvíjejí se přímo

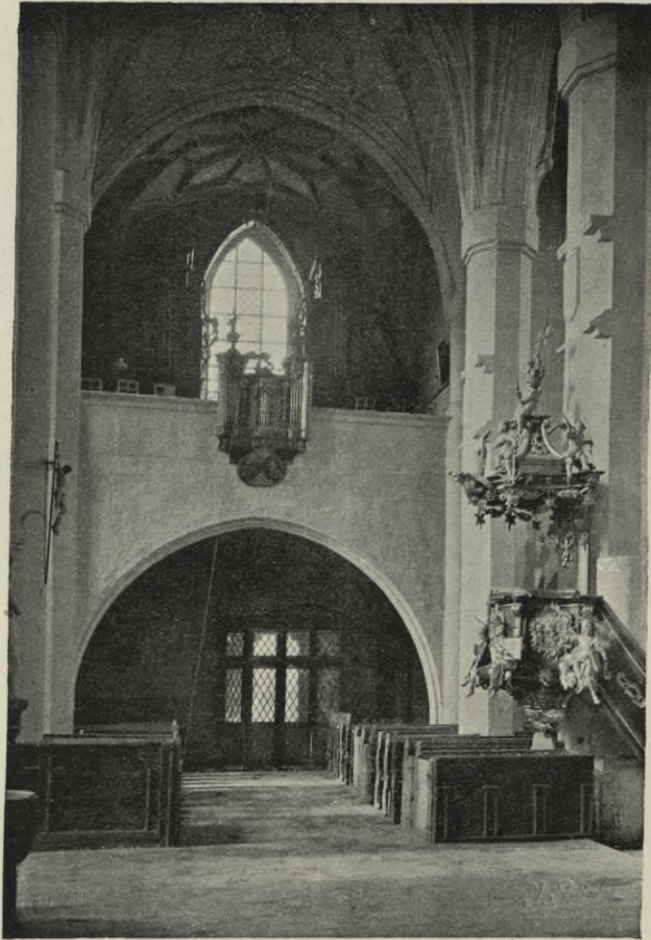

Obr. 230. Prachaticce. Kostel sv. Jakuba. Sedadla v presbytáři.

z dřívků štíhlých sloupků, z nichž 4 se opírají o zvláštní konsoly formy vykroužené sahající k podokenní římsce, kolem presbyteria se táhnoucí, kdežto u šesti ostatních dřívky sbíhají až k dlažbě. Ve výši římsy vyrůstají z dřívků a římsy samotné konsolky jako podstavce pro sochy. Ve výši sbíhají se žebra do tří svorníků, z nichž první nad oltářem obsahuje hlavu Kristovu, druhý beránka a třetí poprsí sv. Jakuba. (Viz obr. 226. a 227.)

Po pravé straně vystupují nad bankálem 2 kamenné krákorce, na nichž spočívala ještě v roce 1604 — z této doby pochází obraz literátů s pohledem do vnitřku kostela — k r u c h t a s varhanami, v poslední

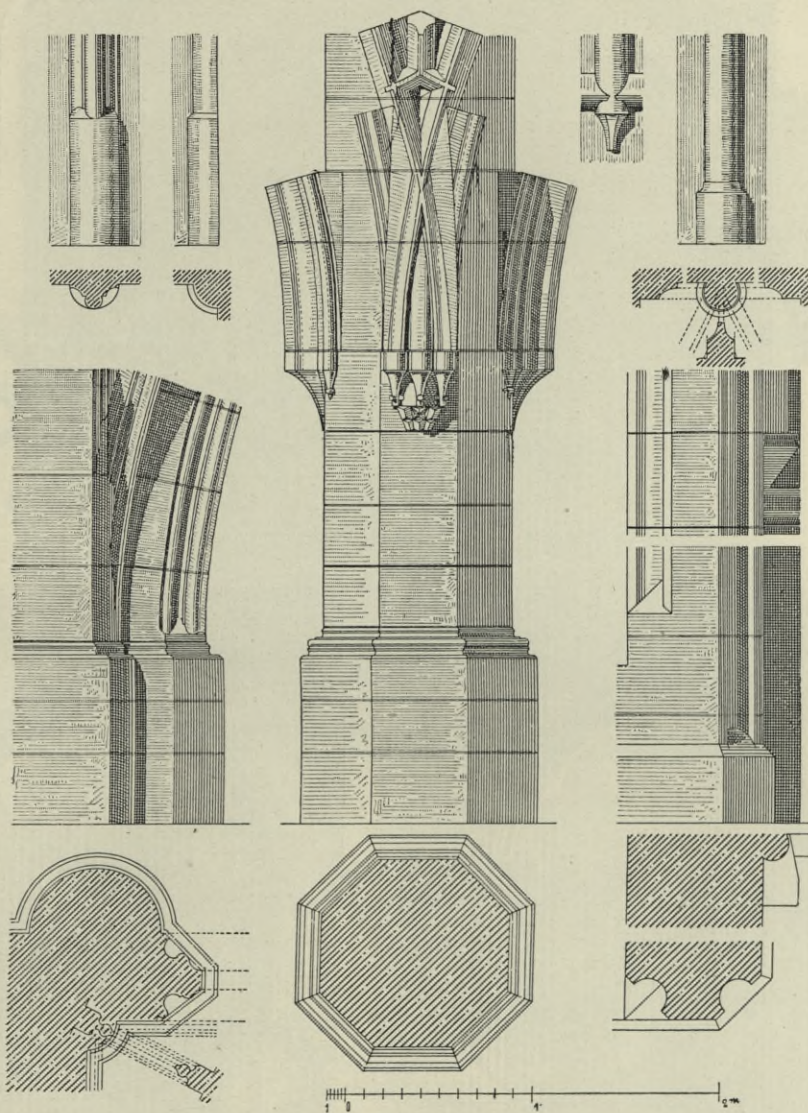
době obnovená. Stejná kruchta stávala na straně protější, kde krom uvedeného obrazu trupy konsol a venku zrušené točité schody na ni poukazují. Okna gotická nemají již kružeb, neboť byly časem vytlučeny; postranní průty jejich vybíhají do bankálové římsy. Křížové klenutí ozdobeno jest s každé strany třemi malovanými erby a to na straně levé: císařským orlem,

Obr. 231. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Loď s kúrem.

Rožmberskou rúží a znakem Vyšehradské kapituly s letopočtem 1844 — po straně pravé českým lvem, jezdcem Rožmberským a znakem městským s letopočtem 1600. Na levé straně při zdi kamenné, ozdobné sanktuariu (viz obr. 228.) z doby přechodní z gotiky do renaissance, s letopočtem (nyní neviditelným) 1508, se štítonošem s jednohlavou orlicí na štítě po straně levé, kdežto po pravé schází. Kované staré mřížky uzavírají schránku. Na postamentu, silnějším středním a čtyřmi slabšími sloupky podepřeném,

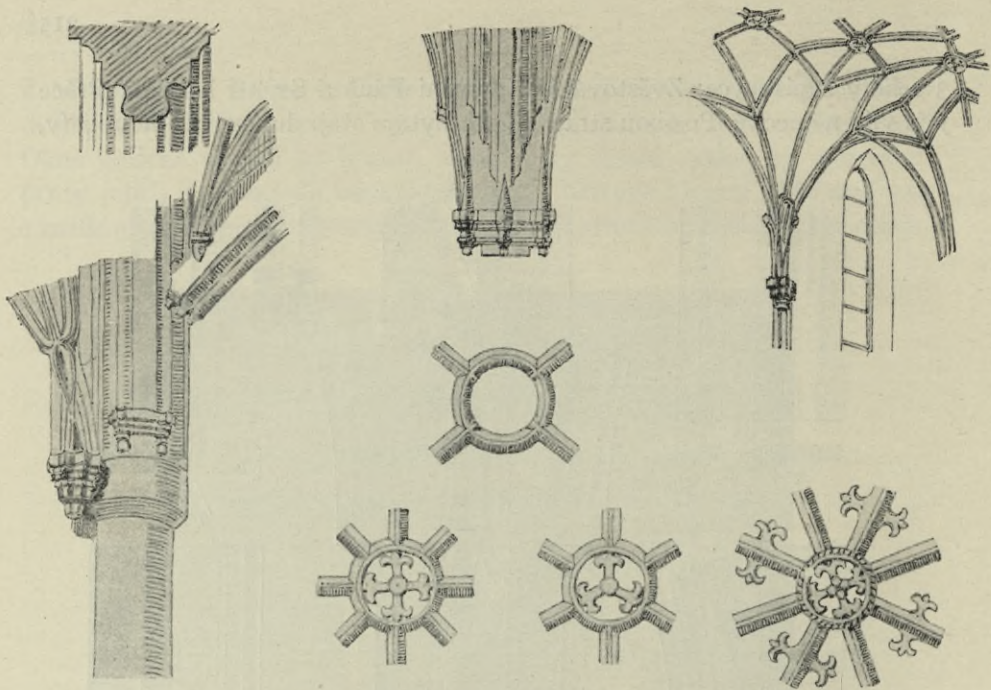
3 reliefs z pískovce: Zvěstování, Narození Páně a Sv. tři králové. Práce jeví vliv německý. Po obou stranách presbytáře stojí dubová, hojně reliefy,

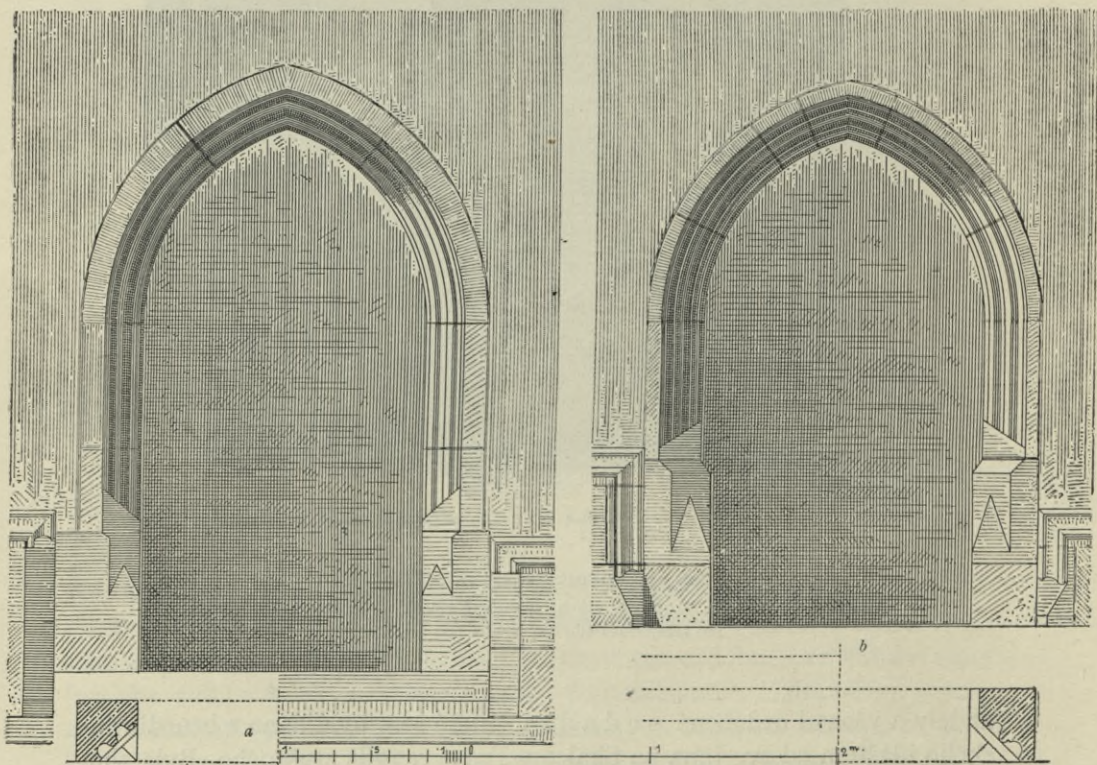
Obr. 232. Prachatice. Kostel sv. Jakuba:

a) přípory v presbytáři, b) přípory v lodi, c) vítězný oblouk, d) sloup z lodi s patkami pro zamýšlenou emporu, e) pás pod kruchtou.

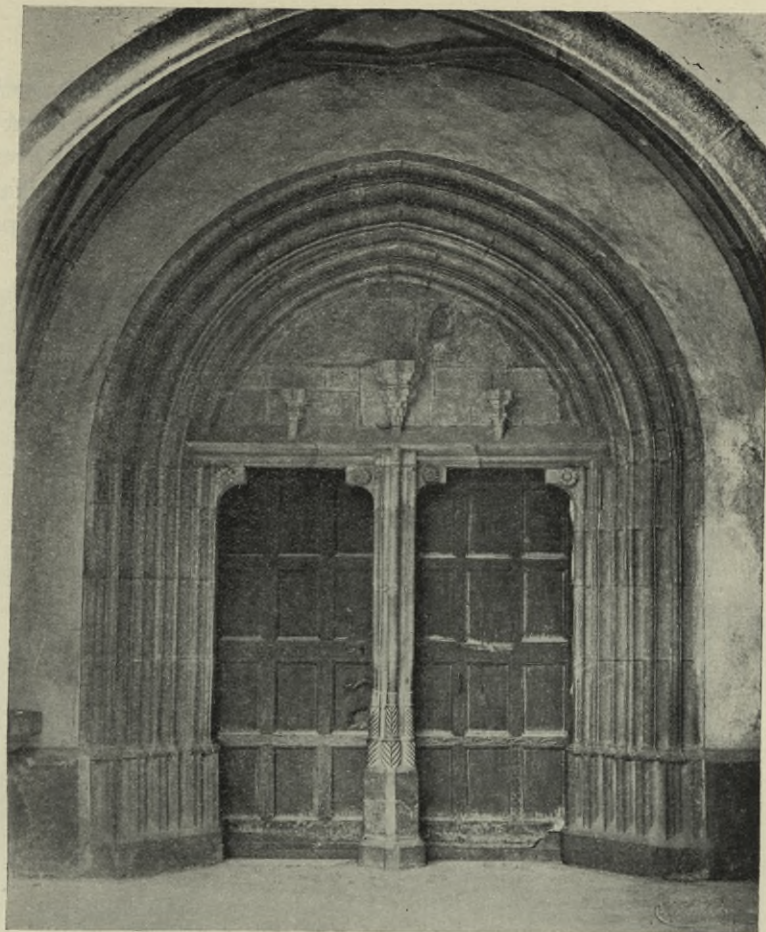
anděly a vásami ozdobená s e d a l a, která sem byla dána z benediktinského kláštera od sv. Jana na Skalce v Praze r. 1785 zrušeného. Byla zhotovena roku 1711, kdy stála 700 zl. Při zrušení kláštera prodána za 20 zl.

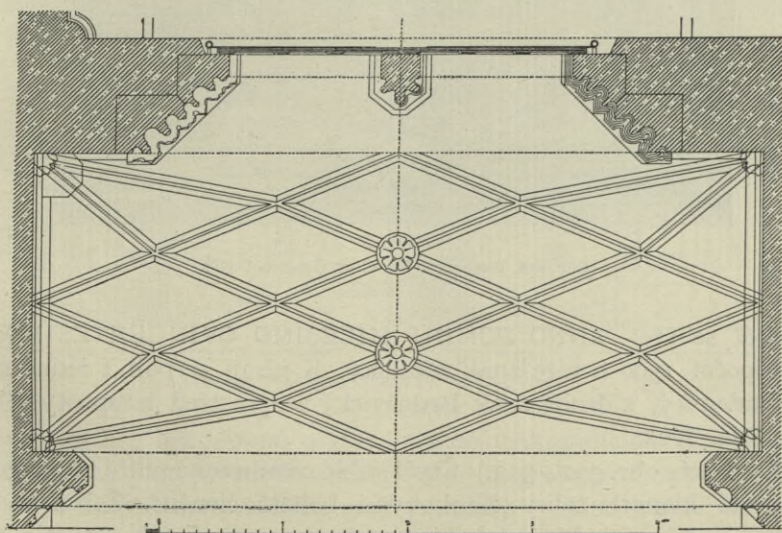
Obr. 233. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Detaily klenby a svorníky v lodi.

Obr. 234. Prachatice. Kostel sv. Jakuba: a) portál severní, b) portál jižní.

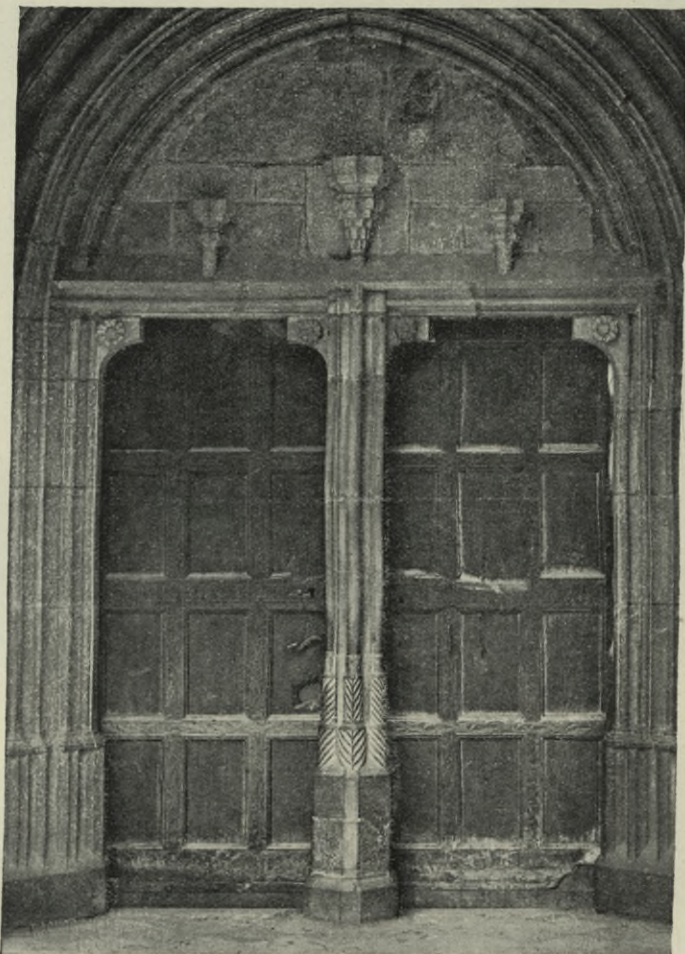

Obr. 235. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Předsň s portálem.

Obr. 236. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Půdorys předsně.

Jakubu Černému, jinak Rataji, senatoru Berounskému; od něho je koupil měšťan a rychtář Prachatický Karel Hoslovský za 30 zl. Stejná práce jest patronátní klekátko na pravé straně. (Viz obr. 229. a 230.) Presbytář od lodi dělí vítězný oblouk, oboustranně žlábkovaný s 2 konsolkami na sochy; nad ním do lodi jest namalován dvakráte znak rožmberský s páskou,

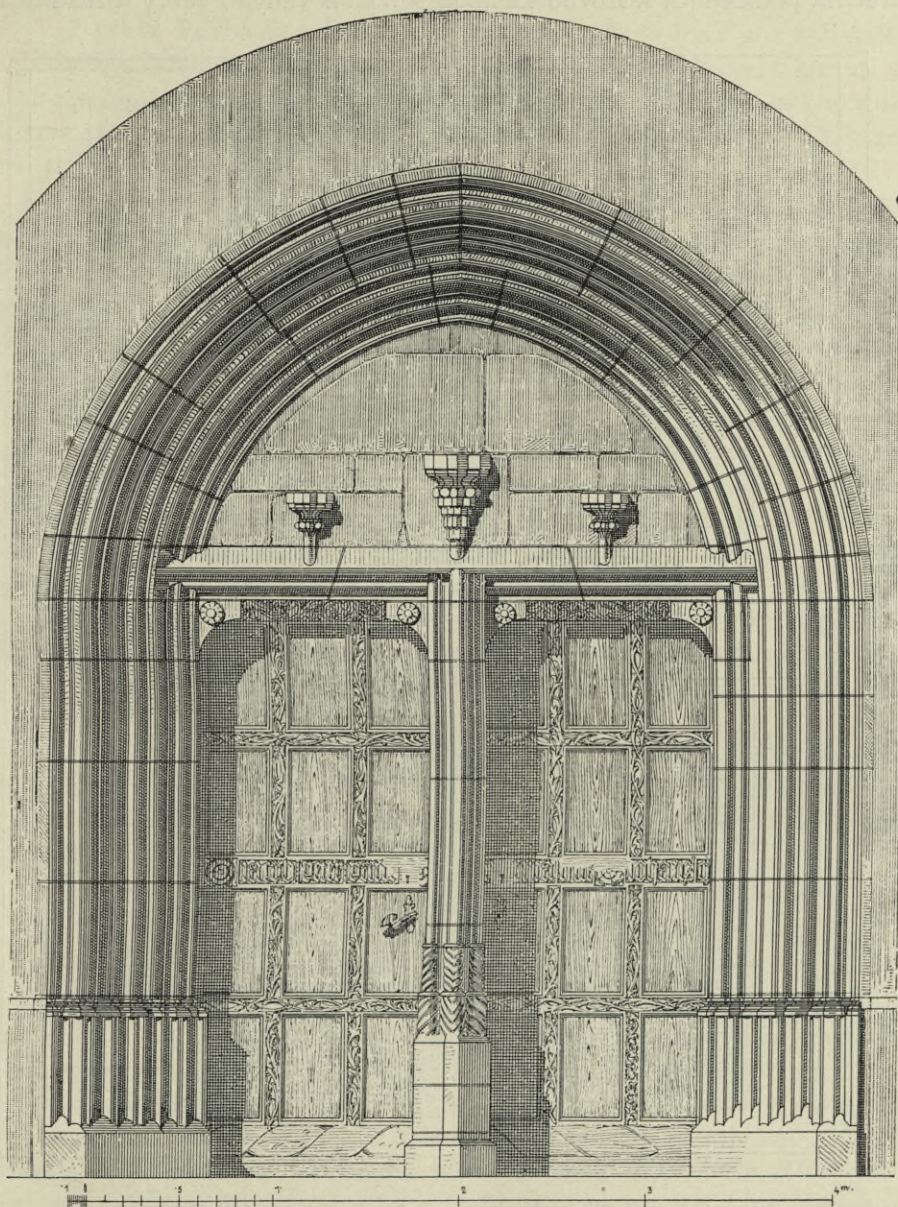

Obr. 237. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Portál.

na kteréž se čte: ANNO DOMINI MILESIMO QVINGENTESIMO, pod níž letopočet 1500 a níže znak městský. K němu se pojí z jedné strany znak Badenský, z druhé znak Brunšvický a uprostřed letopočty: Renov. 1844 a Ren. 1902.

Loď (viz obr. 331.—333.): Čtyři štíhlé osmihranné pilíře nesou gotické hvězdovité klenutí, žebry žlábkovými bohatě členěné. Žebra vybíhají jednak z rozšířených hladkých hlavic sloupů, na stěnách z hlavic přípor

až ke dlažbě sahajících. Klenba vyniká jak smělostí konstrukce, stížené nepravidelným zasahováním starších věží do lodi, tak bohatou sítí žebor

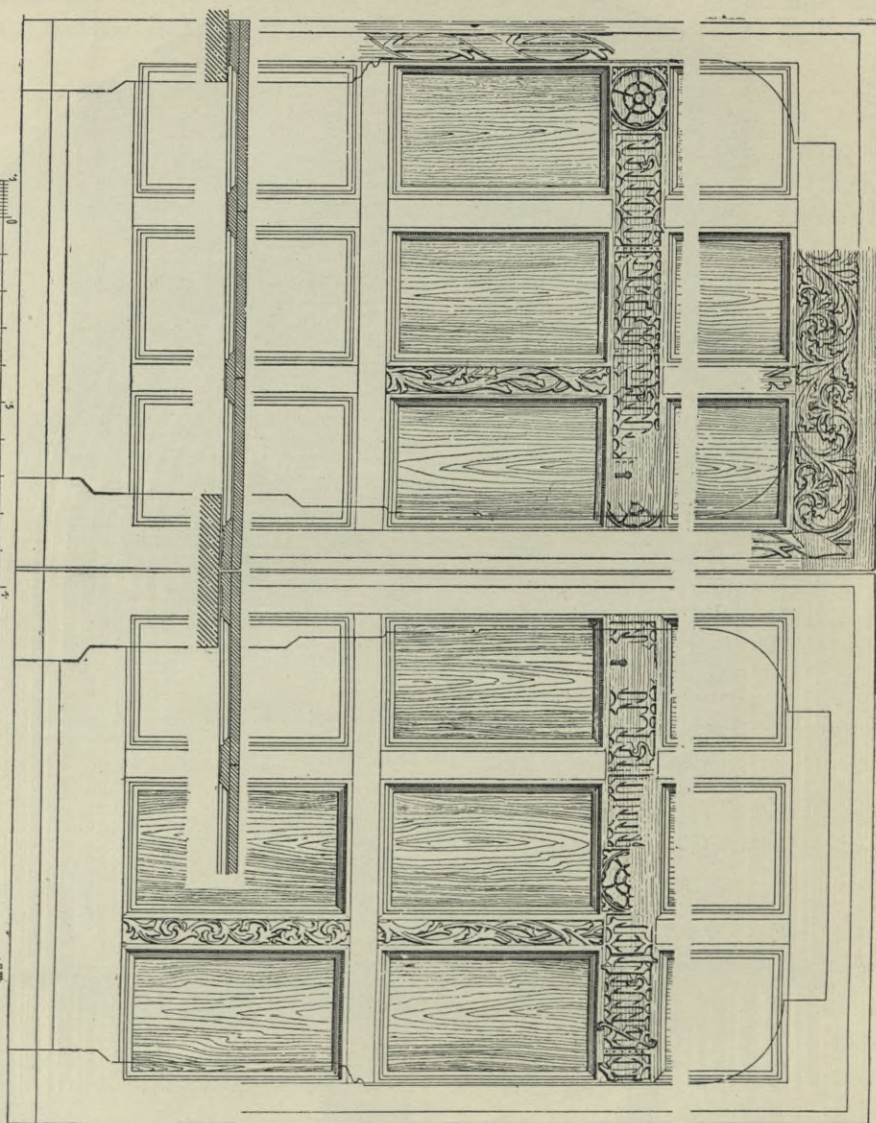

Obr. 238. Prachatice, Kostel sv. Jakuba. Portál.

v bočních lodích z lince sloupů a stěn značně vystupujících. Z pěti svorníků střední lodi jsou 2 větších rozměrů a zcela prolomené, ostatní 3 kříží dekorovány; tutéž dekoraci kříže mají svorníky — 5 po každé straně — v lodích pobočných.

Stejně sklenuto jest pole nad kruchtou, kde polovice žeber v křížem znameném svorníku se sbíhajících přerušena jest dekorativními výkvěty. Kruchtta podklenuta křížovou klenbou se žlábkovanými žeby a hladkým

Obr. 239. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Detail hlavních dveří do lodi.

svorníkem na stranu lodi opřenou o bohatě členěný pás kamenný; do kříže podklenuty jsou také věže, jejíž žlábkovitá žebra sbíhají do svorníků, z nichž jeden nese růži, druhý štít se znakem:

Nejspíše po ohni 1507, jemuž podlehl i kostel, teprve před tím opravený, povýšeny byly poboční lodi do stejné výše se střední lodí, kteráž

tehďaz nynější klenutí obdržela. Klenutí hlavní a pobočníc lodí skládá se z 9 polí a na sloupech lodí levé viděti lze patky kleneb a římsy zábradlí, z nichž lze souditi, že se zamýšlelo zaříditi zde emporu.

Z pravé lodí vede vchod do kaple sv. Barbory, z níž vedou schody a chodba na kůr v presbytáři. Má jednoduché křížové klenutí se žlábkovitými žebry, opřené o konsoly; svorníku zde není. Zde odkryta nástěnná malba: Klanění tří králů Ježíškovi, provedení primitivního z konce 16. stol.

Po dobytí města r. 1619 přenechána kaple sv. Barbory katolíkům k odbývání bohoslužby. Jižně od této jest sakristie; jest do čtverce křížem goticky avšak bez žeber sklenuta; na stěně k presbytáři odkryty staré malby: jeden obraz představuje bičování Kristovo, ostatní není dosti jasné. Roku 1760 pro povolování a trhliny v klenutí hrozila sesutím. Roku 1411 založil Ondřej Prundl kapli sv. Kříže.

Z levé lodí vedou dvěře do staré sakristie s jednoduchým křížovým klenutím se žlábkovitými žebry, konsoly a hladkým svorníkem. Dvoje dvěře postranní vedou do lodí pobočníc. Mohutnému hlavnímu portálu, sloupky a žlábkky bohatě členěnému, jež dělí sloup ve dva otvory, předchází otevřená předsíň, jejíž klenba jest bohatou sítí žlábkovitých žeber dekorována; 2 svorníky nesou růži. Všechny tři portály byly v novější době podle starých znovu zřízeny. Zajímavé jsou hlavní dvěře po způsobu tyrolském v pole rozdělené a vyřezávaným ornamentem jakož i jmény: Jakob, Peter, Paul, Marianne, Johans a růžicemi krášlené. (Viz obr. 234. až 239.)

Vysoká střecha kryta jest těžkými prejzy; krov nad lodí čtyřnásobně stojatý, původem ze zač. 16. století, vzbuzuje svou lehkou konstrukcí obdiv; nad presbytářem jest stolice ležatá. Oba krovy zachráněny při ohni r. 1832.

Sanktus hruškovité formy a šindelem krytý náleží 18. století.

R. 1468 kostel velikým nákladem opraven, vybělen a podtáflován, okna zasklena, a koupeny, protože dosavadní obrazy vypícháním očí byly zohaveny, tabule a obraz za 22 kop. Byl vnitřek chrámu celý omalován: všickni slovutnější měšťané měli na stěnách své štíty a znaky. Roku 1764 dalo město za 140 zl. kostel stářím celý sešlý a černý od mistrů vlašských, kteří se tu nahodili, vyběliti, při čemž staré malby památné a znaky ponechány a jenom prý bezcenné kupecké a cechovní značky zatřeny byly. Ještě při posledním bělení r. 1823, když byly oltáře od-souvány, nalezeny podobné malby s všelikými nápisy; erb Jana Mlejnka, jenž v Pamětní knize literátů první jest podepsán, bylo možno spatřiti r. 1823 za oltářem sv. Linharta. Také tu byli všelící svatí vyobrazení a rozličná zvířata. Kousek takového malování zanechán pro budoucí památku za oltářem sv. Antonína (tkalcovským) a uprostřed mezi oltářem Ježíška (či sv. P. Alžběty) a Pána Krista bičovaného ze strany děkanství.

Obr. 240. Prachatice. Hlavní oltář v kostele sv. Jakuba.

R. 1822 kostel vybělen a svorníky klenby v presbytáři malovány; nově vybělen kostel r. 1902, při čemž však šetřeno všeho starého; malby nástěnné mimo v kapli sv. Barbory nebyly nalezeny.

Oltářů jest mnoho. Na obraze literátském vidíme v postranních lodích 5 velkých křídlových oltářů s malbami; všechna tato umělecká díla existovala tedy ještě r. 1604. V barokní hlavní oltář se sochami sv. Trojice, sv. Jakuba, sv. Petra a Pavla, sv. Barbory a Kateřiny pojatý jsou zbytky řezaného gotického křídlového oltáře s výjevy ze života P. Marie: Zvěstování Panny Marie, narození Páně, svatí tři Králové a smrt Panny Marie. (Viz obr. 240.) V knize, z které se P. Maria na obraze Zvěstování modlí, napsáno: po jedné straně (pod sebou): Ecce Virgo Conci-piet et¹⁾ a po druhé: Ancilla Domini fiat Mihi Secundum Verbum Tuum.

V knize, z níž se jeden apoštol na obraze smrti P. Marie modlí, napsáno po jedné straně: Diffusa Est Gratia Propterea benedixit te In Æternum²⁾, po druhé: Generationibus Tuis Benedixit Deus 1653³⁾.

Na truhlíčku, na němž leží koš s Ježíškem na obraze Narození, vyřezána je značka: před poslední obnovou byl tam také letopočet 1812 (?) Roku 1716 zřízeno růžencové bratrstvo a pro ně upraven hlavní oltář přidáním 15 tajemství a soch P. Marie, sv. Dominika a sv. Kateřiny Sienské. Sochy ty jsou od sochaře z Cáhlova, *Filipa Ramblera*; zlacení provedl krumlovský malíř *Jos. Anneys*. Bratrstvo mělo pamětní knihu ozdobenou znakem Eggenberským a Schwarzenberským, 2 poháry a 12 pláštů. Po stranách jak evangelia tak epištoly v podstavcích hlavních sloupů oltářových nápisy: „Tento oltář byl obnovován r. 1653 za děkana Karla Borgmana nákladem Mat. Übermessera; r. 1844 z daru Jana Geita, zdejšího měšťanského syna a probošta v Budějovicích, za děkana a jubilára Filipa Endresa; v r. 1906 za arcikněze, děkana a jubilára Jana Šwedy z darů Marie Sacherovy a dobrodinců od Antonína Loskota.“

„Dieser Altar wurde stafirt: im J. 1653 unter dem Dechant Karl Borgman auf Kosten des Math. Übermesser; im J. 1844 durch die Spende des Johann Geit hies. Bürgersohnes und Dompropstes in Budweis unter dem Dechant u. Jubelpriester Philipp Endres; im J. 1906 unter dem Erzpriest. Dechant u. Jubelpriester Johann Šweda aus d. Spend. der Maria Sacher u. anderer Wohltäter

Obr. 241. Prachatice. Dřevěná socha Piety ze starých oltářů kostela sv. Jakuba, nyní v Dioec. museu v Č. Budějovicích.

¹⁾ Isai. 7. 14. ²⁾ Žalm 44. 3. ³⁾ Žalm 147. 13.

durch Anton Loskot.“ Oltář obnoven za děkana Filipa Enderse také r. 1822; oltář byl černě natřen, zlacení očištěno a sochy malovány malířem *Felixem Faberem*. Vzadu na oltáři znamenáno: Mathias Perger 1822 Schlosser Meister; dále:

Hetz Mathias Perger

Weghofer Ferdinandus

Faber Jacob

Tilp NN

Hess NN.

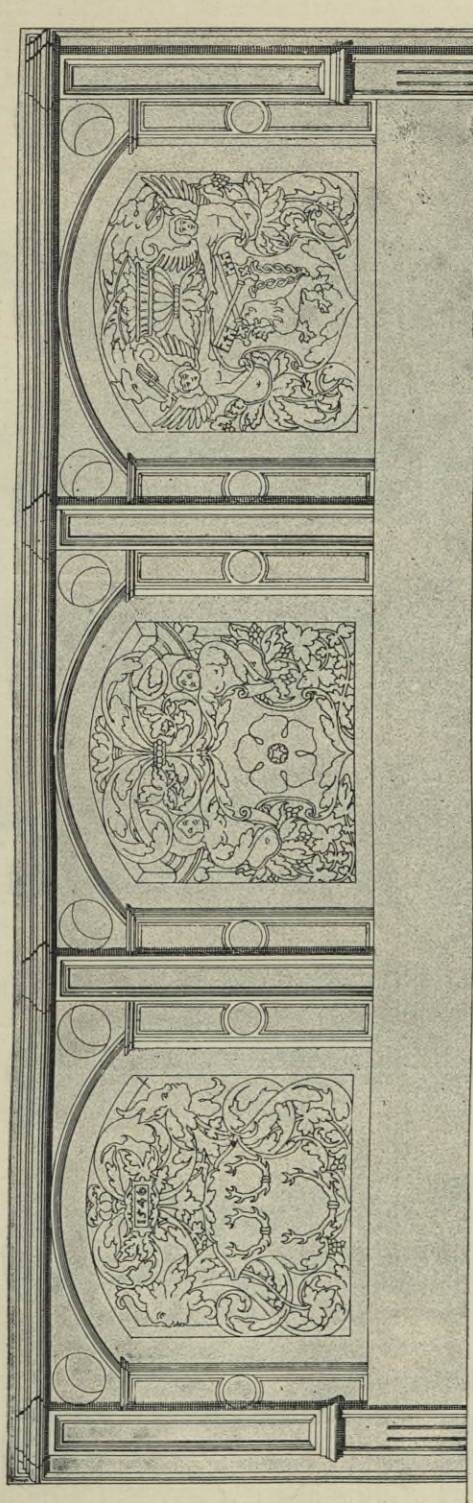

Tumba jest stará, kamenná.

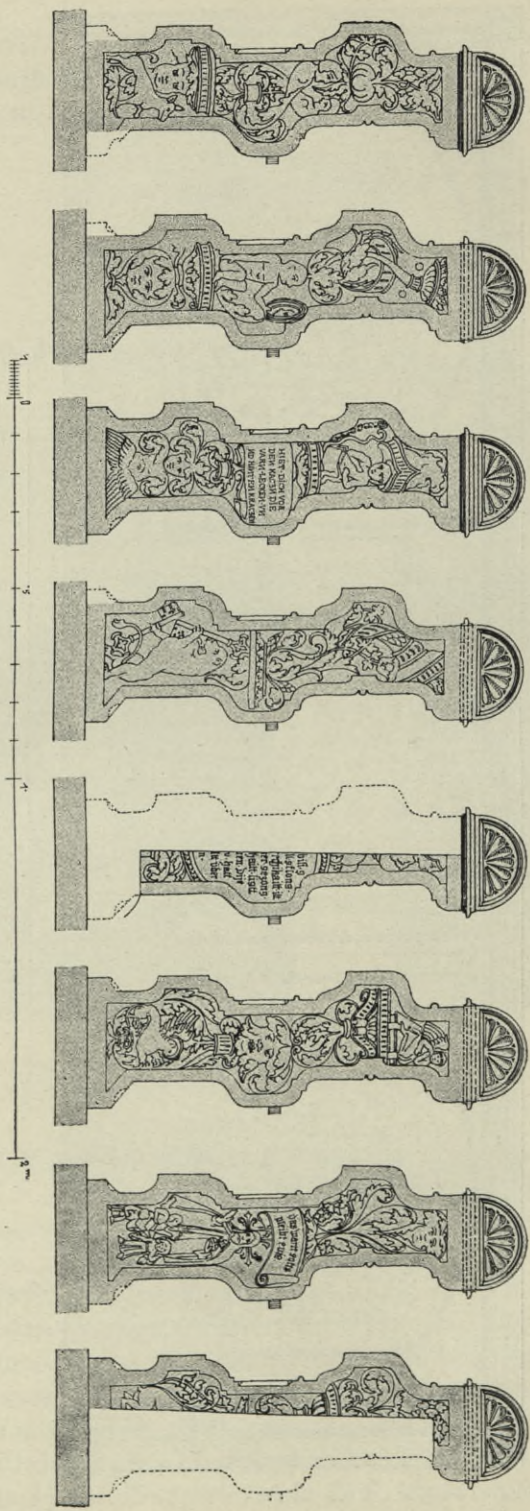

Obr. 242. a 243. Prachatice. Dřevěné sochy sv. Augustína, sv. Ludmily a sv. Floriána z kostela sv. Jakuba, nyní v Dioec. museu v Č. Budějovicích.

Roku 1714 sňat starý oltář sv. Alžběty a 1727 pořízen nový od bratrstva literáckého; byl z odkazu Veroniky Bilanské a Anny Majdaleny Pelikánové štafírován. Nyní jest literáckým nový oltář srdce Páně v pravé lodi, na němž starší socha Ježíška oblečená. Roku 1714 postaven vedle velkých chrámových dveří na levo boží „hrob“ (snad nynější oltář Matky Bolestné) a před rokem 1714 pořízen jiný nový oltář poboční (asi protější „Umučení Páně“). Z dalších starších (z pol. 18. stol.) oltářů pobočních zachovaly se pouze sv. Jana Nep. a sv. Václava, na nichž většina soch jest původu nového; ostatních 5 oltářů pseudogot. postaveno v nejnovější době a použito na nich z části starších barokních soch a obrazu černé Matky Boží na zlaté půdě. Na šperku na hrdle P. Marie nápis de Pepto B. V.,

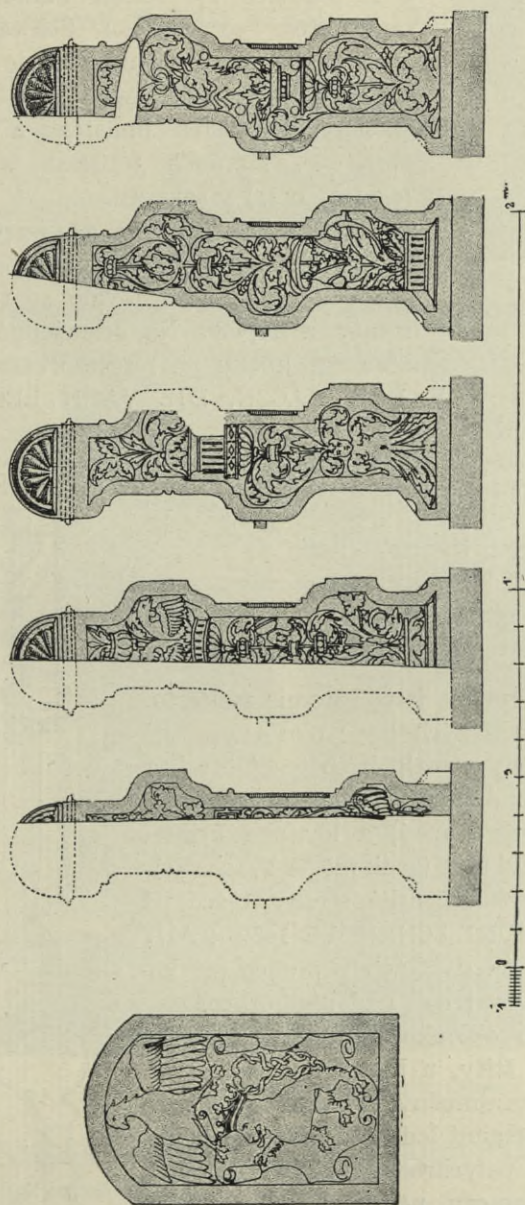

Obr. 244. Prachatice. Kostel sv. Jakuba: Lavice v lodi.

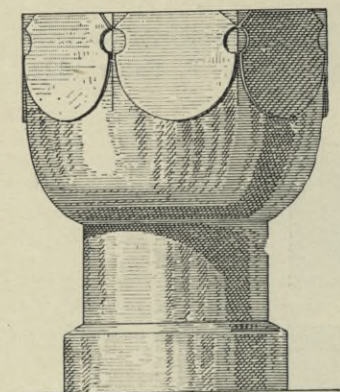
Obř. 245. Praehatice. Kostel sv. Jakuba. Lavice v Jodli.

na koruně „Roma“ a vzadu poznamenáno: Durch den Webermeister Kazimor ist es Renovirt worden 1822. 1. Zechmeister Josef Geyer F. Faber 1822.

Obr. 246. Kostel sv. Jakuba: Lavice v lodi.

Ze starých soch uloženy v Dioec. museum v Budějovicích: Pieta 0·78 vys.; Sv. Augustin 1·95 m vys.; Sv. Ludmila 0·86 m vys. a sv. Florian 0·87 m vys. (Viz obr. 241.—243.)

Obr. 247. Prachatice. Kostel sv. Jakuba:
kamenná křtitelnice.

nápis: HIET DICH VOR DEN KACZN, DIE VARN LECKEN VNND HINTEN KRACZEN.

Na jiné stolici vyobrazen Spasitel jako přítel dítek a nad ním stojí: Das wartt gotts pleibt ewig. Jiná lavice má nápis:

(dye lie)b ist g(en Himme)l gflong
dye Gerechikaitt ist (über m)er gezong,
(dye war)haitt ligtt (gefang)en
dye (undra)v hatt (dye we)litt vber(gange)n.

Co je v závorce, jest lištami přikryto. Na přední stěně mužských lavic ploše vyřezané 3 znaky: 3 parohy (znak hraběte Albrechta z Guttenstejna), nad nimi letopočet 1546, růže pětilistá (znak Rožmberský) a lev s 2 křížem položenými klíči nad ním (znak města Prachatic).

Na první stolici ženské strany těžce již čitelný nápis: SIMONT SCHEMBLE 1639 + ANT ZAVNMVLNER a na dvířkách u stolice při kazatelně štít s českým lvem, nad ním orlice.

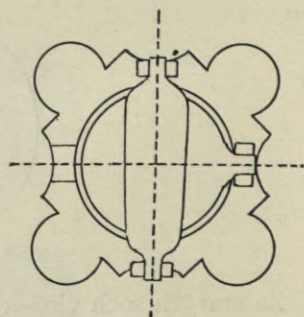
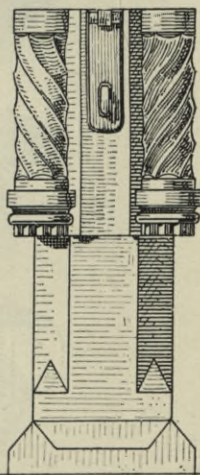
U vítězného oblouku stojí got. kamenná křtitelnice se štíty, u hlavního vchodu got. kamenný sloup na almužny. (Viz obr. 247. a 248.)

V pravé postranní lodi nad zpovědnicí jest krásně provedený polychromní relief Bičování Krista Pána z mramoru, nejušlechtlejších tvarů časné hoinoitalské renaissance. (Viz obr. 249.) Polychromování jest nové, pronikavé. Nad ním visí erb s nápisem: Martin Schusser von Griffenfe(1)s. Letopočet 1516, Truhlářem uváděný, již tu není.

Z doby barokní (18. stol.) jest také k a z a t ě l n a se sochami evangelistů a 14 oválních menších obrazů z legendy P. Marie a Kristovy; z 2. polovice 17. století Panna Maria nad sanktuářem se znakem Schwarzenberským a socha Korunované Panny Marie ve výklenku s andělíčky, zbytek někdejšího oltáře, nyní za hlavním oltářem umístěná a velmi slušný obraz P. Marie s Ježíškem z 18. století (0.60 × 0.41) v sakristii.

L a v i c e (viz obr. 244.–246.) byly zhotoveny roku 1546. Krom dvou předních, znaky ozdobených stěn, zachovalo se 12 čel s ornamenty a nápisy. Na čele jedné čte se pod obrazem kočky na řetěze uvázané žertovný

obrazem kočky na řetěze uvázané žertovný

Obr. 248. Prachatice. Kostel sv. Jakuba:
kamenný sloup almužní.

Ve vlysu pak: Also hat Gott die Welt geliebt, das er sein ainigen Sun gab, auf das Alle, die an In glauben, nicht verloren werden, Sunder das Ewig Leben haben. Johannes im 3 Capitel. Dole pod obrazem byl na tabulce nápis:

Z GERVZALEMA SE KŘIZ NESL JEŽIŠ NA ZEMI
S NIM NEGEDNAV K ZEMI KLESL NAD TEBAV STOGI KAT,

Obr. 249. Prachatice, Kostel sv. Jakuba: Mram. epitaf M. Schussera z Griffenfelsu.

který byl nahražen novým: Auf meinem Rücken schmiedeten die Sünder. Na hřbetě mém kovali hříšníci. Ps. 128. 3.

Na sloupech, na kterých kůr spočívá, v každé poboční lodi zavěšen dřevěný epitaf; v pravé lodi obsahuje obraz, jak Nikodem pomáhá Kristu nésti kříž, a pod ním obraz rodiny: po pravé straně křížku jednoho starce, 2 muže a 6 mladíků, po levé straně stařenu, 2 paní a 4 + 3 dívek,

z nichž mimo stařenu a jednu paní všichni poznamenaní křížkem jako zemřelí; nad obrazy nápis:

VIM FATI MIRAM LEONARDVS QVIPPE DYCENTO
QVAM PROCVL A PATRIO CONDIDIT OSSA SOLO!
ITALA NAM TVLIT HVNC RERV M DITTISSIMA TELLVS,
CIVIBVS INSERVIT SED PIA PRACHNA SVIS,
CVI THALAMOS ET OPES ET CONTVLIT VRBIS HONORES,
NVNC POST FATA PIOS EXHIBET ET TVMVLOS.

a pod obrazy: Letha panie M D C XXXII w pondieli po sw. Prokopu to gest pateho dne Miesicze czerwencze rano okolo osme hodiny bieh zivota sweho dokonal slowutne pocztivosti pan Jakub Khern Miesstienin a primator miesta Prachaticz · magicze · leth wieku sweho okolo LIX gehozto tielo w tomto chramie bozim gest pohrzbeno oczekawagicze weseleho z mrtvych wskrzsieni pan buh racz gemu milostiw byti.

Druhý epitaf zobrazuje Krista Pána na kříži, pod nímž klečí 2 ženy a muž. Ženy jsou označeny nápisem: Ana Samuelowá a Johanna Khernowá. Nad obrazem v tabulce nápis:

CLARISS · CONSVLTISSIMVS
Q · VIR · DN · IACOBVS · KHERN · CIVIS · ET · PRI ·
MAS REPVB · PRACHATICENSIS · PATRICIVS · DIGNIS
EXACTIS MORTALIS Æ VI · LIX · ANNIS · EX · HOC · MVNDI
SALO · IN · TRANQVILLVM · CÆLI · PORTVM · EMIGRAVIT
ANNO · MDCXXXII · MENSIS · IVLII · DIE · V · CIRCI
TER · HORAM · VIII · CVIVS ANIMÆ
DEVS MISEREATVR ·

Pod obrazem:

OCCIDITVR · KHEREN · FATALI · SORTE · IACOBVS · CONDEBAT · QVINAS
IVLIVS · ORBE · FACES · INGEMVIT · SVPER · HOC · PRACHENSIS · CVRIA ·
CASV · ET · FVDIT · LACHRYMAS · VXOR · AMATA · SVAS · ET · QVIS ·
PROH · TANTI · DOLEAT · NON · FVNERA · CIVIS · QVI · PATRIAM ·
MERITIS · IVVIT · VBIQVE · SVIS · SED · QVID · FLERE · IVVAT · FATIS ·
CONCEDIMVS · OMNES · ILLVM · HODIE · CRAS · HVNC · MORS TRVCV ·
LENTA · RAPIT ·

V dláždění chrámovém jest mnoho náhrobků, většinou již otřených. Čisti se dá náhrobek Anny Wolfartowy a Jana Übermessera; první ze žuly, 0·52 m široký, 1·15 m dlouhý, zpovědní krytý, vedle severního vchodu do poboční lodi zní:

LETA · 1555 · W AV
TERI · PO · SWA · FRA
NTISKV · VMRZELA · A
NA · MANZELKA · MAR

TINA · WOLFARTA · DCE
 RA · DOROTI · STEPA
 NKOWI · Z · STREB
 ONE PO PORODV
 DIETATKA · NAD · GE
 GI · DVSSI · PAN · BVH
 RACZ · SE · SMILOW
 ATI · A · GI MI
 LOSTIW · B ·

poslední 2 řádky stranou, uprostřed značka Wolfartů

druhý ze žuly, 0·73 m široký, 1·05 m vysoký, stojí na zdi u oltáře
 P. Marie bolestné pod severní věží a zní (podle Truhlářových zápisů):

DIESSER · STEIN · IST · GE :
 LEGT · WORDEN · A · 1691
 VNT · HIR · LIGT · BEGROBEN
 DER · WOCHLGEBOHRN
 EN · FRAV (MA)RIA FREIIN
 IN · F · PAVL · VON · ANDL
 ANNA MA AV · IHR · VO ·
 RIGER (MON · IOH · C · W ·
 VBERMESSER · MIT · SEINER
 GONTZEN FREVNDSCHOFT

GOTT · GIB · INEN · DIE · EWIGEN · RVE ·) stranou.

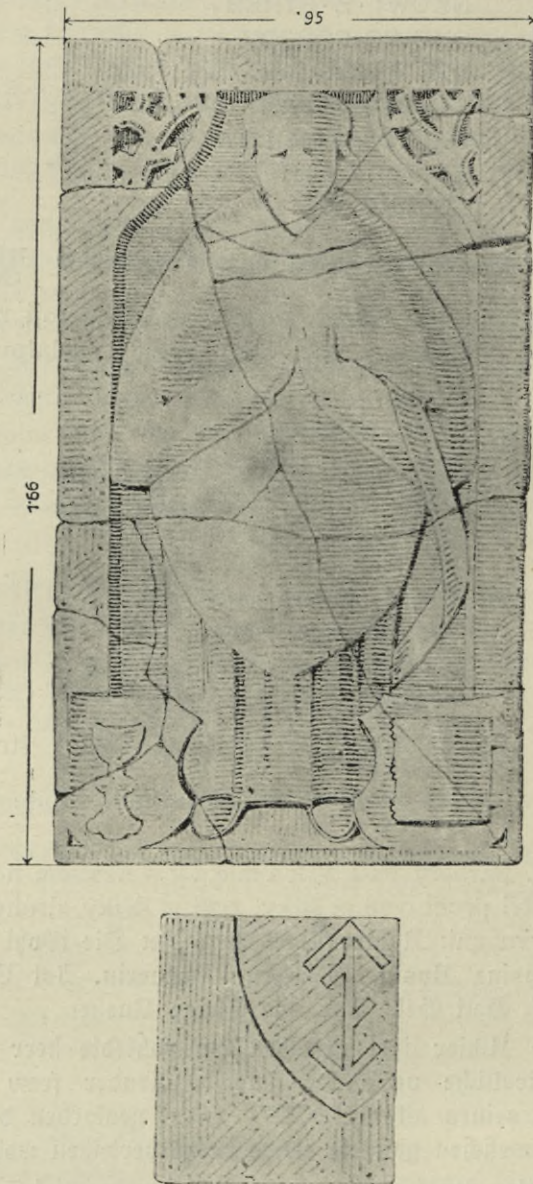
U oltáře sv. Josefa náhrobek se starým got. nápisem českým, většinou setřeným.

V kapli sv. Barbory jsou 2 k a m e n y s nápisem německým; jsou oba ze žuly a měří první 0·78 m šířky, 1·78 m délky, druhý 0·80 m šířky, 1·78 m délky; první zní: *Alhier Tiget Begraben Die Wohl Edle Gebohrne Frau Maria Rosina Rosin, Gebohrne Brunerin. Ist Verschieden den 3. October 1707. Gott Gebe Ihr Die Ewige Ruehe:*

druhý zní: *Alhier liget begraben der wohledle herr veit anton koza gewester hochfürstliche verwalter, auc heiligender frau rosinae kozin lehfere eheman. seines alters LXXVI Jahr. gestorben den XXV May MDCCXXXII. welschen gott die ewige ruehe verleihen wolle Amen.*

Do výklenku dveří vezděn náhrobek utrakvistického kněze v celé postavě s kasulí (viz obr. 250.); u nohou 2 štítky, v nichž vyobrazen kalich a kniha; měří 0·95 m šířky, 1·66 m výšky, z červeného solnohradského mramoru a na 11 kusů rozbitý; náleží 1. polovici 16. století; vedle něho deska z téhož mramoru s výplní po obou stranách zakulacenou, velikosti 73 × 40; z nápisu čitelné jen několik písmen. Na další malé tabulce z téhož mramoru, velikosti 46 × 25, lze s jistotou čísti Jakobus

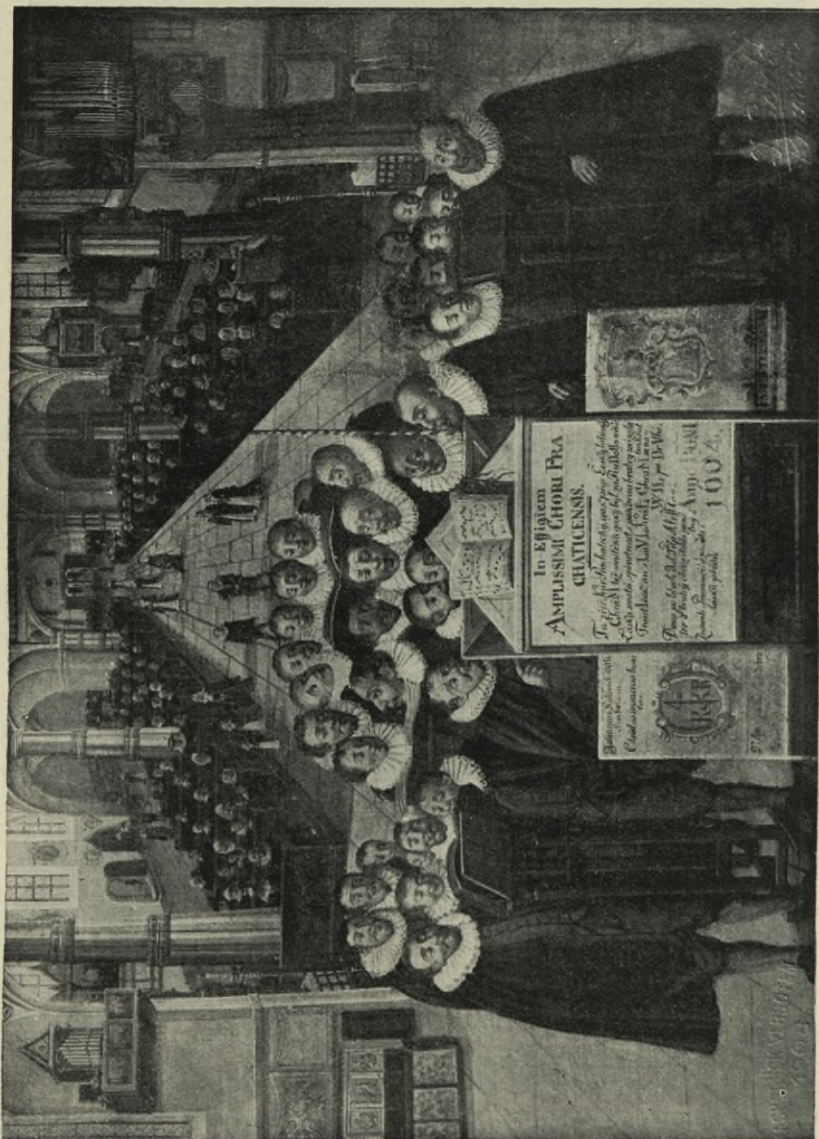
Krom těchto ještě čitelných náhrobků zasluhují povšimnutí následující:
U oltáře bolestné Panny Marie pod severní věží vedle náhrobku Über-

Obr. 250. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Mramorový náhrobek kněze a část náhrobku před severním portálem.

messera: náhrobek z domácího vápence, 1·40 m dlouhý, 0·72 m široký, se sešlapaným znakem i nápisem; podobně u vchodu severního vápencový náhrobek v dlažbě; 0·90 × 1·80, s neznalým znakem i nápisem, a po druhé straně téhož vchodu náhrobek z červeného mramoru, se setřeným znakem.

Naproti oltáři sv. Anny v dlažbě náhrobek ze žuly, 1·20 m dlouhý, 0·65 m široký, z jehož nápisu lze čísti pouze konec GEST . . . DEN + APRIL 1708; mezi oltářem Lourdským a Svatováclavským

Obr. 251. Prachatice, Kostel sv. Jakuba. Obraz literátů.

v dlažbě náhrobek žulový se sešlapaným znakem, z něhož lze rozeznati křídlo nad přílbou; před epitašem Greiffenfelsovým z vápence, 0·85 m šir., 1·66 m dl., se stopami mužské postavy, před oltářem sv. Jana Nep. s jménem Maria v záři slunce, další u jižního vchodu ze žuly 1·77 m dl., 0·82 m šir. se stopami got. nápisu; vedle vchodu jižního na zdi, ze žuly, 0·84 m

Obr. 252. Prachatice. Obraz z missálu Kaplického, v Dioec. museu v Č. Budějovicích.

šir., 1·84 m vys. se setřeným znakem (veverky?) a pod ním páska bez nápisu; u oltáře Umučení Kristova pod jižní věží u zdi 1·06 m dl. 0·64 m šir., ze žuly, se sešlapaným znakem i nápisem; tamtéž v dlažbě žulový, 1·28 m dlouhý, 0·68 m šir., se stopami: T : V : P (?) s křížkem a letopočtem nejasným 1693, krom dalších 21 náhrobních kamenů v dlažbě úplně setřených.

Konečně budiž zmíněno zbytku náhrobku se značkou, zapuštěného ve venkovní dlažbě před severním portálem a vysekané písmeny R na okoseném soklu kaple sv. Barbory.

Většina náhrobních desek je ze žuly a domácího vápence, 2 však z červeného a několik z bílého vápence, původem ze Solnohrad a Tyrol.

V a r h a n y z r. 1840. Na oblouku obě polovice spojujícím jest nápis: ORGANVM HOC ORNATVM FVIT MVNIFICENCIA CONIVGVM MATHÆI ET DOROTHEÆ HANDL 1840, pod hracím strojem na poprsní zdi: znak Schwarzenberský a městský pod společnou knížecí korunou. Roku 1582 Jan Tigler z Kingshoffen rozebral velké varhany, zhotovil nové píšťaly a naladil je za 350 kop.

Vzácnou památkou jest na kůru obraz spolku literát-ské ho, jež měšťan Jan Kulišek († 1620), jsa od r. 1589 členem, dal zhotoviti. (Viz obr. 251.) Zobrazuje nám vnitřek kostela; před oltářem literáti v tmavých pláštích u pulpitu stojí, v pozadí zbožný lid. Na prostředním pultu jest nápis: In Effigiem Amplissimi Chori Prachaticensis. Pod ním disticha od P. Frant. Slámy: Tu zříš kůr Prachatický, gak pège Česky, latinsky, Chrám též wnitřku gaký byl za RuDolfa wěku, Láska swatá, sprostnost s pokorau bratry wázala tenkrát, Frantíšek an sLaVL král Chrám se noWIL po DrVhé Dwau po letech dal Tilp Aless cantor s bratry obraz i tento památný Znowiti. Prawnucl! o znowte i lásku předů. Anno $\overline{D\text{O}N}$ 1604. Po straně levé pak: Johannes Kulissek Bkli.*) Christus immensa bonitas. Nesmírná Kristus dobrota studnice mého života. Mezi latinským a českým nápisem v malované kartuši značka

Po pravé straně na pásku písmena Z. T. Z. T., t. j. Zikmund Turnovský z Turnštejna a pod tím jeho znak: skála se vzpřímeným kozlem, pod znakem „STO TERMINVM“. Spolek literátský byl roku 1569 obnoven. Z inventáře spolku literátské ho se uvádí: Missál Kaplický (viz obr. 252. a 253.) z 2. polovice 14. století, pergamenový 37·5 cm vys., 27 cm šir. Na celém listu 15 p. v. obraz Ukřižovaného s P. Marií a sv. Janem; v rozích symboly čtyř evangelistů s nápisy:

Sanctus Matheus Evangelista Coronam de spinis posu¹⁾
 S. Johannes Ewil. Pater clarifica filium²⁾
 S. Marcus Ewn. Graf Pascha et Azi³⁾
 Scus Lucas Evangelista Appropinquabat.⁴⁾

Nápis nad křížem: Ihs. nazaren, rex iud.

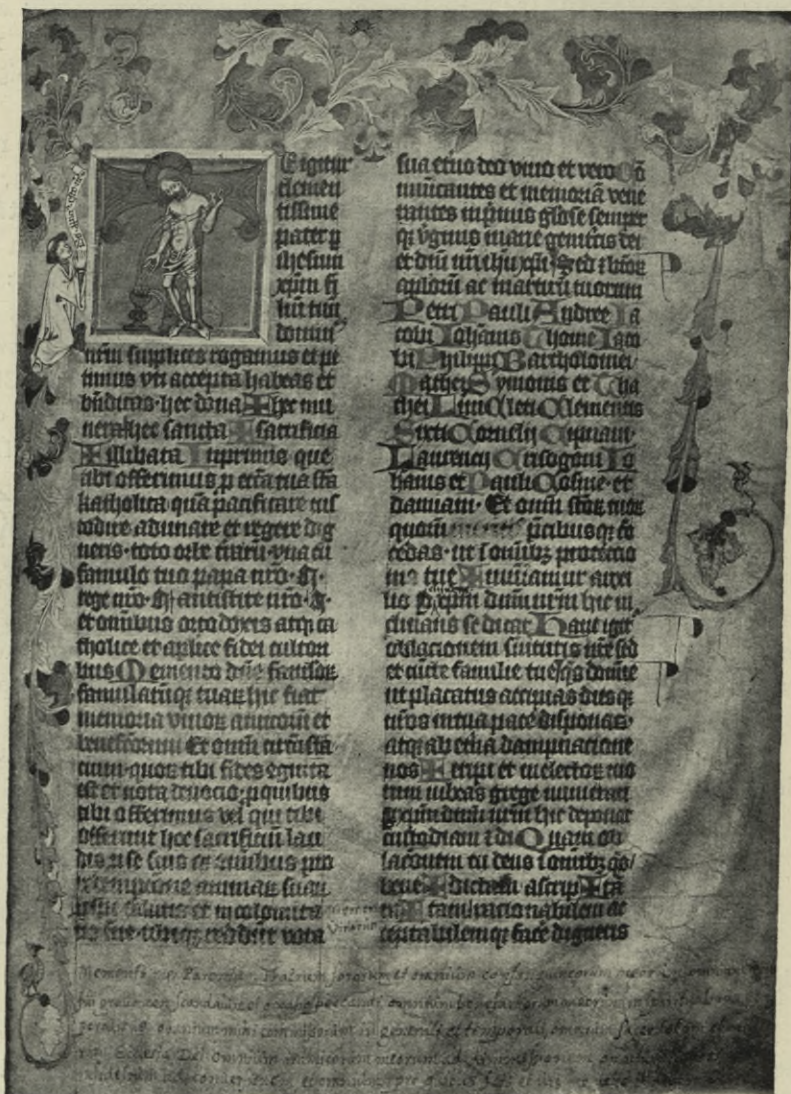
Na listu 16. iniciálka T s Kristem; vedle klečí donátor v rouše premonstrátském s nápisem v pásce: Deus propitius esto mihi. Na dalších listech iniciálka P se sv. rodinou a R se vzkříšením Páně. Uložen v dioec. museu v Č. Budějovicích.

Pamětní kniha od r. 1569. Zpěvník latinský a český s notami na papíře mal. folia vázaný v pergameně potištěném got. literou. Jest písma různého; na jednom listu poznamenáno: Scriptum Prachaticij 11. may A. d. 1615

*) Brzezniczky, jak se sám podepsal v knize literátů.

1) Mat. 27. 29. 2) Jan 12. 28. 3) Marek 14. 1. 4) Lu. 22. 1.

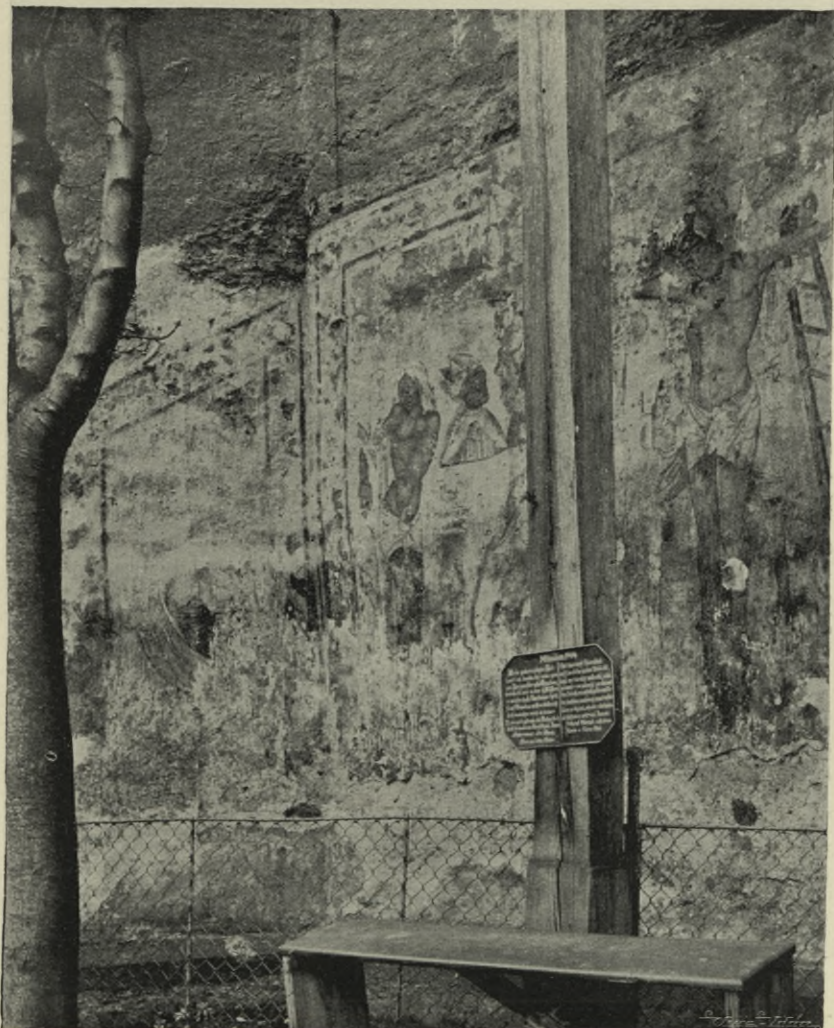
Písň české, psané got. písmem, s notami, na papíře vel. folia, vázané v pergameně got. popsaném a dvěmi inicialkami krásněm; jsou necelé, písmo vlhkostí rozmazané, na konci připsaná pozdější píseň z r. 1649.

Obr. 253. Prachatice. Inicialka z missálu Kaplického, v Dioec. museu v Č. Budějovicích.

Kancionál český na měkkém papíře velkého folia, psaný hezkou frakturou s velkými inicialkami, hlavně od Rzehorze a Zykmonda Weinmona, kteří jsou zde častěji podepsáni. 4. list končí letopočtem 1697, další s podpisem: Jan Faber dne 14. Mart. 1738, na dalším poznamenáno: Rže-

horž Antonin Wogner Služebník Raddní Miesta Prachatitz. Psáno dne 13. Martij 1700; další píseň ukončena: M. A. T. A.
die 18. Junij
1697.

Obr. 254. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Fresko Uktizování Páně na presbytáři.

Píseň psaná a touže rukou podepsaná: Yan Pawlyczek toho czasu kantor kuru czeskýho 1709; další podpis zní: Zykmund Weinmon letha 1693 za cantorstwy Jana Pawlyczka.

Kanczional kuru Czeskeho z r. 1766 hezkou frakturou psaný na tuhém papíře velkého čtverce v lepenkové vazbě a zakončen písní k sv. Jakubu, připsanou od Josepha Marka l. 1767.

Písnie při mši svaté: 10 listů mal. folia v původním zlato-červeném papíru brožovaných; psány od Josefa Fabra v hezké fraktuře s iniciálkami. Písne psané frakturou na papíře vel. folia a v starém barevném papíře

Obr. 255. Prachatice. Kostel sv. Jakuba. Freska Ukřižování Páně na presbytáři.

brožované, zakončeny podpisem: Johan Faber Prachatický, jeho monogramem, nad nímž vykreslen znak řeznický (lev s řeznickou sekyrou).

Kancionál tištěný, český, necelý, mal. folia v lepenkové vazbě, v němž list s písní k rodičce Boží s obrázkem za odvrácení morové rány, na jejímž konci vytištěno: W. c. Hollan fe.

Účetní kniha bratrstva od r. 1761—1884.

Obr. 256. Prachatice. Kostel sv. Jakuba s náměstí.

Na vnější zdi chrámu přímo za hlavním oltářem lze poněkud viděti velice cennou, poškozenou fresku (viz obr. 254. a 255.): jest složena ze tří obrazů, ovocnou bordurou zarámovaných: středního na stěně presbytáře a dvou pobočných na stěnách opěrných pilířů. Střední část zobrazuje Krista na kříži, pod nímž stojí S. P. Maria a sv. Jan Ev. a po stranách lotři, jejichž duše ve způsobu nahých dětátek v pravo anděl, v levo netopýr odnášejí; pod rameny kříže 4 poprsí: biskupa a tří světských osob, z nichž poslední má na hlavě německou noční čapku, pod nimi letopočet 155(?) —

Obr. 257. Prachatice. Kostel sv. Jakuba s Kostelní ulice.

poslední číslice není již znatelná — a nástroje utrpení: sloup s kohoutem, kopí, tyč s houbou, žebřík, metla a dutky.

Na levém opěrném pilíři: lidská kostra se závojem, na jehož hořejším konci byl v letech 1656—1669, jak alianční znak hraběte Karla Leopolda z Millesima a jeho manželky Františky Eusebie Hysrlové z Chodů († 1669) nad triumfálním obloukem dokazuje, kdysi **TRANSIT (HVMANA GLORIA)**, z něhož již čitelná; v rohu štítek se značkou:

nápis: Q(VAM CITO) část v závorce není

Na pravém pilíři vyobrazena sv. Barbora s kalichem a věží; na pásce nad ní nápis neznatelný.

Také na ostatních čtyřech stranách presbytáře lze pozorovati stopy někdejších nástěnných maleb, ve výklenku na „staré sakristii“ zase Krista na kříži s P. Marií a sv. Janem Ev.

Na opěrném pilíři presbytáře blíže vchodu na děkanství jest vsazen náhrobek Doroty Khernové, manželky Václava Kherna a dcery Michala Hilipranta, + 1570, s nápisem:

LETA · 1570 · WE CZ
 TWRTEK · PRZED MAV
 DROSTI · BOZI · VMRZE
 LA · GEST · POCTIWA · DO
 ROTH · WACLAWA · KHE
 RNA · MANZELKA · DCERA
 MICHALA · HILIPRATA ·
 A · TVTO · TIELO · GEGI ·
 W · PANV · ODPOCIWA · NA
 D · GEGI · DVSSI · PAN · BVOH
 RACZ · SE · SMILOWATI · A · W · D
 EN · WZKRZISSENI · TIEL · M
 RTWICH · K · ZIWOTV · WIEC
 ZNE MV · ZASE · WSTATI · AMEN.

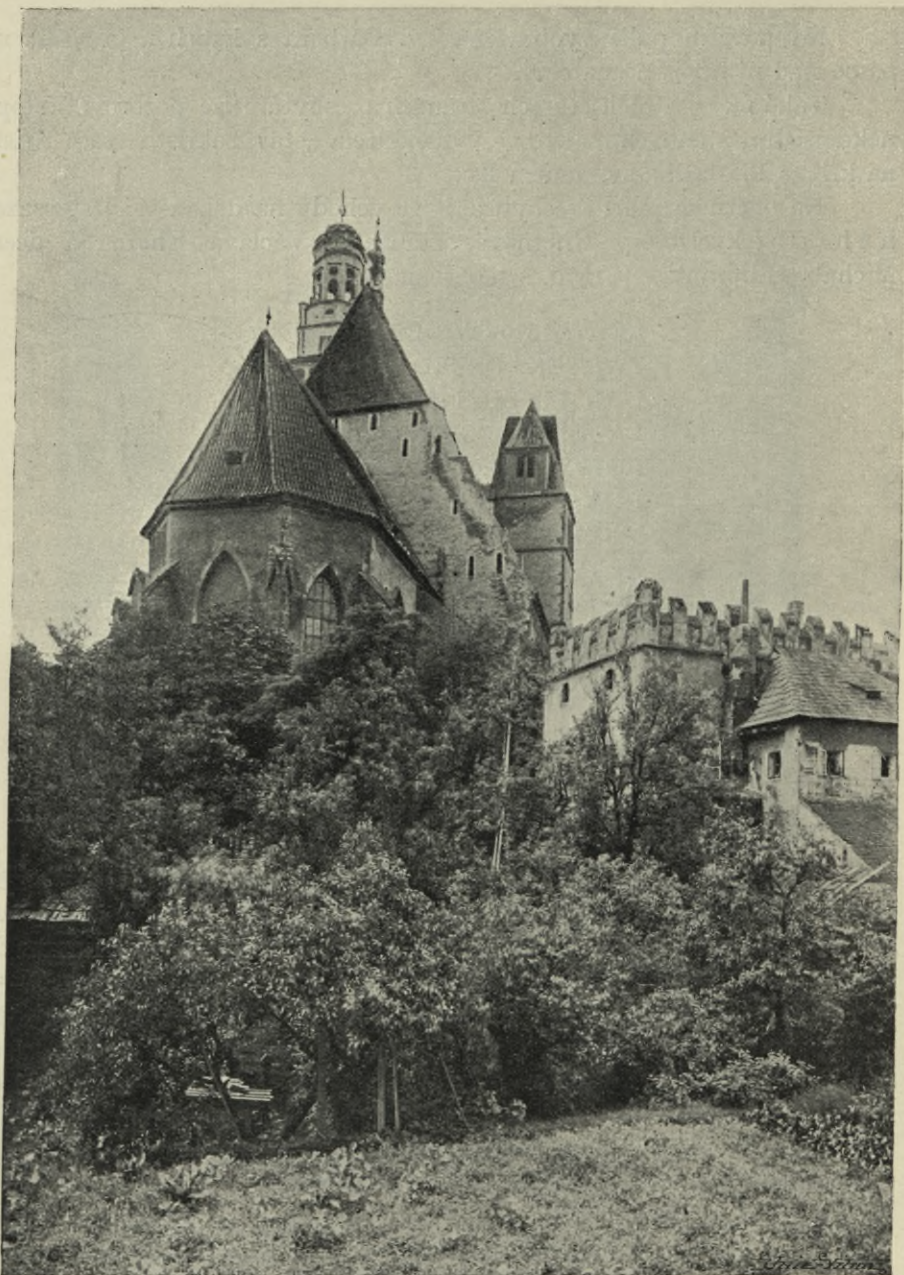
Nad nápisem v ovalu značka:

Věž e: (viz obr. 256.—259.)
 věže, pooddělené jednoduchými
 v Prachaticích „na věži v kostele“

věž i se zvony vzaly zkázu; jižnější věž jest nedostavěna; po ohni r. 1507 pokryta byla nízkým krovem. Severní jest dostavěna a mnohem vyšší; má 7 poschodí a na krákorcích vystupuje galerie. Roku 1617 dostala cibulovitou bání; nad makovicí byl plechový pozlacený orel a hvězda. R. 1752 byly výklenky nad krákorci s hořejším zábradlím pro chatrnost sebrány, na starých krákorcích nově sklenuty, místo zábradlí plným parapetem opatřeny a železnými sponami zakotveny. To zničil požár roku 1832, načež se dostalo věži nynějšího zakončení, ve formě osmistranné lucerny s kulatou bání, pobitou plechem. Vedle hlavního vchodu přiléhá k věži čtyřhranná vížka se schody na kůr, půdu a věže. Na vysoké věži jsou nové hodiny a hláska. Obě věže spojuje chodba, s níž možno přehlédnouti krov kostela.

Zvony: Zvon velký sv. Jakuba jest 31 centů těžký, měří prům. 1·38 m, šikmé výšky 1·00 m, kolmé 1·04 + 0·24 m a má dvouřádkový nápis kolem hlavy: *En * Ego * campana * nunquam * pronun-
 crio * uana * ignem * vel * bellum * aut * funus * honestum * Anno **

Obr. 258. Prachatice, Kostel sv. Jakuba z parkánu.

Domini * millesimo * quingentesimo * vicecimo * primo * Qui * me * fe-
 rit * magister * Bartholomaeus * nomen * habet * in * civitate * Prage *
 Ex * hoc * laus * Deo * patri * omnipotenti * et * beate * Mariae *

semper * virginis * et * sancto * Iacobo *. Na plášti reliefy sv. Jakuba a Panny Marie.

Na věnci nápis:

LAVS DEO SANCTÆ QVE MATRI
IN HONOREM DIVI IACOBI APOSTOLI
ALLE GVETE ZVNGEN LOBEN DAS WERK DES MEISTERS
ANNO DOMINI 1661.

2. Zvon prostřední; původní, prý z roku 1570, byl přelit, váží 12 centů a má na plášti nápis: Ignatius Hilzer ca. et reg. aulicus campanarum constructor filiusque illius Petrus Neostadii me composuerunt. A. D. MDCCLXV.

Po straně druhé relief P. Marie Bolestné a pod ní nápis: MATER DOLOROSA; měří prům. 0.98 m, šikmé výš. 0.73 m, kolmé výšky 0.78 m a jest bohatě pseudogot. ornamentován.

3. Menší zvon, jenž měří průměru 0.83 m, šikmé výš. 0.63 m, kolmé výš. 67 + 14 cm a váží 7 centů, má kolem hlavy ve dvou řádkách nápis got.: Anno * Domini * millesimo * quicentecimo * vicesimo * primo * Iai * me * fecit * magister * bartholomei * nomen * habet * in * civitate * prage * ex * hoc * laus * Deo * patri * omnipotenti * et * beate * marie * semp * v *, na plášti relief sv. Petra.

4. Nejmenší, v okně visící, 4.5 centů těžký, jímž se vždy večer v 10 hodin zvoní; měří prům. 0.56 m, šikmé výš. 0.41 m, kolmé výš. 0.46 m a měl kolem koruny nápis got.: Ave * maria * gracia * plena * dominus * fecit * benedicta * tu * in * mulheribus. Na plášti obraz Panny Marie; přelit r. 1879 a má nyní na plášti relief sv. Jana Nep. a nápis dílny:

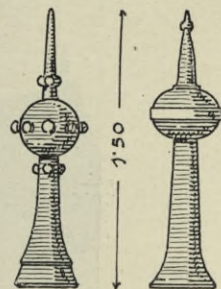
IGN · ET · PETRUS HILZER
C · RG · AUL ·
CAMP · CONSTRUCTOR
V · NEVSTADT · 1879.

5. Nad lodí chrámovou dřevěná vížka s umíráčkem těžce přístupným.

Kolem kostela byl kdysi hřbitov.

Z inventáře připomínáme: monstrance mosazná, pozlacená, paprsková, s tepanou stříbrnou obrubou, bez značky, z 18. stol., s velmi vkusnou mosaznou nohou empirovou, z doby okolo 1800, vys. 0.72 m.

Monstrance stříbrná, pozlacená, koupená v Linci za 450 zl. od Jak. Warmbergera, ve slohu pseudogot. provedená a soškami svatých čtyř evangelistů a vzkříšením Páně zakončená; má v zadu nápis: „Allmächtiger!

Obr. 259. Prachatice.
Kostel sv. Jakuba.
Makovice.

Mein Gott und Herr, ich fühlte deinen Segen: O! nimm dafür dies Haus von mir, nimm es mit Gnad entgegen. Prachatic den 22. Mai 1840 Mathäus Handl Bürger; měří výšky 0·82 m; na něm vídeňský úřední punc z r. 1840 a značka s písmeuy WM.

Ciborium stříbrné, pozlacené, noha mosazná, z 2. pol. 18. stol. na koši kupy kartuše s jmény Ježíš a Maria a nástroji umučení Páně,

Obr. 260. Prachatice. Kaple sv. Jana Nep. u dolní brány.

jinak provedení jednoduchého se značkami   a úředním puncem z r. 1806—7; vys. 0·40 m.

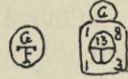
Ciborium pseudogot., bronzové, lité, pozlacené, 0·55 m vys., z Einsiedeln ve Švýcařích v novější době koupené.

Kalich stříbrný a pozlacený, s kupou a hrdlem starogotickým, nodem a nohou novou, 0·20 m vys.

Kalich stříbrný, s prolamovaným tepaným košem dobré práce z 18. stol. noha mosazná, hladká, vys. 0·25 m.

Kalich se stříbrným prolamovaným košem, na němž medaillon sv. Jana Nep., sv. Víta a sv. Barbory hrubší práce, z 1. pol. 18. stol. s nohou mosaznou ze zač. 19. stol., vysoký 0·23 m.

Kalich stříbrný, pozlacený, barokní, s vytepanými obrázky na koši: Nanebevstoupení Panny Marie, sv. Antonína a sv. Františka z konce XVIII. století; měří 0·29 výšky a znamená dvakrát, a značkou, v níž jsou písmeny AS.

Obr. 261. Prachatice. Kaple sv. Antonína u horní brány.

Relikviář stříbrný, barokní, ve způsobu monstrance, z konce 18. stol., beze značky, 0·31 m vys.

Pacifikál ve tvaru kříže, stříbrný, z konce 18. stol., noha ze začátku 19. stol., 0·32 m vys.

Relikviář mosazný, barokní, ve tvaru monstrance, z 1. pol. 19. stol.

Pacifikál nový, pseudogotický, bronzový, litý, pozlacený, vys. 0·35 m.

Kaditelnice mosazná, postříbřená, z 1. pol. 19. stol.

Stříbrná věčná lampa před hlavním oltářem, jednoduchého tvaru, z 1. pol. 19. stol.

Cínové svícny z polovice 18. stol.: 6 vysokých 0·62 m, 6 0·52 m a 2 vys. 0·52 m s letopočtem 1755 a 8 vys. 0·40 m z 19. stol.

Cínové lavabo z 1. pol. 19. stol.

Cínové věčné světlo s nápisem Jacob herbst, vyrytým lvem se sekýrou a letopočtem 1791.

KAPLE sv. Jana a Nep. (viz obr. 260.) u dolejší brány měla prý nápis: Ceho BUh znaMa UCInIL skrz hrDIInsky skUtek sWUj. Vnitř pod

Obr. 262. Prachatice. Kaple sv. Jana u horní brány.

oltářním kamenem: Tento sLib se DopLnIL a nas bIDne VIsVoboDIL. O nápisech není stopy více. Kaple v barokním slohu 1. pol. 18. století vystavěná uzavřena jest dobře provedenou železnou kovanou mříží. Obrazy z legendy sv. Jana jsou neumělé.

KAPLE bolestné P. Marie v ulici Krumlovské s hrubě řezanou sochou a ještě méně dovednou železnou mříží kovanou, z 2. pol. 18. stol.

KAPLE sv. Antonína (viz obr. 261.) na hořejším předměstí za branou Pasovskou jest založena od Jana Bilanského, r. 1730, jenž do ní pojal kamennou sochu téhož svatého, postavenou tu od kněžny M. Arnoštky z Eggenberga. Honosí se podobnou mříží kovanou jako kaple sv. Jana, v níž obsaženy písmena S. A. P. (Svatý Antonín Paduánský.)

Menší KAPLIČKA sv. Jana a Nep. (viz obr. 262.) vedle stojící jest velmi jednoduchého provedení.

Zikmund z Turnštejna postavil při rekatolisaci města štaci díla sochařského k svému domu; roku 1679 dala ji obec před radnici přenést. Dnes nikdo o ní neví.

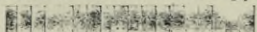
R. 1835 maloval *Felix Faber* obraz sv. Filipa Nerejského do kaple na *Li b i c h o v*. Zvon tam přenesen z dolejší městské brány, když se jím do r. 1834 delinkventům zvonívalo. Kaple přestavěna 1860/1.

STARÁ RADNICE čís. 1. na náměstí. (Viz obr. 263.—271.)

Roku 1448 vystavěl si Oldřich z Rožberka na místě nynější radnice nádherný dům, k němuž volné schody vedly. Roku 1544 prodal obci Prachatické p. Petr z Rožberka „plac a místo k hradu jeho náležitě, počna

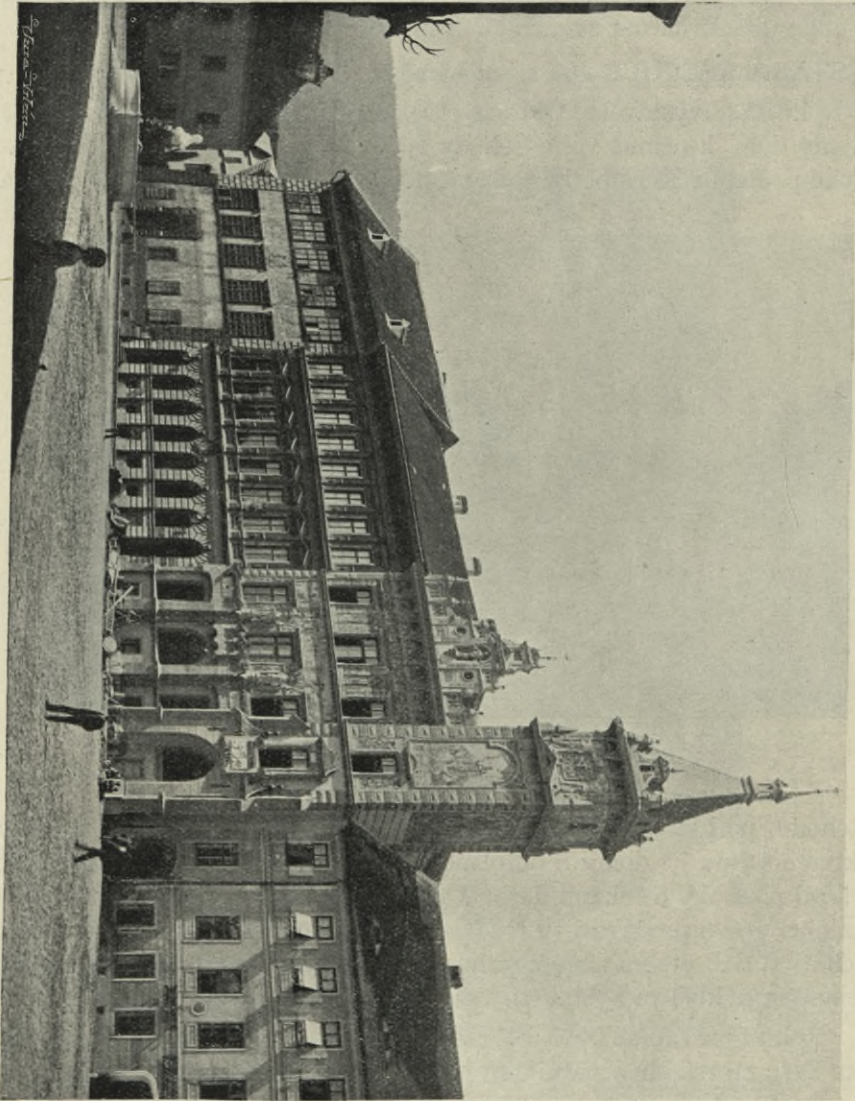
Obr. 263. Prachatice. Dnešní náměstí.

od schodu, po kterémž se na ten hrad chodí, až do domu Kozy Jankova, na kterémž jsou již domy a obročníci obecní stavěti počali“. Zámek sám se všemi pozemky a lukami daroval městu r. 1569 p. Vilém z Rožberka, dađa obci právo prodávati ty rozdělané kopaniny na stavbu nové radnice. Prachatičtí dali potom zámek strhnouti a v létech 1570—1 novou radnici s nemalým nákladem vystavěti.

Roku 1702 zapálil blesk věž radnice, avšak další nebezpečí odstraněno. Roku 1719 ztrávil oheň zadní část její a r. 1832 shořela celá.

Až do tohoto ohně, jenž celé město zničil, měla radnice vysokou prejzovou střechu s dvěma štítky vikýřovými na přední straně. Z přední strany střechy vyčnívala úhledná vížka se zvonem a hodinami. Oboustranné, vysoké, vásami zakončené štítky doplňovaly ladný celek. Willenbergův pohled na Prachatice z prvních let 17. stol. a obraz města v zámku Krumlovském ukazují nám formu vížky, která poměrně na nízkém, asi dřevěném, krychlovém podstavci, v němž se nalézaly hodiny, vyrůstala ve formě

hruškovité, vlašské bání osmistranné ve štíhlejší lucernu, podobnou stříškou zakončenou. Byla plechem kryta a železná tyč vybíhala v dvouhlavého orla s hvězdou nad ním. Při obnově po r. 1832 postavena na hřebeni nová jednoduchá vížka čtyřhranná, která však byla v novější době sne-

Obr. 264. Prachatice. Dnešní náměstí.

seny, tak že dnešní taškami krytá střecha, mnohem nižší dřívější, postrádá veškeré okrasy. Při zmíněné obnově zůstala průčelní zeď ovšem malbami, chioroscuro provedenými, ozdobena, znovuzřízena a s použitím starých motivů malován pouze fabion o 0.90 m vyčnívající. Obnovitel maleb zvětšil se jednak v hlavní římsce na obraze Justice J. Faber r. 1843.

a pod fabionem nápisem: NACH DEM BRANDE 1832 IST ES IM JAHRE 1843 WIEDER INWENDIG HERGESTELLT UND AUCH DIESER PAWION NEV BEMALT WORDEN. JACOB FABER MAHLER.

Zvláště k obrazům ctností použito červené barvy, která jediné sil-

Obr. 265. Prachatice. Stará radnice před opravou.

houettu kresby nám podává a jak osoby tak ornamentální obrubu v detailech plně kryje. Zevní architektura dvoupatrové budovy o pěti okenních osách odpovídá rozdělení vnitřnímu a jest vzhledem k zamýšlené dekoraci malbou velmi jednoduchá. Široký, kvádry žulovými vroubený, do půlkruhu sklenutý portál, jehož svorník v plastické kartuši obsahuje znak

města a nad ním rok stavby 1571, vede do přízemí málo (0.60 m) nad terrain náměstí zvýšeného; podobnými mohutnými kvádry sesíleny jsou rohy, kdežto kvádry v obou vyšších patrech jsou jen vyzděny a stejně s ostatní plochou malovány. Ve výši okenního parapetu 1. a 2. patra přepažena plocha mělce vystupujícími kamennými kordony beze všeho profilu, jediné

Obr. 266. Prachatice. Stará radnice po opravě.

kamenné překlady dvojitých oken dostaly jednoduchý profil krycí. Za to vystupuje hlavní římsa obloukovitě na 0.90 m a kryje takto dekoraci stěn alespoň před zhoubným vlivem častých zde dešťů. V římsce vyobrazeno v oválních kartuších osm ctností nápisy označených a to: Patientia (žena s beránkem), Prudentia (žena se štítem či zrcadlem), Caritas (žena vztahující ruce k 2 dítkám k ní spěchajícím), Justitia (žena s mečem a vahami, zde podepsán *J. Faber*), Fides (žena s křížem a kalichem), Spes (žena připoutaná k sloupu, u něhož stojí kotva), Fortitudo (římský voják s kopím

a štítem, proti lev k sloupu připoutaný), Temperantia (žena nalévá vodu do mísy, z níž pes pije).

Z meziokenních pilířů, z nichž tři obsahují malované výplně ozdobných rostlinných — hlavně vinných arabesek, zaujímá nejširší mužská statná postava, z jejíž úst vychází meč a lilie a v jejíž pravici je měsíc, v levici peníze. Na prsou má lví hlavu, pravá noha jest lidská, levá medvědí; pod obrazem nápis got. literou:

*Mtere me vivex et xi pefix ofia verix;
Disce frui et xi vis vivere vive diu.*

Prostor mezi okny druhého a prvního patra zaujímají čtyry obrazy k soudu se vztahující, uprostřed znak Rožmberský, držení dvěma medvědy. Jednotlivá pole dělí se malovanými lesenami. Na pásce pod erbem napsáno: WILHELMVS A ROSENBERG.

Z obrazů značí první Šalamounův soud, druhý, ve dvě polovice rozdělený, v první starší židovské před Danielem, vzađu muž od dvou oděnců odvedený, druhý přepadení Zuzany v lázni staršími židovskými, vzađu ukamenování obou lidem. Obraz třetí značí soud dvanácti soudců, před nimiž bohatý obžalovaný míní podplatiti chudého svědka neb žalobce. Mimo hlavního soudce s žezlem a zavázanýma očima jest všech 11 přisedících bez rukou. Čtvrtý obraz zase rozdělený představuje v první polovici potrestání nespravedlivého soudce (Sisamna), jemuž tři biřici svlékají kůži s těla; v druhé polovici soudí syn jeho Otanes na stolic, pokryté odřenou kůží. Podobně jako meziokenní pilíře 2. patra, jsou také v I. patře rostlinnými arabeskami vyplněny, širší pilíř zaujímá pak obraz, jak Herakles kyjem ubíjí draka; v pozadí město.

Prostor mezi okny prvního patra a malovaným kordonem přizemí zaujímá 6 zarámovaných tabulek s nápisy. Po levé straně první stojí genius s přilbou bez okras, v levé ruce drží štít s monogramem Wolfartů (Bolfartů), vedle leží koule; po pravé straně šesté tabulky stojí genius opíraje se levou nohou o kouli a nese korunovanou přilbu, z níž vyrůstá paroh jelení a štít, na němž vynačeny písmeny IMB (Invenit Martinus Bolfart).

Tabulky obsahují následující nápisy liter římských:

první RESPVBLICA NOMEN VNIVERSAE CIVITATIS EST, PRO
QVA MORI, ET NOS CVI TOTOS DARE, ET IN QVA OM
NIA NOSTRA PONERE ET QVASI CONSECRARI DE
BEMVS.
EO OMNIS VITAE NOSTRAE RATIO EST TRANSMIT
TENDA VT MAGNAM NOMINIS NOSTRI FAMAM
ET MAXIMIS IN REMPVBLICAM MERITIS COLLA
TIS POSTERIS RELINQVAMVS.

- druhá AD REMPUBLICAM PLVRIMA VENIVNT COMMO
DA, SI MODERATRIX OMNIVM RERV M PRAESTO
EST SAPIENTIA HINC AD IPSOS, QVI EAM ADEP
TI SVNT, LAVS, HONOR, DIGNITAS CONFLVIT.
EST BONI MAGISTRATVS, COMMODA CIVI
VM DEFENDERE, NON DIVELLERE, ATQVE OM
NES AEQVITATE EADEM CONTINERE.
- třetí CIVIS EST IS, QVI PATRIAM SVAM DILIGIT,
AC BONOS OMNES, SALVOS, INCOLVMESQ
DESIDERAT · CIVEM OPORTET AEQVO ET PARI
CVM CIVIBVS JVRE VIVERE NEQVE SVBMISSVM
NEQVE ABIECTVM NEC SESE EFFERENTEM, TVM IN
REPVBLICA (E)A VELLE QVAE TRANQVILLA ET HO
NESTA.
- čtvrtá MILLIES PERIRE EST MELIVS, QVAM IN SVA CI
VITATE SINE ARMORVM PRAESIDIO NON POS
SE VIVERE PRÆSIDIVM CHARITATE ET BENEVO
LENTIA CIVIVM SEPTVM OPORTET ESSE NON
ARMIS · ILLA NON EST CIVITAS KVM LEGES IN
EA NIHIL VALENT, CVM JVRA NOCENT, ET
CVM MORES DEPRAVANTVR.
- pátá] NIHIL EST TAM APTVM AD JVS CONDITIO
NEMVE NATVRÆ, QVAM LEX, SINE QVA NEC DO
MVS VLLA NEC CIVITAS NEC GENS NEC HOMI
NVM VLLVM GENVS STARE NEC RERV M NATV
RA OMNIS NEC ETIAM IPSE MVNDVS STARE
POTVERIT.
IN OMNI CIVITATE SVNT TRES SPECIES HOMINVM SCI
LICET DIVITES, MEDIOCRES ET PAVPERES INTER QVOS
OPTIMI SVNT MEDIOCRES QVIA MEDIIVM SEMPER EST
OPTIMVM ARISTO LIB 4 POLITICO ·
- šestá ARBORES VETVLAE ET INVIDAE ARBVSCVLAS
SVBNASCENTES NONNVNQVAM SVIS RAMIS
IMPEDIVNT NEC EFFLORESCERE SINVT, SIC FA
CIVNT QVIDAM SENES IN MAGISTRATV, CVM
VIDENT BONÆ INDOLIS JVVENEM INVIDIA CAP
TI VARIIS MODIS DEPRIMVNT NEC PROFICERE
SINVT
MVLTORVM IMPROBITATE DEP(R)ESSA VERITAS
TANDEM EMERGIT IN LVCEM.

Nápis nad obrazem zní:

Bohaty chytřec wida zle wyhne se
 Chudy przed se gda w sskodu uwaly se
 Prawem každy newinny bywa dawen
 Skrz dary winny bywa pomsty zbawen
 Prawo pawučinie se przyrownawa
 Gijz brauk prorazij musska w nij zustawa.

Obrazy zhotoveny podle Holbeinova „Tance smrti“.

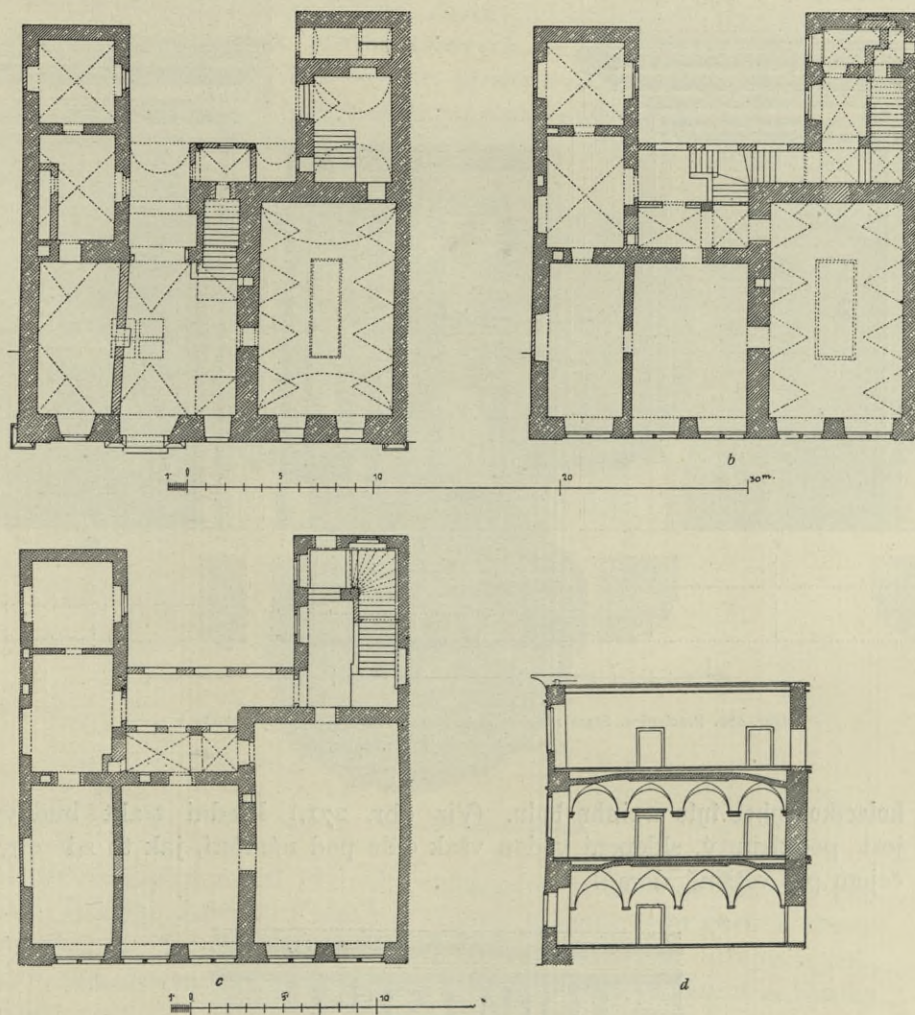

Obr. 268. Prachatice. Stará radnice: křivý soudce.

Nad přízemními okny malovaná římsa s volutovým zakončením.

Schaller připomíná roku 1786, že bylo také hebrejské a řecké nápisy viděti. R. 1909—10 opravena fačada malířem *Lukeschem*. Značnějším změnám podlehla během dlouhého trvání budova uvnitř. (Viz obr. 269. a 270.) Původně bylo v přízemí i všech patrech po dvou velkých sících k náměstí obrácených a po dvou malých pokojích do dvora; mimo to honosila se budova nádhernějším volným schodištěm do 1. patra vedoucím,

z něhož zůstaly podnes jediné zazděné dva sloupy kamenné; přístup z 1. do 2. patra zprostředkovaly schody vedlejší. Dosud v původní rozsáhlosti zachovaly se pouze 2 sklenuté síně v přízemí a 1. patře, vedlejší 2 pokojíky a poboční schodiště; jinak budově již v 18. století dostalo se částečné

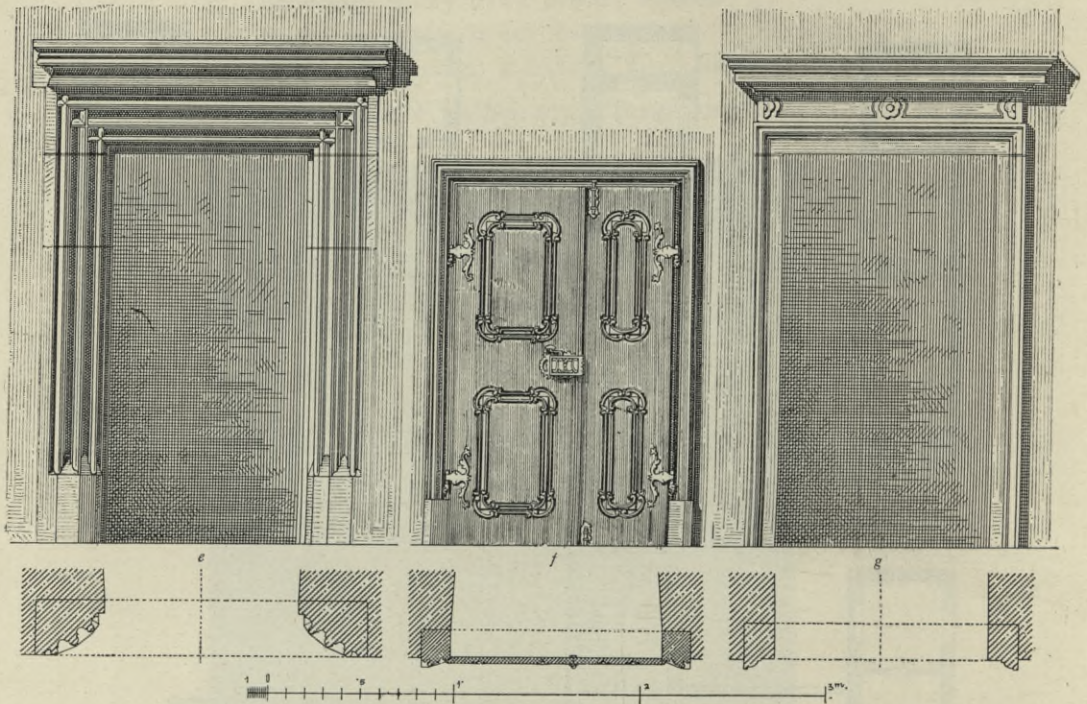

Obr. 269. Prachatice. Stará radnice: půdorys a) přízemí. b) 1. patra. c) 2. patra. d) průřez.

opravy a po ohni roku 1843 důkladné přestavby. K síni přízemní vede kamenný portál, sice goticky profilovaný, avšak již v duchu renaissance; kamenný portálek v síni 1. patra jest čistě renaissanční.

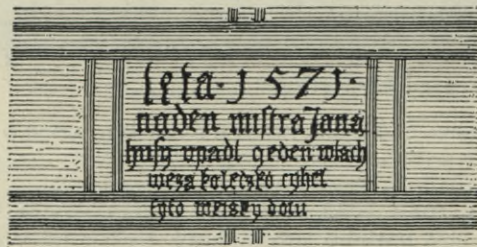
Následkem přestaveb, zvláště zrušením hlavních schodů a úpravou nových změnila se dvorní fačada: ze schodiště zbyly pouze 2 kamenné sloupy, do nového zdiva vestavěné a parapetní zeď; v hořejších patrech

přistavěna spojovací chodba. Poboční trakty dvorní jsou dekorovány sgraffitovanou rustikou, mezi okny druhého patra stojí napsáno starým písmem: *Leťa 1571 na den mistra Jana Husy upadl Geden wlach, weza*

Obr. 270. Prachatice. Stará radnice: e) kamenný veněť v přizemí, f) dvěře v museu, g) kamenný veněť v 1. patře.

kolezko ryhel bylo vešsky dolu. (Viz obr. 271.) Přední trakt budovy jest podklenutý, sklepení vedou však dále pod náměstí, jak to zde obyčejem při většině domů.

Obr. 271. Prachatice. Stará radnice: Nápís na dvorním křídle.

Přistavěný dvorní trakt, v němž umístěny jsou trestnice, poukazuje letopočtem na rok 1872.

V přízemní síni staré radnice umístěno městské museum. Založeno teprve v nejnovější době, zasahuje do všech oborů, nejen uměleckých a uměl. průmyslových. Přirozeně jest zde praehistorie zastoupena málem: vykopávkami na Pobočí jižně od Vítějic, kde nalezeno pohřebiště o 20—30 hrobích, z nichž dobyto: zbytky lidských kostí, také kostí ornamentovaných a z lebek, pohřbů žárových, uhlí a opalový nožík, několik střepů z hrobů Janských u Netolic, přesleny od Vostrova a Prachatic ze staveniště gymnasia, střepy z okolí Starých Prachatic, Vostrova, Žernovic a Dvoru, bronzovým kopím a železným srpem od Fefrů, železným hrotem

Obr. 272. Prachatic. Městské pečeti.

a skleněnými perlami od Petrovic, skleněnými perlami od Starých Prachatic, Horního Záblatí, Křeplíc a Volovic a jantarovou perlí z okresu Vimperkského. K této druží se menší nálezy středověké: střepy nádob, kachlů, skla, železných hřebů, podkov a jiných předmětů hlavně ze Skalky a okolí.

Stavebních předmětů je zde řada (viz obr. 213. *b, c*, 306. *a, b* a 412. *d*): kamenná hlava z okenního ostění někdejšího Merwaldova domu, zbořeného r. 1901. Svorník předhradní brány Písecké s letopočtem 1527. Kus tesaného pískovce, asi z téže brány, s nápisem: *Sigillum Civitatis*, rožmberská růže, asi taktéž z brány. Gotická kamenná žebra a konsoly z někdejšího Merwaldova domu. Got. profilovaný sloup z kostela Zbitinského; prohloubený kámen k uhasínání pochodní.

Sem budiž přidělena také socha spravedlnosti kdysi na kašně uprostřed náměstí postavená a po zavedení vody v době novější i s kašnou, od-

Obr. 273. Prachatice. Městské, cechovní a soukromé pečeti.

Obr. 274. Prachatice. Dnešní náměstí s někdejší pivovarem Rumpalovým.

klizená. Jest primitivnějšího provedení z černé žuly; podstavec, na němž již dříve stávala, sahá do doby 1583 (viz o kašně na jiném místě). Dále menší sošky, mezi nimi: poprsí P. Marie s Ježíškem asi z 15. století se stopami staré malby.

Nábytek jest dosud málo zastoupen:

psacím stolkem, kulečnickem z 1. pol. 19. stol., truhlami zdejších cechů hlavně z 18. století, domácími lékárníčkami, malovanou truhlou z r. 1832, druhou z r. 1834, psacím stolem vykládaným z 1. pol. 19. stol., prádelníkem z 2. pol. 18. stol.

Hudební nástroje:

pianem od Ferd. Hofmanna z Vídně (zač. 19. stol.), klavirchordem primitivní práci z 18. stol. (?).

Z drobnějších věcí sluší připomenouti: ze železa a kovů jiných: kované kříže ze hřbitova Staro-Prachatického, staré zámky, z nichž nejstarší jest se dveří staré sakristie děkanského chrámu, klíče, železné rameno s košem z domu čís. 45 na náměstí, kdysi sloužící k osvětlování města smolnicí; staré plechové lucerny, svícny, kratiknoty, mlýnky na mletí kávy, stoličky na ohniště, kleště na oplatky, ostruhy, podkovy, třmeny.

Pečetidla městská, z nichž jedno ze stříbra, a cechovní (viz obr. 272., 273.), kapesní hodinky, mezi nimi velmi krásného provedení jsou od *Michaela Krumpfhuebra*, prstýnky, měděná konev cechu kovářského z roku 1793.

Ze dřeva: formy na perník, ferule cechovní, dýmky.
 Z kůže: právo pletené, pasy, vyšívané pávím peřím.
 Ze skla: sklenice z 19. stol.

Obr. 275. Prachatice. Někdejší pivovar Rumpalův č. 41 na náměstí.

Z hlíny: různé nádoby z 18. a 19. st., kachlíky renaiss. z Köppelhofu
 a ze staveniště gymnasia, vasa z kaple sv. Petra a Pavla, staroprachatické.
 Z kameniny: talíře z Dalvice, Klenče a jiné.
 Z papíru a látky: vějíře, čepce zlaté, stříbrné, krajkové.

Z kosti: ženské hřebínky, různé tabatěrky, také z jiných hmot (cí-nové).

Obrazy: menší obrazy olej., mezi nimiž obraz Mariacelský, kopie Uherského z doby králů Anjouských, se znaky.

Na skle: z Kvildy a selské z Bavor.

2 obrazy, akvarely zvířat, od Antonína Lochmanna z Písku;

Obr. 276. Prachatice. Knižecí Schwarzenberský dům před opravou č. 169 na náměstí.

z obrázky sv. Benedikta a sv. Školastiky, na pergameně, z 2. pol. 18. stol.; rytiny různé, mezi nimi korunování cís. Marie Teresie za královnu českou.

náboženské: relikviáře z 18. století, židovská mosaz. visutá lampička; zbraně: pušky z 19. stol., kordy a meče z 17.—19. stol., z nichž meč nejstarší nalezen u Brenntenbergu, kamenné a železné koule a hroty.

Národní garda a sbor ostrostřelců zastoupeny jsou: klobouky, šatstvem, puškami, prapory a terči, z nichž pozornost poutají terče s pobleďy na náměstí a okolí kostela z doby před ohněm 1816, 1830, 1831. (Viz obr. 220.)

Museum vyniká hlavně v písemných památkách, týkajících se dějin města. Sem náleží: velká pamětní kniha pergamenová, založená 1534,

v slepě tlačené kožené vazbě vázaná a mosazným kováním opatřená, vedená až do nejnovější doby.

Vedle ní menší taktéž v 16. stol. založená a v kůži vázaná pamětní

Obr. 277. Prachatice. Knížecí Schwarzenberský dům č. 169 před opravou.

kniha, obě hlavně s obsahem českým; dále sem náleží: velký latinský kancionál pravidelného písma a jednoduchých iniciálek, vázaný v tuhých kožených slepě tlačených deskách, s mosazným těžkým kováním a nápisem: SYXTVS STEINHAVER INTROLIGATOR ANNO 1554.

Účty o solném obchodě až do r. 1584 sahající, cedulkové registry solné z let 1630—33, Rejstra smluvnij z r. 1530 a řada listin na pergameně,

Obr. 278. Prachatice. Knížecí Schwarzenberský dům č. 169 před opravou.

týkajících se práv města, řemesel a pod. Také značnější množství starších tištěných knih, mezi nimi německá bible s rytinami Jana Ulricha Krausse z r. 1702.

PIVOVAR (viz obr. 274., 275.), někdy Rumpalův, nyní sladovna č. 41 na náměstí jest od r. 1832 také o své štítý oloupen; stěny nad loubím

Obr. 279. Prachatice. Knížecí Schwarzenberský dům č. 169 před opravou.

pokryty jsou sgraffity na červenohnědé půdě. Hlavní obraz pod okny znázorňuje bitvu antický oděných bojovníků na koních i pěších, nad níž

na pilířích meziokenních vyobrazeno jest 5 lancknechtů (pištec, bubeník, voják s mečem, praporečník a kopinník); pod bitvou v trojstranných polích loubí grotesky a ornamenty. Na straně kratší ve stanu spící vojevůdce, v 2. stanu 2 vojínové popíjí; nad nimi kopinník a šašek s korbelem. Připojený nápis: Renovirt 1863 připomíná opravu, kterou obrazy byly značně poškozeny. Tenkrátě pomalována také římsa a přimalování popíjející vojínové v stanu. Pivovar náleží k oné skupině domů, k jichž postavení Petr z Rožmberka dal povolení; původní, až do ulice kostelní sahající náměstí, takto velmi zúženo. Do domu vedou vrata s kamenným gotickým profilovaným ostěním hrotitého oblouku. (Viz obr. 288 a.) Vnitřek neposkytuje nic architektonicky cenného.

Obr. 280. Prachatice. Knížecí Schwarzenberský dům č. 169 na náměstí před opravou.

DŮM KNÍŽECÍ Schwarzenberský č. 169 na náměstí. (Viz obr. 276. až 285.) Byl kdysi attikou a sgraffitovanými malbami po celém zevnějšku dekorován, z nichž většina asi po ohni r. 1832 vzala za své. Při poslední opravě r. 1889 odkryty malby celou jižní stranu zaujímaví, rozdělené na 5 pruhů, přerušených okny a jejich prolamovaných a nově omítnutých ploch. V nejhořejším úzkém proužku jest velká společnost mužů, která se oddává zábavě s ženami a pítí; k tomu poukazuje také nápis, z něhož se zachovalo: ... SO · FINT · MAN · DIE · (F)IEDER · SICH WOL KENT · · · B · ICH · IST · BES · | ICH · WIE · WOL · MANS, N · · DRINCK · ICH · WEIN · SO · VERDIRB · V · W · VERDORB · · NEINT · NAMO · SI · AIN · ICH · DRINCK · ICH · WASSER · SO SI AIN · MAL · · EREN 1573.

Z vedlejšího obrazu viděti pouze spodní část mužské postavy a kopyta z zvířat, po čemž následuje sv. Jiří na koni, jak kopím ubíjí draka; na posledním obrázku téže řady bylo viděti několik osob u korunované osoby

Obr. 28r. Prachatice. Knížecí Schwarzenberský dům č. 169 po opravě.

sedící na lišce; dnes viděti pouze malou část jeho, ostatní zakryto novou omítkou.

Druhá řada počíná lancknechtem s praporem a mečem a štekajícím psíkem; po nich přijde mezi okny společnost 2 párků: první se džbánky u nohou a v rukou, druhý s květinami; za druhým oknem mořská panna s dvojím rybím ocasem. V další plné, zazděném starém oknem přerušené polovici část vojenského tábora s polními stany a vyzvání Goliáše Davidem k souboji.

V 3. řadě pod lancknechtem jest několik osob nejasného děje; po nich následuje smečka psů za zvěří, jen z části znatelnou, hnanou lovcem na koni s kopím, za ním trubač, omítkou zakrytý, a honec s kopím pod stromy. Dále lidská postava se slonem a vojenský tábor se zabitým Goliášem (?).

Ve 4. řadě vymalována hra dětí kolem slepé báby, mezi okny pozdvihování nejsvětějšího před oltářem, při čemž několik stařen nenuceně klepem se baví, jež jim ďábel měchem do uší⁷fouká, při čemž z čerti hříchy

Obr. 282. Prachatice. Knížecí Schwarzenberský dům 169 po opravě.

žen na pergamenové blány zapisují, z nichž jeden popsanou blánu zuby roztahuje. Za oknem necelý jezdec na koni. Vedle dobře zachovaný obraz prodej Josefa kupcům Egyptským, čemuž odpovídá nápis za zazděným starým okénkem:

VERACHTEN
 DVOT NIT · GV
 OT GOT STRA
 FT ALLEN IBER
 MVOT · WAS M
 NIC(O)P NC (NFI)
 AV · HAT · VERAC
 T IEST · IECZ(A)R
 FRAC · · CXI (?)

Pod oknem a nápisem ornamentovaná výplň a vedle ní 3 nejasné lidské postavy.

Pátá řada porušena jest zarděnými starými a vybouranými novými okny; zbyly pouze 2 mušle nad starými okny a část mužské postavy, která drží v ruce jakous nádobu. Nejzajímavější, byť i nejméně zachovalý jest poslední obraz, pohled na město Prachatice, město s hradbami, branou a věží, k němuž se blíží 2 ozbrojenci, z nichž jeden drží hůl velitelskou,

Obr. 283. Prachatice. Knižecí Schwarzenberský dům č. 169 po opravě.]

na koních a za nimi vojsko s praporem v čele, na němž jest zobrazen kalich. Vedle obrazu část šaška.

Čelní, k náměstí obrácená fronta, v které se otvírá kamenný kvádrový portál s kartuší a znakem Schwarzenberským, podlehla časem a hlavně snad po ohni r. 1832 velké změně, tak že se zde ze staré dekorace zachoval pouze úzký proužek, v němž lze nahoře znáti mužskou postavu s korbelem, pod ní delfína, dále výklenek s ženskou postavou a ještě níže 2 skupiny osob, jen z části zachované. Uvnitř udrželo se na stropěch 1. patra ploché rámování.

K výše uvedeným veřejným budovám připojujeme ještě tyto soukromé stavby, při čemž uvedeny a další paměti zachovány budtež také ony, které novější době padly již za obět. Sem náležejí:

DŮM ŽĎÁRSKÝCH č. 13 na náměstí (viz cbr. 286.); řadil se co do výstavnosti a bohatosti dekoru zevního hned za radnici, avšak jen v 1. patře zachoval si pestře barevný svůj šat. Budova úzká, o 3 okenních osách, dvojpatrová, vybíhající ve štít s pilířky vásovitě zakončenými, z nichž vystupují bāně se štítky a hvězdami. Vysoký vlis hlavní římsy rozčleněn jest konsolami; římsa lunetová značně nad 1. patro vyčnívající pomáhala chrániti obrazy zde umístěné. Z nepatrných zbytků nápisů pod architravem druhého

Obr. 284. Prachatice. Knižecí Schwarzenberský dům č. 169 po opravě.

patra: . . VS · D · B III | TYRANIS VLASTAE IVG | NEZAMISL · D · B · IIII |
 NATA DVX BO · V | VOVENVS DV · B · 6 | VINSLAVS DVX . . . CRE-
 ZOMIE . . dá se souditi, že stěny dnes holé pokryty byly obrazy prvních
 panovníkův českých. Další řadu jich shledáváme v lunetách římsy nad
 1. patrem s těmito nápisy: VENCESLAVS : IIII : REX : B : XII, | SIGI-
 SMVND' CÆ S · B : R : XIII, | ALBERT' CÆ S · B · R · XIV, | LADISLAVS
 B · R · XV, | GEORGIVS BO · REX XVI, | VLADISLAVS B · R · XVII, |
 LVDOVICVS B · R · XVIII. | FERDINAND' CÆ S · AVG · B · R · XIX, |
 MAXIMILIAN' CÆ S · B · R · XX RVDOLPH · D · G · R · I · SEM · AVG | . . .
 Mezi nimi ve výklencích jsou puttí s loutnou, bubny, citerou, harfou
 a rybou (prý podle Luca della Robbia).

Na pilířích meziokenních vyobrazeny jsou allegorie s nápisy: Justicia (žena s mečem a váhou), Paciencia (s křížem a palmou), Prudencia (se zrcátkem) a Fortitudo (vojín se štítem, v němž lví hlava, hadem kolem levé ruky a sloupem pod pažďí).

Parapet pod okny zdobí 3 znaky: dvojhlavý orel císařský, na jehož křídlech jsou již málo znatelné erby zemí českých Moravy, Slezska, Hořejší a Dolejší Lužice, český lev a znak města Prachatic. Mezi znaky 2 allegorické

Obr. 285. Prachatice. Knížecí Schwarzenberský dům č. 169 po opravě.

obrazy Gloria (ženský genius zvedá římskou korunu, ke které nese putti žezlo a říšské jablko) a Viktoria (vojín s mečem a přilbou a putti hlásající vítězství). Medaillony sousedící s 1. a 3. znakem nejsou již znatelný; nejkrainější podávají zprávy o umělcích. Nad 1. oválem čteme jasně: Josef Fargit miestenin z českých Budějic; v posledním nahoře na pásku: SPERNITVR HIC PETA; pod tím letopočet 1604, ve štítě S. H. (třetí již není znatelné) a vespod (S)ebestia(n Hagen). Písmena v závorkách již odpadla.

Podle Slámy-Šofferle býval na domě dříve ještě tento latinský nápis: BENEDIC DOMINE DOMVM ISTAM ET OMNES HABITANTES IN ILLA SITQVE IN ILLA SANITAS, CASTITAS, HVMANITAS, SANCTITAS, VIRTVS, VICTORIA, FIDES, SPES, CHARITAS, TEMPERANTIA, POTENTIA,

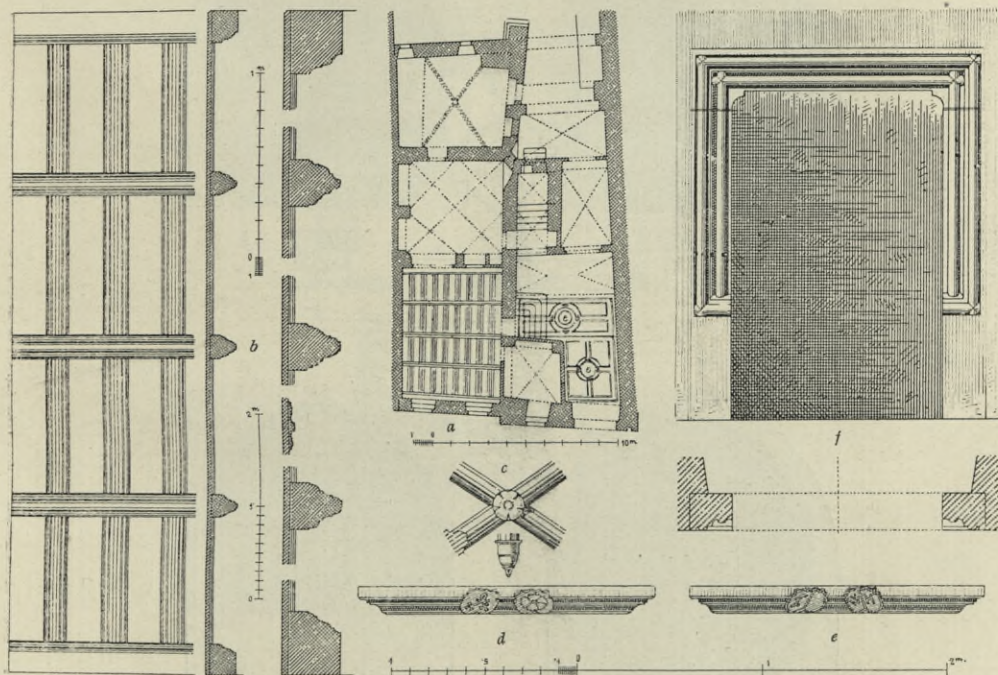

Obr. 286. Prachatice. Dům Žďárských č. 13 na náměstí.

SPIRITUALIS DISCIPLINA ET OBEDIENTIA PER INFINITA SAECVLA AMEN. DEVS HAS AEDES CVSTODIERIT ET DEFENDERIT INANITER HOMINVM VIRES CONTENDVNT. Dům postaven od Josefa Fargita, mistra a měštěnína z Č. Budějovic, pro Tomáše a Kateřinu Sytrovy z Volar. Malby provedl *Šebestián Hagen*. Naproti radnici a jiným domům, při nichž převládá ton šedý, vážný, jsou malby na domě tomto pestré a nepostrádaly prý podle Mikovce ani zlata za pozadí.]

Do domu vede kamenný portál, do půlkruhu sklenutý z kvádrů. Vnitřek v posledních letech přestavěn. Malby restauroval r. 1911 malíř *Lukesch*.

DŮM č. 11. (viz obr. 287., JUDr. Jos. Pluhař) na náměstí jest dvoupatrový, přední část v přízemí zachovala se ještě z 16. století. Průjezd z části se stropem štukovým, podobným oněm v č. 45., také zadní do dvora obrácená místnost má při jednodušší křížové klenbě žebra a konsolky podobné, jako jsou v arkýři č. 45 a v jednom pokojíčku na děkanství. Dvojokenní

Obr. 287. Prachatice. Dům Dra J. Pluhaře č. 11 na náměstí: a) půdorys přízemí, b) dřevěný strop v přízemí, c) detaily klenby. d e) římsy nad okny. f) kamenné ostění 1. patra.

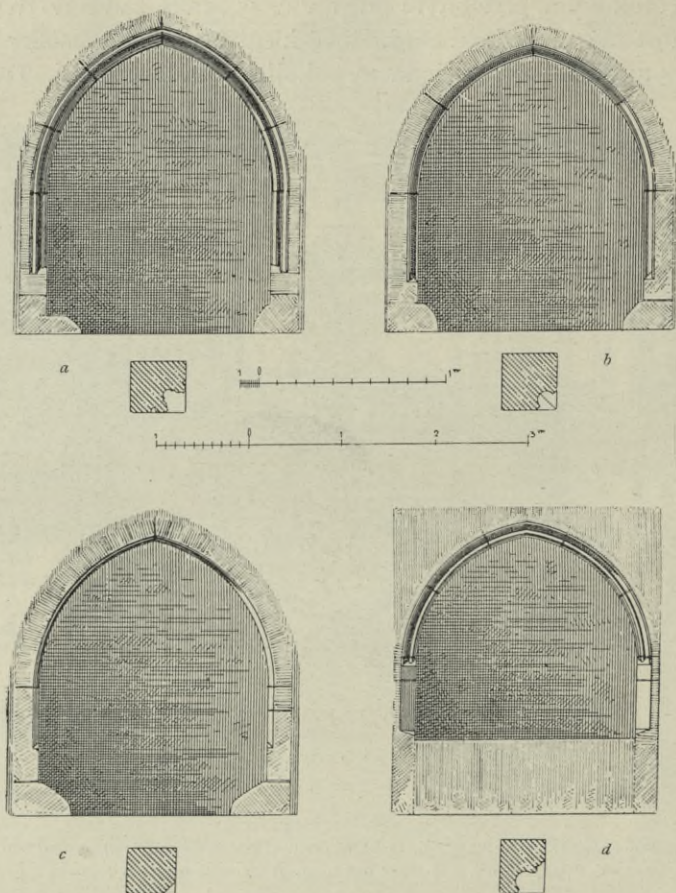
pokoj na ulici, nad jehož okny pozorujeme kamenné nadřímsovní se štítky, v nichž jsou značky a růže, má profilované trámy se záklopem, v poslední době olejovou barvou natřeným; ostatní místnosti přízemní jsou sklenuty. V 1. patře u jedněch dveří jest kamenné ostění; přilehlé dvě místnosti jsou do kříže sklenuty, s podobnými žebry, svorníky a konsolami jako místnost přízemní a arkýř domu č. 45.

S domem Žďárských sousedící DŮM č. 14 má v průčelí kamennou konsolku s růžicí.

Na protějším DOMĚ č. 35 lze pozorovati pod bílením ke kostelu Rožmberského jezdce a k náměstí mužskou postavu.

Vedlejší DOMY č. 37 a 38 (viz obr. 288 *b, c.*) mají na kamenných pilířích loubí a do ostrého oblouku sklenutá vrata s kamenným ostěním gotického profilu.

DŮM p. Max. Němce č. 45 na náměstí (viz obr. 289.—291.), bývalá městská solnice, pozdější masné krámy, jest dlouhá, v přízemí většinou

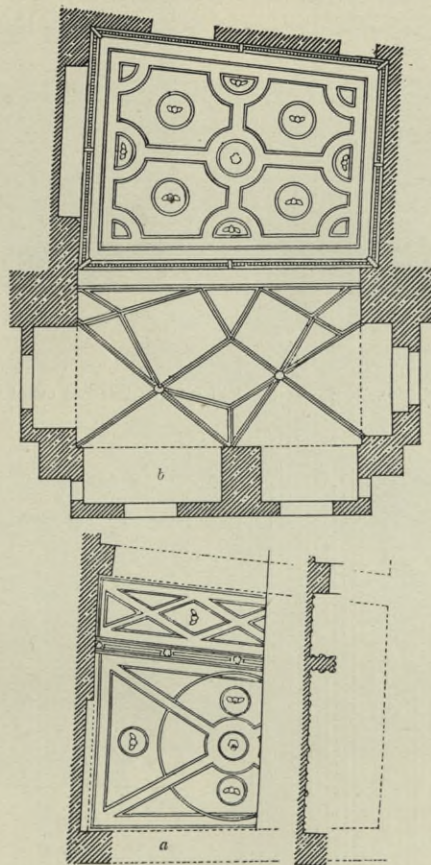

Obr. 288. Prachatice. Kamenné ostění: *a)* vrat pivovaru Rumpalova č. 41, *b)* vrat u č. 37, *c)* vrat č. 38, *d)* někdejších vrat č. 46.

valeně sklenutá budova; v její předsíni zachovala se část plochého stropu, děleného výplněmi, který postupuje i do vedlejší místnosti, zbaven jsa tam členění a tvoře hladký rovný strop. Podobná dekorace, avšak větší rozsáhlosti je nad síní v I. patře.

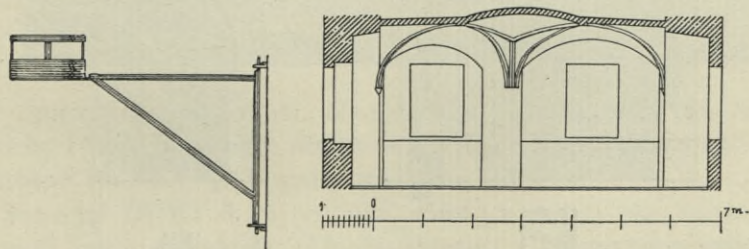
Kolem stěn táhne se římsa s konsolkami, strop zarámován a kruhy a lištami ve 4 pole rozdělen, v nichž umístěny hlavy andělíčků a hlava lví. V prodloužení této místnosti arkýř, na 3 sloupech do náměstí vystupující, valeně sklenutý do 4 lunet. Klenba rozdělena jest sítí žeber z konsol vystu-

pujících, které však jsou jen dekorační. Tvar žeber i konsol a lišt jakož i římsy rovného stropu jest častým bílením úplně nejasný.

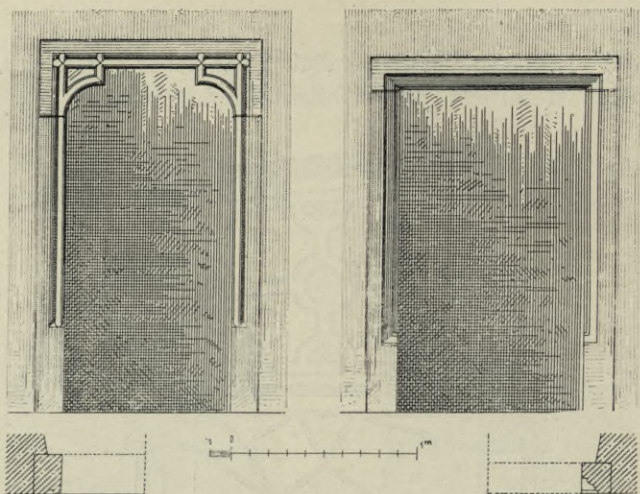

Obr. 289. Prachatice. Dům č. 45 (někdejší solnice): a) strop průjezdu, b) půdorys arkýve v 1. patře.

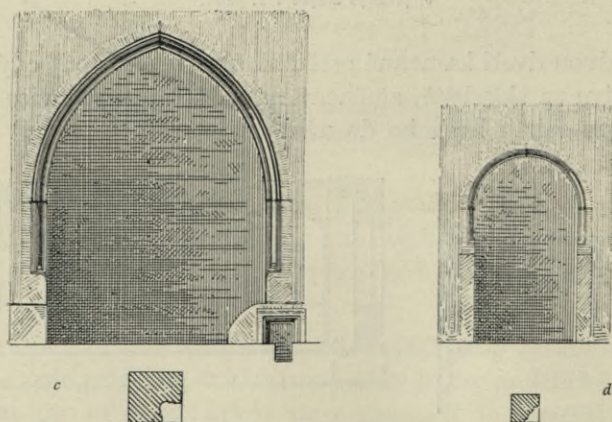
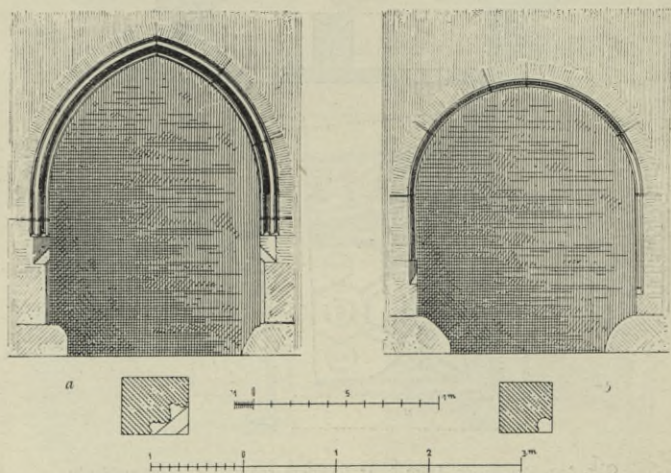
V síni u dvou dveří kamenná ostění. Dům jest dvojpatrový; 2. patro, jež sloužilo dříve za skladiště, změněno na začátku 2. polovice 19. století na byty. Sklepy sahají hluboko do náměstí.

Obr. 290. Prachatice. Dům č. 45 (někdejší solnice): průřez arkýve v 1. patře a železný koš, sloužící k osvětlení.

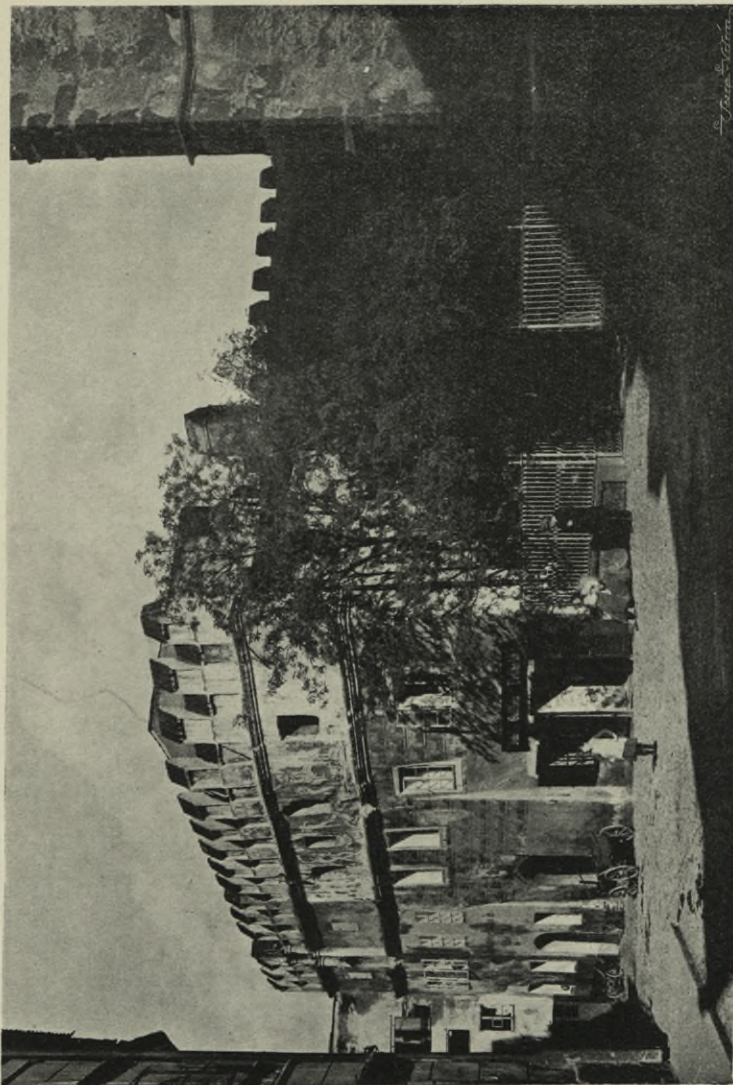

Obr. 291. Prachatice. Dům č. 45 (někdejší solnice): kamenná ostění v r. patce.

Obr. 292. Prachatice. Kamenné ostění vrat: a) u č. 47, b) u č. 48 na náměstí, c) a d) u č. 17 proti kostelu.

Na arkýři vymalován jezdec Rožmberský, v novější době přemalovaný. Pod ním čteme novější nápis: Wilhelmus a Rosenberg. Tento dům byl vystavěn leta Páně 1573, pak po shoření, jež se stalo dne 13. dubna 1832, v roce 1832 a později opět 1868 obnoven. Nad znakem pamětní deska

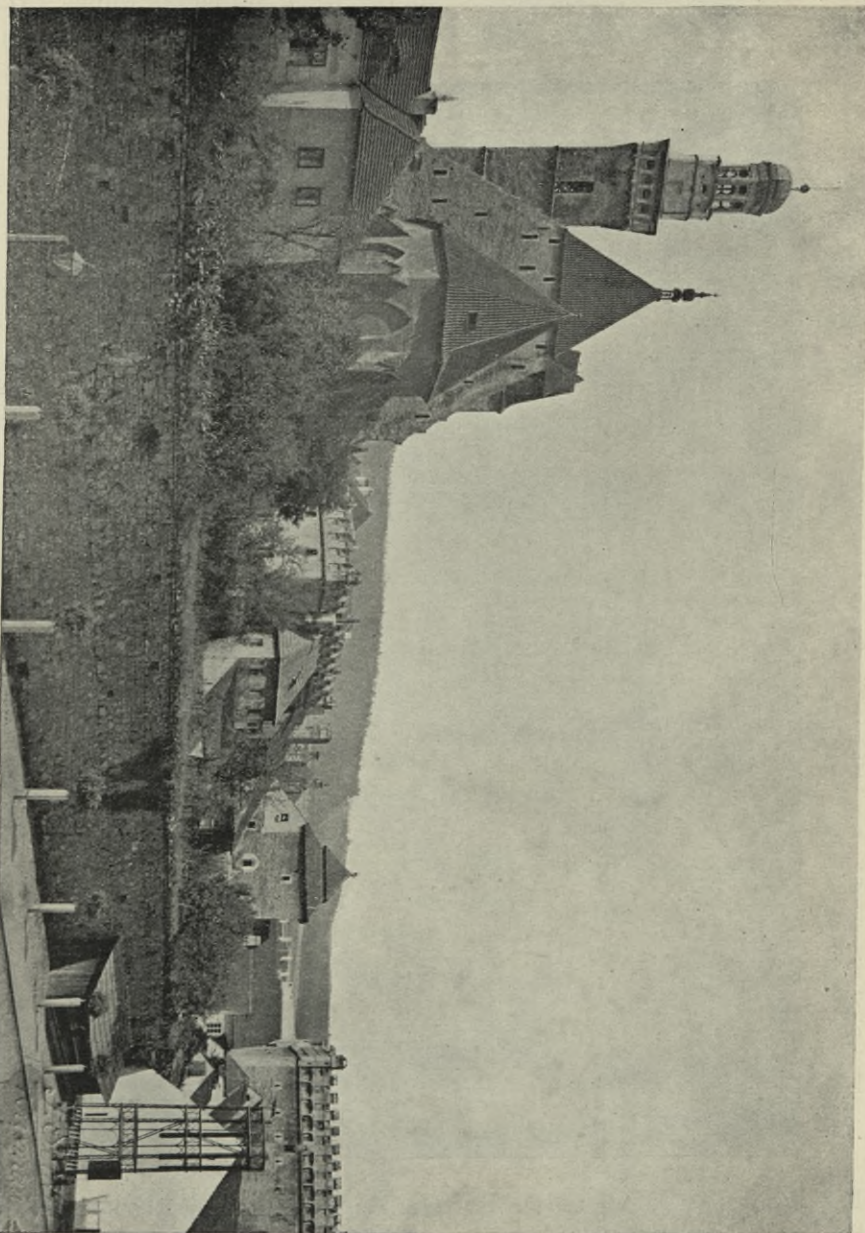

Obr. 293. Prácheň, Stará škola, č. 29.

Felixe Spinky († 2. září 1862). Na rohu do Pasovské ulice bylo až do novější doby železné pohyblivé rameno s plechovým košem, v němž se osvětlovalo okolí smolnic; jest nyní v městském museum.

Sousední DOMY č. 46 (viz obr. 288 *d.*) a 47 (viz obr. 292 *a.*) na náměstí mají vrata do ostrého oblouku sklenutá, s kamenným goticky profilovaným ostěním.

Další DOMY č. 48 (viz obr. 292 b.) a 50 mají vrata do půlkruhu sklenutá s ostěním kamenným okoseným, jež u prvního jest žlábkované.

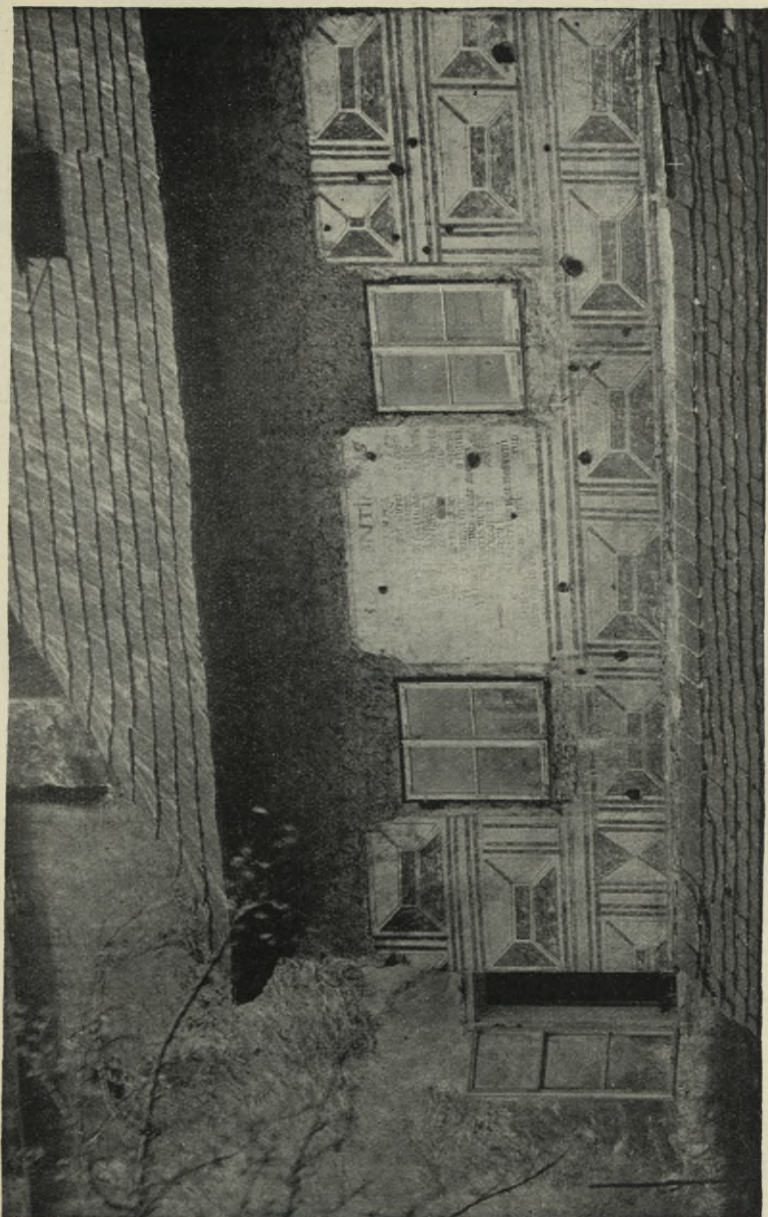

Obr. 294. Prachatice. Stará škola Hřenská č. 30 s Dolní branou a kostelem.

DŮM č. 49 mezi nimi položený zachoval si starou zajímavou stavbu vnitřní.

DŮM č. 29 (viz obr. 293., Jak. Winkelbauer) po levé straně děkanského kostela, někdejší škola, o jednom poschodí, se sgrafitovými obrazy mezi

okny patra půdního. Ve výplních cimbuří jsou různé hlavy, v plných jich plochách rostlinný ornament. Obrazy v malbě ryté a v novější době opravou

Obr. 295. Prachatice. Nápis na škole literátské.

a bílém značně poškozené zobrazují: v 1. poli souboj 2 mužů, jednoho s mečem a štítem proti druhému s kyjem. V 2. poli: muž s kyjem vyhání nahou ženu. V 3. poli: muž na zemi ubíjí ženu kyjem. Ve 4. poli muž s kyjem od zadu a druhý s vidlicí z předu dorážejí na jezdce na koni s rohy. V 5. poli

(rožním) postavy nahé bez jasného děje. Pod obrazy probíhá římsa s prohloubeným pletencem rozně; pod ní vryté kvádrování, na rohu obraz, z něhož poznati lze pouze hocha, nad nímž jest tabulka s jménem HEYDL. Sgraffitové malby jdou dále na straně ke kostelu obrácené, jsou však přetřením velmi nejasné neb novou omítkou kryté. Do budovy, která uvnitř ničím nevyniká, vedou vrata do půlkruhu sklenutá s okoseným ostěním, nad nimiž jest vymalována růže. Zde se narodil prý Křišťan z Prachatic.

Zadní stranou připojuje se budova k vlastní škole literátské, nyní č. 30, jednopatrové, s dvousedlovou střechou kolem cimbuřím uzavřená. Hladká omítka nad vchodem (viz obr. 296 c.) a ostěním kamenným a vedlejším oknům jako na straně druhé nad okny ukazuje k tomu, že zde kdysi byly nápisy, které při obnově domu neprozřetelným škrabáním byly tak poškozeny, že nemožno je přečísti. Ze sgraffit viděti lze v prohloubených výplních štítků růžice a na jednom štítku strany hlavního vchodu znak městský (český lev s klíči přes kříž položenými). Na straně východní, do parkánu, přistavěn pokojík, jenž dosud zachoval na stěnách sgraffitovou rustiku a část nápisu tohoto znění:

(TABVLA) CONTINENS

(NOMINA) VIRORVM IN HOC OPERE IN-
(STANTER AC) SEDVLO LABORANTIVM 1557 :

(Magistr)atum dum Steiskal docte guber(nat),

cantu(m) dum Beronius trad(it),

(schola) conditur, sacris adicit(ur) camaenis,

camaenis sacris conditur uniturus

hic tutor doctarum a(rtium), schola,

ac . . . sas absque camae . . . nas.

Praesens fuit Kutill quoque Georgius,

nec habet firmum facta (schola) statum,

cum sumit mecaenas condere . . .

(paro)chi atque patris. Noster . . . Fabi(us)

posuit sua opera atque laborem

. . . . officia fecit ultra :

ergo meritis clari virtute patroni

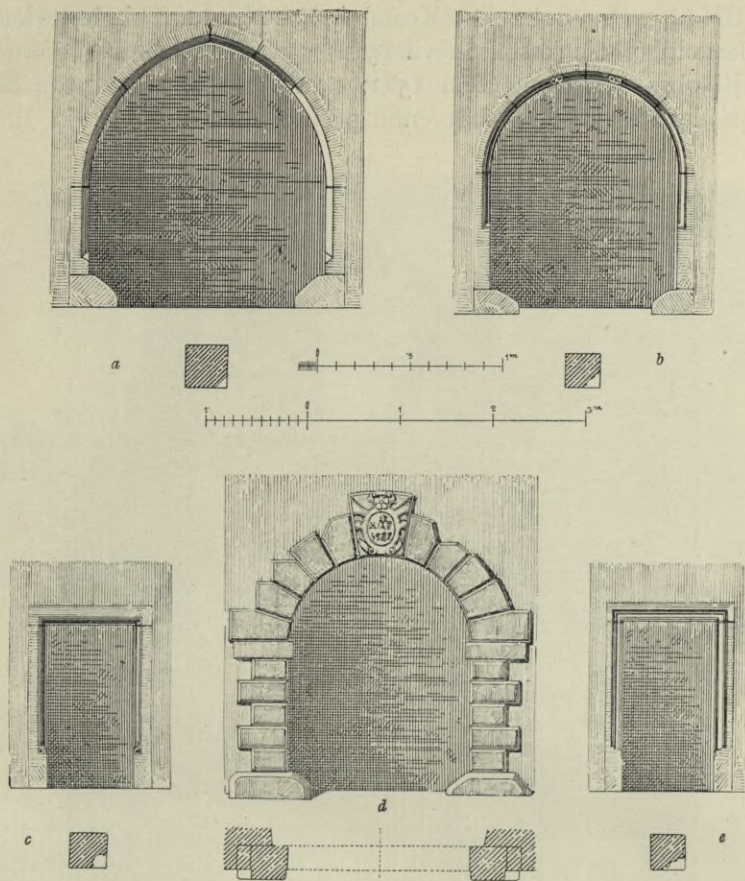
(imper)tiri sua primus praemia (velit) deus.

Vivite felices oppidani, ferte te(gu)lam,

pergite frugiferas aedificare scholas. (Viz obr. 294 a' 295.)

Přízemí jest sklenuté. Při opravě r. 1880 objeven v pokoji jižním nápis: MORS CHRISTI BEAT, jenž byl zase zabílen. Dům byl v starší době s č. 29 a s malým kůrem v presbytáři chodbou spojen, jak ukazuje ještě krákorzec z venčí na staré sakristii zazděný. (Viz obr. 227 m.)

DŮM č. 28 sousedící s č. 29 má tutěž fačadu stejné výše s attikou i cimbuřím, která podobně byla dekorována, dnes však úplně jest zabílena. Úryvky sgraffit (nahé ženské postavy tancující) lze z půdy č. 29 viděti.

Obr. 296. Prachatice. Ostění vrat: *a*) u č. 62 a *b*) u č. 64 v Kostelní ulici, *c*) školy literátské, *d*) č. 63 v Kost. ulici, *e*) u děkanství.

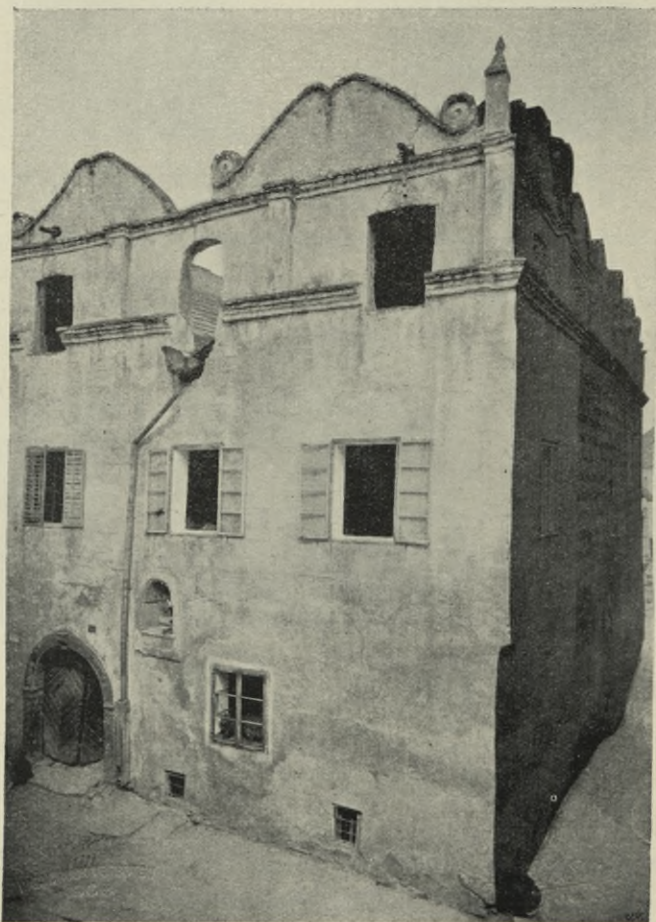
DŮM č. 17 (Jan Šrámek) proti kostelu, jednopatrový, uvnitř svým stářím sice zajímavý, stavebně však poněkud sešlý, má u vchodu do domu a do vedlejšího krámků kamenná ostění. (Viz obr. 292 *c d.*)

Obr. 297. Prachatice. Nástěnná malba v předsíni čis. 65 v Kostelní ulici.

DĚKANSTVÍ. U hlavního vchodu kamenné profilované ostění. (Viz obr. 296 *e.*) V prvním patře klenba jako v domě č. 11. a 45 na náměstí.

DŮM č. 31 (Jan Šrámek) v Kostelní ulici. Na straně obrácené k děkan-
skému kostelu (vedle kostelníkova bytu) sgraffitový obraz Večeře Páně,
na dolejší obrubě s letopočtem 1563; ostatní stěna má vrytou rustiku.
V novější době sgraffita přebarvením poškozena.

Obr. 298. Prachatice. Dům Husův č. 70 v Školní ulici; fačáda.

V téže ulici v DOMĚ č. 62 (Městské spořitelně náležejícím) mají vrata
do domu vedoucí ostrý oblouk s kamenným ostěním okoseného profilu.
(Viz obr. 296 a.)

DŮM vedlejší č. 63 (Jelínek) má portál s těžkou kamennou rustikou
a ve svorníku značku MAP s letopočtem 1587. (Viz obr. 296 d.)

DŮM č. 64 (Mat. Vávra) má vchod do půlkruhu sklenutý s kamenným
ostěním profilu renaissančního (viz obr. 296 b.) a

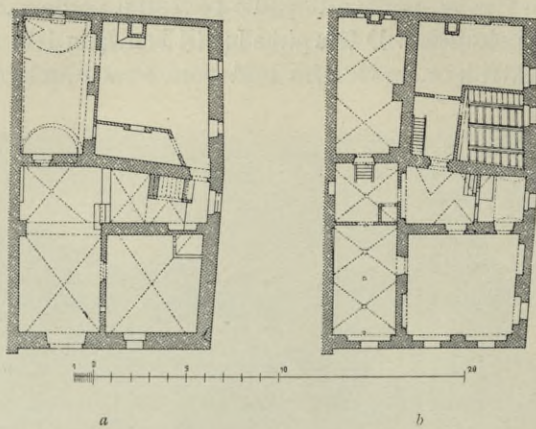
DŮM č. 65 (Dominik Weissensteiner) v průchodu malbu na stěně:
z štítonoše se štítem, v němž odznak kožišníků. (Viz obr. 297.)

DŮM č. 70 na rohu školní a děkanské ulice, (viz obr. 298—301) známý pod jménem dům Husův, poněvadž podle pověsti a podle zabíleného nápisu na stěně jednoho pokojíčku: *V této gřzbě bydlil Jan Hus lefa panie 1371*. zde zůstával. Dům patří k oněm řídkým budovám Prachatickým, které se bez

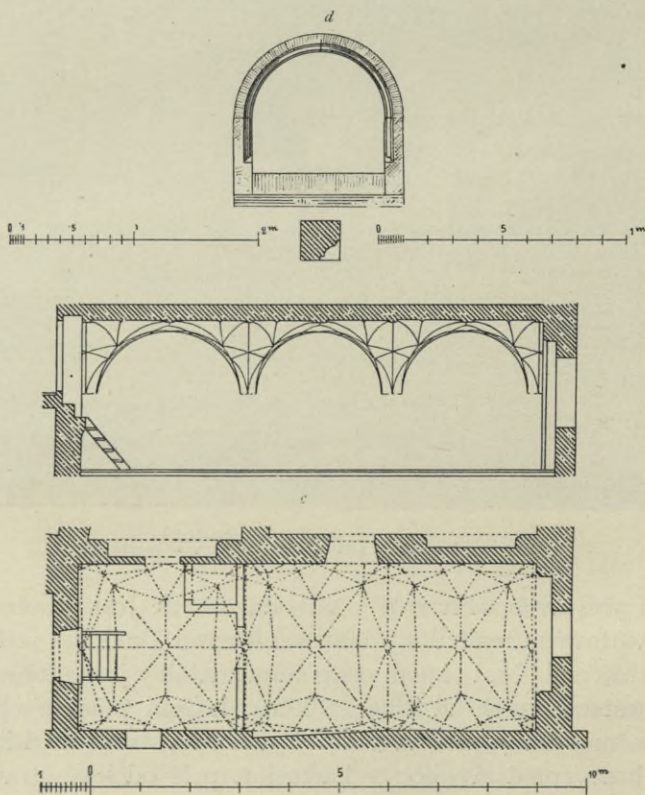

Obr. 299. Prachatice. Dům Husův: attika v Děkanské ulici.

značnějších přestaveb zachovaly v původní formě. Jest po obou stranách pokryt sgrafitovými malbami, z části zabílenými. Do domu vede kamenný portálek s růžicemi. Nad oknem přízemním znatelný jsou stopy někdejšího znaku probošství Vyšehradského (2 klíčů, křížem položených) a znaku Viléma z Rožmberka (jezdce na koni). V attice na straně do děkanské ulice obrácené obrazy představující: v kartuši 1. pole od levé strany počítaje slunce a v dalších polích honba na jelena, lva a noha po boku okna; mužskou postavu v dlouhém kabátci s holí v rukou a kohoutem pod paždí v levo a ponocného s svítilnou a kopím v pravo od druhého okna a šaška pískajícího

Obr. 300. Prachatice. Dům Husův: půdorys: a) přízemí, b) 1. patra.

Obr. 301. Prachatice. Dům Husův: c) půdorys a průřez klenuté místnosti v 1. patře, d) kamenné ostění v schodišti.

na píšalu v poli posledním. Pod římsou ornamentální vlys a kolem oken 1. patra bohaté ornamentální obruby, v maltě škrabané. Ostatní stěny mají sgraffitovou rustiku. Sgraffita ta patří k nejlepším, jež byla dosud v Prachaticích objevena. V 1. patře nad síní dlouhý pokoj, valeně sklenutý, s bohatou sítí okrasných žeber, z malty tažených. Malby restauroval roku 1911 malíř *Lukesch*.

Obr. 302. Prachatice. Domy č. 136 a 136 v Horní ulici.

Starobylý ráz mívala NYNĚJŠÍ POŠTA podle Truhláře, jenž také uvádí, že hned od strany Volarské, zatočíme-li se nahoru do horní ulice ke klášteru, je starobylý dům se 2 štíty a jedním vchodem. Na zdi nápis ne zcela již zachovaný: Letha Panie Tisícího pietisteho devadesátého slowutneho pana Jakuba Jandy a panny... Pod českým písmem byl nápis latinský, též většinou setřený. Údaj ten vztahuje se asi na 1. dům v horní ulici č. 130, jehož zevnějšek se 2 štíty jakož i přízemní síň poukazuje na

obnovu v 18. století. Na klenbě uvedené síně jest odznak obuvníků (3 nohy v trojhranu za sebou běžící). Po nápisech není ani stopy.

V téže ulici pod č. 156 (Marie Paulové) a 136 (Jana Wimberského domy s cimbuřím. (Viz obr. 302.) Pod výklenkem nad vraty byl vyma-

Obr. 303. Prachatice. Přestavěný dům č. 144 v Horní ul.: sgraffito.

lován psík na provázku, s nápísem: „Mládež z mládí věští“ a v průčelí malba: pád Adamův a pak rytíř u polonahé ženy. Při tom nápis: Příklad tento ukazuje, kterak člověk vyvoluje to, což k zkáze jeho bývá, žádosti mrzké sloužívá. Protož kdož cnosti miluje, zlých žádostí se zhošťuje. Po nápise a malbách není již ani památky.

Na DOMĚ č. 138 pod průčelním oknem byl verš z žalmu: Slovo tvé o Hospodine jest svíce nohoum mým v šesteru jazyku. Pod 2. oknem stálo:

Obr. 304. Prachatice. Sgraffita přestavěného domu č. 144 v Horní ulici.

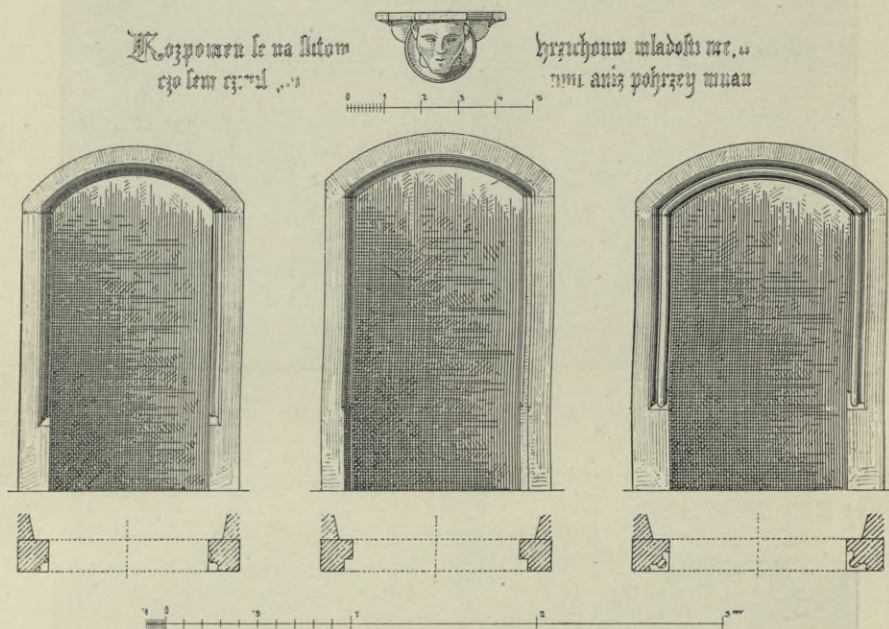
Tento dům vystavěn a czdoben jest od vel. pána Brykcia Flandrina, správce církve Boží města tohoto.

Obr. 305. Prachatice. Dům č. 161 a větší Geierův v Neumannově ul. 3

DŮM č. 137 s nárožními věžičkami, avšak bez cimbuří, které bylo asi r. 1832 zničeno.

Pod č. 144 stával do nedávna (1893) starobylý DŮM (viz obr. 303., 304.) dvoupatrový, cele sgraffitovaný, byl však v přízemí již nově omítnutý. Měl rustiku a část znaku od 2 zbrojnošů drženího, v jehož štítu nalézala se značka Bolffarta; v 1. patře jednorozec od psa hnaný a štít s nůžkami (znak krejčů) a nad ním hon srnců a zajíců; v 2. patře na pilířích meziokenních boj gryfa se lvem, nad nimi páska s letopočtem

Obr. 306. Prachatice. Někdejší dům Meerwaldův č. 4 (nyní radnice) na náměstí: kamenná ostění, podokenní římsa s hlavou a bývalý nápis.

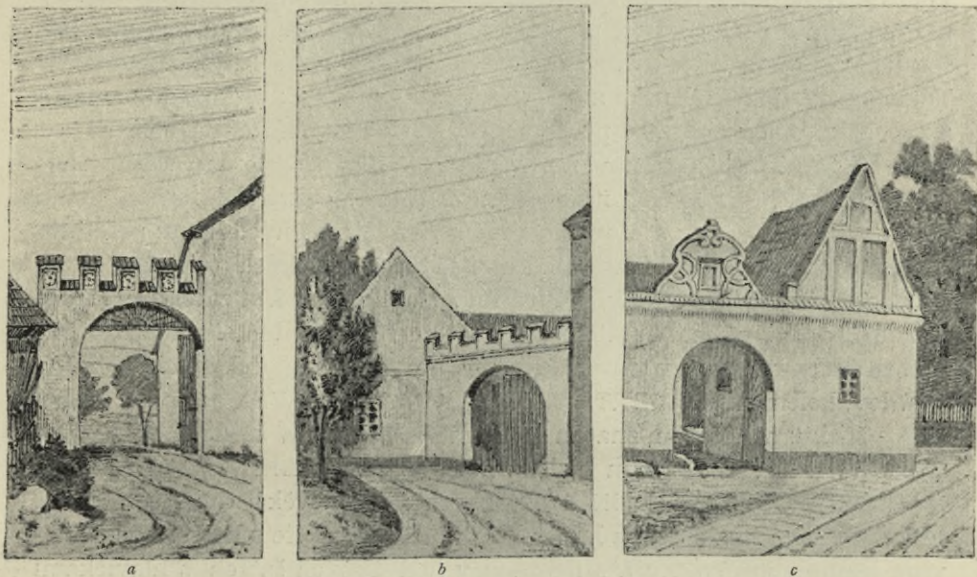
1572 a na jiném Rožmberský znak. Dům přivtělen klášteru a přestavěn; část sgraffit byla sňata a uložena na radnici.

Další DŮM č. 148 pod poschodí jest taktéž starobylý. První poschodí, které v celé délce na krákorcích přečnívalo přízemí, bylo většinou podezděno. Truhlář na něm pamatoval podobizny, pod nimiž vždy byl nápis: Král (Přemysl Otakar?) drže štít a kříž. Johannes Hus stojí, pravici máje na prsou, levici opíral se o knihu na stolku ležící. Jan Žižka z Kalichu stojí s palcátem v ruce. Břetislav I. s mečem v obou rukou. Obrazy ty byly na meziokenních pilířích 1. patra. Dole při vchodu byly portréty: Král Václav s korunou máje při sobě psa. Jiří Poděbradský, s korunou, v rouše královském. Karel IV. mladičský, bez koruny, s mečem po boku. Obrazy byly již tenkrát obnoveny; r. 1904 nahrazeny rostlinnými ornamenty a nápisy německými.

Na DOMĚ č. 154 malovaný štítek s růží.

Na původní attice přebíleného DOMU č. 161 (viz obr. 299.) stopy pozdějších maleb s letopočtem 1636 v poli prostředním.

Vedle nynější radnice DŮM GEIERŮV č. 5, kde podle Truhláře stávala původní radnice. Přední, k náměstí obrácený trakt přestavbami ztratil původní svůj ráz; fačáda traktu v ulici horní (Neumannově) zachovala si dosud starou attiku, arci přebílenou, stejného tvaru jako u domu sousedního č. 161. Po malbách není stopy.

Obr. 307. Prachatice. a) Dvorní brána u č. 90 v Zahradní ulici, b) brána u č. 64 v Nádražní třídě, c) domeček č. 66 v Nádražní ulici.

Na místě nynější radnice (čís. 4.) postavené v letech 1902/3, stával starobylý dům Meerwaldovský, v němž byla v 16. a 17. stol. utrakvistická kaple. Když byl starý dům r. 1902 bourán, nalezena tam nástěnná malba Kristus na kříži, pod ním P. Maria, sv. Jan a zbytky nápisu českého:

Rožpomen se na slitowani
 czo sem rzinil . .
 hrziedhuow mladosti me nezpo
 minay aniz pohrzey mnau.

(Žalm 24. 6.) -

pak dvoje kamenné ostění dveří segmentových. Na římse pod oknem arkýře byla kamenná hlava lidská, uložená nyní v městském museu. (Viz obr. 306.)

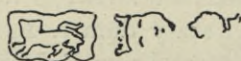
Že však uvnitř hradeb také mnoho nezáměrných bydlilo, dokazuje chudícká výprava mnohých úzkých domků Dlouhé a Děkanské (dříve Židovské) ulice.

Ze starých BUDOV PŘEDMĚSTSKÝCH stojí ještě: knížecí pivní sklad, někdy Bartošův mlýn, přestavěný na pivovar r. 1609; po ohni r. 1899 štíty sbourány, budova sama přestavěna a opatřena novou fačadou, po způsobu staré. Z 16. století jsou dvorní brány u č. 90 v ulici zahradní a u č. 64 třídy nádražní a štítky u domu č. 66 téže ulice (viz obr. 307 *a b c.*) krom jiných architektonicky bezvýznamných budov, z části i dřevěných.

S b í r k y s o u k r o m é a n á l e z y.

MUDr. Jos. Pluhař má národní výšivky, zvláště Blatské. Karel Peprný, řídící učitel české školy, korálky skleněné, středověké, ze Skalky u Prachatic a z Cvrčkovic, porculány, majoliky a kameninové zboží Míšenské, Starovídeňské, Pražské (zvláště výtečná babička jako kalamář), Tejnické (Wrtba), Loketské a lidové české a moravské; české sklo, zvláště z 1. pol. 19. století; obrazy: pěkné malby na skle; sv. Kateřina Sienská, co kopie *G. B. Tiepola*, signovaná: Wogner d'après Tiepolo na plátně olej; sv. Anna s P. Marií, olej na plátně; ze dřeva: cukrářské formy, jedna z r. 1705, kudlu selskou s letopočtem 1766; ze železa a jiných kovů: pečetidlo soukenického cechu Prachatického a 3 rodin šlechtických (viz obr. 273.), v oceli ryté pečetní prsteny, cínové nádoby z konce 18. a začátku 19. století, kleště na pečení oplatek se znaky a to po jedné straně 3 štítky: v 1. rozpuhleném: v pravo lev, v levo břevno příční, 2. štítek šikmo křížený, v 3. lev, kolem nápis: VERTRAVEN DARF AVFSCHAVEN 42; po 2. straně zase 3 štítky: v hořejším značka (W s křížem), v 2. dvě městské věže uprostřed štít, v 3. T s ovinutým hadem, kolem nápis: LIENHARD WVRCZER MARGRET GOLDSTEININ 1742; zbraně: středověká dýka s nápisem těžko čitelným, malé dělo z hradu Husi; 2 čínské vějíře s kostrou ze slonoviny jemně vyřezávanou a s figurami v hedvábných šatech s hlavičkami ze slonové kosti, malovanými; mnoho drobnůstek po šlechtičně Anna Margaretha Platzin geb. Leddinin, jejíž muž byl kancléřem markrabství Horní Lužice.

M. Vávra (krejčí)
sklonku 18. a 1. pol.
penku se značkami:

a začátku 19. stol., celý majolikový service stolní, modrý, s krajinkami se značkou F. L. W. in Teinitz, české sklo z 1. polovice 19. století, obrázky na skle, obrázkový kalendář pro druhou polovici roku s mědirytinami od Klaubera a necelé řehole s obrázky Ex libris Joannis Wences. Aulik.

má nábytek vykládaný ze
19. století; stříbrnou kro-
cínové nádoby z konce 18.

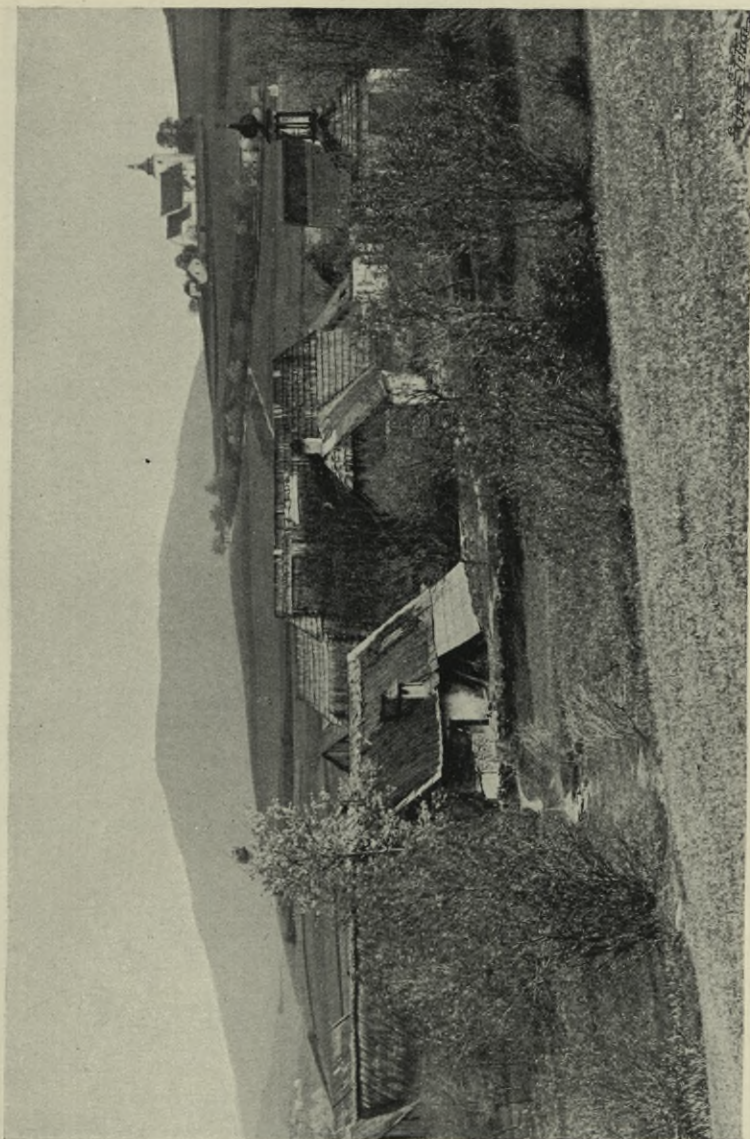
Prachatice Staré.

Sláma 2, str. 29. Dr. Ilg, Mitth. der Centr.-Comm. XVI. 242. Archiv Český VII. 310; Grueber IV., 78; Körberovo Království české: K. Peprný, seš. 45, str. 58.

Stopy pohanských mohyl na polích.

KOSTEL SV. PETRA A PAVLA (na hřbitově, viz obr. 308—312.). Čtyrhramný presbytář stejného stáří s lodí jest původu přechodního; pověst,

že byl kostel vysvěcen sv. Vojtěchem, nemůže se proto vztahovati k budově dnešní. Presbytář, sklenutá do dvou křížů, má těžká okosená žebra opírající se o hrotité konsoly; oba svorníky jsou hladké. Mohutné opěrné pilíře

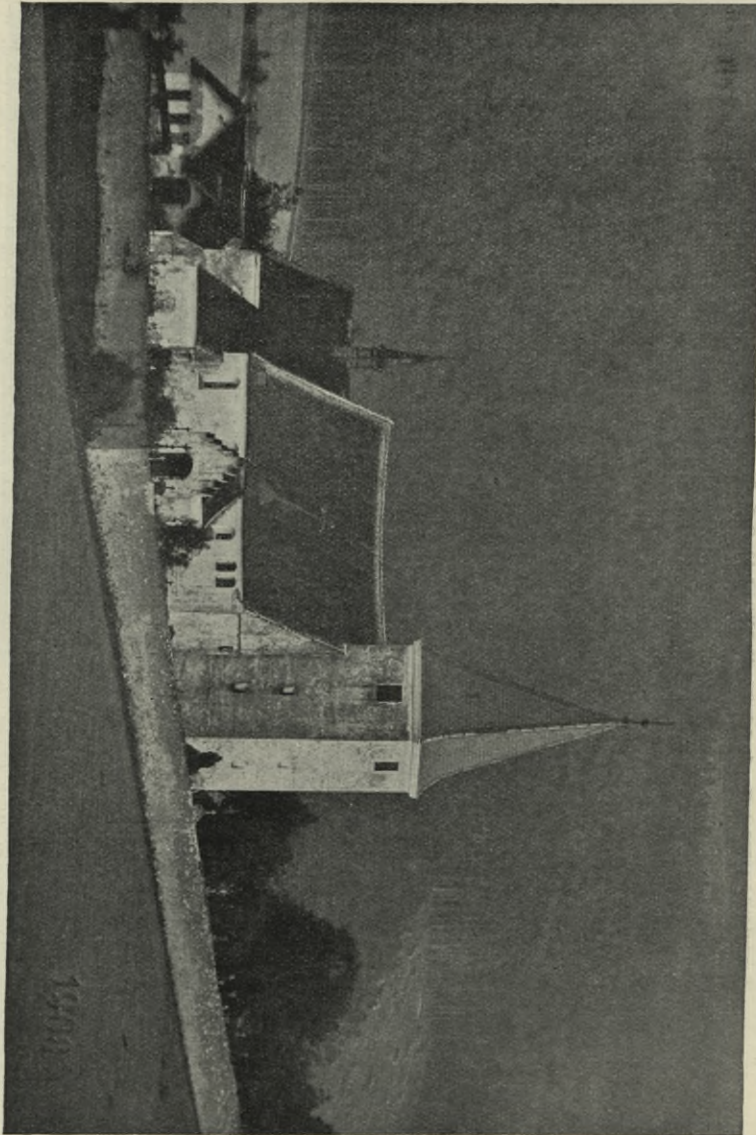

Obr. 308. Prachatice Staré před r. 1890.

sesilují hlavní zdivo, mimo sakristii k severu přistavěnou, klenutou. Osvětlena jest presbytář čtyřmi úzkými okny, s trojlistou kružbou.

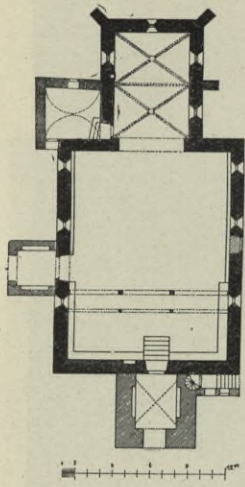
Na straně evangelia jednoduchý, do ostrého úhlu vybíhající sanktuář, s železnou jednoduchou mříží. Z presbytáře do sakristie, v ostrém oblouku valeně sklenuté, vedou plechem pobité dvěře s původním

gotickým kováním a kamenným, v polokruhu uzavřeným a na hraně okoseným ostěním. Podobný vchod vede věží v čele postavené do lodi, u kteréž pozorujeme zevně na straně jižní malý zadržný portálek přechod-

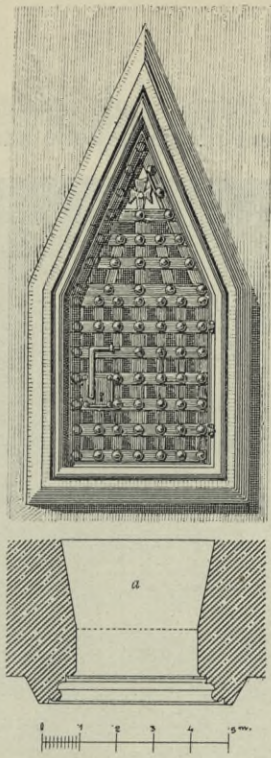

Obr. 309. Prachovice Staré. Kostel sv. Petra a Pavla.

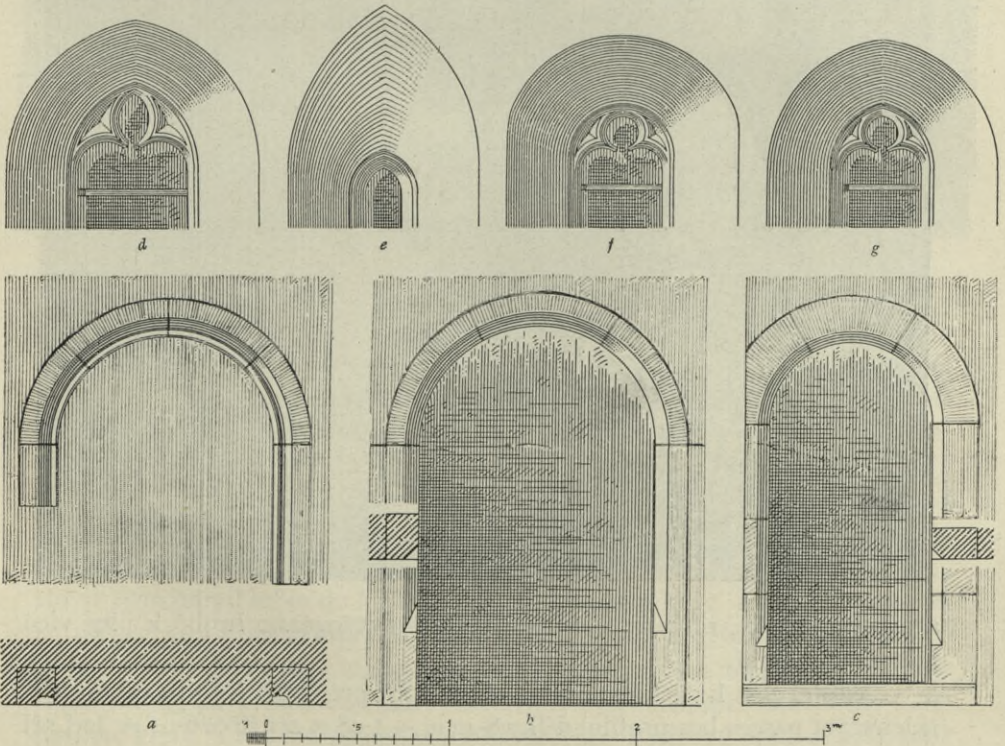
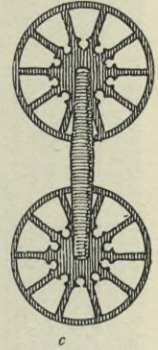
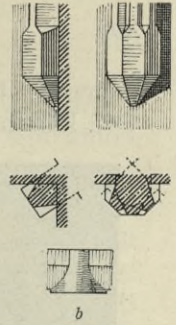
ního profilu, do půlkruhu sklenutého; také okna jsou úzká a půlkruhem uzavřena; špalety jsou na obě strany značně otevřeny. K o b k a na severní straně goticky, avšak bez žeber sklenutá, se štítem stupňovitým, náleží 16. stol. Na dobu barokní poukazuje rákosový strop, dvojitá okénka u kůru a schody k němu vedoucí. Kůr do lodi vestavěný má pod sebou strop-

Obr. 310. Staré Prachatice.
Půdorys kostela.

Obr. 312. Staré Prachatice. Kostel: a) sanktuarium, b) žebra a patky presbytáře, c) železné kování dveří u sakristie.

Obr. 311. Staré Prachatice. Kostel: a) zazděný starý portál u lodi, b) čelní portál u lodi ve věži, c) kamenné ostění k sakristii, d e f g) kružby oken v presbytáři.

trámový, čtyřmi dřevěnými sloupy, z nichž 2 jsou orákosovány, podepřený. Pod kůrem jsou hlavní zdi ve způsobu zděné lávky, 0.50 až 0.70 *m* široké

Obr. 313. Staré Prachalice. Kostel: Poslední soud.

a 0.50 *m* vysoké, sesíleny. Loď jest stálým zvyšováním hrobů k jihu více než metr v zemi.

Kostel jest k východu orientován a měří presbytář (i s vítězným, got. sklenutým pasem bez profilu) délky 8.42 *m* + 1.08 *m* při šířce 6.04 *m*, loď při

délce 16·80 m šířky 12·78 m. Na levé zdi presbytáře z části odkryta zajímavá freska: „Poslední soud“ z 16. stol. (Viz obr. 313.) Uprostřed stojí anděl, který z hrobu vstávající poukazuje do nebe nebo pekla. Po pravé straně otevřená brána nebeská s andělem a P. Marií v otevřených dveřích, v jejichž koutech pětিলistá růže. Na schodech k bráně a v oknech jejich očekávají andělíčkové duše vyvolených, které před branou sv. Petr přijímá. Po levé straně tři ďáblové s kozími rohy a jeleními parohy na hlavě odevzdávají duše hříšné Luciferovi okřídlenému jako netopýr a vidlicí v ruce házejí

Obr. 314. Staré Prachatice. Vnitřek kostela.

do ohně pekelného. Znázorněny zde opilství konví a korbelem, lichva měšcem v ruce ženštin; mimo to taženy čertem vzpírající z ženštiny mladé, jedna s bílým šátkem na hlavě, druhá se splývajícími černými pásy v před i v zadu těla (jeptišky?) k peklu. Nahoře trůní Bůh otec, jen z části odkrytý, pod ním viděti praporeček s křížem vítězství Spasitele, pod nímž níže vede anděl s křížem v ruce děti do nebe. Nad branou nebeskou a nad peklem znatelný okraje šatu asi andělů neb svatých, dosud neodkrytých.

Roku 1468 bylo tu viděti „obrazy oštěpy sšermované a poškozené“. Roku 1579 udeřil hrom do kostelíka a spálil na něm krov. Kostel opravován r. 1687, 1723 a r. 1771, kdy dostal nový, ne již prejzy, nýbrž šindelem krytý krov a místo prkenného stropu rákosový. Silná, avšak nízká věž, opravená r. 1753 od Frant. Fortina, měla dříve střechu hruškovité formy s lucernou, která v r. 1890 zaměněna jehlancovou. Poslední oprava byla pro-

vedena r. 1909, kdy také byly oltáře s kazatelnou nově štafírovány. Nad presbytářem malá oplechovaná vížka z doby novější. Hlavní barokní oltář (viz obr. 314.) bez zvláštní uměl. ceny má vřadu pod výklenkem pro sochy sv. Petra a Pavla nápis: Petrus Ant. Anneys Maler von Crum. a na obraze sv. Trojice vřadu . . . Faber fecit 18 . . .

Dále nápis: Im Jahr 1696 haben Zu Ehren der Allerheiligsten und Unzertheilten Dreyfaltigkeit, wie auch der aller Selligsten und gebenedeytesten Mutter Gottes Maria, dan der heyl. Petri et Pauly und allen lieben heyl. Gottes etz. Die Pellykanische Erben Nembl.: Johann Matieg und Joseph Pellykan wie auch Carl Frieauf Burger und Fleischhakher in der hochfürstlichen Eggenberg: Statt Prachaticz dießes altar auf ihre Eigene Unkosten und Spesen machen, aufrichten undt anhero seczen laßen. Mimo to poznamenán tam letopočet ANNO 1838 a na zděné mense švabachový nápis: Tento chrám Páně posvětil svatí Mořech 995. Do r. 1696 spadá jen oltář, sochy sv. Petra a Pavla jsou však starší. Mensa jest zděná. Z 18. století jsou prostá kazatelna a oba poboční oltáře. Kristus na kříži na oltáři na straně evangelia (viz obr. 315.) jest dobrého realistického provedení, slabšího sv. Panna Maria a sv. Jan Ev.; bezcenný jest oltář 14. sv. pomocníků na straně epištoly.

Poslední opravou (1909) oltáře nezískaly.

Po obou stranách presbyteria vetché stolice mlynářské; na stolici po straně epištoly nápis: P. CEHMIJSTRU GOZEFA PELIKANA A SYMONA SSEMRILE TATO · STOLYCE · NALEZI · PODSTIWEHO · RZEMESLA MINARSKEHO, pod nápisem 2 kola a u každého letopočet 1660; na lenochu: JOSEPH ANNA. Po straně evangelia stolice s tímto nápisem: Gregor Füdler Und Urbon Stüffter der Zeit Zöch Meister des Müllner Handtwerck. a pod nápisem 2 kola. Každé mezi letopočtem 1707. Na lenochu jméno Maria a Ježíš.

Zbytky starších měkkých lavic jsou pod kůrem; na jedné vyrýsován na lenochu znak tkalcovský, na jiné prostě černě napsáno ZIKMUND FURCH.

Tam leží také zbytky dvou epitafií na dřevě malovaných: na jednom uprostřed Kristus na kříži s P. Marií, Máří Majdalena se sv. Janem Evang. i oběma lotry; po straně levé 4 muži před stolem, na němž leží meč a popsaná listina; po straně pravé 3 ženy před stolem, na němž leží pouze popsaná listina. Nad hlavami křížků není.

Druhý epitaf má obraz Vzkříšení Páně.

Jsou tam ještě 2 větší obrazy sv. Máří Majdaleny a sv. Antonína, byly však jako epitafia v nejnovejší době hrubě přemalovány, čímž staly se úplně bezcennými.

Na vnější zdi za hlavním oltářem zabílená malba: Smrt Panny Marie, jejíž duši nesou andělé, se znamením pořádku řeznického, z 16. stol. Velmi zajímavé jsou kresby, průpovědi a podpisy, latinské a české, červenou hlinkou kreslené na vnitřních stěnách a klenbě předsíně u věže před západ-

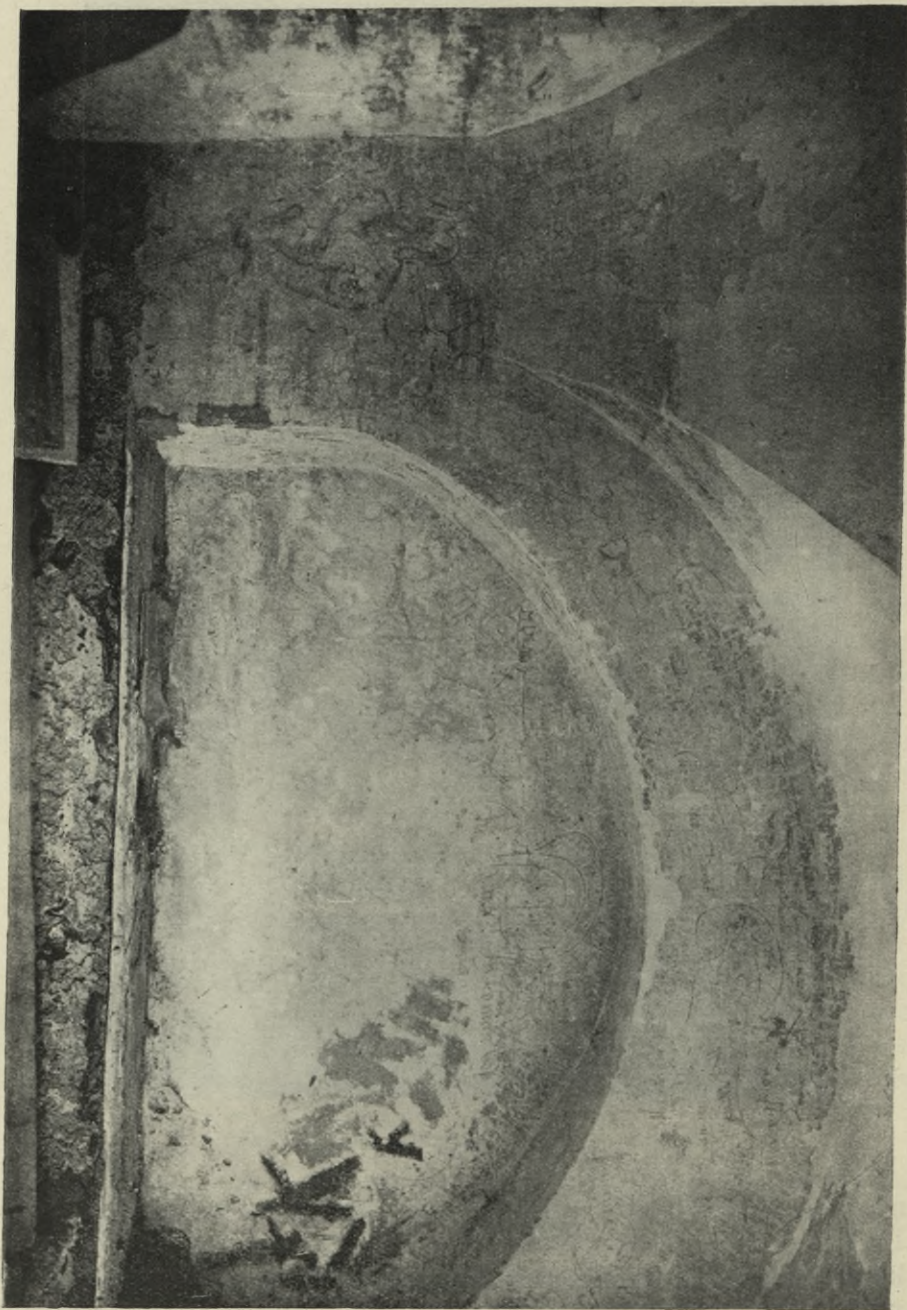
Obr. 315. Staré Prachatice. Oltář u sv. Kříže v lodi.

ním vchodem. (Viz obr. 316.) Jsou tam celé postavy svatých, Petra, Pavla a Jakuba, obraz vzkříšení Páně, vedle něhož střelec s lukem a sekerou, šibenice s oběšeným, podobizny, štítky s odznaky řemesel (řezníků, pekařů, postřihačů a jiných) a letopočty: 1554, 1566, 1567, 1575, 1628 atd.

Uvnitř kostela po obou stranách lodi zazděno jest 19 náhrobků z konce 16. a zač. 17. stol. Nápisy, pokud jsou čitelné, jsou vesměš české.

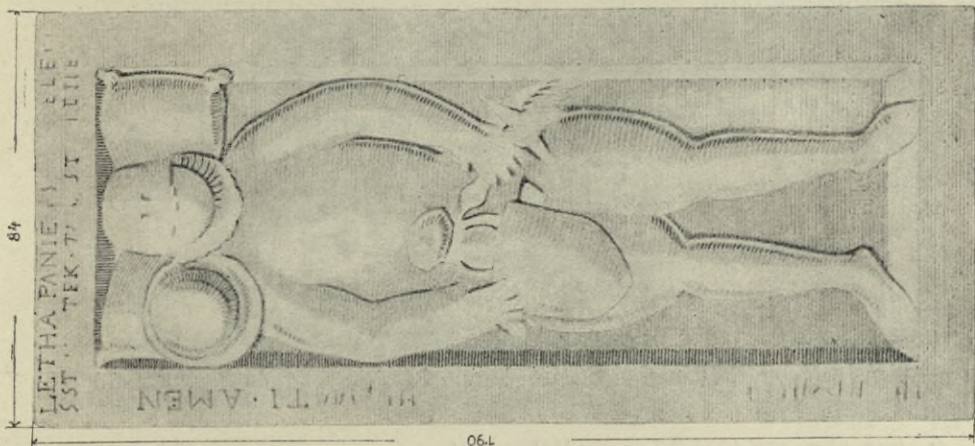
V pravo počínaje od kůru: 1. (Viz obr. 317 a.) Velký náhrobek s postavou rytíře, velmi setřený. Z nápisu lze přečísti: LETHA PANIE 15 . .

Obr. 316. Staré Prachalice. Kolka pod věží s kresbami a podpisy.

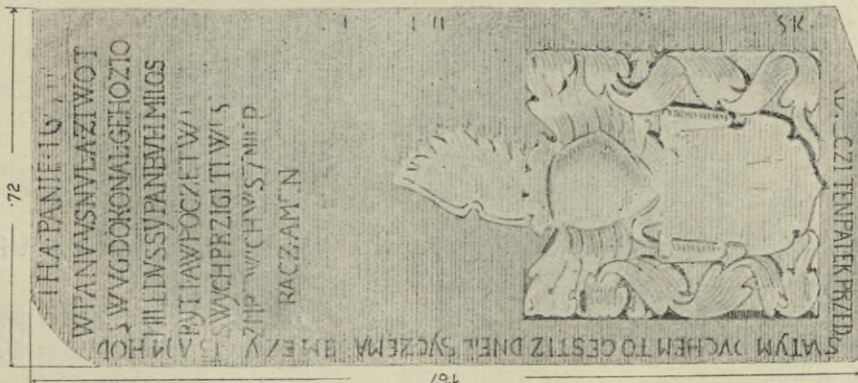
w Zeleni Sstwrtek, To gest Miesicze Dubna WIWOLENE · PRI-
GITI · AMEN; jest z bílého mramoru a měří 0·84 m šířky, 1·90 m výšky.

84

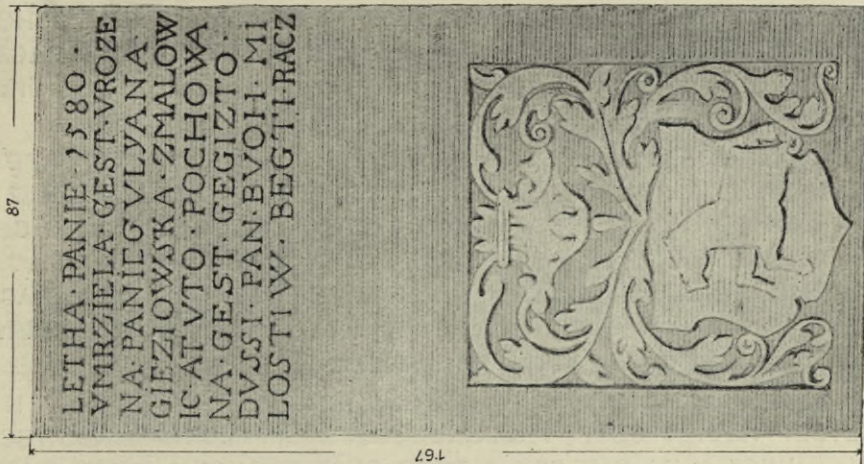

190

72

167

167

87

LETHA PANIE 1580.
VMRZIELA GEST VROZE
NA PANIEG VLYANA
GIEZIOWSKA ZMALOW
IC AT VTO POCHOWA
NA GEST GEGIZTO
DVJSI PAN EVOI MI
LOSTI W BEG TIRACZ

c

d

b

Obr. 317. Staré Prachaticce. Nárobky: b) Juliany Ježovské z Malovic † 1580. a) a c) neznámý.

2. (Viz obr. 317*b*.) LETHA PANIE 1580 VMRZIELA GEST VROZENA PANIJ GVLYANA GIEZIEWSKA Z MALOWIC A TVTO POCHOWANA GEST GEGIZTO DVSSI PAN BVOH MILOSTIW BEGTI RACZ; pod nápisem znak Malovců. Jest z šedého mramoru a měří 0·87 *m* šířky a 1·67 *m* výšky.

3. (Viz obr. 317*c*.) LETHA PANIE 16.....CZI TEN PATEK PRZED SWATYM DVCHEM TO GEST 12. DNE MIESYCZE MAGE MEZY 13. A 14. HODINAV W PANV VSNVL A ZIWOT SWVG DOKONAL GEHOZTO MILE DVSSY PAN BVH MILOS... BYTI A W POCZET W..... SWYCH PRZIGITI WESELEHO Z MRTWICH WSTANIE P.... RACZ AMEN. Pod nápisem znak: štít setřený, přilba okřídlena. Jest ze šedého mramoru a měří 0·72 *m* šířky a 1·67 *m* výšky.

4. (Viz obr. 318*d*.) LETHA PANIE.... W PONDIELY PO.... NY NEDIELI VM.... GEST VROZENY PAN CZLAW MALOWECZ Z M... WICZ A NA BIELCZY A TVTO GEST POCHOWAN PAN BVOH RACZIZ MILOSTIW BYTI GEHO MILE O DVSSI AMEN. Pod nápisem znak Malovců; z šedého mramoru, měří 0·81 *m* šířky, 1·62 *m* výšky.

5. (Viz obr. 318*e*.) LETA PANIE 1588 W AVTER
V WIGILY · SWATEHO WAWR
ZINCZE · PRZED · HODINAV
XI · VSNVL · GEST · W · PANV
(KRISTV) SLOWVTNY PAN

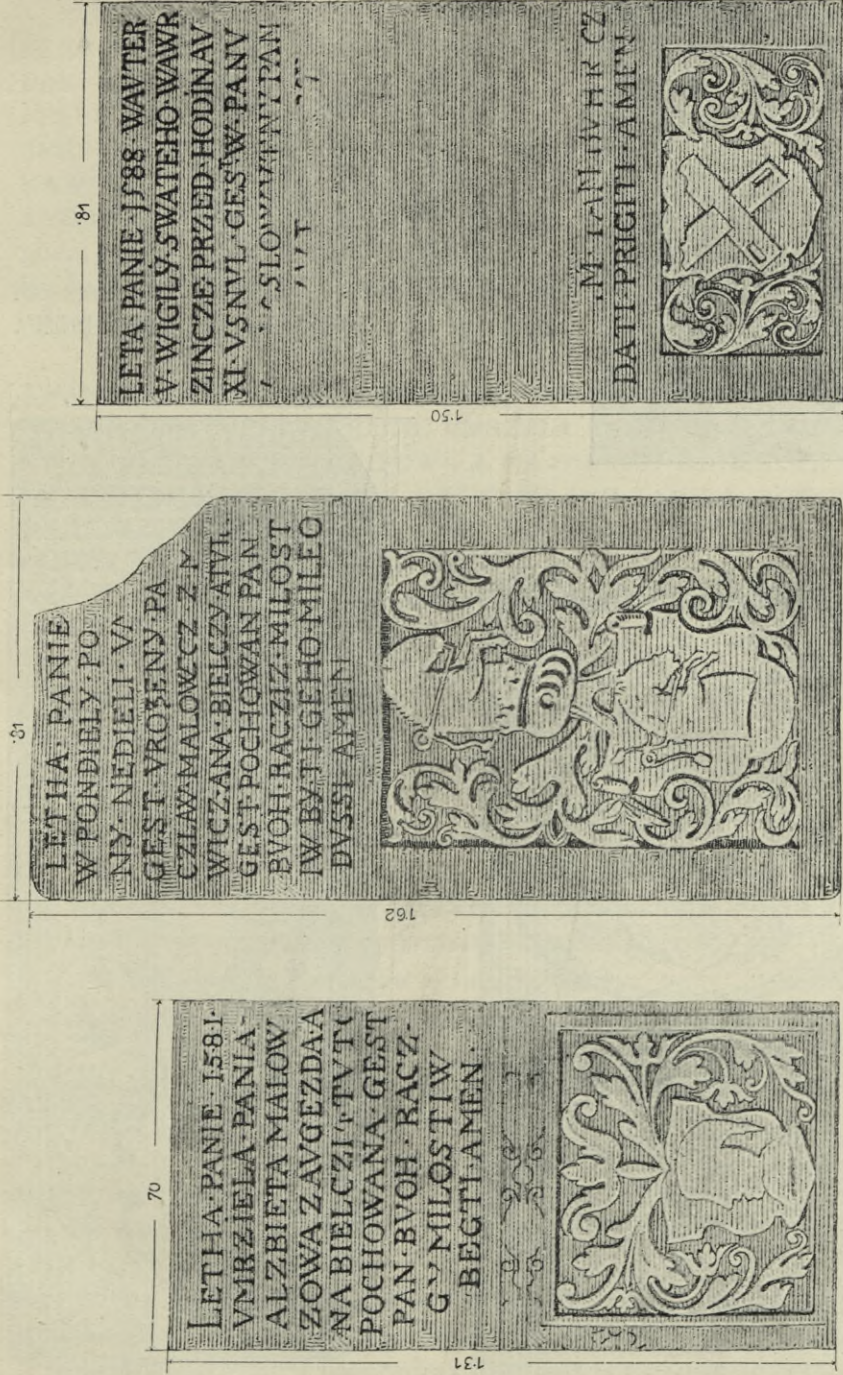
.....
.....
EM · PAN BVOH RACZ
DATI · PRZIGITI · AMEN.

0·81 *m* šir., 1·50 *m* dlouhý, z šedého mramoru; dole značka: 2 křížem přeložená hrabátka.

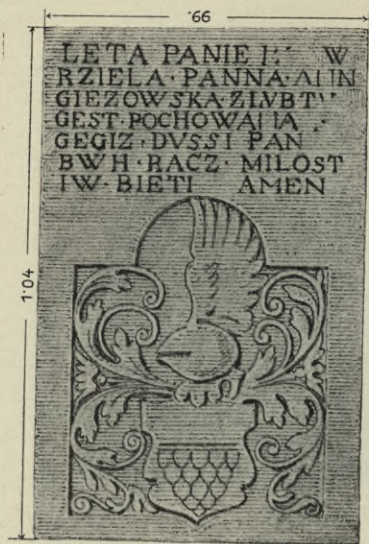
6. (viz obr. 318*f*.) LETA · PANIE · 1581
VMRZIELA · PANI A
ALZBIETA MALOW
ZOWA Z AVGEZDA A
NA BIELCZY TVTO
POCHOWANA · GEST
PAN · BVOH · RACZ ·
GY MILOSTIW
BEGTI · AMEN.

70 *cm* šir., 1·31 *m* vys.; pod nápisem znak: hlava s kapucou; z šedého mramoru.

7. Nahoře nápis nečitelný, dole znak, štít neznatelný, na přilbě mezi rozpiatými křídly květina neb kalich (?); z červenavé žuly, 0·80 *m* šir., 1·56 *m* vys.

1 Obr. 318. Staré Prachatice. Náhrobky: e) neznámý, d) Václava Malovce, f) Alžběty Malovcové z Oujezda † 1581.

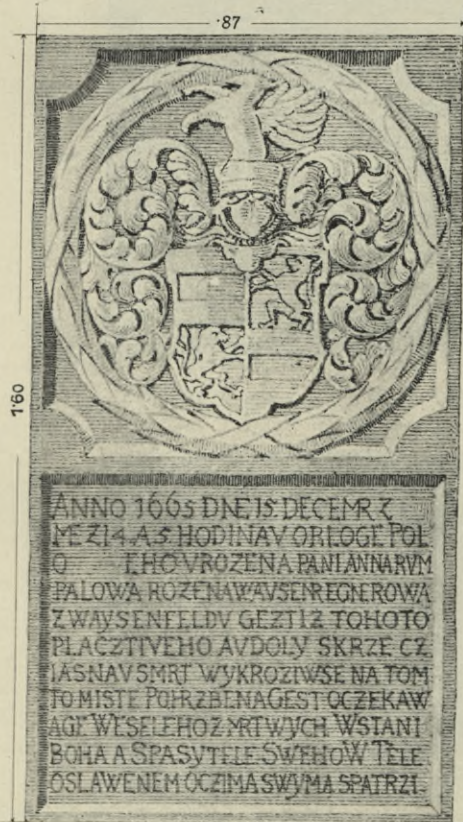

Obr. 319 g. Staré Prachatice, Náhrobek
Anny Ježovské z Lub.

8. Malý náhrobek, z červeného mramoru (viz obr. 319 g.), s nápisem:

LETA PANIE 15 · · W
RZIELA · PANNA · ANN ·
GIEZOWSKA z LVB TV · ·
GEST · POCHOWANA ·
GEGIZ · DVSSI PAN
BWH · RACZ · MILOST
IW · BIETI · AMEN

66 cm šir., 1·04 m dlouhý. Pod nápisem
znak: ve štítě kloboučky, na přílbě křídlo.

Obr. 320. Staré Prachatice, Náhrobky: h) Anny Rumpalové † 1665. i) Mariany Ježovské z Doupova † 1604.

9. Malý nečitelný náhrobek ze žuly, 0·72 *m* šir. a vys.

10. Malý nečitelný náhrobek ze žuly, 0·60 *m* šir. a 80 *m* vys.

V levo počínaje ode dveří: 1. (viz obr. 320 *h*) ANNO 1665 DNE 15 DECEMRZ MEZI 4. A 5. HODINAV ORLOGE POLOWICZNEHO VROZENA PANI ANNA RVMPALOWA ROZENA WAYSENREGNEROWA z WAYSENFELDV GEZTI Z TOHOTO PLACZTIWEHO AVDOLY SKRZE CZIASNAV SMRT WYKROZIWSE NA TOMTO MISTE POHRZBENA GEST OCZEKAWAGE WESELEHO Z MRTWYCH WSTANI BOHA A SPASYTELE SWEHO W TĚLE OSLAWENEM OCZIMA SWYMA SPATRZI. Nad nápisem znak: ve štítě v 1. a 4. poli břevno, v 2. poli lev na pravo, v 3. poli lev na levo vykračující, na přílbě půl noha okřídleného, ze žuly, měří 0·87 *m* šířky, 1·60 *m* výšky.

2. (viz obr. 320 *i*.) THA 1604 TV STRZEDV PO SWATEM LVKASSI EWANGELISTV PANIE TO GEST · 20 · DNE MIESICZE RZIGNA OKOLO 18. HODIN NA CZELEM ORLOGI VMRZELA GEST VROZENA PANI MARIANA GEZIEWSKA Z DAVPOWA A NA BIELCZI MANZELKA NEKDI VROZENEOH PANA ZDENKA GEZIEWSKEHO Z LVB A TVTO POCHOWANA GEST GEGISSTO DVSSI WSSEMOHAVCZI WIECZNI PAN BVH RACZ MILOSTIW BITI A W POCZET WOLENICH Pod tím znak s okřídlenou přílbou, štít sešlapaný; jest z šedého domácího vápence a měří 0·75 *m* šířky, 1·93 *m* výšky.

3. (viz obr. 321 *k*.) LETA PANIE 1562 WSOBOTV PO SWATEM MARTINIE MEZI . . . A 8 HODINAV . . NOCZ VMRZ . . . SLOWVT . . . VZ SSEBES SKY PAN BVOH DVSSI GEHO MILOSTIW BYTI RA Pod nápisem ve štítu značka. Z černé žuly písma povýšeného, měří šir. 0·66 *m*, vys. 1·52 *m*.

4. (viz obr. 321 *l*.) LETA PANIE 1562 W NEDIELY PRZED S · WACZLAWEM VMRZELA VROZ. P. ZOFF P. M. BOLFFA ANŻELKA NOCZY P. B. RACZ GI MILOSTIW BYTI. Dole ve štítu značka Bolffartů z černé žuly písma povýšeného, měří: šir. 0·67, vys. 1·58 *m*.

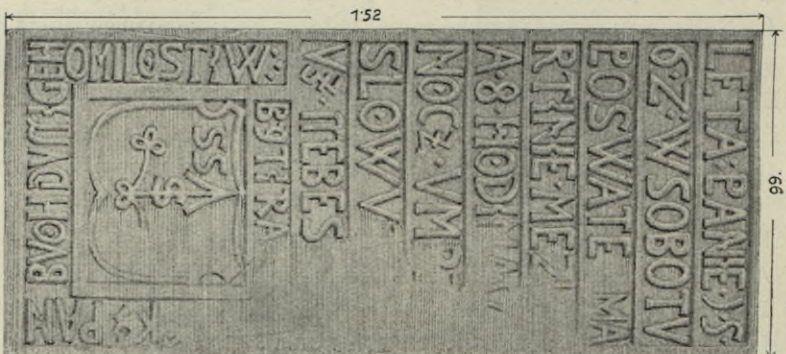
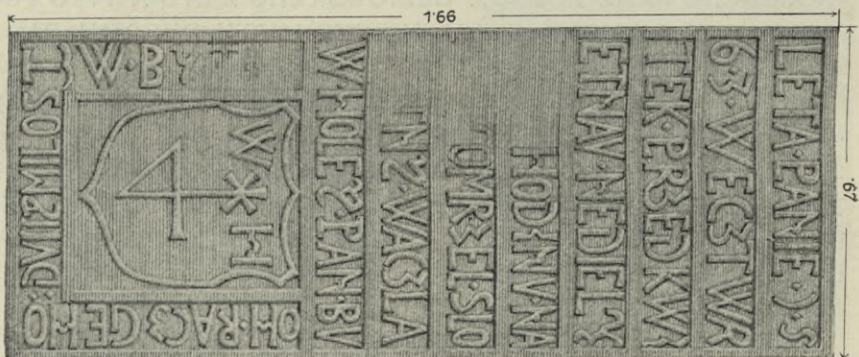
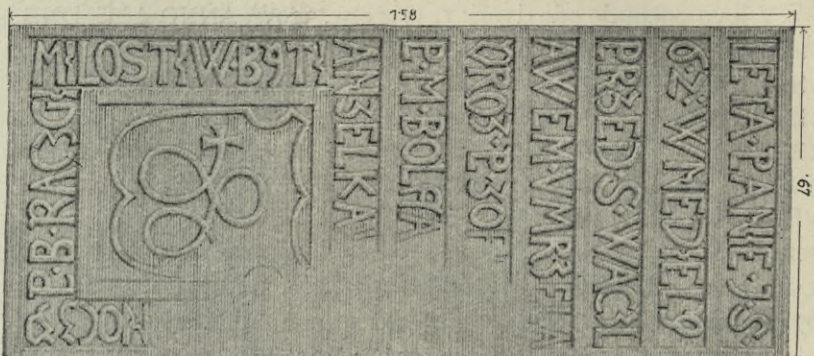
5. Nečitelný; ze žuly, 0·70 *m* šir., 1·47 *m* vys.

6. Nečitelný; písmo gotické minuskule, ze žuly, 0·50 *m* šir., 0·75 *m* vys.

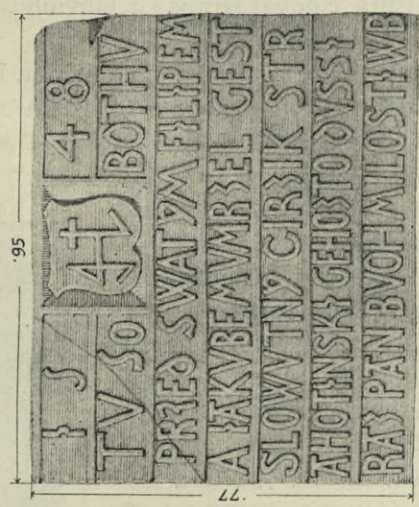
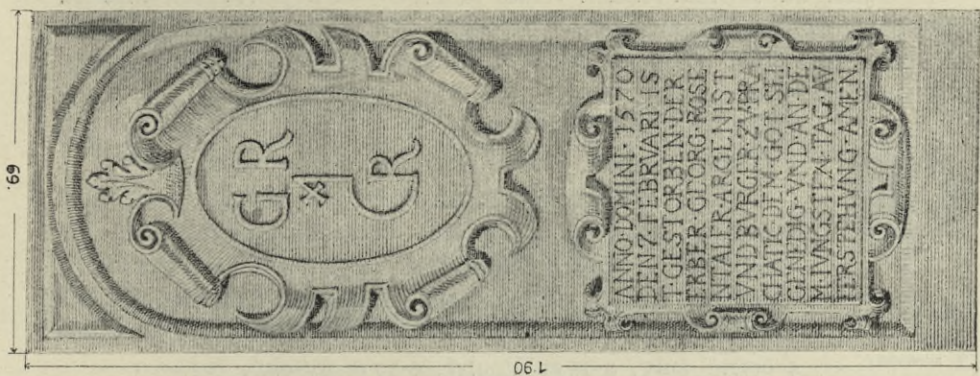
7. (viz obr. 321 *m*.) LETA PANIE 1563 WE CZTWRTEK PRZED KWIETNAV NEDIELY HODINAV NA OMRZEL SLO . . . NY. WACZLAW HOLEY PAN BVOH RACZ GEHO DVSSI MILOSTIW BYTI. Pod nápisem štítek se značkou. Z černé žuly písma povýšeného měří: šir. 0·67 *m*, výšky 1·66 *m*.

8. (viz obr. 322 *n*.) LETA 8 GEST VROZENA PANNA ZOFKA BOVBINSKA Z AVGEZDA TVTO GEST POCHOWANA PAN BVOH RA · Z SE SSM · · OWATI NAD · GEGI · DVSSI · Pod nápisem ve štítku a na přílbě hlava v kukle; jest z černé žuly; 0·70 *m* šir., 1·67 *m* vys.

9. Bezprostředně u pobočního oltáře 0·42 *m* šir., 0·86 *m* vys., z černé žuly, úplně setřený.

Obz. 321. Staré Prahatice. Nárobky: *h*) Šebestiána Strachotinského ?) † 1562. *l*) Zofie Bollfartové † 1562. *m*) Václava Holého † 1563.

Obr. 322. Staré Pracliatice, Náhrobky: n) Žofie Boutbínské z Oujezda, p) Jiřka Strachotínského † 1548. o) Jiřka Rosenthalera † 1570.

V jižní zdi kostela zazděn venku náhrobek Jiříka Rosenthalera (viz obr. 322 o.) s nápisem: ANNO DOMINI 1570 DEN 7 FEBRVARI IST GESTORBEN DER ERBER GEORG ROSENTER ARGENIST VND BVRGER ZV PRACHATIC DEM GOT SEI GENEDIG VND AN DEM IVNGSTEN TAG AVFERSTEVNG AMEN. Nad letopočtem v kartuši značka; z černé žuly; šir. 0.69 m, vys. 1.90 m.

Obr. 323. Staré Prachaticce. Znak zvonařský.

Jižně od presbytáře na hrobě se železnou mříží jest kámen se značkou a nápisem (viz obr. 322 p): 1548 TV SOBOTHV PRZED SWATYM FILIPEM A IAKVBEM VMRZEL GEST SLOWVTNY GIRZIK STRAHOTINSKI GEHOZTO DVSSI RAZ PAN BVOH MILOSTIW B. Jest z černé žuly, 0.95 m dlouhý, 0.77 m vysoký.

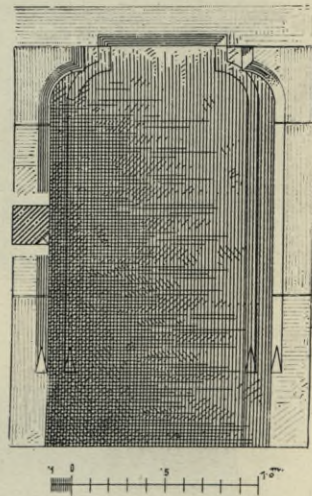
Z drobnějšího inventáře uvádíme:

2 visuté mosazné prolamované lampy před pobočními oltáři, ze 17. stol., 0.21 m vys.; 1 visutá cínová lampa u hlavního oltáře, z 1. pol. 19. stol. Mešní roucha jsou nová.

Ve věži: 1. malý zvon. Hlava s listovým a květinovým ornamentem. Pod tím na plášti nápis: FVSA PRAGÆ A CAROLO BELLMANN CÆS. REG. AVLICO CAMPANARVM FVSORE 1839. „Die gestohlene Glocke fand in dem frommen Sinne der Pfarrkinder ihren Ersatz.“ a relief sv. Petra a Pavla. Průměr 53 cm, šikmá výška 38 cm, kolmá 40 cm + 10 cm koruna.

2. zvon má na hlavě got. minuskulí: tento Zvon dielan lu sobotu przed swatym hawlem leta bozho tisycneho Devadesateho sesteho nan Konvarz dyelal ten zwon. Na plášti reliefs sv. Petra a Pavla. Průměr 81 cm, šikmá výška 66 cm, kolmá 67 cm + 15 cm koruna.

3. zvon s ornamentem na hlavě a nápisem: LETHA PANIE 1665 O SLISSTE HLAS WOLAGICIOHO NA PAVSSTE SPRAWTE CZTI PANIE; na plášti: Kristus na kříži, pod ním P. Maria a Maria Magdalena. Na druhé straně pod dvojitým obloukem sv. Petr a Pavel, vedle v kartuši znak zvonařův (viz obr. 323.): zvon s opisem STEPHANVS PRICQVEY a pod ním nápis: STEPHANVS PRICQVEY CIVIS CLATTOVIENSIS · FVSOR · Průměr 93 cm, výška šikmá 72 cm, kolmá 73 cm + 15 cm koruna. Ve věžičce nad presbytářem zvon nepřístupný.

Obr. 324. Staré Prachaticce. Kamenné gotické ostění u statku č. 1.

Na hřbitově založeném r. 1587 a vysvěceném r. 1593, mešní KAPLE SV. PETRA A PAVLA s hrobkou děkanů Prachatických. Jest menších rozměrů, slohu barokního (18. stol.), v poslední době obnovená. V ní 2 starší (barokní) obrazy sv. Petra a sv. Pavla, méně cenné.

Také je na hřbitově několik jednoduchých železných kovaných křížů z 18. a začátku 19. stol.

U vchodu do statku čís. 1. (Lukáše Hopfingera) zachovalo se staré got. kamenné ostění, původně řízené na menší šířku. (Viz obr. 324.)

Protivec.

Sedláček, Hrady a zámky VII., 124.

R. 1381 připomíná se vladyka Sanburk z Protivce. R. 1543 náležel Protivec k statku Čichtickému. Tvrz stála ještě roku 1550, brzy na to však zanikla. Podle místní pověsti stávala na zahradě čís. 6 na jižním konci vsi, na skalnaté stráni u potoka.

Rabín

(kat. ob. Malovice).

Mittheil. d. anthrop. Gesellsch. Wien XIX. B. 36. Dr. Woldřich, Beiträge zur Urgeschichte Böhmens.

Na louce, jižně od Rabína, v níž shledána černá země, nalezeny 2 ohniště, z nichž jedno obsahovalo popel, uhlí, zvířecí kosti a kus železa, druhé pozdní středověké střepy. Na poli „volové pastviště“ nalezen velký železný meč ze 14. století, uložený nyní na zámku Hlubockém.

Radomilice.

A. Sedláček, Hrady a zámky VII. (119, 149, 213, 248, 251, 262).

Dříve TVRZ, nyní DVŮR, náležely r. 1410 Dobešovi Malovcovi z Libějovic. R. 1508 odkázal Adam z Drahonice Drahonice a Radomilice Zdeňkovi Lvovi z Rožmitála, nejvyššímu purkrabí. R. 1560 prodal Radomilice Ctibor Dívčický z Sudoměře Mikuláši Kořenskému z Terešova. R. 1594 seděl na R. Jošt Kořenský z Terešova, který se uvádí ještě 1607 majitelem. 1642 koupil Jan Kořenský z Terešova na R. Chřešovice a spojil na krátký čas tyto dva statky; poslední vůlí odkázal je strýci svému Václavovi Lukášovi Kořenskému z Terešova a zemřel 1669. Roku 1671 koupeny R. Janem Adolfem ze Schwarzenberga a připojeny k panství Hlubockému. Od doby té náležejí stále téměř knížecímu rodu a přiděleny k Libějovicům.

Žulový krb odtud s letopočtem 1563 a s dvěma neznámými znaky postaven ve dvoře v Svobodných Horách. (Viz obr. 325.)

Obr. 325. Radomilice. Žulový krb.

Ročovice,

pole, dříve ves u Žitného, jež byla při zřizování obory r. 1579 zrušena. Při orání byly tu nalezeny české stříbrné groše ze 14. století a husitské grošíky.

Sedlec.

Březan, Vilém z Rosenberka 159; Sedláček, Hrady a zámky VII., 126.

Při dřevěném KOSTELÍKU SV. JANA NEP. zřízena r. 1785 lokalie, jež byla však r. 1801 zrušena. R. 1860 5. července založen, r. 1868 28. září vysvěcen nynější kostel, jenž byl pak r. 1878 za farní uznán. Prostá stavba o jediné sklenuté lodi, s věží v průčelí nepochopeného gotického slohu. Stejných tvarů jest vnitřní úprava, při čemž použito několik starších barokních soch, přinesených sem prý z Vodňan, z nichž povšimnutí zasluhují pro realisticou řezbu sochy sv. Linharta a sv. Josefa na hlavním oltáři. Dobře barokní náleží též kovaný železný svícen na svíčky. Ve vítězném oblouku postavena na konsoli soška P. Marie, pískovcová, od Jana Gassera. Svršek bezcenné křtitelnice ze žuly jest prý ze starého kostelíka (nyní bytu poklasného blíže dvora); zdá se však, že je přes motivy gotické z 19. století.

Porouchaná někdejší kamenná křtitelnice, dnes v parku zámku Libějického (viz obr. 124., 125.), je prý odtud; to také tvrdí se o řezbě Kladení Krista Pána do hrobu, nyní v majetku Dr. Ot. Kudrny v Netolicích. (Viz obr. 202.)

Zvony: 1. Velký zvon, průměru 0·88 m, kolmé výšky 0·68 m + koruny 0·16 m, šikmé výšky 0·65 m; na hlavě nápis: FRANZ SER. HOLLEDERER IN LINZ 1869, na plášti: Věnoval ke cti svatého Jana a Václava patronů českých zvon tento roku 1869 ku chrámu Páně v Selci Kašpar a Marie Rynda, rolník ze Záblatí čís. 18. Vedle nápisu sošky Panny Marie s Ježíškem, sv. Františka, sv. Jana Nepomuckého, sv. Šebestiána a Krista Pána.

2. Prostřední zvon, průměru 0·67 m, kolmé výšky 0·50 m + 0·12 m koruna šikmé výšky 0·49 m; na hlavě podobný nápis: FRANZ SER. HOLLEDERER IN LINZ 1868 a na plášti: Věnoval ke cti Boží, neposkvrněného početí rodičky Páně v Selci Kašpar i Marie Rynda ze Záblatí č. 18. Vedle nápisu sošky sv. Gotharda, P. Marie a sv. Jana Křtitele.

3. Malý zvonek, průměru 0·48 m, kolmé výšky 0·40 m + 0·08 m, koruna šikmé výšky 0·41 m; na hlavě nápis: FRANCISCVS ANTONIVS FRANCK ME FVDIT PRAGAE 1767, na plášti reliefy: sv. Barbory a Krista na kříži mezi zalitými pamětními penízky. Jinak zvon barokními ornamenty ve dvou řadách dekorován.

Kostel jest k jihu orientován.

Jihozápadně, bezprostředně za vsí, uprostřed rybníka ostrov, „tvrz“ jmenovaný (nyní hřbitov), kde skutečně stávala kdysi tvrz a kde při kopání hrobů nalezeny základy, střepey kachlů, šípy a ostruhy; kachle jsou uloženy v měšťanské škole v Netolicích (viz obr. 198.), šípy a ostruhy byly zaslány prý do Musea král. čes. do Prahy. Na Ohradech u Hluboké uloženy zbytky gotických a renaissančních kachlů, také s písmenem W, litina bronzová, podkova a dva železné hroty, v letech 1902—4 zde nalezené.

Na místě blízkých hospodářských budov stával prý kdysi p i v o v a r.

Již r. 1394 připomíná se Albert a Mstich ze Selce. Tvrz zdejší koupil r. 1563 Vilém z Rožmberka od Šebestiána Kořenského z Terešova a dal ji r. 1564 strhnouti. Dále k západu směrem k Lhotě nalezeny v lomu střepey popelnic, popel a mnoho zvířecích kostí.

Schwarzenberg viz také Petrův Dvůr.

DVŮR, v 1. pol. 18. století založený, kdež stávala ves Šitice, v 16. stol. pro oboru svedená. Nalezeny tu české denáry Bořivoje II., Vladislava I. a Soběslava I. a II.; r. 1850 156 kusů rakouských a mnichovských brak-teatů a 2 stříbrné tyče.

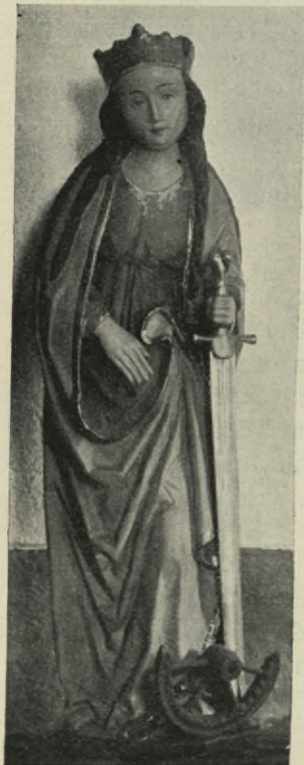
Skalice viz Bohumilice.

Smrčná, dvůr, viz Bohumilice.

Šatava (Žatunka).

Při zpracování dříví, větrem zkáceného, hned za dvorem Šatavským našli r. 1726 dělníci 2 turecké dukáty, jeden švédský dukát krále Gustava Adolfa, 2 španělské stříbrné peníze a jeden český zlatý zimního krále Fridricha.

Ve zvonici nad někdejší dvorskou budovou z v ó n e k průměru 0·32 m, šikmé výš. 0·26 m, kolmé 0·25 m; na plášti reliefy Panny Marie s Ježíškem a svaté Alžběty a letop. 1829.

Obr. 326. Štítkov. Dřevěná socha sv. Kateřiny.

Asi 80 metrů nad pilou pod „Kapellenhäuser“ odkryty roku 1858 na malém vršíčku, který bylo lze vodou obklíčiti, základy nějaké budovy, jež jsou pokládány za KOSTELÍK P. MARIE, nadaný Zikmundem Hulerem z Orlíka, jemuž král Václav byl zastavil hrad Hus; o kostelíčku činí se zmínka r. 1405. Vršíček, na němž prý stál, jest složen ze šterku, při rýžování zlata na levém břehu potoka „Kaplického“ dobytého, nahoře v prům. 8 metrů široký a někdy 40 metrů dlouhý, k stavbě i menší budovy méně schopný.

Obr. 327. Štítkov. Dřevěná socha sv. Kláry.

Název Kapellenbach a Kapellenhäuser ukazuje na někdy zde pozůstávající kapli.

Pod Šatavou před ústím potoka „Kaplického“ do Vltavy ležící louka zve se „Freithofwiese“ = louka hřbitovní.

Štítkov.

V KAPLI na návsi, hrubé práce barokní z konce 18. století, jsou sošky sv. Kateřiny (viz obr. 326.) a sv. Kláry (viz obr. 327.), 1·10 m vys.

hrubší práce z 16. století, v novější době přemalované; byly sem dány z blízkého kostela sv. Maří. Baroková socha sv. Pavla, dobře řezaná, neznámého původu. Čtyři svícny cínové, z konce 18. století a cínová lampička z 19. století.

Obr. 328. Švihov. Žulová socha sv. Jiří.

Švihov.

Vedle vrat někdejšího panského dvora Borku, r. 1905 zrušeného, stávala kamenná soška SV. JIŘÍ ze žuly z konce 16. století, která jest nyní uložena na Hluboké. (Viz obr. 328.)

Těšovice.

V novější KAPLI na návsi stavebně bezvýznamné starší řezby, zobrazující Zvěstování Panny Marie, ze 16. stol., prostředního provedení, nevkusně přemalované.

a

b

c

d

e

Obr. 329. Těšovice. Kaple: a) řečka Krista Pána, b) řečka sv. Křištofa, c) řečka sv. Barbory, d) řečka: Zvěšování P. Marie.

Hrubšího provedení a hrubě přemalovány jsou další sošky dřevěné (viz obr. 329 *a, b, c, d.*): Krista se zeměkoulí, sv. Krištofa, Šebestiana, Barbory (v pravé ruce s palmou, levá schází), Zvěstování P. Marie, Jana Evang. a Petra, z první polovice 17. stol.; krom těchto stojí tam 2 malé sošky barokní: sv. Vojtěcha a sv. Prokopa. (Sochy jsou asi z některého staršího kostela okolního.)

Jižně od vsi MLÝN na Blanici s hrubým renaissančním štítem a růží (novou snad) z konce 16. století.

Trouby České.

Trajer 926. Mittheil. des Vereins für die Geschichte d. Deutschen in Böhmen XI., 114. Beiträge zur Urgeschichte Böhmens von J. Woldřich; Mittheil. d. antrop. Gesellsch. in Wien.

VES, vzniklá roku 1709 z rozkazu knížete Jana Křišťana z Eggenberku, původně Rinn- neb Röhrenhäuser zvaná. Roku 1780 zřízena tu lokalie. Napřed postavena kaple a oltář přenesen sem ze zrušené kaple sv. Jana Křtitele v Horažďovicích. R. 1788 začato se stavbou nového kostela, jenž byl 1791 vysvěcen.

KOSTEL, v jehož nadpraží u hlavního vchodu vytesáno A° 1789, jest prostá budova vesnická, k severu orientovaná, složená z lodi 15·17 m dlouhé a 9·67 m široké, s nízkou dřevěnou vížkou, krytou jehlancovou střechou v hruškovitou báň vybíhající v čele. K severu přistavěná presbytář jest uzavřena pěti stranami osmiúhelníku a měří 7·06 m šířky a 7·66 m hloubky; k ní přistavěny původní sakristie na straně západní a (r. 1850) sakristie nová na straně východní; nad presbytářem sanktus se střechou formy hruškovité. Veškeré místnosti mají ploché stropy povalové, rákosované a jsou kryty šindelem. Do lodi vestavěný hudební kůr, podrákosovaný spočívá na dvou zděných pilířích; později byl rozšířen a dvěma dřevěnými sloupy podepřen.

Hlavní oltář sloupový, barokní, z druhé pol. 18. století, doplněný v stol. následujícím sochami sv. Zachariáše a Alžběty se sv. Janem Křt. Jest práce slabší. Totéž platí o obraze sv. Anny. Další obrazy, které se vyměňují: Narození Páně (značené *L. Tils* Prachatitz 1877), Kristus na kříži a Vzkříšení Páně (od *Hlávky* v Praze z r. 1906) jsou práce obyčejné.

Dobré koncepce i provedení jest poboční oltář sv. Kajetána z 2. pol. 18. stol., se soudobým lepším obrazem téhož světce a soškami sv. Pia Pont. O. P. a sv. Jakuba de Mevania.

Úplně bezcenné jsou druhý poboční oltář P. Marie a kazatelna. Varhany z 2. pol. 19. století jsou všední.

K inventáři poznamenáváme:

Monstrance mosazná, paprsková, 0·50 m vys., ciborium mosazné, zakončené monogramem Kristovým, 0·31 m vysoké a kalich mosazný, 0·23 m

vys., vesměs současné se stavbou kostela jsou práce hrubé. Totéž platí o dalším kalichu, z 1. pol. 19. století. Mimo to má kostel kalich pseudogot., 23·5 m vys., mosazný, pozlacený, s třemi email. medaillonky z doby nejnovější (zač. 20. stol.) od *B. Schättingra* v Česk. Budějovicích. Méně cenná jest také věčná lampa.

Na pobočných oltářích cínové svícny z konce 18. stol.

Paramenta jsou po většině nová, všední; některá z doby stavby kostela nevyčníkají.

Matriky počínají roku 1793, pamětní kniha r. 1787.

Z v o n y : největší prům. 0·76 m, šikmé výšky 0·54 m, kolmé 0·58 m + 0·12 m; koruna má kolem hlavy ornamentový pruh a festony; na plášti reliefy: Nejsvět. Trojici, Korunovanou Pannu Marii a sv. Annu a znak zvonařský s nápisem: JOS. PERNER IN BUDWEIS a letopočtem 1801.

P r o s t ě d n í zvon průměru 0·53 m, šikmé výšky 0·38 m, kolmé 0·40 m + 0·09 m; koruna má tutéž okrasu, nápis a letopočet, a na plášti reliefy sv. Floriána a sv. Linharta.

M a l ý zvon, který ustanoven k přelití, měří prům. 0·31 m šikmé výšky 0·25 m, kolmé 0·24 m má na hlavě nápis: ORA PRO NOBIS 1787 (špatně znatelný) a asi jméno zvonařovo, pro nepřístupnost nezjistitelné, na dolním kraji pak: JESUS (VON NAZARET?) BIN KENIG DER JUDEN. C. M. B.

Zvonek *s a n k t u s o v ý* jest nepřístupný.

Vedle silnice od soumarského mostu sem vedoucí stopy někdejší *Z l a t é s t e z k y*, mimo to v lese „na šancích“ opevněné ležení z doby třicetileté války, s valy a příkopy. Nalezen zde prý velký hrnc z tuhé hliny, naplněný červenavou zeminou, který však byl nálezcem rozbit; také zde nalezena Janem Králíkem bronzová dýka, která se na cestě do Hluboké ztratila. Hrot praporu a prastaré šavle, nalezené v šancích, chovají se v románské komoře zámku Krumlovského.

Truskovice.

Na návsi stojí malá bezvýznamná KAPLE, podle nápisu k uctění sv. Floriána, nákladem občanů Truskovických r. 1821 vystavěná.

Tuset.

Z V Ě Ž E, k ochraně zlaté stezky založené, nezachovalo se nic ze zdíva. Na vršku pod „Tusetskou skálou“ MARIÁNSKÁ KAPLE (viz obr. 330.), dřevěná, z druhé pol. 19. století, s obrazem Fanny Marie s růží a Ježíškem (stejným jako ve Volarském kostele).

Obr. 330. Tuset. Kaple pod Tusetskou skálou.

Vadkov.

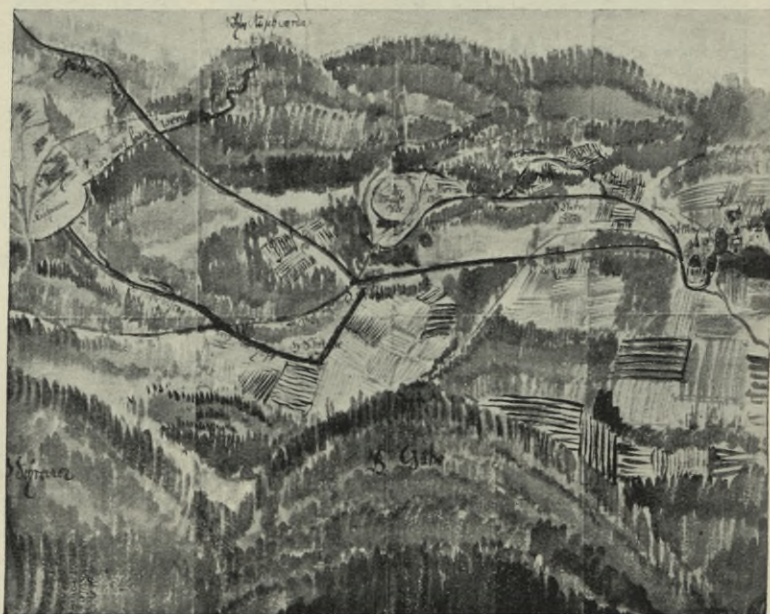
J. Woldřich, Mitteil. d. anthrop. Gesellsch. in Wien XIII., 2; XIV. B. 218; Píč III., 1, 362; Matth. Pangerl, Urkundenbuch von Goldenkron 1872, str. 8; A. Sedláček, Místop. slovník 171.

Jihozápadně od Vadkova mezi opuštěnou jednotou Bělohradem a vesnicí Jámou, kde výšina příkře spadá k Jámě, jest na lesnatém vrchu velké hradiště „na hradech“ a „Hradiště“ zvané. Na straně jižní jest val hliněný v délce 50 m, k východu a severu val kamenný při severní straně přední val. Se sousedícími vrchy „Vrata“ jakož i „Stráže“ nad Lhenicemi poukazuje na starou obchodní cestu, která vedla z Lince tímto údolím k Lhenicům, Písku a Praze.*)

*) „Hradiště jest asi někdejší hrad Drslavův, neznámého rodu a původu. Král Přemysl daroval horu (Drslavův hrad) 1263 klášteru Korunskému a Vok ze Strunkovic maje k ní nějaká práva, odevzdal r. 1290 témuž klášteru ves Zaboř a horu Drslavovu. A. Sedláček, Die Botzenmauer. Mitteil. d. Centr. C. Neue Folge XIV., 156.

Menší výběžek tohoto pohoří pod Bělohradem, přes který vede silnice od Lhenic k Velké Smětči, jmenuje se „na šancích“, kterýžto název větším právem náleží vrchu východně od Vrat se vypínajícímu, na jehož temeni nad Jungwirthem jest zachováno hradiště druhé.

Vadkov skládá se ze starších usedlostí buď zděných nebo srubových, po většině hlínou omazaných. V nejnovější době byla tu vystavěna KAPLE SV. TROJICE na návsi; jest prostá stavba.

Obr. 331. Vimperk. Vodní mapa panství s vyobrazením Vimperka z 17. stol.

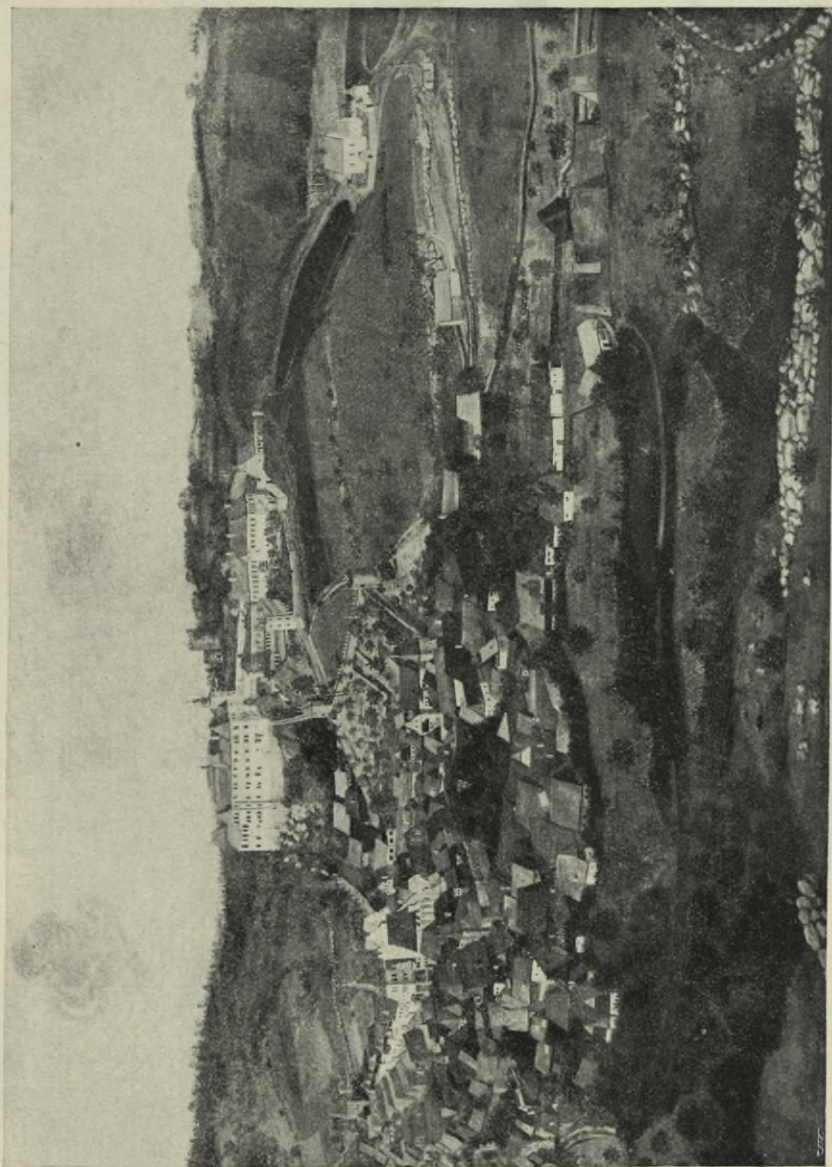
Vimperk.

Trajer, Diocese Budweis 942; Grueber, II. 19, IV., 36; Mitteil. der Zentral-Kommission X., p. LXXVII.; Neuwirth, Geschichte der bildenden Kunst in Böhmen I., 512; Sedláček, Hradý XI., 141; Braniš, Památky XVII., 212; Ottův Naučný slovník XXVI.; J. Braniš, Obrazy z dějin jihočeského umění, 1909. Vyobrazení „Haselburku“ v díle: Schwarzenberg Pauline, Seize vues des terres du prince de Schwarzenberg gravées à l'eau fort. 1804.

Roku 1842 našly se 3 železné koule u Haselburku; r. 1856 tři hroty z šípů u zámku, r. 1897 při překlenování potoka pstruhového v městě naproti hostinci „Pasov“ peníz císaře Hadriana.

MĚSTO VIMPERK (viz obr. 331.—338.) povstalo jako podhradí zámku, v letech 1251—60 založeného Purkartem z Janovic. Roku 1423 spaleno od Husitů, roku 1468 od Pasovských. Roku 1479 povýšil král

Vladislav na žádost Petra Kaplíře ze Sulevic městys Vimperk za město a dal mu právo k opevnění. Město bylo k zámku přihrazeno tak, že ze strmé části hradiště vybíhaly dvě hradby obkličující celé město. Z té doby zachovalo se 5 kulatých bašt a čtyřhranná věž na zdi městské.

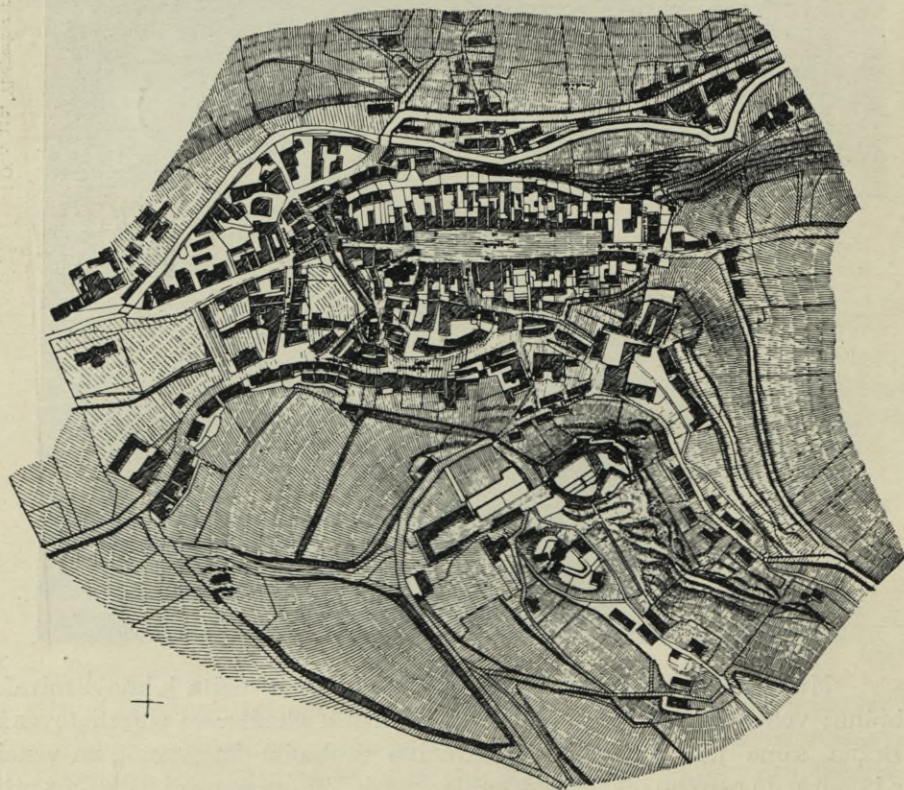

Obr. 332. Vimperk z r. 1686.

Městská věž (viz obr. 339.—341.) na cestě z města k hradu mívala bránu; vchod na věž zprostředkovala branka a chodba ve zdi zhotovená. Brána sama jest k městu do okrouhla drobným kamenem, na venek z kvádrů do ostrého oblouku sklenutá; má jeden otvor pro kladku a vrata

Obr. 333. Vimperk. Situace Vimperka a jeho hradeb 1835.

Obr. 334. Vimperk. Situace Vimperka a jeho hradeb 1910.

její bývala zavírána závorami, pro něž ještě otvory zbyly. Zavírala se proti straně zámecké; ostatní 3 brány zbourány.

Východní část města jmenuje se „H r a d č í n“. Ulice vedoucí podle hradeb severních jmenuje se dosud „Bašta“, podle jižních „Wehre“.

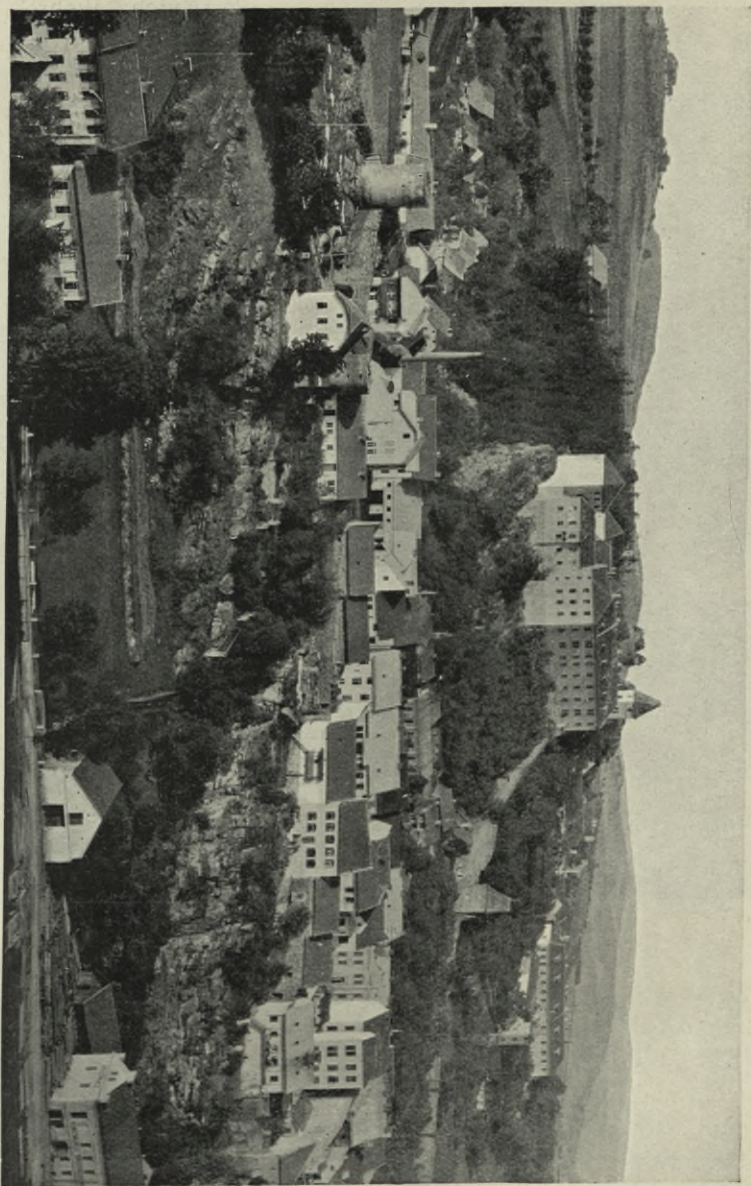
Při opanování hradu Vimperka hrabětem Mansfeldem roku 1619 město ušetřeno. R. 1665 zničeno město většinou ohněm. Roku 1861 velký oheň ztrávil celou školní ulici a část Innocency ulice. D o m y měly v přízemí sklepy a obydlí v 1. patře. Schody bývaly osvětlené světlíkem,

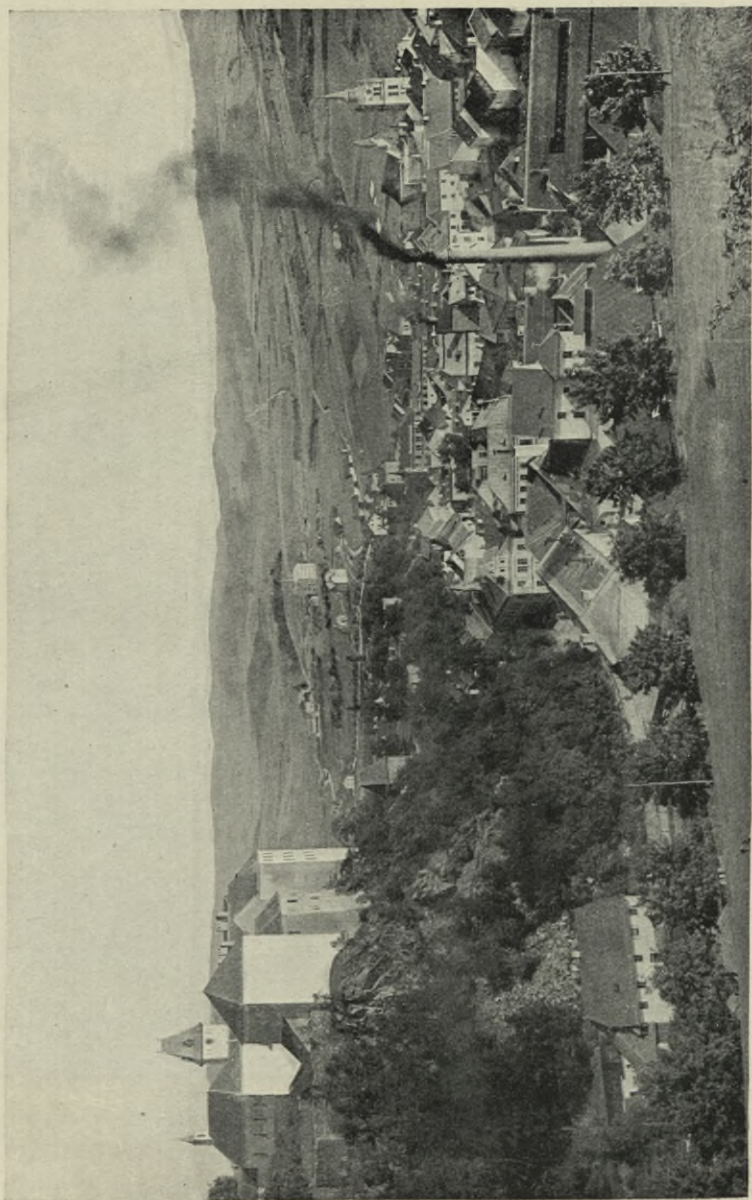
Obr. 335. Vimperk před požárem 1904.

stropy rákosové; většina domů měla výstupky. Na domě č. p. 15 byl vymalován p. Petr Vok z Rožmberka. Na domě čís. 13 dvojitý znak: Pravý dvě pětizubé věže, mezi nimiž tři kopí, levý okřídlený půlkůň. *) Na domě čís. 18 znak Novohradských z Kolovrat. V levo od znaku ženská postava v kroji poč. 17. stol., držící v levici kříž, v pravici knihu. Při stavbě domu čís. 103 našly se staré tiskací litery dřevěné; bylať ve Vimperku již v létech 1484-1487 Janem Alakravem založena tiskárna, z níž známe 2 latinské spisy z r. 1484. Roku 1641 koupilo město dosavadní radnici a zřídilo z ní pivovar. Radnice přeložena na náměstí po velkém ohni r. 1904 (viz obr. 342., 343.), kdy shořelo téměř celé náměstí, a domy výše uvedené zbaveny vyčníva-

*) 1592 Jan Radešínský z Radišovic.

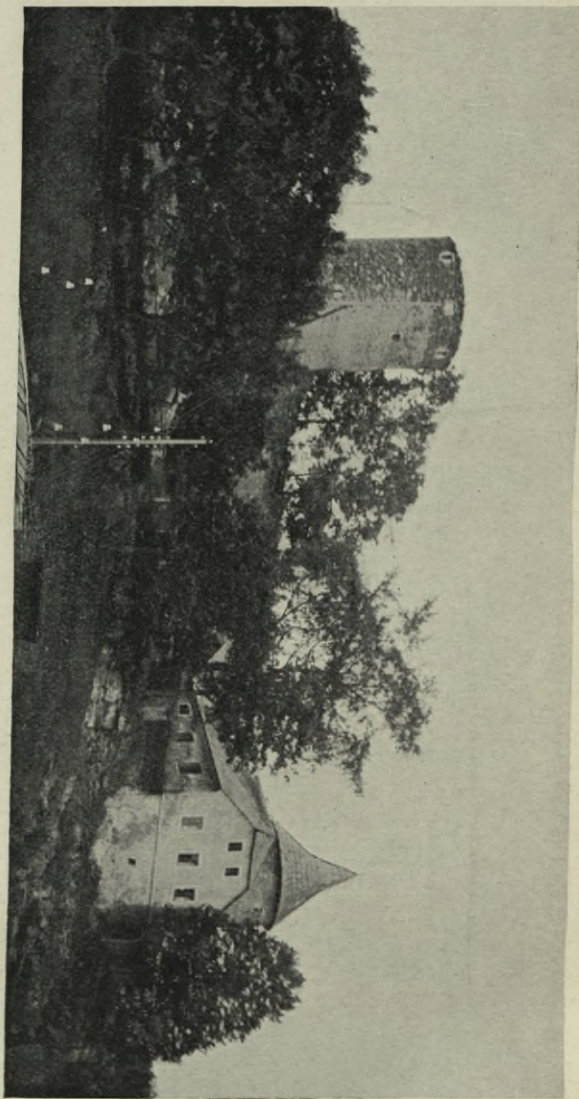

Обр. 336. Вимпак од јилу т. 1910

Obr. 337. Vimperk od západu r. 1910.

jících arkýřů a renais. štítů jakož i maleb a znaků, postavena v moderním slohu nová spořitelna, kam se přestěhoval městský úřad, a stará postoupena okresnímu soudu. Stará radnice často přestavovaná, nese ve štítě erb města a dům čís. 13 erb Malovců. Domy čís. 15 a 18 pozbyly maleb

Obr. 338. Vimperk. Západní městské bašty před r. 1904.

a náměstí po většině od základu přestavěno. U vrat domů č. 40 a 13 zachovala se kamenná ostění (viz obr. 344.). Při bourání dolejšího mlýna, nyní dělnických bytů Steinbrenerových, nalezeny četné tolary a groše většinou cizí z roku 1506—1624.

V zámku Krumlovském jest obraz Vimperka asi z r. 1686 od malíře Jindřicha de Verle (viz obr. 332.).

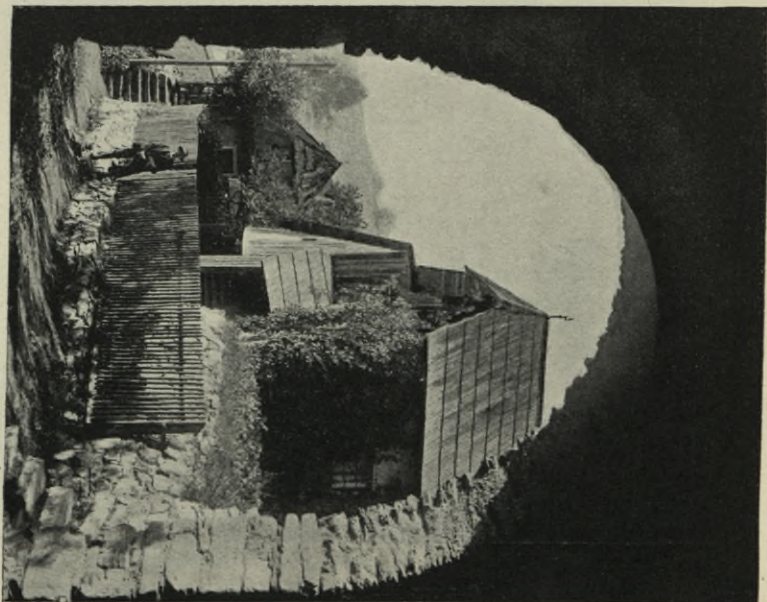
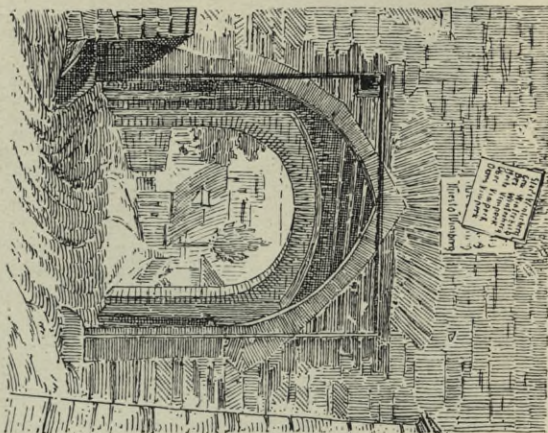
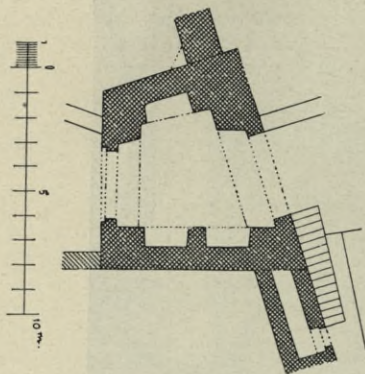
Město chová několik starých listin, diplom města však schází. Mezi pečeti (viz obr. 345.) jsou nejstarší: malé měděné se lvem ve štítku a nápisem kolem: PECZET RICHTARZSKA MIESTA WINTRBERKA; velká

Obr. 339. Vimperk. Městská brána pod hradem.

stříbrná, s vyrytým letopočtem 1584, má uprostřed renais. štít s věží, v jejíž bráně stojí lev a kolem nápis: SIGILLVM MAIVS CIVITATIS WINTRBERKCENSIS; mimo to malé se štítkem stejného obsahu a nápisem: ST : WIN : RG.

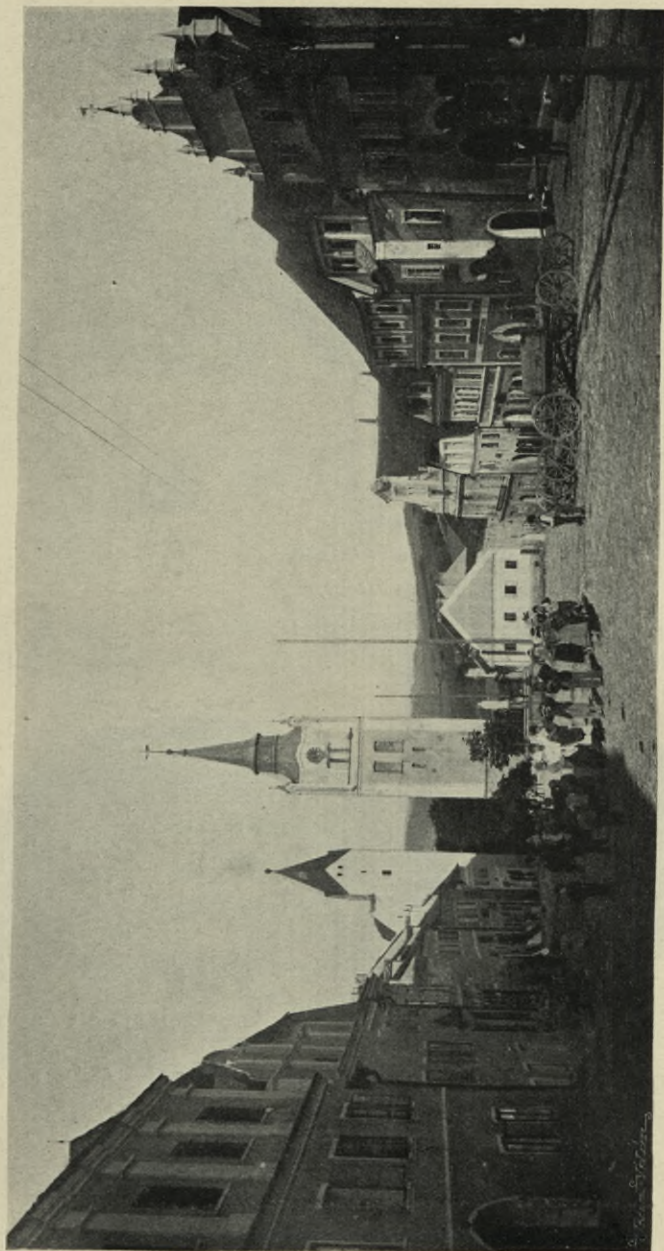
Na městské zvonici (viz obr. 346., 347.), oddělené od farní věže, přistavěné kolem r. 1500, bylo viděti stopy jemné nástěnné malby barokní velmi dovedné ruky; roku 1909 byla zničena. Při velikém ohni r. 1861 shořela střecha na zvonici a kopule spadla; 1866 zvonice znovu zřízena,

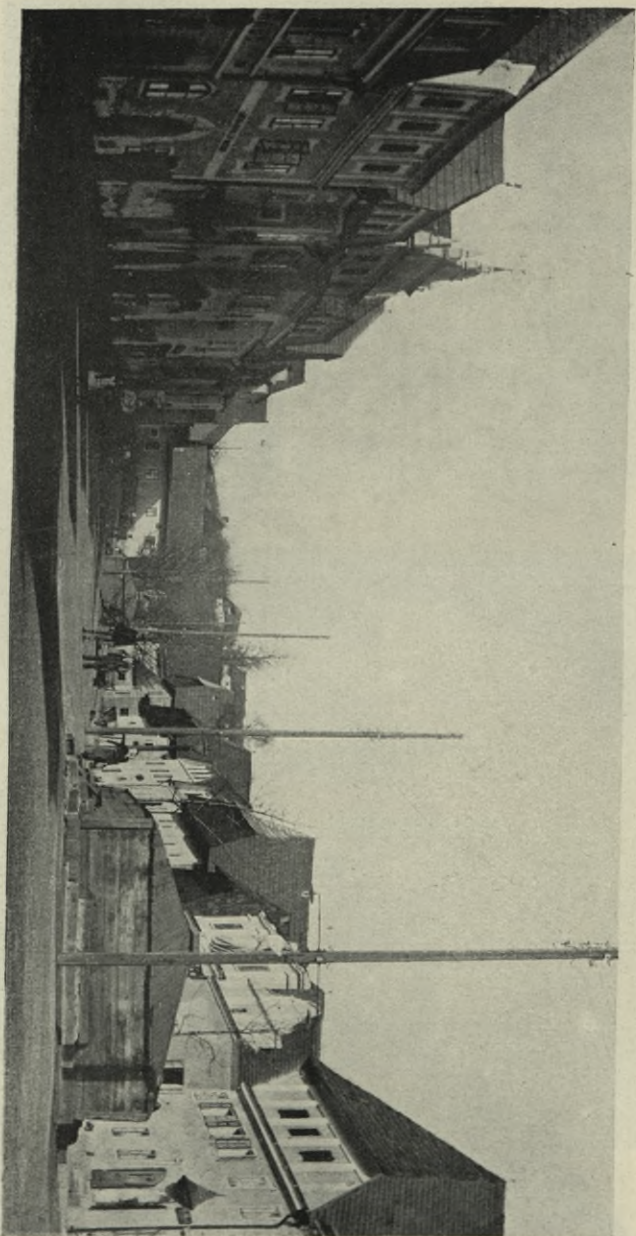
Obr. 340. Vimperk. Pohled do městské brány a její púdorys.

Obr. 341. Vimperk. Pohled městskou branou.

1909 obnovena při šetření starých tvarů, v slohu moderním. Kamenné ostění vchodu, sókl, složený ze dvou válečků, got. kordonová římsa prvního patra a jeden krákorec někdejšího arkýře zachovány. Roku 1692 přelil *Štěpán Pricquey* velký zvon 17 centů těžký. Roku 1714 dostal V. nový nynější velký zvon. Umíráček, r. 1723 hejtmanem *Braunem* pořízený, rozlit 1861.

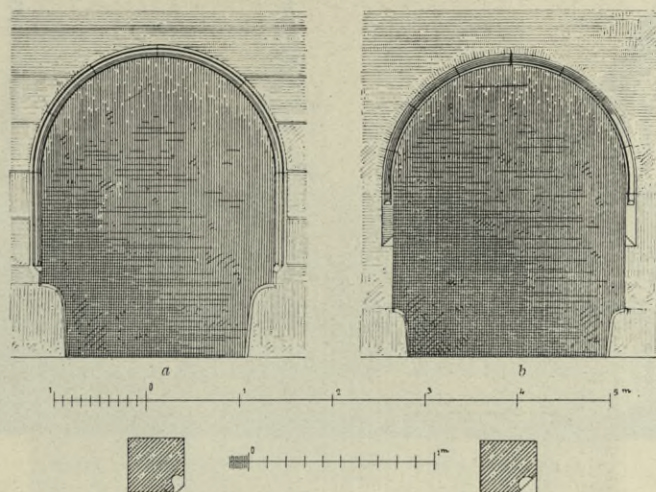
Obr. 342. Vimperk. Náměstí od západu před r. 1904.

Obr. 343. Vimperk. Náměstí od východu před r. 1904.

Na městské zvonici jsou tyto zvony:

Největší nese na hlavě ve dvou řádcích nápis: A fulgure et tempestate libera nos Domine Jesu Christe anno 1737 Hoc opus conflatum est

Obr. 344. Vimperk. Kamenné ostění u vrat: a) č. 40. b) č. 13 na náměstí.

ex comuni aerario civitatis Wintterbergensis, po čemž následují na plášti jména: FERDINAND MARSCHALEK PRIMATOR, JOHANN FRY · PLE-

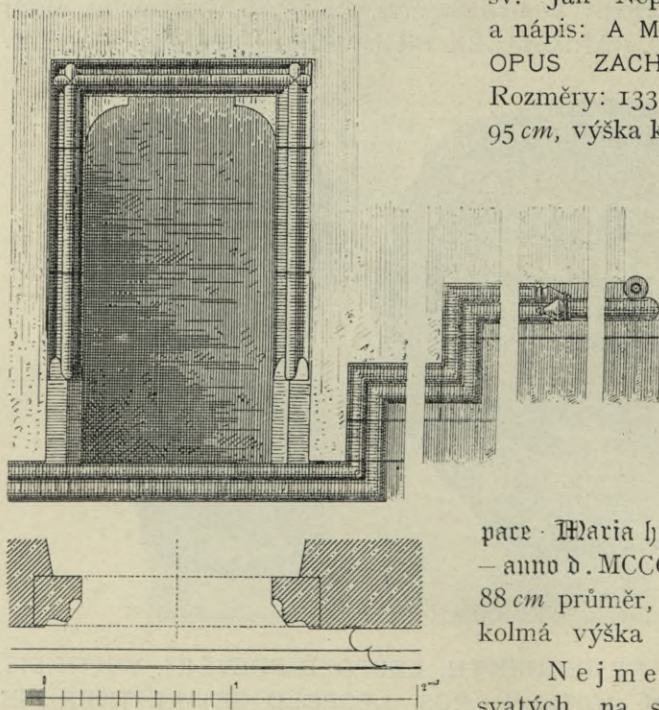
Obr. 345. Vimperk. Městské pečeti.

CHINGER, GEORG PRIESCHENKH, LEOPOLD PREVĚRI, VEITH SIT-
TER, PAUL PRAUN, JOHANN GROS, LEOPOLD GEISREITHER, SE-
BASTIAN PEKHSIEDER, LAMBERTH FUX, LORENTZ SCHOPPER,

Obr. 346. Vimperk. Městská zvonice s kostelem před r. 1904.

WENTZL EDDER, JACOB WOLF TRIBUNUS, LORENTZ PRANTL JUDEX; na protější straně znak města, reliefs Navštívení Panny Marie, sv. Jan Nep., Ukřižování Páně a nápis: A ME FUSUM EST HOC OPUS ZACHARIAS DIETRICH. Rozměry: 133 cm šir., výška šikmá 95 cm, výška kolmá 102 cm + 20 cm koruna.

Obr. 347. Vimperk. Kam. ostění a sokl městské zvonice.

Prostřední s trojnásobným vyobrazením

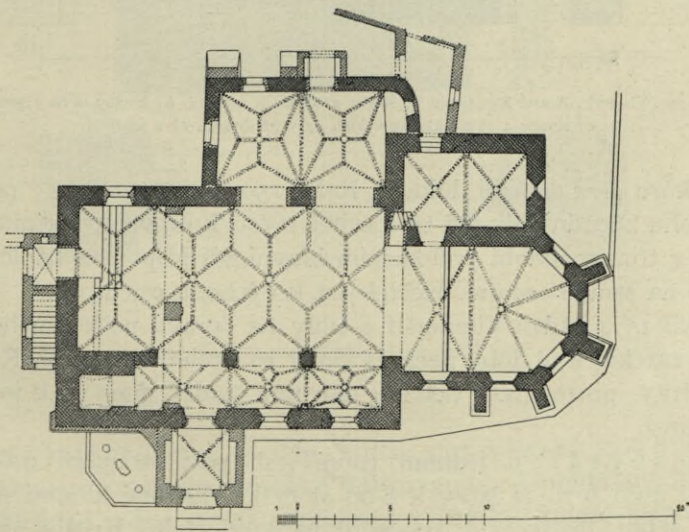
Krista na kříži a nápisem na hlavě ve dvou řádcích: Lucas · Marcus · Matheus · Johannes

ursxie veni cum pace · Maria hilf + kař + bal + mel – anno d. MCCCC° XIX°. Rozměry: 88 cm průměr, šikmá výška 67 cm, kolmá výška 73 + 15 cm koruna.

Nejmenší s reliefs dvou svatých, na straně protější znak zvonářský s nápisem Johann Adalbert

Obr. 348. Vimperk. Kostel. Pohled zevni.

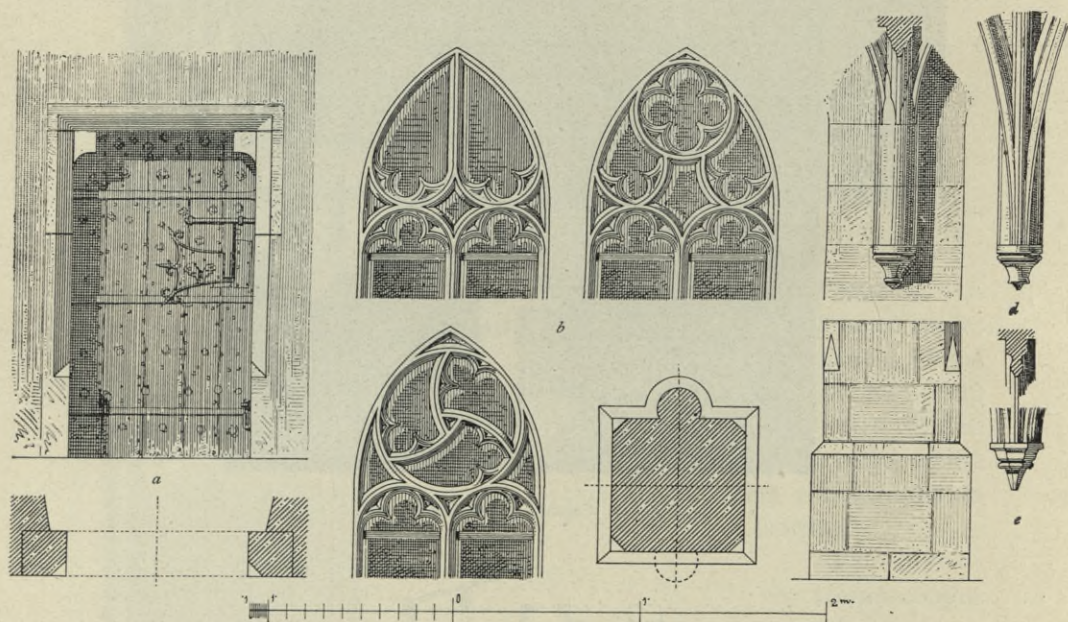
Obr. 349. Vimperk. Půdorys kostela.

Perner in Budweis anno 1839. Rozměry: 56 cm průměr, 42 cm. výška šikmá, výška kolmá 44 + 10 cm koruna.

Hodiny od L. Hainze v Praze, okolo 1900 pořízené.

Roku 1721 postavena kamenná SOCHA SV. JANA NEP. s zábradlím vedle kostela.

FARNÍ KOSTEL NAVŠTÍVENÍ PANNY MARIE (viz otr. 348., 349.) vznikl prý v druhé pol. 14. stol. (1365); ještě roku 1405 nazývá se nový. Založení věže v pravém rohu dosvědčuje větší stáří původní svatyně; mohutné pasy převýšeného ostrého oblouku jakož i do půlkruhu sklenuté dvěře k púdě, stopy zazděného sdrúženého okénka pod zvonící a kulaté

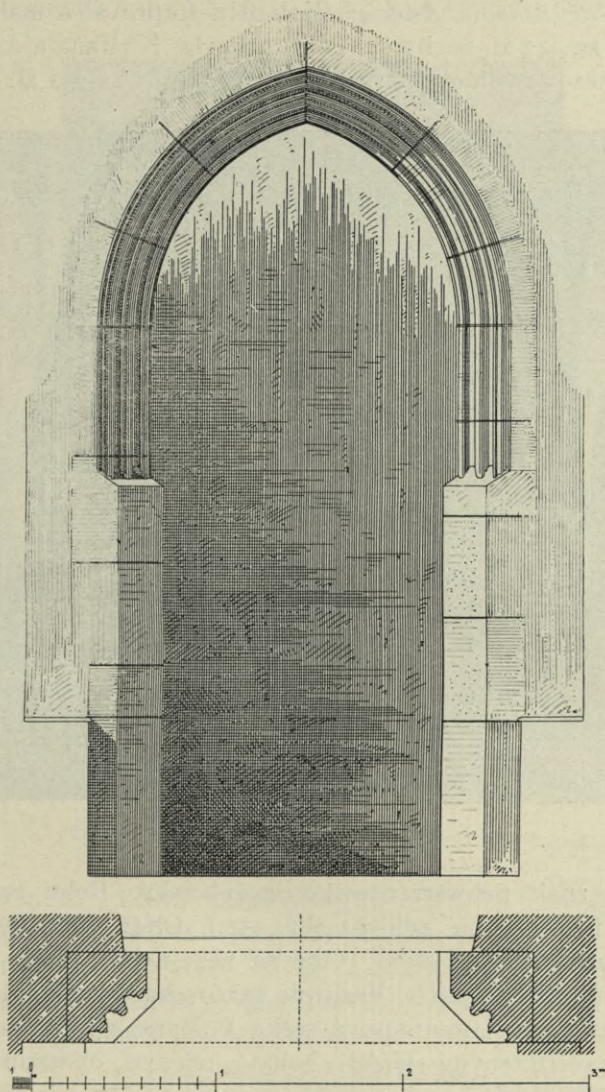
Obr. 350. Vimperk. Kostel Navštívení P. Marie: a) dvěře k sakristii. b) kružby oken v presbytáři. c) sloupy a patky klenby v lodi. d) v presbytáři. e) v sakristii.

okno na kůru jsou dalšími důkazy. Roku 1500 sklenuta loď; postavením věže v rohu západní zdi dal se stavitel svésti k nesymetrickému dvojlodí, k němuž v třetím období prolomením hlavní zdi připojena kaple sv. Anny z r. 1500 na straně severní. Kostel jest k východu orientován.

Roku 1574 žádali Vimperští o cihly na opravu poškozeného chrámu, do něhož zatéká; z té doby pochází kůr v 18. století rozšířený. R. 1754 byl krov chatrný; proto snaty tašky a dán tam šindel, dnes však jest krytina zase tašková.

Presbytář o jednom travé jest pěti stranami osmiúhelníka zakončen; měří 6-70 m šířky a 8-90 m délky, křížové klenutí má hladký svorník, žebra hruškovitá spočívají na konsolách. Kružby dvojdílných oken ukazují dosti pravidelnou kružbu. Opěrné pilíře mají jeden ústupek.

Téže době náleží s a k r i s t i e, do dvou travé sklenutá, s úzkým okénkem v čele, k níž vedou z presbytáře plechem pobité dvěře (viz obr. 350.). Vítězný oblouk, ostře sklenutý jest plný. Loď 16·40 m dlouhá, 10·60 m ši-

Obr. 351. Vimperk. Kostel: hlavní portál lodi.

roká, jakož i kaple sv. Anny, 8·70 m dlouhá, 5·05 m široká, jsou hvězdotivou klenbou sklenuty. Žebra dvojnásobně žlábkovaná podepřena jsou konsolami, které u pilířů po jedné straně přecházejí v krátké kulaté přípory, které po straně druhé vedou až ke dlažbě. Svorníky jsou po většině hladké

Portál (viz obr. 351.) na straně jižní ukazuje lomený oblouk pozdně got. profilu. Věž na počátku 17. věku přestavěna, jak dosvědčují růžice a letopočet MDC na ní.

Pro hlavní oltář dělal roku 1702 náčrtek *Jan Bernard Fischer* z Erlachu. *Petr Antonín Anneis* jej zlatil a štafíroval a maloval hořejší oltářní obraz za 342 zl. Sochy sv. Petra a Pavla, Křišťana a Arnošta jakož i celý oltář zhotovil cáhlovský sochař *Filip Rambler* za 251 zl. Též sem byl

Obr. 352. Vimperk. Kostel. Vnitřek.

dán spojený znak Schwarzenbersko-Eggenberský. Roku 1780 přistaven hlavní oltář k samé zdi (viz ohr. 352.). Oltář sloupový neodpovídá ostatním pracím Fischerovým, také na něm nejsou sochy sv. Křišťana a Arnošta, nýbrž sv. Víta a Václava; také schází znak jmenovaný. Na něm postavena starší mramorová soška P. Marie s Ježíškem, krytá plně měděnými postříbřenými plášti, bohatě renaiss. okrasami zdobenými. Z doby barokní (1768) zachovala se zasklená tumba s kostrou sv. Innocence a výtečný obraz sv. Floriána. Oltář samotný jest pseudogotický. Barokní jsou také sošky svaté Alžběty a sv. Zachariáše na oltáři rodiny Ježíšovy a oltář sv. Anny s pěkným obrazem světice (viz ohr. 353.). Také kazatelna jest barokní, slabší práce. Všechny oltáře jsou jinak slohu pseudogotického, byly vyrobeny po většině v Grödenu a byly poslední asi před 20 lety obnoveny, kdy kostel vymalován. Také sochy rozestavené po kostele jsou stejného původu. Obrazy na skle Vzkříšení Páně a Panna

Maria jsou z Leonory, z doby novější. Roku 1736 postavil varhany František Kanhäuser ze Žlutič, usedlý v Sušici; dnešní varhany postaveny 1900 od bratří Riegerů.

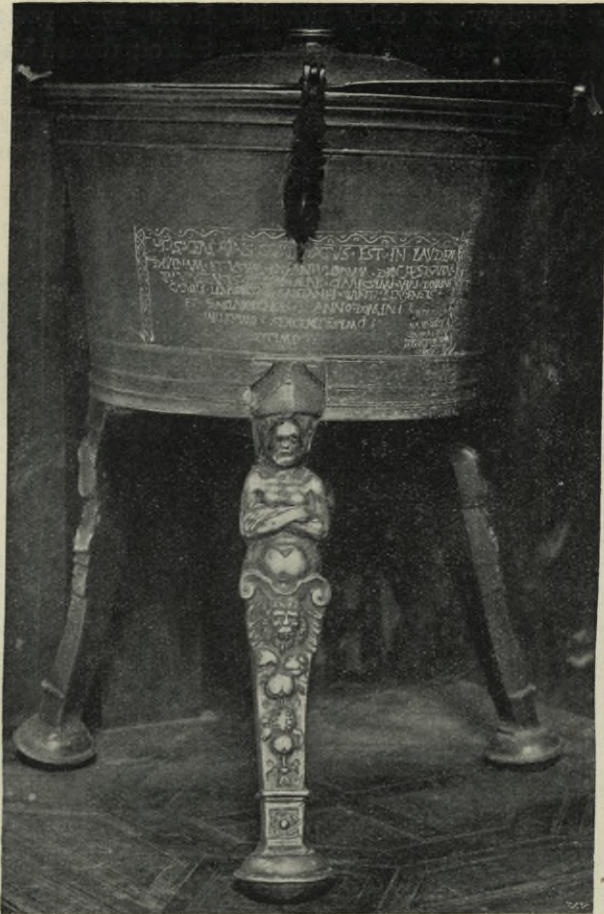
Křtitelnice (viz obr. 354.) o tři nohách — mužských karyatidách — jest cínová a má letopočet 1607. Vyrytý nápis na ní zní:

Obr. 353. Vimperk. Kostel. Oltářní obraz sv. Anny v kapli.

HIC · SACER · FON · COMPARATVS · EST · IN · LAVDEM ·
 DIVINAM · ET · V · SV · INFANTVLORVM · DIO · CÆ · SIS · VIN ·
 TMBERGENSIS · PROP · R · Æ · RE · CLAR · ISS · IM · I · VIR · I · DOM · IN · I ·
 CAROLI · LIB · K · OW · SK · Y · CAP · IT · AN · EI · W · IN · T · M · BER · GEN · SIS ·
 ET · DR · SL · AW · I · EN · SIS · AN · NO · DOM · IN · I ·
 MIL · LES · IM · O · SEX · C · EN · ES · IM · O ·
 SE · PT · IM · O ·

TO SE STALO
 ZA KNIEZE
 GIRZIKA CZIKA ·
 NOWOBISTRZICKIHO
 FARARZE TOHO
 CZIASV.

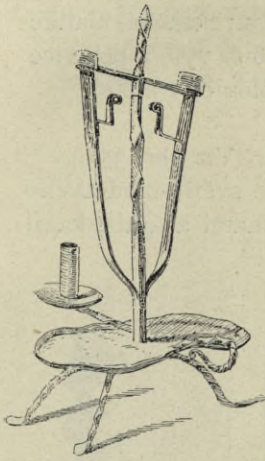
Obs. 354. Vimperk. Kostel. Cínová křtitelnice z r. 1607.

V dlažbě kostelní leží několik náhrobních kamenů, snad z části od sv. Bartoloměje sem přenesených.

Tak v presbytáři:

Žulový náhrobek se stopami nápisu kolem; druhý žulový náhrobek s obrubní linkou bez nápisu; na třetím lze pouze čísti:

DEN TH HEILIGEN
 HLEN
 HA
 W
 P
 AIVM
 GESTORBEN
 VND
 SEIN SOHN
 ANNO 171 · (?)

Obr. 355. Vimperk. Kostel.
Kovaný železný svícen.

Před stupněm u presbytáře leží z náhrobky se sešlapanými erby neznatelnými, jeden další beze všech stop nápisu.

Ve stupni ke kapli sv. Anny: čitelné Jméno Ježíš a z letopočtu pouze . 7 . .

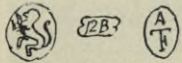
Před oltářem sv. Anny jest deska 70×70 cm s nápisem + E. E. 1761.

Roku 1677 půjčili Vimperští stříbrný obraz Panny Marie a stříbrnou pozlacenou monstranci na zámek. R. 1660 měl kostel svícny visuté na šest svíček jeden, mosazných velkých šest, cínové velké na koželužský oltář dva, a železný na tři svíčky jeden, jakož i bohatá roucha.

Z i n v e n t á ř e připomínáme:

Monstrance paprsková, s nohou měděnou, bohatě tepanou pozlacenou, se soškami sv. Petra a Pavla a Boha otce, $0,64$ m vys., z 2. pol. 18. st., bez značek, provedení prostředního.

Monstrance paprsková, s nohou měděnou, tepanou, s čtyřmi stříbrnými medaillon: Večeře Páně, Kristus na kříži, Snění s kříže a Vzkříšení; nahoře sošky Boha otce s dvěma anděly a holubicí různého tvaru, avšak dobrého provedení řemeslného, z pol. 19. století, $0,64$ m vysoká.

Ciborium $0,37$ m vys., stříbrné, pozlacené, kupa s prolamovaným tepaným košem a víkem dobré práce, z konce 17. stol., na víku se značkami noha nová z XIX. století.

Kalich se stříbrným tepaným košem, ze zač. 18. stol. práce dobré a mosaznou nohou hladkou, z 19. století, $0,24$ m vys.

Mosazné svícny: 4 vys. $0,26$ m renaiss. ze 17. stol.; 2 vys. $0,42$ m prsténkové z 16. stol.; 2 vys. $0,46$ m got. šesti-

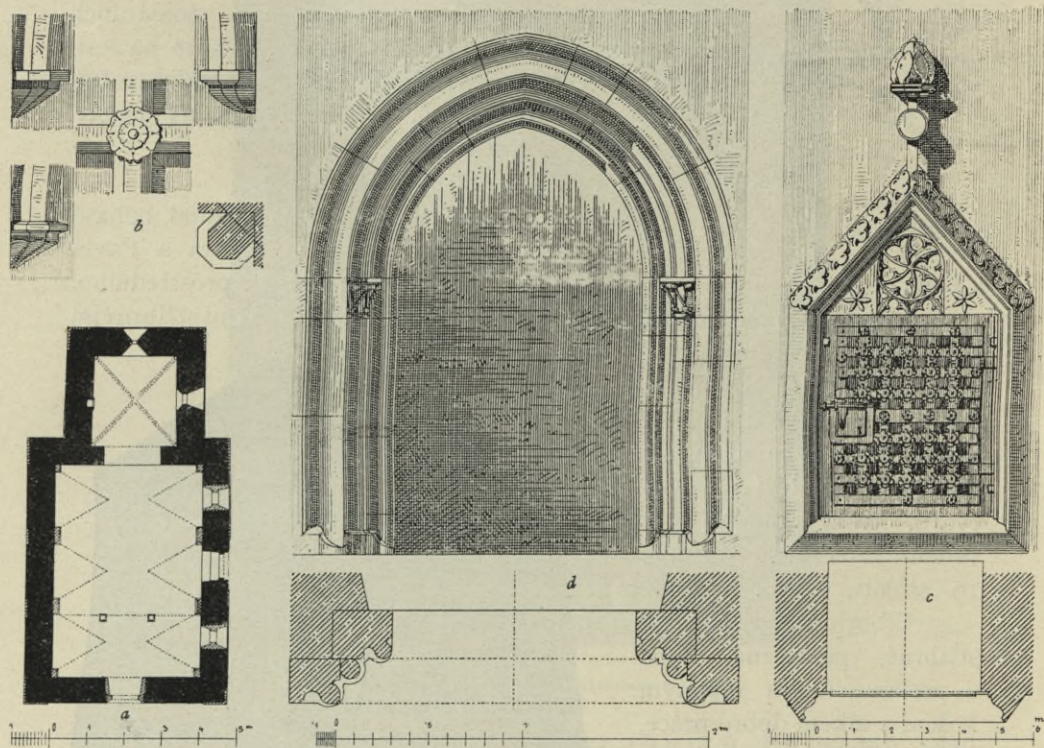
Obr. 356. Vimperk. Kostel: stříbrná kasule z r. 1741.

stranné z téže doby; 2 cínové ze středu 18. stol. 0·38 *m* vys.; 2 cínové, hladké z konce 18. stol. 0·40 *m* vys.; 4 měděné postříbřené 0·36 *m* vys. z polovice 19. století; 6 měděných postříbřených 0·42 *m* vys. z polovice 19. stol.

Věčné světlo měděné, postříbřené, z téže doby.

Železný, kovaný svícen příruční, z 16.—17. stol. (Viz obr. 355.)

Z rouch zasluhuje povšimnutí pouze ornát ze světlo-modravého hedvábí stříbrem protkaného, bohatě stříbrnými květinami a arabeskami

Obr. 357. Vimperk. Hřbitovní kostel. *a*) půdorys. *b*) žebra, patky a svorník klenby v presbytáři. *c*) sanktuář. *d*) portál k lodi.

vyšívaný s aliančním znakem Schwarzenbersko-Liechtensteinským ze svatebního roucha kněžny Marie Terezie z r. 1741. (Viz obr. 356.)

Anna Kaplířová z Dirného, vdova po Petru Kaplíři † cca 1484, chtěla zachovati drahocenný ornát v ceně 1000 kop gr. při Vimperském kostele, ale musela jej vydati Václavu Vlčkovi z Čenova (1501).

Ostatní roucha jsou nová, všední.

Matrika počíná rokem 1646, pamětní kniha r. 1773.

Na věži kostelní nachází se pouze jeden zvon, jest prům. 0·31 *m*, šikmé výšky 0·22 *m*, kolmé 0·25 + 0·07 *m* koruna; na plášti relief sv. Jana Nep. s nápisem: J. K. S. 1773. Ostatní zvony umístěny na velké věži městské.

Stolice kostelní věže sroubena r. 1858.

HŘBITOVNÍ KOSTEL SV. BARTOLOMĚJE (viz obr. 357.—359.) jest původní farní kostel; záznam v knihách konfirmačních z r. 1369 vztahuje se k němu. Roku 1384 přidělen jako filiální k Bohumilicům.

Obr. 358. Vimperk. Hřbitovní kostel.

Založen v pol. 13. století, v době přechodní, jak křížová klenba kamenná kvadratického presbytáře silný vítězný oblouk s patkami rom. a okna do-

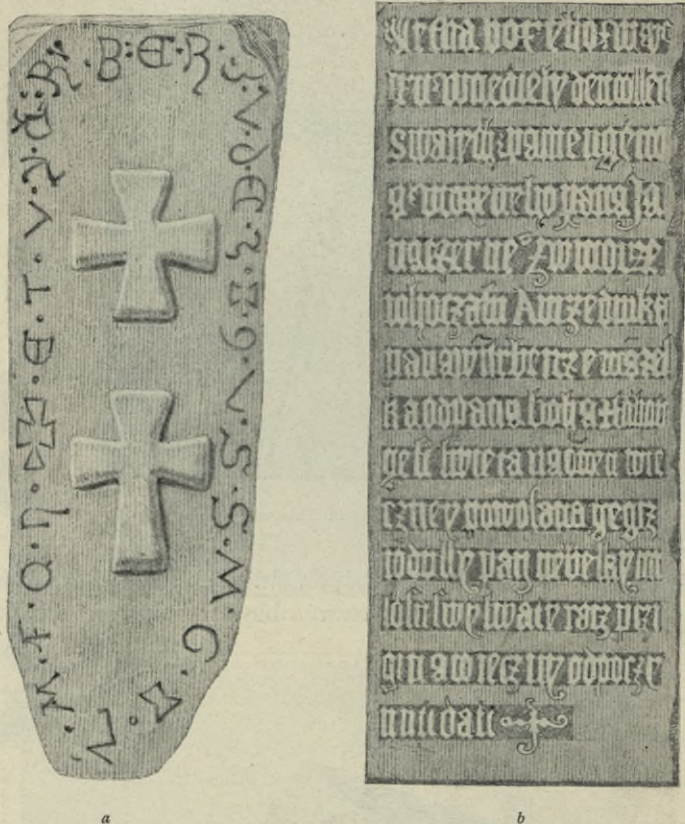

Obr. 359. Vimperk. Hřbitovní kostel.

svědčují. Svorník jest dvojitou osmistou plochou růží ozdoben. Žebra klenby hranolová okosená jsou hrotovitě zakončena. Okénko za hlavním oltářem jest uzounké, na obě strany silně rozevřené; také jižní okno, jehož

oblouk se zakončuje ostře, jest v špaletách silně rozevřeno. Po straně evangelia jest sanktuář, v jehož štítě lichá kružba. Kovaná mřížka jest obvyklé formy. Na vítězném oblouku pozoruje se dvojí nápis nad sebou, přebílením zakrytý a špatně čitelný.

L o d ě původně se stropem trémovým v 17. stol. o půl druhého metru zvýšena a valeně do 6 lunet, které se opírají o přízděné pilíře, sklenuta.

Obr. 360. Vimperk. Hřbitovní kostel. Náhrobky: a) neznámý, b) Agaty Černé z Vinoře.

Vestavěná kruchta dřevěná jest asi z téže doby; v ě ž i č k a zděná z doby novější.

Kamenný portál na straně jižní, do ostrého oblouku sklenutý, je z doby založení; zvláštní dekorace provazová na hlavicích sloupků.

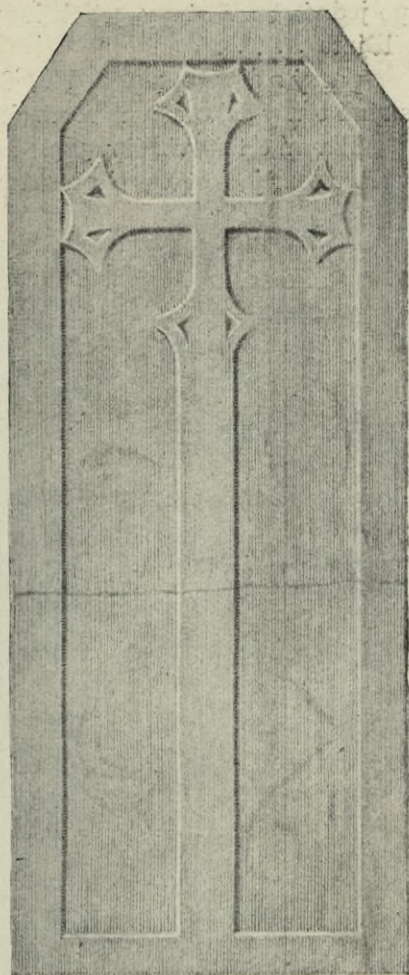
P r e s b y t á ř měří 4.40 m šířky, 4.70 m hloubky, loď 11.50 m délky, 8.0 m šířky; kostel jest k východu orientován.

N á h r o b k y (viz obr. 360.): V presbytáři jest náhrobek z vápence, 155 cm dlouhý a prům. 51 cm široký, s dvěma kříži uvnitř a nápisem kolem. Z tohoto dá se souvisle toliko čísti: ET VYNRBERG. Druhý kámen z vápence, 1.58 m vys., 66.0 široký, má nápis:

Letha bozyho m v°
62 w nedielny den wssch
swatych panie agath
a wrozeneho pana Ia-
na zerne° B winorze
toho času Burzednika
na wintebereze māzel
ka od pana boha z tohoto
gest swiefa na onen wie-
cnyey powolana, gegiz
to dully pan nebesky mi
lofki swu swatu racz przy-
giti a wieczny odpoczy-
nuti dafi.

Obr. 361. Vimperk. Hřbitovní kostel.
Náhrobek dítěte z r. 1606.

Obr. 362. Vimperk. Hřbitovní kostel.
Náhrobek v lodi.

Po straně epistolní náhrobek z vápence (viz obr. 361.), 0,75 m vysoký, 0,53 m široký, s porušeným nápisem:

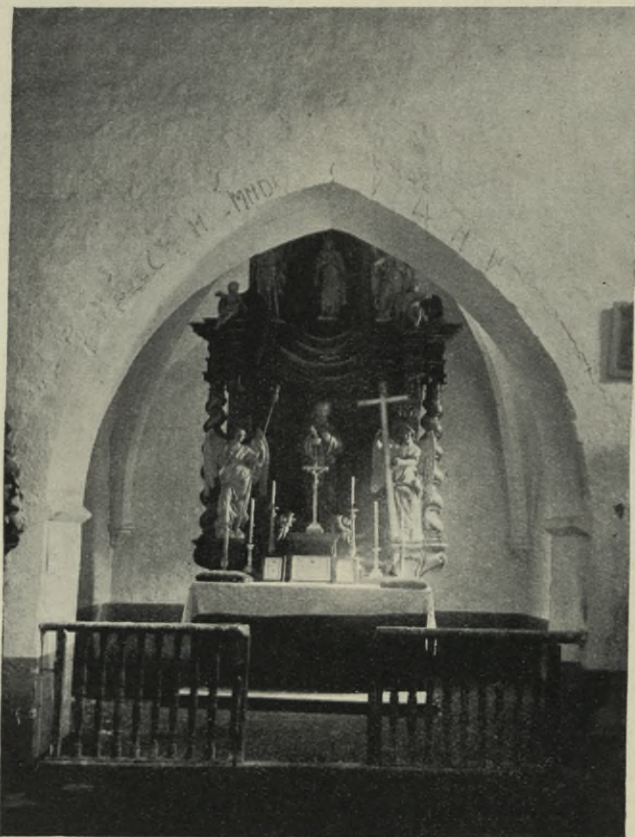
FILIOLUS MARTINULUS REVERENDI MATHÆ GEORGI VC
BBRODENI MINISTRI ECCLESIAE VINTENBERGENSIS HIC CVM
PLANCTU SEPULTUS EXPECTAT LÆTAM MORTVORVM
RESVRRECTIONEM.
OBIIIT ANNO 1616 29 IAN... NERS PD HORAM.

V dolejší polovici desky dítě v peřinkách ovinuté a vedle něho věnec, v němž stojí čáp a kolem něho nápis: MEMOR MORTIS OFFICII VIVE.
V lodi zazděny 2 náhrobky: levý z vápence, 1,70 m vys., 0,70 m široký, v jehož oslapaném středu pozorovati jest dole pouze čepel dýky

a po jedné straně stopy gotického písma, z něhož dá se pouze čísti *Judex de Winfb*

pravý z dioritu, 1·94 *m* dl., 0·80 *m* široký, uprostřed s got. křížem a nejasnými tvary dekorativními, na okraji nepatrné stopy písma (viz obr. 362.).

Hlavní oltář (viz obr. 363.) s kvádrovou mensou bez desky a sochou sv. Bartoloměje jest velmi prostá práce barokní z 19. století. Starší socha

Obr. 363. Vimperk. Hřbitovní kostel. Vnitřek presbytáře.

sv. Bartoloměje, asi z 15. století, jest valně porouchaná a uložena v archivu (viz obr. 364.).

Poboční oltář s obrazem Vzkříšení Páně též slabší práce z druhé pol. 18. stol. a druhý poboční oltář s všedním obrazem sv. Jana Nep. před Václavem a skleněnými sloupky, stejné kvality, z první pol. 19. století.

Na hlavním oltáři 4 cínové svícný, 0·52 *m* vys., z 1. pol. 19. stol.

Na věžičce zvonek průměru 0·61 *m*, šikmé výšky 0·45 *m*, kolmé 0·50 + 0·13 *m* koruna, s nápisem got. minuskulí: *Ave Maria gratia plena dominus fecum benedicta e fux i m.*

KAPLE 14 POMOCNÍKŮ (viz obr. 360.), r. 1708 hufmistrem Michalem Müllerem založená, má ve štítu nad vchodem nápis: Gott VnD Denen 14 heJLJgen NotheLffern zV grössern Ehrn hat Dise KapeLLen gestJftet Michael Müllner Glas-hüttenmeister in der Helmbacher Hütten ein Urheber und Erfinder ao 1683 des schönen Kreiden Glas (1713) jetz aber hat es sein Sohn, Dessen NaMe VaLentJn AntonJ CarL erbaVet. 1714.

Kaple k severu orientovaná jest mírných rozměrů; presbytář do kříže sklenutý měří 2·94 m šířky, 2·85 m hloubky, loď valeně sklenutá, s 6 lunetami, 7·10 m délky a 5— m šířky. V lodi hrobka s kamenem 1·40 m dlouhým, 0·94 m šir., porouchaným, s letopočtem A 1714; tam vestavěn dřevěný kůr s malovaným strůpkem; nad lodí sanktus.

Obr. 365. Vimperk. Kaple 14 pomocníků na hřbitově.

Obr. 364. Vimperk. Hřbit. kostel. Socha sv. Bartoloměje.

Oltář jest dobrá řezbářská práce z doby založení kaple, obraz 14 svatých pomocníků přemalováním utrpěl. Mensa jest kamenná.

Na kůru zbytky staršího barokního oltáře s obrazem sv. M. Majdaleny úplně sešlým a dřevěnými sochami.

Ve věžičce zvonek průměru 22·5 cm, šikmé výšky 16·5 cm, kolmé 18 cm, má obraz Panny Marie s nápisem: S. Maria ora pro nobis a na druhé straně. Valentin Antoní Müllner 1713.

Obr. 366. Vimperk.
Náhrobek od Em. Maxe
z r. 1862.

Obr. 368. Vimperk. Socha sv. Anny v děkanské zahradě.

Obr. 367. Vimperk.
Náhrobek od L. Šimka
z r. 1878.

Na hřbitově nízký třístranný náhrobek, jehož předek nese znak města Vimperka a strana zadní nápis:

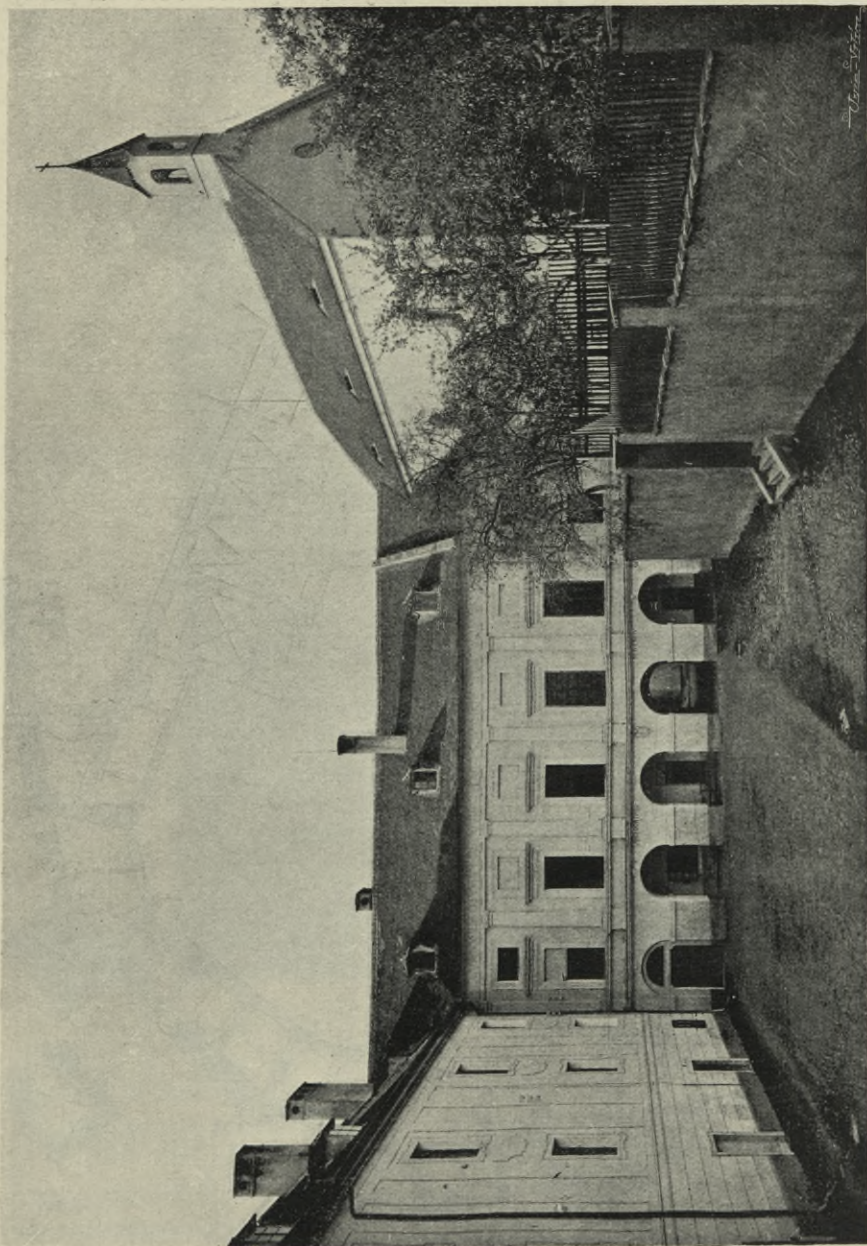
HIER RUH. D. H.
Joh. Magerl Bürg.
Weber und seine Gattin
Kath. geb. Schalek er
starb 3. Juni 1804
in sein 64 Jahr sie aber
st. d. 26. Feber 1806 in ihr 64 Jahre

Na blízku jeho kovaný železný kříž barokní, na jehož podstavci letopočet M₁₈₀₀ I.

V čele kaple sv. Bartoloměje stojí nad hrobem Jos. Taschka anděl z Hoříckého pískovce, znamenáný Em. Max fec. Prag 1862 (viz obr. 366.) a nad hrobem Viléma Králíka, ryt. z Meyerswaldenu, pískovcová socha žehnajícího spasitele znamenáná: L. Šimek fec. Prag 1878 (viz obr. 367.).

Naproti starému hřbitovu v rohu děkanské zahrady stojí kamenný SLOUP SE SOCHOU SV. ANNY samé třetí z 2. polovice 16. století (viz obr. 368.).

ZÁMEK skládá se z vlastního hradu a z předhradí, jež dvojí zdi a dvojím příkopem byly opevněny. Zámek opravován v letech 1550—60.

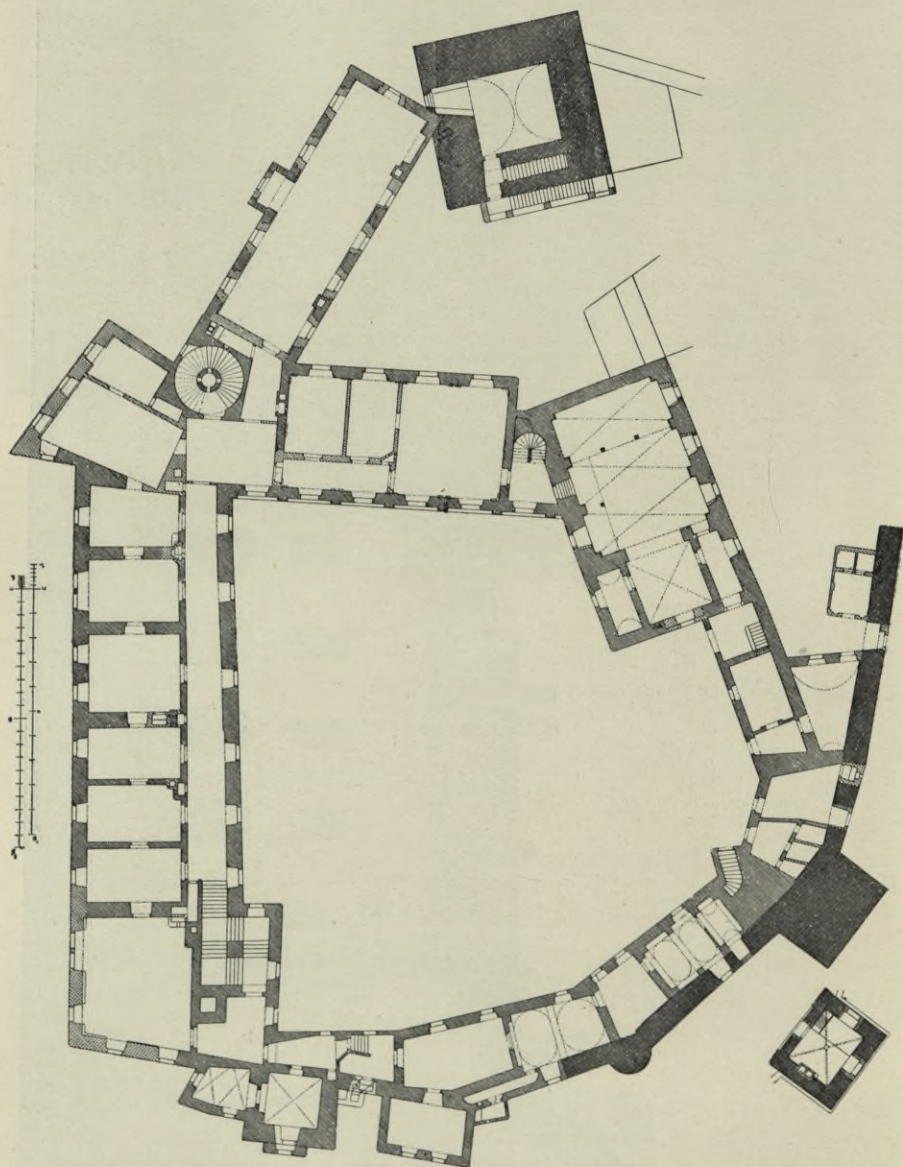

Obr. 369. Vimperk. Pohled do zámekého dvora.

Roku 1553 bylo při pokojích hořejších a dolejších devět dřevěných světnic a komor drahně; při zemi sklepy — vše šindelem kryto. R. 1558 bořena zed velmi pevná v prostřed zámku; téhož roku připomíná se velká světnice,

z níž se šlo po pavlači. R. 1566 dělány kamenné schody do ptáčnice v zahradě. Když dne 22.—23. října 1619 Mansfeld dobyl Vimperk, zničil hrad, město však ušetřeno. V letech 1622—1624 vystavěl Joachim Novohradský

Obr. 370. Vimperk. Půdorys zámku po ohni r. 1857.

z Kolovrat nynější zámek. R. 1632 vystaveny v prvním nádvoří na straně severní pokoje a tak stavení to s druhým srovnáno (viz obr. 369.).

Větší změny provedeny za knížete Adama Františka ze Schwarzenberga v letech 1728—1734. V traktu proti městu zřízeno z klenuté, 50 loket

dlouhé chodby v prvním a druhém patře 8 pokojů, v přízemí 2 klenuté kůlny na vozy, a také velký 1730 m a l o v a n ý s á l vedle bytu hejtmana rozdělen na pokoje. Malíř *Josef Orient* dostal roku 1741 za malby k výzdobě těch místností sem dané 290 zl. 30 kr.; do knížecího kabinetu dány rytiny. R. 1732 uvádí se „nedostavěná budova míčovny“ před sálem. Úderem blesku vyhořel zámek s divadlem a kaplí roku 1857 a to střecha celá, druhé

Obr. 371. Vimperk. Zámek: malby na klenbě evang. věže.

poschodí k městu celé, obě nároží a část prvního poschodí. Z té doby je nynější úprava (viz obr. 370.).

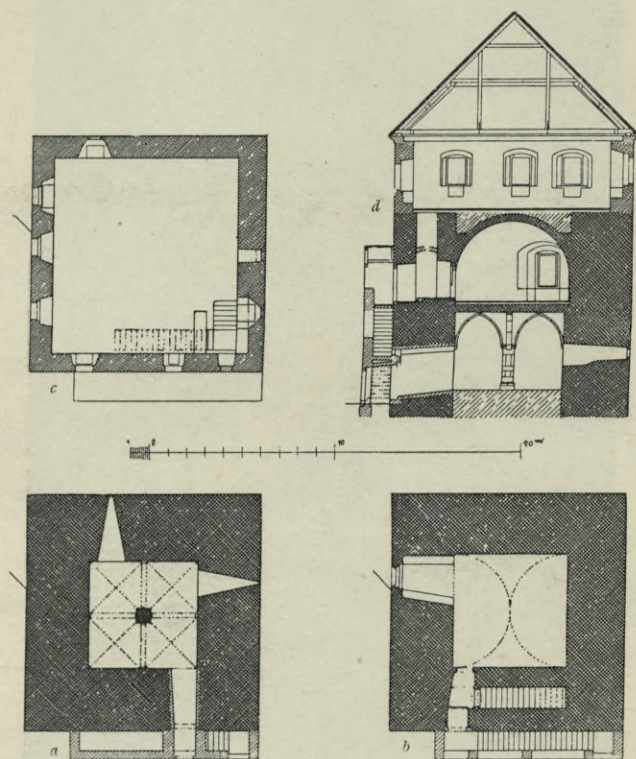
VĚŽ nad vjezdem jest čtyřhranná a měla dříve špičatou střechu a renaissanční štít bez balkonu. Nyní má vysokou sedlovitou střechu.

Hodiny pořízeny po posledním ohni.

BRÁNA pod ní do zámku vedoucí jest z kvádrů sklenuta, ukazuje čtyřhran k zapadání zvoditého mostu a díry s kladkami; označena jest letopočtem 1622 a křížová klenba v průjezdu štukem zdobena. Příkop před ní jest zasypan. Zámek má dva dvory, přední a zadní. Stavení severně

od brány má starší ráz. Jižní strana dvoupatrová obsahuje stavení jednotvárné s pravidelnými okny. Na západní straně jest stavení s kolonádou v přízemí a s vchodem do zadního dvora. Na kolonádě jest erb Kolovratský a nápis: Anno Domini MDCXXIV a nad erbem písmena: J. N. Z. K. (Joachim Novohradský z Kolovrat).

První patro, členěné attickými pilastry, provedení architektonicky dosti slabého, má ve výplních hlavní římsy části brnění a zbraně.

Obr. 372. Vimperk. Zámek. Vlčková věž. Půdorys, a) přízemí, b) 1. patra, c) 2. patra, d) průřez.

Kolovratský trakt se severním starším spojuje ZÁMECKÁ KAPLE SV. JOSEFA, která byla po ohni roku 1857 zcela přestavěna. Má oratoria a sakristii po obou stranách presbytáře a prostranný dřevěný chor. Klenutí nad lodí jest též nové, nad presbytářem však staré, v kříži místo žeber jemným listem roubené, podobné klenutí pod velkou věží. Obraz sv. Anny na vedlejším oltáři jest starý (od Brandla?). Mešní licence oltáře sv. Josefa je z roku 1663, oltáře sv. Anny od Pia VI. z 1. června 1775, na žádost Vimperského ředitele Frant. Malce. Oltáře i kazatelna jsou hrubá práce truhlářská slohu pseudorománského. Na oltáři sv. Anny dobře řezaná soška sv. Jana Nep., s aliančním znakem Schwarzenbersko-Lobkovickým na podstavci z roku 1731.

Z inventáře poznamenáváme:

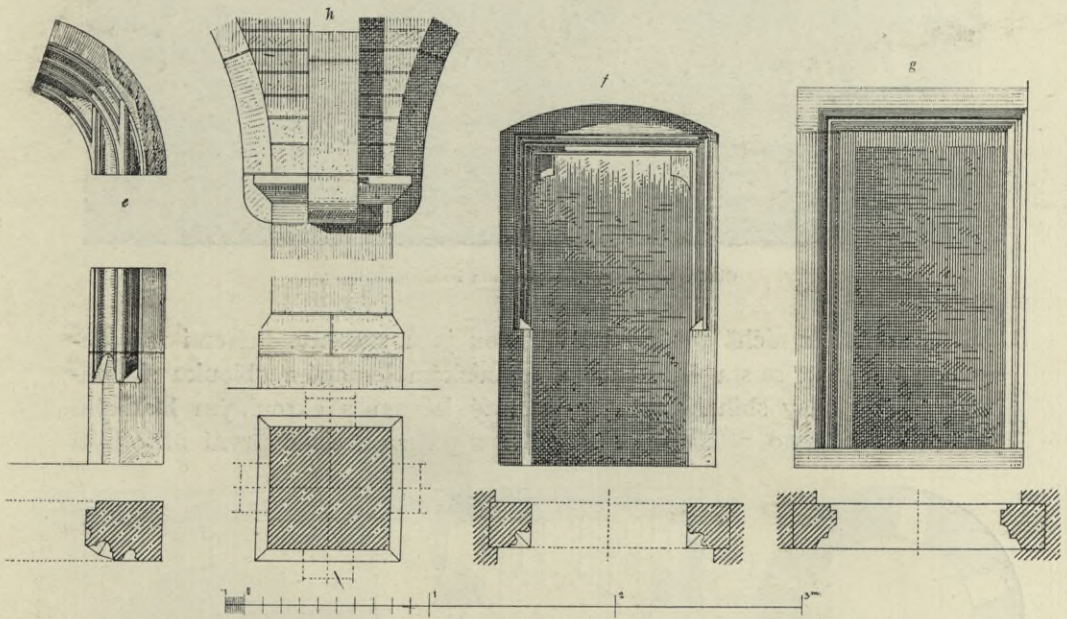
Mosazná, prolamovaná kaditelnice, ze 17. stol.

Věčná lampa cínová, z 18. století, slušné formy a 2 cínové svícný, 0·51 m vys., ze zač. téhož století.

Modro-fialová kasule ze stříbrného brokátu, z 18. stol.

Ostatní roucha jsou nová, všední.

V někdejší věži starého severního traktu jest MALÁ STARÁ KAPLE (viz obr. 371.) s křížovým klenutím, na němž se zachovalo vyobrazení čtyř evangelistů. Čtyři žebra profilu válcového sbíhají se v okrouhlý svor-

Obr. 373. Vimperk. Zámek. Vlčková věž. Gotické ostění *e*) z přízemí, *f*) 1. patra, *g*) okenní 1. patra, *h*) sloup s pasy z přízemí.

ník, zdobený erbem Kolovratským a před nedávnem také letopočtem 1611 a písmeny J. N. K. Kaple ta nazývá se též EVANGELICKÁ věž.

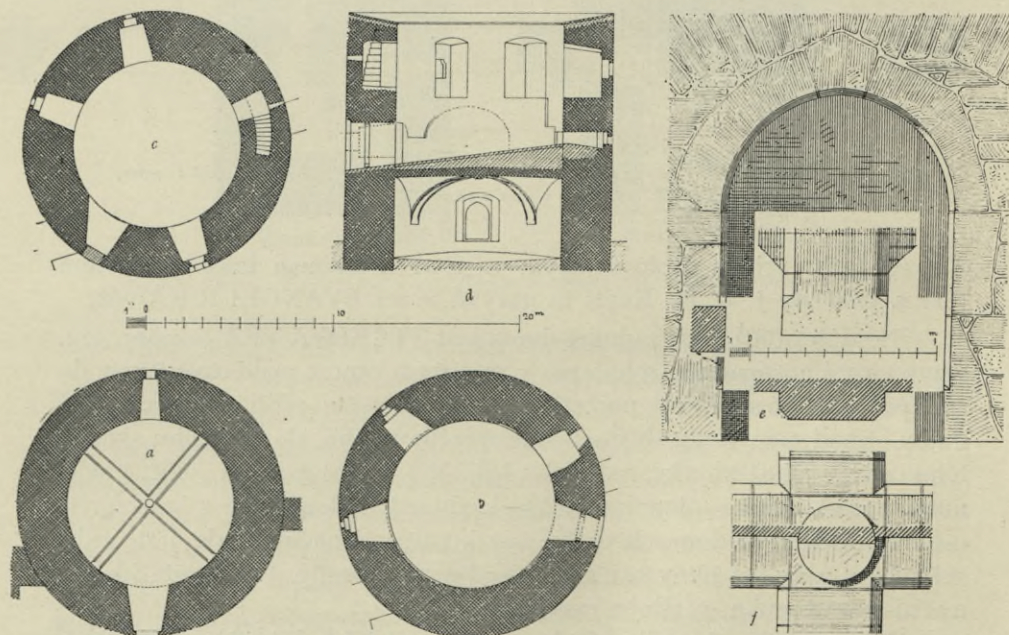
Nejdůležitější částí zadního dvora jest VLČKOVA VĚŽ (viz obr. 372. a 373.) na jihozápadním rohu; má v přízemí místnost málo osvětlenou, do čtyř pasů, které spočívají uprostřed na hranolovém pilíři, v křížích sklenutou. Snad sem vedly dvěře bohatě profilovaného, do půlkruhu sklenutého ostění, jehož zbytky na blízku leží. V 1. patře komora, valeně sklenutá, pouze jedním oknem osvětlená, do níž vedou dvěře s kamenným ostěním. Odtud vedou schody ve zdi k patru druhému, kde jest velká světnice s několika okny a u nich vyzděnými sedadly. Vedle věže jde zeď a v ní stará branka, většinou zasypaná.

Na sever hned vedle zámku stojí KULATÁ BAŠTA, HRÁDEK neb HASELBURG zvaná. (Viz obr. 374., 375.) Opevněna bývala dvojí-

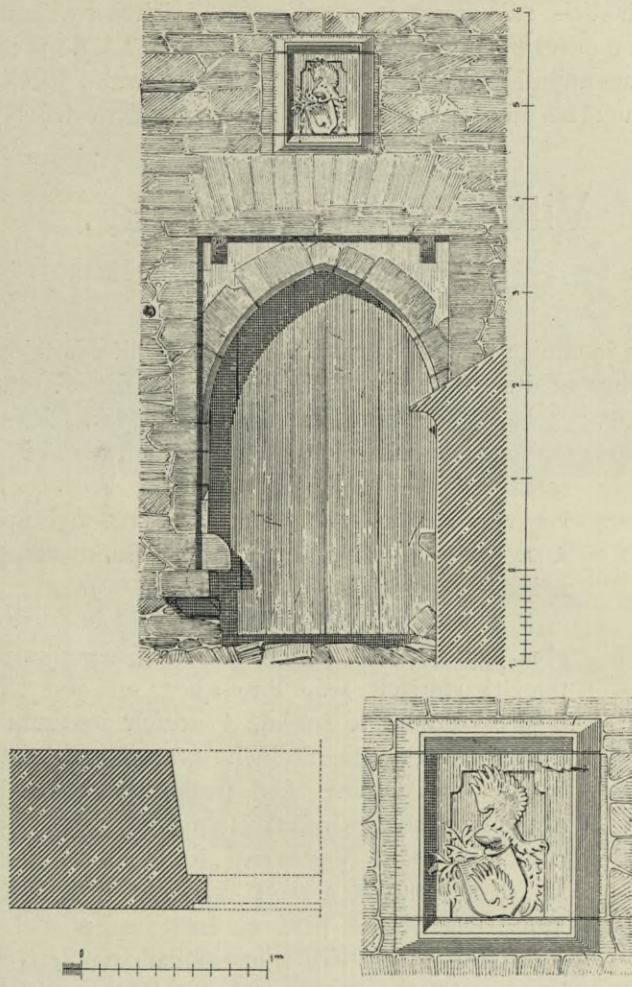
Obr. 374. Vimperk. Zámek. Bašta Hrádek-Haselburg.

mi hradbami, z nichž venkovské většinou jsou sneseny. Přízemí má klenutou místnost se starým vchodem, v nízkém lomeném oblouku sklenutým. Čtyři pasy sbíhají se v čtyřhranný kámen s okrouhlým hladkým svorníkem. Mimo přízemí stávala ještě 2 patra, z nichž první mělo být

Obr. 375. Vimperk. Zámek Haselburg. Pádorys *a*) přízemí, *b*) 1. patra, *c*) 2. patra, *d*) průřez, *e*) kamenný venůž k přízemí, *f*) patka a svorník pasu klenby v přízemí.

asi podobně jako přízemí sklenuto; ke klenbě však nedošlo; patro druhé sloužilo k obývání.

Výše do pater, jichž zdivo však sneseno, vedly schody ve zdi. Zdivo zachovalo se do výše 12 metrů a jest proti zkáze kamennými deskami chrá-

Obr. 376. Vimperk. Zámek Haselburg: brána a znak Kaplířovský nad branou.

něno. Podobně jest přízemní klenba betonovou dlažbou kryta. Roku 1729 byl dán sice rozkaz, aby starý zámeček Haselburg, mající podobu kulaté věže, protože se již zachovati nedá a též na něm nic nezáleží, byl zbourán a získaného staviva se k nové stavbě v zámku užilo; ale na štěstí nebyl proveden.

Vedle věže vede STAROŽITNÁ BRÁNA (v'z obr. 376.) s čtverhranným rámem a drážkou k zapadání brány a otvory pro kladky, do

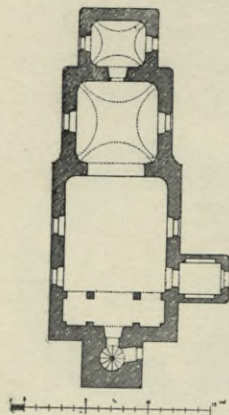
dvora. Sklenuta jest do hrotitého oblouku a obložena tesanými venýři. Nad ní ve výklenku erb Kaplířovský asi z roku 1479.

V předhradí postaven roku 1587 panský PIVOVAR; roku 1632 z pokojů udělána obročnice, kdežto v přízemí zůstaly marštále. Jsou zde dnes kanceláře a byty úřednické, k nimž připojena jest do zahrady galerie o dvou poschodích, zakončená pavilonkem, nad jehož italskou střeou ční makovice s orlicí Kolovratskou. BRÁNA Z MĚSTA do předhradí vedoucí jest kamennými kvádry roubená a má ve svorníku štítek; jest přibližně stejného stáří jako brána hořejšího zámku a galerie t. j. z první pol. 17. věku.

Vitějice (Sv. Markéta).

Trajeř, 921; Sedláček, Hrady VII., 104; Braniš, Program české realky v Č. Budějovicích z r. 1903.

R. 1315 jmenují se bratři Verner, Racek a Přibík z Vitějovic. Podle zakládací listiny ze dne 16. září 1369 založen KOSTEL od bratří Petra, Oldřicha a Jana z Rožmberka a přidělen jako filiální k Blanickému. Později spojen s Chelčickým. 1651 administrován z Prachatic a hraběnka Buquoyová zasazovala se o vlastního kněze. Protože byl kostel i s věží stářím r. 1743 na spadnutí, byl úplně snesen a za 3 léta ze základu od zednického mistra *Greizweilla* nákladem 4000 zl. znova vystavěn.

Obr. 377. Vitějice.
Půdorys kostela.

Dnešní kostelní budova k východu orientovaná (viz obr. 377. a 378.) jest jednolitá a nepoukazuje nic na použití starších zdí. Presbytář jest kvadratická, 6.55 m dlouhá a široká, v rozích lesenami vroubená a plackou sklenutá. Stejného tvaru jest sakristie za presbytářem přistavěná. Loď podlouhlá má zaoblené rohy a rákosový strop s velkým fabionem, měří 12.03 m délky a 8.25 m šířky. Vestavený hudební kůr spočívá na dvou pilířích a strop pod ním jest taktéž rákosovaný. Na straně jižní chráněn vstup malou kloboučnou věž stojí v čele lodi a jest jehlancovou střechou kryta, která vybíhá v šhrannou lucernu formy cibulovité. Jak vnitřek tak i zevněšek jest prostý a odpovídá době stavby; členění lesenami jest velmi mělké, okna jsou segmentově sklenuta. Hlavní oltář sloupový s obrazem sv. Markéty, v nejnovější době od *Jos. Hübsche* malovaným a sochami sv. Linharta, Vendelína, Petra a Pavla a Floriána je z r. 1850 a provedení slabého.

R. 1887 ne valně obnoven. Starý obraz sv. Markéty v kostnici uložený — uměl. bezcenný — signován: *Jac. Faber* pinxit. Malby na skle: sv. Vojtěch a sv. Kateřina dodala taktéž v nejnovějším čase firma „Tiroler Glasmalerei“.

Obr. 378. Vitějovice. Kostel.

Železná mřížka u sanktuaria je asi ze starého kostela a spolu s velkým zvonem jedinou památkou jeho.

Poboční oltáře sloupové, sv. Anny a Barbory a druhý svatě Panny Marie a sv. Antonína jsou bez umělecké ceny tak jako kamenná křtitelnice a kazatelna.

Oltáře — a snad i kazatelna — jsou z r. 1853. Původní oltáře dřevěné zrušeny 1811 a nové vymalovány na stěny; malba však vymizela. Pod kůrem oltářiček Bolesné Panny Marie se starší barokní sochou, stejně bezcenný.

Varhany zhotoveny od Krumlovského varhanáře *Jüstla* r. 1843.

Z inventáře budiž uvedeno:

Monstrance paprsková, 0·60 m vys., barokní, slušně tepaná s měděnou novější nohou (18. stol.). (Viz obr. 379.)

Relikviář barokní, 0·27 m vys., měděný z 2. pol. 18. stol.

Cínové svícny barokní: 8 vysokých 0·39 m; 6 vys. 0·56 m. 18. stol.; 4 hladké, vys. 0·41 m; 4 taktěž hladké, vys. 0·40 m. 19. století bez značek.

Zvony: Největší průměru 0·81 m, šikmé výšky 0·60 m, kolmé výšky 0·62 m + 0·13 m u koruny s nápisem: A nativitate Cristi MCCCCXC quarto ad laudem et honorem sancte Virginis Margarete. Na věnci dekor. obruba.

Prostřední průměru 0.63 m, šikmé výšky 0.47 m, kolmé výšky 0.50 m bez koruny; u koruny dekorativní pásek, na plášti znak Schwarzenberský s nápisem:

Obr. 379. Vitějce. Kostel. Monstrance.

REFVSA SVMTIBVS CELS
ADOLPHI JOSEPHI
PRINCIPIS DE SCHWARZENBERG
AO. 1893 AB A. PERNER & FIL.
BVDVICII.

Na druhé straně relief sv. Václava s nápisem: Svatý Václave oroduj za nás! Nedej zahynouti nám ni budoucím!

Malý průměru 0.40 m šikmé výšky 0.28½ m, kolmé výšky 0.29½ m + 0.06 m u koruny i na věnci dekor. pásky, na plášti relief sv. Jana Nep. a na straně druhé nápis: C. Bellmann me fecit 1818.

Východně za vsí na rozcestí k Žernovicům kamenná BOŽÍ MUKA s křížkem (16. stol.). (Viz obr. 380.)

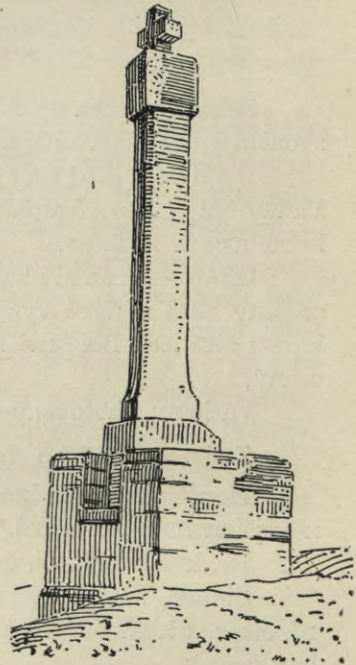
Ve vsi na zahradě a poli čís. 2 (vedle fary) TVRZIŠTĚ s částečně zachovalým valem z drobného kamene a hlínou a hlubokým podkopem.

Na blízkém vrchu Osule zříceniny hradu, jenž byl opuštěn brzy po výměně Pořešína za Vitějice (1317). Podle zbylých zdí, 2—5 m vysokých, měl podobu podlouhlého čtverhranu, délky as 70 m, šířky 37 metrů, směrem od severovýchodu k jihozápadu; vnitřní rozdělení posud jest znatelné. K severu a jihu přiléhaly k úzkým stranám kulaté věže. Na straně severní poukazují příkop a násypy na předhradí.

Vltavice Hořejší.

Trajer, Diocese Budweis 938.

1714 zřízena KAPLE sub patrocinio B. M. V. tu, kde dosud misionáři pod stanem v přírodě mši čítali, a r. 1724 ustanoven při ní residenční

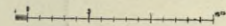
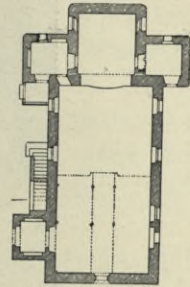
Obr. 380. Vitějce. Boží muka na rozcestí k Žernovicům.

kaplan. Roku 1726 zvětšena kaple přistavěním presbytáře; 1728 zřízena fara.

KOSTEL k východu orientovaný (viz obr. 381., 382.) jest prostá stavba, složená z čtyřstranné presbytáře, 5.82 m hluboké, 4.60 m široké, elliptickým vítězným obloukem od lodi, 15.00 m dlouhé, 7.53 m široké, oddělené. K presbytáři přistavěny souměrně po obou stranách malá sakristie a depositár; hluboko do lodi zasahující hučební kůr, podrákosovaný, podepřen v době nejnovější dvěma páry železných litých sloupů. Veškeré místnosti mají rovné stropy rákosované; zvony umístěny ve věžičce šestihrané, se střechou tvaru cibulovitého, nad lodí vystavěné.

Hlavní oltář sloupový z první pol. 18. stol., v novější době přetvořený, jest práce slabší, zvláště v části řezbářské. Obrazy sv. Jana Nep. a sv. Ducha dal malovati roku 1724 a 1725 kníže Adam František ze Schwarzenberga od Pietra van Roy. (Viz obr. 383.) P. Maria sedí na oblacích a drží Ježíška na levém koleně; přes pravé její rameno dívá se sv. Josef. Před nimi klečí sv. Jan Nep. s křížem u nohou. Signatura: P. V. Roy (1.26 : 1.90 m).

Vedlejší oltář epištolní Neposkvrněné Panny Marie jest až na sochy svatých Linharta, Osvalda, práce lepší, Isidora

Obr. 381. Vltavice Hořejší. Kostel. Půdorys.

Obr. 382. Vltavice Hořejší. Kostel. Zevnější pohled.

a Věndelína práce slabší, během 19. století předělán a i s obrazem bezcenný.

K a z a t e l n a pseudobarokní hrubé práce, z 2. pol. 19. století.

V a r h a n y starší, v nejnovější době poopravené.

Obr. 383. Vltavice Hořejší. Obraz sv. Jana Nep. od Van Roy na hlavním oltáři.

Na stěně lodi z malé barokní sošky sv. Jana Nep. někdy asi se znakem Schwarzenberským, nyní přezlaceným, práce dobré, a sv. Barbory, práce slabší, z polovice 18. stol.

Křtitelnice kamenná, jednoduchá.

Na vítězném oblouku z kovaná železná ramena tvaru renaiss., z 19. stol. od některého domácího kováře.

V oknech presbytáře obrazy na skle: sv. Jana ev. a sv. Pavla, věnované v době novější od ryt. Králíků z Meyerswalden, majitelů blízké sklárny Eleonory.

Z inventáře uvádíme:

Monstrance mosazná, pozlacená, paprsková, hrubší práce z konce 18. stol., doplněná v století 19., vys. 0.40 m.

Pacifikál (kříž) z konce 18. stol. z části 19. stol., 35 cm vysoký; další 3 pacifikály mosazné, z 1. polov. 19. stol., bezcenné.

Věčná lampa mosazná, postříbřená, hrubší práce, z polovice 19. stol.

Paramenta vesměs nová, starší bezvýznamná.

Matriky od roku 1724, pamětní kniha z roku 1734.

Zvon y: větší prům. 0.53 m, šikmé výšky 0.38 m, kolmé 0.41 + 0.10 m koruna, u koruny ornamentová okrasa s nápisem: I. C. PERNER IN BUDWEIS ANNO 1846, na plášti Kristus na kříži a nejsvět. Trojice;

prostřední prům. 0.37 m, šikmé výšky 0.26 m, kolmé 0.28 + 0.09 m koruna, má u koruny ornament, na plášti relief sv. Jana Nep. a znak zvonářský s nápisem: „Johann Adal. Perner in Budweis, vedle letopočet 1819;

nejmenší prům. 0.32 m, šikmé výšky 0.22½ m, kolmé 0.23 m s reliefy Nejsv. Trojice a Madonny s Ježíškem na plášti bez nápisu; byl podle inventáře 1767 v Praze ulit a váží 30 lib., prostřední 54 lib. a největší 155 lib.

Na hřbitově železný kovaný kříž barokní z 1. pol. 19. století, v nejnovější době obnovený.

Při vchodu na hřbitov ve výklenku SOCHA SV. JANA, s barokní dřevěnou obrubou z 18. století.

Vodice.

U nového dvora nalezen 1894 kamenný hrot a uložen ve sbírce loveckého zámku Ohrada u Hluboké.

Severně na cestě ke Grejnarovu malá zděná KAPLE SV. JANA NEP. s letopočtem 1825 všední.

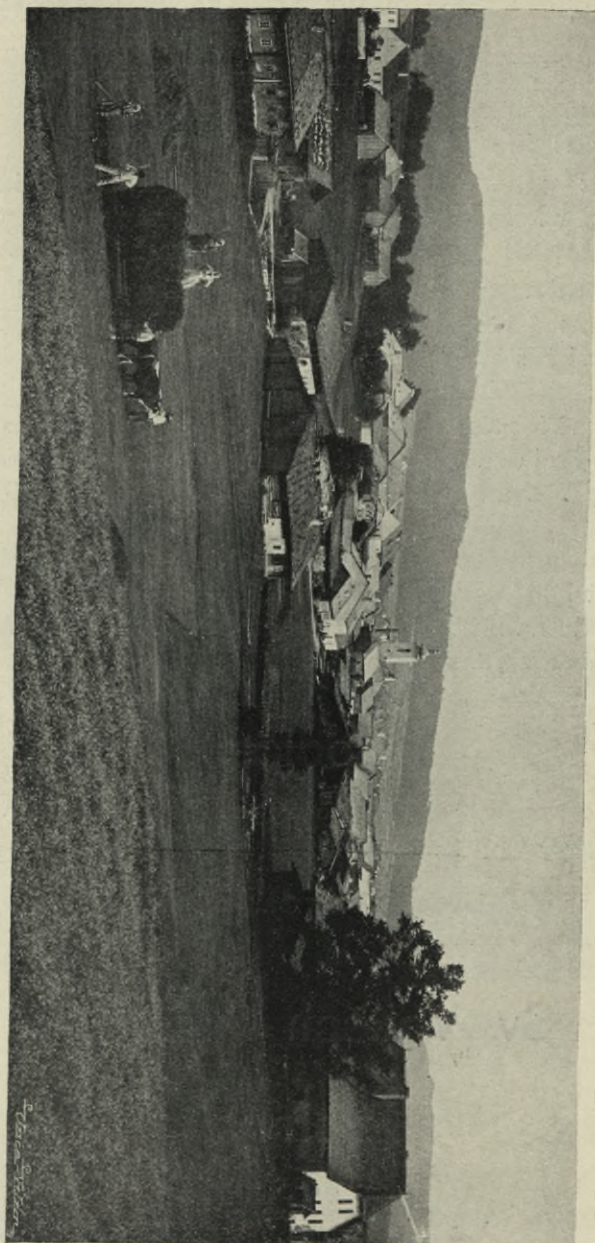
Sv. Vojtěch viz Lštění.

Volary.

Trajer 917.

1437 zastaveno městečko (viz obr. 384., 385.) Divišovi Bořkovi z Miletínka. 1672 monstrance koupena v Pasově. 1674 koupena nádoba na sv. oleje od Krumlovského malíře *Krištofa Knitty* (15 fl. 45 kr.). 1678 maloval *Volf Bedřich Lachmann* z Vimperka obraz sv. Kateřiny.

1688 kostel byl úplně zbořen a opět o 5 sáhů delší a 2 širší ze základu i s novou sakristií vystavěn. Palír *Jan Canevale*; 1690 vysvěcen. 1708. Nový oltář zhotovil *Jiří Leyrer*, truhlář v Krumlově; sochy sv. Petra

Obr. 384. Volary. Pohled na město.

a Pavla, Šebestiána a Rocha, Barbory a Apollonie, Floriána a Medarda zhotovil *Josef Pobel*, sochař v Budějovicích, za 67 zl. 30 kr.; *Karel Wolgemuth*, malíř v Krumlově, maloval prostřední obraz oltářní sv. Kate-

řiny s 15 anděly za 16 zl.; 1710 zlacení provedl *Petr Ant. Anneys* v Krumlově za 378 zl. 48 kr. 1724 k vůli zvýšení zvuku zvonů věž o 11¹/₄ lokte zvýšena. (*Fortin.*) 1735 zřízen nový poboční oltář P. Marie a štafírován; též zřízena kaple sv. Jana Nep. od *Jana Pínskra*; 1740 nové varhany od Cáhlovského varhaníka. 1754 kostel bleskem zapálen shořel; 1756 restaurován a zvětšen (podle domácího plánu); dolejší kupole kryta šindelem, hořejší bílým plechem 3854 zl.

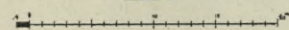
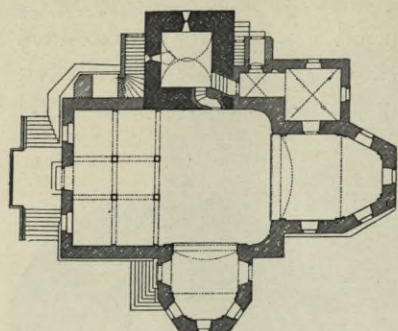
Obr. 385. Volary. Pečeti městské a cechovní.

Hlavní oltář se sochami víra, naděje a láska od *Jana Ant. Zinnera* z Krumlova za 500 zl. Po stranách sochy sv. Petra a Pavla, nahoře Duch svatý; též koupeny 2 obrazy do oltáře ve Vídni za 70 zl.

KOSTEL SV. KATEŘINY (viz obr. 386., 387.) v nynější podobě jest dílem z roku 1688, obnoveným a rozšířeným po požárech v letech 1754 a 1863; jest orientován k východu.

Presbytář o jednom poli r. 1754 v segmentovém oblouku sklenutá a třemi stranami osmiúhelníku uzavřená měří 8.78 m délky a 6.94 m šířky; k ní připojuje se 15.96 m dlouhá, 10.90 m široká loď se zaoblenými rohy u presbytáře; má rákosovaný povalový strop; na čtyřech kamenných

sloupech spočívající hudební kruchta podrákosovaná hloubkou svou 6.95 m ji ztemňuje. Na jižní straně přistavěná „TUSETSKÁ“ KAPLE

Obr. 386. Volary. Kostel. Půdorys.

jest stejného tvaru a provedení jako presbytář, jenom v menších rozměrech; měří při hloubce 6.00 m šířky 5.27 m. Na straně severní přiléhá k presbytáři sakristie, do kříže sklenutá, vedle níž stojí vysoká věž, jejíž přízemní patro, valeně sklenuté, jest jediným zbytkem původního kostela, jak poukazují úzká na obě strany rozevřená okénka a veřeje dveří ze sakristie tam vedoucí, pozdně gotické (viz obr. 388 a.). Téže době náleží svršek sanktuáře, po levé straně hlavního čela lodi venku zastavené (viz

obr. 388 b.). Jak věži hlavní tak sanktusu dostalo se po ohni roku 1863 krytu formy cibulovité s lucernou v podobě stejné jako před ohněm.

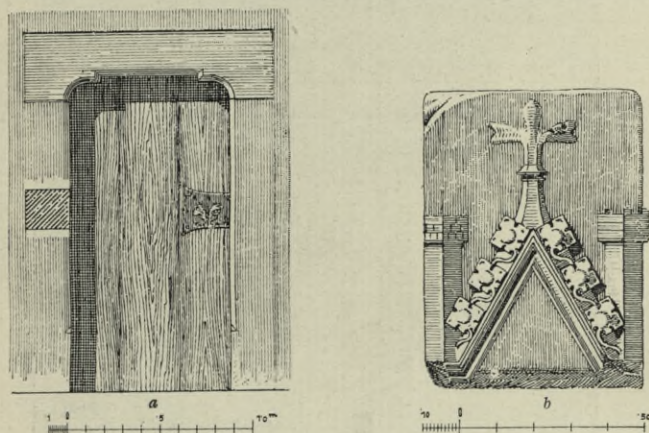

Obr. 387. Volary. Kostel. Zevní pohled.

Hlavní oltář (viz obr. 389.) sloupový barokní, s obrazem Nanebevstoupení P. Marie, který se vyměňuje občasně za jiné, a to

sv. Kateřinu (starší z 18. stol. práce prostřední), Narození Krista, Sv. tři krále (starší z 18. stol., práce prostřední), Hromnice, Večeře Páně, Bolestná P. Maria (s nápisem vzadu 1B 1875), Z mrtvých vstání, Nanebevstoupení Páně, Seslání ducha sv. (s nápisem B. Čurn in Budweis 1885), Zvěstování P. Marie, krom vyznačených práce novější, různého původu a provedení, bez zvláštní ceny. Oltář podle staršího vzoru od domácí školy odborné zbudovaný v letech sedmdesátých byl 1908 od L. *Schönbaura* v Krumlově nově štafírován. (Sochy sv. Petra a Pavla, sv. Osvalda a sv. Vendelína, nahore sochy nejsvět. Trojice.)

Velmi dobrého provedení jsou poboční oltáře (viz obr. 390.) se slabými obrazy sv. Rodiny a sv. Anny v lodi. Byly sem darovány po ohni r. 1863 z kláštera Drkolenského v Horn. Rakousích a jeden z nich má prý

Obr. 388. Volary. Kostel. a) kamenné ostění k věži, b) sanktuář.

vzadu nápis: *Gloriosissimo contra epidemiae langvores Patronis S. S. Sebastiano et Rocho, ut sacrationibus ex aris oleum funderent desuper auxilij et salutis, hoc altare sub secundissimo regimine reverendissimí, perillustris as amplissimi dñi · dñi · Joannis huyus ecclesiae abbatis, devotissimo corde erexit Christophorus Hoff hujus Monasterij aulae praefectus Anno Xti MDCCXXIII.* Stejně dobré koncepce i provedení, zvláště bohatých řezeb a téhož původu jest současný oltář sv. pomocníků v kapli Tusetské s dobrým obrazem těchže svatých (viz obr. 391.).

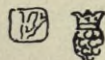
K a z a t e l n a renaiss. tvaru s polovypuklými soškami čtyř evangelistů a soškou dobrého pastýře na stříšce jest práce školy odborné z let sedmdesátých. Varhany jsou nové, obyčejné.

S o c h y sv. Jana Nep. a sv. Linhartu jakož obrazy P. Marie s růží a děťátkem, sv. Aloisia a Navštívení P. Marie jsou bezcenné. Totéž platí o křtitelnici v pseudogot. slohu ze žuly, v době novější pořízené.

Dobře ve vosku modelovaná polychromovaná hlava Kristova se rozpadává.

Z inventáře uvádíme:

Monstranci paprskovou, stříbrnou, na noze tepané hlavičky andělíčků, kolem středu srdcové formy z méně dovedně tepaní andělé s nástroji umučení Páně: na noze značky: 0.58 m vys. Práce augšpurská.

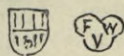

Ciborium stříbrné, pozlacené, 0.34 m vysoké, s velmi bohatě ornamentálně tepanou nohou i víkem. Koš z tepaných stříbrných

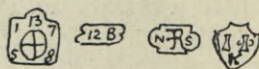

Obr. 389. Volary. Vnitřek kostela.

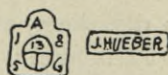
květin obsahuje ve třech medaillonech ryté obrazy sv. Kateřiny a sv. Antonína a nápis: Martini Ferdinando Gruber 1683; na noze jméno Ježíš a značky:

Kalich stříbrný, pozlacený, barokní, ornamentálně tepaný, práce prostřední 0.25 m vys. se značkami:

Kalich stříbrný, pozlacený, práce slabší se značkami: 0.28 m vysoký.

Pacifikál, kříž mosazný ze zač. 18. stol., noha měděná, hrubá, ze zač. 19. stol. vys. 0.41 m.

z věčné lampy velké mosazné, poniklované, z pol. 19. stol., práce prostřední.

Ostatní nádobí: svícny, kaditelnice novější, bez umělecké ceny.

Obr. 390. Volary. Poboční oltář.

Kasule celá sestavená ze starých domácích čepců z 18. stol. výtečně pracovaných, u druhé pouze kříž složen ze stejných zlatých čepců (viz obr. 392., 393.).

Národní květinová vyšívka červenou nití dlouhých stehů se starší krajkou jako okraj oltářní pokrývky. Ostatní roucha nová, bez zvláštní ceny.

Obr. 391. Volary. Oltář v kapli Tusetské.

Zvony: Největší průměru 1·15 m, šikmé výšky 0·84 m, kolmé 0·87 + 0·20 m koruna, u koruny a na věnci bohatě ornamentálně dekorován, s nápisem: FRANZ SER. HOLLEDERER IN LINZ 1867, na

pláští reliefy Nejsv. Trojice, sv. Vavřince, Karla Bor., Nanebevzetí Panny Marie, sv. Floriána a Josefa.

Prostřední průměru 0·90 *m*, šikmé výšky 0·68 *m*, kolmé 0·70 + 0·16 *m* koruna, má podobnou dekoraci a stejný nápis jako zvon předešlý;

Obr. 392. Volary. Kasule ze zlatých čepců lidových.

na pláští reliefy Navštívení P. Marie, sv. Linharta, sv. Gregora Velk., P. Marie, sv. Jana Křt. a sv. Antonína z Padovy.

Menší průměru 0·79 *m*, šikmé výšky 0·57 *m*, kolmé 0·60 + 0·12 *m* koruna, s podobnou dekorací a stejným nápisem; má na pláští reliefy P. Marie (Kajovské), sv. Michala, sv. Volfganga a dvou dalších svatých.

Nejménší průměru 0·59 m, šikmé výšky 0·45 m, kolmé 0·47 + 0·12 m koruna, jest podobně ornamentován jako předešlé zvony, má také týž nápis, avšak s letopočtem 1873, na plášti pak reliefy: sv. Šimona apošt.,

Obr. 393. Volary. Kasule ze zlatých čepců lidových.

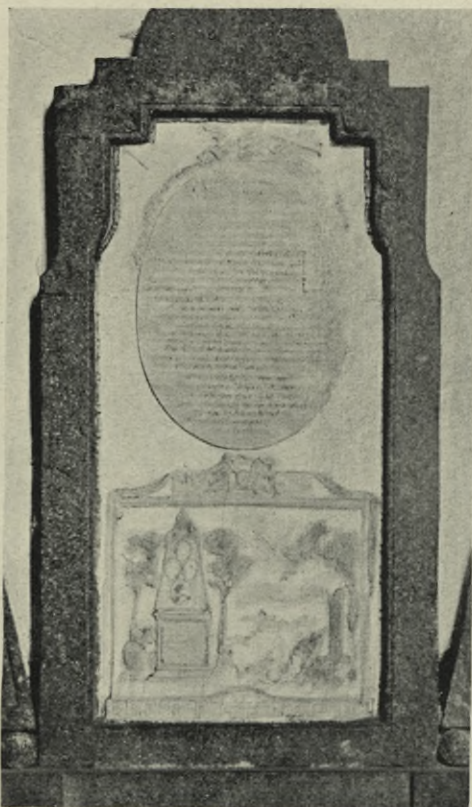
sv. Václava, sv. římského vojevůdce, Zvěstování P. Marie, sv. Floriána a sv. Alžběty.

Uprostřed hřbitova k severovýchodu od města ležícího stojí KAPLE SV. FLORIÁNA, r. 1709 od *Jana Jiřího Štegbaura* zřízená.

Prostá budova složená z loďi, 6·70 m dl., 6·50 m široké, k níž se připojuje presbytář, 5·10 m široká, 5·20 m hluboká, pěti stranami osmihranu

zakončená; má rovné rákosované stropy; v čelo lodi vestavěn kůr, nad presbytářem stojí malá vížka se stříškou formy hruškovité.

V presbytáři stojí černě natřený barokní oltář se soškami svatých,

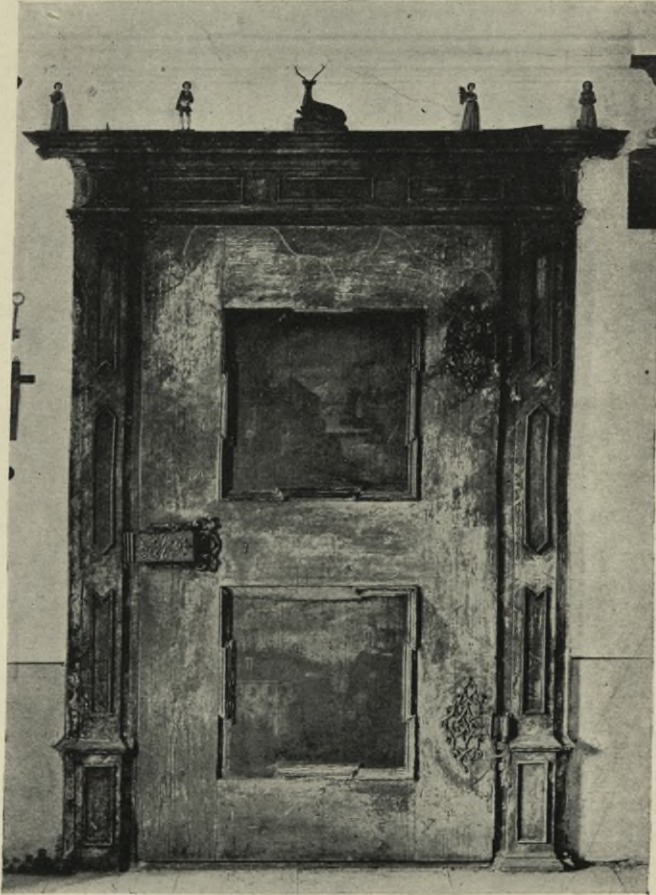
Obr. 394. Volary. Kaple sv. Floriána. Náhrobek rodiny Stegbauerovy.

slabší práce. Uprostřed lodi je hrobka krytá žulovou plotnou, 1,34 *m* dlouhou, 0,85 *m* širokou, s nápisem:

IESUS
 MARIA IOSEPH
 AN MEINEN ENDT
 ICH EIH PEFELCH
 IN EVERE HÄNDT
 MEIN ARME SEELL
 IOHAN GEORG STÖG
 BAUR HÜTTENMEIS-
 TER DEN 4. MAY
 A. 1711.

a v presbytáři po straně evangelia postaven jednoduchý pamětní kámen žulový (viz obr. 394.), v jehož svrchní části umístěna oválová deska ze Solen-

hofskeho kamene s napisem: Hier ruhen in der Gruft der wohledlgeborne Hr. Joh. Michael Stegbauer, gewester Glasmeister an der Stögerhütte, und seine drey Söhne Johann, Michael und Anton, bei ihren frommen Vorältern Ambros Benedict, Johann Georg und Franz Joseph, welche diese Kapelle und das Spital 1709 gestiftet haben. Er wurde gebohren am 7. Sept. 1735 und starb.

Obr. 395. Volary. Achazův mlýn, Dvěře.

d. 23. April 1807. Christliche Liebeswerke, die sie einem kranken Knechte persönlich erwiesen, zogen ihnen eben dieselbe Krankheit u. den Tod zu; mit ihnen erlosch der Stegbäurische männliche Stamm, welcher diese Glashütte seit dem Jahre 1617 besaß und mit Ruhm wegen den da verfertigten Glaswaaren und besonders Spiegeln in England und dem Oriente bekannt war. Rechtschaffenheit, wahrer Biedersinn und Liebe zu nützlichen Wissenschaften und Künsten machten den Hauptcharakter dieser Familie aus. Gott lasse sie nun selig in Frieden ruhen. Daß der Entseelte oft an seinen Tod dachte, und als wahrer

Christ starb, beweisen nachfolgende von ihm selbst verfaßten Verse, welche nach seinem Tode in seinem Gebetbuche gefunden, und in Marmor zu graben

Obr. 396. Volary. Achazův mlýn. Skleněný žbán.

von ihm befohlen worden, welches auch seine hinterlassene Frau Gemahlin getreulich veranstaltet hat.

Staub und Asche soll nun werden
 Hier in dieser Kühlen Erden
 Jener Leib, der einst nicht war,
 Eh in Schmerzen ihn ein Waib gebahr,
 Lass o Jesu, dem ich mich empfehle,
 Ruhn an Gottesthrone meine Seele.

Pod deskou z téhož materiálu relief huti Štegbaurové, západně od Volar ležící, v popředí jejím po straně levé jehlanec, na němž jsou 4 poprsí v medaillonech s nápisem na podstavci „Selig sind die Knechte, die der Herr, wenn er kömmt, wachend findet. Luk. XII. 37,“ vedle modlíci se žena a dítě, v pravo sloup s allegor. postavou času a nápisem: O Mensch, du

Obr. 397. Volary. Dřevěné stavby v Lichtavské ulici.

Obr. 398. Volary. Dřevěné stavby v Lichtavské ulici.

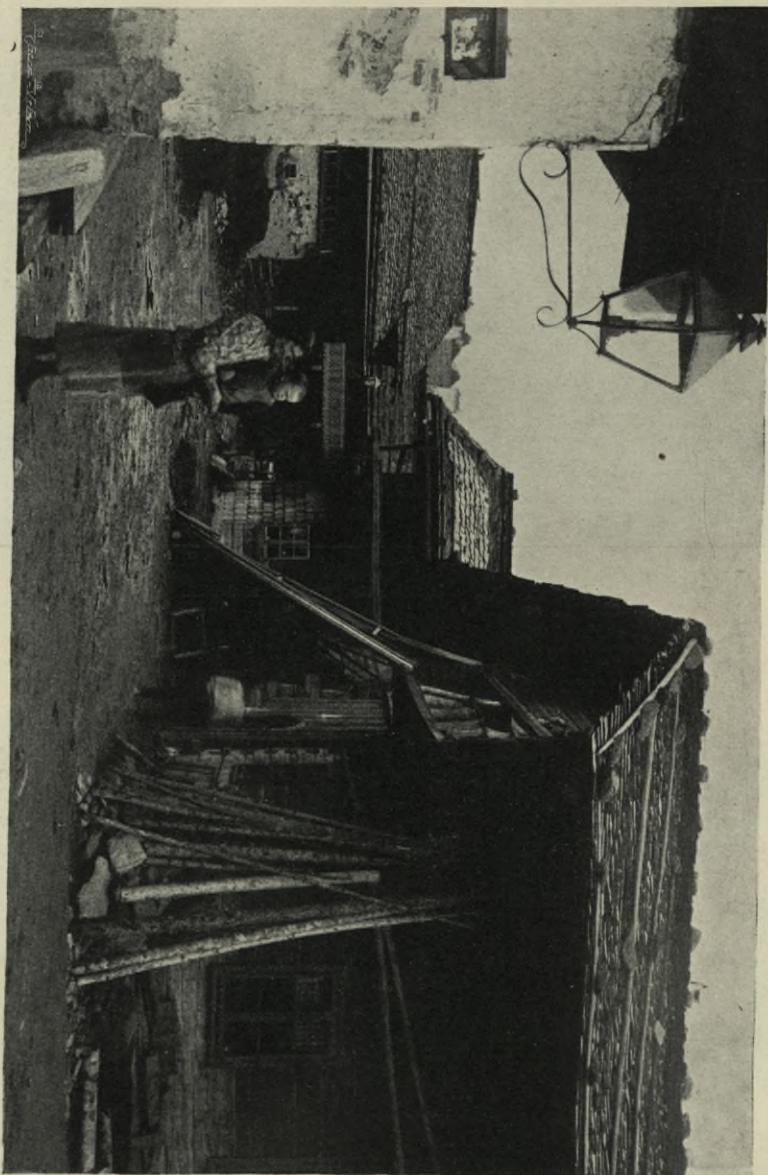

Obr. 399. Volary. Dřevěné stavby v Nádražní ulici.

Obr. 400. Volary. Dřevěné stavby v hořejší Potoční ulici.

muß sterben! Nad obrazem, který signován „Gestochen von Anton Hall Schullehrer in Hohenfurt 1808“, sklářský dělník, dmychající a plačící andělíček s nápisem: „Wahres Bild des Lebens.“

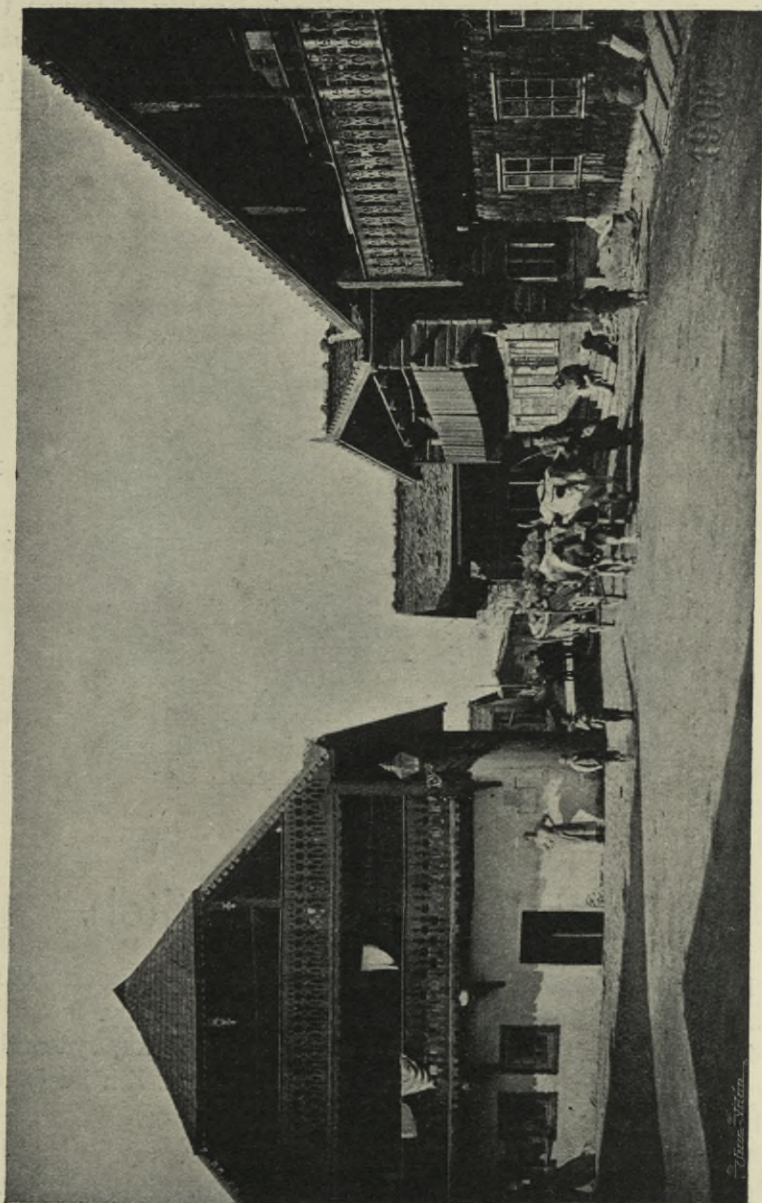
Obr. 401. Volary. Dřevěné stavby na Voljgaru.

Na hřbitově kovaný železný KŘÍŽ barokní.

Severně nad městem leží MLÝN ACHAZŮV, znamenáný na čelní zdi nápisem: ANNO 1733 S. A.

Mlýn, původně asi dřevěný, byl přestavěn v označené době, i zachovaly se v I. patře pokoj s komorou, z nichž prvnější zasluhuje pozornost

nejen svými dveřmi (viz obr. 395.), stolem a skříní, nýbrž i sbírkou, již majitel v uctivosti chová jako odkaz předků svých. Tak shledáváme tam cechovní list schvalovací k provozování mlynářství pro předka Víta Achaze

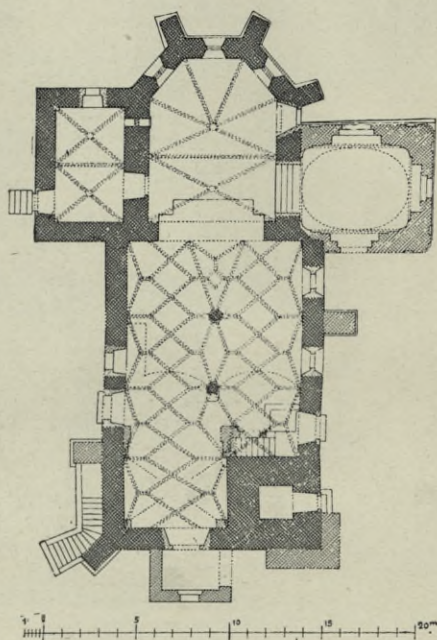

Obr. 402. Volary. Dřevěné stavby v Soumarské ulici.

z r. 1662; — džbánec skleněný s rytým sv. Michalem a písmenami F. G. z 18. století (viz obr. 396.); — malby na skle; — a starší obleky s obuví.

Nemenší pozornost náleží DŘEVĚNÝM BUDOVÁM dosud v městě i jeho okolí zachovalým a na původ Volarského obyvatelstva z krajín

alpských připomínajícím (viz obr. 397.—402.). V městě jsou zvláště v těchto třídách: Lichtauerstraße, Dolejší a Hořejší potoční ulice, Na Veigaru, také v Soumarské třídě, zde však již v době novější doplňované prořezávaným okrasným zábradlím a štítovými prkny. (O jejich typech a slohové souvislosti s tyrolskými architekturami viz: *Jos. Schramek*, *Das Böhmerwaldbauernhaus* (Prag 1908), 27—34, 3 tab., 4 ill.; *Wolf. Kirchbach* v *Universum* 1903, seš. 7.; *Oesterr.-ung. Monarchie* (*J. Rank*) I., 564—603.).

Obr. 403. Záblatí. Půdorys kostela.

Záblatí (Sv. Jan Křtitel).

Roku 1400 dostal Zikmund Hüller král. dovolení opevniti MĚSTYS Záblatí patřící k jeho tvrzi Husi věžmi, zděmi a příkopy.

Zároveň dostalo se obyvatelům práva města Písku, týdenního trhu a dovolení založiti novou silnici ze Záblatí do Pasova. Z někdejšího opevnění nezachovalo se nic.

KOSTEL SV. JANA KŘTITELE (viz obr. 403. a 404.) byl již 1359 farní, 1725 dlážděn kam. plotnami, 1729—33 vystavěna kaple sv. Jana Nep. 1874 vyhořel kostel i s farou, 1875 znova postaveny krovy. Na kostele lze pozorovati tři stavební doby: Založen v I. polovici 14. století v celé rozloze své zachoval si z doby té presbytář o jednom travée, pěti stranami osmihranu uzavřenou a sklenutou, sakristii do dvou křížů sklenutou, hlavní zdivo lodi, původně

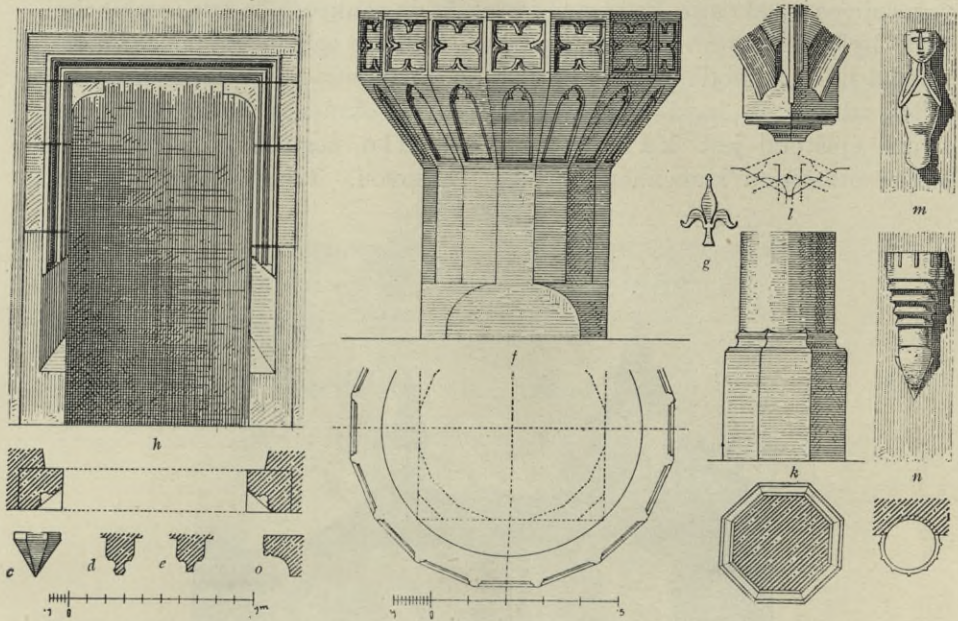
trámovým stropem opatřené a v rohu jejím umístěnou věž. Žebra okosená, vyžlábkovaná (viz obr. 405.), opírají se v presbytáři o osmihranné hrotité konsoly a spojují se ve dvou hladkých svornících. Podobné formy pozorujeme v sakristii. Po straně evangelia je sanktuář do štítu vybíhající, který byl v presbytáři zbaven římsování, takže tu zachována pouze ve štítě ozdoba lilie. V prodloužení sanktuáře je v sakristii sanktuář druhý, jehož štítek zdoben po každé straně primitivními okrasami formy starší. Na straně epištolní jest kamenné sedadlo, segmentově sklenuté, se stejně otlučenou kamennou obrubou římsovou. Triumfální oblouk jest

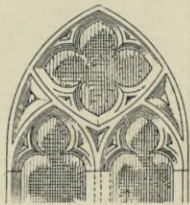
Obr. 404. Záblatí. Kostel.

lomeně sklenutý, neprofilovaný; tři okna v závěru presbytáře zachovala si starou got. kružbu (viz obr. 405. a), kteréž u dvou scházejí prostřední pruty a po jejichž obou stranách vsazeny uvnitř do zdi krákorečky osmihranné; jeden takový je také u prvního okna jižního v lodi. Do té doby náleží také stará kamenná křtitelnice (viz obr. 405. f), nyní v kobce umístěná. Druhé době, pozdně gotické, náleží bohatší síťová klenba opírající se o věž a dva válcové štíhlé sloupy, které dělí loď (viz obr. 407.) ve dvě lodi stejné výše. Kdežto presbytář byl sklenut kamenem, při klenbě lodi užito cihel. Téže době náleží přestavba hořejší části věže se sduženými got. okénky na všech stranách nejvyššího patra jakož i dvoje kamenné veřeje z pudy tam vedoucí; mimo to jsou z pozdní gotiky veřeje dveří z presbytáře do sakristie vedoucí, sloupek na almužny a kropenka u jižního vchoďu do lodi zvenčí zazděné a kamenná mensa hlavního oltáře, Třetí doba zastoupena KAPLÍ SV. JANA NEP., jižně k presbytáři přistavěnou a plochou kopulí sklenutou a zvětšením kůru. Na věži někdy viditelné

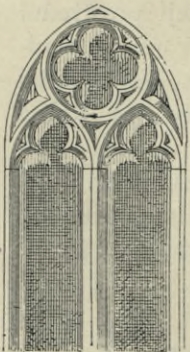
letopočty 1690 a 1769, které se mohou vztahovati jen na menší přestavby — snad přizdění opěrného pilíře — nelze již zjistiti. Byly asi na vyšším patře

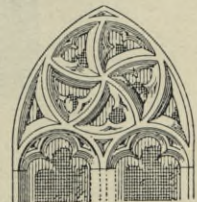
Obr. 405. Záblatí. Kostel: a) kružby oken v presbytáři, b) ve věži, c) konsolka, d) žebro klenby z presbytáře, e) žebro klenby v sakristii, f) stará got. křtitelnice, g) lilie z sanktuáře, h) ostění dveří k sakristii, i) sloup v lodi, j) patka klenby v lodi, m) sloupek almužní, n) kropenka, o) římsa plotny hlavního oltáře.

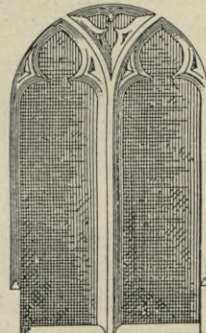
a

a

a

b

po ohni 1874 snešeném. Na severní zdi uvnitř lodi odkryty před desíti lety nástěnné malby hrubšího provedení z doby pozdní gotiky, představují: Vzkríšení Páně, Nanebevstoupení jeho a Panny Marie.

Roku 1659 koupen byl tabernákl, roku 1664 zhotovil nový oltář Vavřinec Khümiller v Krumlově. Z tohoto oltáře (viz obr. 408.) se mnoho nezachovalo, větší část náleží době 18. a 19. století a jest také práce velmi různá. Velký obraz Stětí sv. Jana Křt. od *Felixe Fabera* z r. 1829 jest reali-

stického provedení; r. 1910 nahražen novým od *Maschke* z Rychnova u Jablonné, při tom oltář nově doplněn starým nástavcem, v němž nalezá

se dobrý menší obraz sv. Jana Křt. s letopočtem 1759 a nečitelným podpisem. Sochy sv. Jáchyma a Zachariáše jsou dobré.

Poboční oltář sv. Antonína z Padovy s obrazem bezcenným vyniká bohatou řezbou rámování, později obnovenou; nad oltářem novější obraz sv. Jana Nep.; starší, který měli lidé za Husa, uložen jest v zámku ve Vimperce. Tabernákl tvaru novějšího. Druhý poboční oltář s velmi dobrým

Obr. 406. Záblatí. Kostel. Pohled do lodi.

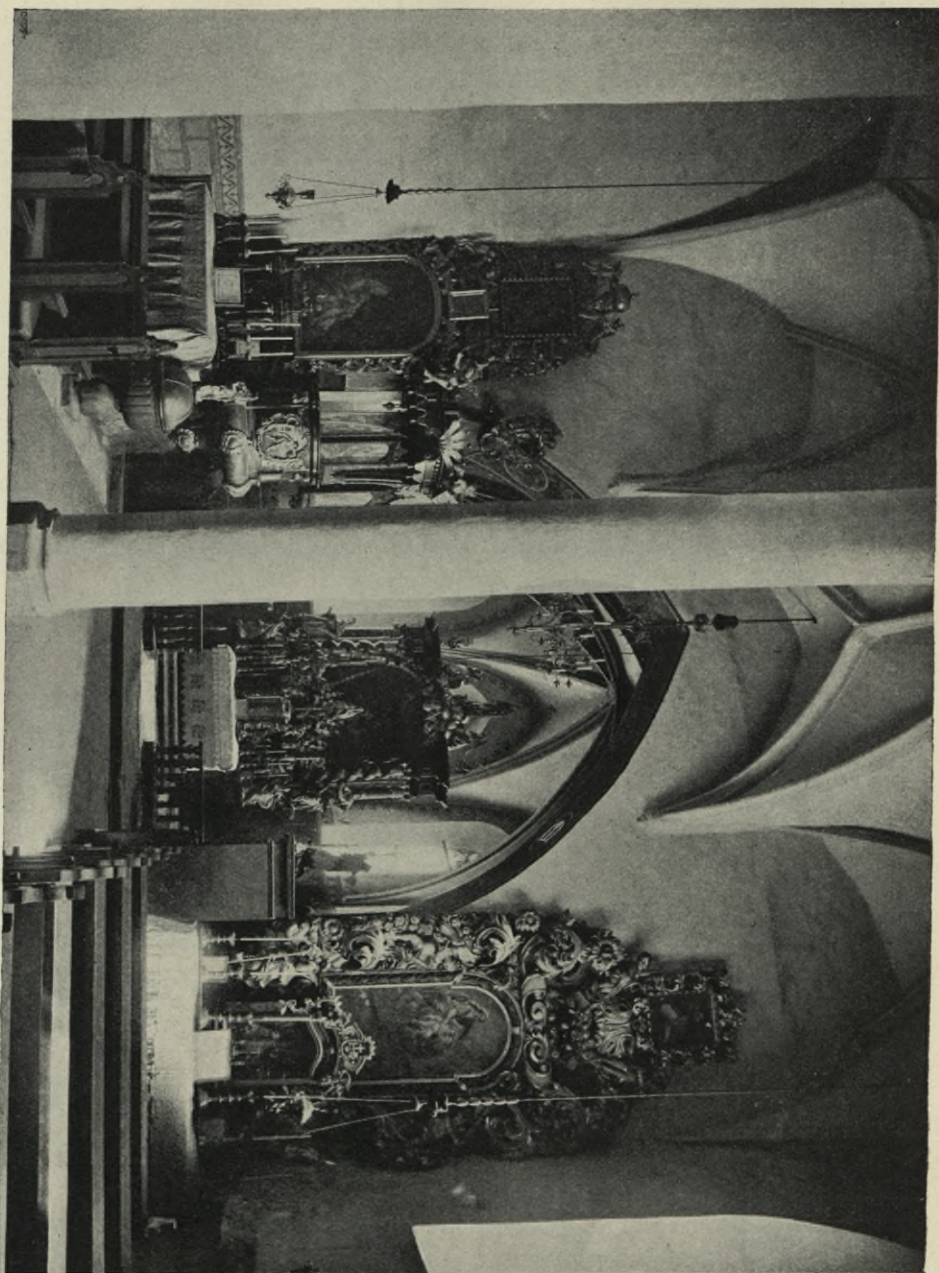
obrazem sv. Rodiny nesignovaným (*Brandl?*) [140 × 106 cm] a bezcenným sv. Anny jest po většině hrubá práce 19. stol. Tabernákl 1911 nově pořízen.

Oltář sv. Jana Nep. s obrazem téhož světce v přistavěné kapli jest v malířské i řezbářské části všední práce *Václava Kindermanna* a řezbáře *Engelberta Rittera* z Volar z r. 1859.

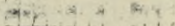
Nevalné práce jest také kazatelna z 18. století, doplněná však v 19. století. Oltáře i kazatelna opraveny r. 1910/11 od *L. Schönbaura* z Krumlova.

V a r h a n y jsou starší, z konce 18. století; do téže doby neb první polovice 19. století padá rozšíření kůru. Dobrá práce 18. stol. jest soška sv. Jana Nep.

Před stupněm v presbytáři v dlažbě n á h r o b n í k á m e n žulový,
 1·80 × 0·85 m velký, s kalichem a umrlčí hlavou; nápis úplně setřen; na

Obr. 407. Zábliat. Kostel. Pohled do presbytáře.

druhém vápencovém nelze již nic poznati. V dlažbě kaple sv. Jana žulová
 plotna, 1·30 m dlouhá, 0·74 m šir., s kalichem, bez nápisu.

K i n v e n t á ř i budíž poznamenáno:

Roku 1734 dána odtud přebytečná měděná monstrance got. do Lštění; koupena měděná kaditelnice. Roku 1751 zřízena křížová cesta.

Nyní je tu uloženo: monstrance stříbrná, z části pozlacená, dovedně tepaná, z 2. pol. 17. století; hořejší část slabší, vys. 0.62 m, se stát. puncy; monstrance mosazná, všedního provedení z 2. polovice 19. století, 0.62 m vys.; ciborium, kupa a víko z konce 17. stol., práce lepší, noha měděná, slabší z polovice 19. století, vys. 0.38 m.

Pacifikál ve způsobu kříže, mosazný 0.32 m vysoký a pacifikál ve způsobu monstrance mosazné 0.23 m vys., oba všední z 2. pol. 18. století.

Pacifikál ve způsobu kříže mosazný postříbřený z 19. stol. všední, 0.35 m vys.

Nádobka na svaté oleje, stříbrná, ze 17. stol. dobré práce ryté a tepané, se značkou (CB) a s puncem státním z r. 1806-7.

Kaditelnice obyčejná, novější. Věčná lampa mosazná, postříbřená, obyčejná z pol. 19. stol.

Prsténkové mosazné svícny ze 17. stol. po dvou výšky 0.44 m, 0.35 m, 0.28 m, ostatní nové.

Roucha nová, ze staršího brokátového ornátu z pol. 18. stol. zůstala jen jedna dalmatika.

Matriky z roku 1647.

Pamětní kniha z roku 1687.

Z v o n y: velký průměru 1.05 m, šikmé výšky 0.75 m, kolmé 0.82 + 0.15 m má u koruny ornamentální pásek a festony, mezi nimiž nápis: IN HONOREM VIRGINIS SINE LABE CONCEPTÆ ET BEATI IOANNIS DENVO REFVSA EXISTO 1784. Na plášti Neposkvřněná Panna Maria a Jan Nep., na dolním kraji nápis: FUDIT ME JOSEPHUS PERNER BUDVICY. Byl z roku 1627.

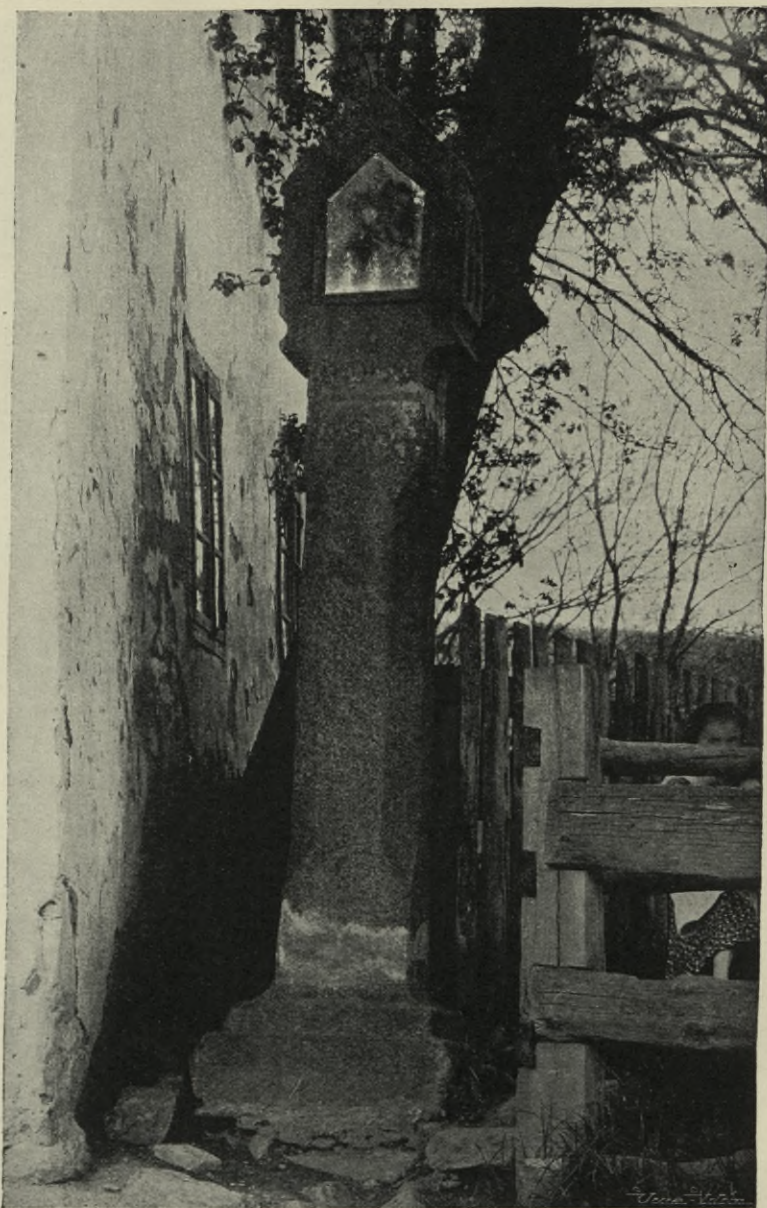
P r o s t ř e d n í průměru 0.88 m, šikmé výšky 0.61, kolmé 0.66 + 0.14 m koruna; má u koruny a na věnci got. ornament a na plášti nápis: IN HONOREM BEATAE MARIÆ VIRGINIS Ex munificentia parochianorum, pod ním znak zvonařský s jménem Perner in Budweis ANNO 1874, na straně protější relief Panny Marie s Ježíškem.

M a l ý průměru 0.74 m, šikmé výšky 0.55 m, kolmé 0.66 m, má u koruny a na věnci got. pásek s kružbou, na plášti nápis: In honorem sancti Josephi nutricii ex munificentia parochianorum A. D. 1874—1877—1900 me disruptam refecit Rudolphus Perner Budvicii, na protější straně sv. Josef s Ježíškem.

V s a n k t u s u malý zvonek, přelitý r. 1875 *Pernerem* v Budějovicích.

Na zevnější stěně jednoho pilíře a kaple sv. Jana Nep. z náhrobní desky ze Solenhofenského kamene, s vrytými nápisy z roku 1823 a 1824.

F a r n í b u d o v a jest ve svém zdivu pozdně gotická, jak dosvědčuje v síni okosený kamenný pás a dvěře s kamenným ostěním.

Obr. 408. Záblatí. Stará Boží muka u č. 87.

V ulici z náměstí k Dobré Vodě stojí vedle domu číslo 87 KAMENNÝ SLOUP pozdně got. tvaru okosených rohů s výklenkem a vytesanými kříži, po jednom na každé straně a tři na straně zadní. (Viz obr. 408.)

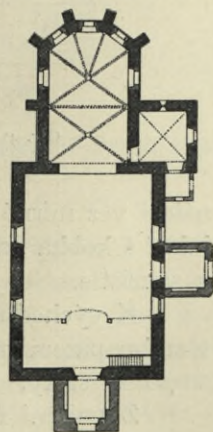
Obr. 409. Zbitiny. Kostel.

Zbitiny.

Trajer, Diöcese Budweis 904; Grueber I, 11.

KOSTEL dříve sv. Kateřině, nyní sv. Vítu zasvěcený (viz obr. 409., 410.), vznikl ve 14. století. Po roce 1620, kdy prý byl spustošen, přikázán k Volarům; 1734 kryty kostel a věž šindelem, 1702 ustanoven tu kaplan, 1786 lokalista, 1891 farář.

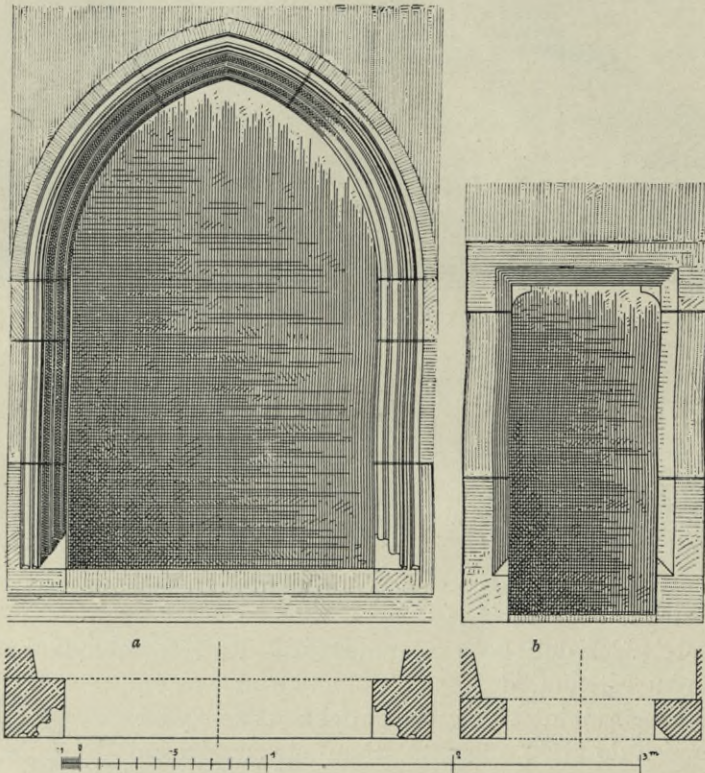
Kostel náleží době gotické, čemuž nasvědčuje portál loď (viz obr. 411.) s kamenným ostěním, do ostrého oblouku sklenutým, triumfální pás, stejně sklenutý, gotická presbytář o dvou polích do křížů sklenutá, třemi stranami osmiúhelníku zakončená a opěrnými pilíři sesílená jakož i got. sklenutá sakristie s úzkým okénkem a kamenným ostěním okoseným u vchodu do presbytáře. Křížová klenba sakristie jest bez žeber, klenba v presbytáři (viz obr. 412. c) má však žebra hruškovitého profilu, která vyrůstají z konsol; oba svorníky jsou hladké. Okna, původně gotická, v pozdější době rozšířena a oválně sklenuta. Kusy starého ostění kamenného nalezeny ve farní stodole jako pražce vrat. V obydelní budově zazděn krátký, jemně profilovaný překlád, který ve spojení s částí got. sloupu, do městského musea Prachatického darovaného, (viz obr. 412. d) a s kovanými mřížemi, z nichž jedna zazděna v presbytáři,

Obr. 410. Zbitiny. Pádorys kostela.

druhá odevzdána diecesnímu museu Budějovickému, vede k poznání, že jsou zbytky někdejšího nádherného sanktuária z pozdní gotiky, které bylo zničeno buď za válek 17. století neb při postavení hlavního oltáře r. 1751, jemuž asi sanktuář vadil.

Loď má novější rákosový strop; okna mají stejný tvar jako v presbytáři. Hudební kůr o dvou poschodích spočívá na dvou rákosovaných dřevěných sloupech a jest taktéž podrákosován. Pozdější, barokové době

Obr. 411. Zbitiny. Kostel: a) hlavní portál k loďi, b) ostění dveří k sakristii.

náleží věž mírné výšky s dělenou jehlancovou střechou, šindelem krytou jakož i kobka na jižní straně loďi přistavěná a konečně i malá předsínka u sakristie.

K východu obrácený kostel jest mírných rozměrů: presbytář i s vítězným pasem měří 11.40 m délky a 6.40 m šířky; loď 15.65 m délky a 10.30 m šířky.

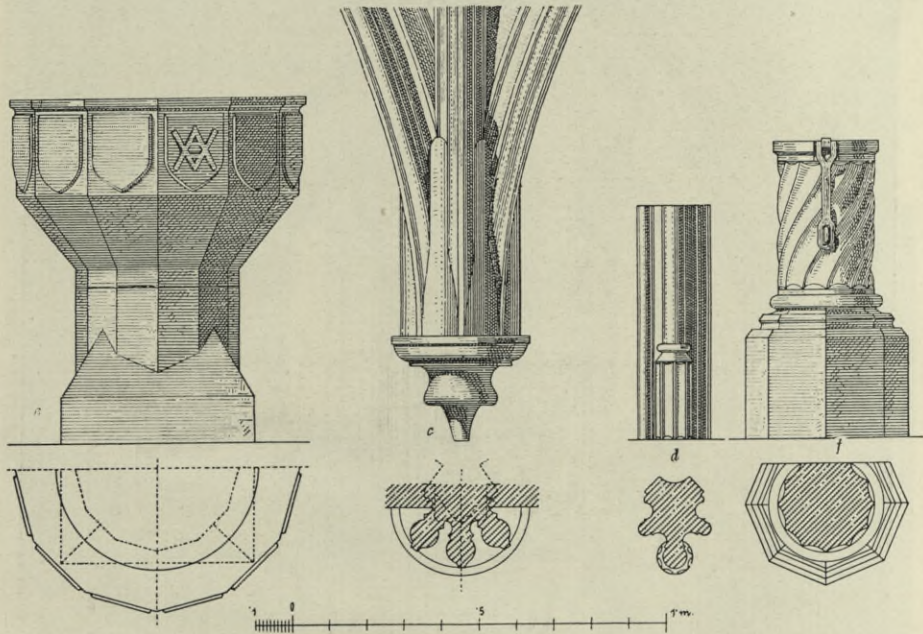
Z vnitřní úpravy zachovalo se jen málo původního z doby starší.

R. 1660 zhotovil *Vavřinec Kienmüller*, dvorní truhlář v Č. Krumlově, za 90 zl. hlavní oltář s 2 sloupy a čistě řezanými „laubverky“, anděly; do prostředního oválu dán řezaný obraz sv. Víta od Drkolenského sochaře

a nejdříve socha sv. Kateřiny, která již v kostele byla. Týž truhlář zhotovil i kazatelnu podle Ktišské za 27 zl.

Dne 30. září 1738 vyhořel kostel s 46 domy a byl od opata Vyšebrodského Candida znova zřízen, jak jeho chronostikon v kostele ukazuje:

EXVsta erat
Ast a PreLato ALtoVaDensI
CanDIDo qVa Patrono eIVs stat
neorestaVrata.

Obr. 412. Zbitiny. Kostel: c) patka s žebry klenby v presbytáři, d) sloupek někdejšího sanktuaria, e) stará kamenná křtitelnice, f) kamenný sloupek almužní.

Na hlavním oltáři (viz obr. 413.) je dosud v pozlacené řezbě znak opata Candida s pelikánem.

R. 1739 zřízen nový poboční oltář sv. Barbory.

R. 1751 daroval sem kníže Josef Adam ze Schwarzenberga hlavní oltář ze zámecké kaple Krumlovské, ale bez oltářního obrazu. Oltář ten, černě natřený a dobře pozlacený, se sochami sv. Jana Křt., sv. Jana Ev., sv. Víta a sv. Václava, byl zhotoven r. 1658; byl z třesňového dřeva, jež stálo 39 zl. 21 kr., a zhotovil jej *Jan Borath*, sochař z Aigen, za 81 zl. 40 kr. R. 1752 dali si osadníci do prázdného oltáře namalovati obraz sv. Víta za 25 zl. (nejspíše od Krumlovského malíře *Josefa Putze*). Oltář byl — od podlahy měřeno — 25' 2" vysoký a 11' 2" široký; postaven na starou gotickou kamennou tumbu. Kromě oltáře dána sem z téže zámecké kaple

soška P. Marie s Ježíškem, pozlacená socha sv. Kalixta, Kristus s 12 apoštolů v malých soškách rozmanitě barvených, zlacených a postříbřených, Salvator mundi a Mater Dei, socha sv. Jana Nep. a obraz sv. Antonína Paduánského, na plátně malovaný v životní velikosti, v pozlaceném rámu.

Obr. 413. Zbitiny, Kostel: pohled vnitřní.

Obraz sv. Víta jest kopie (obrazu ze svatovítského chrámu Pražského) od *Karla Javůrka* z r. 1886; menší obraz sv. Trojice dílo *Angela Trentina* z r. 1901. V tomto roce byl oltář do původního stavu uveden a se sochami sv. Jana Křt. a sv. Jana Evang. pozlacen. V téže a dalším roce 1903 rekonstruovány a novými sochami doplněny také poboční oltáře sv. Kateřiny, sv. Barbory z r. 1739 a P. Marie jakož i kazatelna.

Křtitelnice a sloupek na oběti jsou pozdě gotické, kamenné (viz obr. 412. e, f).

Varhany zhotovil 1735 *Jakub Krajiček* z Počátek, skříň doposud zůstala, stroj z doby novější.

Z inventáře budiž uvedeno: Ciborium: koš, nodus a víko se soškou vzkříšení Páně dobrá tepaná práce ze stříbra, bez značky; noha novější, mosazná; vysoká i se soškou 0.42 m (viz obr. 414.).

Obr. 414. Zbitiny. Ciborium.

Kalich stříbrný, pozlacený, 0.22 m vys., z konce 18. stol., se značkami. (Viz obr. 415.)

Kaditelnice dosti dobrá, z 1. polovice 19. století.

2, původně 6, cínových svícňů barokních z roku 1752, 0.39 m vysokých.

Roucha vesměs nová.

Zvony: velký prům. 0.85 m, šikmé výšky 0.60 m, kolmé 0.63 + 0.15 m koruna, mezi renaiss. ornamenty na hlavě nápis: ANNO DOMINI 1669 GOS MICH NICOLAVS LÖW IN PRAG. Na plášti obraz sv. Víta.

Prostřední: průměru 0.65 m, šikmé výšky 0.48 m, kolmé 0.50 + 0.11 m koruna. U koruny nápis: ANNO DOMINI 1682. PATROCINIO SANCTI VITI,

Obr. 415. Zbitiny. Kalich.

DEO NON SIMUS INVITI. Na plášti relief sv. Víta, po druhé straně P. Marie s Ježíškem a mezi nimi u okraje firma zvonařova: STEPHANVS PRICQVEE CIVIS CLATTOVIENSIS ME FVDIT.

Menší: průměru 0.57 m, šikmé výšky 0.41 m, kolmé 0.42 + 0.11 m koruna. U koruny nápis: ANNO (1)714 GOSS MICH IN BVDWEIS JOSEPHVS HAAG. Na plášti: po jedné straně Kristus na kříži, pod ním sv. Jan a P. Maria; na straně protější sv. Jakub V.

Nejménší: průměru 0.36 m, šikmé výšky 0.25 m, kolmé 0.27 m; na plášti relief P. Marie, na druhé straně nápis: Perner in Budweis 1852. Na hlavě 2 pamětní zlatníky cis. Ferdinanda z r. 1841.

Zdíkov.

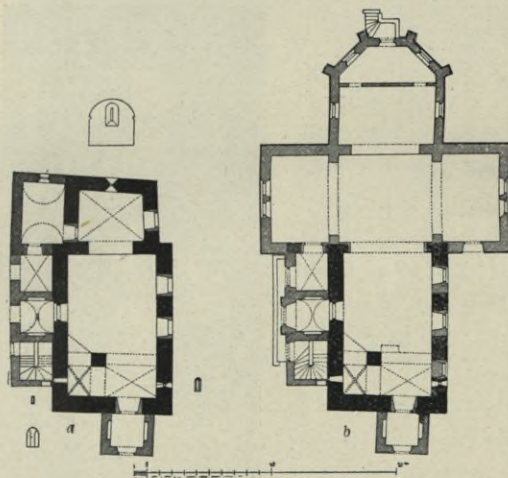
Gruber IV., 107.

ZÁMEK, všední dvojpatrová obdélná budova, povstal přístavbou, provedenou v letech 1865—68, ze starší budovy náležející Malovcům, při čemž prý KAPLE zbořena.

Zdíkovec.

J. Trajer, Diocese Budweis 963; Braniš, Památky XVII., 212; Týž, Obrazy z dějin jihočeského umění 1909.

KOSTEL SV. PETRA A PAVLA z doby přechodní (viz obr. 416.); první zmínka činí se o něm roku 1483, r. 1781 zřízena lokalie, 1788 samostatná fara.

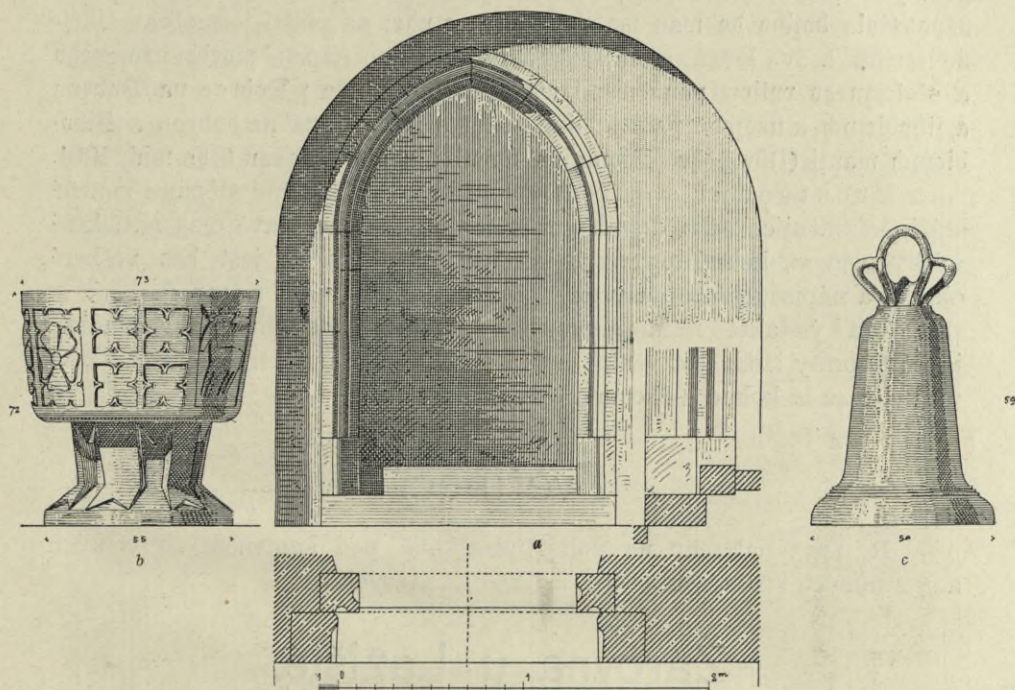
Obr. 416. Zdíkovec. Půdorys kostela: a) před přestavbou r. 1899, (b) po přestavbě.

R. 1710 pořízen hlavní oltář, r. 1899 zvětšen kostel zbouráním staré presbytáře se sakristií a přístavěním nové lodi příční s presbytářem, která nízkou příční zdí předělena a v zadní části umístěna sakristie. Stará loď, s věží v rohu a přístavbami zachována, upraveny však pseudogoticky až na věž, která si zachovala původní sloh přechodní, na nějž poukazují křížová klenba a uzounká okénka v přízemí a ve výši kůru, do půlkruhu sklenutá, dvéře na dřívější půdu vedoucí a okna

v hořejších patrech. Sdružená okénka nejvyššího patra, nynější zvonice, jsou v celosti sklenuta a čtyřbokými hrubými pilířky zděnými ve dvě rozdělena. Kryt jest jehlancový, šindelový. V lodi, původně 11.65 m, nyní 12.20 m dlouhé, byla před obnovou 1899 rozšířena, do půlkruhu uzavřená okna, jež byla při přestavbě zvětšena a do ostrého oblouku sklenuta. Starý kamenný portálek (viz obr. 417. a) při čištění porouchán; strop byl rákosovaný. Půlkruhově sklenutý vítězný oblouk, v patkách rom. deskou náběžníkovou přerušovaný, vedl do čtvercové presbytáře, 5.25 m široké, 4.05 m dlouhé, do kříže sklenuté, k níž jižně přiléhala sakristie s valenou klenbou. V presbytáři bývalo uzounké okénko, na obě strany silně rozevřené, druhé však podobně jako v lodi rozšířené. Železná mřížka bývalého jedno-

duchého sanktuáře uložena dosud v kapli vedle kostela. K původní lodi přistavěna loď příční, délky 18·30 m a šířky 7·00 m, a presbytář se sakristií, třemi stranami osmiúhelníku uzavřená, šířky 7·70 m a hloubky celkové 7·90 + 0·80 m. Celá hlavní budova opatřena šindelovým krytem, který podbedněn tvoří současně strop.

Stejněho slohu jest vnitřní úprava. Hlavní oltář sv. Petra a Pavla a vedlejší Neposkvrněné Panny Marie a sv. Václava zbudovány firmou Riffe-

Obr. 417. Zdikovec. Kosteř: a) starý poboční portál lodi, b) stará kamenná křtitelnice, c) starý zvon.

serovou v Gröden a domácími řemeslníky; obrazy svatých věnované patronem knížetem Adolfem Josefem Schwarzenbergem, maloval *Ang. Trentino*. Jediná starší a dobrá práce řezbářská neznámého původu jest barokní kazatelna s řezanými obrazy svatých evangelistů a sv. Jana Nep. Malby na skle v presbytáři, věnované roku 1899 od stavitele *Františka Schustera*, jsou práce vídeňská.

Kamenná křtitelnice s jelinkem, růžicí a got. výplněmi jest z doby původní stavby kostela (viz obr. 417. b).

Z inventáře poznamenáváme:

Pacifikál monstrancový, mosazný, barokní, z konce 18. stol., doplněný v století 19., 0·33 m vys.

Pacifikál monstrancový, mosazný, z konce 18. stol., oba všední.

Kaditelnice obyčejné; věčná lampa měděná, postříbřená, z pol. 19. století.

4 cínové svícny, výšky 0.40—0.43 m, z 18. stol.

Paramenta nová, všední.

Matrika a pamětní kniha z roku 1781.

Zvony: velký, průměru 0.74 m, šikmé výšky 0.58 m, kolmé 0.60 m + 0.12 m koruna, má u koruny frakturový nápis: *Tento zvon x'yt jest pro cześć a chwala bożij k zaduszej a kostelu zalożenij swateho Petra Apostola bożiego do wsey maleho Bdikowa nar; na plášti jest obraz Ukřiżovaného a sv. Petra a na dolení obrubě zase nápis: morciu urozoneho a stateczneho wytrze pana waczlawa starszyho Koczyc z Dobrse na Dobrasy a zihobicych a urojene pani sydynity Koczyc p. z raczina na dobrasy a Bihobicych manżic(lik)ny geho. Dionisius Schuldyz von Passau Cox midy 1601.*

Prostřední, svou podlouhlou formou a silnými stěnami značně stáří prozrazující, měří dolního průměru 0.50 m, na hlavě 0.25 m, šikmé výšky 0.59 m, kolmé 0.57 m + koruny 0.13—0.22 m; jest bez veškeré okrasy a nápisů, pouze na věnci má tři vroubky (viz obr. 417. c).

Malý taktéž mimo 2 proužky u koruny a na věnci úplně hladký jest již formy širší, jest však starý a měří 0.48 m průměru, 0.38 m šikmé výšky, 0.42 m kolmé + korunu 0.10 — 0.15 m.

Zvěřinec.

R. 1753 nalezeno na poli Andraškově pod kamenem 10 velkých a 752 malých stříbrných mincí, asi 150 let starých.

Žárovna u Lažiště.

Woldřich, Mitteil. d. anthrop. Gesellsch. Wien XXIII., 11; Píč, III., 1, 356.

Na homolovitém kopci „Háji“ kruhovitý nízký val, z velkých kamenů zbudovaný; na severní straně z kamene a hlíny terasa.

Žatunka viz Šatava.

Žitný.

Method. XIII., 33.

V KAPLI Neposkvrněného početí P. Marie z r. 1874 stojí sochy sv. Petra a Pavla z kostela Chvalšinského; řezbářská práce nevalná, ze 17. stol., v novější době hrubě přemalovaná.

SEZNAM MÍST.

Běleč 12.	Kozlí Dolní u Vlachova Břeží 62.	Prachatice Staré 288.
Bohumilice 12.	Kratochvíle 62.	Protivec 305.
Borek viz Švihov.	Krtly 92.	Rabín 305.
Brenntenberg 18.	Kunžvart 92.	Radomilice 305.
Břeží Vlachovo 18.	Kvilda 97.	Ročovice 306.
Budkov u Vlachova Břeží 27.	Láz, Laziště viz sv. Mára.	Sedlec, Selsc 306.
Budkov blíže Vimperka 29.	Lažiště 99.	Schwarzenberg 307.
Cuclavice 29.	Leptač viz Kratochvíle.	Skalice v. Bohumilice.
Cudrovice, Sudrlovice 29.	Lhenice 103.	Smrčná v. Bohumilice.
Čichtice 30.	Lhotka Chocholatá 107.	Šatava (Žatunka) 308.
Čkyně 30.	Libějice 109.	Štítkov 308.
Drslavice 34.	Lipovice 120.	Švihov 309.
Drslavův hrad v. Vadkov.	Lomec 120.	Těšovice 309.
Dvory u Lažiště 36.	Lštění, sv. Vojtěch 127.	Trouby České 311.
Fefry 36.	Lštění, sv. Vojtěch 127.	Truskovice 312.
Frantole 41.	Sv. Majdalena 132.	Tuset 312.
Fürstenhut 44.	Malovice 134.	Vadkov 313.
Hoštice 47.	Malovice Malé 134.	Vimperk 314.
Hrádek u Husince 49.	Sv. Mára, Láz, Lažiště 135.	Vitějice 348.
Hradiště 49.	Němčice 137.	Vltavice Hořejší 350.
Hracholusky 49.	Nestánice 152.	Vodice 353.
Hrbov 49.	Netolice 152.	Sv. Vojtěch viz Lštění.
Hus 50.	Neugebau 193.	Volary 353.
Husinec 51.	Obora viz Petrův Dvůr 196.	Záblatí 370.
Chrástfany Dolejší 56.	Pečnov u Husince 196.	Zbitiny 377.
Chroboly 56.	Petrův Dvůr 196.	Zdíkov 382.
Korkusová huť 59.	Poderišť 197.	Zdíkovec 382.
	Prachatice 197.	Zvěřinec 384.
		Žárovna u Lažiště 384.
		Žatunka viz Šatava.
		Žitný 384.

SEZNAM UMĚLCŮ A ŘEMESLNÍKŮ.

- Altomonte Bartoloměj, malíř, 7, 14.
 Anneis Jan Křištof, malíř v Krumlově, 173, 294; Josef 223; Petr Ant., malíř, tudíž, 330, 355; Vavřinec, malíř tudíž, 71.
 Bartoloměj Mag., zvonař Pražský, 40, 242, 243.
 Baum, Ant., architekt v Praze, 52.
 Bellmann Karel, dvorní zvonař v Praze, 47, 94, 95, 304, 350.
 Beneš Jak., kovář, 121; Beneš Vlach, stavitel, 119.
 Beránek (Jelínek) Bart., malíř v Krumlově, 85, 92.
 Bernard Jan, stavitel, 183.
 Bertoud Ferd., hodinář v Paříži, 192.
 Biebel Jan, malíř v Prachaticích, 30.
 Binder Josef, stavitel, 194.
 Borat (Waráth) Jan, sochař z Aigen, 378, 379.
 Brandl Petr Jan, malíř český, 344, 373.
 Brikcí z Cinperka, zvonař v Novém městě Pražském, 25, 106.
 Burkard Fridrich, puškař v Praze 189.
 Canevale Jan, polír, 354.
 Čurn B., malíř v Budějovicích, 52, 159, 357.
 Diepoldt Jos., zvonař v Praze, 17, 33.
 Dietrich Zach., zvonař v Praze, 326.
 Drkolenský, sochař, v. Borat.
 Faber Felix, malíř, 143, 224, 227, 247, 294, 372; Jakub, malíř 248, 249, 250, 348; Jan a Josef illuminatoři 238; V., sochař 144.
 Fargit Josef, stavitel v Budějovicích, 269, 270.
 Fischer z Erlachu Jan Bernard, 8, 330.
 Fortin Frant., stavitel v Krumlově, 48, 132, 293, 355; J. J., stavitel, tudíž 56.
 Fortner Lud., zlatník z Prahy, 162.
 Franck Frant. Ant., zvonař pražský, 130, 131, 307.
 Gamsenberg, kreslič, 179, 183, 184.
 Gasser Jan, sochař, 306.
 Gauermann Friedrich, malíř ve Vídni, 7, 117.
 Girardier, hodinář, 192.
 Greizweil, zedn. mistr, 348.
 Grohmann Jeronym, dv. zlatník v Praze, 99.
 Haag Jos., zvonař v Budějovicích, 381.
 Hagen Šeb., malíř, 269, 270.
 Hainz L., hodinář v Praze, 98, 328.
 Halada Frant., varhanář, 14.
 Hall Ant., ryjec ve Vyšším Brodě, 368.
 Hammer Ignác, sochař v Březnici, 21.
 Hauer Mart., puškař, 189.
 Henner, Höhner Jan, hodinář v Bechyni, 118, 164.
 Heydl, malíř, 278.
 Hilzer Ignác a Petr, zvonaři v Novém Městě za Vídni, 107, 176, 248.
 Hofmann Ferd., tov. pian, 259; Karel, malíř ve Vídni, 45.
 Holbein Hans ml., malíř, 254.
 Hollan W., malíř, 238.
 Hollederer Frant., zvonař v Linci, 59, 307, 360.
 Hübsch Josef, malíř, 348.
 Chryst Ondř., stavitel, 154.
 Jacominy Petr a P. A., zvonař, 133, 164.

- Jakub z Prachatic, stavitel Budějovický, 5.
 Jan z Prachatic, stavitel ve Vídni, 5.
 Janek, kameník Krumlovský, 5.
 Jan, konvář z Vodňan, zvonář, 152, 304.
 Javůrek Karel, malíř, 380.
 Jelínek (Beránek) Bart., malíř v Krumlově, 85, 92.
 Jeřík Ignác, varhanář ze Zdikovce, 194.
 Jílek Daniel a Jos., zhotovitelé rouch kostelních, 164.
 Jindra Mart., zvonář v Klatovech, 27.
 Jošt konvář z Vodňan, zvonář, 44.
 Jüstl Frant., varhanář v Krumlově, 45, 61, 135, 349.
 Kannhäuser Frant., varhanář z Žlutic, 331.
 Kienmüller, Kümüller Vavř., truhlář v Krumlově., 57, 372, 378.
 Kindermann Václav, malíř, 373.
 Kissau Petr, truhlář, 51.
 Klauber, ryjec, 288.
 Knitta, zlatník v Krumlově, 54; Křišť. malíř v Krumlově, 353.
 Kohler Jiří Václ., zvonář v Budějovicích, 25.
 Kollar de Kollersperk Jan, malíř Pražský, 90.
 Krajíček Jak., varhanář z Počátek, 381.
 Králík z Mayerswalden Vilém, továrník skla, 340.
 Krauss Jan Oldřich, ryjec, 263.
 Kreuz Sylvius, zvonář v Linci, 102, 132, 164.
 Krumphueber Mich., hodinář, 259.
 Kundík Jan Mart., kameník, 211.
 Lachmann Ant., malíř z Vimperka, 261; Volf Fridrich, malíř tudíž, 48, 353.
 Leyrer Ant., truhlář v Krumlově, 132, 354.
 Limmer F. V., malíř moravský, 168.
 Linhart Vlach, vyrabitel paramentů v Prachaticích, 91.
 Lochmann Ant., malíř z Písku, 261.
 Lokenmayer Frant., truhlář, 169.
 Loskot Ant., štafír v Prachaticích, 223, 224.
 Löw Mik., zvonář Pražský, 102, 381.
 Lukesch, malíř, 254, 271, 283.
 Majo de Vomio Balt., stavitel, 62, 83, 92.
 Manes Josef, malíř, 7, 118.
 Martinelli Ant. Erh., stavitel, 127, 132.
 Maschke, malíř v Rychnově, 372.
 Max Em., sochař pražský, 7, 340.
 Melana Ant., štukatér, 62, 79, 88.
 Mertl, tes. mistr, 62.
 Mikš Gustav, malíř, 144.
 Muck Jos., sochař z Krumlova, 127;
 Müller Vilém, malíř z Vimperka, 43.
 Müllner Michal, hutmistr, 339; Valentin Ant. Karel, hutmistr, 339.
 Münzberger Bedř., architekt pražský, 52.
 Novotný, továrník kam. zboží v Staré Roli, 192.
 Orient Josef, malíř, 243.
 Otto Jan, dvorský eggenberský malíř, 132.
 Pazourek Jan, malíř v Budějovicích, 23, 51.
 Pegl, Pögel Ant., zvonář v Budějovicích, 59, 175.
 Perger Matěj, zámečník,
 Perner, zvonář v Budějovicích, 18, 30, 49, 92, 94, 95, 126, 165, 381; A. Perner a syn 27, 33, 41, 131, 164, 350; Jan Vojtěch 26, 44, 47, 62, 94, 95, 164, 165, 326, 353; J. C. 353; Josef 44, 55, 62, 176, 195, 312, 375; Rudolf 47, 99, 192 375.
 Petr Em. S., varhanář z Prahy, 32.
 Petr z Prachatic, stavitel, 5; kameník v Praze, 5.
 Pichler Martin, mistr tesařský, 121.
 Pinqueti Dom., malíř z Plzně, 62.
 Pischof M., puškař v Bejdově, 189.
 Plánský, kameníci v Krumlově, Jan 121, Jiří 187; Matěj 127, 132.
 Pobel Josef, sochař v Budějovicích, 354.
 Polon, malíř, 119.
 Pricquey Štěpán, zvonář v Klatovech, 58, 304, 322, 381.
 Prockisch, Prokyš Frant. Jak., malíř, 7, 158.
 Putz Josef, malíř v Krumlově, 127, 158, 379.
 Rambler Filip, sochař v Cáhlově, 223, 330.
 Reindl Fridrich, malíř, 177.
 Reni Quido, malíř, 114.
 Repot, Rapot Ferd., řezbář, 169.
 Rettich Ant., řezbář, 192.
 Rieger, varhanář, 331.
 Riepolt Jan Zikm., hodinář z Řezna, 192.
 Riffesser, sochař z Gröden, 383.
 Richter Jiří, varhanář z Lince 57.
 Ritter Engelbert, řezbář z Volar, 373.
 Robbia Luca della, malíř a sochař, 268.
 Romanelli Francesco, malíř, 7, 52.
 Roy Pietro van, malíř, 7, 351.

- Rubens Pavel, malíř, 114.
Runk Ferd., malíř, 62, 109, 120.
Sallis Josef, hodinář, 192.
Semrád Fridrich, varhanář Nov. města
pražského, 41, 57.
Sequens Frant., malíř v Praze 98.
Schättinger B., pasíř v Budějovicích, 312.
Schiffner J., varhanář, 54, 98.
Schlinger, malíř na skle, 54.
Schönbauer L., řezbář a pozlačovač
v Krumlově, 93, 357, 373.
Schraml Ignác a Jan, truhláři z Volar, 93.
Schuldtyš Diviš, zvonař z Pasova, 384.
Schurfer Melchior, zvonař v Linci, 69.
Schuster Frant., stavitel Vídeňský, 383.
Stegbauer Jan Jiří, huftmistr, 362, 363;
Jan Michal, huftmistr, 364.
Steinhauer Sixt, introligator, 262.
Šíma Matěj, malíř, 52; Jan Ant., písař, 25.
Šimek L., sochař Pražský, 7, 340.
Široký Jos., truhlář z Krumlova, 51.
Šurát, varhanář z Budějovic, 57.
Tiepolo G. B., malíř, 288.
Tigler Jan, varhanář z Khingshoffen, 235.
Till J., malíř, 169.
Tischler Matěj, zedník z Rožmberka, 121.
Tomasko F., malíř v Jindř. Hradci, 194.
Torniaka Ondř., kameník z Bondu, 211.
Trentino Angelo, malíř, 380, 383.
Ullik Hugo, malíř, 118.
Václav z Prachatic, stavitel, 5.
Warmberger Jak., zlatník v Linci, 243.
Vavřinec, hodinář v Nov. městě Praž-
ském, 69.
Weinmon Řehoř a Šimon, illuminatoři,
236.
Werff Adrian van der, malíř, 114.
Verle Jindř. de, dvor. Eggenberský malíř
v Krumlově, 64, 65, 72, 85, 180, 320.
Widman Jiřík, malíř, 62, 77, 79, 81, 82.
Willenberger Jan, kreslič 197, 198, 204,
206, 247.
Vocelka, varhanář, 160.
Wogner Řehoř, Antonín, malíř v Pra-
chaticích, 288.
Woitta, puškař, 189.
Wolgemuth Karel, malíř v Krumlově,
354.
Vrtby, tov. kam. zboží v Týnici, 192, 288.
Wunder Jan, malíř v Krumlově, 51.
Zelner Marek, puškař ve Vídni, 189.
Zillich Em., malíř, 52.
Zimmer Karel, pasíř Pražský, 54.
Zinner Jan Ant., sochař z Krumlova, 355.

OBRAZKOVOU ČÁST SOUPISU PRAVEDLI:

- Botech J.*, fotograf v Netolicích: obr. 8. 10. 11. 15. 16. 35. 71. 75. 88. 89. 90. 94. 95. 96. 97. 98. 110. 117. 129. 130. 131. 132. 133. 145. 146. 149. 150. 151. 166. 167. 171. 175. 176. 178. 181. 182. 185. 187. 188. 189. 190. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 203. 325. 378. 379.
- Faber W.*, fotograf v Prachaticích: obr. 240.
- Koula Jan*, arch. a professor na česk. technice v Praze: obr. 76.
- Kopecký J.*, fotograf ve Vimperce: obr. 104. 276—280. 308. 335.
- Kroň Viktor*, vrchní inženýr v Praze: obr. 64. 65. 70. 113. 114. 115. 116. 119. 120.
- Krumlovský kn. Schwarzenb. archiv*: obr. 121.
- Libějická kn. Schwarzenb. inženýrská kancelář*: obr. 58.
- Mašek M.*, obchodník na Hluboké: obr. 328.
- Mikš Gustav*, akad. malíř na Smíchově: obr. 152. 153. 154.
- Pech*, fotograf v Č. Budějovicích: obr. 122. 123.
- Petrodvorská kn. Schwarzenb. stav. kancelář*: obr. 59. 68. 91. 112. 118. 124. 128. 169. 179.
- Pinskrová R.* v Libějicích: obr. 125.
- Pohl Felix*, fotograf ve Vimperce: obr. 2. 3. 23. 24. 56. 136. 143. 326. 327. 331. 333. 338. 339. 341. 342. 343. 346. 353. 354. 356. 358. 359. 363. 364. 366. 367. 368.
- Reitspies V.* v Krumlově: obr. 43.
- Rys J.*, stavitel ve Vimperce, obr. 27. 49. 324.
- Sacher W.*, fotograf v Prachaticích: obr. 220.
- Sedláček Jan*: obr. 1. 4. 5. 6. 9. 12. 18. 20. 21. 22. 26. 28. 33. 34. 37. 42. 44. 45. 47. 52. 53. 55. 57. 66. 67. 72. 77. 81. 82. 85. 93. 99. 105.—109. 111. 121. 127. 134. 135. 137. 138. 141. 142. 144. 147. 148. 155.—160. 162. 163. 172. 173. 180. 183. 184. 191. 199. 212. 213. 221.—225. 227. 232. 233. 234. 236. 238. 239. 244.—248. 250. 259. 269. 270. 271. 287.—292. 296. 297. 300. 301. 306. 307. 310. 311. 312. 317.—323. 334. 340. 344. 347. 349. 350. 351. 355. 357. 360. 361. 362. 370. 372. 373. 375. 376. 377. 380. 381. 386. 388. 403. 405. 410. 411. 412. 416. 417.
- Seidl J.*, fotograf v Krumlově: obr. 13. 14. 17. 25. 29.—32. 46. 48. 51. 54. 60.—63. 69. 73. 74. 78. 79. 84. 86. 87. 92. 100.—103. 139. 140. 161. 164. 165. 168. 170. 174. 177. 186. 208.—211. 214.—219. 226. 228.—231. 235. 237. 249. 251. 254.—258. 260.—268. 274. 275. 281.—286. 293. 294. 295. 298. 299. 302. 305. 309. 313.—316. 329. 330. 332. 336. 337. 348. 352. 365. 369. 371. 374. 382. 383. 384. 389.—402. 404. 406.—409. 413.—415.
- Sláma B.*, stud. techn. v Č. Budějovicích: obr. 80. 83.
- Stukbauer M.*, stavitel v Krumlově: obr. 36. 82. 126.
- Vimperský kn. Schwarzenb. archiv*: obr. 2. 3. 331. 370.
- Vimperská kn. Schwarzenb. inžen. kancelář*: obr. 333.
- Wildt A.*, fotograf v Č. Budějovicích: obr. 202. 241. 242. 243. 252. 253.
- Woldan J.*, fotograf v Č. Budějovicích: obr. 303. 304.
- Würstl M.*, farář ve Fürstenuhu: obr. 38.—41. 204.—206.

VĚCNÉ OPRAVY.

- Str. 19. u pečeti zaměnění písmena *b*) s *e*).
- „ 29. ř. 3. čti kůrkovou.
- „ 33. ř. 2. zdola čti nejasný.
- „ 62. ř. 2. zdola vypadají 62 a 63.
- „ 82. obr. 85. platí na příč.
- „ 83. obr. 86. zaměnění s obr. 87.
- „ 100. ř. 1. shora upravití interpunkci takto: presbytáře pěti stranami osmiúhelníka uzavřeného.
- „ 103. ř. 4. Lhenic čti Rožmberské.
- „ 125. ř. 6. zdola čti 133.
- „ 127. ř. 12. čti nákladem.
- „ 128. pod obr. 135. čti *a*) Púdorys starého kostela.
- „ 132. ř. 16. zdola čti ze Zbitin.
- „ 160. ř. 6. čti DNE.
- „ 176. ř. 12. zdola čti z Schlongenhau.
- „ 184. a 185. k prvnímu starému obrázku patří 4. dnešního stavu.
k druhému	„	„	„	3.	„	„
k třetímu	„	„	„	1.	„	„
k čtvrtému	„	„	„	2.	„	„
- „ 197. ř. 4. zdola čti im.
- „ 202. ř. 1. zdola čti brány dolní.
- „ 243. ř. 3. čti Na stoličci nápis.
- „ 255. pod púdorysem prvním schází označení *a*.
- „ 287. ř. 2. čti obr. 305.
- „ 311. ř. 3. vypadá Zvěstování P. Marie.
- „ 336. ř. 1. zdola čti 0'66.
- „ 337. obr. 361. čti 1616.

zachování obzvláště záleží. Vytčen tu programm úmorné drobné práce pro celá takřka pokolení pracovníků, práce však nevyhnutelné, aby se mohlo na jisto postavit, jak umění výtvarné v království Českém se vyvíjelo, odkud první motivy přicházely, jak se vytvářely, jakou měrou umělci cizí zde spolupůsobili, a co přímo z ciziny k nám bylo přivezeno; neboť jen podrobnou znalostí všech památek umění může se dojíti k ocenění vývoje tohoto umění neboli ku správným jeho dějinám. Mimo tento theoretický, velice žádoucí výsledek možno však i očekávati, že podrobné poznání, jak se umění u nás vyvíjelo, nezůstane bez účinku na umělce výtvarné, jakož i na správu zemskou a veřejnost naši, aby zachovány byly ony památky, jež pro vývoj umění domácího jsou zvláště charakteristické a naprosto zasluhují, aby byly ušetřeny a zachovány.

Archaeologická kommisie sestoupila se poprvé 8. května 1893, podala vešl. výboru zemskému dobré zdání o zachování památek domácího umění výtvarného a starožitností domácích vůbec, sjednala svá organizační pravidla a rozdělila se v odbory: praehistorický, historický a lidový. Jakožto přední úlohu vytkla si zdělati *Soupis památek historických a uměleckých v království Českém*, snesla se na příslušných pravidlech a vyslala své delegáty do jednotlivých okresů. Dosud vyšlo třicetšest dílů Soupisu. Zvláštní pořadí tvoří *Soupis král. hlav. města Prahy*, jehož část, obsahující Soupis chrámu sv. Víta, pokladu Svatovítského a knihovny kapitulní, podána již veřejnosti.

Přední záslubu o rychlé uskutečnění podniku tak vážného má zemské zastupitelstvo království Českého, které nejen poskytlo nezbytné podpory hmotné, ale i zvláštními oběžníky praesidiálními doporučilo podnik ten úřadům samosprávným v příslušných okresech; také veledůstojné konsistoře vřelým doporučením podporovaly práce, jež ostatně i širší obecnost provaželo zájmem, porozuměním i všestrannou podporou.

S obzvláštním uznáním sluší podotknouti, že i peněžitá pomoc z okresů zkoumaných na důstojné vydání soupisu se dostavila. Soupis památek Pražských umožňuje značná subvence, kterou k tomu účelu poskytuje král. město Praha.

Do soupisu jsou pojaty:

1. památky praehistorické krátkým označením;
2. památky umění stavitelského, sochařského, malířského od románské doby do polovice XIX. století; předměty uměleckého průmyslu, pokud nejsou v majetku soukromém; stavby historicky důležité, jako hrady, opevnění, mosty a j.

Soupis vydáván jest jazykem českým i v překladě německém pro každý politický okres zvlášť. Ke skupinám okresů podle starodávných krajů přidána bude úvodní stať o památkách lidového umění, a zároveň uvede se příslušná literatura. Při popisování ustanoveno šetřiti největší stručnosti.

III 18906
L. inw.

PUBLIKACE ARCHAEOLOGICKÉ KOMMISSSE

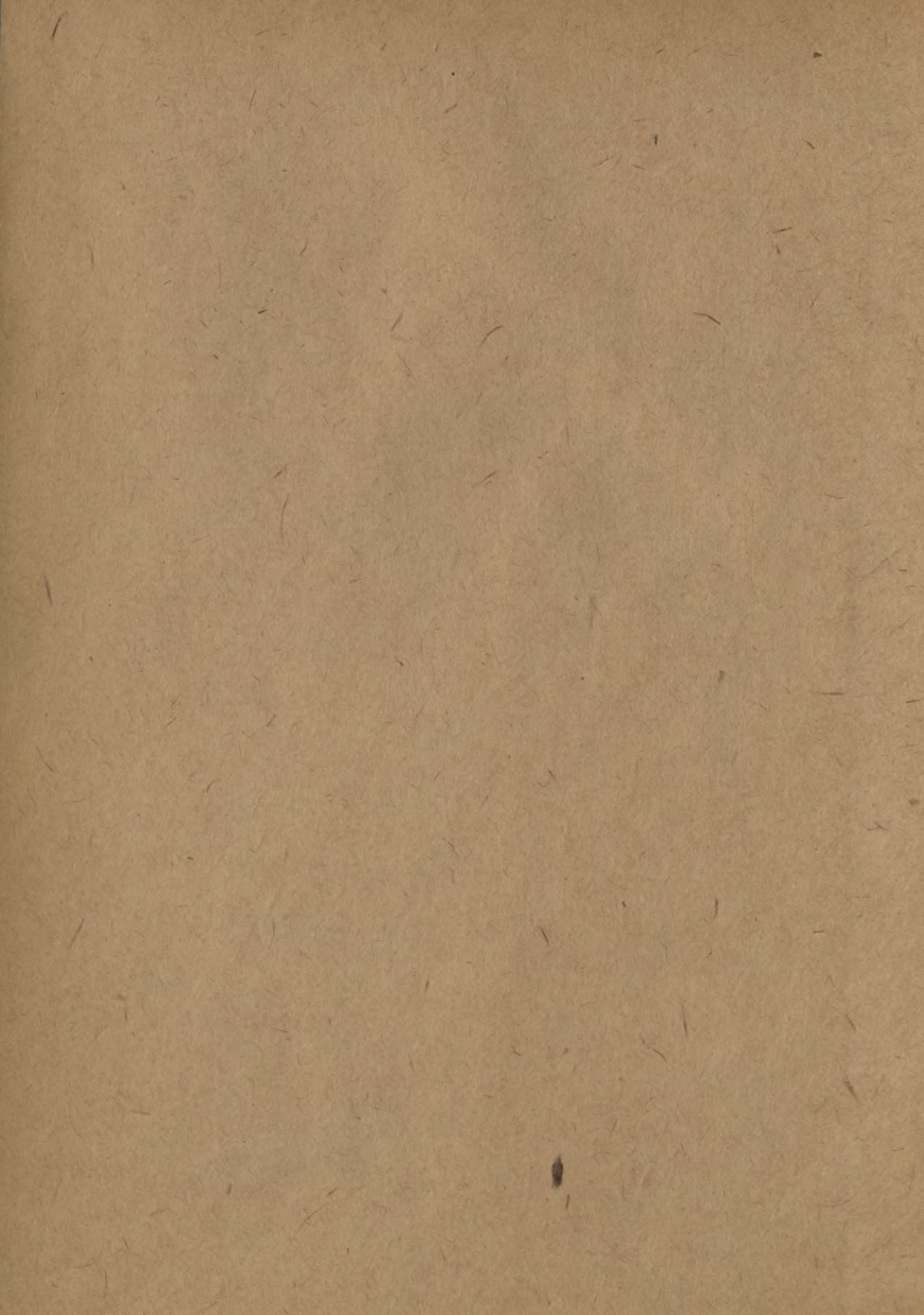
SOUPIS PAMÁTEK HISTORICKÝCH A UMĚLECKÝCH

Svazek	I. Politický okres kolínský. Napsal <i>Karel</i>	
"	II. Politický okres lounský. Napsal <i>Bohumil</i>	
"	III. Politický okres sedlčanský. Napsali <i>Dr. A. Podlaha</i> a <i>Ed. Šittler</i>	4-30
"	IV. Politický okres roudnický. Napsal <i>Dr. Bohumil Matějka</i>	7-40
"	V. Politický okres milevský. Napsali <i>Dr. A. Podlaha</i> a <i>Ed. Šittler</i>	6-80
"	VI. Politický okres mlánský. Napsal <i>Dr. A. Podlaha</i>	9—
"	VII. Politický okres klatovský. Napsali <i>Ferdinand Vaněk</i> a <i>Dr. Karel Hostaš</i> : Soudní okresy klatovský a nýrský. <i>F. A. Borovský</i> : Soudní okres plánský	6—
"	VIII. Politický okres česko-budějovický. Sestavil <i>Josef Braníš</i>	3-60
"	IX. Politický okres rožycanský. Napsal <i>Dr. Antonín Podlaha</i>	6—
"	X. Politický okres třebenický. Provedli <i>Frant. Mareš</i> a <i>Jan Sedláček</i>	3-50
"	XI. Politický okres chrudimský. Napsal <i>Dr. Karel Chytil</i>	6-50
"	XII. Politický okres sušický. Napsali <i>Dr. Karel Hostaš</i> a <i>Ferdinand Vaněk</i>	6-50
"	XIII. Politický okres příbramský. Napsal <i>Dr. Antonín Podlaha</i>	7-20
"	XIV. Politický okres jindřichohradecký. Napsal <i>Dr. Josef Novák</i>	11-50
"	XV. Politický okres karlínský. Napsali <i>Dr. A. Podlaha</i> a <i>Ed. Šittler</i>	10—
"	XVI. Politický okres vysokomýtský. Napsal <i>Zdeněk Wirth</i>	8—
"	XVII. Politický okres domažlický. Napsali <i>Ferdinand Vaněk</i> a <i>Dr. Karel Hostaš</i>	2-50
"	XVIII. Politický okres pelhřimovský. Napsal <i>prof. Josef Soukup</i>	11-50
"	XIX. Politický okres kralo-hradecký. Napsal <i>Antonín Cechner</i>	7-80
	Soupis král. hlav. města Prahy. Hradčany. Poklad svatovitský. Napsali <i>Ed. Šittler</i> a <i>Dr. Ant. Podlaha</i>	9—
	Soupis král. hlav. města Prahy. Hradčany. Knihovna kapitulní. Napsal <i>Dr. Antonín Podlaha</i>	13-50
	Soupis král. hlav. města Prahy. Chrám Svatovitský. Napsali <i>Dr. Ant. Podlaha</i> a <i>arch. K. Hilbert</i>	17-50
	Soupis král. hlav. města Prahy. Korunovační klenoty království Českého. Napsal <i>Dr. K. Chytil</i> , <i>Dr. A. Podlaha</i> , <i>Dr. K. Vrba</i>	4-50
"	XX. Politický okres slánský. Napsal <i>Ferdinand Veleč</i>	14-70
"	XXI. Politický okres mladoboleslavský. Napsal <i>Frant. Bareš</i>	15—
"	XXII. Politický okres poličský. Napsal <i>Zdeněk Wirth</i>	6-40
"	XXIII. Politický okres chotěbořský. Napsal <i>Zdeněk Wirth</i>	5-60
"	XXIV. Politický okres českobrodský. Napsal <i>Dr. Ant. Podlaha</i>	11-70
"	XXV. Politický okres přeštický. Napsali <i>Dr. Karel Hostaš</i> a <i>Ferdinand Vaněk</i>	6-20
"	XXVI. Politický okres kladenský. Napsal <i>Zdeněk Wirth</i>	5-50
"	XXVII. Politický okres roudnický. Díl II. Zámek roudnický. Napsal <i>Dr. Max Dvořák</i> a <i>Dr. Boh. Matějka</i>	15—
"	XXVIII. Politický okres vinohradský. Napsal <i>Dr. Antonín Podlaha</i>	9—
"	XXIX. Politický okres litomyšlský. Napsali <i>Dr. Bohumil Matějka</i> , <i>Josef Štěpánek</i> a <i>Zdeněk Wirth</i>	8—
"	XXX. Politický okres stříbrský. Napsali <i>Jaroslav Kamper</i> a <i>Zdeněk Wirth</i>	18—
"	XXXI. Politický okres novopacký. Napsal <i>Ant. Cechner</i>	7-50
"	XXXII. Politický okres turnovský. Napsal <i>Dr. Josef V. Šimák</i>	9-30
"	XXXIII. Politický okres písecký. Napsal <i>prof. Josef Soukup</i>	15—
"	XXXIV. Politický okres náchodský. Napsal <i>Zdeněk Wirth</i>	9—
"	XXXV. Politický okres benešovský. Napsal <i>Dr. Ant. Podlaha</i>	13-50
"	XXXVI. Politický okres rakovnický. Díl I. Hrad Křivoklát. Napsal <i>Antonín Cechner</i>	6—
"	XXXVII. Politický okres kralovický. Napsal <i>Dr. Antonín Podlaha</i>	10-50

SOUPIS LIDOVÝCH PAMÁTEK V KRÁLOVSTVÍ ČESKÉM.

Svazek	I. Lid na Hlínecku. Podává <i>Dr. Karel V. Adámek</i>	6—
--------	---	----

WYDZIAŁY POLITECHNICZNE KRAKÓW

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

III-307307

Kdn., Czapskich 4 — 678. 1. XII. 52. 10.000

Biblioteka Politechniki Krakowskiej

10000301108